ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ
1991-92

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ

Sub. National Systems Unit.
National Institute of Educational
Planning and Administration
17-B, Sri Aurobindo Marg, New Delhi-110016
DOC. No............................
Date...............................

ਵਿਸ਼ਾ—ਸੂਚੀ

ਭਾਗ—I

				ਪੰਨੇ
ਕਾਂਡ 1	...	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92—ਭੂਮਿਕਾ		1—4
ਕਾਂਡ 2	...	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ-I		5—47
		(1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ		
		(2) ਬਾਗਬਾਨੀ		
		(3) ਖੁਰਾਕ		
		(4) ਭੌਂ-ਸੁਰੱਖਿਆ		
ਕਾਂਡ 3	...	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ-II	...	49—71
		(1) ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ		
		(2) ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਸਪਲਾਈ		
		(3) ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ		
		(4) ਵਣ		
		(5) ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ		
		(6) ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ		
ਕਾਂਡ 4	...	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀ) ਪੰਜਾਬ	...	73—77
ਕਾਂਡ 5	...	ਸਹਿਕਾਰਤਾ	...	79—99
ਕਾਂਡ 6	...	ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਰੋਕਥਾਮ	...	101—123
ਕਾਂਡ 7	...	ਬਿਜਲੀ	...	125—134
ਕਾਂਡ 8	...	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ	...	135—167
ਕਾਂਡ 9	...	ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ	...	169—17[illegible]
		(1) ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪੁਲ		
		(2) ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ		
		(3) ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ		
		(4) ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ		
ਕਾਂਡ 10	...	ਸਿਖਿਆ	...	181—213
		(1) ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ		
		(2) ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਿੱਖਿਆ		
		(3) ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ		
		(4) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ		

ਪੰਨੇ

ਕਾਂਡ 11	... ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ	...	215—222
ਕਾਂਡ 12	... ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ	...	223—262
	(1) ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ		
	(2) ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਿਜ		
	(3) ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ		
	(4) ਮੈਡੀਸਨ ਅਤੇ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ		
ਕਾਂਡ 13	... ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ	...	263—270
	(1) ਦਿਹਾਤੀ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ		
	(2) ਸ਼ਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਸੀਵਰੇਜ		
ਕਾਂਡ 14	... ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ	...	271—277
	(1) ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ		
	(2) ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ		
ਕਾਂਡ 15	... ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ	...	279—284
ਕਾਂਡ 16	... ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ	...	285—288
	(1) ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ		
	(2) ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਭਲਾਈ		
ਕਾਂਡ 17	... ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	...	289—310
	(1) ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ		
	(2) ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ		
	(3) ਯੋਜਨਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ		
	(4) ਅੰਕੜੇ		
	(5) ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ		
	(6) ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ		
	(7) ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ		
	(8) ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ		
ਕਾਂਡ 18	... ਰੋਜ਼ਗਾਰ	...	311—333
ਕਾਂਡ 19	... ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	...	335—337
ਕਾਂਡ 20	... ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	...	339—357
ਕਾਂਡ 21	... ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ	...	359—441

ਭਾਗ—2

ਵਿਵਰਣ

ਪੰਨੇ

ਵਿਵਰਣ—1

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਤੇ ਖਰਚ ... 2—5

ਵਿਵਰਣ—2

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵਾਸਤਵਿਕ ਟੀਚੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ... 6—31

ਅਨੁਲੱਗ III 'ੳ'

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ (31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤੱਕ) ... 32—33

ਅਨੁਲੱਗ III 'ਅ'

ਅ. 1 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਸਕੀਮਾਂ (ਸਲਿਪ ਓਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ) ... 34—35

ਅ. 2 1 ਅਪਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਸਕੀਮਾਂ ... 36—41

ਅ. 3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ... 42—155

ਅਨੁਲੱਗ III 'ੲ'

ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ... 156—185

ਅਨੁਲੱਗ III 'ਸ'

(ਸੰਖਿਪਤ ਸਾਰਣੀਆਂ)

1 ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ... 186

3 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ (ਸਪਿਲਓਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ) ... 187

3 ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਸਕੀਮਾਂ ... 188

4 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ... 189—193

5 ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ... 194—197

ਵਿਵਰਣ—4

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਕਾਸ ਗੱਤ ਮੱਦਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ... 198—201

ਵਿਵਰਣ—5

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰਣੀ ... 202—203

ਵਿਵਰਣ—6 ੳ.

ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਯੋਜਨਾ—ਵਿੱਤੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਟੀਚੇ ... 204—205

ਵਿਵਰਣ—7

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਉਪਮੱਦਵਾਰ) ... 206—209

ਵਿਵਰਣ—8

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਅੰਗ ... 210—212

ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ... 213—215

ਸਾਰਣੀ I, II ਅਤੇ IV

ਵਿਵਰਣ—9

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ ... 216—243

ਵਿਵਰਣ—10

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ... 244-245

ਕਾਂਡ ਪਹਿਲਾ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਭੂਮਿਕਾ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 3,285.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ , ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 3547.17 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ 107.98 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਦਾ ਸੀ । ਸਾਲ 1990–91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 905.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1010.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

1.2. 1991–92 ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਾਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ''ਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਪੱਖੋਂ ਸਗੋਂ ਮਨੁਖੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਲਾਉਣ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਅੰਤਰ ਖੇਤਰੀ ਅਗੇਤਾਂ ਅਤੇ ਕੜੀਆਂ, ਸਮਾਜਕ ਰੁਪਾਂਤਰਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਉਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ 1991–92 ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀ ਲਾਉਣ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਵਿਚ ਸੁਚੇਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :—

(ੳ) ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੂੰਜੀ ਲਾਉਣੀ ;

(ਅ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ;

(ੲ) ਵਿਕੇਂਦਰਿਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ;

(ਸ) ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੱਧ ਖਰਚ ;

(ਹ) ਪੇਸ਼ਾਵਾਰਾਨਾ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਫਸਲ ਪੈਟਰਨ, ਦੋਹਾਂ ਪੱਖੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵੰਨ–ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤੇ ਆਧਾਰਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ;

(ਕ) ਲਾਗਤ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਪਾਸ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣਾ ;

(ਖ) ਸਹਿਕਾਰੀ/ਨਿਗਮਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ;

(ਗ) ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਨੀਮ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ–ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ;

(ਘ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਲੋਕਾ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਜਿਉਣ ਸਹੂਲਤਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੋਖੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ;

(ਙ) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਮਗਰੀ, ਦੋਹਾਂ ਪੱਖੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ;

(ਚ) ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਜਾਲ, ਬਾਈਪਾਸ ਅਤੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜਾਂ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ;

(ਛ) ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1989 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ;

(ਜ) ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਧੁਨਿਕੀ–ਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਰਕ ;

(ਝ) ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਲਈ ਰੱਖੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਟਿੱਕਣ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਉਪਯੋਗ।

1.3. ਵਧੇਰੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਦਿਹਾਤੀ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਫੈਲੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ੀਰੋ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਸ, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਸ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸ਼ਟ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਮੈਟਰਿਕ ਪਾਸ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੀਆਂ ਸਨੱਅਤਾਂ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧੀ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਕੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਖੇਤੀ–ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਬੰਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣਗੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਜਾ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ੋਰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੌਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਸਕਨ। ਐਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਵੈ- ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਹੀ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਸੀਮਤ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਪਛੜੇਵੇਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਸਹਾਈ ਸਿਧ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਐਸ.ਈ.ਈ. ਯੂ. ਵਾਈ.) ਸਕੀਮ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਸਵੈਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਕੀਮ (ਐਸ.ਈ.ਪੀ. ਯੂ.ਪੀ.) 1986–87 ਵਿਚ, ਦੱਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗਰੀਬੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਪਾਤਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਕੀਮ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 10,000 ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 8.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਪੀ.ਐਸ.ਆਈ ਡੀ.ਸੀ., ਪੀ.ਏ. ਆਈ. ਸੀ., ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ, ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ, ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਗੁਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 50,000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿਧਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਲਈ ਇਕ ਲੱਖ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ: —

(1) ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (30,000) (2) ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (20,000) (3) ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਵੈਰੋਜ਼ਗਾਰ (10,000) (4) ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਆਦਿ ਗੈਰ ਫਾਰਮਿੰਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (30,000) ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ (10,000)। ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ, ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਧੀਨ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 404.30 ਲੱਖ ਕਿਰਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 375.40 ਲੱਖ ਕਿਰਤ ਦਿਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

1.4. ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜੀ ਵਿਕੇਂਦਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਸੰਗਠਤ ਜ਼ਿਲਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਾਧਨ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਕ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਟਿੱਕੀ ਗਈ 255.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 284.03 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਜਟਾਉਣ ਅਤੇ ਹਿਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਵਧੇਰੇ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

1.5. ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਉਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖਰਚੇ ਦਾ 62.39 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ। ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਚੇਤੇ ਈ ਇਸ ਬਹੁਤੀ ਪੂੰਜੀ ਲਗਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਲਈ 435.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 1990-91 ਵਿਚ ਟਿਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ ਕੁੱਲ ਪਲਾਨ ਰਕਮ ਦਾ 48 ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਤ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 435.46 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ 1991–92 ਦੀ ਕੁਲ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ 43.11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਕਦਮ ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਸਟੇਜ III ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। 120.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਉਤੇ ਕਾਰਜ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 170.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮੁੜ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਯੋਗ ਅਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇ।

1.6. ਰਾਜ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਵੰਨਸਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਰਗਰਮੀ ਲਈ, ਟਿਕੀ ਰਕਮ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ/ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੰਨੇ ਦੇ ਫੋਕ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਖਬਾਰੀ ਕਾਗਜ਼/ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਫਲ ਅਤੇ ਸ਼ਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਆਲੂ, ਅਨਾਜ ਅਧਾਰਤ ਸ਼ਨੈਕ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਰਿਬੋ ਫਲੇਵਿਨ ਮੱਕੀ ਫਰਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫੰਡ ਮੁੱਹਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਹਿਦ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਅੰਗੂਰ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਦੁੱਧ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਜੀਰੀ ਦੀ ਫੱਕ ਦੀ ਰਾਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਸਿਪਟੀਟੇਟਿਡ ਸਿਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਆਦਿ ਕੁੱਝ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹਨ ਜੋ 1991–92 ਦੌਰਾਨ

ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੰਡੀ ਦੇ ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭੌਂ ਰਖਿਆ ਕਾਰਜ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਹੋਰ ਰਕਬਾ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਭੌਂ ਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸਿੰਚਾਈ ਭੌਂ ਸਮਤਲ ਕਰਨੀ/ਬੈਂਚ ਟੈਰੇਸਿੰਗ ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਹਾਰਵੈਸਟਿੰਗ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਉਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਭੌਂ ਦੇ ਕੱਲਰ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਕਬੇ ਦਾ ਜਿਪਸਮ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਧੀਨ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆ ਦੀ ਨਸਲ ਸੁਧਾਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 2.00 ਲੱਖ ਜੰਮੀਆਂ ਵੀਰਜ ਖੁਰਾਕਾਂ, ਹੋਲਸਟੀਨ, ਫਰਸੀਅਨ, ਅਤੇ ਜਰਸੀ ਨਸਲ ਦੇ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਵੀਰਜ ਦੀਆਂ ਖੁਰਾਕਾਂ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਲੀਨਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਨਮੁਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪੋਲੀਕਲੀਨਿਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਪੋਲੀਕਲੀਨਿਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਉਕਤ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਕ ਪੋਲੀ–ਕਲੀਨਿਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ 1991–92 ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਤਜਾਰਤੀ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਡੇਅਰੀ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿਹਾਤੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਯੁਵਕਾਂ, ਸਾਬਕਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੁਧ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਅਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵੱਜੋਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਅਧਾਰਿਤ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ 2500 ਟੀ.ਸੀ.ਡੀ. ਹਰੇਕ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਦੀਆਂ 6 ਨਵੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ, ਦੋ ਕਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸੀਟ੍ਰਿਕ ਐਸਿਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਖਾਨਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

1.7. ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੁਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕਾਫੀ ਮੌਕੇ ਜੁਟਾਉਣ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹੈ। ਇਕ ਸਾਰ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਕਨੀ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਸੰਜਮ ਤਕਨੀਕ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸਾਂਝਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਉਦਯੋਗੀ-ਕਰਨ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1989 ਨੂੰ 1991–92 ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਬਹੁੱਤ ਛੋਟੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਉਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਮਾਬੱਧ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਾਰਜ ਕਰਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਨੀਤੀ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ, ਵਿਸਥਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਧੁਨ–ਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਉਨਤੀ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਗਾਵੀ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੀਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਅਤੇ ਪੱਛੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਖਰਚ ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਸਾਲ 1991- 92 ਦੌਰਾਨ 64 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.8 ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਧੀ ਸਰਗਰਮੀ ਅਤੇ ਮੌਨੀਟਰਿਗ ਤੇ ਉਚਿਤ ਫੀਡ ਬੈਂਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਗਾਉਣਾ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸੁਯੋਗਤਾ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗਾ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 100.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਮੁਹੱਇਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਰਡ ਵੇਅਰ ਅਤੇ ਸਾਫਟ ਵੇਅਰ ਪੈਕੇਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਧੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਕ ਤਕਨੀਕੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਫਲੋਟਿੰਗ ਟੀਮ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਕੜਾ ਬੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਟਰ 17, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਐਨ.ਆਈ.ਸੀ. ਨੈਟ ਵਰਕ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

1.9 ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ, ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਮਿਤੀ 12 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ (ਫੰਡਾਂ) ਦਾ ਟਿੱਕਣ ਕਰਨ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ (ਗੱਲ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਗ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕੁਲ 152.00 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕੁਲ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ. ਜੋ ਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੁਲ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚੇ ਦਾ 4.62 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 125.94 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨਮਿੱਤਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਗ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ-ਸ਼ਤਤਾ ਰਾਜ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 12.46 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਗ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.10 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਰ ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰਖਣ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਰਾਜ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਰਾਜ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ

ਆਮ ਮੰਤਵ ਬੇਰੋਜਗਾਰ,/ਘੱਟ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ, ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਦੀ ਉਨਤੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪੈਕੇਜ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਪਣ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਤਮ ਅਰਥਾਤ ਥੀਨ ਡੈਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਛੇਤੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਖ ਥੀਨ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਵਿਖੇ 17000 ਕਿਊਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀ ਹਾਈਡਲ ਚੈਨਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਵਾਂਗ ਇਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਥੀਨ ਡੈਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਵਜੋਂ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਨਾ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੰਨਕੇ ਉਸਾਰਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਖਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰ-ਗਰਮੀਆਂ ਉਤੇ ਖਰਚਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਣ-ਅੰਤਮ ਵਿਤੀ ਅਨੁਮਾਨ ਸਾਰਣੀ X ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਲ 1991-92 ਯੋਜਨਾ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕਜ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਲਈ ਰਕਮ ਸਾਧਾਰਨ ਯੋਜਨਾ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਵਖਰੇ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਰਕਮ ਸਧਾਰਨ ਯੋਜਨਾ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗੀ

1.11 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਟੀਚਿਆਂ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ 1991-92 ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 5.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧੇ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਦਰ ਸਾਲ 1980-81 ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਤੇ ਕੁਲ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ, ਪਸ਼ੂਧਨ, ਜੰਗਲਾਤ, ਮੱਛੀ-ਪਾਲਣ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਅਰਥਾਤ ਉਦਯੋਗ ਵਪਾਰ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਤੇ ਬੀਮਾ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਉਤਪਾਦਨ ਟੀਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 4.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦਰਜ਼ੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਦਰ ਲਗਭਗ 7.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੀਜੇ ਦਰਜ਼ੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੈਕਟਰ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 5.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਅਣ-ਅੰਤਮ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ 6.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਦਰਸਾਏ ਵਾਧਾ ਦਰ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :--

ਸਾਲ 1980-81 ਕੀਮਤਾਂ ਉਤੇ ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਅਧਾਰ ਤੇ ਔਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੀਤੇ ਵਾਧਾ ਦਰ

(ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ)

ਸੈਕਟਰ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985--90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91	1991-92
1	2	3	4
1. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਮੇਤ ਪਸ਼ੂਧਨ ...	5.44	(–)0.23*	4.54
2. ਬੁਨਿਆਦੀ ...	5.38	(–)0.09	4.50
3. ਨਿਰਮਾਣ (ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ...	10.52	9.89	9.92
4. ਦੂਜਾ ਦਰਜਾ ...	10.31	7.62	7.53
5. ਤੀਜਾ ਦਰਜਾ...	5.12	5.18	5.22
6. ਸਮੁੱਚੀ ...	6.40	3.28	5.48

* ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।

ਕਾਂਡ ਦੂਜਾ

ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ (I)

2.1 ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਰਾਜ ਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਨਾ ਕੇਵਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਹੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਧਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 9-10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸ਼ਾਂਤ ਹਾਲਤ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜੀਅ ਪ੍ਰਤੀ ਆਮਦਨ ਖੱਖੋਂ ਆਪਣਾ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਕਬੇ ਦਾ ਕੇਵਲ 1.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਬਾ ਰਖਦਾ ਇਹ ਰਾਜ ਲਗਭਗ 24 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਣਕ ਅਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਚਾਵਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟਰ ਉਪਜ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ, ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖ਼ਪਤ ਆਦਿ ਵਿਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

2.2 ਕਿਉਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ, ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਰਾਜ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਆਪਣੇ ਰਕਬੇ ਦਾ 84 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸੰਘਣਤਾ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਖਰ ਅਰਥਾਤ 175.7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕਾ ਹੈ।

2.3 ਰਾਜ ਦੀ ਖੇਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਮਹਾਰਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਆਮਦਨ ਕਾਰਣ ਸੰਭਵ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਰਬੀ/ਖਰੀਫ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਕਣਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝੋਨਾ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਬੀਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਲ ਰਕਬੇ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇਹੋ ਦੋ ਫਸਲਾਂ ਅਰਥਾਤ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਬੀਜੀਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆ ਤੋਂ ਇਸ ਫਸਲ ਚੱਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਨੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਤੇ ਪਰਸਥਿਤੀ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ, ਵਿਸ਼ੈਲੇਪਨ, ਖੱਟੇਪਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣ, ਕੀੜੇ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਾਧਾ, ਜ਼ਮੀਨ-ਦੋਜ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ, ਊਰਜਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੈਕਟਰ ਉਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ।

2.4 ਇਸ ਇਕ ਰੰਗੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਕਣਕ, ਝੋਨੇ ਤੋਂ ਬਦਲਕੇ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਜਿਵੇ ਤਿਲਹਨ, ਦਾਲਾਂ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲਾਂ, ਗੰਨੇ, ਕਪਾਹ ਆਦਿ ਜੋ ਕਿ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵਧੇਰੇ ਆਮਦਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਘਟ ਪਾਣੀ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਸ਼ਕ, ਪਹਿਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਤਿਲਹਨ, ਦਾਲਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਖ ਵਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਦੇ ਫਸਲ-ਚੱਕਰ ਦੀ ਪਕੜ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈ ਗਈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਦੀ ਇਸ ਇਕ ਰੰਗੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਾਲਾਨਾ 1991-92 ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕਾਰਜ ਨੀਤੀ

2.5 ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਕੜ ਵਾਲੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਫਸਲ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਨਾਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ, ਤਿਜਾਰਤੀ ਫਸਲਾਂ ਅਰਥਾਤ ਤਿਲਹਨ, ਦਾਲਾਂ, ਗੰਨਾ, ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਵਲ ਮੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਸਮਾਂ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਛੇਤੀਆਂ ਬੀਜੀਆਂ ਘੱਟ ਉਪਜਾਊ ਸੀਮਾਂਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਫਸਲਾਂ ਵਲ ਮੋੜਨ ਉਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਨਸੁਵੰਨਤਾ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਈ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਿਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਮਨ ਉਪਾਅ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ :—

(i) ਵਿਸਥਾਰ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਵਧਾਉਣੀ।

(ii) ਖੇਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ/ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਪਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

(iii) ਉਚਿਤ ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧ।

(iv) ਅਨਾਜ/ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ/ਖੇਤੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਗੰਨਾ ਪੀੜਾਈ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਵੇਲਣ ਤੇ ਕਤਾਈ ਆਦਿ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਇਮਦਾਦ/ਸਾਂਝੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ/ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ।

(v) ਲੋੜ ਆਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੋਜ ਵਿਕਸਤ ਕਰਵਾਉਣਾ।

(vi) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘਟਾਉਣਾ।

(vii) ਕਟਾਈ ਉਪਰੰਤ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਸੁਧਾਰ।

(viii) ਮਿੱਟੀ/ਸੂਖਮ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ/ਬੀਜ ਅਤੇ ਖਾਦ ਪਰੀਖਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ।

(ix) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ, ਜੰਗਲਾਤ, ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ, ਮੁਰਗੀ-ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ-ਪਾਲਣ, ਆਦਿ ਵਿਚ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨੀਤੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਚਿਤ ਤਾਲਮੇਲ।

(x) ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਸੋਕੜ/ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਕ ਖੇਤੀ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ।

ਖੇਤੀ ਜਲਵਾਯੂ ਸਬੰਧੀ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਧੀ

2.6 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਇਸ ਦਾ ਖੇਤੀ-ਜਲਵਾਯੂ ਗੁਣ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 15 ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲੜੀ ਨੰ: 6 ਅਧੀਨ ਪਾਰ ਗੰਗਾ ਮੈਦਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਮੰਡਲਾਂ ਅਰਥਾਤ (ੳ) ਉਤਰੀ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਤੇ (ਅ) ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਪ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਰਥਾਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਰੋਪੜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਉਤਰੀ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧੀਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਪ-ਮੰਡਲਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਝੋਨਾ, ਮੱਕੀ, ਗੰਨਾ ਅਤੇ ਕਣਕ ਉਤਰੀ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਬੀਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਝੋਨਾ, ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਕਣਕ ਹਨ। ਖੇਤੀ ਜਲਵਾਯੂ ਸਬੰਧੀ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੱਖ ਵਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੌਸਮੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਫਸਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਖਰਾ ਢੰਗ ਨਿਰੂਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੋਰ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਖੇਤੀ ਮੌਸਮੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਚ ਇਲਾਕਾਈ ਅਸੰਤੁਲਨ ਜਿਸ ਉਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਕਾਸ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਕੇ ਇੱਛਤ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾਂ

ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ :

2.7 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸੰਘਣਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਇਕੱਲੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਲਗਭਗ ਇਕ ਲੱਖ ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਸਕੀਮ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਗੰਨੇ ਦੇ ਫੋਕ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਕਾਗਜ਼/ਉਤਮ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਸੰਗਠਿਤ ਆਲੂ ਮੰਡੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ (ਖਰਾਬ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਆਲੂ ਤੋਂ ਪੀਣਯੋਗ ਸ਼ਰਾਬ) ਸਮੇਤ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਖ ਵੱਖ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਸਹਿਤ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ, ਤਾਜ਼ਾ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ, ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ,, ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਝੋਨੇ ਦੀ ਫੱਕ ਦੀ ਸਵਾਹ ਤੋਂ ਨਮੀਦਾਰ ਸਿਲੀਕਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਇਕ ਖੰਡ ਮਿਲ ਸਮੇਤ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 2052.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ, 1014 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ 6990 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਸਿੱਧਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਇਸ ਡਿਬੈਂਚਰ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਅਤੇ ਗੋਬਰ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਵੈਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਦਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੇਅਰੀ, ਮੁਰਗੀਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਆਦਿ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਨੈਬਾਰਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 9500, 2400 ਅਤੇ 300 ਡੇਅਰੀ, ਮੁਰਗੀ-ਪਾਲਣ/ਸੂਰਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਭੋਂ ਵਰਤੋਂ

2.8 ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ੱਤਤਾ ਰਾਜ ਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਰਕਬੇ ਦਾ 84 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਇਲਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਕੇ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣ ਸੰਘਣੇ ਖੇਤੀ-ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰਥਾਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਫਸਲਾਂ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ 2.1 ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭੋਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ :--

ਸਾਰਣੀ 2.1 : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭੋਂ ਵਰਤੋਂ

(000' ਹੈਕਟਰ)

ਮੱਦ		1979–80	1984–85	1985–86	1986–87	1987–88	1988–89
1		2	3	4	5	6	7
ਭੂਗੋਲਿਕ ਰਕਬਾ	...	5,036	5,036	5,036	5,036	5,036	5,036
ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਰਕਬਾ	...	5,033	5,033	5,033	5,033	5,033	5,033
ਜੰਗਲਾਤ ਰਕਬਾ	...	217	221	221	220	224	222

1		2	3	4	5	6	7
ਭੌਂ ਜੋ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ	...	531	519	517	519	525	503
ਬੰਜਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਹੋਰ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਭੌਂ	...	52	49	47	44	49	47
ਮੌਜੂਦਾ ਬੰਜਰ ਭੌਂ	...	51	55	51	48	78	51
ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰਕਬਾ	...	4,182	4,189	4,197	4,202	4,157	4,205
ਰਪੋਟ ਕੀਤੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	...	83	83	83	83	83	84
ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ	...	6,535	7,013	7,158	7,217	7,326	7,387
ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸੰਘਣਤਾ	...	156.3	167.4	170.5	171.7	172.5	175.7

ਝਾੜ

2.9. ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਫ਼ਸਲ-ਚੱਕਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਕੜ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਫਸਲ-ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਤਿਜਾਰਤੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਫਸਲਾਂ ਵੱਲ ਬਦਲਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਉਚਿਤ ਲਾਭ ਅਤੇ ਉਪਜ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਮਾਰਕਿਟ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਫਸਲ-ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਰਬੀ/ਖਰੀਫ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਬੀਜੇ ਜਾਂਦੇ ਕੁਲ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਹੀ ਬੀਜੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੀ ਸਾਰਣੀ 2.2 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦਾ ਝਾੜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨੱਤ ਖੇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਪਣਾਉਣ ਕਾਰਨ ਹੈ :—

ਸਾਰਣੀ 2.2 : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਝਾੜ

(ਕਿ. ਗ੍ਰਾ. /ਹੈਕ.)

ਫਸਲ		1979-80 ਵਾਸਤਵਿਕ (ਅੰਕੜੇ)	1984-85 ਵਾਸਤਵਿਕ (ਅੰਕੜੇ)	1985-86 ਵਾਸਤਵਿਕ (ਅੰਕੜੇ)	1986-87 ਵਾਸਤਵਿਕ (ਅੰਕੜੇ)	1987-88 ਵਾਸਤਵਿਕ (ਅੰਕੜੇ)	1988-89 ਵਾਸਤਵਿਕ	1989-90 ਅਣ ਅੰਤਮ	1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1		2	3	4	5	6	7	8	9
ਚਾਵਲ	...	2604	3073	3200	3331	3164	2772	3510	3523
ਜਵਾਰ	...	649	1000	1058	1000	1000	1000	1000	1000
ਮੱਕੀ	...	1723	1895	1585	2022	1567	1176	1902	1905
ਕਣਕ	...	2797	3289	3531	2966	3540	3668	3593	3710
ਗੰਨਾ (ਗੁੜ)	...	5099	6226	6468	6300	5487	6188	6312	6250
ਕਪਾਹ (ਵੇਲੀ ਹੋਈ)	...	326	447	427	507	509	475	570	559

ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ

2.10. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ, ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਥਾਤ ਚਾਵਲ ਲਗਭਗ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਕਣਕ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ 1.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲਗ ਭਗ 24 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਣਕ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਅਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਝੋਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਰਥਾਤ 1985-90 ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਾਲ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਉਤਪਾਦਨ ਲਗਭਗ 189.86 ਲੱਖ ਟਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਟੀਚਾ 171.00 ਲੱਖ ਟਨ ਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਰੱਬੀ/ਖਰੀਫ ਫਸਲਾਂ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 105·00 ਅਤੇ 55.00 ਲੱਖ ਟਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਲਗ ਭਗ 116.81 ਅਤੇ 66.97 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ ਨਿਰੂਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 2.3

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ

ਮੱਦ	ਯੂਨਿਟ	1979-80 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1984–85 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1985–86 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1986–87 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1987–88 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1988–891 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989–90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਅਣ ਅੰਤਮ)	1990-91 ਟੀਚਾ	ਪੂਦਵ- ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1991-92 ਟੀਚਾ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਕਣਕ	000 ਟਨ	7868	10176	10988	9447	11084	11578	11681	11500	11500	11650
ਚਾਵਲ	,, ,,	3052	5052	5485	5949	5442	4923	6697	6200	6452	6300
ਮੱਕੀ	,, ,,	677	576	412	528	365	293	399	500	346	600
ਬਾਜਰਾ	,, ,,	47	60	28	28	13	13	10	20	11	20
ਹੋਰ ਅਨਾਜ	,, ,,	73	83	109	80	89	128	99	110	110	110
ਜਵਾਰ	,, ,,	1	1	1	—	1	3	1	—	—	—
ਕੁੱਲ ਅਨਾਜ		11718	15948	17023	16032	16994	16938	18887	18330	18419	18680
ਛੋਲੇ	,, ,,	157	60	98	82	29	72	39]	[80	80	85
ਹੋਰ ਦਾਲਾਂ	,, ,,	31	90	105	101	69	54	60	120	81	135
ਕੁੱਲ ਦਾਲਾਂ		188	150	203	183	98	126	99	200	161	220
ਕੁੱਲ ਅਨਾਜ		11906	16098	17226	16215	17092	17064	18986	18530	18580	18900

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਮੂੰਗਫਲੀ	000 ਟਨ	81	45	43	40	23	18	18	20	10	18
ਹੋਰ ਤਿਲਹਨ	,, ,,	76	146	159	125	186	122	90	281	256	366
ਕੁੱਲ ਤਿਲਹਨ		157	191	202	165	209	140	108	301	266	384
ਗੰਨਾ (ਗੁੜ)	,, ,,	393	498	504	611	582	602	650	700	700	800
ਕਪਾਹ	000 ਗੱਠਾਂ	1207	1238	1403	1691	1859	2117	2454	2100	1990	2300

2.11. ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਨਾਜ ਫ਼ਸਲਾਂ ਅਰਥਾਤ ਕਣਕ ਅਤੇ ਚਾਵਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਉਪਰੰਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਪਰ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਕਣਕ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜੋ ਸਾਲ 1984–85 ਵਿਚ 101.76 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ, ਸਾਲ 1985–86 ਵਿਚ ਵਧਕੇ 109.88 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੋਕੇ ਦੇ ਮਾੜੇ ਸਾਲ ਅਰਥਾਤ 1936–87 ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਤਪਾਦਨ ਹੇਠਾਂ ਡਿਗ ਕੇ 94.47 ਲੱਖ ਟਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਗਲੇ ਸਾਲ 1987–88 ਵਿਚ ਫਿਰ ਵਧਕੇ 110.84 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1988–89 ਦੌਰਾਨ ਸੰਭਾਵਿਤ 115.78 ਲਖ ਟਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਾਲ 1989–90 ਦੌਰਾਨ 116.81 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਲਗ ਭਗ 115.00 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋਣ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਟੀਚਾ 116.50 ਲੱਖ ਟਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਵਲ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜੋ ਸਾਲ 1984–85 ਵਿਚ 50.52 ਲਖ ਟਨ ਸੀ, ਵਧ ਕੇ 1986–87 ਵਿਚ 59.49 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਲ 1987-88 ਦੌਰਾਨ, ਕਰਕੇ ਇਕ ਦਮ ਘਟ ਕੇ 54.42 ਲੱਖ ਟਨ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਖਰੀਫ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਲ 1988–89 ਦੇ 49.23 ਲੱਖ ਟਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਾਲ 1989–90 ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 66.97 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ 64.52 ਲਖ ਟਨ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ ਟੀਚਾ 63.00 ਲੱਖ ਟਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਅਨਾਜ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਉਪਜ ਕਾਰਨ, ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸਾਲ 1984–85 ਵਿਚ 160.98 ਲੱਖ ਟਨ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਵਧਕੇ ਸਾਲ 1985–86 ਵਿਚ 172.26 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋ ਗਈ। ਉਤਪਾਦਨ, ਜੋ ਸੋਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਲ 1986-87 ਵਿਚ ਘਟਕੇ 162.15 ਲੱਖ ਟਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਹੜ੍ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁੜ ਸਾਲ 1987–88 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 170.92 ਲਖ ਟਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1988–89 ਦੌਰਾਨ 170.64 ਲੱਖ ਟਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1989–90 ਦੌਰਾਨ 189.86 ਲੱਖ ਟਨ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ 185.80 ਲੱਖ ਟਨ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਟੀਚਾ 189.00 ਲੱਖ ਟਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਮੱਕੀ, ਬਾਜਰਾ ਅਤੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖਰੀਫ਼ ਫ਼ਸਲ ਅਰਥਾਤ ਝੋਨੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਰਕਬਾ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਚੰਗੇ ਝਾੜ ਕਾਰਨ ਸੀਮਾਂਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਕਾਸਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਕਾਰਨ ਯੋਜਨਾਕਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਘਟ ਰਿਹਾ। ਮੂੰਗਫਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿਲਹਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਲਹਨ ਆਦਿ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਕਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਕਾਰਨ, ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਿਜਾਰਤੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਅਰਥਾਤ ਗੰਨੇ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਗੇ ਝਾੜ ਅਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਯਕੀਨੀ ਮਾਰਕਿਟ ਕਾਰਨ ਤਸੱਲੀ ਪੂਰਵਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਦੋਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਅਰਥਾਤ ਗੰਨੇ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ 65.00 ਲੱਖ ਟਨ ਅਤੇ 2454 ਲੱਖ ਗੱਠਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਉਤਪਾਦਨ 70.00 ਲਖ ਟਨ ਅਤੇ 19.90 ਲਖ ਗੱਠਾਂ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ ਟੀਚਾ 80.00 ਲੱਖ ਟਨ ਅਤੇ 23.00 ਲੱਖ ਗੱਠਾਂ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ

2.12. ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਵਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ 3357.80 ਲਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਖਰਚੇ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 378.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:—

ਹਦਾਇਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

2.13. ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਸਕੀਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਰਥਾਤ ਖੇਤੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੁਨਰ–ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮੁਆਇਨਾ (ਟੀ. ਅਤੇ ਵੀ. ਸਕੀਮ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੰਤਵ, ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਉਤੇ

ਅੰਤਿਮ ਖੇਤੀ–ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਸਦੀਆਂ ਵਿਵਿਧ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਪੁਨਰ–ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅੰਗ ਅਰਥਾਤ ਸੈਮੀਨਾਰ/ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਅਤੇ ਰੀਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਮਲੇ, ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਬਲਾਕ ਖੇਤੀ–ਬਾੜੀ ਅਫਸਰਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਸਥਾਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਖੇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ, ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਰਥਾਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਿੱਛੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੂਰੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਧਾਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਢੀ ਖੇਤਰ ਉਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ, ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਇਨਪੈਕਟਰ 1080 ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੂਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ। ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਉਤੇ, ਬਲਾਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ, ਦੁਆਰਾ ਸਕੀਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿਖਲਾਈ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਆਦਿ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਉਚ ਅਮਲਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਉਚਿਤ ਹੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸੰਮਿਲਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 343.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ–ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 364.50 ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1991–92 ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991–92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
ਤਨਖਾਹ	...	83.50
ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜੋ ਸਾਮਾਨ	...	3.00
ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	9.30
ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ	...	10.00
ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਵੱਜੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ	...	15.00
ਸਿਵਲ ਕਾਰਜ	...	188.00
ਕਰਜ਼ੇ	...	6.30
ਹੋਰ ਖਰਚੇ	...	49.40
ਕੁਲ	...	364.50

ਅਨਾਜ ਫਸਲਾਂ :

2.14 ਇਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 75:25 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀਦਾਰੀ ਨਾਲ 1989-90 ਤੋਂ ਇੱਕ ਚਾਵਲ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ, ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਉਪਦਾਨ/ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਅਰਥਾਤ ਤਸਦੀਕ-ਸ਼ੁਦਾ ਬੀਜਾਂ ਉਤੇ 200–300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸੂਖਮ-ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਕੀਟ ਨਾਸ਼ਕ, ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ, ਫਾਰਮ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਉਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਕੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜੋ 1989-90 ਵਿਚ ਕੇਵਲ 3 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਰਥਾਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹੁਣ 9 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਭਾਵੀ ਝੋਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿਸੇ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 140.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਬੀਜ :

2.15 ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਤੇਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਵਨਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵਧ ਜਾਣ ਸਦਕਾ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਬੀਜ ਪ੍ਰੋਖਣ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲ੍ਹਾ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਮੁਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੀਜ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1983 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਧਤਾ, ਉਗਣ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਸਚਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ ਇਕੋ ਬੀਜ ਪ੍ਰੋਖਣ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧ ਰਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ-ਕਾਫੀ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਬੀਜ ਵਿਕਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਧ ਰਹੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਬੀਜ ਪ੍ਰੋਖਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਦੂਸਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਜੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੋ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੱਦਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

			1991-92
1.	ਤਨਖਾਹਾਂ	...	13.58
2.	ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ	...	4.00
3.	ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	4.00
4.	ਹੋਰ ਖਰਚੇ	...	8.42
	ਜੋੜ	..	30.00

2.16 ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪਾਲਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ ਵਿਚ, ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਬੀਜ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ ਜੀਨੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰੀ ਅਤੇ ਟਿਸ਼ੂ ਕਲਚਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗੇ ਸਿਟੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸਮਗਰੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 13.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ	...	7.50
ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	3.00
ਉਜਰਤਾਂ	...	1.20
ਹੋਰ	...	1.90
ਜੋੜ	...	13.60

ਰੂੜੀ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ :

2.17 ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਖਾਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਥੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਖਾਦ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਖੁਲ੍ਹ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੱਕ ਮਿਆਰੀ ਖਾਦ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਕਰੀ ਡੀਪੂਆਂ ਤੋਂ ਲਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਇਕੋ ਖਾਦ ਪਰੀਖਣ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਹੈ ਜੋ 1000 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2000 ਨਮੂਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੰਮ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲ 1988-89 ਦੌਰਾਨ ਫਰੀਦਕੋਟ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ, ਇਸ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ 1990-91 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਤਨੀ ਹੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਅਜਿਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਮੱਦਵਾਰ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਤਨਖਾਹ	...	6.00
ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ	...	4.00
ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	2.00
ਹੋਰ ਖਰਚੇ	...	3.00
ਜੋੜ	...	15.00

ਸਾਰਣੀ 2.4

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾਦ ਦੀ ਖਪਤ

(000 ਟਨ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ)

ਸਾਲ		ਨਾਈਟਰੋਜਨ	ਫਾਸ-ਫੋਰਸ	ਪੋਟਾਸ਼	ਜੋੜ
1979-80	...	477	179	30	686
1980-81	...	526	207	29	762
1984-85	...	759	266	23	1048
1985-86	...	787	287	24	1098
1986-87	...	802	290	24	1116
1987-88	...	791	297	24	1112
1988-89	...	796	301	20	1117
1989-90	...	818	315	12	1145
1990-91	...	864	345	15	1224
(ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ) 1991-92 ਟੀਚਾ	...	890	360	20	1270

2.18 ਸੰਘਣੀ ਖੇਤੀ ਕਾਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੂਖਮ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਅਰਥਾਤ ਜਿਸਤ, ਲੋਹਾ, ਗੰਧਕ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਜ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੂਖਮ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਸੂਖਮ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਮਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਕ ਸੂਖਮ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ	...	4.00
ਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	1.00
ਸਿਵਲ ਕਾਰਜ	...	5.00
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	10.00

ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ

2.19. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੀੜਿਆਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੰਤਵ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੀੜਿਆਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਲਈ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਅਤੇ ਪੂਰਣ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕੀੜਿਆਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਛਿੜਕਾਓ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਾਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਸਟ/ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਟੈਸਟ ਸਬੰਧੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਇਸੇ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 3.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤੀ ਖਰਚਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਚੱਲਦੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਪੱਧਰ ਉਤੇ 3.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਤਨਖਾਹ	...	1.00
ਆਰ.ਆਰ.ਟੀ.	...	0.36
ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ	...	1.20
ਹੋਰ ਖਰਚੇ	...	0.64
ਕੁੱਲ	...	3.20

ਤਿਜਾਰਤੀ ਫਸਲਾਂ :

2.20 ਸਾਲ 1990-91 ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰੇਰਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਬੀਜਾਂ ਉਤੇ 400 ਰੁਪਏ ਕੁਇੰਟਲ ਉਪਦਾਨ, ਪਲਾਂਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਉਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ, ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਡਿਲਿੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਉਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਆਦਿ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਉਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਕਪਾਹ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਪਾਹ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ 50:50 ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਖ਼ਰਚੇ ਨਾਲ ਸਕੀਮ "ਸੰਘਣੀ ਕਪਾਹ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ" ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ 24.22 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖ਼ਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲਾਗਤ ਉਪਦਾਨ/ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲਈ ਹੈ।

ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ

2.21. ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਸਕੀਮ 'ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰੇ' ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ, ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ/ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਕੀਮ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲ 1990—91 ਲਈ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰਿਆਂ ਦੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫਸਲ ਬੀਮਾ

2.22. ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੋਕੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਜੋ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ 1991—92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਖੇਤੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਤੇ ਅੰਕੜੇ

2.23. 'ਖੇਤੀ ਅੰਕੜਾ ਸੰਕਲਨ ਨਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤੀ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਰ.ਆਰ.ਟੀ ਖਰਚ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਦਾ ਖਰਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990—91 ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਾਲ 1991—92 ਲਈ 0.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

'ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ ਫ਼ਸਲ ਕਟਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਫਸਲ ਕਟਾਈ ਤਜਰਬੇ 8,000 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 13,500 ਕਰਨਾ/ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਪਜ

ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਕਾਰਣ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਉਤੇ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਵਾਸਤੇ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਦੁਬਾਰਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ 1990-91 ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਰਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

		1991–92
ਤਨਖਾਹਾਂ	...	3.55
ਹੋਰ	...	0.45
ਜੋੜ	...	4.00

ਦਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

2.24. ਘੱਟ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਣ, ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਅਨਾਜ, ਤਿਲਹਨ, ਕਪਾਹ ਤੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਹੈ। ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਰਾਜ ਵਿਚ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਪੱਧਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਵੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬੀਜਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਿੱਟਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਖ਼ਰਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕਰੇਗੀ ਜਦ ਕਿ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਬੀਜ ਪਿੰਡਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ/ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਬੀਜ, ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਸਾਇਣ/ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਖੇਤੀ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 75:25 ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖ਼ਰਚ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 3.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿਸਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991–92
ਤਨਖਾਹਾਂ	...	2.50
ਸਮਾਨ ਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	0.75
ਹੋਰ	...	0.50
ਜੋੜ	...	3.75

ਖੇਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰੀ

2.25. ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੰਭਾਲ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਖਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਮਲਾ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਸਤਾਰ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾ ਸਕੇ ਇਹ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2.26. ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਖੇਤੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਉਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਨੱਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਇਤਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਖੇਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜੀਰੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟਰ, ਕਪਾਹ, ਚੁਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਸਟਰਾਪਿਕਰ ਕਮ-ਬਰੂਜਰ, ਗੰਨੇ/ਆਲੂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਸਪਰੇਅਰ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਇੱਕ ਖੇਤੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਟੈਸਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਕਤ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਡੀ–ਜ਼ਾਈਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਮਾਨ, ਆਕਾਰ, ਕਾਰੀਗਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਆਦਿ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮਦਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991–92
ਤਨਖਾਹਾਂ	...	20.00
ਸਟੋਰ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ	...	3.00
ਆਰ.ਆਰ ਟੀ	...	0.50
ਸਿਵਲ ਕਾਰਜ	...	6.00
ਹੋਰ	...	5.50
ਜੋੜ	...	35.00

ਤਿਲਹਨ

2.27. 'ਤਿਲਹਨ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਤ ਪਰੋਗਰਾਮ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਲ ਕੇ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰਥ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਤਿਲਹਨ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ

ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਮੂੰਗਫਲੀ ਅਤੇ ਤੋਰੀਏ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਉੱਨਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਸਨ ਅਰਥਾਤ ਕੌਮੀ ਤਿਲਹਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (50:50) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਿਲਹਨ ਉਪਜ ਵਾਧਾ ਪਰੋਗਰਾਮ (100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਸਾਲ 1990–91 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 75:25 ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਤਿਲਹਨ ਦੀ ਉਪਜ ਲਈ ਚੰਗੇਰੀ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਤਿਲਹਨ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂਨੂੰ ਚੰਗੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਧੇਰੇ ਖੇਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ, ਕਰਜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੀ ਲੋੜੀਂ-ਦੀਦੀਆਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਵਿੰਟਲ ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਬੀਜ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ, ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸਾਜ਼–ਸਾਮਾਨ ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿਸਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ 80.20 ਲਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਖ਼ਰਚ	...	27.00
ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	43.20
ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ	...	10.00
ਜੋੜ	...	80.20

ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀ ਫਸਲਾਂ

2.28. ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵ–ਪੂਰਣ ਹੈ। ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਬਦਲਵੀਂ ਖੇਤੀ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਾਰਣ ਜਿਥੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜ ਅੰਦਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤਹ ਵੀ ਥੱਲੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨਾਲ ਇਹ ਖ਼ਤਰੇ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਦਕਾ 7ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਰਥਾਤ 1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 64,947 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਫਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਲੈ ਆਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਰਸ਼ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 3800 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋਰ ਰਕਬਾ ਫਲਾਂ ਥਲੇ ਲਿਆਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਪਰੰਤ 4,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਫਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਫਲ ਫਸਲਾਂ ਅੰਬ, ਕਿੰਨੂ, ਮਾਲਟਾ, ਨਾਖ, ਅਮਰੂਦ, ਆੜੂ, ਬੇਰ, ਨਿੰਬੂ, ਲੀਚੀ ਤੇ ਅੰਗੂਰ ਆਦਿ ਹਨ।

ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਇਕ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

2.29. ਜੋਨ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਫ਼ਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੀਜਾਂ, ਖਾਦ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਰਗੇ ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਫ਼ਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਫ਼ਲ ਨਰਸਰੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਹਿਰ ਵਿਸਤਾਰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਗ਼ਬਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਚੋਣਵੇਂ ਫ਼ਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਟ੍ਰਿਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਫ਼ਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਨਤਮ ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਲੱਭਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਖ਼ਰਚ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਮਨੋਰਥ		ਸਾਲ 1991–92
1.	ਦਫ਼ਤਰੀ ਖ਼ਰਚ	...	0.10
2.	ਪੀ.ਓ.ਐਲ.	...	0.40
3.	ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	0.30
4.	ਹੋਰ ਖਰਚ ਜ਼ੋਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਖ਼ਰਚ	...	3.20
	ਜੋੜ	...	4.00

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ।

2.30. ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਮਲਾ ਸਕੀਮ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ/ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਦੀਆਂ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਬੀਜਣ ਲਈ ਪਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1991–92 ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:—

ਲੜੀ ਨੰ: ਖ਼ਰਚ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਮਨੋਰਥ		ਸਾਲ 1991–92
1. ਤਨਖਾਹ	...	5.00
2. ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ	—	0.50
3. ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ	...	0.20
4. ਹੋਰ ਖ਼ਰਚੇ	...	0.30
5. ਮੋਟਰ ਗੱਡੀ	...	3.00
6. ਪੀ.ਓ.ਐਲ.	...	1.00
ਜੋੜ	...	10.00

ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ

2.31. ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਕੀਮ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਖੇਤੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਨਿਮਨ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ:—

(i) ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਹਥ ਵਿਚ ਲਵੇਗਾ, ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਗਵਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਤਾਲਮੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗਾ;

(ii) ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ;

(iii) ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲੇ ਸਾਰੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮਨੀਟਰਿੰਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ;

(iv) ਭੋਂ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਵਾਤਾਵਰਨੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਵਣ ਵਸੀਲਿਆਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਸੀਲਿਆਂ, ਫਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ ਜਲ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੌਤਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ;

(v) ਆਂਕੜੇ ਇਕਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਤੀ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲੇ ਆਂਕੜੇ ਜਮਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ (ਆਂਕੜਾ ਬੈਂਕ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ;

(vi) ਕ੍ਰਿਆਵੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਨੋਡਲ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ;

(vii) ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਿਚਲੇ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ।

(viii) ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਨਾ;

(ix) ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਉਨਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਲੈਕਚਰਾਂ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਿਆਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕਰਨਾ;

(x) ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਸਮੁੰਦਰੋਂਪਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ;

(xi) ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਸੁਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਦੇ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਵਿਉਂਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ/ਨਕਸ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਹੜ੍ਹਾਂ, ਸੋਕਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਭੋਂ ਰੱਖਿਆ, ਵਣ, ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ ਨਗਰ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਰਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਿਮੋਟ ਸੈਨਸਿੰਗ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਧਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਵਰਗਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

2.32. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੌਂ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਮੱਧੂ ਮੱਖੀ ਪਾਲਣ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ 35.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

2.33. ਖੇਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ 1976 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਬੀਜਣ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਹੁਣ ਤਿਲਹਨ, ਦਾਲਾਂ, ਗੰਨੇ, ਕਪਾਹ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜਣ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨਾਜ/ਵਪਾਰਕ/ਫਲਾਂ/ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਰਾਜ ਲਈ ਸੁਧਰੇ/ਚੰਗੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਚੋਖੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਉਪਜ ਬਹੁਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਉਪਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਫਤਾਰ ਕਾਇਮ ਰਖ ਸਕੇ। ਬੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੂੰਜੀ ਦੇ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੱਸੇ 3.75 ਲੱਖ ਸੁਕੀਤੀ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ 1.25 ਲੱਖ ਤਰਜੀਹੀ ਹਿੱਸੇ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਵੰਡ ਦਾ ਢੰਗ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ :—

1. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ	35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
2. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੀਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
3. ਉਤਪਾਦਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ	35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 480.63 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸੇ ਵਿਕ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਨਿਗਮ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਧਾ ਕੇ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਵੰਨ ਸਵੰਨਤਾ

2.34. ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਬਾਦ ਖੇਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਮੁਖ ਅਨਾਜੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਇਤਨੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਣਕ–ਝੋਨੇ ਦਾ ਅਰਥ ਚਾਰਾ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦਾ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰਕਬਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸੰਘਣਤਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਰਥਾਤ 175.7 ਹੈ। ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਿਛਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜੇਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਤਿਲਹਨ, ਦਾਲਾਂ ਗੰਨੇ, ਕਪਾਹ, ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਪਦਾਨ/ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿਸੇ ਵਜੋਂ ਬਾਗਬਾਨੀ ਲਈ ਵਖਰਾ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਅਧਾਰਤ ਸਨਅਤੀ ਯੂਨਿਟ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ, ਕਪਾਹ ਵੇਲਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ, ਕਤਾਈ ਮਿਲਾਂ, ਦੁੱਧ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੇ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਵਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਣਕ–ਝੋਨੇ ਦੇ ਰਾਜ ਅਰਥ ਚਾਰੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ, ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਸਬੰਧੀ ਬਚਨਬੱਧ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੱਲ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਨੀਵੇਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਕਣਕ–ਝੋਨੇ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ (51.59 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ) ਵਿਚੋਂ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (5.27 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ) ਰਕਬਾ ਹੋਰਨਾਂ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਵਰਸ਼ 1995 ਤੱਕ ਉਕਤ ਰਕਬੇ ਵਿਚੋਂ ਦਾਲਾਂ (1.29 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ) ਤਿਲਹਨ (1.62 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ), ਗੰਨਾ (1.47 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ), ਕਪਾਹ (0.68 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ) ਅਤੇ ਫਲ-ਫਸਲਾਂ (0.21 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ) ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਨਾਜ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਰਕਬਾ/ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਬੀਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ/ਘਟ ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਮੁੱਖੀ ਵਰਗੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵੰਨ ਸਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ਇਕ ਚਲ ਸਕਣਯੋਗ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਨੋਰਥ ਵਿਸਥਾਰ ਕਾਰਜਾਂ, ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਖੇਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਖੇਤੀ/ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ-ਸਨਅਤੀ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ, ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਸਾਂਝੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਗੰਨੇ ਦੀ ਪਿੜਾਈ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਵੇਲਣ ਅਤੇ ਕਤਾਈ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੋਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਖੇਤੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸੁਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ, ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰਨ, ਫਸਲ ਉਪਰਾਂਤ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ, ਖੇਤੀ/ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ, ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਆਦਿ ਲਈ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪਾਲਿਸੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਚੰਗੇਰਾ ਤਾਲਮੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

2.35. ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1966 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਮਨਰਥ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਜ

ਮਿਆਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ (ਇਨਪੁਟਸ) ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਲਈ ਮੁੱਢਲੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ /ਸਾਂਝੇ/ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1979-80 ਤਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਖੇਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਰਵਾਇਤੀ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ, ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸੰਦ ਬਣਾਉਣ, ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਢੋਲ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਬਾਇਓ–ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਵਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਖਾਦ ਸਮੱਗਰੀ/ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਰਸਾਇਣਕ ਖੇਤੀ ਦੀ ਰਹਿੰਦ ਖੂੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਊਰਜਾ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਲ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੇ 8–9 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਬੜੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ :—

ੳ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗ :

1. ਕਿਸਾਨ ਐਗਰੋ ਮਿੰਨੀ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ, ਛਾਗਲੀਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ।
2. ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਰਾਈਸ ਬ੍ਰੇਨ ਐਕਸਟ੍ਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, ਗੁਰੂ ਹਰਸਹਾਇ, ਜ਼ਿਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ।
3. ਐਚ.ਡੀ.ਪੀ.ਈ. ਵਿਮੈਨ ਸੈਕਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਪਲਾਂਟ, ਰਾਜਪੁਰਾ।

ਅ-ਸਾਂਝਾ ਖੇਤਰ

1. ਮਾਲਵਾ ਕਾਟਨ ਸੀਡ ਪ੍ਰਾਡਕਟਸ ਲਿ:, ਡੂਮ ਵਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ।
2. ਐਗਰੋ ਫੂਡਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਲਿ:, ਜਿਲ੍ਹਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ।
3. ਪੰਜਾਬ ਐਨਰਜੀ ਡੀਵਾਈਸਿਜ਼ ਲਿ: ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ।
4. ਸਨਬੀਮ ਐਗਰੋ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿ: ਪੰਜਾਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
5. ਐਗਰੋ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਲਿ: ਸਿੰਘਪੁਰਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ
6. ਐਗਰੋ ਟੈਕ: ਇੰਡੀਆ ਲਿ:।
7. ਪੈਪਸੀ ਕੋ ਫੂਡਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ)।
8. ਐਗਰੋ ਬੋਰਡਜ਼ ਲਿ: (ਡਿਊਪਲੈਕਸ ਬੋਰਡ)।

ੲ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖੇਤਰ

1. ਮੋਨਟੈਰੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, ਟੋਨਸਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਗਮ ਨੇ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਸਰਮਾਇਆ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ :—

1. ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਰਾਈਸ ਬ੍ਰੇਨ, ਐਕਸ ਟਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ
2. ਮਾਲਵਾ ਕਾਟਨ ਸੀਡ ਪ੍ਰਾਡਕਟਸ।
3. ਕਿਸਾਨ ਐਗਰੋ ਮਿੰਨੀ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ।

2.36. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ-ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ/ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 2,740.62 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਾਜ/ਪੀ.ਏ.ਆਈ.ਸੀ. ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਥਾਂਵੇਂ ਫਲਾਂ, ਸਬਜੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਲਹਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ/ਸਬਜ਼ੀ/ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਲਗਾਉਣ ਉਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਪੈਪਸੀਕੋ ਅਤੇ ਗੰਨਾ ਫੋਕ ਅਧਾਰਤ ਅਖਬਾਰੀ ਕਾਗਜ਼/ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਫੀ ਵਡੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਕੁੱਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਲਈ ਇਕ ਵਰਦਾਨ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ 2,052.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾਂ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗੰਨਾ ਫੋਕ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੂਜਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਅੰਗੂਰ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਵਿਕਾਸ, ਫਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ, ਇਕ ਖੰਡ ਮਿਲ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਨ।

7 ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵਖ ਵਖ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸੁਨੀਤੀ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਲੋਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਥਲਵੀਂ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮ. ਵੱਲੋਂ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ/

ਲੜੀ ਨੰ:	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਰੱਥਾ	ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਲ	ਤਾਜਾ ਲਾਗਤ ਅਨੁਮਾਨ			ਸਾਂਝੀਦਾਰ ਦਾ ਨਾਂ	ਪੀ. ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਵਲੋਂ ਪਾਇਆ ਹਿੱਸਾ
				ਲਾਗਤ	ਸੁਨੀਤੀ	ਰਿਣ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	(ੳ) ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਖਾਦ ਪਦਾਰਥ							
	(I) ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ							
1	ਐਗਰੋ ਫੂਡਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਲਿ.	5 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਮਾਲਟਾ/ ਸੰਗਤਰਾ 2.5 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਟਮਾਟਰ/ ਅੰਬ	1987 (ਫੇਜ਼-II)	450.00	280.00	170.00	ਮੈਸ. ਵੋਲਟਾਜ਼ ਲਿ. ਬੰਬਈ	50%
	(II) ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ							
2	ਵਿਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	5000 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਫਰੂਟ/ਜੂਸ ਕੰਸਟ੍ਰੈਟ/ਪਲਪ	1987	1151.00 (ਦੁਹਰਾਈ)	429.00	722.00	ਸ੍ਰੀ ਵਸਨ ਸਿੰਘ ਨਿਜਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	26%
3	ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ	1986	100.00 (ਦੁਹਰਾਈ)	100.00	—	—	100%
4	ਬਾਗਵਾਨੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ	—	100.00	100,00	—	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ	100%
5	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੀਣ ਪਦਾਰਥ (ਪੈਪਸੀਕੋ) ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਖਾਦ	80000 ਮੀ. ਟਨ ਫਲ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ 30,000 ਟਨ ਆਲੂ ਤੇ ਅਨਾਜ ਸਾਫਟ ਡ੍ਰਿਕ ਕੰਸੈਂਟ੍ਰੇਟ, ਐਗਰੋ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	1987	6850.00	2500.00	4300.00 ਉਪਦਾਨ 50.00	ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਪੈਪਸੀਕੋ ਕਾਰਪੋਰੇਟਿਡ ਅਤੇ ਟਾਟਾਜ਼	36.11%
6	ਐਕਵਾਕਲਚਰ	ਅਜੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ	1991-92	1000.00	340.00	660.00	ਅਜੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ	50 %
7	ਆਲੂ/ਅਨਾਜ ਤੋਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸਨੈਕ ਖਾਧ ਸਮੱਗਰੀ	1440 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸਨੈਕ ਤੇ ਸੀਰੀਅਲ	1988	400.00 (ਸੋਧੇ)	150.00	250.00	ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਐਸ. ਬਾਜਵਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	50%

2.5

ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਪੀ.ਏ. ਆਈ.ਸੀ.) ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਨੀਤੀ	ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ					ਸੰਭਾਵਤ ਵਰਤੋਂ	ਉਤਪਾਦਨ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ		ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ		ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
	1985-86	1986-87	1987-88	1988-89	1989-90	1990-91	ਅਸਲ	ਤਜਵੀਜੀ	ਸਿੱਧੀ	ਅਪ੍ਰੋਖ	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
140.00	21.00	74.80	—	—	44.20	—	—	—	100	800	ਸਤੰਬਰ, 1989 ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮਕੰਮਲ
111.00	—	2.00	—	6.06	39.10	63.84	—	1990-91	60	500	ਡੀ. ਜੀ. ਟੀ. ਡੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਫ. ਆਈ ਸੀ. ਹਸਤਾਖਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ
100.00	—	—	2.00	—	—	—	10.00	—	—	—	ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ
1)0.00	—	—	3.50	—	—	—	10.00	—	—	—	ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ
9)2.75	—	—	4.00	124.78	773.97	—	1990	—	500	5000	ਫਰਵਰੀ/ਮਈ 1990 ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜਕਟ ਮਕੰਮਲ
1"0.00	—	—	—	—	—	—	—	1992-93	300	1000	ਅਜੇ ਆਸ਼ਾ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੈ
"5.00	—	—	0.60	9.01	0.05	—	—	1990-91	47	150	ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਰ---							
	ਅੰਗੂਰ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ	ਹਰ ਸਾਲ 15 ਲੱਖ ਲੀਟਰ ਵਾਈਨ	1990-91	350.00	120.00	230.00	ਸ੍ਰੀ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਟਿਆਲਾ	50%
9	ਐਗਰੋ ਪੋਲਟਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ	ਡੀ. ਓ. ਬੀ. ਚੂਚੇ 50 ਲੱਖ (40,000 ਪੈਰੇਂਟ ਬਰਡਜ਼ ਦੇ)	1990-91	307.00	111.62	195.38	ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਨ ਮਿੱਤਲ, ਰਾਜਪੁਰਾ	10%
10	ਸ਼ਹਿਦ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ	400 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸ਼ਹਿਦ	1990-91	150.00 (ਸੋਧੇ)	54.54	95.46	ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਜਲੰਧਰ	50%
11	ਮਸਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ	ਉਤਪਾਦਨ ਮਿਸ਼ਰਣ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ	1992-93	100.00	36.00	64.00	ਅਜੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ	50%
12	ਚਾਕਲੇਟ	3000 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਚਾਕਲੇਟ	1990-91	353.00	128.00	225.00	ਅਜੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ	50%
	ਐਗਰੋ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਸਬੰਧੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ							
13	ਸਿੰਗਲ ਸੁਪਰਫਾਸਫੇਟ (ਐ. ਕੈਮੀ. ਪ. ਲਿ.)	66000 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਐਸ.ਐਸ. ਪੀ. 33,000 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸਲਫਿਊਰਿਕ ਐਸਿਡ	ਸਤੰਬਰ, 1984	823.25	341.25	482.00	ਮੈਸ. ਕੇ. ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਐਂਡ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	19.92%
14	ਐਗਰੋ ਕੈਮੀਕਲ ਕੰਪਲੈਕਸ	500 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਪੁਟ ਐਕਲੋਰ 450 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਆਈਸੋ-ਪ੍ਰੋਟੋਰੋਨ	ਦਸੰਬਰ, 1984	780.00	285.00	495.00	ਮੈਸ. ਰੈਨਬਕਸੀ ਲਿ., ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ	15% (3.15%)
15	ਪੈਸਟੀਸਾਈਡ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਯੂਨਿਟ	540 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਮਗਰੀ ਦਾ	1984	10.00	10.00	—	ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਅਰੋੜਾ	50%
16	ਫਿਊਲ ਬ੍ਰਿਕਿਵਿਟਿਮ	3 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ	1984	65.94	22.94	43.00	ਆਰ. ਐਨ. ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ	50%
17	ਮਾਲਵਾ ਕਾਟਨ ਸੀਡ ਪ੍ਰਾਡਕਟਸ	ਵੜੇਵੇਂ 100 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ	1980-81	190.50 (ਸੋਧੇ)	96.16	94.34	ਪੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਡੀ.ਸੀ.	50%
18	ਰੋਲਰ ਫਲੋਰ ਮਿਲ	50 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ	1990-91	110.00	40.00	70.00	ਮੈਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਐਂਡ ਅਸੋਸੀ-ਏਟਸ	10%

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
60.00	—	—	—	—	—	10.00	—	1991-92	100	500.00	ਆਸ਼ਾ ਪੱਤਰ ਲਈ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਐਮ. ਓ. ਯੂ. ਹਸਤਾਖਰ
11.16	—	—	—	—	—	11.16	—	1991	90	500	ਡੀ. ਜੀ. ਟੀ. ਡੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ. ਓ. ਯੂ. ਹਸਤਾਖਰ
27.27	—	—	—	—	—	27.25	—	1991-92	100	500	ਡੀ. ਜੀ. ਟੀ. ਡੀ. ਅਜੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਹੈ ਐਮ.ਓ.ਯੂ. ਹਸਤਾਖਰ
18.00	—	—	—	—	—	—	—	1993-94	40	200	ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਡੀ. ਲਈ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੈ
64.00	—	—	—	—	—	10.00	—	1991-92	50	150	ਡੀ. ਜੀ. ਟੀ. ਡੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ
68.00	68.00	—	—	—	—	—	ਦਸੰਬਰ, 1986	—	190	500	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਸੰਬਰ, 1986 ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ
9.00	6.00	3.00	—	—	--	—	ਜਨਵਰੀ, 1987	—	60	200	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜਨਵਰੀ, 1987 ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ
5.00	2.00	—	—	—	—	—	ਸਤੰਬਰ, 1985 ਫੇਜ਼ 1	—	51	100	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ
11.47	5.00	—	—	0.11	1.43	—	ਜੂਨ, 1985 ਫੇਜ਼ 1	—	20	60	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ
48.08	—	—	8.40	—	—	—	ਫਰਵਰੀ, 1983	—	125	100	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਚਾਲੂ ਫਰਵਰੀ, 1983
4.00	—	—	—	—	—	4.00	—	ਜੂਨ, 1991	—	—	ਐਸ. ਆਈ. ਏ. ਆਸ਼ਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
19	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਝੋਨਾ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਐਗਰੋ ਟੈਕ. ਇੰਡੀਆ ਲਿ.	60 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਚਾਵਲ ਮਿਲ : 100 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਰਾਈਸ ਬੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤੇਲ ਸੋਧਕ ਕਾਰਖਾਨਾ ਪਸ਼ੂ ਫੀਡ ਇਕ ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ 100 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਬਨਸਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ	1987	4745.00 (ਸੋਧੇ)	1698.00 15.00 ਉਪਦਾਨ 65.00 ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਕਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	2967.00	ਕੇ. ਐਸ. ਢਿਲੋਂ ਐਂਡ ਐਸੋਸੀ-ਏਟਸ	26%
20	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਆਲੂ ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ (ਖਰਾਬ ਅਨਾਜ) ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੇ ਆਲੂ ਤੋਂ ਪੀਣ ਯੋਗ ਐਲਕੋਹਲ)	54 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ	1988	1800.00	709.00	1091.00	ਸੂਬੀ ਗਰੁੱਪ ਬੈਂਗਲੋਰ	10%
21	ਰਾਇਬੋਫਲੇਵਿਨ ਮੇਜ ਫਰਮੈਂਟੇਸ਼ਨ	25 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਮੱਕੀ	1987	632.00	217.00	415.00	ਮੈ/ਸ ਸੁਖਜੀਤ ਸਟਾਰਚ ਫਗਵਾੜਾ	26%
22	ਬਾਇਓ ਖਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ	75 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਰਾਈਜੋ-ਬੀਅਮ	1988	24.35	4.13 11.83 15.96	8.39	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	100%
23	ਸੀਟਰਿਕ ਐਸਿਡ ਫਰਾਮ ਮੋਲਾਸਿਜ਼	3000 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਸਾਲ	1992-93	2370.00	800.00	1570.00	ਅਜੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੈ	26%
24	ਐਗਰੋ ਬੇਸਡ ਗੈਸੀਫਾਇਰ	ਐਨ. ਏ.	1988	15.00	2.00	13.00	—	100%
25	ਗੈਰ ਫੱਕ ਅਧਾਰਿਤ ਅਖਬਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਨਿਊਜ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਿ :)	56,000 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਅਖਬਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਪੀ. ਐਂਡ ਡਬਲਿਯੂ ਕਾਗਜ਼	1987	30500.00 (ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼)	10167.00	20333.00	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ	12.51%
26	ਡਿਊਪਲੈਕਸ ਬੋਰਡ	30 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਡਿਊ-ਪਲੈਕਸ ਬੋਰਡ	1988	492.00	157.00 ਉਪਦਾਨ 15.00	320.00	ਮੈਸ. ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਐਸੋਸੀ-ਏਟਸ ਬਾਜਪੁਰ (ਉ. ਪ੍ਰਦੇਸ਼)	10%
27	ਡ੍ਰਗ ਇੰਡਸਟਰੀਏਟਸ ਅਤੇ ਜੜੀ ਬੂਟੀਆਂ ਖੁਸ਼ਬੋਦਾਰ ਪੌਦਿਆਂ ਤੋਂ ਦਵਾਈਆਂ	ਕੱਚਾ ਮਾਲ 1000 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ	1991-92	50.00	10.00	32.00	ਅਜੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੈ	50%

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
442.00	2.00	44.50	100.00	100.50	195.00	—	1989-90	—	800	4000	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ
70.90	—	—	—	—	4.78	20.72	—	1990-91	275	1000	ਆਸ਼ਾ ਲਈ ਪੱਤਰ
56.42	—	5.00	—	—	—	—	—	—	80	200	ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅੰਤਮ ਦਿਤਾ ਰਿਹਾ
4.13	—	—	—	—	0.24	—	—	1990	32	—	1. ਟੀ. ਆਈ. ਐਫ. ਤਿਆਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪਰਵਾਨ 2. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ
208.00	—	—	—	—	—	—	—	1994-95	300	1000	ਆਸ਼ਾ ਪੱਤਰ ਖਿਨੇ ਪੱਤਰ ਹੈ
2.00	—	—	2.00	—	—	ਮਾਰਚ, 1988	—	—	—	—	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮਾਰਚ, ਵਿਚ ਚਾਲੂ
3812.00	4.00	—	17.00	500.00	452.00	873.78	—	1992-93	1100	10000	ਆਸ਼ਾ ਪੱਤਰ
15.70	—	—	—	—	17.00	—	89.90	—	165	800	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ
9.00	—	—	—	—	—	—	—	1992.93	30	100	ਡੀ. ਡੀ. ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੈ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
28	ਰਾਇਮਿਹਸਕ ਤੇ ਸੁਆਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਸੀ-ਪਿਟੇਟਿਡ ਸਿਲਿਕਾ	300 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ	1990-91	40.00	14.00	26.00	ਮੈ. ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਈਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	50%
29	ਖੰਡ ਮਿਲ ਮੁਕੇਰੀਆਂ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	2500 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਗੰਨਾ ਪੀੜਨਾ	1990-91	3000.00	1000.00	490.00	ਇਸ੍ਹ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜਾ 2000.00	
30	ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਖਾਣਯੋਗ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਲੋਟੀਨ	1000 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਖਾਣ ਯੋਗ ਕਿਸਮ	1990-91	620.00	220.00	400.00	ਅਜੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੈ	50%
31	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੈਸਟੀ-ਸਾਈਡਜ਼ ਕੰਪਲੈਕਸ	750 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਆਰਮੈਨਿਕ ਫਾਸ ਫੋਰਸ ਇਨ ਸੈਕਟੀ-ਸਾਈਡਜ਼	1990-91	1150.00	430.00	720.00	ਸ੍ਰੀ ਮਧੂ ਸੂਦਨ ਸ਼ਾਰਦਾ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਸੋਮਾਨੀ ਬੰਬਈ	26%
32	ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	
33	ਬਾਗਵਾਨੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ		ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	
	ਜੋੜ							

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
7.00	—	—	—	—	—	7.00	—	1991-92	30	100	ਲਸੰਸ
260.00	—	—	—	—	—	260.00	—	1992-93	600	1200	ਆਸ਼ਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਓ. ਯੂ. ਹਸਤਾਖਰ
110.00	—	—	—	—	—	20.00	—	1991-92	65	300	ਐਸ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
112.00	—	—	—	—	—	100.00	—	1991-92	100	300	ਆਸ਼ਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂ. ਹਸਤਾਖਰ ਹਿਤ
—	2.00	15.20	18.00	24.54	27.85	25.00	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ	
				10.00							
—	110.00	150.00	150.00	775.00	1555.62	1452.75					

ਖੇਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕਾਂ

2.37. ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜੋ ਖੇਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੈ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 11.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗ-ਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰਥ ਪੇਡੂ ਆਰਥਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰਾਇਤ , ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਆਦਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਛੋਟੇ/ਸੀਮਾਤ ਕਿਸਾਨਾਂ/ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਮੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਰਜਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਤੇ ਸਪੌਂਸਰਿੰਗ ਬੈਂਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 35 : 15 : 50 ਹੈ । 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 26.25 ਲੱਖ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 90-91 ਸਾਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ 0.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟੋਕਨ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ:

2.38. 1 ਨਵੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ ਮਾਲਗੁਦਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ 8 ਕਰੋੜ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੂੰਜੀ 1989-90 ਤਕ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਮਾਲਗੁਦਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ 14.15 ਲੱਖ ਟਨ ਹੈ । ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 0.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

2.39 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੋਜ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ-ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ , ਲੁਧਿਆਣਾ :

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਬਲ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਾਲਾਂ ਤਿਲ-ਹਨ, ਸਬਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਫਲਦਾਰ ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਮ ਵਣ-ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਜ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚਾਵਲ ਅਤੇ ਕਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆ ਸਕਣ। ਕਣਕ ਅਤੇ ਚਾਵਲ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ ਖੇਤਰ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਵੀ ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਰਖੀ ਜਾਏਗੀ । ਪ੍ਰਜਣਨ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਖੇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਸਬਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋਗਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਤਕਨੀਕ ਉਤੇ ਮੁੱਖ ਬਲ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਬੀਮਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਣਨ ਦੇ ਸਥਿਰ ਰਖਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਮਿਲੇਗੀ ।

2.40 ਉਤਪਾਦਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਝਾੜ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੋਂ ਉਤੇ ਫ਼ਸਲ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫਸਲ ਬਦਲਵੀਂ ਫ਼ਸਲ/ਅੰਤਰ ਫ਼ਸਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਸਬਜੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਦਾਰ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਦਾਂ, ਪਾਣੀ, ਕੀੜੇ ਸਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਟੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਉਤਪਾਦਨ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਸਾਇਣਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ, ਉਲੀਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਟ, ਪੈਸਟ ਅਤੇ ਰੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਇੰਨਜਨੀਰਿੰਗ ਵਿਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ, ਸਬਜੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਫਾਰਮ ਪਾਵਰ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਦਾ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਣ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੀਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਖੇਤੀ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸੁਨਿਸਚਤਤਾ ਆ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘਟ ਸਕੇ । ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਨਵੀਂਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੁਖ ਸਕੀਮਾਂ ਇਹ ਹਨ :-

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਖੇਤੀ-ਉਦਯੋਗ ਪ੍ਰਾਸੈਸ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਣ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂ-ਏਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਚ-ਲੀਆਂ ਖੇਤੀ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵੰਨ -ਸੁਵੰਨਤਾ ਦੁਰਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਣਕ ਦੇ ਬੀਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੋਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੁਰਮ ਕਣਕ ਦੀ ਸੁਧਰੀ ਕਿਸਮ ਜਿਸ ਦਾ ਝਾੜ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਖੋਜ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ , ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਂ ਤੇ ਸਬਜੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਗਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨ ਕਸਟਮ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਪਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ।

1991-92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 400.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤੋਂ ਨਾਲ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਫਸਲ ਸੰਭਾਲ) ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ

2.41 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ, ਰਿਣ ਪੱਤਰ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾਈ ਰਿਣ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੇਰੀ, ਪੋਲਟਰੀ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਵੈ-ਰੋਜਗਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ 'ਨਬਾਰਦ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਖ ਵਖ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ ਤੇ ਰਿਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਧਨ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾਂ ਹੈ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 550.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ

ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ 86.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜੇ ਦੇਣ ਲਈ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰਣੀ 2.6 ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :-

ਸਾਰਣੀ 2.6

ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਟੀਚੇ		ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ	ਰਿਣ-ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ	ਯੋਗਦਾਨ		
					ਨਬਾਰਡ	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
ਸਾਧਾਰਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਣ ਪੱਤਰਾਂ ਬਦਲੇ ਸਹਾਇਤਾ							
(i) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ	4500	ਟਿਊਬਵੈਲ	2500	2500	2200.00	150.00	150.00
(ii) ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ	12000	ਏਕੜ	600	600	546.00	27.00	27.00
ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸੰਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਐਸ ਸੀ ਐਲ ਐਮ ਬੀ ਦੇ ਰਿਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ	3000	ਟ੍ਰੈਕਟਰ	1600	1600	1200.00	200.00	200.00
ਐਲਕਲੀ/ਸ਼ੋਰੇ ਵਾਲੀ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਏ. ਆਰ. ਸੀ ਸਕੀਮ	625	ਹੈਕਟੇਅਰ	100	100	90.00	5.00	5.00
ਬਾਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣੇ-ਬਾਗਬਾਨੀ ਲਈ ਰਿਣ ਪੱਤਰ ਸਹਾਇਤਾ	5000	ਹੈਕਟੇਅਰ	500	500	460.00	20.00	20.00
ਗੋਬਰ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ-ਰਿਣ ਪੱਤਰ ਸਹਾਇਤਾ	500		50	50	48.00	1.00	1.00
ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ...	9500	(ਇਕਾਈਆਂ)	2300	2300	2070.00	115.00	115.00
ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਸੂਰ ਪਾਲਣ, ਭੇਡਾਂ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਪਸ਼ੂ ਫੀਡ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਇਕਾਈਆਂ ਤੇ ਊਠ ਗੱਡੀਆਂ ਆਦਿ	2400	(ਇਕਾਈਆਂ)	800	800	750.00	25.00	25.00
ਮੱਛੀ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ..	300	ਤਲਾਬ	100	100	90.00	5.00	5.00
ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਖ ਲਾਉਣੇ ...	500	ਹੈਕਟੇਅਰ	50	50	46.00	2.00	2.00
			8600	8600	7500.00	550.00	550.00

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਣ ਤੇ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟਰੋਲ

2.42 ਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਤਿਲਹਨ ਦੀ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਦੀ ਸਕੀਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਵਿਚਕਾਰ 5:95 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ 143 ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਤਿਲਹਨ ਦਾ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵਧਾਰਕ ਅੜਿਚਣਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਲਾਲਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਲ 90-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 7.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਦੇ 5% ਹਿਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੀ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ/ਮਜ਼ਬਤ ਕਰਨ੍ਹੰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਨ ਤੋ ਮੁਕਤ ਮੰਡੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸੇ ਅਨੁਸਾਰ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੰਗ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਣ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੰਗ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਢਾਂਚਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਐਨ/ਸਰਵੇਖਣ ਰਾਹੀਂ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦੀਆਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੈਕਸ ਸਹੂਲਤਾਂ ਰਾਹੀਂ 30 ਕੇਂਦਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੰਡੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭੋ-ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

2.43 ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਲਕਲੀ/ਸ਼ੋਰੇ ਨਾਲ 6.98 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 2.35 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਤੇ 4.63 ਲੱਖ ਦਰਮਿਆਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ। ਕੁੱਲ 6.98 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚੋਂ ਲਗਭਗ 3.24 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ 1988-89 ਤਕ ਵਾਹੀ ਯੋਗ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੋਰ 0.29 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਕਾਸ਼ਤ ਯੋਗ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 23,175 ਹੈਕ-ਟੇਅਰ ਨੂੰ 1.62 ਲੱਖ ਮੀ ਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਜਿਪਸਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਾਸ਼ਤ ਯੋਗ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 75% ਅਨੁਦਾਨ ਤੇ ਜਿਪਸਮ ਮੁੱਖ ਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਪਸਮ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਭੋਂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਕਲਰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

2.44 ਇਸ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਦੋ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ-ਕਾਰ 50 : 50 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਯੋਜਤ ਸਕੀਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੁਣ ਸਮੁਚਾ ਸਟਾਫ 1990-91 ਤੋਂ ਨਾਨ-ਪਲਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਅਨੁਦਾਨ ਹਿੱਸਾ ਯੋਜਨਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 310.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 14046 ਹੈਕਟੇਅਰ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤ ਯੋਗ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ :—

ਸਾਰਣੀ 2.7

ਸਾਲ		ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਬਣਾ-ਇਆ ਰਕਬਾ (ਹੈਕਟੇਅਰ)	ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਨੁਦਾਨ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਜਿਪਸਮ (000 ਟਨ)
1. 1985-86	...	29,155	398.78	194.29
2. 1986-87	...	17,180	340.75	120.30
3. 1987-88	...	21,396	324.29	149.77
4. 1988-89	...	26,680	562.50	188.00
5. 1989-90	...	29,064	653.12	229.00
6. 1990-91 (ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ)	...	23,175	560.00	162.34
7. 1991-92 (ਟੀਚਾ)	...	14,046	410.00	98.35

ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ

2.45 ਰਾਜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਉਪਮੱਦ ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿੱਚ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ 47.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

ਭੌਂ ਸਰਵੇਖਣ

2.46 ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਭੌਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਅਤੇ ਭੌਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਗੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਬਨਾਉਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਭੌਂ-ਖੋਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਲਈ ਭੌਂ ਸਰਵੇਖਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ । ਚਿਤਰਮਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਭੌਂ-ਸਰਵੇਖਣ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਦੇ ਭੌਂ-ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਨਵੇ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 'ਰਾਜ ਵਿਚ ਭੌਂ-ਸਰਵੇਖਣ' ਦੀ ਸਕੀਮ ਐਸ. ਸੀ. (ਬੇ) 2.1 ਅਧੀਨ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 2.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਭੌਂ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

2.47 ਸਦਰਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭੌਂ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ।

ਭੌਂ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ

2.48 'ਭੌਂ-ਸੁਰਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਦੀ ਸਕੀਮ ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 1.1 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ/ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਜੋ ਭੌਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰਖਣ ਲਈ, ਭੌਂ-ਤੇ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਉਤੇ ਅਧਿਕ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕਰਨੀਆਂ/ ਖਰੀਦਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਸਿਖਲਾਈ, ਖੋਜ ਤੇ ਪਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਬਾਰਸ਼ ਉਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

2.49 ਇਹ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜਿਹੜੀ 1986-87 ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 50 : 50 ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । 1990-91 ਤੋਂ ਸੋਧੇ ਪੈਟਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਕੀਮ 100% ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਜਿਕ ਸਕੀਮ (75% ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ ਅਤੇ 25% ਕਰਜ਼ਾ) ਬਣ ਗਈ ਹੈ । 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਕੀਮ ਕੰਢੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਰਥਾਤ ਪਟਿਆਲਾ, ਰੋਪੜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰਥ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :-

(i) ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਅਤੇ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਵਜੋ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ,

(ii) ਵਖ ਵਖ ਖੇਤੀ-ਜਲਵਾਯੂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭੌਂ ਅਤੇ ਨਮੀ ਸੰਭਾਲ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫਸਲ ਉਪਜ ਸਥਿਰਤਾ ਉਪਾਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ

(iii) ਉਚਿਤ ਬਦਲਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਭੂਮੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਤੂੜੀ, ਫਲ ਤੇ ਬਾਲਣ ਆਦਿ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ।

2.50 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 204.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 5700 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।

2.51 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਿਲਾ ਅਤੇ ਰਾਜ/ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ 22950 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਅਨੁਲਗ-1

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅੰਕੜੇ

ਮੱਦ		ਸਾਲ				
		1979-80	1984-85	1986-87	1987-88	1988-89
1		2	3	4	5	6
ੳ. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ (000' ਹੈਕਟੇਅਰ)						
ਭੌਂ-ਉਪਯੋਗ ਭੂਗੋਲਿਕ ਰਕਬਾ	...	5036	5036	5036	5036	5036
ਰਿਪੋਟ ਕੀਤਾ ਰਕਬਾ	...	5033	5033	5033	50333	5033
ਜੰਗਲਾਤ	...	217	221	220	224	222
ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਨਾ-ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਭੌਂ	...	531	519	519	525	508
ਬਰਾਨੀ ਭੌਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਨਾ-ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭੌਂ		52	49	44	49	47
ਬੰਜਰ ਜਦੀਦ	...	51	55	48	78	51
ਕੁੱਲ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ	...	4182	4189	4202	4157	4205
ਕੁੱਲ ਰਕਬੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੀਜੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	...	83	83	83	83	84
ਇਕ ਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ	...	2353	2824	3015	3169	3182
ਫ਼ਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ	...	6535	7013	7217	7326	7387
ਫ਼ਸਲ ਸੰਘਣਤਾ	...	156.3	167.4	171.7	172.5	175.7
ਅ. ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ (000' ਹੈਕਟੇਅਰ)						
(i) ਸਰਕਾਰੀ ਨਹਿਰਾਂ	...	1515	1395	1440	1536	1491.5
(ii) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਹਿਰਾਂ	...	—	—	—	6	6.3
(iii) ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਤੇ ਖੂਹ	...	1997	2122	2274	2230	2274.4
(iv) ਹੋਰ ਸਾਧਨ	...	11	14	3	2	9.1
ਜੋੜ (i ਤੋਂ iv) ਤੱਕ	...	3523	3531	3717	3774	3781.3
ਅਸਲ ਬੀਜੇ ਰਕਬੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿੰਜਾਈ ਕੀਤੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	...	84	86	88	91	90

ਹ—ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ

(000' ਹੈਕਟਰ)

ਫਸਲ	ਸਾਲ					
	1979-80	1984-85	1986-87	1987-88	1988-89 ਅਣ ਅੰਤਮ	1989-90 ਅਣ ਅੰਤਮ
1	2	3	4	5	6	7
ੲ. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਟਿਊਬਵੈਲ ਡੀਜ਼ਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ (ਲੱਖਾਂ 'ਚ) ...	3.23	2.47	1.83	2.19	2.07	2.00
ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ (ਲੱਖਾਂ 'ਚ) ...	2.62	4.00	4.90	5.14	5.35	5.65
ਜੋੜ ...	5.85	6.47	6.73	7.33	7.42	7.65
ਸ. ਟਰੈਕਟਰ (ਗਿਣਤੀ) ...	111,85	64,307	2,50,000	239121	2,40,000	2,60,000
ਕਣਕ ...	2813	3094	3185	3131	3157	3251
ਚੌਲ ...	1172	1644	1786	1720	1778	1908
ਮੱਕੀ ...	393	304	261	233	249	210
ਜੌਂ ...	46	49	39	39	49	39
ਛੋਲੇ ...	228	102	114	66	73	54
ਮੂੰਗਫਲੀ ...	91	45	40	32	19	15
ਸਰਸੋਂ, ਤੋਰੀਆਂ, ਤਾਰਾਮੀਰਾ ਅਤੇ ਰਾਈ ...	95	138	106	158	114	139
ਗੰਨਾ ...	77	79	97	106	97	103
ਕਪਾਹ (ਅਮਰੀਕਨ) ...	460	409	496	582	702	667
ਕਪਾਹ (ਦੇਸੀ) ...	170	63	71	56	759	65

ਕ—ਫਸਲ

(000' ਟਨ, ਗੰਨਾ)

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ	1979-80	1984-85	1986-87	1987-88	1988-89	1989-90
	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਅਣ ਅੰਤਮ	ਅਣ ਅੰਤਮ
1	2	3	4	5	6	7
ਉਤਪਾਦਨ :						
ਕਣਕ ...	7868	10176	9447	11084	11578	11681
ਚੌਲ ...	3052	5052	5949	5442	4923	6697
ਦਾਲਾਂ ...	188	150	183	98	126	99
ਕੁਲ ਅਨਾਜ ...	11906	16098	16215	17092	17064	18986
ਤੇਲ ਬੀਜ ...	157	191	165	209	140	108
ਗੰਨਾ (ਗੁੜ) ...	393	498	611	582	602	650
ਕਪਾਹ ...	1207	1238	1691	1859	2117	2454

ਖ—ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਝਾੜ

(ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਕਟੇਅਰ)

		1979-80		1984-85		1986-87		1987-88		1988-89	1989-90
		ਪੰਜਾਬ	ਭਾਰਤ	ਪੰਜਾਬ	ਭਾਰਤ	ਪੰਜਾਬ	ਭਾਰਤ	ਪੰਜਾਬ	ਭਾਰਤ	ਪੰਜਾਬ	ਪੰਜਾਬ
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ਕਣਕ	...	2797	1437	3289	1870	2966	1916	3540	1995	3668	3593
ਚੌਲ	...	2604	1082	3073	1417	3331	1471	3164	1473	2772	3510
ਮੱਕੀ	...	1723	970	1895	1456	2022	1282	1567	1016	1176	1902
ਜਵਾਰ	...	649	688	1000	717	1000	576	1000	757	1000	1000
ਗੰਨਾ (ਗੁੜ)	...	5099	5000	6226	5768	6300	6046	5487	6000	6188	6312
ਕਪਾਹ (ਸਾਫ)	...	326	162	447	196	507	169	509	168	475	570

ਗ—ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

(000, ਟਨ)

ਗ—ਮੱਦ		ਸਾਲ				1988-89	1989-90
		1979-80	1984-85	1986-87	1987-88		
(i) ਨ	...	477	759	802	791	796	818
(ii) ਫ	...	179	266	290	297	301	315
(iii) ਪ	...	30	23	24	24	20	12

ਘ—ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

(ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ/ਹੈਕਟਰ)

ਰਾਜ		1983-84	1984-85	1985-86	1986-87	1987-88	1988-89
1		2	3	4	5	6	7
ਪੰਜਾਬ	...	143	151	154	155.0	159	156.0
ਹਰਿਆਣਾ	...	56	63	70	72.9	71	90.9
ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	...	85	115	111	97.1	96	112.6
ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ ਉਤੇ	...	43	48	51	48.7	51	62.2

ਚ—ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ		ਪੁਜੀਸ਼ਨ 1987-88 ਤੱਕ	1988-89	1989-90	1990-91
(i) ਭੌਂ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਤੁਰਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਭੌਂ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ	...	47	47	47	50
(ii) ਬੀਜ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ	...	1	1	1	2
(iii) ਖਾਦ ਦੀ ਗੁਣਾਤਮਕਤਾ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ	...	1	1	1	2
(iv) ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ	...	3	3	3	3

ਛ—ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਲੱਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਧਾਰ

(ਹੈਕਟੇਅਰਜ਼)

ਪੰਜਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਖਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੁਲ ਜ਼ਮੀਨ	...	6,98,000
1979-80 ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	...	73,547
ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1980-85) ਦੌਰਾਨ ਸੁਧਾਰਿਆ ਰਕਬਾ	...	1,56,197
ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੁਲ ਸੁਧਾਰਿਆ ਰਕਬਾ	...	2,29,744
ਸੁਧਾਰਿਆ ਰਕਬਾ		
1985-86	...	29,155
1986-87	...	17,180
1987-88	...	21,396
1988-89	...	26,680
ਕੁੱਲ ਸੁਧਾਰਿਆ ਰਕਬਾ 1988-89 ਤੱਕ	...	3,24,155
ਪ੍ਰਾਪਤੀ (1989-90)	...	29,064
ਅਣ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (1990-91)	...	23,175
1991-92 ਲਈ ਮਿੱਥਿਆ ਟੀਚਾ	...	14,046

ਜੇ—ਕੇਂਦਰੀ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚੌਲ/ਕਣਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

(ਇਕਾਈ, ਲੱਖ ਟਨ)

ਸਾਲ	ਕਣਕ (ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਾਲ)			ਚੌਲ (ਫਸਲ ਸਾਲ)		
	ਭਾਰਤ	ਪੰਜਾਬ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	ਭਾਰਤ	ਪੰਜਾਬ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	2	3	4	5	6	7
1987-88 ...	78.80	44.19	56.1	68.94	33.61	48.8
1988-89 ...	65.35	47.49	72.7	69.32	28.56	41.2
1989-90 ...	90.00	55.99	62.3	108.80	50.03	45.9
1990-91 ...	110.74	67.44 (1-2-91)	60.9	90.38	44.78 (5-2-91)	49.5

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92

ਅਨੁਲਗ 3 ਬੀ

ਉਪਮੱਦ—ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ

1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1990 ਨੂੰ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ		7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985-90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ
1		2	3	4	5	6
101 2401 00	ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ					
001	ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ					
ਏ. (ਪੀ). 1.2 / 1.2	ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਤ ਕਰਨਾ, ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ (ਟੀ. ਅਤੇ ਵੀ. ਸਕੀਮ)	432.67	343.00	343.00	364.50	194.30
	(ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਕੀਮਾਂ) ਜੋੜ 001 ..	432.67	343.00	343.00	364.50	194.30

Sub. N... Systems Unit,
Nati... Institute of Educational
Pl... and Administration
17-B, Sri Aurbindo Marg, New Delhi-11001
DOC. No..........
Date..........

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲਗ 3 ਬੀ

ਉਪ ਮੱਦ—ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ

1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1990-91 ਵਿਚ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985-90)	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
101 2401 00	ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ					
002	ਅਨਾਜੀ ਫਸਲਾਂ					
ਏ. (ਪੀ) 2.1	ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਆਰ. ਡੀ.) ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ	30.37	129.00	76.00	140.00	...
	ਜੋੜ 002 ...	30.37	129.00	76.00	140.00	—
103	ਬੀਜ					
ਏ. (ਪੀ) 3.2/2.2	ਬੀਜ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ...	27.12	—	—	30.00	—
	ਜੋੜ 103 —	27.12	—	—	30.00	—
105	ਰੇਹ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ ...					
ਏ. (ਪੀ) 4.2 / 3.2	ਖਾਦ ਦੀ ਗੁਣਾਤਮਕਤਾ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ...	26.21	—	—	15.00	—
	ਜੋੜ 105 ...	26.21	—	—	15.00	—
107	ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ					
ਏ. (ਪੀ.) 5.3 / 5.3	ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰੀਕਰਣ	93.53	20.00	20.00	—	—
ਏ. (ਪੀ.) 5.7 / 5.7	ਕਪਾਹਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ) ...	167.43	—	—	0.10	—
	ਜੋੜ 107 ...	260.96	20.00	20.00	0.10	—
108	ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ					
ਏ. (ਪੀ). 6.3 / 4.3	ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਪਾਹ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ... (ਯੋਗਦਾਨ)	225.48	24.22	24.22	25.00	—
	ਜੋੜ 108 ...	225.48	24.22	24.22	25.00	—

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ 3 ਈ

ਉਪ-ਮੱਦ—ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ

ਬੀ-3—1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1990-91 ਵਿਚ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:/ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985–90)	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
109	ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ :					
ਏ (ਪੀ)7.4 / 6.4	ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰੇ —	4.00	3.00	3.00	3.00	—
	ਜੋੜ 109 ...	4.00	3.00	3.00	3.00	—
110	ਫਸਲ ਬੀਮਾਂ :					
ਏ (ਪੀ)8.1 / 9.1	ਵਿਤ੍ਰਿਤ ਫਸਲ ਬੀਮਾ ...	—	0.10	—	0.10	—
	ਜੋੜ 110 ...	—	0.10	—	0.10	—
111	ਖੇਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਅੰਕੜੇ :					
ਏ (ਪੀ)9.4 / 10.4	ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਗਣਨਾ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ) ...	1.39	0.40	0.40	0.40	
	ਜੋੜ 111 ...	1.39	0.40	0.40	0.40	—
112	ਦਾਲਾਂ ਉਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਕਾਸ :					
ਏ (ਪੀ) 10.1 / 4.4	ਨੈਸ਼ਨਲ ਦਾਲਾਂ ਉਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ) ...	27.66	14.00	8.90	3.75	—
	ਜੋੜ 112 ...	27.66	14.00	8.90	3.75	—
114	ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਉਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਕਾਸ :					
ਏ (ਪੀ) 12.1 / 4.5	ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ) ...	66.89	21.88	55.56	80.20	—
	ਜੋੜ 114 ...	66.89	21.88	55.56	80.20	—

1		2	3	4	5	6
119	ਬਾਗਵਾਨੀ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ :					
ਏ(ਪੀ) 14.4 / 8.5	ਕੀੜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ	65.03	0.20	—	0.10	—
ਏ(ਪੀ)14.8 / 8.9	ਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੂਚਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲਣੇ	7.99	4.00	4.00	4.00	—
	ਜੋੜ 119 ..	73.02	4.20	4.00	4.10	—
800	ਹੋਰ ਖਰਚਾ :					
ਏ(ਪੀ)15.3 / 14.3	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੂਰਾਡੇ ਸੂਝ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	93.54	75.00	100.00	100.00	—
ਏ(ਪੀ)15.4	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਟਾਫ ਮੋਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ	—	—	—	35.00	—
	ਜੋੜ 800 ..	93.54	75.00	100.00	135.00	—
190	ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾਉਣਾ :					
ਏ(ਪੀ)16.1 / 12.1	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ	200.00	75.00	—	50.00	50.00
ਏ(ਪੀ)16.2 / 12.2	ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ... ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ	2740.62	2052.75	1452.75	2052.75	2052.75
ਏ(ਪੀ)16.3 / 12.3	ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਦਿਹਾਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ...	26.25	0.10	0.10	0.10	0.10
	ਜੋੜ 190 ...	2966.87	2127.85	1452.85	2102.85	2102.85
	ਕੁਲ ਜੋੜ (ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਕੀਮਾਂ) ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ	3803.51	2419.65	1744.93	2539.50	2102.85

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ 3-ਸੀ

ਉਪ-ਸਦ—ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ

ਬੀ-3—ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:/ ਮੁਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985–90)	ਸਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
101 2401 00	ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ					
103	ਬੀਜ :					
ਏ(ਪੀ) 3.5	ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਚੀਜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ ਸਕੀਮ	—	—	—	13.60	—
	ਜੋੜ 103 …	—	—	—	13.60	—
105	ਰੇਹ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ :					
ਏ (ਪੀ) 4.4	ਸੂਖਮ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ	—	—	—	10.00	5.00
	ਜੋੜ 105 …	—	—	—	10.00	5.00
107	ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ;					
ਏ (ਪੀ) 5.6 / 5.6	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਬਾਈ ਕੀਟਾਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ	—	3.20	3.20	3.20	—
	ਜੋੜ 107 …	—	3.20	3.20	3.20	—
	ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ					
ਏ (ਪੀ) 9.5 / 10.5	ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ …	—	—	—	4.00	—
	ਜੋੜ …	—	—	—	4.00	—

1		2	3	4	5	6
113	ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ;					
ਏ (ਪੀ) 11.4	ੳ. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮ	—	—	—	30.00	6.00
	ਅ. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	5.00	—
	ਜੋੜ 113 ...	—	—	—	35.00	6.00
119	ਬਾਗਵਾਨੀ ਅਤੇ ਸਬਜੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ;					
ਏ (ਪੀ) 14.9	ਬਾਗਵਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੁਨਰ ਗਠਨ ਲਈ ਸਕੀਮ	—	—	—	10.00	—
	ਜੋੜ 119 ...	—	—	—	10.00	—
	ਜੋੜ (ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ) ...	—	3.20	3.20	75.80	11.00
	ਕੁਲ ਜੋੜ (ਰਾਜ ਪੱਧਰ) ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ	4236.18	2765.85	2091.13	2979.80	2308.15

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ—1991-92

ਅਨੁਲਗ—III

ਉਪ-ਮਦ—ਰਾਜ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ

1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1990-91 ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਕੀਮਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ (1985—90)	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 5 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
101240800	ਰਾਜ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ					
02	ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ					
ਏ (ਪੀ) 17.3 / 15.3	ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ ਬਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣੇ (ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਦਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ)	112.41	0.10	—	0.10	0.10
	ਜੋੜ 101240800 ...	112.41	0.10	—	0.10	0.10

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ—III

ਉਪ ਮੱਦ—ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ

1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990-91 ਨੂੰ ਮੰਨਜੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ (1985—90)	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਵਿੱਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
101241500 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ						
ਏ(ਪੀ) 18.1/16.1 ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ						
ਫਸਲ ਪਾਲਣ	...	1251.23	235.00	235.00	400.00	61.00
ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	...	436.96	100.00	103.23	125.00	12.00
ਜੋੜ 101241500	...	1688.19	335.00	338.23	525.00	73.00

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ 3

ਉਪ-ਮੱਦ—ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਬੀ-3—1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990-91 ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਕੀਮ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985—90)	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਵਿੱਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
101 2416 00	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ					
ਏ(ਪੀ) 19.1 / 17.1	ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਬੈਂਚਰਜ਼ :					
	(1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ...	324.87	125.00	125.00	150.00	150.00
	(2) ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ...	94.00	25.00	25.00	27.00	27.00
ਏ(ਪੀ) 19.2 / 17.2	ਐਸ. ਸੀ. ਐਲ. ਐਮ. ਬੀ. ਦੇ ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਸੰਦਾਂ ਲਈ	745.00	125.00	125.00	200.00	200.00
ਏ(ਪੀ) 19.3 / 17.3	ਖਾਰੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਏ. ਆਰ. ਸੀ. ਸਕੀਮ	3.32	15.00	5.00	5.00	5.00
ਏ(ਪੀ) 19.4 / 17.4	ਫਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣਾ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਲਈ ਡਿਬੈਂਚਰ ਸਹਾਇਤਾ	79.00	22.50	22.50	20.00	20.00
ਏ(ਪੀ) 19.5 / 17.5	ਗੋਬਰ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟਸ ਡਿਬੈਂਚਰ ਸਹਾਇਤਾ	—	2.50	1.00	1.00	1.00
ਏ(ਪੀ) 19.6 / 17.6	ਡੇਅਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ...	463.00	100.00	100.00	115.00	115.00
ਏ(ਪੀ) 19.7 / 17.7	ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ/ਸੂਰ ਪਾਲਣ, ਭੇਡ ਪਾਲਣ ਪਸ਼ੂ ਫੀਡ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਊਠ ਗੱਡੀਆਂ ਆਦਿ	107.81	40.00	40.00	25.00	25.00
ਏ(ਪੀ) 19.8 / 17.8	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ...	22.00	2.50	14.00	5.00	5.00
ਏ(ਪੀ) 19.9 / 17.9	ਫਾਰਮ ਵਣ ਵਿਵਸਥਾ ...	18.00	2.50	2.50	2.00	2.00
	ਜੋੜ 101241600 ...	1857.00	460.00	460.00	550.00	550.00

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ 3 ਬੀ

ਉਪ-ਮੱਦ ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਬੀ-3 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990-91 ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:	ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
	1	2	3	4	5	6
101 2435 00	ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ					
01	ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ					
102.	ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਸਹੂਲਤਾਂ					
ਏ(ਪੀ) 20.1 / 18.1	ਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਦਰਜਾ ਬੰਦੀ	15.71	7.25	7.25	8.00	—
	ਜੋੜ (ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਕੀਮਾਂ) ...	15.71	7.25	7.25	8.00	—
ਏ(ਪੀ) 20.2	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੰਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਕੀਮ	—	—	—	5.00	—
	ਜੋੜ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ 101243500 ...	—	—	—	5.00	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ	15.71	7.25	7.25	13.00	—

ਅਨੁਲੱਗ III-ਬੀ

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92—ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਬੀ–3 1990-91 ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਮੂਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
101240200 ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁੱਰਖਿਅਣ					
	101 ਭੌਂ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ				
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ)2.1	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭੌਂ ਸਰਵੇਖਣ ...	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ	1974-75	—	—
	ਜੋੜ 101			—	—
	102. ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ				
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ)3.5	ਬਰਸਾਤੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ	1986	—	—
	ਜੋੜ 102			—	—
	109. ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ				
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ)5.1	ਸਿਖਲਾਈ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ...	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ	1970-71	—	—
	ਜੋੜ			—	—
	ਜੋੜ–ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ...			—	—

III–ਬੀ

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
119.05	—	—	3.00	1.20	2.90	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ
119.05	—	—	3.00	1.20	2.90	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ
32.44	—	—	—	—	—	—	—
32.44	—	—	—	—	—	—	—
18.75	—	—	2.00	—	—	—	—
18.75	—	—	2.00	—	—	—	—
137.80	—	—	5.00	1.20	2.90	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ III

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ, 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ, 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 5 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
	1	2	3	4	5	6
101 2402 00	ਭੋਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ					
	001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ					
ਐਸ.ਸੀ(ਏ)1.1	ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	—	2.00	2.00	5.00	—
	ਜੋੜ 001 ...	—	2.00	2.00	5.00	—
	101 ਭੋਂ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ					
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ)2.1	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭੋਂ ਸਰਵੇਖਣ	119.05	3.00	1.20	2.90	—
	ਜੋੜ 101 ...	119.05	3.00	1.20	2.90	—
	102 ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ					
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ)3.5	ਬਰਸਾਤੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਦੀ ... ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	32.44	—	—	—	—
	ਜੋੜ 102 ...	32.44	—	—	—	—
	109 ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ					
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ)5.1	ਸਿਖਲਾਈ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ...	18.75	2.00	—	—	—
	ਜੋੜ 109 ...	18.75	2.00	—	—	—
	800 ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਰਚ					
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ)6.1	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਸਥਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ... ਮੰਡਲ ਲਈ ਉਪਬੰਧ	—	18.00	18.00	40.00	—
	ਜੋੜ 800 ...	—	18.00	18.00	40.00	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ 101240200 ...	170.24	25.00	21.20	47.90	—

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਵਿਵਰਣ X

ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਜਿਕ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

	ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50, 100%)	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ, 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ, 1991-92	
				ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 6 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
	1	2	3	4	5	6	7
	ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ						
ਸੀ. ਐਸ. 1 / ਸੀ. ਐਸ. 2	ਬਾਰਸ਼ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100%	32.44	20.00	45.80	204.20	51.05
ਸੀ. ਐਸ. 3 / ਸੀ. ਐਸ. 3	ਰਾਜ ਭੌਂ ਵਰਤੋਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100%	3.50	--	5.00	10.00	--
	ਜੋੜ		35.94	20.00	50.80	214.20	51.05

ਕਾਂਡ ਤੀਜਾ

ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਕਾਸ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਜ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇਕ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਾਸ਼ਤ ਵਾਲੇ ਨਿਰੋਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਵਪਾਰਕ ਡੇਅਰੀ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਵਰਗੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਭਿੰਨਤਾ ਨਾਲ ਰਾਜ ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਆਮਦਨ ਦੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਰਕਿਟ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਨਾਲ, ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਤੋਂ ਵਸਤੂ ਬਨਾਉਣ, ਨਿਵੇਸ਼ ਤੇ ਹੋਰ ਮਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗ, ਵੱਧ ਰਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਕਤੀ, ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਠੋਸ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ

3.2. ਪਸ਼ੂਧਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਅਜੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਢੋਅ-ਢੋਆਈ ਵਿਚ ਖਿਚਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉੱਨ, ਖਾਦ ਅਤੇ ਈਂਧਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁੱਧ, ਮੀਟ ਤੇ ਅੰਡੇ ਵਰਗਾ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਅਹਾਰ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਅਗਲੇਰੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਪਸ਼ੂਧਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਦਿਹਾਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਠਵੇਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹਰਾ ਇਨਕਲਾਬ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁੱਤ ਘੱਟ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲੀ ਜੁਲੀ ਖੇਤੀ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਤੇ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਨ ਸਮੇਤ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਤੇ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਸ਼ੂਧਨ ਦੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਓ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਬਨਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਤੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3.3. ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲਕਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਸਿਹਤ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਸ਼ੂਧਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੇ ਪਸ਼ੂਧਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਸਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਨਸਲ ਬਦਲਣ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਅਰਥਾਤ ਘੱਟ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੀਆਂ ਗਊਆਂ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਗਊਆਂ ਨੂੰ ਮਸਨੂਈ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਣ, ਹੋਲਸਟੇਨ ਫਰੀਜ਼ੀਅਨ/ਜੈਰਸੀ ਨਸਲ ਦੇ ਵੀਰਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਤੇ ਅਮੁੱਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ । ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਰਗੀਆਂ ਲਈ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

3.4. ਉਪ-ਮੱਦ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 454.46 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਾਰ ਖਰਚਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ
1	2		3
1	ਵਿਸਤਾਰ ਸਿਖਲਾਈ	...	14.00
2	ਸੋਧ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ	...	3.00
3	ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਸਿਹਤ	...	40.00
4	ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਮੱਝ ਵਿਕਾਸ	...	211.40
5	ਮੁਰਗੀ ਵਿਕਾਸ	...	94.50
6	ਭੇਡ ਤੇ ਉਨ ਵਿਕਾਸ	...	12.41
7	ਸੂਰ ਵਿਕਾਸ	...	5.00
8	ਹੋਰ ਪਸ਼ੂਧਨ ਵਿਕਾਸ	...	10.50
9	ਜਾਂਚ ਤੇ ਅੰਕੜੇ	...	12.79
10	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮ	...	50.86
	ਕੁੱਲ	...	454.46

ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ (ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) 125.00

ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਸਿਹਤ

3.5. ਵਲਾਇਤੀ ਅਤੇ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਅਤੇ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰ ਤੇ ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਬਹੁੱਤ ਜਲਦੀ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੀਲੈਕਟਿਕ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਖੁਰ ਤੇ ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 5.31 ਲੱਖ ਟੀਕੇ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਮਦਾਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ (ਉਪਦਾਨ) ਕਿਸਾਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਟੀਕਾ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

3.6. ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁਰਗੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਗੌਂਘੋਰੋ ਨਾਂ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨੇ ਅਸਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗੌਂਬਰੋ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਵੈਕਸ਼ੀਨ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਟੀਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵੈਕਸੀਨ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

3.7. ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਬਨਾਉਣ ਤੇ ਵੈਕਸੀਨ ਬੋਟਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੋਲਡ ਚੈਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਉਪਮੰਡਲ ਵਿਖੇ 450 ਲਿਟਰ ਸਮਰਥਾ (ਤਾਪ 4°C ਤੋਂ 10°C) ਦਾ ਕੂਲਰ ਤੇ ਹਰ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ 286 ਲਿਟਰ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਰੈਫਰੀਜਰੇਟਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਮੱਝ ਵਿਕਾਸ :

3.8. ਸਾਲ 1989-90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 36.66 ਲੱਖ ਤੇ 50.49 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਧ ਉਤਰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁੱਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਬਿਹਤਰੀ ਦਾ ਭਾਵ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਸਲ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਸੰਭਾਲ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਭਾਵ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾ ਕੇ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ :—

(i) ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਲਈ ਐਚ. ਐਫ. ਅਤੇ ਜਰਸੀ ਨਸਲ ਦੇ ਮਸ਼ਨੂਈ ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਣ ਵਾਸਤੇ ਠੰਡੇ ਵੀਰਜ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ;

(ii) ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੀ ਸਾਨੀ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇ ਬੀਰਜ ਦੀ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ;

(iii) ਵਲਾਇਤੀ ਨਸਲ ਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਪੱਧਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਜਲਵਾਯੂ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣ।

3.9. ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਨਸਲਾ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਅਧੀਨ ਨਿਮਨ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

(i) ਰਾਜ ਵਿਚ ਦੇਸੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿਚ ਵਲਾਇਤੀ ਨਸਲ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1989-90 ਤੱਕ ਕੁੱਲ 1935 ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ 800 ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ਨੂਈ ਵੀਰਜ਼ ਸਿੰਜਣ ਲਈ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰਖੇ ਬੀਰਜ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 300 ਹੋਰ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ਨੂਈ ਬੀਰਜ ਸਿੰਜਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇ ਵੀਰਜ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀਰਜ ਬੈਂਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ 50 ਸਾਨ, ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਣ ਬੈਂਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਐਨ.ਗੈਸ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਐਲ.ਐਨ. ਗੈਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਐਲ.ਐਨ. ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲੱਗੇ ਐਲ.ਐਨ. ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਰਿਪੂਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 10 ਲੀਟਰ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਐਲ.ਐਨ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਨਸਲ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ (3000 ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ) ਵਧਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਹੋਲਸਟੀਲ ਫਰਸੀਅਮ ਤੇ ਜੈਰਸੀ ਨਸਲ ਦੇ 2 ਲੱਖ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇ ਠੰਡੇ ਵੀਰਜ ਡੋਜ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(iii) ਭਰੂਣ ਬਦਲੀ ਤਕਨੀਕੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਊਆਂ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 11.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

3.10. ਪਸ਼ੂ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 211.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਵਿਕਾਸ :

3.11. ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਵਿਕਾਸ ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟ ਤੇ ਅੰਡਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਘਟ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ, ਘੱਟ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼, ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਛੇਤੀ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਸਹੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਨ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਬਹੁੱਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਨ ਉਦਯੋਗ ਵੱਜੋਂ ਉਭਰੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਉਦਯੋਗ ਬਹੁੱਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅੰਡਿਆਂ ਤੇ ਬ੍ਰਾਇਲਰਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਮੁਰਗੀਖਾਨੇ ਕਾਇਮ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ।

3.12. ਮੁਰਗੀ ਉਤਪਾਦਨ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜੋਰ ਅੰਡਿਆਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਉਪਜ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਚੂਜੇ ਤੇ ਬ੍ਰਾਇਲਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਤੇ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੰਜ ਮੁਰਗੀ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਫਾਰਮ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਟਾਕ ਸਮਰਥਾ 5000 ਤੋਂ 10000 ਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਚੂਚਿਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸਮਰਥਾ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ 7 / 8 ਲੱਖ ਤੋਂ 15/18 ਲੱਖ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਜਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਮੁਰਗੀ ਸ਼ੈਡਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ/ ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮੁਰਗੀ ਫਾਰਮ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁਰਗੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਹੂਲਤ ਕੇਵਲ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸੈਨੀਟਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਰਗੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਮਾਤਰ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਸਾਰੇ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਸੰਗਰੂਰ ਰੋਪੜ ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਘਟੋ ਘੱਟ ਚਾਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅੰਡਿਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜੋ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਾਲ ਤਕ 16.19 ਕਰੋੜ ਸੀ ਉਹ ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਵਧ ਕੇ 18.10 ਕਰੋੜ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਮੁਰਗੀ ਫਾਰਮਾਂ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

3.13. ਪੰਜਾਬ ਪੋਲਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪਸ਼ੂ ਅਤੇ ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਮੁਰਗੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਅੰਡੇ ਇਕਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵਪਾਰੀ/ ਵਡੇ ਮੁਰਗੀ ਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਿਗਮ ਅੰਡੇ ਇਕਠੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿਗਮ ਦੀ 4.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਧਕਾਰਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚੋਂ 7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ 2.79 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚੁਕਤੀ ਪੂੰਜੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਨਿਗਮ ਲਈ 34.50 ਲਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਪਸ਼ੂ/ਮੁਰਗੀ ਖੁਰਾਕ ਪਲਾਂਟ ਜਿਹੜਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਨਰਲ ਮਿਕਸਚਰ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭੇਡ ਤੇ ਉਨ ਵਿਕਾਸ

3.14 ਗਰਮ ਕਪੜੇ, ਕੰਬਲ ਤੇ ਕਾਰਪਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਉੱਨ, ਉਨੀ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਭੇਡ ਤੇ ਉਨ ਵਿਸਤਾਰ ਕੇਂਦਰ, ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਉਤ–ਪਾਦਕਾਂ/ਭੇਡਾਂ ਪਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਡਰੈਚਿੰਗ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ, ਸਪਰੇ ਕਰਕੇ ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਇੱਜੜ ਨੂੰ ਬਹੁਮੁਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮੌਤ ਦਰ ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੀੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਡਰੈਂਚਿੰਗ ਕਰਨੀ ਤੇ ਸਪਰੇ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੇਡਾਂ ਤੇ ਉਨ ਵਧਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਐਨਥੋਲਮੰਟਿਕਸ, ਸੈਰਾ ਟੀਕੇ, ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਆਮ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

3.15 ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਜਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕਿੱਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਤੇਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਮਾਰਚ, 1988 ਨੂੰ ਇਕ ਫੈਟ ਲੈਬ ਉਤਪਾਦਕ ਫਾਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੈਲਡੇਰਸਟ ਨਸਲ ਦੀਆਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ 200 ਭੇਡਾਂ ਦਾ ਇਕ ਇੱਜੜ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮੀਢੇ ਭੇਡਾਂ ਪਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਮਾਸ ਵਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਲੇਲਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ 20 ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਡਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਸਾਜ ਸਮਾਨ, ਭੇਡਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ 5,000 ਰੁਪਏ, 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ 12.41 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸੂਰ ਵਿਕਾਸ

3.16 ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਦਬਾਓ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ /ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਰਧ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈਂ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਸਾਧਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਰ ਇਕ ਛੇਤੀ ਵੱਧਣ ਵਾਲੀ ਨਸਲ ਹੈ ਜੇ ਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬਕਰੀਆਂ ਤੇ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਵਜ਼ਨ ਛੇਤੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਧ ਨਸਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸੂਰ ਛੇਤੀ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੋਟੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਫਾਰਮ ਖਰੜ ਵਿਖੇ 1991 92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

3.17 ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਗਾਹ ਵਧੂ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਬਦਲੀ ਦੇ ਫਾਸਲੇ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੋਲਟੈਕਨੀਕ ਨੂੰ ਬਹੁਦਿਸ਼ਾਵੀ, ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਸਰਵਿਸ ਫੀਲਡ ਪਧਰ ਤੇ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਕਾਮਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕਿਤੇ ਵੱਜੋਂ ਅਪਨਾਉਣ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਾਲੀ ਕਿੱਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਮਾਨ ਸਟਾਫ ਦੇ ਲਈ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰਜ਼ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਰਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਮਤੇਵਾੜਾ ਪਸ਼ੂ ਫਾਰਮ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮੁਰਗੀ ਫਾਰਮ ਤੇ ਖਰੜ ਵਿਖੇ ਸੂਰ ਫਾਰਮ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ ਇਸ ਮੰਤਵ ਵਾਸਤੇ 10.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਤੇ ਅੰਕੜੇ

3.18 ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੰਕੜੇ ਅਨੁਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ, ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਲਈ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਪੋਸਨ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਖੇ ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਵੀਰਜ ਬੈਂਕਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਧਰ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੈਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੱਝਾਂ/ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸਾਨ੍ਹਾਂ (ਪ੍ਰੋਜੈਨੀ ਟੈਸਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ) ਦੀ ਕਾਰਜ਼ੁਗਾਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਗਰੂਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੋ ਜਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਾਸਤੇ 12.79 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ

3.19. 10 ਵੈਟਰਨਰੀ ਗਰੈਜੂਏਟਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਰੈਜੂਏਟ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਸਤਾਰ ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁੱਧ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਜ ਪਸ਼ੂ ਮੇਲੇ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਪਸ਼ੂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲਵੇਗਾ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਸ ਮੰਤਵ ਵਾਸਤੇ 14.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ

3.20 ਪਸ਼ੂ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ, ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਸੁਧਰੀ ਨਸਲ, ਮੁਰਗੀਪਾਲਣ, ਸੂਰਪਾਲਣ ਤੇ ਮੱਡੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਪੋਸ਼ਣ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਧਨ ਸੰਖਿਆ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਜਿਵੇਂ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ, ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਅਧਿਐਨ, ਵੱਡਾ–ਮੱਤ, ਪੇਟ ਦੀ ਗੜਬੜੀ, ਜੁਗਾਲੀ ਵਿਚ ਰੇਬੀਜ਼ ਰੋਕਥਾਮ, ਘੋਗੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰੇਡੀਓਗ੍ਰਾਫਰ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਠੀਕ ਵਰਤੋਂ, ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਿਕਤਾ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੀਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਸ਼ੂਚਕਿਤਸਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਹੁੰਚ, ਪਹਿਲ ਤੇ ਜੋਰ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :—

(i) ਜਨਣ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਜੁਗਾਲੀ ਤੇ ਅਣ ਜੁਗਾਲੀ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂ ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਮੱਝਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਮੁਰ–ਗੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਟੀਚਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਧ, ਅੰਡੇ ਤੇ ਬਾਇਲਰ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਕਰਨਾ ਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ :

(ii) ਵਖ ਵਖ ਚਾਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ ਰਕਬਾ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ;

(iii) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀਆਂ ਵਖ ਵਖ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚਿੱਚੜਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ;

(iv) ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਛੂਤ–ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ;

(v) ਭਰੂਣ ਬਦਲੀ ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਰਪਕ ਕਰਨਾ ;

(vi) ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿਚ ਵੰਸ਼ ਉਤਪਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਖੋਜ ;

(vii) ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਫੁਟਣ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਫੁਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ।

(viii) ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਤਕੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਪਸ਼ੂ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਰਾਹੀਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਸ਼ਖੀਸ਼ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ;

(ix) ਮੀਟ ਤੇ ਅੱਡਿਆਂ ਲਈ ਖਰਗੋਸ਼ਾਂ ਤੇ ਬਟੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ;

(x) ਵਡੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚ ਪੱਠੇ, ਪਿੰਜਰ ਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਖਰਾਬੀਆਂ ਲਈ ਤਸ਼ਖੀਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇਲਾਜ ਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਡੇਰੀ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਆਧੁਨਿ-ਕੀਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਹੂਲਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

3.21. ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਵਖ ਵਖ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਖੋਜ ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਾਸਤੇ 125.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਹਾਇਤਾ ਅਨੁਦਾਨ ਲਈ ਰਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਦਾਨ ਵਿਚ ਵਰਤਮਾਨ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ, ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ।

3.22. ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ "ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਪਲੈਨ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਮਲੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 50.86 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਡੇਰੀ ਤੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ

3.23. ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਦੁੱਧ ਇਕ ਪੂਰਨ ਖੁਰਾਕ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਦੁਧ ਦੀ ਸੁਲਭਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੁਝ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਡੇਰੀ ਪੋਗਰਾਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਫਰ ਦੁੱਧ ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜੋ ਕਿ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ ਰਾਜ ਦੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਤੇ ਭੂਮੀ ਰਹਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਸਾਧਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਡੇਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ, ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡੇਰੀ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਸਵੈ-ਪਾਲਣ ਤੇ ਸਵੈ-ਸਹਾਇਤਾ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3.24 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕੋਲ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਚੁਕਵੇਂ ਜਲਵਾਯੂ ਤੇ ਚੰਗਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਤੇ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਲਈ 44 ਦੁੱਧ ਠੰਡਾ ਕਰਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਲ 15 ਦੁਧ ਦੇ ਪਲਾਂਟ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 10 ਮਿਲਕਫੈਡ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਤੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਲ ਨਿਮਨ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ :

(i) ਤੀਬਰ/ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਣਾ ।

(ii) ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਡੇਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚ ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ;

(iii) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁੱਧ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਇਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਜੋਂ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ;

(iv) ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਜੋ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ; ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ;

(v) ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰੀ ਦਾ ਧੰਦਾ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤ-ਸ਼ਾਹਤ ਦੇ ਕੇ ਉਨਾਂ ਦੀ ਆਥਰਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ;

(vi) ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਐਕਟ 1955 ਅਧੀਨ ਇਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ, ਮਿਸ਼ਰਣ ਤੇ ਧਾਤ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ;

(vii) ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਡੇਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ।

3.25. ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਲਈ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਆਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ .391.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਉਹ ਵਖ ਵਖ ਸਕੀਮਾਂ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਉਹ ਨਿਮਨ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :

ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਸੰਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਤੇ ਧਾਤ ਮਿਲਾਵਟ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਸਤੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸਾਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

3.26. ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਧਾਤ ਮਿਲਾਵਟ ਵਿਚ ਕੁਐਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਕੁਐਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਰਾਜ ਦੀ ਕੁਲ ਥੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਰਾਜ ਦੀ ਕੁਲ ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ 45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖੁਰਾਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ

ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਲਾਉਣ ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਲੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ।

3.27. 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਾਧੂ ਅਮਲੇ ਲਈ 4.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾਣਗੇ।

3.28. ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸਤੱਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤਕ 4972 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਸਾਲ 1990–91 ਅਤੇ 1991–92 ਤਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5170 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਤੇ 5395 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੁੱਧ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਉਪਲਭਧਤਾ 1990-91 ਦੇ 687 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 1991–92 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 702 ਗ੍ਰਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨ

3.29 ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਿੰਨ 2 ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ 1995 ਤੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਖ ਮਨੋਰਥ ਥੱਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ :—

—ਵਿੱਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਾਲਮੇਲ ਲਿਆਉਣਾ।

—ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ, 1,50,000 ਪੇਂਡੂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ 270 ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪਾਰਕ ਸਰੰਜਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ।

—ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ 440 ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟੰਨ ਤੋਂ 610 ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀ ਦੁਧ ਉਪਲਭਧਤਾ 158 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤੋਂ 186 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

—ਚੰਗੀ ਦੇਸੀ ਪਸ਼ੂ ਨਸਲ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ ਭਰੂਣ ਬਦਲੀ ਤਕਨੀਕੀ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਮੱਝਾਂ ਅਤੇ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ, ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਨਾਲ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।

3.30 ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚ ਲਈ ਸਕੀਮ" ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਲੈਨ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਮਲੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਆਏ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ

3.31 ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਹੁਣ ਨੀਲੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਹੀ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਛੇਤੀ ਵਧਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਮੱਛੀ ਦੀ ਪੂੰਗ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਤਲਾਬਾਂ ਤੇ ਛਪੜਾਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਵਿਚ 868 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੇ ਦਰਿਆ, 11200 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ, 5804 ਹਕਟੇਅਰ ਛੋਟੇ ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਤੇ ਝੀਲਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 7135 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਛਪੜ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ 4370 ਹਕਟੇਅਰ ਹੈ, ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹਨ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਜਲ ਪੂਰਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 5228 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤਲਾਬ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ 2664 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛੀਪਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਲਈ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਦੇ ਤਲਾਬਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧੰਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੇ ਘਟ ਮਿਹਨਤ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮੱਛੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 1991-92 ਦੀ ਸਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਖ ਬਲ ਨਿਮਨ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :–

(i) ਮੱਛੀ ਦੀ ਪਾਲਣ ਯੋਗ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੱਛੀ ਦੀ ਪੂੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

(ii) 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਮੁਨਾਸਬ ਪੇਂਡੂ ਤਲਾਬ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ;

(iii) ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਾਸੋਂ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਵੈਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ;

(iv) ਤਲਾਬਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀਆਂ :

(v) ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸਹੂ-ਲਤਾਂ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਕਾਂ ਦੀ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।

3.33. ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਦੀ ਪੂੰਗ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਫਾਰਮ, ਦਸ ਦਸ ਹੈਕਟੇਅਰਾਂ ਦੇ ਸੇਣ-ਸਥਾਨ ਅਤੇ 11 ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਨਰਸਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਕਾਂ ਲਈ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੱਛੀ ਦੀ ਪੂੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਮੱਛੀ ਪਾਲਕਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 4 ਨਵੇਂ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜ-ਵੀਜ ਹੈ । ਮੱਛੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 1991-92 ਲਈ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 68.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੱਛੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 8.50 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ (7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਆਖੀਰ ਤਕ) ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 1991-92 ਵਿਚ 14.00 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।

3.34. 1990-91 ਵਿਚ 780 ਹੈਕਟੇਅਰ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ 1991-92 ਲਈ 800 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਵਿਸਤਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

3.35. ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਸਤਾਰ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ । ਮੱਛੀ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਵੀਨਤਮ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਕਠਨਾਈਆਂ/ਗਤੀ-ਵਿਧੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਲਾਬਾਂ ਤੇ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ 100 ਬਲਾਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਹੇਠ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣਗੇ । 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ

3.36. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਬੈਰਕਪੁਰ (ਕਲਕੱਤਾ) ਤੇ ਦੋ ਫੀਲਡ ਸਹਾਇਕਾਂ/ਮਛੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਵਾਉਣਲਈ ਰੀਜ਼ਨਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ਜਿਨਹਤ (ਲਖਨਊ) ਵਿਖੇ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਭੇਜੇ-ਜ਼ਾਣਗੇ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 100 ਮੱਛੀ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਐਨ ਟੂਰ ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ 1990-91 ਵਿਚ ਵੀ ਇਤਨੇ ਰੁਪਏ ਹੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

3.37. ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਦਸ ਦਸ ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਦੋ ਸੇਣ-ਸਥਾਨ

3.38 ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਆਸ਼ਰਿਤ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਧੰਦੂਆ (ਜਲੰਧਰ) ਅਤੇ ਫਗਣ ਮਾਜਰਾ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ 10, 10 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਸੇਣ-ਸਥਾਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੇਣ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ 1990-91 ਤਕ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨ ਲਗ ਜਾਣਗੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੇਣ-ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੂੰਗ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 22 ਲੱਖ ਸਾਲਾਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ, ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਲਈ 6.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾਣਗੇ ।

3.39. ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ "ਜਿਲਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚ ਲਈ ਸਕੀਮ" ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਪਲੈਨ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਮਲੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 36.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਉਪ ਮੱਦ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਨ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਅਨੁਲਗ-3 ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਾਰਨੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਮੱਦ		31 ਮਾਰਚ, 1985 ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ	ਜਿਵੇਂ ਕਿ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ
1	2		3	4
1.	ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	769	881
2.	ਸਟਾਕਮੈਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	1040	1008
3.	ਮਸਨੂਈ ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਣ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	46	46
4.	ਠੰਡੇ ਵੀਰਜ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	4	4
5.	ਪਸ਼ੂ/ਮੱਝਾਂ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	5	5
6.	ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਉਨ ਵਿਸਤਾਰ ਕੇਂਦਰ	...	38	38
7.	ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਰਗੀ ਫਾਰਮ	...	5	5
8.	ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ	...	58	58
9.	ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਰ ਫਾਰਮ	...	8	8
10.	ਪ੍ਰਤੀ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਗਿਣਤੀ	...	7.4	7.0
11.	ਪ੍ਰਤੀ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਔਸਤ ਰਕਬਾ (ਵ: ਕਿਲੋ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿਚ)	...	27.84	26.03
12.	ਸਾਲਾਨਾ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ (000 ਟਨਾਂ ਵਿਚ)	...	38.17	49.72
13.	ਦੁੱਧ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀ ਉਪਲਬਧੀ (ਗ੍ਰਾਮਾਂ ਵਿਚ)	...	576	675
14.	ਉਨ ਉਤਪਾਦਨ (ਲਖ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ)	...	13.41	14.78
15.	ਅੰਡਾ ਉਤਪਾਦਨ (ਦਸ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	...	825	16,19
16.	ਮੁਰਗੇ ਮੁਰਗੀਆਂ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	...	97.16	139.73
17.	ਨਸਲਕਸ਼ੀਯੋਗ ਗਊਆਂ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	...	9.55	9.70
18.	ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਮੱਝਾਂ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	...	23.70	25.87

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

ਅਨੁਲਗ 3

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਉਪ–ਮੱਦ : ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92	
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
ਸਾਲ 1991 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਤ/ਪਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਿਸ					
ਏ.ਐਚ.1.1 ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ...	4.00	2.00	1.30	2.00	—
ਏ.ਐਚ.1.2 / 1.4 ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ	27.35	6.00	5.08	12.00	—
ਏ.ਐਚ. 2.1 / 1.2 ਡੀ.ਏ.ਐਚ.ਓ./ਪੀ.ਓ./ਆਈ ਸੀ.ਡੀ. ਪੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਾਰੇ	1.75	—	—	3.00	—
ਏ.ਐਚ. 3.7 / 2.7 ਸੀ.ਐਸ. ਐਸ. ਮੂੰਹ ਖੁਰ ਰੋਗ ਰੋਕਥਾਮ ਪਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੁੱਝ ਹੋਣਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਟੀਕੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਮਲਾ	119.21	21.00	21.00	30.00	—
ਏ.ਐਚ. 4.3 / 5.6 ਸਾਨ੍ਹ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸੀਮਨ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਐਲ.ਐਨ. ਪਲਾਂਟ ਕਾਇਮ ਕਰਨੇ	152.63	20.00	22.31	60.00	5.00
ਏ.ਐਚ. 4.6 / 5.9 ਰਾਜ ਵਿਚ ਠੰਡਾ ਜੰਮਿਆਂ ਵੀਰਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	266.27	140.00	143.55	140.00	5.00
ਏ.ਐਚ. 5.1 / 6.1 ਸਟੇਟ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਨਵੀਨਕਰਣ/ਮੁਰਗੀ ਰੋਗ ਤਸ਼ਖੀਸ਼ ਅਤੇ ਫੀਡ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ (ਨਿਦਾਨਕਾਰੀ) ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	143.21	40.00	43.89	60.00	7.00
ਏ.ਐਚ. 5.2 / 6.3 ਪੰਜਾਬ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	279.00	50.00	50.00	34.50	34.50
ਏ.ਐਚ. 6.2 / 7.2 ਭੇਡ ਅਤੇ ਉਨ ਵਿਸਤਾਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀ ਤੀਬਰ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	15.00	3.50	3.50	5.00	—

1		2	3	4	5	6
ਏ. ਐਚ. 6.3/7.3	ਮੋਟੇ ਲੇਲਿਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਭੇਡ ਬਰੀਡਿੰਗ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	31.36	7.00	4.65	7.41	—
ਏ.ਐਚ. 8.1/9.3	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	32.78	6.70	6.65	7.50	2.00
ਏ.ਐਚ. 8.4/9.7	ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨੋਲੋਜੀ- ਸਰਕਾਰੀ ਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ...	6.89	3.00	3.00	3.00	—
ਏ.ਐਚ. 10.3/4.3	ਸੀ.ਐਸ.ਐਸ. ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦੁਧ, ਅੰਡੇ, ਉਨ ਅਤੇ ਮੀਟ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇਖਣ	0.48	2.50	0.53	2.79	—
ਏ.ਐਚ. 10.6	ਝੋਟੇ ਤੇ ਦੋਗਲੇ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਏਣਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤਾਨ ਜਾਂਚ ਪਰੋਗਰਾਮ ... ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੈਂਡ ਬੁਕ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ/ਅੰਕੜਾ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	44.10	10.00	7.54	10.00	—
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ						
ਪ:ਪ: 3.3/2.3	ਰੋਮਬਾਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੋਲਟਰੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ...	—	—	—	5.00	—
ਪ:ਪ: 3.18	ਛੂਤਕ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੋਲਡ ਚੈਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	—	—	—	5.00	—
ਪ:ਪ: 4.11	ਭਰੂਣ ਪਰੀਵਰਤਨ ਤਕਨੀਕੀ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇਰੇ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਊਆਂ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦਾ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸਕੀਮ	—	—	—	11.40	—
ਪ:ਪ: 5.3	ਬਟੇਰਿਆਂ ਦੇ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਫਾਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	4.00	—	—	—
ਪ:ਪ: 7.2	ਮੋਟੇ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸੂਰ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	5.00	—
ਪ:ਪ: 10.7	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਸਕੀਮ	—	—	—	50.86	—
ਪ:ਪ: 10.8	ਐਕਸ਼ਨ ਪਲੈਨ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਿੰਗ ਗੇਨਫੁਲ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਟੂ ... ਐਜੂਕੇਟਿਡ ਅਨ–ਐਮਪਲਾਇਡ ਯੂਥ ਅੰਡਰ ਇਕਨਾਮਿਕ ਪੈਕੇਜ— ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	—	—	382.50	—	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ ...		315.70	695.50	454.46	53.50

1	2	3	4	5	6
ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ :					
ਸਾਲਾ 1991–92 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ/ਪਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ					
ਡੀ.ਐਮ. 1.1 ਹੈਡ ਕੁਆਟਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ...	5.35	—	—	4.50	—
ਡੀ. ਐਮ. 3.1/2.1 ਦੁਧ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਡੇਅਰੀ ਬਸਤੂ ਬਣਾਇਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਤਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ।	—	15.50	13.00	—	—
ਡੀ.ਐਮ. 4.1 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੁੱਧ ਸਭਾਵਾਂ, ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	266.00	250.00	250.00	350.00	350.00
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :					
ਡੀ.ਐਮ. 5.1 ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਸੰਕੇਤਿਕ ਤੇ ਧਾਤ ਮਿਲਾਵਟ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਸਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	—	—	15.00	15.00
ਡੀ.ਐਮ. 5.4 ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ...	—	—	—	20.00	—
ਡੀ.ਐਮ. 5.5 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਸਕੀਮ	—	—	—	2.00	—
ਡੀ.ਐਮ. 5.6 ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਿੰਗ ਗੇਨਫੁਲ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਟੂ ਐਜੂਕੇਟਿਡ ਅਨਇੰਪਲਾਇਡ ਯੂਥ ਅੰਡਰ ਇਕਨਾਮਿਕ ਪੈਕੇਜ ਪਰੋਗਰਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	—	—	315.00	—	—
ਜੋੜ ...	—	265.50	578.00	391.50	365.00
ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ :					
ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ/ਪਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ					
31 ਮਾਰਚ 1990 ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
ਐਫ. ਐਚ. 2.5/4.1 ਦੋ ਨਵੇਂ ਕੰਟੇਨਰ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਹੈਚਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	152.00	—	—	6.00	—
ਐਫ.ਐਚ. 1.1/1.1 ਤੇ 7.1 ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਵਿੰਗ ਵਿਚ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਤੇ ਅਧੀਨ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ	22.83	3.00	0.72	4.00	—
ਐਫ.ਐਚ. 4.2/2.2 ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਮਲੇ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ...	3.76	2.00	1.50	2.00	—
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :					
ਐਫ. ਐਚ. ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਸਤਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਸਕੀਮ...	—	10.00	1.00	20.00	—
ਐਫ.ਐਚ. 5.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਸਕੀਮਾਂ	—	—	—	36.80	—
ਐਫ. ਐਚ. 5.6 ਪ੍ਰੋਵਾਇਡਿੰਗ ਗੇਨਫੁਲ ਸੈਲਫ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਟੂ ਐਜੂਕੇਟਿਡ ਅੰਡਰ ਇਕਨਾਮਿਕ ਪੈਕੇਜ ਪਰੋਗਰਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	—	—	61.00	—	—
ਜੋੜ	—	15.00	64.22	68.80	—

ਜੰਗਲ

3.40. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਕੁਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ 50,357 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 84% ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਧੀਨ ਹੈ । ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ । ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੰਗਲ ਨੀਤੀ 1988 ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘਟ 33% ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ 2,86,596 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕੁਲ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 5.70% ਹੈ। ਜੰਗਲ ਵਾਲੇ ਕੁਲ ਰਕਬੇ ਦਾ 50% ਰਾਜ ਦੇ ਨੀਮ-ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ 50% ਪੀਢੇ ਬਲਾਕਾਂ, ਬੀੜਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ, ਰੇਲ ਲਾਈਨਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਤੇ ਬੰਧਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਭੂਮੀ ਤੇ ਦਰੱਖਤ ਉਗਾ ਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ ।

3.41. ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਕਬੇ ਤੇ ਦਰਖਤ ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜੋ ਬਾਕੀ ਰਕਬਾ ਦਰਖ਼ਤ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਖ਼ਾਰਾ/ਅਲਕਲੀ ਵਾਲਾ, ਨੀਵਾਂ, ਸੇਮ ਵਾਲਾ, ਉਚਾ ਨੀਵਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕ ਵਸੋਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸੜਕਾਂ, ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਆਮ ਚਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਢੰਗ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ । ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਭੂਮੀ ਤੇ ਜਲ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ।

3.42. ਜੰਗਲੀ ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 1991-92 ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਢੰਗ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ :—

(i) ਵਧੇਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜੰਗਲਾਤ ਵਾਲੇ ਰਕਬਿਆਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਕਠਨਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਖਾਰੇ/ਅਲਕਲੀ ਵਾਲੇ, ਨੀਵੇਂ, ਸੇਮ ਵਾਲੇ, ਨਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ, ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਖੇਤਰ ਜਿਥੇ ਸੰਘਣਾਂ ਤੇ ਉੱਚਾ ਘਾਹ ਫੂਸ ਉਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਪਸ਼ੂ ਕਾਫੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਿਚ ਚਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਜੇ ਦਰਖਤ ਉਗਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਜਿਪਸਮ, ਖਾਦਾਂ, ਹਲ ਵਾਹੁਣ, ਸਿਆੜ ਕਢਣ, ਘਾਹ ਫੂਸ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜੜੋਂ ਪੁਟਣ ਤੇ ਤਕੜੀ ਵਲਗਣ ਪਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਦਰਖਤ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਣ । ਸਰਕਾਰੀ ਬਲਾਕ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਦਰਖਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤੀ ਲਕੜੀ ਵਾਲੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਮੁੱਖ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦਰਖਤ ਜਿਵੇਂ ਨਿੰਮ, ਜਾਮਨ, ਅੰਬ, ਅਰਜੁਨ 'ਧਰੇਕ, ਸ਼ਰੀਂਹ, ਸ਼ੀਸ਼ਮ, ਤੂੰਨ, 'ਸਿੰਮਲ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਦਰਖਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ । ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬੰਜਰ ਭੋਂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੇਠ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਆਬਗੀਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਲ ਲਾਉਣ, ਭੋਂਇ ਤੇ ਜਲ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਹੋਰਨਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਾਮਨ, ਅੰਬ, ਬੇਰ, ਅਮਰੂਦ, ਆਂਮਲਾ, ਬਹੇੜਾ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਦਰਖ਼ਤ ਵੀ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਫਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬੱਦ ਹੋ ਸਕਣ ।

(ii) ਵਧੇਰੇ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਲਗਾਏ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iii) ਉਚੇ ਨੀਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭੋਂਇ ਸੰਭਾਲ ਤਰੀਕਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਨਾਲੀ ਦੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ, ਰੋਕਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਭੋਂਇ ਤੇ ਜਲ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਜਲ ਸਾਧਨ ਵਹਿਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਪਹਿਲਾਂ ਸਫੈਦਾ, ਬੋੜ ਤੇ ਕਿੱਕਰ ਵਰਗੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦਰਖਤ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ । ਦਰਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਟੀਕ, ਟੂਨ, ਜਮੇਲੀਨ, ਨਿੰਮ, ਸਿਰਿਸ, ਧ੍ਰੇਕ ਰਾਜਾਇਨ, ਸਿੰਮਲ, ਪੋਪਲਰ, ਆਮਲਾ ਚੀਲ, ਬਾਂਸ, ਅਰਜੁਨ, ਬਹੇੜਾ, ਅਲੂਰਾ, ਸ਼ੀਸ਼ਮ, ਅੰਬ , ਜਾਮਨ, ਬੈਂਤ ਆਦਿ ਲਗਾ ਕੇ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

(v) ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰਖ਼ਤ ਲਾਉਣ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਫੇਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪੋਪਲਰ, ਕਿੱਕਰ, ਧ੍ਰੇਕ, ਟੂਨ, ਬਾਂਸ ਤੇ ਟੀਕ ਆਦਿ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ-ਗਾ ।

(vi) ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰਖਤ ਲਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਬੀਜਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਵੇਚਣ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(vii) ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਚੌਖੇ ਫ਼ੰਡਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਅੱਗ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਚਰਾਂਣ ਤੋਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਵਲ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ "ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਜੀਵ ਰੱਖਤ

ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ" ਅਧੀਨ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਤੇ ਚਰਾਂਦ ਤੋਂ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਲਈ ਤਕੜੀ ਵਾੜ, ਫਾਇਰ ਰੇਖਾਵਾਂ, ਨਿਗਰਾਨ ਚੌਕੀਆਂ ਤੇ ਅਗ ਬੁਝਾਊ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ; ਅਤੇ

(viii) ਹੁਣ ਚੰਗੇ ਦਰਖ਼ਤ ਚੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਬਾਗਾਂ ਲਈ ਪਨੀਰੀ ਉਗਾ ਕੇ ਮੁੱਖ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਆਧਾਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਹੀ ਸਮੇਤ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਰੇ-ਡਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਮੌਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ

3.43. ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਰਖ਼ਤ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 574.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

ਵਣ, ਖੋਜ ਸਿੱਖਿਆ, ਵਿਸਤਾਰ ਸਿਖਲਾਈ :

3.44. ਵਣ ਖੋਜ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਣ-ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਖੋਜ ਵਿਚ ਵਣ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਹੋਰ ਉਪਯੋਗੀ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ । ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ-ਕਰਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਣ-ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ, ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ, ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਣ-ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੈਂਪਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ । ਇੰਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਦਰਖਤ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ :

3.45. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 530.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ । ਇਹ ਰਕਮ ਨਿਜਤਵ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜੰਗਲਾਤ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬੰਜਰ ਭੋਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਬਲਾਕ-ਜੰਗਲ, ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪਟੜੀਆਂ, ਸੜਕਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਇਮਾਰਤੀ ਲਕੜੀ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੀਸ਼ਮ, ਕਿੱਕਰ, ਸਫ਼ੈਦਾ, ਖੈਰ, ਝਾੜੀਆਂ, ਪੋਪਲਰ, ਬਾਂਸ, ਸਰੀਂਹ, ਧਰੇਕ, ਜ਼ਮੈਲੀਨਾ, ਚੀਲ, ਨਿੰਮ, ਸਾਗਵਾਨ ਆਦਿ ਦੇ ਦਰਖ਼ਤ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ । ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੋਪਲਰ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਫ਼ੈਦੇ ਦੇ ਦਰਖ਼ਤ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਕਮੀ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

3.46. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ "ਬਾਲਣ ਵਾਲੀ ਲਕੜੀ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ" ਅਧੀਨ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 125.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਖ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਘਾਹ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ 2,250 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਬਾਲਣ ਵਾਲੀ ਲਕੜੀ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਉਤੇ ਖ਼ਰਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੁਲ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ ਅਧੀ ਰਕਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ' ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗ ਅਤੇ ਚਰਾਂਦ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਤਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ "ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣਾ" ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ 275.30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 330.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ 2250 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਦਰਖਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ । "ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਉਣਾ" ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ । ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤੀ ਦਰ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਰੁਖਾਂ ਦੀ ਪੌਧ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 60 ਲੱਖ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1991-92 ਵਿਚ 40 ਲੱਖ ਪੌਧੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

3.47. ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਿਮਨ 100% ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮਾਂ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

(i) **ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਨਰਸਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ** : ਇਹ ਇਕ 100% ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਨਰਸਰੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਰਸਰੀਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਖਰਚ ਤੇ 50 ਲੱਖ ਬੂਟੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

(ii) **ਬੰਜਰ ਭੋਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ** : ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜਿਹੜੀ 8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਕੱਲਰ, ਸੇਮ, ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਥੱਲੇ ਆਈ ਤੇ ਘਟੀਆ ਜੰਗਲਾਂ ਹੇਠਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਬਾ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਣ-ਉਪਜਾਊ ਅਤੇ ਬੰਜਰ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਕਨੀਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਲਗਾ ਕੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 180.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ 2850 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 180.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚ ਤੇ 2950 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਉਤੇ ਰੁਖ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ।

(iii) **ਫਲੀਦਾਰ ਬੂਟਿਆਂ ਅਤੇ ਘਾਹਾਂ ਸਹਿਤ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਤਸਦੀਕ, ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨਾ** :— ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟਿਆਂ ਅਤੇ ਰੁਖਾਂ ਅਤੇ ਬੀਜ ਇਕੱਠੇ, ਤਸਦੀਕ, ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨਾ, ਬੀਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣਾ, ਵਣ ਅਤੇ ਪੌਧੇ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਿਆਰੀ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਬੀਜ ਪਰੇਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ।

ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ :

3.48. ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 50 : 50 ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮਾਂ 8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਇਹ ਸਕੀਮਾਂ ਹਨ-''ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਸਕੀਮਾਂ', 'ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਵਪਾਰ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ'' ਚੋਣਵੇਂ ਚਿੜੀਆ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ' । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1.50, ਲਖ, 1.50 ਲਖ ਅਤੇ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਤਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ।

ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਚੀਤਾ ਸਫਾਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

3.49. ਛੱਤ ਬੀੜ ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਅੰਦਰ ਚੀਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਇਕ ਚੀਤੇ ਉਥੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਚੀਤਾ ਸਫ਼ਾਰੀ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। 7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ ਸਾਲ 1989–90 ਤਕ 29.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਇਹਾਤੇ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਾਰੀ ਸਮਗਰੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧੇ ਕਾਰਣ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਕਾਰਜ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਈ ਕੰਮ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਬਾਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1990-91 ਵਿਚ ਕੀਤੇ 1.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ 15.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.50. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 'ਰੁੱਖ ਉਪਾਸਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ' ਨਾਂ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ 8ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਰਾਪਤ ਰਕਮ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ 5 ਉਪਾਸਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 36.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

ਹੋਰ ਪਰੋਗਰਾਮ :

3.51. ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ 'ਜੰਗਲ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ ਦੀ ਹਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ' ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 11868 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਉਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ 90 ਲੱਖ ਪੌਦੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 9,950 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ 135 ਲੱਖ ਪੌਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ।

3.53. ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985-90), 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਮਿਥੇ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਲੜੀ ਨੰ:	ਮੱਦ	ਯੂਨਿਟ	ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ	1990-91 ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1991–92 ਦੇ ਟੀਚੇ
1	2	3	4	5	6
1 ਐਫ. ਟੀ. 2.2	ਬਾਲਣ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜੀ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ– (ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ)	ਹੈਕਟਅਰ	21,410	2,250	2,250
ਐ.ਫ ਟੀ. 3.2	ਗੈਰ–ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋ ਵਿਗੜੇ ਰਕਬੇ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਬਾਲਣ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ (ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਤ ਸਕੀਮ–ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ)				
2	ਸੰਗਠਿਤ ਵਾਟਰ ਸ਼ੈੜ ਵਿਕਾਸ (ਪਹਾੜੀਆਂ)	ਹੈਕਟੇਅਰ	25,830	2,500	4,518
3 ਸੀ. ਐਸ. 1	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬੰਜਰ ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ)	ਹੈਕਟੇਅਰ	—	2,950	2,850
4 ਸੀ. ਐਸ. 7	ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਰਸਰੀਆਂ (100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ)	ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	231.89	75.00	50.00
5 ਐਫ. ਟੀ. 2.3	ਸਰਕਾਰੀ ਭੌਂ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਲਾਉਣਾ	ਹੈਕਟੇਅਰ	12,280	2,250	2,250
6 ਐਫ. ਟੀ. 2.4	ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣੇ (ਪੌਦੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ)	ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	100.40	60.00	40.00
7	ਹੋਰ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਉਹ ਸਕੀਮਾਂ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ	ਹੈਕਟੇਅਰ	28,295	—	—
	ਜੋੜ	ਰਕਬਾ (ਹੈਕਟੇਅਰ)	87,815	9,950	11,868
		ਪੌਦੇ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	332.29	135.00	90.00

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ / ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ ਹੋਈ ਰਾਸ਼ੀ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ–ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
	ਵਣ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ 1990–91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
ਐਫ.ਟੀ.2.1. ਐਫ ਟੀ. 3.1	ਵਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਸੀ.ਐਸ.ਐਸ. ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ) ...	10.37	25.00	12,50	15.00	—
ਐਫ.ਟੀ.2.2	ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ) ...	656.15	125.00	145.00	125.00	—
ਐਫ.ਟੀ. 3.2	ਦਿਹਾਤੀ ਬਾਲਣ–ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਲਦੇ ਗੈਰ ਹਿਮਾਲਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ /ਸਾਈਸੋ ਚਰਾਗਾਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ					
ਐਫ.ਟੀ.2.3 ਐਫ.ਟੀ.3.3	ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਵਣ ਲਗਾਉਣੇ ...	1158.36	—	—	330.00	—
ਐਫ.ਟੀ.2.4 ਐਫ.ਟੀ. 3.7	ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਖ ਲਾਉਣੇ ...	509.95	—	—	60.00	—
ਐਫ.ਟੀ.3.1 ਐਫ.ਟੀ.2.1	ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ...	16.05	2.20	—	2.00	—
ਐਫ.ਟੀ.4.1 ਐਫ.ਟੀ. 7.1	ਵਣ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ...	10.09	—	—	4.00	—
ਐਫ.ਟੀ.4.4 ਐਫ.ਟੀ.1.1	ਵਣ ਖੋਜ ...	51.83	14.00	14.00	18.00	—
ਐਫ.ਟੀ.5.2 ਐਫ.ਟੀ.5.1 (ਏ)	ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸੀ ਐਸ.ਐਸ.– ਰਾਜਦਾ ਹਿੱਸਾ) ...	2.24	1.25	0.90	1.50	—
ਐਫ.ਟੀ.5.3 ਐਫ.ਟੀ.5.1 (ਬੀ)	ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਵਪਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਸੀ.ਐਸ.ਐਸ.– ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ) ...	1.55	1.25	1.24	1.50	—
ਐਫ.ਟੀ.5.4 ਐਫ. ਟੀ. 5.2 (ਬੀ)	ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਟਾਈਗਰ ਸਫਾਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	29.00	1.00	15.00	15.00	—
ਐਫ.ਟੀ.5.5 ਐਫ.ਟੀ. 5.2 (ਸੀ).	ਚੋਣਵੇਂ ਚਿੜੀਆਘਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ (ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ.–ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ) ...	2.25	2.00	2.00	2.00	—
	ਜੋੜ : ...		171.70	190.64	574.00	—

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ

3.54. ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਹੋਣਾ ਇਕ ਉੱਨਤਸ਼ੀਲ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਹੈ ਉਹ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗੀ ਭਰਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਅਤੇ ਚੰਗੇ-ਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਮਿਲਣ, ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਹੋਵੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 6ਵੀਂ ਅਤੇ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ., ਐਨ,ਆਰ.ਈ.ਪੀ ਅਤੇ ਆਰ. ਐਲ.ਈ.ਜੀ.ਪੀ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮੀਹੀਣ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। 1 ਅਪਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਐਨ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ. ਅਤੇ ਆਰ ਐਲ.ਈ.ਜੀ.ਪੀ. ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾਂ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇਸ ਮੱਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਸਕਣ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਵਿੱਚ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 3.56 ਲੱਖ (2.01 ਲੱਖ ਨਵੇਂ ਅਤੇ 1.55 ਲੱਖ ਪੁਰਾਣੇ) ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1985-90 ਦੌਰਾਨ 40921 ਪੇਂਡੂ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 28205 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦਵਾਕਰਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1078 ਗਰੁਪਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ /ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1985–86 ਤੋਂ 1988–89 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਐਨ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ/ਆਰ.ਐਲ.ਈ.ਜੀ.ਪੀ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 87.87 ਲੱਖ ਕਿਰਤ ਦਿਨ ਅਤੇ 78.26 ਲੱਖ ਕਿਰਤ ਦਿਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਰੋਗਰਾਮ ਬੰਦ ਕਰਕੇ 'ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ' ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1989–90 ਵਿੱਚ 34.23 ਲੱਖ ਕਿਰਤ ਦਿਨ ਉਤਪਨ ਹੋਏ।

3.55. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸਾਲਵਾਰ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਣੀਆਂ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :—

ਸਾਰਣੀ 3.1

ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੱਦ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਾਸਤੇ ਟੀਚੇ (1985-90)	ਪ੍ਰਾਪਤੀ					ਕੁਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ
		1985–86	1986–87	1987–88	1988–89	1989–90	
1	2	3	4	5	6	7	8
1. ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚੇ (ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਹਿਤ)	2114.00	872.18	1410.18	1006.55	1010.94	1251.60	5551.75
2. ਐਡਵਾਂਸ ਉਪਦਾਨ,							
(i) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ	792.75	359.99	651.33	419.65	422.66	519.68	2373.31
(ii) ਹੋਰ	792.75	377.11	599.00	409.07	394.21	489.98	2269.37
ਜੋੜ	1585.50	737.10	1250.33	828.72	816.87	1009.66	4642.68
3. ਬੈਂਕ ਕਰਜੇ ਦਾ ਐਡਵਾਂਸ :							
(i) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ	1585.50	816.35	1586.86	1075.37	1027.32	1186.30	5692.20
(ii) ਹੋਰ	1585.50	887.01	1399.06	1066.21	1031.55	1203.59	5587.42
ਜੋੜ	3171.00	1703.36	2985.92	2141.58	2058.87	2389.89	11279.62

1	2	3	4	5	6	7	8
4. ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ							
(i) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ	90600	32379	53035	39056	32878	29593	186941
(ii) ਹੋਰ	90600	32233	46900	35311	28261	26535	169240
ਜੋੜ	181200	64612	99935	74367	61139	56128	356181
5. ਟਰਾਈਸੈਮ ਅਧੀਨ ਸਿਖਿਅਤ ਵਿਅਕਤੀ(ਗਿਣਤੀ)	23600	9030	7584	8206	7364	8737	40921
6. ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ	28600	4133	5250	8026	6716	4080	28205
7. ਸੰਗਠਿਤ ਗਰੁਪ ਜਿਹੜੇ ਡੀ.ਡਬਲਿਯੂ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਸ਼ੱਕਤ ਹੋਏ ਹਨ (ਗਿਣਤੀ)	200	240	484	30	203	121	1078

ਸਾਰਣੀ 3.2 : ਸੱਤਵੀਂ/ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ. ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਸਾਲ/ਮੱਦ		ਐਡਵਾਂਸ ਉਪਦਾਨ (ਰੁ. ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਬੈਂਕ ਕਰਜਾ ਐਡ-ਵਾਂਸ (ਰੁ. ਲੱਖਾ ਵਿਚ)	ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਗਿਣਤੀ)
1		2	3	4
1985–86 :				
ਨਵੇਂ	...	538.17	1131.45	39596
ਪੁਰਾਣੇ	...	198.93	571.91	25016
ਜੋੜ	...	737.10	1703.36	64612
1986–87				
ਨਵੇਂ	...	730.20	1576.58	48290
ਪੁਰਾਣੇ	...	520.13	1409.34	51645
ਜੋੜ	...	1250.33	2985.92	99935
1987–88				
ਨਵੇਂ	...	316.82	699.96	21385
ਪੁਰਾਣੇ	...	511.90	1441.62	52982
ਜੋੜ	...	828.72	2141.58	74367
1988-39 :				
ਨਵੇਂ	...	564.78	1356.30	36246
ਪੁਰਾਣੇ	...	252.09	702.57	24893
ਜੋੜ	...	816.87	2058.87	61139
1989-90 :				
ਨਵੇਂ	...	1009.66	2389.89	56128
ਪੁਰਾਣੇ	...	—	—	—
ਜੋੜ	...	1009.66	2389.89	56128
ਮੁਕੰਮਲ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985–90)				
ਨਵੇਂ	...	3159.63	7154.18	201645
ਪੁਰਾਣੇ	...	1483.05	4125.44	154536
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	4642.68	11279.62	356181

3.56. ਮੁੱਖ ਮੱਦ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ 13.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 22.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਫਾਇਦਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਗਭੱਗ ਬਹੁਤੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਹੇਠ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹੇਠਾਂ ਵਰਨਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :—

ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ ਲਈ ਅਮਲਾ ਸਕੀਮਾਂ

3.57. ਸਮੁੱਚਾ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਉਤੇ ਅਮਲਾ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ ਪੀ. ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾਂ ਵਿੱਚ 9.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰੀਖਨ ਅਤੇ ਆਡਿਟਿੰਗ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਅਮਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸੈਲ/ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਡਿਟ ਸੈਲ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹੀ ਅਮਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਦੇ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਵੰਡ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਅਮਲਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ 1991–92 ਵਿਚ 3.45 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਬਤੌਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਿਲੇਗਾ।

ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਉਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ :

3.58. ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਉਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 2.15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਵੇਗਾ।

ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਟੂਰ :

3.59. ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਦੌਰੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਲਈ 1991–92 ਲਈ 0.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ 80 ਮੈਂਬਰ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਂਬਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਕਮਜ਼ੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ :

3.60, ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦੇਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰੋ-ਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਦਾ ਖਰਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਥੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਕੌਮੀ ਨੈਟ ਵਰਕ;

3.61. ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ—ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਇਮਾਰਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰੀਗਰੀ, ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਹੁਨਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ "ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਰਮਥੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਕੌਮੀ ਨੈਟਵਰਕ" ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਘਟ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਇਮਾਰਤੀ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਪਲੱਬਧ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਰੀਗਰਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਸਥਾਨਕ ਘਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗ ਉਸਾਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ 12 ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਏ.ਡੀ.ਸੀ. (ਵਿਕਾਸ) ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੀ.ਆਰ.ਆਰ. ਆਈ.. ਐਨ.ਵੀ.ਓ, ਐਸ.ਐਚ.ਬੀ, ਹੁਡਕੋ, ਮੈਡੀਕਲ, ਬੈਂਕ, ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਇਨਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। 12 ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ 120.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਉਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਰਕਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮਦ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ (1991–92)
		(2 ਕੇਂਦਰ)
(i) ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ	...	4.00
(ii) ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ	...	8.00
(iii) ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ/ਕਰਜਾ	...	2.00
(iv) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ	...	6.00
ਜੋੜ	...	20.00

3.62. ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 2 ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਚੁਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ :

3.63. ਇਹ ਸਕੀਮ ਨਿਰੋਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ 1984–85 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਧੂੰਆਂ ਰਹਿਤ ਚੁੱਲੇ ਬਨਾਉਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ 1984-85 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 1989-90 ਤਕ 222.65 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲ 416170 ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 2329 ਧੂੰਆਂ–ਰਹਿਤ ਪਿੰਡ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਕਾਊ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਬਿਹਤਰ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਸਕਣ।

3.64. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਟੀਚੇ, ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1984–85 ਤੋਂ 1989-90 ਤਕ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟ ਅਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ 1990–91 ਅਤੇ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਟੀਚੇ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਸਾਰਣੀ 3.3 ਸੁਧਰੇ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ

ਸਾਲ	ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਫੰਡ (ਲੱਖ)	ਖਰਚਾ (ਲੱਖ)	ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ (ਗਿਣਤੀ)	ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ (ਗਿਣਤੀ)	ਪਿੰਡ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੂਆਂ ਰਹਿਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ (ਗਿਣਤੀ)	ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਧੂੰਆਂ ਰਹਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ (ਗਿਣਤੀ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1984–85 ...	32.19	32.19	25,000	44,458	250	216	250	232
1985–86 ...	39.25	39.25	35,000	58,762	200	182	450	310
1986–87 ...	28.10	28.10	42,000	42,000	125	125	150	185
1987–88 ...	15.00	15.00	40,000	40,000	100	138	200	289
1988–89 ...	39.30	39.30	40,000	89,550	15	15	200	451
1989–90 ...	68.81	68.81	50,000	14,1400	15	15	—	862
1990–91 ... (ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ)	78.50	—	50,000	—	15	15	1,000	—
1991–92 ... (ਟੀਚਾ)	78.50	—	50,000	—	15	—	1,000	—

3.65. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 78.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 50,000 ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮਦ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ (1991–92)
(i) ਪ੍ਰਤੀ ਕੈਂਪ 8,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ 15 ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਲਗਾਉਣ ਲਈ	..	1.20
(ii) (ੳ) 55 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 50,000 ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਖਰਚ	..	27.50
(ਅ) 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ ਹਰ ਇਕ ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੱਕਵੇਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦਾ ਖਰਚ (118 × 100 = 11,800)	...	11.80
(ੲ) ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜ–ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ-ਭੇਟਾ ਅਤੇ ਸਫ਼ਰ ਭੱਤਾ ਆਦਿ ਪ੍ਰਤੀ ਚੁੱਲਾ 10 ਰੁਪਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਣ–ਭੇਟਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੁੱਲ੍ਹਾ (ਚੱਕਵਾਂ) 5 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਂਝੀ ਰਸੋਈ 25 ਰੁਪਏ	...	36.00
(iii) ਅਮਲਾ (ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ)	...	2.00
ਜੋੜ	...	78.50

ਅਨੁਲੱਗ

1. ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ—

(ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ)

		(ਲੱਖ)
(i) 1977-78 ਦੇ ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ. ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ 11.87 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸ਼ਨ	...	3.95
(ii) 1983-84 ਦੇ ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ. ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ (ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ)	...	2.63
(iii) 1980-81 ਵਿਚ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਨ	...	7.44
(iv) 6ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	...	3.96
(v) 6ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	...	3.48
(vi) ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਾਏ ਗਏ	...	2.17
(vii) 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਨ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਾਏ ਗਏ	...	1.21
(viii) 31 ਮਾਰਚ, 1985 ਤੱਕ ਜਿਹੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ	...	5.65
(ix) 1985–86 ਤੋਂ 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ :—		(ਗਿਣਤੀ)
(ੳ) ਨਵੇਂ	...	2,01,645
(ਅ) ਪੁਰਾਣੇ	...	1,54,536
(ੲ) ਕੁਲ	...	3,56,181
		(ਲੱਖ)
(x) 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤੱਕ ਜਿਹੜੇ ਕੁੱਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ	...	4.85
(xi) 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ (ਨਵੇਂ) ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ	...	0.23
(xii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ	...	4.62

2. ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਬਨਾਉਣਾ :

		(ਗਿਣਤੀ)
(i) 1989–90 ਤਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	...	8,716
(ii) ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਉਕਤ (i) ਵਿਚੋਂ ਪੂਰਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	1,161
(iii) ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਅੰਸ਼ਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ ਹਨ	...	7,555
(iv) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ	..	3,472

3. ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲ/ਬਾਲਵਾੜੀਆਂ :		(ਗਿਣਤੀ)
(i) 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	11,496
(ii) ਉਪਰੋਕਤ (i) ਵਿਚੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਏ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	9,077
(iii) 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਮਿਲਿਆ	...	1,416
(iv) 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਬਾਲਵਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	..	354
(v) 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	..	472
4. ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ :		
(i) 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	..	10,953
(ii) 1965–66 ਤੱਕ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	5,328
(iii) ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ	...	1,494
(iv) 1989–90 ਤਕ ਰਾਜ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	1,589
(v) ਕੁੱਲ (II+III+IV)	...	8,411
(vi) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਛੋੜਿਆ ਗਿਆ	...	2,542

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92
ਅਨੁਲਗ III

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾਂ 1990—91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾਂ 1990—91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ :					
ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.) ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪਰੋਗਰਾਮ: —					
1990—91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ—					
ਸੀ.ਡੀ. 1.1 (ੳ) / ਸੀ.ਡੀ. 4.5(ੳ) ਏਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਟੇਟ ਹੈਡ ਕੁਆਰਟਰ ਤੇ ਸਟਾਫ	24.34	8.00	8.00	9.20	—
ਸੀ.ਡੀ. 1.1 (ਅ) / ਸੀ.ਡੀ. 4.5(ਅ) ਆਈ.ਆਰ. ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਟੇਟ ਹੈਡ-ਕੁਆਰਟਰ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ ਸੈਲ	8.49	3.00	3.00	3.45	—
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ—					
ਸੀ.ਡੀ. 1.6 ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਉਤੇ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	—	—	—	2.15	—
ਜੋੜ—ਆਈ.ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.	—	11.00	11.00	14.80	—
ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ)					
1990—91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ—					
ਸੀ.ਡੀ. 2.2 / ਸੀ.ਡੀ. 2.1 ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਟੂਰ ...	1.36	0.60	0.60	0.60	—
ਸੀ.ਡੀ. 2.12 / ਸੀ.ਡੀ. 3.9 ਕਮਜ਼ੋਰ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ	9.00	3.06	1.50	1.50	—
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ—					
ਸੀ.ਡੀ. 2.13 ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਰ ਮਿਥੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਕੌਮੀ ਨੈਟ ਵਰਕ	—	—	—	6.00	—
ਜੋੜ—ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ		3.66	2.10	8.10	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ—ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ...		14.66	13.10	22.90	—

ਕਾਂਡ ਚੌਥਾ

ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀ) ਪੰਜਾਬ

4.1 ਪਹਿਲੇ ਕੰਡੀ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (**1980—88**) ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ **1** ਸਤੰਬਰ, **1989** ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀ) ਚਾਲੂ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਰਾਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਦੀ ਤਰਾਈ (ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ) ਦੇ ਪਛੜੇ ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਭੋ-ਖੋਰ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਉਪਰਾਲਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਸ ਵਿਚ **39,420** ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਾਲੇ **11** ਮੂਲ ਜਲ-ਨਿਖੇੜਾਂ ਦਾ ਉਪਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ **17** ਜਲ-ਨਿਖੇੜਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਉਪਰੀ ਤਾਸ ਦੇ **9** ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਾਲੀਆਂ **80000** ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਰਕਬੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਖੇਤੀ ਅਧਾਰਤ ਆਰਥਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਵਿਗਾੜ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਅਰਥਾਤ **1989-90** ਤੋਂ **1995-96** ਤੱਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ **53.21** ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਨਸਪਤੀ/ਬਰਾਨੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ-ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਭੌਂ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਨਮੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਮਾਂਤਕ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਬਾਗ ਲਾਉਂਣ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਧਨ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਰਥਾਤ ਕੁਦਰਤੀ ਨਸਲ ਕਸ਼ੀ ਲਈ ਸੁਧਰੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸਾਨ੍ਹ ਅਤੇ ਖੁਰਲੀ-ਖੁਰਾਕ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਿੱਟੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਧੀਨ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਅਧੀਨ **25,000** ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਅਤੇ **2500** ਬੇ ਜ਼ਮੀਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, **1300** ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

4.2 ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਦਫਤਰ ਦੀ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਮਾਨ ਅਧੀਨ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਅੰਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਣ, ਭੂਮੀ ਰਖਿਆ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਬਾਗਬਾਨੀ, ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ, ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਇੰਜ. ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਈ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾਕੇ **17** ਜਲ-ਨਖੇੜਾਂ ਦਾ ਉਪਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਲਗਭਗ **80,000** ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਚਾਰ ਜਲ-ਨਖੇੜ, ਅਰਥਾਤ ਅਰਨੀਆਲਾ ਨਾਰਾ-ਦਾਦਾ ਮਾਂਝੀ, ਦਸੂਹਾ ਲੰਗੇਰਪੁਰ ਅਤੇ ਜੈਂਅੰਤੀ ਦੇਵੀ ਕੀ ਰੌ, ਦਾ ਉਪਚਾਰ ਮੁੱਢਲੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਚਾਰ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਅਰਥਾਤ ਸੁਖਰੌਂ. ਸੁਆਂ ਖੱਡ, ਬਲਾਚੌਰ ਚੋ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਮਾਜਰਾ ਨਿੱਘੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਮਧਕਾਲੀ ਨਜ਼ਰ-ਸਾਨੀ ਉਪਰੰਤ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਬਾਕੀ **9** ਜਲ ਨਿਖੇੜਾਂ ਅਰਥਾਤ ਪੱਛਮੀ ਸੁਆਂ, ਕੁਮਾਹੀ ਦੇਵੀ, ਚੱਕ ਸਾਧੂ, ਰੱਤੇਵਾਲ, ਟਕਾਰਲਾ, ਝੰਡਾ ਜੀ ਕੀ ਖੱਡ, ਸਹੋੜਾ, ਪਟਿਆਰੀ, ਕੁੱਕੜਸੂਹਾ ਅਤੇ ਬਾਸੂ ਖੱਡ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਉਤਲੇ ਤਾਸ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਦਾ ਉਪਚਾਰ ਕੇਵਲ ਵਣ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

4.3 ਹਰੇਕ ਅੰਗ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਥਾਨ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ, ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਭਵਿੱਖਤ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਿਮਨ ਦਰਜ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤਿਰੂਪ ਯੋਗ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ :—

(ੳ) ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਪਹਾੜੀਆਂ (ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ) ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਪ੍ਰਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ।

(ਅ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਤੇ ਬਾਲਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ;

(ੲ) ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਹੜਾਂ ਅਤੇ ਖੋਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਭੋਂ-ਨਮੀ ਰਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਬਾਰਾਨੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਂਣਾ।

4.4 ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ **662.75** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸੰਭਾਵਤ ਖ਼ਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ **1991-92** ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਅਧੀਨ **1000.00** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਅੰਸ਼	ਅਮਲ ਖ਼ਰਚ 1989-90	ਸੰਭਾਵਿਤ ਖ਼ਰਚ 1990-91	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ 1991-92
1	2	3	4
ਵਣ ...	258.00	406.70	420.00
ਭੂਮੀ ਰਖਿਆ	71.38	132.85	260.00
ਬਾਗਬਾਨੀ ...	7.62	8.14	30.00

1	2	3	4
ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ...	25.00	64.06	130.00
ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਖੋਜ (ਪੀ.ਏ.ਯੂ.) ...	12.00	30.00	40.00
ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਫ਼ਤਰ ...	10.00	20.00	30.00
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ...	...	1.00	90.00
ਜੋੜ ...	384.00 *	662.75	1000.00

*ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ 120.18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਅੰਗਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਨਿਮਨ ਦਰਜ ਹਨ :

1. **ਵਣ :**

4.5 ਇਹ ਅੰਗ, ਖਾਈਆਂ ਵਿਚ ਬਨਸਪਤੀ/ਝਾੜੀਦਾਰ ਬੈਰੀਅਰ ਲਾਉਂਣ, ਵਣ ਲਾਉਣ, ਰੁਖਦਾਰ ਚਰਾਂਦਾਂ, ਬਨਸਪਤੀ ਰੋਕ, ਕੰਡੇਦਾਰ ਅੰਗ, ਖੁਸ਼ਕ ਚਿਣਾਈ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ-ਰੋਕ-ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਹੈ। 10363 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 4518 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 1991-92 ਵਿਚ 420.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ।

2. **ਭੋਂ ਰੱਖਿਆ :**

4.6 ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ,-ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਦੋਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਭੋਂ ਜਲ ਸਿੰਜਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨੱਤ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੰਟੂਰ ਬਨਸਪਤੀ-ਰੋਕਾਂ, ਕੰਟੂਰ ਖਾਈਆਂ ਵਿਚ ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਲਾਉਣਾ, ਗਲੀ ਸਥਿਰ ਕਰਨ, ਨਦੀ-ਕੰਢਿਆਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਲ ਹਰਵੈਸਟਿੰਗ ਢਾਂਚਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਰਾਹੀਂ ਭੋਂ ਤੇ ਨਮੀ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 4925 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 260.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 792 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

3. **ਬਾਗਬਾਨੀ :**

4.7 ਇਹ ਅੰਗ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗਲਗਲ ਨਿੰਬੂ ਅਤੇ ਮਿੱਠਿਆਂ, ਸੰਗਤਰਿਆਂ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਫਲਦਾਰ ਰੁੱਖ ਉਗਾਉਂਣ ਲਈ ਪਨੀਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰਾਹੀਂ ਸੀਮਾਂਤਕ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਭੂਮੀਆਂ ਤੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ/ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਜੀ ਧਰਤੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਰਾਨੀ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੁਖਹੀਣ ਜਲ-ਨਿਖੇੜਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਕ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ 55 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ 55 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 8 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ।

4. **ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ :**

4.8 ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਮਸਨੂਈ ਵੀਰਜ਼ ਸਿੰਜਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤਾਸ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ-ਧਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ, ਸਿਹਤ ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ, ਸੁਧਰੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸਾਨ੍ਹ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ, ਪੂਰਕ ਅਤੇ ਖੁਰਲੀ ਖੁਰਾਕ ਆਦਿ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੱਕੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਬੈਂਕ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। 370 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਚਾਰਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 130.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 50 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

5. **ਜਰਾਇਤੀ ਖੋਜ (ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) :**

4.9 ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਬਰਾਨੀ ਹਾਲਤ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਵਣ-ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਢੁਕਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਅਮਲੀ-ਖੋਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਉਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਰਾਨੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਪਣ ਕਾਰਜ ਆਪਣੇ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਬੱਲੋਵਾਲ ਸੌਂਖੜੀ(ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਰਾਹੀਂ ਨਿਭਾਵੇਗੀ। 1990-91 ਦੇ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਖੋਜ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

6. **ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ :**

4.10 ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਇਸ ਅੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਰਾਨੀ ਫਸਲਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਲਾਉਂਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੀ. ਅਤੇ ਵੀ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਮਰਥਾ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆਉਂਣ ਲਈ ਸਿਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਬਰਾਨੀ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਪਣਾਉਂਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੀ. ਅਤੇ ਵੀ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੀਕ ਵਧੀਆ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਹਰ 1080 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਇਕ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਇਸ ਅੰਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 90.00 ਲੱਖ ਰੁਪ ਏ

ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ 1990-91 ਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਖ਼ਰਚ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਬਾਰਾਨੀ ਫ਼ਸਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਅਧੀਨ, 3506 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 464 ਹੈਕਟੇਅਰ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

7. **ਜਲਨਿਖੇੜ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਫਤਰ :**

4.11 ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਸ ਪਛੜੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਕ ਪਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅੰਗਾਂ/ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਫਤਰ ਨੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕਾਈ, ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ/ ਅਮਲ ਅਤੇ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਦਫ਼ਤਰ ਚੌਣਵੇਂ ਜਲ ਨਿਖੇੜਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਵਤ ਰਪੋਟਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਲੇਮ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦਫ਼ਤਰ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਈ ਡਬਲਯੂ ਡੀ ਪੀ) ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਾਈਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਿਧੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। 1990-91 ਦੇ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖ਼ਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਦਫਤਰ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪੈ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

8. ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ-ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੱਲੋਂ 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :

ਵਣ :

1. ਮੁੜਵਣ ਲਾਉਣ ... 4500 (ਹੈਕਟੇਅਰ)

ਭੌਂ ਰੱਖਿਆ :

1. ਬੈਂਚ ਟੈਰਿਸਿੰਗ ... 245 ਹੈਕਟੇਅਰ
2. ਕੰਟੂਰ ਲਾਈਨ ਹੈਡ ... 331 ਹੈਕਟੇਅਰ
3. ਭੌਂ ਹੇਠਲੀ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ... 907 ਹੈਕਟੇਅਰ
4. ਗਲੀ ਸੁਧਾਰ ... 307 ਹੈਕਟੇਅਰ
5. ਜਲ ਹਾਰਵੈਸਟਿੰਗ ... 360 ਹੈਕਟੇਅਰ

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ :

1. ਕਾਫ਼ ਸਟਾਸਟਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 1000 ਕਾਫ਼
2. ਯੂਰੀਆ ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 100 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
3. ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ... 2000 ਕਿਸਾਨ
4. ਪਸ਼ੂ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ... 20 ਮੇਲੇ
5. ਲੇਟ ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਰਾਸ਼ਨ ... 2000 ਗਊਆਂ/ਮੱਝਾਂ
6. ਐਲ.ਐਨ.ਦੀ ਸਪਲਾਈ ... 3000 ਲਿਟਰ
7. ਚਾਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪਲਾਂਟ ... 2000 ਪਲਾਟ
8. ਪਸ਼ੂਧਨ ਘਟਾਉਂਣ ... 180 ਪਸ਼ੂ
9. ਗਊਆਂ/ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਕਸ਼ੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਏ.ਆਈ. ... 2050 (ਨੰ)
10. ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਕਾਂ ਵਜੋਂ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ... 15 (ਨੰ)

ਬਾਗਬਾਨੀ :

1. ਲਗਾਏ ਰੁੱਖ ... 392 ਹੈਕਟੇਅਰ

ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀ) ਪੰਜਾਬ ਦੀ

ਅੰਗਵਾਰ ਵਾਸਤਵਿਕ/ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਅੰਗ/ਉਪਚਾਰ	ਇਕਾਈ	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕਾਲ ਲਈ ਤਜਵੀਜਿਆ ਟੀਚਾ	1990-91 ਸੰਭਾਵਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1991-92 ਟੀਚਾ
1	2	3	4	5	6
1	ਵਣ:				
1	ਖਾਈਆਂ ਵਿਚ ਬਨਸਪਤੀ/ਝਾੜੀਦਾਰ ਰੋਕਾਂ ਲਾਉਣਾ	ਹੈਕਟੇਅਰ	496	87	207
2	ਵਣ ਲਾਉਣ	,,	6350	696	2824
3	ਰੁਖਦਾਰ ਚਰਾਂਦ	,,	2005	244	865
4	ਬਨਸਪਤੀ ਰੋਕਾਂ ਕੰਡਿਆਲੀ ਵਾੜ ਚਿਣਾਈ ਅੰਗ	,,	1512	268	622
5	ਖੁਸ਼ਕ ਚਿਣਾਈ	ਘਣ ਮੀਟਰ (ਮਤ)	138360	35000	49000
6	ਬਨਸਪਤੀ ਰੋਕ ਖੇਨੂ	ਮੀਟਰ (ਮ)	153730	40000	54500

1	2	3	4	5	6
2.	ਭੌਂ ਰਖਿਆ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ:				
1	ਕੰਟੂਰ ਬਨਸਪਤੀ ਰੋਕਾਂ	ਹੈਕਟੇਅਰ	842	147	136
2	ਟੈਰਿਸ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਵਨਸਪਤੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ	,,	2809	609	454
3	(ੳ) ਬਨਸਪਤੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਦਬੰਦੀਆਂ (ਦਸੂਹਾ ਲੰਗਰਪੁਰ ਜਲ ਨਿਖੇੜ)	,,	475	242	130
	(ਅ) ਬਨਸਪਤੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਦਬੰਦੀਆਂ (ਦੂਸਰੇ ਜਲ ਨਿਖੇੜ)	,,	779		67
4	ਬਾਰਾਨੀ ਬਾਗਬਾਨੀ (ਸੀਮਾਂਤਕ ਭੂਮੀਆਂ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ)	,,	20	5	5
5	ਗਲੀ ਸਥਿਰੀਕਰਣ :				
	(ੳ) ਚਿਣਾਈ ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਢਾਂਚਾ	ਘਣਮੀਟਰ	38280	12045	11220
	(ਅ) ਕਰੇਟ ਤਾਰ ਢਾਂਚਾ	,,	57800	18620	17000
6	ਨਦੀ ਕੰਢਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ :				
	(ੳ) ਕਰੇਟ ਤਾਰ ਢਾਂਚਾ	,,	9360	3780	3060
	(ਅ) ਬਨਸਪਤੀ ਠੋਕਰਾਂ (ਅਰਨਿਅਹਲਾ)	ਮੀਟਰ	12000	23000	13000
	(ੲ) ਬਨਸਪਤੀ ਠੋਕਰਾਂ (ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਜਲ ਨਿਖੇੜਾਂ)	,,	40000	—	4000
7	ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਛੱਪੜ	ਗਿਣਤੀ	12	7	2
8	ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਛੱਪੜਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ	ਗਿਣਤੀ	22	12	5
9	ਮਖੋਵਾਲ ਤਲਾਬ	ਗਿਣਤੀ	12	4	4
10	ਜਲ ਹਾਰਵੈਸਟਿੰਗ ਤਲਾਬ	ਗਿਣਤੀ	10	—	—
3.	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ :				
(i)	ਪਸ਼ੂਧਨ ਘਟਾਉਂਣ	ਗਿਣਤੀ	2331	761	468
(ii)	ਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ :				
	(ੳ) ਪਿਛੇਤੀ ਪ੍ਰਸੂਤੀ	ਗਿਣਤੀ	12705	1200	1425
	(ਅ) ਕੱਟੇ ਵੱਛੇ ਪਾਲਣ	ਗਿਣਤੀ	6352	599	713
(iii)	ਫਾਰਮ ਚਾਰਾ	ਹੈਕਟੇਅਰ	370	50	50
4	ਬਾਗਬਾਨੀ : ਬਰਾਨੀ ਬਾਗਬਾਨੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ	ਹੈਕਟੇਅਰ	55	16	8
5	ਖੇਤੀਬਾੜੀ :				
	ਬਾਰਾਨੀ ਫ਼ਸਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ	ਹੈਕਟੇਅਰ	3506	836	464

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991–92

ਅਨੁਲੱਗ 3

ਉਪ-ਮੱਦ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ–ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀ) ਪੰਜਾਬ

ਬੀ.–21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ./ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 5 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
103 0000 00 3. ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਰੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ					
257500 ਹੋਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਰੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 02 ਪਛੜਿਆ ਏਰੀਆ					
ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਭਾਜਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ					
101. ਜੰਗਲ ...	1106.50	310.00	406.70	420.00	..
102. ਭੋਂ ਸੁਰਖਿਆ ...	650.91	175.00	132.85	260.00	..
103 ਬਾਗਵਾਨੀ ...	71.73	20.00	8.14	30.00	...
105 ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ...	247.91	85.00	64.06	130.00	5.00
106 ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਖੋਜ (ਪੀ.ਏ.ਯੂ.) ...	121.67	30.00	30.00	40.00	...
107 ਜ਼ਲ ਵਿਭਾਜਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਫਤਰ ... (ਡਬਲਿਊ.ਪੀ.ਆਈ.ਓ.)	43.23	20.00	20.00	30.00	...
108 ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ...	—	60.00	1.00	90.00	...
ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ...	2247.00	700.00	662.75	1000.00	5.00

ਕਾਂਡ ਪੰਜਵਾਂ

ਸਹਿਕਾਰਤਾ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਆਰਥਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਆਰ-ਥਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲਾਹੇਵਦ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਪਨਾਉਣ ਦਵਾਰਾ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਜੁਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਨੀਤੀ

5.2 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(i) ਅਲਪਕਾਲੀ ਅਤੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਵਾਰਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਉਧਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ;

(ii) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਆਧਾਰਤ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ;

(iii) ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਕਤਾਈ ਮਿਲਾ ਸਥਾ-ਪਤ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(iv) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਘ-ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

5.3 ਉਪ-ਮੱਦ 'ਸਹਿਕਾਰਤਾ' ਅਧੀਨ ਸਕੀਮਾਂ ਦੋ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਰਥਾਤ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਲੇਖਾ-ਪੜਤਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦਵਾਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 1985–90 ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਅਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਂਵਾ ਸੰਬੰਧੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਵਿਭਾਗ/ ਸੰਸਥਾ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ 1985–90 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚਾ 1985–86	1986–87	1987–88	1988–89	1989–90	ਜੋੜ 1985–90	1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ 1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ਸਹਿਕਾਰਤਾ ...	5672.00	1258.17	1231.13	1362.30	1278.48	1757.48	6887.56	1714.20	1666.00	2159.00
ਸਹਿਕਾਰੀ ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ ...	200.00	21.44	22.82	28.81	36.37	40.18	149.62	5.80	0.80	5.00
ਉਪ ਮੱਦ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਜੋੜ ...	5872.00	1279.61	1253.95	1391.11	1314.85	1797.66	7037.18	1720.00	1666.80	2164.00
ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਉਪ–ਮੱਦਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬਾਕੀ ਸਕੀਮਾਂ :										
ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ...	200.00	10.00	40.00	50.00	50.00	75.00	225.00	150.00	150.00	200.00
ਡੇਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ...	370.00	30.00	25.00	30.00	80.00	100.00	265.00	250.00	250.00	350.00
ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ...	143.00	14.15	20.45	20.61	38.83	39.77	133.81	32.00*	48.85*	92.50
ਜੋੜ ...	713.00	54.15	85.45	100.61	168.83	214.77	623.81	432.00	448.85	642.50
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ	6585.00	1333.76	1339.40	1491.72	1483.68	2012.43	7660.99	2152.00	2115.65	2806.50

*ਸਾਲ 1990–91 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਸਨ।

5.4 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਸਾਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ

5.5 ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 92.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦੀਰਘ ਕਾਲੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ 1991-92 ਵਿਚ 106.00 ਕਰੋੜ ਤਕ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਅਲਪ-ਕਾਲੀ ਕਰਜਿਆਂ ਦਾ ਟੀਚਾ 1990-91 ਦੀ 550.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ 600.00 ਕਰੋੜ ਰਖਿੱਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਟੀਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਪੂੰਜੀਗਤ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਕੀਮ ਸੀ. ਐਨ 5.1 'ਸਿਖਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ' ਅਧੀਨ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 1.90 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 3.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਸੀ. ਐਨ. 5.6 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਾਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼' ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 199192 ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਜਿਹੜੇ ਸੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੱਟੇ ਖਾਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਤਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੂੰ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਬੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਖ ਪੁਨਰ-ਵਾਸ ਵੰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਣ ਕੁਝ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਗ-ਰਾਹੀਆਂ ਕਾਰਣ ਬੇਬਾਕੀ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਨਬਾਰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤਿਪੂਰਤੀ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਪਾਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸਹਿਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਲੰਘੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਰਜਾ ਸਹਾਇਤਾ' ਦੀ ਸਕੀਮ ਸੀ ਐਨ. 5.3 ਅਧੀਨ 1991-92 ਵਿਚ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋ ਇਲਾਵਾ ਸਕੀਮ ਸੀ. ਐਨ. 5.2 'ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੁੱਬੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਖੱਪਤ ਕਰਜ਼ (ਜ਼ੋਖਮ ਫੰਡ) ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ' ਅਧੀਨ 1991-92 ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਉਪ-ਬੰਧ ਹੈ। ਖੱਪਤ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ

5.6 ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋ ਵੱਧ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1985–90 ਦੌਰਾਨ ਉਪ-ਮੱਦ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਅਧੀਨ 70.37 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੁਲ ਖ਼ਰਚੇ ਵਿਚੋਂ 'ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ' ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 12.42 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ 34.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ।

5.7 ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਰਨ-ਤਾਰਨ, ਦੋਰਾਹਾ, ਨਕੋਦਰ, ਬੁਢਲਾਡਾ ਅਤੇ ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਖੇ 5 ਨਵੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ। ਦੋਰਾਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲ ਲਿਮਿਟਿਡ 1986-87 ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰੋ (ਤਰਨ-ਤਾਰਨ) ਅਤੇ ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ ਦੋ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ 1987-88 ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਜਨਾਲਾ ਅਤੇ ਬੁਢਲਾਡਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 2500–2500 ਟਨ ਗੰਨਾ ਪੀੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਮਿੱਲਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਮਿਲ ਦਾ ਨਾਂ		ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ		ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ *					ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ*								ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਦਾ	
		ਦੁਹਰਾਈ ਲਾਗਤ	ਦੁਹਰਾਈ ਲਾਗਤ (ਅੰਤਿਮ)	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਲਈ ਦਿਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (32.5%)	ਕੁੱਲ (16.25%)	31–3–90 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 6+7)	ਕੁੱਲ (7.5%)	31–3–1990 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990-91 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਹਿਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 1990–91 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 10+11)	ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ	ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਪਦਾਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 7+11+14)	ਮਿਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 8+12+13+14)	ਕੁੱਲ (16.25%)	31–3–90 ਤਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ਅਜਨਾਲਾ	...	2560.00	2674.00	869.05	434.52	416.000	18.520	434.52	200.55	123.782	16.550	140.332	75.00	15.00	50.070	664.852	434.53	416.000
ਫਰੀਦਕੋਟ	...	2564.00	2750.00	893.75	446.87	416.650	30.220	446.87	206.25	123.782	23.950	147.732	75.40	15.00	69.170	685.002	446.88	416.650
ਜਗਰਾਉਂ	...	2523.00	2675.00	869.37	434.68	409.987	24.693	434.68	200.63	123.782	11.405	135.187	45.60	15.00	51.098	630.467	434.69	409.988
ਬੁਢਲਾਡਾ	...	2490.00	2650.00	861.25	301.44	283.237	18.203	301.44	198.75	126.780	13.672	140.452	45.00	15.00	46.875	501.892	559.81	526.013
ਜੋੜ	...	10137.00	10749.00	3493.42	1617.51	1525.874	91.636	1617.51	806.18	498.126	65.577	563.703	241.00	60.00	217.213	2482.213	1875.91	1768.651

*ਸੋਧੀ ਲਾਗਤ (ਅੰਤਿਮ) ਅਨੁਸਾਰ।

**ਰਾਜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ (ਖਾਨਾ 4) ਦਾ 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਛੜੇ ਇਲਾਕੇ (ਬੁਢਲਾਡਾ) ਵਿਚ ਅਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਧਾਰਣ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ।

ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਲਈਫੰਡਾਂ ਦਾ ਉਧਬੰਧ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ *				ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ*								ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਦਾ ਹਿੱਸਾ*			
ਦੁਹਰਾਈ ਲਾਗਤ (ਅੰਤਿਮ)	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਲਈ ਦਿਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (32.5%)	ਕੁੱਲ (16.25%)	31–3–90 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 6+7)	ਕੁੱਲ (7.5%)	31–3–1990 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990-91 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਹਿਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 1990–91 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 10+11)	ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ	ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਪਦਾਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 7+11+14)	ਮਿਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 8+12+13+14)	ਕੁੱਲ (16.25%)	31–3–90 ਤਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	1990–91 ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ (ਖਾਨਾ 18+19)
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
2674.00	869.05	434.52	416.000	18.520	434.52	200.55	123.782	16.550	140.332	75.00	15.00	50.070	664.852	434.53	416.000	18.530	434.530
2750.00	893.75	446.87	416.650	30.220	446.87	206.25	123.782	23.950	147.732	75.40	15.00	69.170	685.002	446.88	416.650	30.230	446.880
2675.00	869.37	434.68	409.987	24.693	434.68	200.63	123.782	11.405	135.187	45.60	15.00	51.098	630.467	434.69	409.988	24.702	434.690
2650.00	861.25	301.44	283.237	18.203	301.44	198.75	126.780	13.672	140.452	45.00	15.00	46.875	501.892	559.81	526.013	33.797	559.810
10749.00	3493.42	1617.51	1525.874	91.636	1617.51	806.18	498.126	65.577	563.703	241.00	60.00	217.213	2482.213	1875.91	1768.651	107.259	1875.910

ਾਰ।

:(ਖਾਨਾ 4) ਦਾ 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਛੜੇ ਇਲਾਕੇ (ਬੁਢਲਾਡਾ) ਵਿਚ ਅਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਧਾਰਣ

5.8 ਸਿੱਧੀ ਲਾਗਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । 806.18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ੂਗਰਫੈਡ ਦੇ 80.33 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਕ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ । ਐਪਰ, ਇਹ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 162.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੋਰਾਹਾ, ਤਰਨ-ਤਾਰਨ, ਨਕੋਦਰ ਅਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਅਜਨਾਲਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਜਗਰਾਉਂ ਤੇ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿਖੇ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਚਾਰ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇਗੀ ।

5.9 ਸ਼ੂਗਰਫੈਡ ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 2500—2500 ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਗੰਨਾ ਪੀੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਜ ਨਵੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ 30—30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ। ਨਵੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਧਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਵਿਧੀ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

(i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ $16\frac{1}{4}\%$ ਦੀ ਦਰ ਤੇ	487.50
(ii) ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਦਾ ਹਿੱਸਾ $16\frac{1}{4}\%$ ਦੀ ਦਰ ਤੇ	487.50
(iii) ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਦੇ 60% ਦੀ ਦਰ ਤੇ	1,800.00
(iv) ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦੇ 7.5% ਦੀ ਦਰ ਤੇ	225.00
ਜੋੜ ...	3,000.00

5.10 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ੂਗਰਫੈਡ ਦੀ 21.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਸਿਟਰਿਕ ਐਸਿਡ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । 'ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਖੰਡ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ' ਦੀ ਸਕੀਮ ਸੀ. ਐਨ. 6.2 ਅਧੀਨ 5 ਨਵੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਉਸਾਰਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਇਕ ਸਿਟਰਿਕ ਐਸਿਡ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 13.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ:

5.11 ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਪਾਹ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਸੰਭਵ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅਗੇਤ ਖੇਤਰ ਹੈ । 1985 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਨਕੋਦਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕਾਟਨ ਵੇਸਟ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਅਬੋਹਰ, ਮਲੋਟ ਅਤੇ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ 25000—25000 ਤੱਕਲੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ । ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੋ ਬੁਣਕਰ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਮਿੱਲ ਹੈ, ਦਸੰਬਰ, 1986 ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕੱਤਾਈ ਸਮਰੱਥਾ 15360 ਤੱਕਲੇ ਹਨ । ਤੱਪਾ ਵਿਖੇ ਦੀ ਬਰਨਾਲਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੂਨ, 1987 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿੱਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਓਪਨ-ਐਂਡ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਹਨ । ਤੱਪਾ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿਲਜ਼, ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਵਾਨਤ ਕੱਤਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ 16345 ਤੱਕਲੇ ਅਤੇ 336 ਰੋਟਰ ਹਨ, ਤੇ 943.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਾਗਤ ਆਈ ਹੈ । 10560 ਤੱਕਲੇ ਅਤੇ 336 ਰੋਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ । ਮਿੱਲ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰੇਗੀ ਉਦੋਂ ਲਗਭੱਗ ਸਾਲ ਵਿਚ 21500 ਰੂੰ ਦੀਆਂ ਗੱਠਾਂ ਪ੍ਰਾਸੈਸ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ 325 ਲੱਖ ਕਿਲੋ ਧਾਗੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰੇਗੀ । ਉਪਰੋਕਤ 7 ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਪਿਨਫੈਡ 20.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. III ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਖੇ ਰੂੰ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਕੱਪਾਹ ਵੇਲਣ ਦੇ ਇਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 1990-91 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਚਾਲੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਹ ਮਿੱਲਾਂ 5610 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਲਿੰਟ (33000) ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਲਈ 17440 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਕਪਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਪ੍ਰਾਸੈਸ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 4885.65 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਧਾਗਾ ਵੀ ਕੱਤਣਗੀਆਂ । ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ 20% ਦਰ ਤੇ 410.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਮੁੱਚਾ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਸਪਿਨਫੈਡ ਨੇ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਧਾਗੇ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 1988-89 ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ।

5.12 ਰਾਜ ਵਿਚ 21 ਕਤਾਈ/ਸੰਯੁਕਤ ਮਿੱਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ 5 ਲੱਖ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਮਿਕਦਾਰ ਅਤੇ 6.01 ਲੱਖ ਕਤਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਜਿਸ ਵਿਚ 6 ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ 1.5 ਲੱਖ ਕਤਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਰਖਦਿਆਂ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ 13-14 ਲੱਖ ਗੱਠਾਂ ਫ਼ਾਲਤੂ ਬਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ।

5.13 ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅਬੋਹਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਮਾਨਸਾ ਤੇ ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਦੋ ਕਪਾਹ ਵੇਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਿਨਫੈਡ ਲਈ 241.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ/ਕਪਾਹ ਵੇਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ/ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਕੀਕਰਣ ਲਈ 185.90 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸਕੀਮ ਨੰ: ਸੀ. ਐਨ. 6.4 'ਕਪਾਹ ਦੀ ਕਤਾਈ/ਵੇਲਣ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਸਪਿਨਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ' ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਰਕਫੈਡ ਦਵਾਰਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ

5.14 ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸਪਲਾਈ ਐਂਡ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਮਾਰਕਫੈਡ) ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਖਾਦਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੇ ਜੇਟ ਮਿੱਲ ਐਗਰੋ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਰਾਈਸ ਬਰਾਨ ਸਥਿਰੀਕਰਣ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ 46.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਸਕੀਮ ਸੀ.ਐਨ. 6.1 'ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ' ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ 223.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੈਟੋ ਫਲੌਰ ਐਂਡ ਵੋਦਕਾ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ, ਜਿਸ ਤੇ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, 1.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ (15) ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਤੇ 73.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 10.90 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਖੰਨਾ ਵਨੱਸਪਤੀ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ 90.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਖਪਤਕਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ

5.15 ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕਨਜ਼ਿਊਮਰਜ਼ (ਕਾਨਸਟੋਫੈਡ) ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਖਪਤਕਾਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 238 ਲੀਡ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ 2560 ਲਿੰਗ ਸਭਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਸੁਯੋਗ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਖਪਤਕਾਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਟੀਚਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 40.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਕਾਨਸਟੋਫੈਡ ਦਾ ਪੂੰਜੀ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ ਸੀ.ਐਨ. 6.8 'ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਖਪਤਕਾਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਲਈ ਅੰਸ਼ਦਾਨ' ਅਧੀਨ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੋਜ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ

5.16 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੋਜ, ਸਿੱਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ 1991-92 ਵਿਚ 18.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਸੀ.ਐਨ. 9.1 'ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ' ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 16.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਧੀਨ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

5.17 'ਵਧੀਕ ਵਿਭਾਗੀ ਅਮਲਾ' ਸਕੀਮ ਸੀ.ਐਨ. 1.1 ਅਧੀਨ ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ, ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਆਦਿ ਜਿਹੜੇ ਖਰੀਦਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ, ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰੀ ਲੇਖਾ-ਪੜਤਾਲ

5.18 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਲੇਖਾ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਸਤਾਰ ਚੋ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਬੇੜਨ ਲਈ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ।

ਹੋਰ ਉਪ-ਮੱਦਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ

5.19 ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਈਟੀਜ਼ (ਹਾਊਸਫੈਡ) ਬੇਘਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :—

ਹਾਊਸਫੈਡ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ

ਮੱਦ	ਯੂਨਿਟ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮਿਤੀ ਅੰਤ 30-6-85	30-6-86	30-6-87	30-6-88	31-3-89	31-3-90	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1990-91	ਟੀਚਾ 1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
(I) ਉਗਰਾਹਿਆ ਸੰਸਥਾਨਕ ਵਿਤ									
ੳ. ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ. ਤੋਂ	ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	1650.00	2350.00	3050.00	3950.00	4950.00	6050.00	2000.00	2500.00
ਅ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਤੋਂ	,,	—	—	—	—	500.00	1000.00	—	—
ੲ. ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ	,,	—	—	—	—	1199.98	1950.98	1800.00	—
ਜੋੜ (I)		1650.00	2350.00	3050.00	3950.00	6649.98	9000.98	3800.00	2500.00

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
(II) ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਕਰਜ਼ੇ										
ੳ. ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ		,,	...	...	...	361.61	651.56	1137.70	700.00	800.00
ਅ. ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ		,,	1635.57	2262.15	3200.38	4882.76	6255.06	7100.38	1300.00	1700.00
ਜੋੜ (II)			1635.57	2262.15	3200.38	5244.37	6906.62	8238.08	2000.00	2500.00
(III) ਮਕਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ										
ੳ. ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ		ਗਿਣਤੀ	...	—	...	476	1056	2028	1400	1600
ਅ. ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ		,,	4459	6124	8452	11224	13385	15076	2600	3400
ਜੋੜ (III)			4459	6124	8452	11700	14441	17104	4000	5000

5.20 1988 ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹਾਊਸਫੈਡ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਂਡੂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 40871 ਘਰਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ 20.10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

5.21 ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਹਾਊਸਫੈਡ ਦਵਾਰਾ ਮੋਹਾਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, (ਪੜਾਅ I) ਅਧੀਨ 3.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਤੇ 372 ਚਾਰ ਮੰਜ਼ਲ ਫਲੈਟ ਉਸਾਰੇ ਗਏ। ਹਾਊਸਫੈਡ ਨੇ 3 ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਠਿੰਡਾ, ਮੋਹਾਲੀ (ਪੜਾਅ II) ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ 8.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਤੇ 803 ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਉਸਾਰਣ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ 77 ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਵੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 132 ਅਤੇ 168 ਦੂਹਰੀ ਮੰਜਲ ਦੇ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰਣ ਲਈ ਜਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਾਲ 1991 ਦੇ ਮੱਧ ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

5.22 ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਊਸਫੈਡ ਨੂੰ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 426.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸੁਨੀਤੀ ਆਧਾਰ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਕੀਮ ਐਚ.ਜੀ. (ੳ) 'ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ/ਸੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਜਨ ਮਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਉਪਦਾਨ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ' ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 150.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 3400 ਮਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 1600 ਮਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਊਸਫੈਡ ਦਵਾਰਾ 25.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੰਸਥਾਨਕ ਵਿੱਤ ਉਗਰਾਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

ਡੇਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ :

5.23 ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਸ਼ੂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਸਥਾਨਕ ਵਿੱਤ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡੇਰੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਲਹਿਰ 1970—79 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ I ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਆਰੰਭੀ ਗਈ ਸੀ। 1979 —87 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲੱਖਾਂ ਲਈ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ II ਅਧੀਨ ਇਸ ਦਾ ਪੁਰਜੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ। ਮਿਲਕਫੈਡ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ I ਅਤੇ II ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੁਲ 90.33 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮਿਤੀ 30 ਸਤੰਬਰ, 1990 ਤਕ ਇਸ ਨੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ II ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਤੋਂ 49.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਅਤੇ ਜਿਨਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

5.24 ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ III ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 1987 ਤੋਂ 1992 ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ III ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ 29.10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :

(i) ਆਨੰਦ ਪੈਟਰਨ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਪੱਧਰ ਤੇ 6000 ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

(ii) ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 11.60 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 14.25 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਕਰਨਾ

(iii) ਪਰਿਵਰਤਣ ਸਮਰੱਥਾ (ਦੁਧ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਪਾਉਡਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ) ਨੂੰ 56.50 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 99.00 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਕਰਨਾ।

(iv) 4.00 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਮਾਲਟ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਮਿਲਕਫੂਡ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ

(v) 50,000 ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਸੈਪਟਿਕ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ।

(vi) ਪਨੀਰ ਉਤਪਾਦਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਮਾਸਿਕ 10 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਤੋਂ ਮਾਸਿਕ 20 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਤਕ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ।

5.25 ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਦੁਧ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਘਨੀਆ-ਕੇ-ਬਾਂਗਰ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਲੰਧਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਲਗੇ ਦੁੱਧ ਪਲਾਟਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਔਸਤਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 4.00 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ 10 ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 12.10 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਹੈ। 30 ਸਤੰਬਰ, 1990 ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :--

(ੳ) ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ:

ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ 1.00 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ 3.00 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਪਾਉਡਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 30 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਡੇਰੀ ਭਵਨ ਦੇ ਸਿਵਲ ਕੰਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤਰੱਕੀ-ਯਾਫਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਰੇ ਡਰਾਇਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ 14.64 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੋਧੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਲਗਭੱਗ 7.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮਾਰਚ 1991 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

(ਅ) ਦੁੱਧ ਪਾਉਡਰ ਪਲਾਂਟ, ਜਲੰਧਰ:

ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਪਾਉਡਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ 11.5 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 24.00 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਕਰਨਾ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 4 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਮਾਲਟ ਮਿਲਕਫੂਡ ਉਤਪਾਦਨ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੀਖਣ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਪਾਊਡਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਜਨਵਰੀ, 1989 ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ 300.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 175.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(ੲ) ਦੁੱਧ ਠੰਡਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ-ਸਮਰੱਥਾ 50,000 ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ:

ਦੁੱਧ ਠੰਢਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਭਵਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਲਗਭੱਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੈਫਰੀਜਰੇਸ਼ਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਏ। ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ 88.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਵਿਚੋਂ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

(ਸ) ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ, ਵੇਰਕਾ: (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਪਾਉਡਰ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ 84.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਤੇ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ 60,000 ਲਿਟਰ ਤੋਂ 1,00,000 ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

(ਹ) ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ, ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਨੀਰ ਪਲਾਂਟ:

ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪਨੀਰ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਕੇ 20 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਇਸ ਤੇ ਲਗਭਗ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਮਾਰਚ, 1991 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

(ਕ) ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਅਸੈਪਟਿਕ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ:

ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ 50,000 ਲਿਟਰ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਜੂਸ ਦੀ 200 ਮਿਲੀ ਲਿਟਰ ਤੋ 1,000 ਮਿਲੀ ਲਿਟਰ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਟੈਟਰਾ ਬਰਿਕਸ ਵਿਚ ਰਵਾਇਤੀ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਕਰਨ ਹਿੱਤ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਵਿਖੇ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ ਇਕ ਅਸੈਪਟਿਕ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ 270.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਵਿਚੋਂ 110.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਕਾਰਜ ਲੱਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।

5.26 ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟਾਂ ਲਈ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 4575 ਆਨੰਦ ਪੈਟਰਨ ਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹਨ

ਅਤੇ ਬਣਾਵਟੀ **ਵੀਰਜ** ਸਿੰਜਣ ਸੰਬੰਧੀ 454 ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਕਫੈਡ ਦਵਾਰਾ 30 ਸਤੰਬਰ, 1990 ਤੱਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮਿਲਕਫੈਡ ਦਵਾਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਰਨ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਟੇਬਲ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ :---

ਮਿਲਕਫੈਡ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਟ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਵੇਰਵੇ	ਯੂਨਿਟ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1985-86	1986-87	1987-88	1988-89	1989-90	ਕੁਲ 1985—90	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1990-91	ਟੀਚਾ 1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ਸੰਗਠਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ	ਸੰਚਿਤ ਗਿਣਤੀ	6000	4014	4450	4747	4917	4910	4910	5000	5400
2	ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	6.00	2.33	2.55	2.71	2.80	2.87	2.87	3.00	3.20
3	ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਔਸਤ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ	ਲੱਖ ਲਿਟਰ	17.20	4.37	4.01	3.59	3.95	3.99	3.99	5.00	5.70
4	ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਲੋਤਰੀ ਯੂਨਿਟ	ਗਿਣਤੀ	120	68	68	39	22	---	22	-----	-----
5	ਬਣਾਵਟੀ ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਣ ਕੇਂਦਰੀ ਸਭਾਵਾਂ	,,	5600	743	807	778	735	611	3674	720	840
6	ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	8.70	0.76	0.86	0.93	0.80	1.07	4.45	0.95	1.07
7	ਵੇਚੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	ਲੱਖ ਟਨ	1.57	0.25	0.34	0.34	0.26	0.40	1.59	0.45	0.50
8	ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ	ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ	12.10	8.60	10.60	11.60	11.60	12.10	12.10	14.10	14.10

5.27 ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਲੱਖਾਂ ਲਈ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਉ ਵਿਚ ਮਿਲਕਫੈਡ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਤੇਜੀ ਨਾਲ 12.10 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਲਗਭੱਗ 4.00 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਘਾਟਾ ਸੰਚਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾੜਾ ਸੁਨੀਤੀ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਹਾਨ ਨਾਲ ਕਰਜੇ ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ। ਡੇਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲਕਫੈਡ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ 2.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 3.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਜਬੂਤ ਸੁਨੀਤੀ ਅਧਾਰ ਨਾਲ ਡੇਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਬੇਹਤਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ :

5.28 ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਭੱਗ 3013 ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 608 ਬੁਣਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ,

ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਣਕਰਾਂ ਲੋਹਾਰਾਂ, ਤਰਖਾਣਾਂ, ਚਮਾਰਾਂ, ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਰੋਜਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

5.29. ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਿਖਰ ਸੰਸਥਾ ਵਿਵਕੋ ਹੈ। ਇਹ ਸਭਾ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਬੁਣਕਰ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਵਕੋ ਦਵਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ :—

(i) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦਵਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਖੱਡੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਕਰਨਾ।

(ii) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

(iii) ਮੌਜੂਦਾ ਮੰਡੀ ਦਰ ਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ

(iv) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

5.30. ਵਿਵਕੋ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ 24 ਸ਼ੋ ਰੂਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਬੁਣਕਰ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਲਈ ਵਸੀਲੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਤ ਦੇ ਧਾਗੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ 8 ਧਾਗਾ ਬੈਂਕ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਵਾਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1985–86	1986–87	1987–88	1988–89	1989–90
1	2	3	4	5
84.91	125.00	159.40	360.01	305.00

ਵਿਵਕੋ ਦਵਾਰਾ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸ਼ੋ ਰੂਮ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਅਤੇ 1991-92 ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 400.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 600.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ।

5.31. ਖੱਡੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਦਿਆਂ ਸਕੀਮ ਨੰ: ਆਈ. ਐਨ 10.1 'ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ 'ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ 9.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਖੱਡੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਕੀਮ ਨੰ. ਆਈ.ਐਨ. 10.3 'ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰੀਬੇਟ ਦੇਣਾ' ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੀਬੇਟ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5.32. ਖੱਡੀ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਤੇ ਪਿਛਾਂਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਕੋ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ 72.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ/ਬਦਲਣ/ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 199.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਬੁਣਕਰ ਸਭਾਵਾਂ ਦਵਾਰਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਡਿ ਧਾਗੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਭਗ 8.50 ਲੱਖ ਕੰਬਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਲਈ 20 ਲੱਖ ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਸ਼ਾਡਿ ਧਾਗਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਡਿ ਧਾਗੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਕੋ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਤੇ ਸ਼ਾਡਿ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਵਕੋ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਐਸ. ਆਈ. ਈ. ਸੀ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਵਧਦੇ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਸਕੀਮ ਨੰ: ਆਈ ਐਨ 10.4 'ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟ/ਸ਼ਾਡਿ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ, ਅਧੀਨ 52.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪੈਟਰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ—

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਸੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
ਵਿਵਕੋ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

ਰਾਜ ਦੀ ਸਕੀਮ ਆਈ. ਐਨ 10.4 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਜਕ ਸਕੀਮ ਸੀ.ਐਸ.32 'ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ/ਸ਼ਾਡਿ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਜਾ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ 'ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 280.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭੌਤਿਕ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ :

5.33. ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਨੁਲਗ I ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਕੜੇ ਅਨੁਲੱਗ II ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਨੁਲਗ I

ਅਨੁਲੱਗ

ਲੜੀ ਨੰ :	ਮੱਦ	ਯੂਨਿਟ	ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਟੀਚਾ
1	2	3	4
1	ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ		
	(i) ਬਰਾਂਚਾਂ	ਗਿਣਤੀ	625
	(ii) ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ	ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ	425.00
2	ਪੁਨਰ ਸੰਗਠਿਤ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ	ਗਿਣਤੀ	3356
3	ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਿਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਕਰਜ਼ੇ—		
	(i) ਅਲਪ ਕਾਲੀ	ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ	600.00
	(ii) ਮੱਧ ਕਾਲੀ	,,	10.00
	(iii) ਦੀਰਘ ਕਾਲੀ		
	(ੳ) ਸਾਧਾਰਣ	,,	63.00
	(ਅ) ਵਿਸ਼ੇਸ ਏ. ਆਰ. ਡੀ. ਸੀ.	,,	287.00
4	ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ—		
	(ੳ) ਅਲਪ.ਕਾਲੀ	ਕੁੱਲ ਜ਼ਰਾਇਤੀ	50
	(ਅ) ਦੀਰਘ ਕਾਲੀ	ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	65
5	ਮਿਆਦੋਂ ਲੰਘੇ ਅਲਪ ਕਾਲੀ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਕਰਜ਼ੇ—		
	(i) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ	ਮੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	18
	(ii) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ	,,	20
6	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਵਾਰਾ ਵੇਚੀ ਖਾਦ—		
	(i) ਮਾਤਰਾ	ਲੱਖ ਟਨ	6.00
	(ii) ਮੁਲ	ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ	300.00
7	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਵਸਤਾਂ	,,	450.00
8	ਸ਼ਹਿਰੀ ਉਪਭੋਗੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਵਾਰਾ ਵੇਚੀਆਂ ਉਪਭੋਗੀ ਵਸਤਾਂ	,,	5.00
9	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ	,,	50.00

			ਪ੍ਰਾਪਤੀ			1990-91	1991-92
1985-86	1986-87	1987-88	1988-89	1989-90	ਕੁੱਲ 1985—90	ਪੂਰਵ ਅਨੁ- ਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਟੀਚਾ
5	6	7	8	9	10	11	12
604	636	641	637	640	640	655	658
430.06	464.98	615.60	801.83	573.81	571.81	830	850
3356	3356	3356	3377	3377	3377	3377	3377
325.12	306.47	313.39	361.51	506.22	506.22	550.00	600.00
1.95	0.98	0.81	1.05	1.28	1.28	1.00	1.50
13.71	16.00	—	7.52	7.84	45.07	14.00	16.00
32.90	37.00	60.03	60.37	58.34	248.64	78.00	90.00
45.9	48	48	49	50.5	50.5	51	51
69	62	63	64	65	65	65	65
28	35.2	31.4	23.7	42.4	42.4	20	21
11	11	12	12	16	16	20	20
4.49	2.81	2.40	3.24	4.85	4.85	5.00	6.00
211.00	129.27	113.84	154.00	254.50	254. 50	270.00	300.00
363.59	216.10	133.33	375.00	371.00	371.00	500.00	550.00
2.45	3.50	2.36	4.92	4.12	4.12	4.50	4.50
25.13	26.00	46.00	28.80	30.40	30.40	40.00	40.00

1	2	3	4
10	ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ—		
	(i) ਸੰਗਠਤ	ਗਿਣਤੀ	97
	(ii) ਸ਼ਥਾਪਤ ਕੀਤੇ	,,	91
11	ਡੇਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ—		
	(i) ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ	,,	12
	(ii) ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ*	,,	7
	(iii) ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ	,,	6000
	(iv) ਡੇਰੀ/ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਯੂਨੀਅਨਾਂ	,,	11

*ਕਰੀਮ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ।

5	6	7	8	9	10	11	12
69	71	77	85	87	87	87	94
61	65	66	68	70	70	70	75
8	9	9	9	10	10	10	10
8	9	9	9	9	9	9	9
4104	4450	4747	4917	4910	4910	5600	5700
11	11	11	11	11	11	11	11

ਅਨੁਲੱਗ II

ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਅੰਕੜੇ

(ਸਹਿਕਾਰਤਾ)

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ :

1. 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	...	27202
2. 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸ਼ਾਖ/ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	3377
3. 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	...	6889
4. ਉਪਰੋਕਤ (3) ਵਿਚੋਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	3015
ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ :		
5. 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	...	15
6. ਉਪਰੋਕਤ 5 ਵਿਚੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		10
7. ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਦੁੱਧ ਪਲਾਂਟ	...	—
8. 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਠੰਡਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	...	41
9. 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਠੰਡਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	35
ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ :		
10. 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	...	17
11. ਉਪਰੋਕਤ 10 ਵਿਚੋਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	11
12. ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	—
13. ਸਾਲ 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੰਨੇ ਦਾ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ	...	65 ਲੱਖ ਟਨ
14. 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਪੀੜਿਆ ਗੰਨਾਂ	...	23.02 ਲੱਖ ਟਨ
15. 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਪੀੜੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	...	35.42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
ਕੱਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ :		
16. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (1990)	...	21
17. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਸ੍ਰਿਤ ਕਤਾਈ ਮਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (1990)	...	2
18. ਸਥਾਪਤ ਤਕੱਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	6.01 ਲੱਖ
19. 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਤਾਈ ਮਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	6
20. ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਕਤਾਈ ਮਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	1
21. 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਦਾ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ	...	24.54 ਲੱਖ ਗੰਢਾਂ
22. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਪਾਹ ਦੇ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	...	21.00%
23. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੱਕਲੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਮੱਰਥਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	...	4.63%
24. ਸਮੂਹ ਮਿਲਾਂ ਦਵਾਰਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿ ਚ ਲਿਆਂਦੀ/ਕਤਾਈ ਕੀਤੀ ਕਪਾਹ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਕਪਾਹ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (1989-90)	...	20.20%

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ-III

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 5 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
101242500 ਸਹਿਕਾਰਤਾ					
001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ					
ਸੀ.ਐਨ. 1.1 / ਸੀ.ਐਨ. 1.1 ਵਧੀਕ ਵਿਭਾਗੀ ਅਮਲਾ ...	638.21	11.20	—	1.00	—
ਜੋੜ 001 ...	638.21	11.20	—	1.00	—
003 ਸਿਖਲਾਈ					
ਸੀ.ਐਨ. 2.1 / ਸੀ. ਐਨ.8.2 ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	5.37	2.00	2.00	1.00	—
ਜੋੜ 003 ...	5.37	2.00	2.00	1.00	—
004 ਖੋਜ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ					
ਸੀ.ਐਨ. 3.1 / ਸੀ.ਐਨ. 8.3 ਖੋਜ ਅਤੇ ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	4.50	1.00	1.00	1.00	—
ਜੋੜ : 004 ...	4.50	1.00	1.00	1.00	—
101 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ					
ਸੀ. ਐਨ. 4.1 / ਸੀ.ਐਨ. 10.1 ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਅਮਲਾ	149.42	5.80	0.80	5.00	—
ਸੀ.ਐਨ. 4.2 / ਸੀ. ਐਨ. 10.2 ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ...	0.20	—	—	—	—
ਜੋੜ 101 ...	149.62	5.80	0.80	5.00	—

ਨੋਟ—ਕਾਲਮ 1 ਦੇ ਡਿਨੂਮੀਨੇਟਰ ਵਿੱਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਅੰਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਕੀਮ ਨੰ: ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

1	2	3	4	5	6
107 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ					
ਸੀ.ਐਨ. 5.1 / ਸੀ. ਐਨ. 2.1 ਸਿਖਰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	456.96	190.00	190.00	300.00	300.00
ਸੀ.ਐਨ. 5.2 / ਸੀ. ਐਨ. 2.2., 2.4. ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ/ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੁੱਬੇ ਕਰਜਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੰਪਤੀ ਵੱਜੋਂ ਅਤੇ ਖਪਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ (ਜੋਖਮ ਫੰਡ)	66.52	10.00	10.00	10.00	—
ਸੀ.ਐਨ. 5.3 / ਸੀ.ਐਨ. 2.8 ਸਹਿਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਲੰਘੇ ਕਰਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ	607.50	100.00	100.00	50.00	50.00
ਸੀ.ਐਨ. 5.4 10,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕਰਜੇ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ/ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	—	10.00	—	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 5.5 ਸਾਖ ਪੁਨਰ-ਵਾਸ ਫੰਡ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	—	1.00	1.00	1.00	—
ਸੀ.ਐਨ. 5.6 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼	—	7.00	7.00	10.00	10.00
ਜੋੜ: 107 ...	1130.98	318.00	308.00	371.00	360.00
108 ਦੂਜੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ					
ਸਹਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ:					
ਸੀ.ਐਨ. 6.1 / ਸੀ.ਐਨ. 4.1 ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	215.00	90.00	90.00	223.00	223.00
ਸੀ.ਐਨ. 6.2 / ਸੀ. ਐਨ. 5.1 ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਖੰਡ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ/ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	3400.00	1000.00	1000.00	1350.00	1350.00
ਸੀ. ਐਨ. 6.3 / ਸੀ. ਐਨ. 5.2 ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਅਤੇ ਇਫਲੂਐਂਟ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	30.00	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 6.4 / ਸੀ. ਐਨ. 6.1 ਕਪਾਹ ਦੀ ਕਤਾਈ/ਵੇਲਣ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	734.50	241.00	241.00	185.90	185.90

1	2	3	4	5	6
ਸੀ.ਐਨ. 6.5 / ਸੀ.ਐਨ. 6.3 ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਧਾਗੇ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਜਾਂਚਣ ਵਾਸਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਲਬਾਰਟਰੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਿਨਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	31.50	—	—	—	—
ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਟੋਰੇਜ਼ :					
ਸੀ.ਐਨ. 6.7 / ਸੀ.ਐਨ. 3.2 ਕਣਕ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਗੋਦਾਮ ਉਸਾਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਐਨ. ਸੀ.ਡੀ.ਸੀ. II ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	302.00	—	—	—	—
ਖਪਤਕਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ					
ਸੀ.ਐਨ. 6.8 / ਸੀ.ਐਨ. 7.1 ਕੇਂਦਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸਟੋਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ...	25.00	5.00	5.00	5.00	5.00
ਜੋੜ : 108 ...	4738.00	1336.00	1336.00	1763.90	1763.90
109. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਾਖ ਸਥਾਈਕਰਣ ਫੰਡ					
ਸੀ.ਐਨ. 7.1 / ਸੀ.ਐਨ. 2.3 ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਾਖ ਸਥਾਈਕਰਨ ਫੰਡ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	75.00	20.00	—	5.00	—
ਸੀ. ਐਨ. 7.2 / ਸੀ.ਐਨ. 2.3(ਅ) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਾਖ ਸਥਾਈਕਰਨ ਫੰਡ ਲਈ ਕਰਜਾ ਸਹਾਇਤਾ	123.00	—	—	0.10	—
ਜੋੜ : 109 ...	198.00	20.00	—	5.10	—
190 ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ					
ਸੀ.ਐਨ. 8.2 / ਸੀ.ਐਨ. 3.1 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਦੇਣ ਹਿੱਤ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	1.00	5.00	—	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 8.3 / ਸੀ.ਐਨ. 4.2 ਮਾਰਕਫੈਡ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	105.00	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 8.4 / ਸੀ.ਐਨ. 6.2 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਕ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਸਪਿਨਫੈਡ) ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	5.00	5.00	—	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 8.5 / ਸੀ.ਐਨ. 9.1 ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਸੰਘ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	1.00	—	—	—	—
ਜੋੜ : 190 ...	112.00	10.00	—	—	—

1		2	3	4	5	6
277: ਸਿਖਿਆ						
ਸੀ.ਐਨ. 9.1 / ਸੀ.ਐਨ. 8.1	ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ...	60.50	16.00	19.00	16.00	5.00
	ਜੋੜ : 277 ...	60.50	16.00	19.00	16.00	5.00
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ : ਉਪ ਮੱਦ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ...	7037.18	1720.00	1666.80	2164.00	2128.90
ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਉਪ ਮੱਦਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬਾਕੀ ਸਕੀਮਾਂ						
ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :						
223221600 ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ						
104 ਐਚ. ਜੀ. 5.1 (ੲ)	ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ/ਸੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਜਨ ਮਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਉਪਦਾਨ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	225.00	150.00	150.00	200.00	200.00
	ਜੋੜ 104 ...	225.00	150.00	150.00	200.00	200.00
ਡੇਰੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਸਪਲਾਈ						
101240400 ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ						
102 ਡੀ.ਐਮ. 4.1	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੁੱਧ-ਸਭਾਵਾਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	265.00	250.00	250.00	350.00	350.00
	ਜੋੜ 102 ...	265.00	250.00	250.00	350.00	350.00
ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ						
106285100 ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ						
110 ਆਈ. ਐਨ.10.1 / ਆਈ.ਐਨ. 9.1, 9.2	ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ... ਸਭਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ	73.57	9.00*	9.00*	15.00	15.00

1		2	3	4	5	6
ਆਈ.ਐਨ. 10.2 —————— ਆਈ. ਐਨ. 9.3	ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਾਹਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ... ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣਾ	0.02	—	—	—	—
ਆਈ. ਐਨ. 10.3 —————— ਆਈ. ਐਨ. 9.4	ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰੀਬੇਟ ਦੇਣਾ	53.63	21.50*	38.35*	25.00	—
ਆਈ.ਐਨ. 10.4 —————— ਆਈ. ਐਨ. 9.6	ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟ/ਸ਼ਾਫਿ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ਪ੍ਰਦੇਸਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵੱਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	1.59	1.50*	1.50*	52.50	**52.50**
	ਜੋੜ 110 ...	133.81	32.00*	48.85*	92.50	67.50
	ਜੋੜ—ਬਾਕੀ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	623.81	432.00	448.85	642.50	617.50
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ : ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ...	7660.90	2152.00	2115.65	2806.50	2743.40

*ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਸਨ।

ਕਾਂਡ ਛੇਵਾਂ

ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ-ਕੰਟਰੋਲ

6.1 ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲਗ ਭਗ 80% ਵਸੋਂ ਖੇਤੀ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕਾਰਣ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ।

6.2 ਕਿਉਂ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਚਲੇ ਸਤ੍ਹਈ ਜਲ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਜਲ ਦੀ ਉਤਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸੁਧਰੀ ਹੋਈ ਜਲ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧੁਨੀਕੀਕਰਣ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਹਿਰਾਂ, ਰਜਵਾਹਿਆਂ, ਸੂਇਆਂ ਅਤੇ ਖਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲ ਦਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਜਲ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਜਲ ਦੇ ਚੁਆਉ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਉਸ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ, ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਰਕਬੇ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਥੇ ਹੁਣ ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਸਕੀਮ ਪੁਰਾਣੇ 'ਕੜੀ' ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਗੇਟ ਅਤੇ ਗੀਅਰ ਲਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

6.3 ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਸਿੰਜਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੀਤੀਆਂ, ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਮੂਲ ਤੱਤ ਹਨ, ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(i) ਚਲ ਰਹੇ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ;

(ii) ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕਕਰਣ ਅਤੇ ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਗੁਣ/ਸੁਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕੀਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ;

(iii) ਛੋਟੇ ਸਿੰਜਾਈ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ;

(iv) ਛੋਟੇ ਸਿੰਜਾਈ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ;

(v) ਇਕ ਇਕ ਸੋਮੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭੂਜਲ ਵਿਕਾਸ ;

(vi) ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ ਲਈ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ;

(vii) ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਵਾਲੀ ਹੜ੍ਹ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਭਾਵੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ।

(viii) ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ;

(ix) ਭੂ-ਜਲ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ।

6.4 ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਜ਼-II ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਆਕਾਰ ਚਾਲੂ ਰੁਪਿਆ ਡਾਲਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਤੇ ਲਗ ਭਗ 459.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ 165 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਹੈ (ਆਈ. ਡੀ. ਏ. ਉਧਾਰ ਐਸ. ਡੀ. ਆਰ. 150 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਆਈ. ਬੀ. ਆਰ. ਡੀ ਦਾ ਬੈਂਕ ਉਧਾਰ 15 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਹੈ) ਉਧਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਕਾਹਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਢਵਾਉਣ ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1997 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿੰਜਾਈ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਮਨ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ :—

(ੳ) ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ;

(ਅ) ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਛੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਿਆਰ ਉੱਚਾਂ ਕਰਨਾ ;

(ੲ) ਹੋਰ ਬੇਸਿਨ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜਲ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ

(ਸ) ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸੁਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਾ।

6.5 ਭਾਵੇਂ 1988-89 ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ਨਿਰੋਲ ਸਿੰਜਾਈ ਰਕਬਾ ਲਗ ਭਗ 90% (ਆਰਜ਼ੀ) ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ 56% ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਚ 66.5% ਸੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਸਿੰਜਾਈ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਸ ਖੇਤਰ (ਕੰਡੀ) ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਡੀ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣ ਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਯਕੀਨੀ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।

6.6 ਨਵੀਂ ਫਾਰਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਜਾਈ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991-92 ਅਤੇ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵਧੇਰੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਲਈ 8545.68 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 782.68 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 7763.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਾਜਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ :—

ਲੜੀ ਨੰ :	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪਰਵਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਅਸਲ ਖਰਚਾ 1989-90	ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਉਪਬੰਧ 1990-91	ਪਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ 1991-92
1	2		3	4	5	6
1	ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ	...	26888.00	3831.16	4571.00	4071.00
2	ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ—					
	(i) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ	...	100.00	25.57	30.00	82.00
	(ii) ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ	...	3712.00	557.71	844.00	982.68
	(iii) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	...	1000.00	380.00	870.00	870.00
	ਉਪ ਜੋੜ (i+ii+iii)	...	4812.00	963.28	1744.00	1934.68
3	ਸਿੰਜਾਈ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	...	1600.00	600.00	585.00	1100.00
4	ਹੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੇਮ ਰੋਕ	...	3700.00	2170.08	1606.00	1440.00
	ਜੋੜ (1+2+3+4)	...	37000.00	7564.52	8506.00	8545.68

ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ ਕੈਨਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ :

6.7 ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ ਕੈਨਾਲ ਇਕ ਹੜ੍ਹ ਲਿਆਊ ਨਹਿਰ ਹੈ। ਜੋ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਚੋਅ ਹੈੱਡ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਦੇ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ 5 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

6.8 ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਜੋ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਹਾਈਡਲ ਚੈਨਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸਿਉਂ 5575 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹੈੱਡ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ 500 ਕਿਊਸਕ ਸੀ, ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ 1978-79 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਦੇ 24650/19720 ਹੈਕਟੇਅਰ (ਜੀ. ਏ./ਸੀ. ਸੀ. ਏ.) ਦੇ ਬਰਾਨੀ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਪੱਛੜਿਆ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ 1989 ਦੇ ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀਅੰਤ ਲਾਗਤ 66 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਉਤੇ 36.26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ।

6.9. ਆਰ.ਡੀ.23 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਤਕ ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਘੋਘਰਾ, ਦਸੂਆ ਰਜਵਾਹਿਆਂ ਅਤੇ ਮੀਰ ਪੁਰ ਸੂਏ ਸਮੇਤ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ 1989 ਤੋਂ ਆਰ. ਡੀ. 10 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਤਕ ਜਲ ਸਿੰਜਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

6.10. ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਜ਼–II ਅਧੀਨ ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 12 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਦੇ 7.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੈ।

ਚੈਨਲ ਫੇਜ਼–II ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ:—

6.11. ਖਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਜ਼–II ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਜ਼–I ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ 102 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਖ਼ਰਚੇ ਨਾਲ 816 ਕਿ.ਮੀ. ਲੰਮੇਂ ਖ਼ਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਸ੍ਰ. ਆਰ. ਐਸ. ਗਿੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਬਣੀ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਖਾਰੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ, ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਰੇਤੇਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਖ਼ਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 12.00 ਕਰੋੜ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 6.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੈ।

ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ :

(1) ਮੁੱਖ ਨਹਿਰ

6.12. ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ 6500 ਕਿਉਜ਼ਿਕ ਜਲ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਂਣ ਲਈ ਹੈ। ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ, ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 121 ਕਿ. ਮੀ. ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ 1991-92 ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 3.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਦੇ 7.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(11) ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਤੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ :—

6.13. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਲੰਘਦਾ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਸਿੰਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਲਿਫਟ ਸਿੰਜਾਈ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਸਥਿਤ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਸਿੰਜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ 900 ਕਿਊਸਸ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਲਿਫਟ ਸਿੰਜਾਈ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਨਹਿਰ ਉਤੇ 11 ਥਾਵਾ ਤੇ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ 32 ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਪੰਪਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਖਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ ਲਗਭਗ 500 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੰਪਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੁਲ ਬਿਜਲੀ ਲਗਭਗ 10 ਮੈਗਾਵਾਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਗਭਗ 1,30,000 ਹੈਕਟੇਅਰ (3,21,100 ਏਕੜ) ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਸਿੰਜਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸੀ.ਸੀ.ਏ ਦੇ 100 ਦੇ ਏਕੜ ਪ੍ਰਤੀ 2.75 ਕਿਊਸਸ ਜਲ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਕੀਮ ਲਈ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸੋਧਿਆ ਖਰਚ ਲਗਭਗ 142 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਗਭਗ 42 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 2.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਦੀ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਖਾਲਾਂ ਦਾ ਨਵਰੂਪਣ ਵਾਧੂ ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋ :

6.15. ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਜਾਈ ਖ਼ਾਲਾਂ ਦਾ ਨਵ–ਰੂਪਣ ਕਰਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜਾਖ਼ਲ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਸਥਿਤ ਰਕਬੇ ਲਈ ਰਜਵਾਹਾ ਸੋਮੇ ਤੇ 2.75 ਕਿਊਜ਼ਕ ਤੋਂ 3.50 ਕਿਊਜ਼ਕ ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਸੀ ਸੀ ਏ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੰਗਰੂਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤਕ ਸਿੰਜਾਈ ਵਧਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਗਲੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ 303.84 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੀ ਵੱਧ ਸਿੰਜਾਈ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਲਗ ਭਗ 1432.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੰਮ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਂਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 1991–92 ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990-91 ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਵਿਰੁਧ ਹੈ।

ਭਾਖੜਾ ਮੇਨ ਲਾਈਨ ਨਹਿਰ ਕਾਫੀ ਉਚਾਈ ਤਕ ਪੱਕਾ ਕਰਕੇ ਉਚਿਤ ਖੁਲੀ ਪਟੜੀ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ :

6.16. ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ 827.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਪੰਜਾਬ 82.12 ਲੱਖ) ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਭਾਖੜਾ ਮੇਨ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। 1991-92 ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990-91 ਦੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਬੀਕਾਨੇਰ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਪੱਕੇ ਖਾਲਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

6.17. ਬੀਕਾਨੇਰ ਨਹਿਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੇ ਸੋਮੇ ਤੇ 2720 ਕਿਊਜ਼ਿਕ ਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਸੰਨ 1926 ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਭੇੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਸਪਲਾਈ ਕਾਫੀ ਘਟਾਉਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬੀਕਾਨੇਰ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਨਹਿਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਸੀਮਾਂ ਤੇ ਸੇਮ ਹਟਾਉਂਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੂਰੀ ਡਿਸਚਾਰਜ

ਸਪਲਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 8059 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਹੈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਤਲਵਾੜਾ ਤੋ ਹੇਠਲੇ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸਿੰਜਾਈ:

6.18. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਵਰਤਮਾਨ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਨਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖਰਚ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਕਾਇਦਾ 228 ਕਿਊਸਿਕ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ । ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਜਣ ਲਈ ਹੈਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਸਮੇਤ ਪੱਕੇ ਖਾਲਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿੰਜਾਈ ਸਯੋਗ ਰਕਬੇ ਲਈ ਖਾਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ ਬੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਹਾਈਡਲ ਮਾਰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਫ਼ਾਰਮੂਲੇ ਅਧੀਨ ਦੋਹਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1991–92 ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਦੇ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਹਿਰੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਨਹਿਰੀ ਵਿਨਿਯਮਤ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ (ਗੇਅਰ ਅਤੇ ਗੇਟ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨੇ):

6.19. ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਅੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਪੁਰਾਣੇ 'ਕੱਰੀਆਂ' (ਸ਼ਤੀਰੀ) ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਗੇਟਾਂ ਅਤੇ ਗੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਆਧਨਿਕ ਬਣਾਉਂਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੀਮਤੀ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅਜਾਈਂ ਨਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੰਜਾਈ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਜੀ ਬਣਾਉਂਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ 'ਕੱਰੀ' ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਪੁੰਨ ਵਿਨਿਯਮ ਲਈ ਸਟੀਲ ਦੇ ਗੇਟ ਅਤੇ ਗੇਅਰ ਲਾਉਂਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਹਿਰੀ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਦੂਹਰੇ ਉਦੇਸ਼, ਅਰਥਾਤ ਕੱਟਾਂ ਅਤੇ ਪਾੜਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਹੇਠਲੇ ਜਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਮਸਨੂਈ ਤੌਰ ਤੇ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਲ–ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਨਹਿਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਰੀਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਲ ਦੀ ਸਤਹਿ ਨੀਵੀਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਨਿਕਾਸਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 1991-92 ਲਈ 86.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 110.00 ਲੱਖ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਜ਼-II ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ।

ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

6.20. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਹਿਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਜਾਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ, ਰਾਵੀ, ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਹੈਡ ਵਰਕਸ, ਨਹਿਰਾਂ, ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ, ਰਜਵਾਹਿਆਂ ਅਤੇ ਸੂਇਆਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਰਸਾਉਂਣ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗ ਭਗ 117 ਤਾਰ ਘਰ ਅਤੇ 318 ਮੈਗਨੈਟਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਕਹਿਰੀ ਤਾਰ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਣ ਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬਿਆਸ ਵਿਖੇ ਮਿਰਥਲ, ਫਿਲਵਾਂ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਪਲੈਨ, ਸਤਲੁਜ ਤੇ ਯੂਸਫ਼ਪੁਰ, ਰਾਵੀ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਤੇ ਖਾਨੌਰੀ ਅਤੇ ਨਰਵਾਣਾ ਬਰਾਂਚ ਕਰਾਸਿੰਗ, ਜੋ ਹੜ੍ਹ ਡੈਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਹਨ, ਤੇ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੈਟ ਲਾਉਂਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 1991–92 ਦੌਰਾਨ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 90–91 ਦੌਰਾਨ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ–ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਜ਼–II ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ:

6.21. ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਬਹੁ–ਮੰਤਵੀ ਦਰਿਆ ਵਾਦੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਜਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਸਤਾਰਮਈ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਹੇ ਡੈਟੇ ਦਾ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਡੈਟਾ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਚੰਗੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ 1991–92 ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਤੇ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਾਉਂਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1990–91 ਵਿੱਚ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣੀ ਹੈ ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ (ਪੀ. ਆਈ. ਐਮ. ਈ. ਆਟੀ.)

6.22. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਣਾ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਂਣ ਲਈ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾਕਾਰਾਂ, ਡਿਜ਼ਾਈਨਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਿਚ, ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਵਧਾਉਂਣ ਲਈ ਵਰਕਸ਼ਾਪ/ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ । 1991–92 ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਦੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿਸ਼ਵ, ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਜਲ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮ:

ਖੋਜ ਸਕੀਮ :

6.23. ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ, ਅੰਮਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਈ ਖੋਜ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ

ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਖੋਜ ਤਜਰਬੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਸੰਜਮੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਸੌਟੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਬੰਧੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1991-92 ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਵਿੱਚ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਮੁਤਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ :

6.24. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਪਲਭਧ ਭੂ–ਤਲ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਿਆ ਰਾਵੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਦਰਿਆ ਰਾਵੀ ਤੇ ਵੀ ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੰਜਾਈ ਕੀਤੀ ਭੋਂ ਤੋਂ ,ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਭਧ ਸਤਈ ਜਲ–ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਦਿਸ਼ਾਮਾਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ, ਵਿਚ ਪੜਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਵਹਿਣ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਉਪਲਭਧ ਸਤੱਈ ਵਹਿਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਸਿੰਜਾਈ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਵੇਂ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ , ਸਿੰਜਾਈ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੰਜੇ ਹੋਏ ਰਕਬੇ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤਕ ਸਿੰਜਾਈ ਪੁਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਵੀਆਂ ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਕਨੀਕਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

6.25. ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਡੈਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸਥਿਤ ਭੂਗੋਲਕ ਅਤੇ ਭੂ–ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੜਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਲ–ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੜਤਾਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਥਾਨ ਸਰਵੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1991–92 ਦੌਰਾਨ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਵਿਚ 85.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ :

ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਖੇਤੀ–ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹੈ।

ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ

<u>ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਫੇਜ਼ –II ਵਿਚ ਨੀਵੇਂ ਡੈਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :</u>

6.26. ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਆਂ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਰ ਕੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੀਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਡੈਮ ਉਸਾਰ ਕੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਹ ਡੈਮ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਿਆਸੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਖੇਤੀ–ਬਾੜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ।

6.27. ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦੋ ਡੈਮ ਅਰਥਾਤ ਮੈਲੀ ਅਤੇ ਜਨੌਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਹਗਰਵਾਲ ਵਾਟਰ ਸ਼ੈਡ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਡੈਮ ਅਰਥਾਤ ਡਮਸਾਲ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1987 ਵਿਚ ਸੁਰੂ ਕੀਤ ਗਈ। ਡੈਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵੰਡ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁਟਕਲ ਕੰਮ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

6.28. ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ–ਨਿਕਾਸ ਫੇਜ਼–II ਅਧੀਨ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 9 ਡੈਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੇ 60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਰਿਣ/ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

6.29. 1991–92 ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ 650.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ 1991–92 ਵਿਚ 400 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਟਰ–ਸ਼ੈੱਡਾਂ ਤੇ ਨਿਮਨ ਡੈਮਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ :—

(i) ਡਮਸਾਲ ਡੈਮ

(ii) ਚੋਹਾਲ

(iii) ਮੈਂਹਗਰਵਾਲ

(iv) ਪਰਚ

(v) ਮਿਰਜ਼ਾ ਪੁਰ

(vi) ਹਰੀਪੁਰ

(vii) ਸੁਗਰਾਓ

(viii) ਅਰਨੀਅਵਲਾ

(ix) ਥਾਣਾ

<u>ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ :</u>

6.30. ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੇ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸੰਭਾਵਤ ਰਪੋਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ । ਅਜਿਹੇ

ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਰਥਾਤ ਮੈਲੀ ਡੈਮ, ਜਨੌਰੀ ਡੈਮ, ਚੌਹਲ ਡੈਮ ਆਦਿ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਹੁਤ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਹਰਾ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਵੇਗਾ।

6.31. 1991–92 ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਭੂ–ਜਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਜਲ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਠਿਤ ਵਰਤੋਂ :

6.32. ਰਾਜ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਭੂ–ਜਲ ਇਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿੰਜਾਈ ਦੀਆਂ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋੜਾਂ ਭੂ–ਜਲ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਭੂ–ਜਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭੂ–ਜਲ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭੂ–ਜਲ ਦਾ ਗੁਣ ਸਰਵੇ ਕਰਨਾ, ਸਥਿਤੀ, ਉਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਜਲ ਵਾਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਜਾਂ ਜਲ–ਭੰਡਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ । ਇਹ ਭੂ–ਜਲ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਤੱਈ ਜਲ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।

6.33. ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੱਦ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੋਰਾਂ ਦੀ ਲਵਾਈ ਦੀ, ਖੂਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਪੰਪਿੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ 5 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਗਰਿੱਡ ਵਿੱਥ ਤੇ ਘੱਟ ਡੂੰਘੇ ਦਬਾਓ ਮਾਪੀ ਯੰਤਰ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਦਬਾਓ ਮਾਪੀ ਟਿਊਬਾਂ ਲਾਉਣਾ, ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ।

6.34. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨਿਮਨ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ :—

1. ਖਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰਲੀ–ਮਿਲੀ ਵਰਤੋਂ।
2. (i) ਖਾਰੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ।
   (ii) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਆਰੀ ਭੂ–ਜਲ ਦੀ ਵੰਡ।
3. ਚੋਣ ਵਾਲੀ (drip) ਸਿੰਜਾਈ।
4. ਨਹਿਰੀ ਸਿੰਜਾਈ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਸੁਧਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਵਰਤੋਂ।
5. ਪੁਨਰ ਅਧਿਐਨ ।
6. ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨ ਵਸੀਲੇ ਵਿਚ ਜਲ–ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਾਜ਼–ਸਮਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ।
7. ਜਲਵਾਯੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜਾਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।
8. ਭੂ–ਪੱਧਰ ਮਾਪਣ ਕਾਰਜ ਮੰਤਵੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ।

1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 128.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990–91 ਦੇ 114.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ

1. ਭੂ–ਜਲ ਸੰਗਠਨ (ਸਾਂਝੇ ਅਧਾਰ ਵਾਲੇ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲੀ ਸਕੀਮ।

6.35. ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

1. ਬੇਸਿਨ/ਸਬ–ਬੇਸਿਨ ਵਾਰ ਭੂ–ਜਲ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ , ਪੜਤਾਲਾਂ, ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੇ ਅਤੇ ਇਨਾਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ/ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ।
2. ਕੇਂਦਰੀ ਭੂ–ਜਲ ਬੋਰਡਾਂ, ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡੈਟਾ ਬੈਂਕ ਲਈ ਢੁੱਕਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਡੈਟਾ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।
3. ਜਲ–ਪੱਧਰ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਗਰਿੱਡ ਪੈਟਰਨ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਅਸੀਮਤ ਜਲ–ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਬਾਉ ਮਾਪਕ ਯੰਤਰ ਲਾਉਣੇ।
4. ਅਸੀਮਤ, ਅਰਧ–ਅਸੀਮਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਜਲ–ਭੰਡਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ।
5. ਭੂ–ਜਲ ਦੇ ਭੂ-ਭੌਤਿਕੀ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਰ ਤਕ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ।
6. ਭੂ- ਜਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਉਣ ਲਈ ਸਮਸਥਾਨਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ।
7. ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵਾਲੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਾਉਣੇ । 1991-92 ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990-91 ਦੇ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

2. ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ (ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ) ਵਿੱਚ ਫੁਆਰਾ ਸਿੰਚਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਕੀਮ :

6.36 ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਫੁਆਰਾ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਉਪਦਾਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਫੁਆਰਾ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ, ਛੇਤੀ ਅਤੇ 100% ਤਕ ਪੁੰਗਰਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਲ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਬੱਚਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

6.37 ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 25% ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 33–1/3% ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 50% ਉਪਦਾਨ ਉਪਲਬਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ/ਉਪਦਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਐਨ.ਏ.ਬੀ.ਏ.ਆਰ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਏ.ਡੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਰਾਜ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜਲ ਦੀ ਥੁੜ ਅਤੇ ਰੇਤਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ: (1) ਬਠਿੰਡਾ (2) ਫਰੀਦਕੋਟ (3) ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (4) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (5) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (6) ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ। 1991-92 ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਭੂ-ਜਲ ਨੂੰ ਮਸਨੂਈ ਤੌਰ ਤੇ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਧਿਐਨ:

6.38 ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਘੱਟ ਡੂੰਘੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 7 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਟਿਊਵੈਲ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੀਜ਼ਲ ਨਾਲ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਧ ਰਹੀ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੇ ਭੂ-ਜਲ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੇ ਕਾਫੀ ਦਬਾਉ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਭੂ-ਜਲ ਬਕਾਇਆ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਰੀਚਾਰਜ ਨਾਲੋਂ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਿਚਾਈ ਕਿਤੇ ਵਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋ ਭੂ-ਜਲ ਦੀ ਸਤਹ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਭੂ-ਜਲ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਭੂ-ਜਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਘਟਦੇ ਝੁਕਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਭੂ-ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਮਸਨੂਈ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਕੇ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਸਨੂਈ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸਤਹੀ ਜਲ ਦੇ ਭੂ-ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਢੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਲ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹ, ਰੀਚਾਰਜ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੇਸਿਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ। ਜਲ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਕਾਨਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਸਨੂਈ ਭੂ-ਜਲ ਰੀਚਾਰਜ, ਭੂ-ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ, ਭੂ-ਜਲ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ, ਭੂ-ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਭੂ-ਜਲ ਪੱਧਰ ਘਟਣ ਦੇ ਦਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

6.39 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੀਚਾਰਜ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਖੇਤ ਹਾਲਤਾਂ ਅਧੀਨ (1) ਰਿਸਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਟੋਏ ਪੁੱਟ ਕੇ (2) ਦਰਿਆ ਮਾਰਗਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਰੀਚਾਰਜ ਲਈ ਉਚਿਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦਾ ਸਮ ਸਮੂਹ ਉਸਾਰਕੇ (3) ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਲ ਆਦਿ ਦੇ ਉਚਿਤ ਰਿਸਣ ਦੇ ਬਦਲਣ ਲਈ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਇਲਟ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। 1991-92 ਲਈ 12.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ:

ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਕੰਮ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(1) ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣੇ:

6.40 ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਛੜੇ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਆਪਨਾ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭੂ-ਜਲ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੂੰਘਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰਿਲਿੰਗ ਸਮੇਂ ਪਰਤ ਦੀ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣਤਰ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ 463 ਸਿੱਧੀ ਸਿੰਚਾਈ ਵਾਲੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ 246 ਤੇਜ਼ ਸਿੰਚਾਈ ਵਾਲੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਸਰਹੰਦ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਹਿਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਏ ਹਨ। ਸਤੰਬਰ, 1983 ਦੌਰਾਨ 906 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰੀ ਟਿਊਬਵੈਲ (757 ਸਿੱਧੀ ਸਿੰਚਾਈ ਵਾਲੇ ਅਤੇ 159 ਤੇਜ਼ ਸਿੰਚਾਈ ਵਾਲੇ) ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਹੁਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ 1220 ਸਿੱਧੀ ਸਿੰਜਾਈ ਵਾਲੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ 395 ਤੇਜ਼ ਸਿੰਜਾਈ ਵਾਲੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਹਨ। ਫੇਜ਼ II ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ 245 ਟਿਊਬਵੈਲੱ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 27.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 14.44 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੀ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿੰਚਾਈ ਵਾਲੇ ਇਹ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਲਾਗਤ 30.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 497.03 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖੇ 588-83 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	1991-92 ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਬੰਧ
1	2	3
(1)	ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣੇ ...	497.03
(2)	ਸੀ. ਜੀ. ਡਬਲਯੂ. ਡੀ. ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣੇ ...	40.00
(3)	ਟਿਊਬਵੈਲ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਦਲਣੇ	20.00
(4)	ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਸਕੀਮ (50% ਹਿੱਸੇ ਤੇ... ਅਧਾਰਤ) ਅਧੀਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਖਰੀਦ	12.50
(5)	ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ...	280.47
(6)	ਭੂਮੀ ਹੇਠ ਵੱਧ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣਾ	20.00
	ਜੋੜ ...	870.00

(2) ਕੇਂਦਰੀ ਗਰਾਉਂਡ ਜਲ ਬੋਰ ਟਿਊਬਵੈਲ (ਸੀ.ਜੀ.ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.) ਲੈਣੇ :

6.41 ਇਹ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀ. ਜੀ. ਡਬਲਯੂ. ਬੀ, ਦੁਆਰਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਡਰਿਲ ਕੀਤੇ ਬੋਰ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਲਏ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਖੂਹਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ ਤੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1991-92 ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

(3) ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਬਦਲੀ

6.42 ਕਈ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਨੇ ਘੱਟ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਣਹੁਣ ਵਾਲੇ ਰੇਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਤਾ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਅਜਿਹੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਸੰਜਿਮੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਨਵੇ ਬਦਲੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇ । ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

(4) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਖਰੀਦ

6.43 ਰਾਜ ਦੇ ਭੂਮੀ ਹੇਠਲੇ ਸਗਠਨ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਾਮਾਨ ਨਾਲ ਖੂਹ ਖੋਦਣ ਦਾ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ, ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਸਿੱਲ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ, ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਯੂਨਿਟ, ਭੂ-ਭੌਤਿਕ ਸਰਵੇ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਜਲ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੰਤਰ ਆਦਿ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 12.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

(5) ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਪਸੀ

6.44 ਐਨ. ਏ. ਬੀ ਏ. ਆਰ. ਡੀ. ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਅਨਸਾਰ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 280.47 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਹੈ ।

(6) ਭੂਮੀਗਤ ਵੱਧ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ

6.45 ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਹਰ ਇਕ ਟਿਊਬਵੈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਊਸਿਕ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ 2,000 ਮੀਟਰ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਪਾਈਪਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 4.000 ਫੁੱਟ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਸਿੰਜਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ

ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨਾ

6.46 ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 25% ਤੋਂ 30% ਤਕ ਜਲ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੰਮਣ , ਟੁੱਟਣ ਅਤੇ ਪਾੜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ । ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ 1974 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ 28188 ਕਿ. ਮੀ. ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਤਕ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਇਹ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਨਾਲ 225500 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੈ ।

6.47 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ 'ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ' ਫੇਜ਼-II ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 54.24 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਧਾਰ ਲਾਗਤ (ਵਧੀ ਹੋਈ ਲਾਗਤ 76.05 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਨਾਲ ਲਗਭਗ 4.000 ਕਿ. ਮੀ. ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਇਸ ਨਾਲ 40,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 11.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਯੋਜਨਾ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ 750 ਕਿ. ਮੀ. ਲੰਮੇ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਨਾਲ 7500 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵੱਧ ਸਿੰਜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ।

ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੇਮ ਰੋਕਣੀ

ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਜ਼ਲ ਨਿਕਾਸ

6.48 ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਾਵੀ, ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ ਸਦੀਵੀ ਦਰਿਆ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਗੈਰ-ਸਦੀਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਕਈ ਚੋਅ ਹਨ । ਸਤੱਈ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਇਕ ਜਲ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਨੀਤੀ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਬਣਤਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ :—

ਆਬਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਦਰਿਆਵਾਂ, ਚੋਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨੇ ।

—ਦਰਿਆ ਸਿਖਲਾਈ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਅਤੇ ਭਰਪੂਰ ਕਰਨਾ ।

—ਸਤੱਈ ਜਲ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਲਈ ਲਿੰਕ ਡਰੇਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਪ-ਸਤੱਈ ਡਰੇਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ।

—ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨੇ ।

1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ 1.75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ।

ਸੇਮ ਰੋਕੂ ਸਕੀਮ :

(ੲ) ਫਰੀਦਕੋਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਤੱਈ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ :

6.49 ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ । ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸੇਮ ਆ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਸ਼ਤ ਯੋਗ ਭੂਮੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ । 1984 ਵਿਚ ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 2 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ , ਸਮੇਂ ਤੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵਿਗੜੀ ਹੈ । ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੇਮ ਨਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਸੇਮ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਵੱਧ ਕੇ 6 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ । ਨਵੰਬਰ , 1984 ਵਿਚ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 1986 ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 52 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਸੁਧਾਰ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ । ਇਹ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :---

			ਕਿ.ਮੀ.
(1)	ਨਵੀਆਂ ਡਰੇਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	...	795
(2)	ਮੌਜੂਦਾ ਡਰੇਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ	...	1693
(3)	ਵੀ ਆਰ/ਡੀ ਆਰ ਪੁਲ		671
(4)	ਰੇਲਵੇ ਪੁਲ	...	6
(5)	ਜਲ-ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਲਾਂਘੇ	...	2400
(6)	ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਂਘੇ	...	60

6.50 ਰਾਜ ਦੇ ਟਿਕਣ ਵਿਚੋਂ 1984 ਤੋਂ ਸਾਲ 1989-90 ਤਕ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਵਧੀ ਹੋਈ ਬਕਾਇਆ ਲਾਗਤ (ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 1990-95) 52 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 640 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਗਭਗ 20,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ/ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਕਮਿਸ਼ਨ/ ਐਮ. ੳ. ਡਬਲਯੂ. ਆਰ. ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ।

(ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪ-ਸਤੱਈ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਪਾਈਪ ਪਾਉਣੇ :

6.51 ਕੁਝ ਨੀਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸਤੱਈ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਉਪ-ਸਤੱਈ ਲੇਟਵਾਂ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। 163 ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ 16,400 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਪਹਿਲੀ ਸਟੇਜ ਤੇ 41 ਥਾਵਾਂ ਦਾ 5,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਅਨੁਮਤ ਲਾਗਤ 1988 ਦੇ ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਤੇ 10.01 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਐਮ. ੳ. ਡਬਲਯੂ. ਆਰ. ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 11 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਪਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ । ਸਰਕਾਰੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 100 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਖਰਚ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ		
			ਮੂਲ	ਸੋਧਿਆ	ਸੰਭਾਵਤ ਲਾਗਤ (ਵਧੀ ਹੋਈ)
1	2		3	4	5
1	ਢੋਲਬਾਹਾ ਡੈਮ	...	394.40	2113.00	2113.00
2	ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਖਿੱਤੇ ਵਿਚਲੇ ਰਕਬਿਆਂ ਲਈ ਮੌਸਮੀ ਸਿੰਜਾਈ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ	...	186.00	924.07	1127.23
3	ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ ਕੈਨਾਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	...	1063.00 (1977)	9525.00 3/89	10800.00
4	ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਾਲਾ ਦਾ ਨਵਰੂਪਣ	...	186.55	1508.01	1578.01
5	ਖਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਫੇਜ਼-II	...	36448.00	10000.00	10000.00
6	ਸਤਲੁਜ ਜਮੁਨਾ ਲਿੰਕ				
	(i) ਮੁੱਖ ਨਹਿਰ	...	17660.00	52900.00 (ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 8817)	52900.00
	(ii) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	...	5454.00		14229.00
7	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਫੇਜ਼-II ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਡੈਮ	...	—	4845.00	4845.00
8	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਲ ਪੱਧਰ ਘਟਾਣ ਲਈ ਸੇਮ ਰੋਕੂ ਨਿਕਾਸੀ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮਾਂ	...	—	—	5200.00 (ਬਕਾਇਆ ਵੱਧੀ ਲਾਗਤ)
9	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਜਲ-ਪੱਧਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਪ-ਸੱਤਰੀ ਨਾਲੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ		—	—	1300.00

I

ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਾਰਣੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਨਿਯਤ ਮਿਤੀ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਲਾਗਤ	1989-90 ਤੱਕ ਦਾ ਖਰਚ	1990-91 ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1991-92 ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ
6	7	8	9	10	11	12
ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ	1980-81	ਕੇਵਲ ਬਕਾਇਆ ਬਚਦੇ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ	600.00	1871.20	200.00	—
ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ	1967-68	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	250.00	848.96	40.00	100.00
ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ	1974-75	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	2000.00	4679.18	1200.00	1200.00
ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ	1967-68	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	250.00	1432.12	60.00	100.00
ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ	1987-88	9ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	9036.96	—	600.00	1200.00
ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ	1983-84	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	2900.00	6507.60	500.00	300.00
ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ	1983-84	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	4454.00	4162.58	1030.00	250.00
ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ	1990-91	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	1000.00	—	650.00	650.00
ਟੀ. ਏ. ਸੀ. ਜੀ. ਓ. ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ	1983-84	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	—	2415.16	556.00	640.00
ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ	1990-91	8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	—	—	100.00	100.00

ਅਨੁਲੱਗ

ਵੱਡਾ/ਦਰਮਿਆਨਾ ਅਤੇ ਛੋਟਾ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ	ਅੰਤਿਮ ਸਿੰਜਾਈ ਸਮਰਥਾ ਸੰਭਾਵਨਾ	1984-85 ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ		7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਟੀਚਾ 1985—90	
				ਸੰਭਾਵਿਤ	ਵਰਤੋਂ	ਸੰਭਾਵਿਤ	ਵਰਤੋਂ
1	2	3	4	5	6	7	8
	(i) ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ						
1	ਢੋਲਬਾਹਾ ਡੈਮ	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	2.60	—	—	2.60	2.60
2	ਯੂ. ਬੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਖਿੱਤੇ ਵਿਚਲੇ ਰਕਬਿਆਂ ਲਈ ਮੌਸਮੀ ਸਿੰਜਾਈ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	233.00	230.00	228.00	5.00	6.00
3	ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	ਬਠਿੰਡਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸੰਗਰੂਰ	418.00	253.16	251.16	48.00	48.00
4	ਸ਼ਾਹ ਨਾਹਰਨਹਿਰ (ਕੰਡੀ ਕੈਨਾਲ) ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਲੰਧਰ	25.36	12.20	1.00	8.50	8.50
5	ਖਾਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਫੇਜ਼-I	ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹ	86.89	58.78	58.78	28.00	28.00
6	ਖਾਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਫੇਜ਼-II	ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹ	53.50	—	—	—	—
7	ਨਵੇਂ ਰਜਵਾਹਿਆਂ/ਸੂਇਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹ	24.00	7.35	5.35	6.50	6.50
8	ਸਤਲੁਜ-ਜਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ	130.00	—	—	85.00	85.00
9	ਸਾਬਕਾ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	ਸੰਗਰੂਰ	15.00	—	—	8.00	8.00
10	ਮੌਜੂਦਾ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀ ਕਰਣ (ਗੇਟ ਅਤੇ ਗਿਅਰਿੰਗ)	ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹ	25.00	—	—	—	—
	ਜੋੜ		1013.85	561.49	544.29	191.60	192.60

II

ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

(ਸਮਰੱਥਾ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰਾਂ ਵਿਚ)

ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1985-86 ਤੋਂ 1988-89		ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1989-90		ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1990-91		1991-92 ਲਈ ਟੀਚਾ	
ਸਮਰੱਥਾ	ਵਰਤੋਂ	ਸਮਰਥਾ	ਵਰਤੋਂ	ਸਮਰਥਾ	ਵਰਤੋਂ	ਸਮਰਥਾ	ਵਰਤੋਂ
9	10	11	12	13	14	15	16
2.15	0.49	0.45	0.83	—	—	—	—
2.90	2.90	0.04	0.04	0.010	0.010	0.04	0.04
38.68	28.47	9.257	9.257	10.00	10.00	17.00	17.00
2.76	—	0.25	—	—	—	2.00	2.00
23.50	16.86	1.50	1.50	1.20	1.20	1.909	1.909
—	—	—	—	3.00	3.00	9.80	9.80
6.86	8.26	0.65	0.65	3.60	3.60	1.05	1.05
—	—	2.50	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	0.14	0.14	0.16	0.16
76.85	56.98	14.647	12.277	17.95	17.95	31.959	31.959

ਅਨੁਲਗ

ਵੱਡਾ/ਦਰਮਿਆਨਾ ਅਤੇ ਛੋਟਾ

1	2	3	4	5	6	7	8
	(ii) ਛੋਟੇ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ						
1	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੀਵੇਂ ਡੈਮ ਫੇਜ਼-I	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	6.60	—	—	4.00	4.00
2	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੀਵੇਂ ਡੈਮ ਫੇਜ਼-II	ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	10.00	—	—	1.80	1.80
3	ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨਾ ਫੇਜ਼-I	ਬਠਿੰਡਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸੰਗਰੂਰ	116.00	132.48	132.48	34.40	34.40
4	ਖਾਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨਾ-ਪਿਛਲਾ ਫੇਜ਼-I	ਉਹੀ	100.00	—	—	—	—
5	ਖਾਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨਾ ਫੇਜ਼-II	ਉਹੀ					
6	ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣਾ	ਬਠਿੰਡਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	10.00	57.35	57.35	9.75	9.75
7	ਲਿਫਟ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	ਰੋਪੜ	1.15	—	—	—	—
	ਜੋੜ		243.75	189.83	189.83	49.95	49.95

ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (ਸਮਰਥਾ ਹਜਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ)

9	10	11	12	13	14	15	16
1.876	0.817	0.25	0.066	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1.40	1.40
51.813	51.813	2.567	2.567	—	—	—	—
—	—	—	—	1.20	1.20	3.00	3.00
8.775	6.87	0.075	0.075	2.160	2.160	2.820	2.820
—	—	—	—	0.14	0.14	0.57	0.57
62.464	59.50	2.892	2.708	3.5	3.5	7.79	7.79

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲਗ III

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਉਪ-ਮੱਦ : ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:/ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985 – 90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
104 000000	ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾ ਦੀ ਰੋਕ					
ਬੀ. 1.	31.3.90 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
201001	(ੳ) ਮੁੱਖ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ I					
	(1) ਖਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਪੜਾਅ। ...	6585.58	600.00	600.00	500.00	500.00
104270100	(ਅ) ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ (ਵਪਾਰਕ)					
	(1) ਢੋਲਬਾਹਾ ਡੈਮ ...	1237.83	200.00	174.00	—	—
	(2) ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਰੈਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਚੈਨਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	—	—	—	ਜਿਲੇ ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ	
	(3) ਆਈ. ਏ. ਪੀ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ	—	—	23.00	—	—
	(4) ਰਾਜਵਾਹਿਆਂ ਅਤੇ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	326.93	—	66.00	—	—
	(5) ਪੁਰਾਣੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ। ...	9.02	—	—	—	—
	(6) ਬਿਆਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ...	(–) 42.88	—	—	—	—
	(7) ਸ਼ਾਹ ਨਾਹਰ ਨਹਿਰ ਤੇ ਡਾਈਵਰਸ਼ਨ ਵੀ. ਆਰ. ...	41.20	—	—	—	—
	(8) ਮੁੱਖ ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖਾਸ ਮੁਰੰਮਤ ਜੋ ਕਿ ਤੇੜਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਈਆਂ	157.00	—	—	—	—
	(9) ਬਸੰਤਪੁਰ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ...	14.00	—	—	—	—

1			3	4	5	6
	(10) ਧੂਧਾਲ ਰਜਵਾਹੇ ਤੇ ਐਕੁਆਡਕਟ ਅਤੇ ਵੀ. ਆਰ. ਪੁਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	387.18	—	—	—	—
	(11) ਪੀ. ਏ. ਯੂ. ਲੁਧਿਆਣੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੇ ਖੋਜ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ।	1.28	—	—	—	—
	ਛੋਟੀ ਸਿੰਚਾਈ :					
	(1) ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੀਵੇ ਡੈਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪੜਾਅ-I	1630.73	—	—	—	—
	(2) ਪਾਇਲਟ ਡੈਮੋਂਸਟਰੇਸ਼ਨ ...	126.76	—	—	—	—
	(3) ਖਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਫੇਜ਼-I ...	3300.00	—	—	—	—
	(4) ਢੋਲਬਾਹਾ ਡੈਮ ਨਿਕਾਸ ਹਿੱਸਾ। ...	182.33	—	—	—	—
	(5) ਨਿਪਾਨਾ ਸਾਈਨਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	—	—	—	ਜਿਲੇ ਤੇ ਤ੍ਰਬਦੀਲ ਕੀਤੀ	
ਬੀ. 2.	ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 1.4.90 ਨੂੰ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
270100	ਮੁੱਖ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮ :					
	(1) ਸ਼ਾਹ ਨਾਹਰ ਨਹਿਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਸਮੇਤ	2508.84	1200.00	750.00	1200.00	1200.00
	(2) ਸਤਲੁਜ-ਜਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ					
	(ੳ) ਮੁੱਖ ਨਹਿਰ ...	5507.00	500.00	700.00	300.00	300.00
	(ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ...	4157.05	1030.00	200.00	250.00	250.00
	ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਸੇਮ ਰੋਕਣੀ					
	ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ	4071.18	950.00	1122.00	175.00	175.00
ਬੀ, 3,	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :					
	ਮੁੱਖ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ :					
	1. ਖਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨਾ ਪੜਾਅ-II ...	—	600.00	600.00	1200.00	1200.00
	2. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਹਿਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਸਥਾਪਨਾ (ਗੇਟ ਅਤੇ ਗਿਅਰ ਮੁਈਆ ਕਰਨਾ)	39.67	86.00	110.00	86.00	86.00
	3. ਯੂ. ਬੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਖਿੱਤੇ ਵਿਚਾਲੇ ਰਕਬਿਆਂ ਲਈ ਮੌਸਮੀ ਸਿੰਚਾਈ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	206.56	40.00	40.00	ਜਿਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ	
	4. ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਾਲਾਂ ਦਾ ਨਵਪੂਰਣ	440.20	60.00	60.00	100.00	100.00
	5. ਫ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਖੜਾ ਮੇਨ ਲਾਈਨ ਕੇਨਾਲ ਨੂੰ ਪਕਾ ਕਰਨਾ	19.52	10.00	10.00	1.00	1.00

1	2	3	4	5	6
ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ :					
1. ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਅਧੁਨਿਕੀਕਰਣ)	—	25.00	1.00	25.00	25.00
2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਜਾਈਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ	—	50.00	50.00	50.00	50.00
3. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ।	—	25.00	5.00	25.00	25.00
4. ਤਲਵਾੜੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ	18.75	10.00	10.00	5.00	5.00
ਜਲ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ (ਆਮ ਸਕੀਮਾਂ)					
1. ਖੋਜ ਸਕੀਮਾਂ ...	134.60	50.00	50.00	50.00	—
2. ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ...	273.32	85.00	85.00	100.00	—
ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ					
ਧਰਾਤਲ ਜਲ :					
1. ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਪੜਾਅ-II ਵਿੱਚ ਨੀਵੇਂ ਡੈਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	650.00	400.00	650.00	650.00
2. ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਵੀਂ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮ	2.52	30.00	30.00	ਜਿਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ	
3. ਐਨ/ਐਲ. ਅਕਲਿਆ ਮਾਇਨਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	ਉਕਤ	
4. ਐਨ./ਐਲ. ਅਬਲੂ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	ਉਕਤ	
5. ਐਨ. ਐਲ. ਅਕਲਿਆ ਲਿੰਕ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	ਉਕਤ	
6. ਭਗਰ ਮਕੂਰ ਰੈਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	ਉਕਤ	
7. ਮੋਹਮ ਮਾਈਨਰ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	—	—	—	ਉਕਤ	
8. ਬਜ਼ੀਦਪੁਰ ਮਾਈਨਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	—	—	—	ਉਕਤ	
9. ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ	194.47	50.00	50.00	60.00	—
10. ਜਲ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋ ...	256.40	114.00	114.00	128.00	—
ਭੂ-ਜਲ :					
ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ					
1. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਭੂ-ਜਲ ਸੰਗਠਨ : ਭੂਮੀ ਸਤਿਹ ਪਾਣੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	87.82	30.00	20.00	30.00	—
2. ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸਿਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਛਿੜਕਾਓ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	—	—	10.00	40.00	—

	2	3	4	5	6
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈਲ ਨਿਗਮ :					
1. ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ ...	1196.80	870.00	960.00	870.00	870.00
ਕਮਾਂਡ ਏਰੀਆ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ :					
1. ਖਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ- ਪੜਾਅ-II ...	---	585.00	785.00	1100.00	1100.00
ਸੇਮ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ /ਨਿਕਾਸੀ ਸਕੀਮਾਂ :					
1. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣੀ-ਪੱਛਮੀ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ					
(i) ਸਤਹੀ ਜਲ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ...	1839.47	556.00	456.00	640.00	640.00
(ii) ਉਪਸਤਹੀ ਜਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ..		100.00		100.00	100.00
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :					
ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ					
ਮੁੱਖ ਸਕੀਮਾਂ (ਵਿਉਪਾਰਕ)					
1. ਬੀਕਾਨੇਰ ਅਤੇ ਪੂਰਵੀ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਉਸਾਰੀ	---	---	---	1.00	1.00
ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ (ਵਪਾਰਕ)					
1. ਆਰ. ਡੀ. ਜਲੰਧਰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਤੇ ਆਰ. ਡੀ. ਬਿਸਤ ਦੁਆਬ ਨਹਿਰ (ਮਸਰਾਲਾ ਚੋਅ) ਤੇ ਸੁਪਰਪੈਸੇਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	---	---	25.00	65.00	65.00
ਛੋਟੀ ਸਿੰਚਾਈ					
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ					
1, ਭੂ-ਜਲ ਨੂੰ ਮਸਨੂਈ ਤੌਰ ਤੇ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ ...	---	---	---	12.00	---
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ...	34911.13	8506.00	7506.00	7763.00	7343.00

(Note: in column 2, 1839.47 is bracketed for items (i) and (ii) together; in column 4, 456.00 is bracketed for both.)

ਅਨੁਲਗ

1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਕੀਮ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਕਾਰਜ	ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ
1	2	3	4
	ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਸਿੰਜਾਈ ਸ਼ਕੀਮਾਂ--		
1	ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ ਕੈਨਾਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ...	933.58	90.00
2	ਖਾਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨਾ ਫੇਜ਼ I ...	339.00	2.00
3	ਖਾਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨਾ ਫੇਜ II ...	950.00	--
4	ਸਤਲੁਜ ਜਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ--		
	(i) ਮੱਖ ਨਹਿਰ ...	--	--
	(ii) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	100.00	--
5	ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਾਲਾਂ ਦਾ ਨਵਰੂਪਣ ...	100.00	--
6	"ਫ੍ਰੀ ਬੋਰਡ" ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਖੜਾ ਮੇਨ ਲਾਈਨ ਕੈਨਾਲ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ...	1.00	--
7	ਬੀਕਾਨੇਰ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਐਨ/ਐਲ ਸੰਯੁਕਤ ਚੈਨਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ... ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ (ਵਪਾਰਕ)-- ਜਰਮਿਆਂ ਦੀ ਸਿਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	1.00	--
8	ਤਲਵਾੜੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ...	5.00	--
9	ਦੋਲਬਾਹਾ ਡੈਮ ...	--	--
10	ਗੇਟ ਅਤੇ ਗਿਅਰਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਣ ...	86.00	--
11	ਨਹਿਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ...	25.00	--
12	ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ...	50.00	--

IV

ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵੰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਾਰਣੀ

1991-92 ਦੌਰਾਨ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸੁਪੈਂਸ	ਕੁੱਲ ਕੰਮ	ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਹੋਰ	ਕੁੱਲ ਕੰਮ	ਅਮਲਾ	ਜੋੜ
5	6	7	8	9	10	11
—	1023.58	—	—	1023.58	176.42	1200.00
—	341.00	—	—	341.00	159.00	500.00
—	950.00	—	—	950.00	250.00	1200.00
—	—	—	—	300.00	—	300.00
—	100.00	—	—	100.00	150.00	250.00
—	100.00	—	—	100.00	—	100.00
—	1.00	—	—	1.00	—	1.00
—	1.00	—	—	1.00	—	1.00
—	5.00	—	—	5.00	—	5.00
—	—	—	—	—	—	—
—	86.00	—	—	86.00	—	86.00
—	25.00	—	—	25.00	—	25.00
—	50.00	—	—	50.00	—	50.00

ਅਨੁਲੱਗ

1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਕੀਮ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਕਾਰਜ	ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ
1	2		3	4
13	ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	...	25.00	—
14	ਆਰ. ਡੀ. 203760 ਜਲੰਧਰ ਬ੍ਰਾਂਚ (ਨਾਓਰਲਾ ਚੋਅ) ਅਤੇ ਆਰ. ਡੀ. 79700 ਬਿਸਤ ਦੁਆਬ ਕੈਨਾਲ ਵਿਖੇ ਸੁਪੁਰ ਮਾਰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	...	65.00	—
15	ਖੋਜ ਸਕੀਮਾਂ	...	50.00	—
16	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ	...	20.00	—
	ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ—			
17	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੀਵੇਂ ਡੈਮ ਫੇਜ਼-II	...	—	—
18	ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ	...	7.70	—
19	ਜਲ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਰਤੋਂ	...	54.00	0.50
20	ਥਲੀ ਜਲ ਸਬੰਧੀ ਸੈਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਜਲ ਸੰਯੋਜਤ ਕਰਨਾ	...	30.00	—
21	ਛਿੜਕਾਉ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮਾਰਜੀਨਲ ਕਿਸਾਨਾ ਲਈ	...	40.00	—
22	ਥਲੀ ਜਲ ਦਾ ਮਸਨੂਈ ਰੀਚਾਰਜ	...	12.00	—
23	ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ	...	870.00	—
24	ਨਾਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨਾ ਫੇਜ਼— II	...	1100.00	—
	ਸੇਜ ਰੋਕੂ ਜਲ ਨਿਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ (ਵਪਾਰਕ)			
25	ਹੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ	...	—	—
26	ਸੇਮ ਰੋਕੂ ਸਤਹੀ ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਖਣ ਪਛਮ ਜਿਲੀਆਂ ਲਈ,	...	558.00	—
27	ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜਲ ਸਤਹ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪ ਸਤੱਹੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ	...	100.00	—

IV

ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵੰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਾਰਣੀ

1991-92 (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੁਪੈਂਸ	ਕੁੱਲ ਕੰਮ	ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਹੋਰ	ਕੁੱਲ ਕੰਮ	ਅਮਲਾ	ਜੋੜ
5	6	7	8	7	10	11
—	25.00	—	—	25.00	—	25.00
—	65.00	—	—	65.00	—	65.00
—	50.00	—	—	50.00	—	50.00
—	20.00	—	—	20.00	—	100.00
—	—	—	—	—	—	650.00
—	7.70	—	—	7.70	52.30	60.00
—	54.50	—	—	54.50	73.50	128.00
—	30.00	—	—	30.00	—	30.00
—	40.00	—	—	40.00	—	40.00
—	12.00	—	—	12.00	—	12.00
—	870.00	—	—	870.00	—	870.00
—	1100.00	—	—	1100.00	—	1100.00
—	—	—	—	—	—	175.00
—	558.00	—	—	558.00	82.00	640.00
—	100	—	—	100	—	100.00

ਕਾਂਡ ਸਤੱਵਾਂ

ਬਿਜਲੀ

ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਕਾਰਜਾਂ, ਵਧ ਰਹੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣਾ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਿਰੰਤਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ । ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਸੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਖ ਇਨਪੁਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਟਿੱਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਰਮ ਅਗੇਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਚੌਥੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਕੁਲ ਪਲਾਨ ਲਾਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸਮਾਂ	ਰਾਜ ਦੀ ਕੁਲ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗਤ	ਬਿਜਲੀ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 4 ਦੀ ਖਾਨਾ 3 ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
1	2	3	4	5
1	ਚੌਥੀ ਯੋਜਨਾ (1969—74) ...	293.56	119.08	40.56
2	ਪੰਜਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1974—79) ...	1027.00	403.07	39.25
3	1979–80 ...	260.00	94.71	36.43
4	ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ...	1957.00	732.94	37.45
5	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ...	3285.00	1638.00	49.86
6	1990–91 ...	905.00	350.00	38.69
7	1991–92 ...	1010.00	350.00	34.65

7.2. ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਊਰਜਾ ਖਪਤ ਦੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ 13ਵੀਂ ਬਿਜਲੀ ਸਰਵੇਖਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1990-95 ਤਕ ਵਿਉਂਤੀ ਊਰਜਾ ਮੰਗ ਦਾ ਪੂਰਵਅਨੁਮਾਨ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

1994–95 ਤਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਪੂਰਵਅਨੁਮਾਨ :—

ਸਾਲ	ਊਰਜਾ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੋੜ (ਐਮ.ਯੂ.ਐਸ.)	ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੋੜ (ਮੈਂ.ਵੀ.)	ਵਧੀਕ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਈ ਗਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਰੱਥਾ (ਮੈਂ.ਵਾ.)
1	2	3	4
1989–90	14321	2774	—
1990–91	15208	2918	220
1991–92	16345	3163	377
1992–93	17558	3404	371
1993–94	18917	3664	400
1994–95	20370	3946	434
ਜੋੜ			1802

ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਬੰਧੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਿਮਨ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ :—

(i) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ:— ਸ਼ਾਨਨ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਏ.ਐਸ.ਐਚ.ਪੀ. ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰਾਜਕਟ, ਜੀ.ਐਨ.ਡੀ.ਟੀ.ਪੀ., ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਾਈਕ ਰੋ ਹਾਈਡਲ ਸਕੀਮਾਂ,

(ii) ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਕਮਪਲੈਕਸ, ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ ਅਧੀਨ ਦੇਹਰ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਪੌਂਗ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ

(iii) ਕੇਂਦਰੀ ਸੈਕਟਰ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਿੱਸੇਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਅਰਥਾਤ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਰਾਹੀਂ ।

7.3. ਚਲ ਰਹੇ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਅਪਰ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਕੈਨਾਲ-II (30 ਮੈ. ਵ.) ਅਤੇ ਰਾਈਸ ਸਟ੍ਰਾ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ 10 ਮੈਂਵਾ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ । ਸਾਲ 1990–91 ਅਤੇ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ :—

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ		31–3–90 ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸਮੱਰਥਾ	1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ
1	ਸ਼ਾਨਨ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ	...	110	—	—
2	ਅ.ਬ.ਦੁਖੇ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ	...	60.45	30	—
3	ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਐਚ.ਈ.ਪੀ	...	134	—	—
4	ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਐਚ.ਈ.ਪੀ	...	207	—	—
5	ਮਾਈਕੋ ਹਾਈਡਲ ਸਕੀਮਾਂ	...	4.1	—	—
6	ਗੁ.ਨਾ.ਦੇ.ਥ.ਪ. ਬਠਿੰਡਾ	...	440	—	—
7	ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ	—	840	—	—
8	ਰਾਈਸ ਸਟ੍ਰਾ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ	...	—	10	—
9	ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਕੰਪਲੈਏਕਸ ਤੋਂ ਹਿੱਸਾ	...	689.4	—	—
10	ਦੇਹਾਰ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਹਿੱਸਾ	...	475.2	—	—
11	ਪੌਂਗ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਤੋਂ	...	89.6	—	—
	ਜੋੜ	...	3049.75	40	—
	ਅਰਥਾਤ		3050.00		

7.4. ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ 8ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮਰੱਥਾ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ 389 ਮੈਂਵਾ. ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਲਗਭਗ 600 ਮੈ.ਵਾ. ਵਾਧੂ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ (ਅਧਿਕਤਮ ਬਿਜਲੀ ਲੋਡ ਫੈਕਟਰ 0.65) ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਕੇਵਲ 40 ਮੈ.ਵਾ. ਲੱਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਥਰੱਥਾ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਘਾਟ 1989–90 ਵਿਚ 14 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1991–92 ਤਕ 27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਾਲਵਾਰ ਲੋੜ ਅਤੇ 1990–91 ਤੋਂ 1994–95 ਤਕ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਚਾਲੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸੈਕਟਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਆਰੰਭ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ :—

(1) ਅ.ਸਾ.ਦੁ.ਕੈ-II (30 ਮੈ.ਵ.)	1990-91
(2) ਰਾਈਸ ਸਟ੍ਰਾ ਥ.ਪਾ.ਪ.(10 ਮੈ.ਵਾ)	1990-91
(3) ਰੋ.ਥ.ਪ.-III (420 ਮੈ.ਵ.)	9/92 ਅਤੇ 6/93
(4) ਗੁ.ਨਾ ਦੇ ਥ.ਪ.-III (420 ਮੈ.ਵਾ)	9/95 ਅਤੇ 6/96
(5) ਸਤਲੁਜ-ਜਮਨਾ ਲਿੰਕ 50 ਮੈ. ਵਾ)	12/94 ਅਤੇ 3/95

(ੲ) ਊਰਜਾ ਅਧਾਰ (ਐਮ.ਯੂ) ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਸਾਲ		ਲੋੜ	ਉਪਲਬਧਤਾ	ਵਾਧੂ (+) ਘਾਟਾ (—)	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
1990-91	...	15208	15135	(—)73	(—)0.5
1991-92	...	16345	15855	(—)490	(—)3.0
1992-93	...	17575	16269	(—)1309	(—)7.4
1993-94	...	18917	17337	(—)1580	(—)8.3
1994-95	...	20370	18321	(—)2049	(—)10.0

(ਅ) ਊਰਜਾ ਆਧਾਰ ਤੇ (ਮੈ ਵਾ) ਅਧਿਕਤਮ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਿਥਤੀ

ਸਾਲ		ਲੋੜ	ਉਪਲਬਧਤਾ	ਘਾਟ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ+
1990-91	...	2918	2427	491	17
1991-92	...	3163	2521	642	20
1992-93	...	3404	2465	939	27
1993-94	...	3664	2869	795	22
1994-95	...	3946	2959	987	25

7.5. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮੀ ਹਰ ਸਾਲ ਵਧਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ, ਬਿਜਲੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

1. 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

(i) ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (134 ਮੈ.ਵਾ)

7.6. ਸਾਲ 1985–86 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 134 ਮੈ.ਵਾ. ਦੀ ਕੁਲ ਲੱਗੀ ਸਥਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਲ 1985–86 ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਅਤੇ ਹਾਈਡਲ ਚੈਨਲ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਕਾਰਜ ਛੱਡ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਫੰਡ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ 'ਸਟੀਅਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ' ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪੰਜਾਬ ਹੈ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ 2.15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਆਵੱਸ਼ਕ ਛੱਡੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ 2.15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ii) ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (207 ਮੈ.ਵਾ.)

7.7. ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ. I (45 ਮੈ.ਵਾ.) 1983–84 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ. II (45 ਮੈ.ਵਾ.), ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ-III (58 .5 ਮੈ. ਵਾ.) ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ. VI (58.5 ਮੈ.ਵਾ.) 1988–89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਗਏ । ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਛੱਡੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 2.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(iii) ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਪੜਾਅ-II (2×210 ਮੈ.ਵਾ.)

7.8. ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਯੂਨਿਟ-3 (210-ਮੈ.ਵਾ.) 31 ਮਾਰਚ 1988 ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ ਨੰ.4 (210

ਮੈ.ਵਾ) ਜਨਵਰੀ., 1989 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਉਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਵੱਸ਼ਕ ਛੱਡੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਕੀ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਘਂ) ਮਾਈਕਰੋ ਹਾਈਡਲ ਸਕੀਮਾਂ (4.1. ਮੈ.ਵਾ) ;

7.9. ਮਾਈਕਰੋ ਹਾਈਡਲ ਸਕੀਮਾਂ ਅਰਥਾਤ ਨਿਦਾਮਪੁਰ (1 ਮੈ.ਵਾ.) ਦੌਧਰ (1.5 ਮੈ.ਵਾ), ਰੋਹਟੀ (0.8 ਮੈ.ਵਾ.) ਅਤੇ ਥੂਹੀ (0.8 ਮੈ.ਵਾ.) ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ/ਅਧੀਨ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਛੱਡੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

II. ਚਾਲੂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

(i) ਅਪਰ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਕੈਨਾਲ ਪੜਾਅ–11 (46.35 ਮੈ.ਵਾ.)

7.10. ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 3 ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 15.45 ਮੈ.ਵਾ. ਹੈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ । ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ.1 (15.45 ਮੈ.ਵਾ) ਸਾਲ 1989-90 ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਲੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ-II ਅਤੇ III ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਫੰਡਾਂ ਅਧੀਨ 12 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ।

(ii) ਪਿੰਡ ਜਲਖੇੜੀ ਵਿਖੇ ਰਾਈਸ ਸਟਾ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ (10 ਮੈ.ਵਾ.)

7.11. ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਜਲਖੇੜੀ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਮੈਸਰਜ ਭਾਰਤ ਹੈਵੀ ਇਲੈਕਟਰੀਕਲ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਫੰਡ ਅਧੀਨ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(iii) ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਪੜਾਅ-III (2×210 ਮੈ. ਵਾ.)

7.12. ਪੜਾਅ– ਅਤੇ ਪੜਾਅ-II ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ 4 ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਯੂਨਿਟਾਂ (ਯੂਨਿਟ ਨੰ.V ਅਤੇ VI) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 210 ਮੈ.ਵਾ. ਹੈ, ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਪੜਾਅ-III ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਪੜਾਅ-III ਅਧੀਨ ਦੋਵੇਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਾਧਨਾਂ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਯੂਨਿਟ ਨੰ.V ਸਾਲ 9/92 (1992-93) ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ ਨੰ VI ਸਾਲ 6/93 (1993–94) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 120.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਹਨ

(iv) ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ (600 ਮੈ.ਵਾ.)

7.13. ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਾਧੋਪੁਰ ਹੈੱਡ ਵਰਕਸ ਤੋਂ 24 ਕਿ.ਮੀ ਉਪਰ ਵੱਲ ਦਰਿਆ ਰਾਵੀ ਤੇ ਇਕ ਡੈਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਆਰੰਭਕ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ 242.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕੇ 760.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮਈ, 1986 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ । ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 1336.51 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਲੱਗੀ ਸਮਰੱਥਾ 600 ਮੈ.ਵਾ. ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ 4 ਯੂਨਿਟਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 150 ਮੈ.ਵਾ. ਹੈ, ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਉਪਲਭਧਤਾ 452 ਮੈ.ਵਾ. ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ 148 ਮੈ.ਵਾ. ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮਾਰਚ, 1990 ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ ਕੱਲ 580.42 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ 145.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 170.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (150.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਿਵਲ ਕਾਰਜਾਂ+20.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 1995-96 ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

(v) ਸਤਲੁਜ ਜੁਮਨਾ ਲਿੰਕ ਹਾਈਡਰੋ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (50.ਮੈ.ਵਾ.)

7.14. ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 2 ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਪਹਿਲਾ ਰੋਪੜ (36 ਮੈ.ਵਾ.) ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜਪੁਰਾ (14 ਮੈ.ਵਾ.) ਨੇੜੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ. I ਅਤੇ II ਦੇ ਯੂਨਿਟ ਨੰ I ਨੇ ਪੂਰਵ–ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ 2/92 ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ.I ਅਤੇ II ਦੇ ਯੂਨਿਟ ਨੰ -2 ਨੇ 5/92 ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਘੱਟ ਫੰਡਾਂ ਟਿੱਕਣ ਅਰਥਾਤ ਵਾ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਲ 4 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੋਹਾਂ ਬਿਜਲੀ ਘਰਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੁਣ 1994-95 ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਬਾਅਦ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪੁਰੇ ਵਿਖੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨੰ.1 ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅਮਲੀਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਧਨਾਂ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(vi) ਸਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ (ਐਚ.ਈ.ਪੀ) (180 ਮੈ.ਵਾ)

7.15. ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ 94 ਮੈ.ਵਾ. ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਇਕ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਪਰ ਮਾਧੋਪੁਰ ਹੈੱਡ ਵਰਕਸ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਬੰਨ੍ਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਲ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ

ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ 180 ਮੈ.ਵਾ ਦੀ ਵਧੀਕ ਲੱਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਸੰਭਵਤਾ ਰਪੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਐਂਪਰ ਸੈਂਟਰਲ ਇਲੈਕਟਰੀਸਿਟੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਪੋਟ ਪਰਵਾਨਗੀ ਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਲ 1995-96 ਤੱਕ ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ -ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾ ਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ "ਆਰਥਕ ਪੈਕੇਜ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਪੱਖੋਂ ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੇਵਲ ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪ) ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਸਕੀਮਾਂ

(ੳ) ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਕੀਮਾਂ

7.16. (i) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਜੈਨਰੇਟਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਸੈਕਟਰ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ, ਆਮ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਚਾਰ ਵਰਕਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ ਲਈ, ਸੰਚਾਰ ਵਰਕਸ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੈਨਰੇਟਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਵਰਕਸ ਲਗਭਗ 220 ਕੇ. ਵੀ. ਵੋਲਟੇਜ ਦੇ ਹਨ । ਅੱਜਕਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ, -II ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ 111, ਅ.ਬਾ.ਦੁ.ਕੇ–11, ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਹਾਈਡਰੋ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਬਿਜਲੀ ਨਿਕਾਸ ਵਰਕਸ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

7.17. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਲ ਰਹੇ 220 ਕੇ.ਵੀ, 132 ਕੇ.ਵੀ ਅਤੇ 33 ਕੇ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਵਰਕਸ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵੋਲਟੇਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਵੰਡਾਰੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ 33 ਕੇ.ਵੀ ਤੋਂ 220 ਕੇ.ਵੀ. ਤਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਚਾਰ ਵਰਕਸ, ਨਾਰਮਲ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਡ ਸਬ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਮਰਥਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ।

(ii) ਕਪੈਸਟਰ ਬੈਂਕ

7.25. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰ ਤਕ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਬੰਧੀ ਕੁਆਲਟੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਡ ਸਬ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਖੇ ਕਪੈਸਟਰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ।

(iii) ਲੋਡ ਡਿਸਪੈਚ ਕੇਂਦਰ

7.18. ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉੱਤਰੀ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

7.19. ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਖੇਤਰ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਖੇਤਰੀ ਲੋਡ ਡਿਸਪੈਚ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇ । ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰਾ ਤਾਲਮੇਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਲੋਡ ਡਿਸਪੈਚ ਕੇਂਦਰ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੇਂਦਰ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(i) ਖਰਾਬ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ

7.20. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਰਕੇ ਸੰਚਾਰ ਵਰਕਸ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਵਪਾਰਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਫੰਡ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ਰਾਬ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

(ਅ) ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਕੀਮਾਂ

7.21. (i) ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਰਥਾਤ ਨਾਰਮਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਰਕਸ ਅਧੀਨ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1.5 ਲੱਖ ਆਮ ਸੇਵਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ 5000 ਉਦਯੋਗਕ ਸੇਵਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(ii) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੁਧਾਰ ਵਰਕਸ

7.22. ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੋਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਨਵਿਆਇਆ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰ ਤਕ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਘਾਟਿਆਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ ।

(iii) ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਅਤੇ ਬਦਲਣਾ

7.23. ਨਵੀਂ ਵਪਾਰਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਰਾਜ ਪਲਾਨ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ । ਖਰਾਬ ਵੰਡ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ, ਊਰਜਾ ਮੀਟਰਾਂ, ਵਾਹਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਬਦਲੀ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7.24. ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਕੀਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਕਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 31.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਬਿਜਲੀ ਵਿਕਾਸ

(ੳ) ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ

7.25. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਰਿਤ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਿ ਨੇੜੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅਧਿਕ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ।

(ਅ) ਖੋਜ ਸਟੇਸ਼ਨ

7.26. ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੰਚਾਈ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਨੇੜੇ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਖੋਜ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਖੋਜ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਖੋਜ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਉਪਯੁਕਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਖੋਜ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ।

7.27. ਊਰਜਾ ਸੰਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ 1991–92 ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖਰਚੇ, 1990–91 ਅਤੇ 1991-92 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਲਗ ਤ ਤੇ ਹੈ।

ਊਰਜਾ ਦੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਸਾਧਨ (ਐਨ. ਸੀ. ਐਸ. ਟੀ.)

7.28 ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਊਰਜਾ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਧਨ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦਿਹਾਤਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਊਰਜਾ ਸਬੰਧੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਊਰਜਾ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਰਜ, ਹਵਾ, ਬਾਇਓਮਾਸ ਅਤੇ ਬਾਇਓਗੈਸ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਊਰਜਾ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਊਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਕੇਵਲ ਊਰਜਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ ਸਗੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ।

7.29 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 99.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 88.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 11.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹਨ । ਉਹ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚਲਣੀਆਂ ਹਨ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ।

1. ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਜਾਇਬਘਰ

7.30 ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਉੱਨਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਜਾਇਬਘਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਜਾਇਬਘਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਾਇਬਘਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਿਲ ਫਾਰ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮਜ਼ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ । ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਸਬੰਧੀ 75% ਫੰਡ ਇਹ ਕੌਂਸਿਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਬਾਕੀ ਦੇ ਫੰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡੀ. ਐਨ. ਈ. ਐਸ. ਤੋਂ ਵੀ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

7.31 ਇਸ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਜਾਇਬਘਰ ਦੇ ਨਿਮਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ 5 ਵਿੰਗ ਹੋਣਗੇ :

(ੳ) ਊਰਜਾ

(ਖ) ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ

(ੲ) ਬਾਇਓਗੈਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

(ਸ) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ

(ਰ) ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਲਕੜੀ ਜਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਕਾਰ-ਭੱਠੀ

7.32 ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਲਾਉਣ ਅਰਥਾਤ ਦਾਹ-ਸੰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸਾਲ 80,000 ਮੀ. ਟ. ਜਿਨੀ ਬਾਲਣ ਜਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਲਕੜੀ ਜਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਕਾਰ-ਭੱਠੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਜਲਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੰਜਮ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਰਾਹੀਂ 33% ਬਾਲਣ ਦੀ ਖਪਤ ਸਬੰਧੀ ਬੱਚਤ ਸੰਭਵ ਹੈ । ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਕਾਰ-ਭੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇੱਛਤ ਪਰਿਣਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਬਾਲਣ ਦੀ ਹੀ ਬੱਚਤ ਕਰੇਗਾ ਸਗੋਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਠਿਕਾਣੇ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਦਾਹ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਜਾਣਗੇ ।

7.33 ਅਜਿਹੀ ਇਕ ਸੰਸਕਾਰ-ਭੱਠੀ ਦੀ ਯੂਨਿਟ ਲਾਗਤ ਲਗਭਗ 15,000 ਰੁਪਏ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਉਂਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸਾਲ 9400 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀ 18.75 ਮੀ. ਟਨ ਲਕੜੀ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਚੱਤ ਹੋਵੇਗੀ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਯੂਨਿਟ ਦੇ

ਖ਼ਰਚੀ ਪੂੰਜੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਾਲ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਿਸ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 10000 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ 20 ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ।

ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਸੁਚੇਤਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

7.34 ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁਚੇਤਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉੱਨਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਸਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਇਨਪੁਟਸ ਸਿਰਜਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇਸ਼ੀ ਸਮਗਰੀ, ਆਡਿਓ ਕੈਸਟਾਂ ਵੀਡਿਓ ਫਿਲਮਾਂ, ਰੇਡਿਓ ਅਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਵਿਖਾਵੇ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ । ਇਸ ਕੰਸ ਲਈ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਦੇ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀ. ਵੀ.-ਰੇਡਿਓ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ।

7.35 ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਸਾਧਨ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਡਲ/ਇਮਪਲੀਮੈਂਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਾਂਗ ਬਾਕਾਇਦਾ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਮੁਹਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਨਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਅਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ।

ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾਂ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸਕੀਮਵਾਰ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸਾਲ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਲਗ III ਤੇ ਹੈ :

ਅਨੁਲਗ–I

ਚਲ ਰਹੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਕੀਤਾ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸੂਚੀ

(ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਮਰਥਾ (ਮੈ:ਵਾ)	ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ		ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤੱਕ ਦਾ ਖਰਚਾ	ਉਪਬੰਧ	
			ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ			1990-91	1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ	600	1978	760.00	1336.51	1995-96	580.42	145.00	170 00
2. ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਜ਼-II	248	1987	420.82	702.00	1995-96	10.64	3.00	1.00
3. ਯੂ. ਬੀ. ਡੀ. ਸੀ-II	46.35	1984	20.84	85.89	1990-91	58.71	12.00	5.00
4. ਐਸ. ਵਾਈ. ਐਲ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸਿਸ	50	1987	103.64	145.58	1994-95	24.45	4.00	0.25
5. ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਟੇਜ–III	420	1988	420.00	572.00	1992–93 ਅਤੇ 1993–94	146.05	80.00 ਸੋਧਿਆ (110.00)	12.00
6. ਰਾਈਸ ਸਟਰਾ ਥਰਮਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	10	1987	25.00	37.85	1990–91	18.49	5.00	5.00
7. ਮਾਈਕਰੋ ਹਾਈਡਲ ਸਕੀਮਾਂ	4.10	1984	13.18	21.65	1990–91	13.18	1.00	—

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲਗ–II

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985-90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
ਸ਼ਕਤੀ					
I ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰਥਾ ਤੋਂ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ 31 ਮਾਰਚ 1990 ਅਨੁਸਾਰ 1. ਜੀ. ਐਨ. ਡੀ. ਟੀ. ਪੀ ਦਾ ਆਰ ਅਤੇ ਐਮ ਫੇਜ਼–I ...	1559.31	180.00	180.00	—	—
ਜੋੜ : I ...	1559.31	180.00	180.00	—	—
II. 31 ਮਾਰਚ 1990 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ (ਦੇਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟਾ ਪੂਰਤੀ)					
1. ਆਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (134 ਮੈ : ਰਾ) ...	2432.68	215.00	215.00	—	—
2. ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (207 ਮੈ : ਰਾ) ...	24651.40	1000.00	1000.00	200.00	200.00
3. ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ-ਸਟੇਜ-II (420 ਮੈ : ਰਾ) ...	39686.00	500.00	500.00	—	—
4. ਮਾਈਕਰੋ ਹਾਈਡਲ ਸਕੀਮਾਂ ...	1098.58	100.00	100.00	—	—
ਜੋੜ : II ...	67868.66	1815.00	1815.00	200.00	200.00
III. 1 ਅਪਰੈਲ 1990 ਤੱਕ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ (600 ਮੈ : ਰਾ) ...	47525.31	14500.00	14500.00	17000.00	17000.00
2. ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (248 ਮੈ : ਰਾ) ...	1068.91	300.00	300.00	100.00	100.00
3. ਯੂ. ਬੀ. ਡੀ. ਸੀ–II (46.35 ਮੈ : ਰਾ) ...	5445.83	1200.00	1200.00	500.00	500.00
4. ਰਾਈਸ ਸਟਰਾ ਪਰਾਲੀ ਟੀ. ਪੀ.ਪੀ.(10 ਐਮ. ਡਬਲਿਊ)...	948.38	500.00	500.00	500.00	500.00
5. ਐਸ. ਵਾਈ. ਐਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (50 ਮੈ : ਗਾ) ...	2226.89	400.00	400.00	25.00	25.00
6. ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਟੇਜ–III ...	14606.00	8000.00	11000.000	12000.00	12000.00
7. ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ...	49722.50	6505.00	6505.00	3150.00	3150.00
8. ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀ ਕਰਣ ...	7860.80	1500.00	1500.00	ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਗਈ	
9. ਬਿਜਲੀ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ...	131.00	100.00	100.00	25.00	25.00
ਜੋੜ : III ...	129538.62	33005.00	35005.00	33390.00	33300.00
ਕੁਲ ਜੋੜ : (ਸ਼ਕਤੀ) ...	193936.59	35000.00	33330.00	33500.00	33300.00

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲਗ—III

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮਦ/ਛੋਟੀ ਮਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985–90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਊਰਜਾ ਸਾਧਨ					
I. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਪਰਿਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੋਬਰ-ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ (ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ)	41.50	10.00	12.00	ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਭੇਜ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ	
2. ਸਮੂਹਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨਕ ਗੋਬਰ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ (ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ)	100.00	40.00	40.0		
3. ਸੋਲਰ ਵਾਟਰ ਹੀਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ...	35.00	16.00	16.00		
4. ਪੰਪ ਸੈਟਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ...	10.00	5.00	5.00		
5. ਸੋਲਰ ਕੂਕਰਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਅਨੁਦਾਨ। ...	2.50	--	5.00		
ਜੋੜ : I ...	189.00	71.00	78.00		
II. ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਲਕੜਾਂ ਬਾਲਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ...	—	—	—	3.00	3.00
2. ਜਨ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	—	—	—	5.00	—
3. ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਅਜੈਬਘਰ ...	—	—	—	1.00	1.00
4. ਦਿਹਾਤੀ ਉਰਜਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਆਧਾਰਕ ਸੰਗਠਨਾ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ।	—	—	—	2.00	—
ਜੋੜ : II ...	—	—	—	11.00	4.00
ਕੁਲ ਜੋੜ : ...	189.00	71.00	78.00	11.00	4.00

ਕਾਂਡ ਅੱਠਵਾਂ

ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੱਚੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਅਤੇ ਮੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੜਚਣਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਕਈ ਉਦਯੋਗਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਹੌਜ਼ਰੀ, ਕਪੜਾ, ਸਾਈਕਲ, ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਆਦਿ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਉਲਾਂਘਾਂ ਪੁਟੀਆਂ ਹਨ । ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਹੈ । ਭਾਂਵੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੁਣ ਤਕ ਹੋਈ ਤਰੱਕੀ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਅਜੇ ਉਨੀ ਉਤਸ਼ਾਹਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕੁਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ 43% ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ 14.5% ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕੌਮੀ ਔਸਤ ਦੇ 20% ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘਟ ਹੈ । ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਸੰਤੁਲਤ ਢਾਂਚੇ ਪੱਖੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਗੜੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਧੱਕਾ ਲਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ।

8.2 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰਖਦਿਆਂ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਰਤੀਬਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ । ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਿਆਂ/ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

8.3 ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਦੀ ਦਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਹਿਤ ਇਕ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਲਿਸੀ 1989 ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਚਾਲੂ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣ, ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੋਰ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 20% ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

8.4 ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 20% ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ।

8.5 ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹੀ ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਵਿਚਾਰ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰੀ ਸੈਕਟਰ-ਸਬੰਧਾਂ, ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ/ਖੇਤਰੀ ਅਸੰਤੁਲਤਾਵਾਂ, ਉਪਲਬਧ ਸਥਾਨਕ ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਤਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਬਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮਗਰੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ :

1. ਲਾਭਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ;
2. ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਫ਼ਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਾਧਾ;
3. ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ;
4. ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ;
5. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ;
6. ਸਥਾਨਕ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਂਡੂ/ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
7. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਲਈ ਅਸਰਦਾਇਕ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ।

8.6 ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁਖਤਾਵਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ ਕਰਕੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮੁੱਢੋ ਮੁੱਢੋਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਸਕੀਮਾਂ ਚਾਲੂ ਰਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮੋਟੇ ਮੋਟੇ ਮਨੋਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀਆਂ ਉਤਰਦੀਆਂ ਹਨ।

8.7 ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ 445.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗਤ ਦਾ ਸੁਝਾਉ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤਕ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਹ ਸਰਹੱਦੀ

ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 30% ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ 20% ਹੋਵੇਗਾ । ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 2,000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰੋਜਗਾਰ ਮੁਹਈਆ ਹੋਵੇਗਾ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇਹ ਮੌਕੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਲਿਸੀ 1989 ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੌਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਣਗੇ ।

8.8 ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ 300.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਨਵੇਂ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਜੋ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣਗੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ।

8.9 ਰੇਸ਼ਮ ਕੀਟ-ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਖਾਦੀ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਵਾਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ । ਚਮੜਾ ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋ-ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਨੀਮ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਿਧ ਹੋਣਗੀਆਂ।

8.10 ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਾਧੇ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਜਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ' ਅਧੀਨ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਬਸਿਡੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਸਬਸਿਡੀ' ਦੇਣ ਲਈ 3.00 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

8.11 ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀ-ਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਪਲਾਨ ਤਜਵੀਜਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਵੀ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਰਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ।

8.12 ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਵੀਆਂ ਇਕਾ-ਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਹ ਸਕੀਮ ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਵੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੈਪੀਟਲ ਸਬਸਿਡੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਸਬਸਿਡੀ ਅਤੇ ਜਰੈਨਟਿੰਗ ਸੈਟ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 14.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

8.13 ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੰਸਥਾਨਕ ਪੂੰਜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ 17.50 ਕਰੋੜ ਅਤੇ 10.50 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

8.14 ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚਲੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਸਰਦਾਇਕ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਲਈ ਸੰਸਥਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੈਟਾ ਬੈਂਕ ਦਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀ ਉਦੱਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ 'ਵਿਮੈਨ ਐਂਟਰਪ੍ਰੀਨਿਊਰ ਸੈਲ' ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

8.15 ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਹੇਵੰਦੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

8.16 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 64.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਲਾਗਤ ਵਿਚੋਂ 24.71 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ 39.29 ਕਰੋੜ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਇਸ ਉਪ-ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਗਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ :

8.17 ਛੋਟੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਜੋ ਸਾਲ 1984-85 ਵਿਚ 1,00,899 ਸਨ ਉਹ ਸਾਲ 1987-88 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 1,35,305 ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਲ 1989-90 ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਧ ਕੇ 1,61,900 ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ । ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਸਾਲ 1984-85 ਵਿਚ 1327 ਕਰੋੜ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਇਆ ।

1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਤੋਂ 1600 ਕਰੋੜ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਛੋਟੇ ਸੈਕਟਰ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਅਣਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਬਾਈਸਾਈਕਲ, ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਹੌਜ਼ਰੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਕਪੜਾ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ, ਰਸਾਇਣਾਂ, ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਦਰੁਸਤੀ ਰਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਔਜ਼ਾਰ, ਮੋਟਰਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੰਜਨੀਅਰੀ ਵਸਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ।

1984-85 ਤੱਕ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ 1989-90 ਵਿਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, 1991-92 ਦੇ ਟੀਚੇ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ :—

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ

ਲੜੀ ਨੰ:		1984-85 ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨ ਟੀਚਾ	1989-90 ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1990-91 ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1991-92 ਟੀਚੇ
1. ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	100899	161900	161900	175900	192000
2. ਸਥਿਰ ਲਾਗਤ (ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆਂ ਵਿਚ)	...	445	820	570	610	656
3. ਉਤਪਾਦਨ (ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆਂ ਵਿਚ)	...	1327	2118	1600	1700	1810
(ੳ) ਅਜੋਕੇ ਉਦਯੋਗ	...	1133	1809	1367	1450	1540
(ਅ) ਮਸ਼ੀਨੀ ਮੰਡੀਆਂ	...	56	83	69	76	85
(ੲ) ਦਿਹਾਤੀ ਉਦਯੋਗ	...	138	226	164	174	185
4. ਬਰਾਮਦ (ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆਂ ਵਿਚ)	...	84	190	160	180	200
5. ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ) (ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ)	...	4.24	8.80	6.36	6.90	7.49

ਨੋਟ : ਲਾਗਤ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ 1979-80 ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਥਿਰ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਹਨ ।

ਅਗਲੇ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਪਲਾਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

8.18 ਆਈ, ਐਨ. 1.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ (ਸਾਂਝੇ ਆਧਾਰ ਤੇ) ਰਾਜ ਵਿਚ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਭਾਵ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੈ । ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ ਸਕੀਮ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 1979 ਵਿਚ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਇਕੋ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿੰਡੋ ਸਰਵਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਸਕਣ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਰ. ਆਈ. ਪੀ./ਆਰ. ਏ. ਪੀ. ਅਤੇ ਸੀਡ ਮਾਰਜਿਨ ਮਨੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਐਸ਼. ਈ. ਈ. ਯੂ. ਵਾਈ. ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ । ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ । ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਰਾ–ਬਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਆਈ. ਐਨ. 1.2—ਇਸਤਰੀ ਉੱਦਮੀ ਸੈਲੱ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ :

8.19 ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 1991–92 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਉੱਦਮੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪਿਛੇ ਹਨ । ਮੁਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਪੀ. ਯੂ. ਐਨ. ਡਬਲਿਯੂ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਇਸ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜੋ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਉੱਦਮੀ ਸੈਲੱ ਦਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਲੱ ਦੀ ਮੁਖੀ ਇਕ ਔਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਕ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਧੰਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ । ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਈ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਸਿਖਲਾਈ :

ਆਈ. ਐਨ. 2.1—ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇਖਣ ਲਈ ਦੌਰੇ :

8.20 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਦਰਾ-ਬਾਦ ਸਥਿਤ ਐਸ. ਆਈ. ਬੀ ਟੀ. ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਐਨ. ਆਈ. ਟੀ. ਈ. ਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ । ਉਦਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਤਰਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਦੇਸ਼-ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦੌਰੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਆਈ. ਐਨ. 3.1 — ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਬਾਈ ਸਾਈਕਲਾਂ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ :—

8.21 ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸੂਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਆਈ. ਐਨ. 3.2- ਕਪੜੇ ਸਿਉਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ :

8.22 ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਤੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਮਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਪਲਾਨ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਈ. ਐਨ. 3.3–ਨਵੇਂ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ :

8.23. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੀਜੇ ਦਿਹਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 5 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚੌਥੇ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦਿਹਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਂ 10 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ 4 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 145.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਆਈ. ਐਨ. 3.5–ਮਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ, ਉਤਪਾਦਕਤਾ, ਖੋਜ, ਬਰਾਮਦ ਇਨਾਮ, ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕੁਆਲਟੀ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ; ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

8.24 ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਕਈ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਡਕਟਿਵਿਟੀ ਅਵਾਰਡ, ਬਰਾਮਦ ਅਵਾਰਡ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਭੇਜਣੇ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਇੱਕਠੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਆਈ. ਐਨ. 3.11—ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਡੈਟਾ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

8.25 ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਸ ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਉਦਗਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਵਿਚ, ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਿਲਖਾਂ

ਆਈ. ਐਨ. 4.1 — ਪੰਜਾਬ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਧਾਰ–ਸੰਰਚਨਾ ਵਿਕਾਸ :

8.26 ਪੰਜਾਬ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਮੂਲ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚਲੇ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਹੁਣ ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਅਧਾਰ–ਸੰਰਚਨਾਵੀ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਇੰਪੋਰੀਅਮ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਹਾਇਤਾ, ਬਰਾਮਦ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈ ਪੂੰਜੀ 7.50 ਕਰੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਪੂੰਜੀ 4.52 ਕਰੋੜ ਹੈ । ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿਚ 16 ਉਦਯੋਗਿਕ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਗਭਗ 29 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 2900 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ 13 ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 59 ਕਰੋੜ ਲਾਗਤ ਆਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਖਰਚਾ 88 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਲੱਭ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੁਪਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਹੌਜ਼ਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅਤੇ ਪੀ. ਐਸ. ਈ. ਡੀ. ਸੀ. ਚਮੜੇ ਅਤੇ ਜੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਓ. ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਧਾਰ-ਸੰਰਚਨਾ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 300.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਆਈ. ਐਨ. 4.2—ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ :

8.27 ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਧੀਨ ਚਲ ਰਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ, ਸੇਵਾਵਾਂ, ਲੋੜੀਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 3 ਲੱਖ ਦੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਇਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 6000 ਏਕੜ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇਕ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ 475.75 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 352 ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਲਾਟ, 246 ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਲਾਟ ਅਤੇ 82 ਵਪਾਰਕ ਪਲਾਟ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 320 ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਾਰੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 52 ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ 40 ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

8.28 ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਕੇਂਦਰ, ਬਸ ਸਟੈਂਡ, ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਨਿਰੂਪਣ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖਿਆ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ

8.29 ਆਈ. ਐਨ. 5.1 ਉਦਯੋਗਿਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ: ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਬਰਾਮਦ ਅਦਾਰਿਆਂ (ਨਿਜੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ) ਰਾਹੀਂ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਇਕ ਜਰੀਆ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਛੋਟੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਰ-ਕੀਟ ਦੀ ਟੋਹ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਅਕਾਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਸਤਾਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਾਮਿਲ

8.30 ਆਈ. ਐਨ. 5.2 ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਿਤਾਬਚੀਆਂ, ਪੈਂਫਲਿਟਾਂ ਅਤੇ ਜਨਰਲਾ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਸਾਹਿਤ, ਮੈਗਜੀਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਰਾਹੀਂ ਲੈਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਚਲੇ ਉਦਯੋਗ ਸਹਾਇਕ ਸੈਲ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਈ. ਐਨ. 5.3 ਘਰੇਲੂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਨਾਂ ਲਈ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ:

8.31 ਘਰੇਲੂ ਬਿਜਲਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆ-ਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣ ਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ 1955 ਅਧੀਨ ਇਕ 'ਘਰੇਲੂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਨ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟ-ਰੋਲ ਆਰਡਰ, 1981' ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਡਰ 12 ਨਵੰਬਰ, 1981, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਸਤੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਸਿਹਤ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਦੋ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

8.32 ਆਈ. ਐਨ. 5.6 ਉਦਯੋਗਿਕ ਪੁੰਟਸ਼ਲ ਸਰਵੇਖਣ: ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ ਇਕ ਮੰਨੀ ਪ੍ਰਮੰਨੀ ਫ਼ਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਪਲਾਨ 1991-92 ਲਈ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਟੋਕਨ) ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਹਥ ਖੱਡੀ ਉਦਯੋਗ

ਆਈ. ਐਨ. 6.1 ਮੰਡੀਕਰਨ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮ:

8.33 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਹਾਇਤਾ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਾ-ਇਤਾ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਏਪੈਕਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਹਥ ਖੱਡੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰ-ਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਥ ਖਡੀ ਕਪੜਿਆਂ, ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ, ਜਨਤਾ ਕਪੜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੀ ਵਟਕ ਔਸਤ ਦੇ 8% ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਔਸਤਨ ਵਟਕ ਵਿਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਲੇਖਿਆਂ ਤੋਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

8.34 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਦਿਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਮੰਤਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਉਪਯੋਗ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਣੀ ਹੈ—

(ੳ) ਵਿਆਜ ਸਬਸਿਡੀ

(ਅ) ਗੈਰ-ਜਨਤਾ ਹੱਥ ਖੱਡੀ ਉਪਜਾਂ ਉਪਰ ਛੋਟ/ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਪਤਕਾਰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹ

(ੲ) ਸੋਰੂਮ ਆਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂੰਜੀ/ਮਾਰਜਿਨ ਰਕਮ

(ਸ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੰਤਵ ਜੋ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇ।

8.35 ਆਮ ਵਾਂਗ ਮੰਡੀਕਰਣ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ (ਸਿਵਾਇ ਕੌਮੀ ਹੱਥ ਖੱਡੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਦੇ ਜੋ ਹੱਥ ਖੱਡੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼-ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ/ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇ) ਪਨਟੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੌਮੀ ਹੱਥ ਖੱਡੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਈ. ਸੀ. ਨੂੰ ਹੱਥ ਖੱਡੀ ਕਪੜੇ ਦੀ ਵਟਕ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਛੋਟ ਲੈਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਸਕੀਮ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਵਿਚਲੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 500 ਗਰੀਬ ਬੁਣਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਰੋਜ਼ੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਤਜਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਅਨਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਏਗੀ।

8.36 ਆਈ. ਐਨ. 6.2 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੱਥ ਖੱਡੀ ਅਤੇ ਕਪੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪਨਟੈਕਸ) ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ 0-50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਆਈ. ਐਨ. 6.3 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੌਜਰੀ ਅਤੇ ਉਣਾਈ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ :—

8.37 ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਨ ਰੰਗਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰੂਪ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰੇਗੀ । ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 1986 ਵਿਚ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਦੇ ਫੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਚਲਦਿਆਂ ਰਖਣ ਦੀ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਉਪੱਰ ਆਉਂਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਰਾਂਟਾਂ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਸ ਯੋਗ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੁਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖ ਸਕੇ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਕਾਰਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਕਤਾਈ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਜੋ ਕਿ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਤੁਲਤਾ ਆਈ. ਡੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਸਾਲ 1987-88 ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਲ 1985-86 ਅਤੇ 1986-87 ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਦੁਆਰਾ ਪਏ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸਵੈਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕੇ । 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 93.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ । ਉਣਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ । ਹੁਣ ਦੀ ਆਈ. ਆਰ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲੈਸ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤਜਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਕਢਵੀਂ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਬਣਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿਸਵਾਸਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸੋਮਾ ਹੋਵੇ । ਉਚੇਰਾ ਸਟਾਫ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਗਾਈ ਰਖਣ ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਖਿਆ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਉਂਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅੜ੍ਹਕਵੇਂ ਪਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ । ਇਸ ਨਿਗਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

8.38 ਆਈ. ਐਲ. 6.5 ਪਾਵਰਲੂਮ ਸੰਭਾਲ ਕੇਂਦਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਪਾਵਰਲੂਮ ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ :— ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਖੱਡੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿਵਾਉਣ ਹਿੱਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ । ਹਰੇਕ ਸਾਲ 12 ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਪਾਵਰਲੂਮਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਹਰੇਕ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਜੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 0.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

8.39. ਆਈ.ਐਨ.6.6. ਹੌਜਰੀ ਅਤੇ ਨਿਟਵੀਅਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਬੋਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਟਨ ਹੌਜ਼ਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ :—ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ । ਅਬੋਹਰ ਅਤੇ ਫਾਜਿਲਕਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਪਾਹ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਕਰੀਬ 10 ਲਖ ਗੰਢਾਂ ਕਪਾਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਤਾਈ ਦੀਆਂ 4 ਮਿਲਾਂ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 2 ਲਖ ਸਪਿੰਡਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ 20000 ਮੀ. ਟਨ ਧਾਗਾ ਕਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਪਾਹ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਗਿਆਂ ਨੂੰ ਖਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਭਾਰੀ ਸਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗ ਜਿਵੇਂ ਹੌਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਪਾਵਰਲੂਮਾਂ ਤੇ ਟੈਰੀਟਾਵਲਜ਼ ਅਤੇ ਪਾਵਰਲੂਮਾਂ ਤੇ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਕਰੀਬ 500 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਫਿਰ 2000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991-92 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5 ਲਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਹਨ।

ਦਸਤਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗ

8.40. ਆਈ.ਐਨ.7.1. ਦਸਤਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ : ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਬਸਿਡੀ ਔਜ਼ਾਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਰਬਭਾਰਤੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਲਈ ਹਫਤੇ ਦੌਰਾਨ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਸਤਾਂ ਉਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਛੋਟ, ਨਾਮਵਰ ਵਧੀਆ ਦਸਤਕਾਰੀ/ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਪੁਰਸਕਾਰ, ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰੇ, ਕੈਂਟ ਗਲਾਸ ਅਤੇ ਮਿਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕੇਂਦਰ, ਉੱਨਤ ਦਰੀ-ਬੁਣਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਉਪਰ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਲ 1989-90 ਵਿਚ 5.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 25.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਵਾਧੂ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਿਹੜਾ ਦਸਤਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਵਿਖੇ ਇਕ ਦੱਸਤਕਾਰੀ ਪਿੰਡ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁ: ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਈ.ਐਨ.11.3. ਪੇਂਡੂ ਦਿਹਾਤੀ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਰਾਹੀਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :

8.41. ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਬਲਾਕ-ਪੱਧਰ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਮਰਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗ:

8.42. ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਉੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਸਦਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਤੇ ਮਿਲਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਥੇਂ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਮੁੱਖ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਇਕ ਵਸੀਲੇ, ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਹਨ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸਰਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਰੋਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿਧਾ ਸਰਮਾਇਆ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਮੁੱਢਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਡੇ ਅਤੇ ਮਾਧਿਅਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਸਥਾਨਕ ਉਦਮੀ ਵਜੋਂ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ 500 ਕਰੋੜ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ 68 ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਗਾਏ ਹਨ ਅਤੇ 32,500 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ, 31, 1985, ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ 273 ਵਡੇ ਅਤੇ ਮਾਧਿਅਮ ਉਦਯੋਗ ਯੂਨਿਟ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਸਾਲ 1989-90 ਤਕ ਵੱਧ ਕੇ 355 ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1990-91 ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ 375 ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗ

ਲੜੀ ਨੰ		1984–85 ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	1989–90 ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	1990–91 ਸੰਭਾਵੀ	1991–92 ਟੀਚਾ
1		2	3	4	5	6
1. ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ (ਗਿਣਤੀ)	...	273	369	355	375	395
2. ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਲਖਾਂ ਵਿਚ)	...	131	254	162	170	178
3. ਸਥਿਰ ਪੂੰਜੀ (ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ)	...	849	1220	1200	1230	1260
4. ਉਤਪਾਦਨ (ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ)	...	1404	2261	2310	2400	2500
5. ਬਰਾਮਦ (ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ)	...	54	56	125	150	175

*ਨੋਟ: 1979–80 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਲਾਗਤ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦਾਂ ਸਥਿਰ ਕੀਮਤਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਲਈ ਪਲਾਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਵੱਡੀਆਂ ਮਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ ਵਖ ਵਖ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਅਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ। ਸਕੀਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਰਵੇ ਅਗਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ :—

ਆਈ. ਐਨ.12.1. ਪੰਜਾਬ ਵਿਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ :

8.43. ਪੰਜਾਬ ਵਿਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਐਸ.ਐਫ.ਸੀ. ਐਕਟ 1951 ਅਧੀਨ 1953 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਪੁਨਰ ਤੀਆਂ, ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਰਸੇ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ 2000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 260.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਆਇਤੀ ਸਕੀਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਕਨੀਕੀ ਪਖੋਂ ਯੋਗ ਉਦਮੀਆਂ, ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ, ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ ਅੰਗਹੀਣਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

8.44. 31 ਮਾਰਚ, 1990, ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹਿਮਾ ਪੂੰਜੀ 50.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਪੂੰਜੀ (ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੂੰਜੀ ਬਦਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਸਮੇਤ) 31 ਮਾਰਚ 1990 ਨੂੰ 2,498.92 ਲਖ ਰੁਪਏ ਜਦ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ 1094.32 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਖਵੀਂ ਪੂੰਜੀ ਵੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 1,198.00 ਲਖ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ। ਕਾਰਪੋ–ਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣਾ ਵਿਤ (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ (ii) ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.–ਆਈ ਵਿਚ ਮੁੜ ਲਗਾਏ ਵਿਤ, ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ (iii) ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੋੜੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਗਰੰਟੀ ਕਲੇਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਆਈ.ਡੀ.–ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰ ਆਧਾਰ ਤੇ

ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਕਰਜਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਲਗਾਈ ਪੂੰਜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰ-ਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਨਿਮਨ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

	ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ	10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	(5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ 5.1 ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ)
ii	ਮੁੜ ਲਗਾਈ ਪੂੰਜੀ	10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	
iii	ਬਾਂਡ	25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	
iv.	ਪੁਨਰਵਿੱਤ	55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	

1985—90 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1985–86 ਟੀਚਾ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ)	1986–87 ਟੀਚਾ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ)	1987–88 ਟੀਚਾ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ)	1988–89 ਟੀਚਾ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ)	1989–90 ਟੀਚਾ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ)	1990–91 ਟੀਚਾ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ)
ਮਨਜ਼ੂਰੀ	...	2500.00	3500.00	5000.00	6400.00	6900.00	6800.00
	...	(3139.00)	(4602.38)	(6362.36)	(6576.58)	(6600.00)	(6800.00)
ਵੰਡ	...	1500.00	2900.00	3600.00	4300.00	5200.00	5800.00
	...	(1171.20)	(2983.35)	(3755.83)	(4555.56)	(5000.00)	(5800.00)

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1986-87 ਅਤੇ 1987-88 ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਉਤਸਾਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ 1991-92 ਲਈ ਟੀਚੇ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ ਹਨ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ	...	82,50.00
ਵੰਡ:—		
i. ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ੇ	...	61,00.00
ii. ਕੇਂਦਰੀ ਉਪਦਾਨ/ਰਾਜ ਉਪਦਾਨ	...	1,10.00
iii. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੂੰਜੀ ਸਹਾਇਤਾ	...	70.00
iv. ਸੀਡ ਪੂੰਜੀ	...	20.00
v. ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਰਜ਼ੇ	...	90.00
ਜੋੜ	...	63,90.00

8.45. ਪੰਜਾਬ ਵਿਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 1991—92 ਲਈ 750.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਉਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

8.46. ਆਈ.ਐਨ. 12.2 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰ-ਪੋਰੇਸ਼ਨ :—

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਲਈ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ 1966 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਈ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਨਕ ਉਦਮੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਤਰਕੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 1976 ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਪੁੱਨਰ ਵਿੱਤ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਸੰਸਥਾਨਕ ਉੱਦਮੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੰਕਲਪ ਪਤਰ, ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ/ਉਦਯੋਗਿਕ ਲਾਇਸੰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰਚ ਸੁਨੀਤੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ 10 ਤੋਂ 15.1 ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੁਨੀਤੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ 26 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਦੇ ਖਰਚ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਹਥ ਵਿਚ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਸੰਯੁਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

8.47. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ 200 ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 244.02 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾਈ ਜਿਸ ਨਾਲ 11,037 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਖਰਚ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ 33.69 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਦੀ ਰਕਮ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੀਆਂ ਹਨ। ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਲਗਭਗ 300 ਹੋਰ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕਰਨ/ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 50,000 ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਸੀਮਾ-ਵਰਤੀ/ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਮਾ-ਵਰਤੀ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ 25,000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਨੁਲਗ-1 ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰਖਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਧੀਨ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੁੱਲ 45,55.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ 480.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ 4075.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ। 1991-92 ਲਈ 10,50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

8.48. ਆਈ.ਐਨ.12.3. ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਿਗਮ.—ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 100 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਵਰਨਣ ਸਕੀਮ ਨੰ.4.2 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

8.49. ਆਈ.ਐਨ.12.4 ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ : ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਵਿਵਿਧਤਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 14.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :

(i) ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ੇ

(ii) ਰਾਜ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ

(iii) ਭੋਂ ਉਪਦਾਨ

(iv) ਜੈਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈਟ ਉਪਦਾਨ

(v) ਚੁੰਗੀ ਅੰਤਲੇ ਕਰ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਪੂਰਤੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

8.50. ਆਈ.ਐਨ.12.5. ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਜੀ ਐਸ.). — ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੂਲ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਆਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਕੇਂਦਰ ਆਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਵਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ 400 ਤੋਂ 800 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ, ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਯੋਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਪਰ ਜਿਸਦਾ ਖਰਚਾ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਹੀ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੋ ਉਤਪਾਦਕ ਕੇਂਦਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਬਠਿੰਡੇ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 3.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਲਈ 1991-92 ਲਈ 2.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਈ.ਐਨ.13.1 ਰਸਾਇਣਿਕ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

8.51. ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਰਸਾਇਣਿਕ ਸਨਅਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੈੱਡ ਕੁਵਾਰਟਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਲੈਸ ਰਸਾਇਣਿਕ ਸੈੱਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਈ.ਐਲ.14.1. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ :

8.52. ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ 27 ਮਾਰਚ 1976 ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8.53. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ 500.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਚੁਕਤੀ ਪੂੰਜੀ 345.99 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ 302.49 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਹਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ/ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਈ.ਐਲ.ਟੀ.ਓ.ਪੀ. ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 290 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ 218.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਆਇਆ ਹੈ। 44 ਸ਼ੈਡ ਤੇ 84 ਪਲਾਟ ਉਦਮ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

8.54. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਖੇ 18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਲਈ, ਡਿਜਾਈਨ ਉਤਪਾਦਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

8.55. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਿਹਾਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਵੀ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 10 ਮੁੱਢਲੇ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਪੁਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ 100 ਛੋਟੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਦਾ ਮੰਡੀਕਰਣ ਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਹਨ/ਕਰਨੇ ਹਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਅਨੁਲਗ ਬੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਨਿਗਮ ਨੂੰ 8.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਪਭੋਗੀ, ਉਦਯੋਗ

ਆਈ.ਐਨ.15.1. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚਮੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ :

8.56. ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਚਮੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ, 1981, ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 30, ਜੂਨ 1987 ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੁਕਤੀ ਪੂੰਜੀ 216.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ, 1982, ਤੋਂ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਕਰਣ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। 1985-86 ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਲਗਭਗ 240.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਫੁੱਟ ਵੇਅਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟੈਨਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਜੁਲਾਈ, 1984 ਤੋਂ 27 ਚਮੜਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਯੂਨਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

8.57. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 22 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਤੌਰ ਸੁਨੀਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਲੈਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

8.58. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਲੈਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। 223 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾਵੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੱਥ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਤੌਰ ਸੁਨੀਤੀ (ਇਕਵਿਟੀ) 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਾਰਪੋ-ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ. ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ/ਆਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਤੋਂ 300 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਾਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

2. ਸੰਯੁਕਤ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

8.59. ਕਮਾਇਆ ਚਮੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਸੈਕਟਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ 126 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੋਤਸ਼ਾਹਕ ਹਰੇਕ 10.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਗਾਏ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਜੈਕਸਲ ਲੈਦਰਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਚਲਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਬਣਾਏ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਦੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚਮੜੇ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਬਾਹਰ ਬਹੁਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਧਾਰਕ-ਸਰੰਚਨਾ :

8.60. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਵਣਜ-ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚਮੜੇ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਚਾਰ ਨਵੇਂ ਐਮਪੋਰੀਅਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸਬਸਿਡੀਅਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਟੈਨਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਫੁਟ ਵੇਅਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ।

ਪੇਂਡੂ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ :

8.61. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ, ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਹਿੱਤ 205.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖਰਚ (ਇਕਵਿਟੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇਵੇਗੀ) ਵਾਲੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਲਗਭਗ 30,000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ (15,000 ਨੂੰ ਚਮੜਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ, 12,500 ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਤੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ) ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਪਲਾਨ ਲਈ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(ii) ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਈ.ਐਲ.ਓ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ: ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੰਤਵ ਪੌਲੀਥਲੀਨ ਸ਼ੂ ਲਾਸਟਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੋ ਇਹ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ 2,500 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਪਿਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਸ਼ੂ ਲਾਸਟਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੁਆਲਟੀ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚੋਂ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਹੋਰ ਮੰਤਵ ਇਹ

ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸਹਾਇਤਾ, ਚੰਗੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਜਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣਾ ਭੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :

		ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ
ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ	...	13,75.00
ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਸੁਨੀਤੀ (ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਆਈ.ਐਲ.ਓ. ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ)	...	105.00
ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜਾ	...	325.00
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਭੌ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਬੈਕਾਂ ਕੋ ਤੇ ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਕਰਜਾ	...	250.00
ਰਾਜ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਂਟਰਲ ਸਹਾਇਤਾ ਅਧੀਨ	...	475.00
ਯੂ.ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ ਵੱਲੋਂ	...	220.00

ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਫੇਜ਼ਡ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

(iii) ਚਮੜਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਚਮੜਾ ਤੇ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੈਬੋਰਟਰੀ : ਇਸ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ 48.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਇੰਨੇ ਹੀ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(iv) ਸਾਂਝੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ : ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਚਮੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਧੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਡਰਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 566.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 400 ਯੂਨੀਟਸ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ।

ਅਨੁਲਗ •

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਲ

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਸੈਕਟਰ	ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮਿਤੀ
1	2	3	4
	ਏ—ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ/ਇਲੈਕਟਰੀਕਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ		
1	ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਟੈਲੈਕਸ ਮਸ਼ੀਨ (ਮੋਦੀ ਬਿਜਨੈਸ ਮਸ਼ੀਨ)	ਸਾਂਝਾ	1992
2	ਫੈਸਮਾਈਲ ਇਕਯੂਪਮੈਂਟ	,,	1992
3	ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਵੀਚ ਤੇ ਕਨੈਕਟਰ	ਸਹਾਇਕ	1992
4	ਪਰੀਟਡ ਸਰਕਟ ਬੋਰਡ	ਸਾਂਝਾ	1993
5	ਆਟੋ ਇਲੈਕਟਰੀਕਲਜ਼	,,	1993
6	ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਭਾਰ ਤੋਲ ਮਸ਼ੀਨ	,,	1993
7	ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਪਾਵਰ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟਸ	,,	1992
	ਬੀ—ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ :		
1	2400 ਵੂਰਸਟਡ ਸਪੀਡਲਜ ਐਟ ਕੋਰਾੜਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	ਸਾਂਝਾ	1992
2	2400 ਵੂਰਸਟਡ ਸਪੀਡਲਜ਼ ਐਟ ਸਾਹਨੇਵਾਲ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	ਸਹਾਇਕ	1992
3	2400 ਵੂਰਸਟਡ ਸਪੀਡਲਜ ਐਟ ਹੰਬੜਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	,,	1993
4	2400 ਵੂਰਸਟਡ ਸਪੀਡਲਜ ਐਟ ਡੇਰਾ ਬਸੀ (ਪਟਿਆਲਾ)	ਸਾਂਝਾ	1993
5	2400 ਵੂਰਸਟਡ ਸਪੀਡਲਜ ਐਟ ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ (ਸੰਗਰੂਰ)	,,	1993
6	4800 ਵੂਰਸਟ ਸਪੀਂਡਲਜ ਐਟ ਛਰੇਟਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	,,	1993
7	25000 ਸਪੀਡਲਜ਼—ਕਾਟਨ/ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਮਿਲ ਐਟ ਫਾਜਿਲਕਾ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	,,	1994
8	25000 ਸਪੀਂਡਲਜ ਕਾਟਨ/ਸਿਥੈਟਿਕ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਐਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	,,	1994
9	25000 ਸਪੀਂਡਲਜ ਕਾਟਨ/ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸਪੀਨਿੰਗ ਮਿਲਜ ਐਟ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ (ਸੰਗਰੂਰ)	,,	1994

ਏ

ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
1991-92

1991-92 ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ (ਅਨੁਮਾਨਤ)	ਕੁੱਲ ਇਕੁਅਟੀ	ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਟਰਮ ਲੋਨਜ਼	ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਵਲੋਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕਯੂਟੀ	1991-92 ਵਿਚ ਦੇਣ-ਵਾਲੀ ਇਕ-ਯੂਟੀ	1992 ਤੋਂ ਅਗੇ ਇਕਯੂਟੀ	ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਆਦਮੀ)	ਸਟੇਟਸ
5	6	7	8	9	10	11	12
300.00	130.00	170.00	36.00	21.00	—	100	ਐਲ.ਆਈ.ਐਫ.ਸੀ. ਤੇ ਸੀ.ਸੀ ਅਪਰੂਵਲ ਪ੍ਰਾਪਤ
400.00	160.00	240 00	43.00	30.00	—	100	ਐਲ. ਆਈ. ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ
750.00	375.00	375.00	37.50	27.50	—	400	ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਪ੍ਰਾਪਤ
850.00	368.00	482.00	95.70	23.70	60.00	250	,,
950.00	300.00	650.00	95.00	25.00	70.00	300	,,
800.00	300.00	500.00	80.00	20.00	60.00	200	,,
310.00	105.00	205.00	35.00	23.00	—	80	,,
435.00	130.00	305.00	33.80	18.80	—	250	ਰਜਿ-ਪ੍ਰਾਪਤ
435.00	130.00	305.00	13.00	13.00	—	250	,,
435.00	130.00	305.00	13.00	8.00	5.00	250	,,
435.00	130.00	305.00	33.80	20.00	13.80	250	,,
435.00	130.00	305.00	13.00	8.00	5.00	250	,,
1200.00	400.00	800.00	120.00	80.00	40.00	350	ਰਜਿ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
2500.00	850.00	1650.00	250.00	25.00	225.00	1200	ਰਜਿ. ਪ੍ਰਾਪਤ
2500.00	850.00	1 1650.00	250.00	25.00	225.00	1200	ਐਲ.ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
2500.00	850.00	1650.00	250.00	100.00	150.00	1200	ਰਜਿ. ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਸੈਕਟਰ	ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮਿਤੀ
1	2	3	4
10	ਬਲੈਂਡੀਡ ਫੈਬਰੀਕਸ ਬੁਨਣ ਦਾ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਯੂਨਿਟ	ਸਾਂਝਾ	1992
11	500 ਪਾਵਰ ਲੂਮ ਐਟ ਦੋਰਾਹਾ	,,	1993
12	ਐਕਰੀਲਿਕ ਫਾਈਬਰ	ਸਹਾਇਕ	1994
	ਸੀ—ਮਕੈਨੀਕਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ		
1	ਕੋਲਡ ਰੋਲਡ ਫੋਰਮਡ ਸੈਕਸ਼ਨ	ਸਾਂਝਾ	1992
2	ਟਾਇਰ ਤੇ ਟਿਊਬ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ (ਇੰਡੋ-ਸੋਵੀਅਤ ਟਾਇਰ ਲਿਮਿਟਡ)	,,	1995
3	ਕੋਪਰ ਫੋਆਲਜ/ਕਲੈਡ ਲੈਮੀਰੇਟਸ	,,	1994
4	ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਫਿਲਟਰਜ	,,	1993
5	ਗਲਵੇਨਾਈਜਡ ਜੀਪੀ/ਜੀ ਸੀ ਸ਼ੀਟਸ (ਹਰਪਰਤਾਪ ਸਟੀਲਜ ਲਿਮਿਟਡ)	ਸਹਾਇਕ	1992
6	ਬਰੈਕ ਲਾਈਨਿੰਗ ਤੇ ਕਲਚ ਫੇਸਿੰਗ	ਸਾਂਝਾ	1992
7	ਆਟੋ ਗੇਅਰਜ	ਸਹਾਇਕ	1993
8	ਕੋਲਡ ਫੋਰਮਡ ਹੈਲੀਕਲ ਸਪਰਿੰਗ	,,	1993
9	ਸਟੀਲ ਫਾਈਲਜ	,,	1993
10	ਟਰੈਕ ਚੈਨ ਤੇ ਰੋਲਰ ਅਸੈਂਬਲੀਜ਼	ਸਾਂਝਾ	1993
11	ਬਾਈਮੈਂਟਲ ਸਟਰੀਪਸ ਅਤੇ ਬੀਅਰਿੰਗ	,,	1994
12	ਆਈਰਨ ਪਾਊਡਰ ਤੇ ਸੀਨਟਰਡ ਮੈਟਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ	,,	1994
13	ਆਟੋ ਨਿਟਸ	,,	1993
14	ਸਟੀਅਰੀਂਗ ਗੇਅਰ ਅਸੈਂਬਲੀ	ਸਾਂਝਾ	1993
15	ਬੀਡ ਵਾਈਰ	,,	1993
16	ਹਾਈ ਟੈਕ ਬੋਆਈਲਰ	,,	1994
17	ਬੋਂਡਡ ਅਬਰੈਸੀਵਜ	,,	1994
	ਡੀ—ਕੈਮੀਕਲ ਤੇ ਫਾਰਮੇਸੀਟੀਕਲ ਪਰੋਜੈਕਟਸ		
1	ਹਾਈਡਰੋਜੀਨ ਹਾਈਡਰੇਟ	ਸਾਂਝਾ	1992

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ (ਅਨੁਮਾਨਤ)	ਕੁੱਲ ਇਕਯੂਟੀ	ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੇ ਟਰਮ ਲੋਨਜ਼	ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਵਲੋਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕਯੂਟੀ	1991-92 ਵਿਚ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕਯੂਟੀ	1992 ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਕਯੂਟੀ	ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਆਦਮੀ)	ਸਟੇਟਸ
5	6	7	8	9	10	11	12
1,000.00	350.00	650.00	110.00	90.00	—	300	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਮਲ ਵਿਚ
1,000.00	318.00	682.00	102.00	2.00	100.00	300	ਐਲ.ਆਈ.ਪ੍ਰਾਪਤ
19,024.00	5035.00	13989.00	503.50	133.50	300.00	800	,,
1,101.00	378.00	723.00	98.80	78.00	—	271	ਅਮਲ ਵਿੱਚ
20,000.00	5000.00	15000.00	1275.00	10.00	1,265.00	3000	,,
1,900.00	732.00	1168.00	170.00	5.00	145.00	300	,,
325.00	135.00	190.00	50.00	5.00	35.00	200	ਰਜਿ-ਪ੍ਰਾਪਤ
1,945.00	670.00	1275.00	100.00	25.00	—	250	ਅਮਲ ਵਿੱਚ
650.00	205.00	445.00	68.00	46.00	—	125	ਐਲ.ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
320.00	92.00	228.00	10.00	10.00	—	160	ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਪ੍ਰਾਪਤ
280.00	95.00	185.00	10.00	5.00	5.00	60	,,
300.00	85.00	215 00	8.50	3.50	—	200	,,
375.00	130.00	245.00	35.00	5.00	30.00	150	,,
760.00	238.00	522.00	84.00	5.00	79 00	165	,,
700.00	218.00	482.00	76.00	5.00	71.00	200	,,
425.00	140.00	285.00	70.00	13.00	57.00	150	ਭਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
790.00	265.00	525.00	85.00	2.00	83.00	300	ਐਸ.ਆਈ. ਏ. ਫਾਈਲ
1,175.00	405.00	770.00	105.00	5.00	100.00	125	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
770.00	245.00	525.00	85.00	1.00	84.00	150	ਐਸ.ਆਈ.ਏ ਫਾਈਲ
900.00	235.00	615.00	105.00	1.00	104.00	300	,,
750.00	300.00	450.00	75.00	1.00	—	200	ਅਮਲ ਵਿੱਚ

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਸੈਕਟਰ	ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮਿਤੀ
1	2	3	4
2	ਐਚ.ਡੀ.ਈ.ਪੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ	ਸਾਂਝਾ	1993
3	ਮੀਡੀਅਮ ਡੈਂਸਟੀ ਫਾਈਬਰ ਬੋਰਡ	,,	1993
4	ਪੋਲੀ ਪਰੋਪੀਲੈਨ ਸਟੇਪਲ ਫਾਈਬਰ	,,	1994
5	ਟਰਾਈ ਮੈਥਲ ਫਾਸਫੇਟ	,,	1993
6	ਟੋਨਰ ਤੇ ਡਵੈਲਪਰ ਅਲਫਾ ਰੇਪਰੋਗਰਾਫਰ	,,	1993
7	ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਪਰ ਓਕਸਾਈਡ	,,	1994
8	ਬੀ.ਓ.ਪੀ.ਪੀ ਸੈਲਫ ਅਡਹੇਸੀਵ ਟੇਪਸ	,,	1993
9	ਕੋ. ਅਕਸਟ੍ਰੂਰਡਰ ਮਲਟੀ ਲੇਅਰ ਫਿਲਮ	,,	1993
10	ਪੋਲੀ ਯੂਰੈਥਨ ਪੇਂਟ	,,	1993
11	ਕਾਰਬੀਟੋਂ ਸੈਲੋਸੋਲਵ	,,	1993
12	ਰਾਈਟਿੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪੇਪਰ	ਸਹਾਇਕ	1994
13	ਸ਼ੀਟ ਗਲਾਸ	ਸਾਂਝਾ	1993
14	ਲੀਨੀਅਰ ਅਲਕਾਈਲ ਬੈਨਜੀਨ (ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਲੀਵਰ)	ਸਾਂਝਾ	1994
15	ਸਨ-ਫਲੌਵਰ ਸੀਡ ਦੀ ਪਰੋਸੈਸਿੰਗ (ਓਸਵਾਲ ਐਗਰੋ ਓਆਈਲਜ਼)	,,	1993
16	ਪੋਲੀਵਿਨਲ ਅਲਕੋਹਲ	,,	1994
17	ਪੀ.ਵੀ.ਸੀ. ਇਨਟੈਗਰਲ ਸਕੀਮ	,,	1993
18	ਫਰੀ ਫੋਮਡ ਬੋਰਡ	,,	1993
19	ਫਰਫਗਲ ਬੇਸਡ ਬੇਸੀਕ ਡਰਗਜ	,,	1993
20	ਐਮ.ਪੀ.ਸੀ. ਲੀਨ ਸੋਡੀਅਮ ਸਟਰਾਈਜ਼ (ਪੰਜਾਬ ਐਨਟੀਬਾਈਟੋਕੀਸ)	,,	1993
21	ਕੰਪੋਜੀਟ ਪੋਲਟਰੀ ਪਰੋਸੈਸਿੰਗ	,,	1993
22	ਵਿਟਾਮੀਨ—ਸੀ	,,	1994
23	ਟੈਟਰਾ ਸਾਈਕਲੀਨ	,,	1994
24	ਐਫ ਡਰਾਈਨ ਐਚ.ਸੀ.ਐਲ. ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਲੈਕਟੇਟ	,,	1993

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ (ਅਨੁਮਾਨਤ)	ਕੁੱਲ ਇਕਯੂਟੀ	ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੇ ਟਰਮ ਲੋਨਜ	ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਵਲੋਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕਯੂਟੀ	1991–92 ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕਯੂਟੀ	1992 ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਕਯੂਟੀ	ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਆਦਮੀ)	ਸਟੇਟਸ
5	6	7	8	9	10	11	12
1500.00	500.00	1000.00	150.00	125.00	125.00	100	ਐਸ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
6000.00	2000.00	4000.00	530.00	150.00	330.00	500	ਅਮਲ ਵਿਚ
2000.00	670.00	1330.00	175.00	5.00	170.00	200	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
1500.00	500.00	1000.00	130.00	5.00	125.00	250	ਐਸ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਾਪਤ
1200.00	400.00	800.00	100.00	25.00	55.00	100	ਅਮਲ ਵਿੱਚ
2500.00	845.00	1655.00	230.00	10.00	220.00	300	ਐਸ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਾਪਤ
400.00	140.00	260.00	55.00	2.00	53.00	100	,,
400.00	165.00	235.00	60.00	2.00	58.00	150	,,
200.00	70.00	130.00	35.00	1.00	34.00	100	,,
500.00	135.00	365.00	55.00	1.00	54.00	100	,,
4200.00	1400.00	2800.00	140.00	5.00	135.00	600	,,
1000.00	330.00	600.00	86.00	2.00	85.00	250	,,
23500.00	6000.00	17500.00	1750.00	250.00	145.00	1300	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
3300.00	1100.00	2200.00	286.75	150.00	88.00	1000	ਅਮਲ ਵਿੱਚ
1552.00	502.00	1050.00	130.00	5.00	125.00	250	ਐਸ਼. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਾਪਤ
875.00	315.00	560.00	82.00	15.00	77.00	100	ਅਮਲ ਵਿੱਚ
1000.00	400.00	600.00	104.00	50.00	31.00	100	,,
200.00	65.00	135.00	21.00	102.00	19.00	150	ਐਸ. ਆਈ .ਏ. ਪ੍ਰਾਪਤ
5000.00	140.00	360.00	57.00	20.00	25.00	150	ਅਮਲ ਵਿਚ
670.00	208.00	462.00	76.85	10.00	56.85	200	,,
2000.00	750.00	1250.00	195.00	5.00	170.00	200	ਐਸ ਆਈ ਏ ਪ੍ਰਾਪਤ
2100.00	700.00	1400.00	182.00	22.00	150.00	200	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
500.00	145.00	355.00	57.00	5.00	45.00	150	ਐਸ.ਆਈ ਏ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਸੈਕਟਰ	ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮਿਤੀ
1	2	3	4
25	ਪੈਨਸਲੀਨ-ਜੀ	ਸਾਂਝਾ	1995
26	ਰੀ ਫੰਮ ਪੀਸੀਨ ਬੈਂਸੀਕ ਸਟੇਜ	,,	1995
27	ਵੈਕਸੀਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	,,	1994
28	ਨਾਈਟਰੋ ਕਲੋਰੋ ਬੈਨਜੀਨ ਸੀਰੀਜ	,,	1993
29	ਡੀ.ਐਲ.–2 ਅਮੀਨੋ ਬੂਟਾ ਨੋਲ	,,	1994
1	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਹੜੇ ਇੰਪਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹਨ–ਏ ਤੋਂ ਡੀ ਤਕ 65 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ		
2	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਅੰਡਰ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ		
3	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ		
4	ਪਰਮੋਟਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ		
5	ਆਈ. ਡੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ		
6	1 ਤੋਂ 5 ਤੱਕ ਨਿਰੋਲ ਜੋੜ		
7	ਡਿਸ-ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਸਰਪਲਸ		
	ਫੰਡਜ਼ ਦੀ ਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰਤ		

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਅਨੁਮਾਨਤ	ਕੁੱਲ ਇਕਯੂਟੀ	ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੇ ਟਰਮ ਲੋਨਜ਼	ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਵਲੋਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕਯੂਟੀ	1991–92 ਵਿਚ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕਯੂਟੀ	1992 ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਕਯੂਟੀ	ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਆਦਮੀ)	ਸਟੇਟਸ
5	6	7	8	9	10	11	12
5000.00	2000.00	4000.00	520.00	5.00	495.00	300.00	ਐਲ.ਆਈ/ਐਫ.ਸ/ਫਾਇਲਡ
3000.00	1000.00	2000.00	260.00	5.00	255.00	300	,,
1146.00	409.00	737.00	116.75	25.00	75.00	200	,,
350.00	140.00	210.00	36.00	15.00	15.00	100	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ
800.00	300.00	500.00	61.20	2.00	59.20	150	ਐਸ.ਆਈ ਫਾਇਲ ਕੀਤਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।
138618.00	41988.00	96630.00	10308.40	1730.00	7891.85	197.11	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਏ ਤੋਂ ਡੀ
—	—	—	—	250.00	500.00	—	739.00 (1990—95)
—	—	—	—	1500.00	5550.00	—	7500.00 (1990—95)
—	—	—	—	200.00	300.00	—	500.00 (1990—95)
—	—	—	—	875.00	3500.00	—	5075.00 (1990—95)
138618.00	41988.00	96630.00	10308.40	4555.00	17741.85	—	
—	—	—	—	480.00	—	—	
—	—	—	—	4075.00	—	—	

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟਰੌਨਿਕਸ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਰੱਥਾ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਟੇਟਸ	ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਪੂਰਣ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਿਤੀ	ਲੇਟੈਸਟ ਅਨੁਮਾਨਤ	
						ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ	ਸਨੀਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ						
1	ਗ੍ਰਾਮ ਇਕਾਈਆਂ/ਮਾਤ੍ਰ ਇਕਾਈਆਂ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਦੌਰਾਨ 100 ਇਕਾਈਆਂ ਲਗਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 10 ਇਕਾ-ਈਆਂ 1990-91 ਵਿੱਚ ਅਤੇ 10 ਇਕਾਈਆਂ 1991-92 ਵਿੱਚ ਲਗਾ-ਈਆਂ ਗਈਆਂ ।	50.00 ਕਰੋੜ	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਫ. ਸੀ. ਮਨਜ਼ੂਰ ਆਮਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੀ. ਐਮ. ਪੀ ਲਗਭਗ ਮਨਜ਼ੂਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਟ, ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ (ਕੇਵੀਸ) ਅਤੇ ਡੀ. ਓ. ਈ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ/ ਮਾਤ੍ਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ	ਅਪਰੈਲ, 1991	ਮਾਰਚ, 1992	720	240
	ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਉਵਨ ਅਤੇ (ਐਂਪਲਾਈਸਜ) —ਡਿਸ਼ਵਾਸ਼ਰ	30,000 ਨੰਬਰ 1,00,000 ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਐਮ./ਐਸ. ਟ੍ਰੇਡਰਜ ਲੌਲਾਈਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਜਨਵਰੀ, 1991	ਮਾਰਚ 1992	1000	350
	—ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ	1,00,000 ਨੰਬਰ	ਪੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਫ. ਸੀ. ਰਾਹੀਂ				
	ਕੋਰਡਲੇਸ ਟੈਲੀਫੋਨਜ਼ ਅਤੇ ਏਰੀਆ ਰੇਡੀਓ ਪੇਜਰਜ਼ ਅਤੇ ਪੇਜ਼ਿੰਗ ਸਿਸਟਮਸ	300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ 1000 ਸਿਸਟਮਸ	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੋਦੀ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਜਨਵਰੀ, 1990	ਮਾਰਚ, 1993	1000	350
	ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਕੈਸ ਰਜਿਸਟਰ/ਇਨਵਾਈਸਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਜ਼	6000 ਨੰਬਰਜ਼	ਐਸ. ਆਈ. ਏ. ਰਜਿਸ-ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ	ਫਰਵਰੀ, 1991	ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992	273	93
2	ਬੈਟਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਸਿਲਵਰ ਜਿੰਕ ਐਸ. ਆਈ. ਸੀ. ਡੀ. ਪਾਕੇਟ ਪਲੇਟ)	7.5 ਲੱਖ ਇਕਾਈਆਂ	ਐਲ. ਓ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹਿਯੋਗ ਹਸਤਾਖਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਫੇਜ਼ ਲਾਗੂ —ਤੀਸਰਾ ਫੇਜ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	1989	ਦਿਸੰਬਰ, 1992	600	200

–ਬੀ

ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆਈ. ਐਮ.–2

1991-92

ਵੱਲੋਂ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ/ਅਧੀਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲਾਗਤ / ਰਿਣ	ਸਾਂਝਾ ਸੈਕਟਰ/ਅਸਿਸਟਡ ਸੈਕਟਰ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਲਕੀਅਤ: ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ, ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ. ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਸੁਨੀਤੀ	1989-90 ਅਸਲ	1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਸੇਲਜ਼ ਆਮਦਨ: 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਸੇਲਜ਼ ਆਮਦਨ: 1991-92 ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਉਪਬੰਧ 1991-92
9	10	11	12	13	14	15	16	17
480	—	100%	240	—	120	—	—	120
650	ਫੰਡਜ਼ ਲੌਲਆਇਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	10%	35	—	14.0	—	—	21
		26%	91	—	35	—	—	56
650	ਮੋਦੀ ਗਰੁੱਪ							
160	ਮੈਸਰਜ ਨੇਟਵਰਕ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ	10%	9.3	—	—	—	—	9.3
400	—	100%	140.0 (50.00 ਲੱਖ ਅੰਦਰੂਨੀ ਉਪ ਰਾਜਨ ਵਿਚੋਂ)	—	40	—	—	100.0

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟਰੌਨਿਕਸ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਰਥਾ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਟੇਟਸ	ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਪੂਰਣ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਿਤੀ	ਲੇਟੈਸਟ ਅਨੁਮਾਨਤ	
						ਕੱਲ ਲਾਗਤ	ਸੁਨੀਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	—ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ ਪੈਕਟ ਸਵਿਚਿੰਗ ਨੈਟ ਵਰਕਿੰਗ ਕੇਰਿਅਰ ਸਿਸਟਮ 512 ਪੋਰਟ ਐਕਸਚੇਂਜ	60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ	ਐਲ. ਆਈ. ਪ੍ਰਾਪਤ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	1989	ਜੂਨ, 1993	1400	500
7	ਛੋਟਾ ਲਿੰਕ ਸਿਸਟਮਜ਼	30.0 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ	ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ	ਜਨਵਰੀ, 1991	ਜੂਨ, 1993	1243	415
8	ਐਲਮਿਨਿਅਮ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਲੀਟੀਕ ਕੇਪਸਿਟਰਜ਼	100 ਮਿਲੀਅਨਜ਼	ਐਸ. ਆਈ. ਏ. ਰਜਿਸ-ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੰਪਨੀ ਬਣਾਈ, ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ	ਫਰਵਰੀ, 1991	ਮਾਰਚ, 1993	850	300
9	ਵੀਡੀਓ ਮੈਗਨੀਟੀਕ ਟੇਪ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	300 ਐਮ. ਆਰ. ਐਮ.	ਐਸ. ਆਈ. ਦੀ ਰਜਿਸ-ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਫ. ਸੀ. ਦੀ ਸੋਹਰਤ ਦੀ ਸ਼ਿਨਾਖਤ ਵਿੱਤ ਕੋਪੋਮੇਟਰ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ	ਜੁਲਾਈ, 1991	ਜੁਲਾਈ, 1993	2400	800
10	ਲਾਸਾ ਏਕਸਚੇਂਜੀਸ 16000 ਈ. ਐਸ. ਐਮ.	100 ਕਰੋੜ	ਐਲ. ਓ. ਆਈ. ਐਪਲਾਈਡ	ਜੁਲਾਈ, 1991	ਜੂਨ, 1994	10000	4000
	ਤਿਆਰੀ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ						
11	ਲੀਕਉਡ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਡਿਸਪਲੇ/ਏ. ਐਲ. ਫੋਇਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਲਿਟਿਕ ਕੇਪੈਸਿਟਰਜ ਦੇ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਹੈਡਜ਼ ਕੁਆਰਟਜ ਘੜੀਆਂ (ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ) ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਡਰਾਇਵ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ੋਰਟਵੇਅਰ	250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ	ਤਹਿਕੀਕਾਤ ਦੇ ਅਧੀਨ	ਜੂਨ, 1991	ਦਿਸੰਬਰ, 1994	250 ਕਰੋੜ	90 ਕਰੋੜ

ਬੀ

ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆਈ. ਐਮ.-2

1991-92

ਵੱਲੋਂ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ/ਅਧੀਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲਾਗਤ / ਰਿਣ	ਸਾਂਝਾ ਸੈਕਟਰ/ਅਸਿਸਟਡ ਸੈਕਟਰ 100% ਮਲਕੀਅਤ			1989-90 ਅਸਲ	1990-91 ਅਨੁਮਾਨਤ	ਸੇਲਜ਼ ਆਮਦਨ		ਉਪਬੰਧ 1991-92
	ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ, ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ. ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਸੁਨੀਤੀ			1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ	1991-92 ਅਨੁਮਾਨਿਤ	
9	10	11	12	13	14	15	16	17
900	—	100%	500.00 (250.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅੰਦਰੂਨੀ ਉਪਰਾਜਨ ਵਿਚੋਂ)	—	100	—	—	150.0
828	ਮੈਸਰਜ ਏਰਿਕ ਸਨਜ਼ ਸਵਿਡਸ਼ ਤੋਂ	26%	108.0	—	60	—	—	48.0
550	ਮੈਸਰਜ ਵਿਰਗੋ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ	11 %	33.0	—	14	—	—	19.0
1600	ਮੈਸਰਜ ਓਨਿਕਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ, ਓਨਿਡਾ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ	10 %	80.0	—	—	—	—	80.0
6000	ਪੰਜਾਬ ਕਮਨੀਕੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (PCL) ਮੋਹਾਲੀ	50 %	2000.0	—	—	—	—	40.0
160 ਕਰੋੜ	—	10.26%	16.2 ਕਰੋੜ	—	—	—	—	81.0
							ਕੁੱਲ.	724.3

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਰੱਥਾ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਟੇਟਸ	ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਪੂਰਣ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਿਤੀ	ਲੇਟੈਸਟ ਅਨੁਮਾਨਤ	
						ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ	ਸੁਨੀਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	ਭਾਗ—II						
1.2	ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ (ਈ. ਆਰ. ਐਂਡ ਡੀ. ਸੀ.) —ਡੀ. ਓ. ਈ., ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੀ. ਐਸ., ਈ. ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਗੇਤਰੀ ਖੋਜ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ —ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਪੇਰੀ-ਫੇਰਿਅਲਜ —ਕੰਮਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ —ਲਘੂ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ 18.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚਾ ਡੀ.ਓ.ਈ. ਅਤੇ ਪੀ. ਐਸ. ਈ. ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ.ਦੇ. ਦੁਆਰਾ 50:50 ਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਹਿਲਾ ਫੇਜ 4 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ, 2.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੈਕਰਿੰਗ ਖਰਚਾ	925.00 ਲੱਖ	—ਡੀ. ਓ. ਈ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ —ਪੰਜਾਬ ਗਵਰਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ —ਡੀ. ਓ. ਈ. ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਸ਼ੇਅਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਦਾ —ਓ. ਐਸ. ਡੀ. ਪੂਰਾ (ਵੱਕਤ) ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਿਲ —ਕੰਮ ਢੰਗ ਟਪਾਊ ਆਫਿਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ —ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰੀ ਅਧੀਨ —ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਲਈ ਇਸ਼-ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ —ਇਮਾਰਤ ਲਈ 4 ਏਕੜ ਭੂਮੀ ਕਾਰ-ਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਏਲਾਟ —ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ —ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਅਪਰੈਲ, 1990	ਮਾਰਚ, 1993	1850.00	—

ਬੀ

ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆਈ. ਐਮ.–2

1991-92

ਵੱਲੋਂ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ/ਅਧੀਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲਾਗਤ / ਰਿਣ	ਸਾਂਝਾ ਸੈਕਟਰ/ਅਸਿਸਟਡ ਸੈਕਟਰ 100% ਮਲਕੀਅਤ			1989-90 ਅਸਲ	1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਸੇਲਜ਼ ਆਮਦਨ		ਉਪਬੰਧ 1991-92
	ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ, ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ. ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਸੁਨੀਤੀ			1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ	1991-92 ਅਨੁਮਾਨਿਤ	
9	10	11	12	13	14	15	16	17
—	—	50%	925	10	280	—	—	100

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕਸ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਰਥਾ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਟੇਟਸ	ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਪੂਰਣ ਹੋਣ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਿਤੀ	ਲੇਟੈਸਟ ਅਨੁਮਾਨਤ	
						ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ	ਸੁਨੀਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
2.	ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ	---	ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਲਈ ਹੈ	ਜੁਲਾਈ, 1991	ਜੂਨ, 1994	4200 2100	700
	ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਅਰਥ ਸਟੇਸ਼ਨ	---	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ 4 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਪਰੋਵਾਈਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। 3 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਤੇ ਚੌਥਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 50:50 ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਣਾ ਹੈ।	ਜੂਨ, 1991	ਜੁਲਾਈ, 1993	1000	--

ਬੀ

ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆਈ. ਐਮ.-2

1991-92

ਵੱਲੋਂ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ/ਅਧੀਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲਾਗਤ ਰਿਣ	ਸਾਂਝਾ ਸੈਕਟਰ/ਅਸਿਸਟਡ ਸੈਕਟਰ 100% ਮਲਕੀਅਤ			1989-90 ਅਸਲ	1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਸੇਲਜ਼ ਆਮਦਨ		ਉਪਬੰਧ 1991-92
	ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ, ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦ	ਪੀ. ਐਸ. ਈ. ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ੁਨੀਤੀ			1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ	1991-92 ਅਨੁਮਾਨਿਤ	
9	10	11	12	13	14	15	16	17
1400	—	33%	700	—	—	—	—	140.0
—	—	50%	500	—	—	—	—	100
							ਜੋੜ	340.0
							ਕੁੱਲ ਜੋੜ	1064.0

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲਗ—111

ਉਪਮੱਦ : ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਵੱਡੀ ਮੱਦ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
1	2	3	4	5	6
"ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ" (ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ)					
ਬੀ. 3. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ					
ਉਦ. ਨੰ: 1.1—ਜ਼ਿਲਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ (ਸੀ. ਐਸ.) ...	358.90	100.00	106.25	100.00	44.00
ਜੋੜ ...	358.90	100.00	106.25	100.00	44.00
2. ਸਿਖਲਾਈ					
ਉਦ. ਨੰ: 2.1—ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਲੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ	4.05	—	—	2.00	—
ਉਦ. ਨੰ: 2.2—ਆਈ. ਐਲ. ਓ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	4.46	—	—	—	—
ਜੋੜ ...	8.51	—	—	2.00	—
3. ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ					
ਉਦ. ਨੰ: 3.1—ਬਾਈਸਾਈਕਲ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ...	165.49	*—	—	60.00	50.00
ਉਦ. ਨੰ: 3.2—ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ...	131.34	*—	—	20.00	9.00
ਉਦ. ਨੰ: 3.3—(ਏ) ਨਵਾਂ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ...	—	10.00	10.00	145.00	145.00
(ਬੀ) ਆਰਥਿਕ ਪੈਕਏਜ					
(i) ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣਾਂ/ਸਮਾਨ ਲਈ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਪੁਰਾ	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	1.00 (ਟੋਕਨ)
(ii) ਰੀ-ਰੋਲਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	1.00 (ਟੋਕਨ)
(iii) ਰਬੜ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਲੰਧਰ।	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	1.00 (ਟੋਕਨ)

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਵੱਡੀ ਮੱਦ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
1	2	3	4	5	6
ਉਦ. ਨੰ: 3.4–ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ...	31.05	1.65	—	2.00	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.5–ਮਿਆਰੀਕਰਣ ਉਤਪਾਦਕਾਂ, ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਾਢਾਂ/ ਕੁਆਲਟੀ ਪ੍ਰਮਾਣਕਤਾ, ਬ੍ਰਾਮਦ ਐਵਾਰਡ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ (ਸੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਈ. ਟੀ.)	3.87	5.00	30.00	20.00	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.6–ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਉਪਲੱਭਦ ਕਰਾਉਣਾ।	86.66	*—	—	ਡਰੋਪਿਡ	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.7–ਕੁਆਲਟੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਉਪਲੱਬਦ ਕਰਾਉਣਾ	37.85	*—	—	–ਉਹੀ–	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.8–ਪੰਜਾਬ ਟੈਸਟ ਹਾਊਸ ਲੁਧਿਆਣਾ ...	18.13	*—	—	–ਉਹੀ–	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.9–ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਐਵਾਰਡ ...	9.46	5.00	5.00	—	—
ਸੀ. ਐਫ. ਟੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਭਵਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ	0.12	—	—	—	—
ਜੋੜ ...	483.97	21.65	45.00	250.00	207.00
4. ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਿਲਖਾਂ					
ਉ. ਨੰ: 4.1–ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ–ਪੰਜਾਬ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ, ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨਿਗਮ (ਪੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਈ. ਸੀ.)	50.00	—	—	300.00	300.00
ਉਦ. ਨੰ: 4.2–ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨਿਯੂਕਲਸ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	80.00	80.00
ਜੋੜ ...	50.00	—	--	380.00	380.00
5. ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 5.1–ਉਦਯੋਗਿਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ...	6.57	10.00	15.00	10.00	—
ਉਦ. ਨੰ: –ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਲਜ ਟੀਮ ਦਾ ਜਾਣਾ	2.50	—	—	—	—
ਉਦ. ਨੰ:–ਵਪਾਰ ਕੇਂਦਰ ...	0.50	—	—	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 5.2–ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਾਮਿਲ	18.41	10.00	7.54	10.00	—
ਉਦ. ਨੰ 5.3–ਘਰੇਲੂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਰਕਣਾ ਉਤੇ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਆਦੇਸ਼	29.54	10.00	10.00	10.00	10.00
ਉਦ. ਨੰ: 5.4–ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਜਲ ਉਪਚਾਰ ਪਲਾਂਟ	4.76	ਡਰੋਪਿਡ	—	—	—
ਜੋੜ ..	62.28	30.00	32.54	30.00	10.00

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਵੱਡੀ ਮੱਦ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
1	2	3	4	5	6
6. ਹਥਕਰਘਾ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 6.1–ਮੰਡੀਕਰਨ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮ (ਸੀ. ਐਸ.)	30.47	20.00	20.00	15.00	—
ਉਦ. ਨੰ: 6.2–ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੱਥ ਕਰਘਾ ਅਤੇ ਕਪੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	19.00	—	—	0.50 (ਟੋਕਨ)	—
ਉਦ. ਨੰ: 6.3–ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੌਜਰੀ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰ-ਪੋਰੇਸ਼ਨ	93.00	25.00	25.00	50.00	50.00
ਉਦ. ਨੰ: 6.4–ਹੱਥ ਕਰਘਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣਾ।	0.11	—	—	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 6.8- ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਖੱਡੀਆਂ, ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਾਉਣਾ	0.50	—	—	—	—
ਜੋੜ ...	143.08	45.00	45.00	65.50	50.00
7. ਦਸਤਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 7.1 –ਦਸਤਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ					
ੳ. ਦਸਤਕਾਰੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅ. ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ	16.11	25.00	5.00	10.00	—
ਜੋੜ ...	16.11	25.00	5.00	10.00	—
8. ਖਾਦੀ ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 8.1–ਪੰਜਾਬ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	—	10.00	—	—	—
ਜੋੜ ...	—	10.00	—	—	—
9. ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ					
ਉਦ ਨੰ: 9.1–ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	23.28	43.10	2.32	—	—
ਜੋੜ ...	23.28	43.10	2.32	—	—
10. ਸੰਯੁਕਤ ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ					
ਉਦ. ਨੰ: 10.1–ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਪੈਕਸ, ਹੈਂਡਲੂਮ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਂਡਲੂਮ, ਬੁਨਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ	73.57	*—	—	15.00	15.00

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਵੱਡੀ ਮੱਦ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
1	2	3	4	5	6
ਉਦ. ਨੰ: 10.2–ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦਾਨ	0.02	*—	—	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 10.3–ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਮੈਬਰ	58.63	*—	—	25.00	—
ਉਦ. ਨੰ: 10.4–ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟ/ਸ਼ੋਡੀ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	1.59	*—	—	52.50	52.50
ਜੋੜ ...	133.81	—	—	92.50	67.50
11. ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜਗਾਰ ਸਕੀਮ					
ਉਦ. ਨੰ: 11.1–ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	23.65	*—	—	—	—
ਜੋੜ ...	23.65	—	—	—	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ) ...	1303.59	274.75	236.11	930.00	758.50
12. ਉਦਯੋਗ (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)					
ਉਦ. ਨੰ: 12.1–ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ...	1198.00	500.00	500.00	750.00	750.00
ਉਦ. ਨੰ: 12.2–ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	3369.00	871.00	771.00	1050.00	1050.00
ਉਦ. ਨੰ: 12.3–ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ... ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	109.45	100.00	100.00	100.00	100.00
ਉਦ. ਨੰ: 12.4 (i) ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ (ਭੋਂ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ) ...	1721.05	70.00	70.00	—	—
(ii) ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜੇ ...	3788.15	*—	—	—	—
(iii) ਰਾਜ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ...	1249.80	*—	—	—	—
(iv) ਭੋਂ ਉਪਦਾਨ ...	607.69	*—	—	—	—
(v) ਜੈਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈਟ ਉਪਦਾਨ ...	40.00	*—	—	—	—
(vi) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਖਾਰੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਲਈ ਉਪਦਾਨ	468.49	—	—	—	—
(vii) ਚੁੰਗੀ ਸੀਮਾਵਰਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ	401.89	10.00	59.19	*—	—
ਉਦ. ਨੰ: 12.5–ਦੋ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਸੀ. ਐਸ.)	—	300.00	0.05	200.00	200.00
ਜੋੜ ...	12953.52	1851.00	1500.24	2100.00	2100.00

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ /ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਵੱਡੀ ਮੱਦ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
1	2	3	4	5	6
ਦੂਰ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 14.1–ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	350.00	400.00	292.78	700.00	700.00
(ii) ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕਸ ਦਾ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਮੁਹਾਲੀ	--	280.00	280.00	100.00	98.00
ਜੋੜ ...	350.00	680.00	572.78	800.00	798.00
10.8 ਖਪਤਕਾਰ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 15.1–ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚਮੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	275.00	--	--	--	--
(i) ਚਮੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਸਾਂਝਾ ਪਰਦੂਸ਼ਨ ਰੋਕਥਾਮ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	--	--	25.00	--	--
(ii) ਜੁਤੀਆਂ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ- ਅਸਿਸਟਡ ਬਾਈ ਆਈ. ਐਲ. ਓ.	--	50.00	50.00	50.00	--
(iii) ਚਮੜਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਚਮੜਾ ਤੇ ਚਮੜੇ ਦੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲੈਬੋਰਟਰੀ	--	10.00	10.00	10.00	10.00
(iv) ਸਾਂਝੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	--	--	--	15.00	--
ਜੋੜ ...	275.00	60.00	85.00	75.00	10.00
ਜੋੜ : ਉਦਯੋਗ (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)	13578.52	2591.00	2158.02	2975.00	2908.00
ਕੁੱਲ ਜੋੜ : (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗ)	14882.11	2865.75	2394.13	3905.00	3666.50
16. ਮਾਈਨਿੰਗ, ਨਾਨ-ਫੇਰਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮੈਟਾਲਰਜੀਕਲ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 16.1–ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਣ ...	16.05	ਡਰੋਪਿਡ	--	--	--
ਜੋੜ	16.05	--	--	--	--
17. ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ					
ਉਦ. ਨੰ: 17.1–ਵਜਨ ਅਤੇ ਮਾਪ ਐਕਟ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤਕਰਣ	3.30	ਡਰੋਪਿਡ	--	--	--
ਜੋੜ ...	3.30	--	--	--	--
ਕੁਲ ਜੋੜ (ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ) (ਕਮਿਟਿਡ ਸਕੀਮਜ) ...	14901.46	2865.75	2394.13	3905.00	3666.50

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਵੱਡੀ ਮੱਦ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
1	2	3	4	5	6
III–ਸੀ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ					
ਉਦ. ਨੰ: 1.2–ਮਹਿਲਾ ਉਦਮਕਰਤਾ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	—	—	2.50	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.10–ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਰੋਕਥਾਮ ਸਕੀਮ ...	—	65.25	25.25	—*	—
(ii) ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਨਿਕਾਸੀ ਜੱਲ ਉਪਚਾਰ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	20.00	—*	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.11–ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਡੇਟਾ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	10.00	—
ਉਦ ਨੰ: 5.6–ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ...	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	—
ਉਦ ਨੰ: 6.5–ਪਾਵਰਲੂਮ ਸੰਭਾਲ ਕੇਂਦਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰਲੂਮ ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜੀਫਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਕੀਮ ...	—	—	—	0.50	—
ਉਦ. ਨੰ: 6.6–ਹੌਜਰੀ ਅਤੇ ਨਿਟਵੀਅਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੂਤੀ ਹੌਜਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	—	—	—	5.00	5.00
ਉਦ. ਨੰ: 11.3–ਪਿੰਡ/ਦਿਹਾਤੀ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪੰਨ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	—	—	—	4.00	—
ਜੋੜ ...	—	65.25	45.25	23.00	5.00
ਉਦਯੋਗ (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)					
ਉਦ. ਨੰ: 12.6–ਸਰਹੱਦੀ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਜ ਉਪਦਾਨ ...	—	—	48.90	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 13.1– ਰਸਾਇਣ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	—	—	1.00	—
ਜੋੜ	—	—	48.90	1.00	—
ਕੁਲ ਜੋੜ–ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	—	65.25	94.15	24.00	5.00
ਕੁਲ ਜੋੜ : ਮੱਦ "ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਖਣਿਜ" ...	14901.46	2931.00	2488.28	3929.00	3671.50

*ਜਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਕਾਂਡ ਨੌਵਾਂ

ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾਂ

ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਢੋ-ਢੁਆਈ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੇ ਅਤੇ ਪੱਛੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਢੋ-ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੀ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਹਵਾਈ ਪਟੜੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਮੰਤਵ ਲਈ ਹੈ। ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1980—85) ਦੇ ਦੌਰਾਨ 113.25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਵਿਚ 184.20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1980—85) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ ਦੀ ਅਤੇ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ (1985—90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਸੈਕਟਰਵਾਰ ਵੰਡ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ :—

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ		1980-85 ਖਰਚ	1985-90 ਲਾਗਤ	1985-86 ਖਰਚ	1986-87 ਖਰਚ	1987-88 ਖਰਚ	1988-89 ਖਰਚ
1	2		3	4	5	6	7	8
1	ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ	...	6133.83	9800.00	1343.49	1396.27	1192.20	1116.32
2	ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ	...	5135.34	8300.00	1195.29	1223.47	1696.10	1639.07
3	ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ	...	83.47	120.00	11.60	15.00	13.96	20.00
4	ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ	...	156.00	200.00	19.99	26.00	48.00	80.00
	ਜੋੜ	...	11508.64	18420.00	2570.37	2650.74	2950.26	2855.43

ਕ੍ਰਮ ਨ:	ਉਪ-ਮੱਦ		1989-90 ਖਰਚ	1990-91 ਲਾਗਤ		1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਰਾਜ ਪੱਧਰ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ	ਰਾਜ ਪੱਧਰ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ
1	2		9	10	11	12	13
1	ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ	...	1289.01	628.00	982.00	820.00	1330.00
2	ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ	...	1949.75	1890.00	310.00	2240.83	166.20
3	ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ	...	20.61	60.00	--	80.00	--
4	ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ	...	101.84	150.00	--	177.50	--
	ਜੋੜ	...	3361.21	2728.00	1292.00	3318.33	1496.20

ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਮੱਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਇਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ :—

ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ

9.2. ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲ-ਢੁਆਈ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵੱਧ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਦਬਾਉ ਨੂੰ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਮਾਰਗ ਝਲਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਸਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨਤ, ਪੂਰਵਕ ਚੱਲਣ ਲਈ' ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚੌਥੀ (1973-74), ਪੰਜਵੀਂ (1978-79) ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1980—85) ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

(ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ।	ਮੱਦ	ਸਥਿਤੀ				1985-90		1990-91 ਦੀ ਸਥਿਤੀ
		1973-74	1978-79	1979-80	1984-85	ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਹੀ ਮਾਰਗ ...	964	964	964	964	964	974	974
2	ਰਾਜ ਸ਼ਾਹੀ ਮਾਰਗ ...	1862	1900	1900	1900	1900	1953	1953
3	ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ...	2076	2100	2100	2100	2100	2037	2037
4	ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੜਕਾਂ ...	2335	2379	2388	2438	2550	2480	2485
5	ਦਿਹਾਤੀ ਸੜਕਾਂ ...	15985	23520	24524	26395	26552	28550	28560
	ਜੋੜ ...	23222	30863	31876	33797	34066	35994	36009

ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ :

9.3. ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲਾਂ, ਬਾਈ-ਪਾਸਾਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਸੜਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ/ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਾਮਲ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 98.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 37.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦਿਹਾਤੀ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਚ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਉਪ ਮੱਦ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 6337.33 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 23.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਉਪ ਮੱਦ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 16.10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ 6.28 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ 21.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 13.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਉਪ ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਮਨ-ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ੋ ਸਮਾਨ :

9.4. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 145.84 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 122.13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਟ-ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਰੋਡ ਰੋਲਰ ਅਤੇ 10 ਬਾਇਲੇਜ਼ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 37.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੁਲ :

9.5. ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮੌਸਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲ ਅਤੇ ਪੁਲੀਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 36 ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ 79 ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 1500.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 1672.41 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 14 ਪੁਲਾਂ ਲਈ 1555.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 550.00 (ਸੋਧੀ ਲਾਗਤ 825.00 ਲੱਖ) ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ 650.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸੜਕ ਫੰਡ :

9.6. ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਰੁਪਿਆ ਮੋਟਰਾਂ ਸਪਿਰਟ ਤੇ ਲੱਗੇ ਕਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 400.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 233.22 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਖੇਤਰ ਸਿਖਲਾਈ, ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ :

9.7. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਘੜਨ ਲਈ ਇਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ/ਪੁਲਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੇਤਰੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਮੁਢਲਾ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 45.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਉਤੇ 76.27 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੜਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ :

9.8. ਸੜਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵ-ਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਢੁਆਈ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵਿਚ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੜਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਢੋ-ਢੁਆਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 50:50 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਯੋਜਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਰਥਾਤ : ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਰੇ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤਾਂ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਕੇ ਅਰਥਾਤ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਬਸ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਤਰਕ ਪੂਰਣ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਤੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ, 1985-86, 1986-87, 1987-88, 1988-89 ਅਤੇ 1989-90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਖਰਚ, 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ :-

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮਾਂ		1985-90 ਲਾਗਤ	1985-86 ਖਰਚ	1986-87 ਖਰਚ	1987-88 ਖਰਚ	1988-89 ਖਰਚ
1		2	3	4	5	6
1. ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼	...	5500.00	645.29	623.47	646.10	1149.21
2. ਪੀ. ਆਰ. ਟੀ. ਸੀ.	...	2750.00	550.00	600.00	1050.00	489.86
ਜੋੜ	...	8300.00	1195.29	1223.47	1696.10	1639.07

ਸਕੀਮਾਂ		1989-90 ਖਰਚ	1990-95 ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਲਾਗਤ	1990-91 ਲਾਗਤ		1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਰਾਜ ਪੱਧਰ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ	ਰਾਜ ਪੱਧਰ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ
1		7		8	9	10	11
1. ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼		1150.00		1090.00	285.00	1390.83	166.20
2. ਪੀ. ਆਰ. ਟੀ. ਸੀ.	...	800.00		800.00	--	850.00	--
ਜੋੜ	...	1950.00		1890.00	285.00	2240.83	166.20

ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ :

9.9. ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਗਿਣਤੀ 2407 ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1,744 ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ, ਦੋ ਉਪ-ਡਿਪੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ 5,550,00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 5,550.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ 4965.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1985-90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ 3682.04 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

	1985-86	1986-87	1987-88	1988-89	1989-90
1. ਸਾਲ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਬਦਲਣਯੋਗ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	124	193	540	578	681
2. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲਣਯੋਗ ਹੋਈਆਂ ਵਾਧੂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	255	500	205	408	339
3. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲਣਯੋਗ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ	379	693	745	986	1020
4. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ	190	190	200	157	249
5. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	186	153	167	305	258
6. ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਬਦਲਣਯੋਗ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	193	540	578	681	762(827)

9.10. 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 1090.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 262 ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ 1050.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1680.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 258 ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ 1250.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਮੱਦ	1991-92 ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1	2	3
1	ਭੋਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ...	98.80
2	ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ...	—
	(i) ਵਾਧਾ ...	---
	(ii) ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ...	1250.00
3	ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਹੂਲਤਾਂ ...	42.03
	ਜੋੜ ...	1390.83

ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ :

9.11. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2750.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1985—90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 3490.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1987-88 ਤੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਮਾਪ ਦੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਅਦਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਦੇ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। 1988-89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 650.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਪਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਬੱਸਾਂ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਬੱਸ ਅੱਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 489.86 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਬਾਕੀ ਦੀ 160.14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ 1988-89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਸਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ 9.00 ਕਰੋੜ

ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਆਮਦਨ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋਈਆਂ ਵਾਸਤਵਿਕ ਵਸੂਲੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸੋਮੇ	1985-90 ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ ਖਰਚ	1985-86 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1986-87 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1987-88 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1988-89 ਵਾਸਤਵਿਕ	1989-90 ਖਰਚ	1990-91 ਲਾਗਤ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	2750.00	550.00	600.00	1050.00	489.86	800.54	800.00	850.00
2	ਉਤੱਰ ਰੇਲਵੇ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	1375.00	354.15	300.00	—	—	—	—	—
3	ਸੰਸਥਾਵੀਂ ਪੂੰਜੀ	1860.00	186.11	203.66	109.72	18.80	—	—	—
	ਜੋੜ	5985.00	1090.26	1103.66	1159.72	508.66	800.54	800.00	850.00

9.12. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਮੱਦ	1985-90 ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1985-86 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1986-87 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1987-88 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1988-89 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1989-90 ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚ	1990-91 ਲਾਗਤ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	5	7	8	9	10
1	ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ —								
	(i) ਵਾਧਾ (ii) ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ...	4725.00	263.86	218.64	289.65	149.07	734.56	800.00	850.00
2	ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਹੂਲਤਾਂ ...	75.00	2.16	0.65	0.10	0.13	2.83	—	—
3	ਹੋਰ ...	10.00	0.38	0.64	0.31	2.17	1.75	—	—
4	ਭੌਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ...	575.00	41.18	49.83	44.51	40.98	61.40	—	—
5	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ...	500.00	150.00	533.00	210.95	—	—	—	—
6	ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ...	—	93.28	95.35	154.20	316.31	—	—	—
7	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ...	—	—	—	160.00	—	—	—	—
8	ਯਾਤਰੀ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ...	—	—	—	100.00	—	—	—	—
9	ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	—	—	—	100.00	—	—	—	—
10	ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ	—	—	—	100.00	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...	5985.00	550.86	898.11	1159.72	508.66	800.54	800.00	850.00

9.12. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਨਤ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 1074 ਹੈ ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 1023 ਸੀ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

	1985-86	1986-87	1987-88	1988-89	1989-90
1. ਸਾਲ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਬਦਲਣਯੋਗ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	—	330	364	496
2. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲਣਯੋਗ ਹੋਈਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	—	98	217	79
3. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲਣਯੋਗ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ...	—	415	428	581	575
4. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ	323	326	325	254	201
5. ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	82	85	64	85	171
6. ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਬਦਲਣਯੋਗ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	330	364	496	404

9.13. 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 200 ਬੱਸਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 800.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 200 ਬੱਸਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ 850.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ :

9.14 ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕਲੱਬ, ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ । ਚੌਥਾ ਹੈ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤੀ ਫਲਾਇੰਗ ਕਲੱਬ, ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਜੋ ਇਕ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਲੱਬ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਪਾਸ 21 ਪੁਸ਼ਪਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਬੋਨਾਂਨਜ਼ਾਂ ਹਵਾਈ ਜ਼ਹਾਜ਼ (4 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲਾ) ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਲਸੰਸ ਦੇਣ ਹਿਤ ਹਵਾਈ ਜ਼ਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸਮੂਹ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਗਲਾਇਡਿੰਗ ਦੀ ਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਪੁਸ਼ਪਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ/ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਓਵਰ ਹਾਲਿੰਗ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸੂਖਮ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਪਰਖ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਏਅਰੋ ਇੰਜਣ ਓਵਰ ਹਾਲਿੰਗ ਵਰਕਸ਼ਾਪ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਟੀਚੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :—

ਕ੍ਰਮ ਨੰ :	ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਨਾਂ	ਯੂਨਿਟ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਟੀਚੇ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (1985-88)	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (1988-89)	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (1989-90)	1990-91 ਟੀਚੇ	1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1991-92 ਟੀਚੇ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪਾਇਲਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਲਸੰਸ	ਨੰ:	25	41	36	15	15	10	15
2.	ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਇਲਟ ਲਸੰਸ ...	ਨੰ:	100	179	47	30	30	20	30
3.	ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ./ਇ. ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ.	ਨੰ:	25	16	6	5	5	5	5
4.	ਬੋਨਾਂਨਜ਼ਾਂ ਰੇਟਿੰਗ ਅਤੇ ਇਨਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਰੇਟਿੰਗ	ਨੰ:	75	—	16	35	35	—	—
5.	ਸਿਮੂਲੇਟਰ ਰੇਟਿੰਗ ...	ਨੰ:	200	155	20	40	40	40	40
6.	ਏਅਰ ਕਰਾਫਟ ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ ਇੰਜੀਨਿਅਰਿੰਗ (ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਕੋਰਸ)	ਨੰ:	100	25	18	20	20	20	20
7.	ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਲਾਈਡਿੰਗ ਪਾਇਲਟ ਲਸੰਸ ...	ਨੰ:	100	3	4	25	25	—	—

9.15 ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 120.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1985–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 79.21 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਮਨ–ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ;—

(ੳ) ਏਅਰ ਕਰਾਫ਼ਟ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਕੂਲ :

9.16 ਏਅਰ ਕਰਾਫਟ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਇੰਜਨੀਅਰਿਗ ਸਕੂਲ ਪਟਿਆਲਾ, ਏਅਰ ਕਰਾਫਟ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1985––90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਲਈ 25.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਜੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਨਾਨ–ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਤਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(ਅ) ਸਿਮੂਲੇਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਯੂਨਿਟ :

9.17 ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਅਵਸਰਾਂ ਲਈ ਪਾਇਲਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਗ੍ਰਾਊਂਡ ਸਿਮੂਲੇਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਯੂਨਿਟ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 5.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1985—90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕਲਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲਬ ਨੂੰ 5.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਨਾਨ–ਪਲਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ੲ) ਫਲਾਈਂਗ ਕਲਬਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ :

9.18 ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਚਾਰ ਫਲਾਇੰਗ ਕਲਬ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਵਲੋਂ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨਟੀਨੈਂਟਲ ਰੋਲਰ ਰੋਏਸ ਇੰਜਣ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ, ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਗਸੋਲੀਨ ਸੰਦਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਨਾਲ ਫਲਾਈਂਗ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਈਂਧਨ ਅਤੇ ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਧਨ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਕਰਕੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਪਣਾ ਲਵੇ। 1990–91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਸਿੱਧੀ ਲਾਗਤ–ਨਿਲ) ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਸ) ਫਲਾਈਂਗ ਕਲੱਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ :

9.19 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਯੂ ਦੂਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਫਲਾਈਂਗ ਕਲੱਬ ਲਈ ਇਕ ਨਵੇਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਫਲਾਈਂਗ ਕਲੱਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ 53.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। (ਸੋਧਿਆ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਭਗ 65.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ)। 1985—90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 10.61 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1990–91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਮਸ਼ੀਨਰੀ/ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ :

9.20 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ 21 ਪੁਸ਼ਪਕ ਅਤੇ 1 ਬੋਨਾਂਨਜ਼ਾਂ (4 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲਾ) ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ/ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼–ਸਮਾਂਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਟਾਕਰੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 41.96 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ–ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1. ਪੁਸ਼ਪਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇੰਜਣ ਬਦਲਣ ਲਈ	...	9.00
2. ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਕਰ ਆਦਿ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਪਬੰਧ	...	2.00
3. ਗਲਾਈਡਰਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ	...	14.00
ਜੋੜ	..	25.00

9.21 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੈਰ–ਸਪਾਟਾ :

9.22 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੈਰ–ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ 26 ਮਾਰਚ, 1979 ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 1985 ਤੱਕ 139.00

ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਚਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ 261.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ ਸੌਂਧੇ ਜਾਣ ਸਮੇਤ 390.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਪੂੰਜੀ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 8.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ 190.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1985—90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 99.49 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1990—91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ—ਕਮ—ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ 90.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। (i) 90.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਉਨੱਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1991—92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵ-ਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ii) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਸੈਰ—ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ 51:49 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 34 ਸੈਕਟਰ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ—ਕਮ—ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇਕ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਹੋਟਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ 100 ਕਮਰੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ 650 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ 16.80 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 823.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਟ ਭਾਰਤ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਭੌਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਮਤ 189.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿਸੇ ਵਜੋਂ ਭੌਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 1989—90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 81.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1990—91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ 90.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਭੌਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1991—92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਭੌਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

9.23 ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਰ—ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਾਸਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਭੌਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ 1985—89 ਦੌਰਾਨ 17.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ ਭੌਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ (6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ (11. 00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਅਰਥਾਤ 17.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਧੋਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 1989—90 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲਾਨਾ 1991—92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

9.24 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿਚ 1.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਸੜਕ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਸਿਤ ਭੌਂ, ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੈਰ—ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਟੇ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 1987—88 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੈਲਾਨੀ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੀ ਭੌਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉਸਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 34.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਨਦਾਮਪੁਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਦਸੂਹਾ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 1988—89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1989—90 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ, ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਕਾਦੀਆਂ ਵਿਖੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਘੋਲ, ਸਰਹਿੰਦ ਅਤੇ ਫਗਵਾੜੇ ਵਿਖੇ ਤੁਰੰਤ ਖਾਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਊਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਅਤੇ ਟਾਇਲਟ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1990—91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਤੇ 1991—92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

9.25 ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੋਟਲ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਇਕ ਫੂਡ ਕਰਾਫ਼ਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ 300.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 190.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਮਸ਼ੀਨਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼—ਸਮਾਨ ਸਮੇਤ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਉਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਦੇਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਭੌਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਛੱਤਿਆ ਰਕਬਾ ਲਗਭਗ 2000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਹੋਵੇਗਾ। 1990—91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਭੌਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

9.26 ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੌਰਿਆਂ ਤੇ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੈਰ ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਬਿਦੇਸ਼ੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਚੰਗੇ ਗਾਈਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। 1989—90 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ (ਸੋਧੀ ਲਾਗਤ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਸਕੀਮ ਨਾਨ—ਪਲਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 1991—92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9.27 ਕਟੋਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪਹਾੜੀ ਸਥਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਭਾਰਤ ਸੈਰ

ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਵਲੋਂ ਇਸ ਥਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚ 115.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 38.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 0.84 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕਟੋਰੀ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 22 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਠਹਿਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। 1990–91 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਭੋਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

9.28. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਇਕ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮਾਧਿਅਮ ਹਨ ਸੈਰ–ਸਪਾਟਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡਣਾ, ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 1991–92 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ - ਅਨੁਮਾਨੀਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਨਟੈਂਟ
1		2	3	4	5	6
1990—91 ਦੌਰਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ/ਮੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ						
ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ						
ਆਰ.ਡੀ.1.1	ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਸੜਕਾਂ ...	140.33	—*	—	—*	—
ਆਰ.ਡੀ. 1.2	ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ, ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਜਰੀ ਆਦਿ ਪਾਉਣਾ	3445.13	—*	—	—*	—
ਆਰ.ਡੀ. 2.1	ਮਸ਼ੀਨਰੀ ...	145.84	—*	—	60.00	60.00
ਆਰ.ਡੀ. 3.1	ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ...	88.35	—*	—	—*	—
ਆਰ.ਡੀ. 4.1	ਪੁੱਲ ...	1672.41	550.00	825.00	650.00	650.00
ਆਰ.ਡੀ. 5.1	ਕੇਂਦਰੀ ਸੜਕ ਫੰਡ ...	233.22	70.00	70.00	100.00	100.00
ਆਰ.ਡੀ. 5.2	ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਹੱਦ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	360.80	—*	—	—*	—
ਆਰ.ਡੀ. 5.3	ਬਾਈ ਪਾਸ ਬਣਾਉਣਾ ...	184.98	—*	—	—*	—
ਆਰ.ਡੀ. 5.4	ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ	6.27	8.00	8.00	10.00	10.00
	ਜੋੜ ...	6337.33	628.00	903.00	820.00	820.00
1990—91 ਦੌਰਾਨ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ/ਮੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ						
ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ						
ਆਰ.ਟੀ. 1	ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ...	3940.00	800.00	800.00	850.00	850.00
ਆਰ.ਟੀ. 2	ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ :					
	(1) ਭੋਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ...	457.48	—	5.00	98.80	98.80
	(2) ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ :					
	(ੳ) ਵਾਧਾ ...	—	—	—	—	—
	(ਅ) ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ...	3682.04	1050.00	1050.00	1250.00	1250.00
	(3) ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਹੂਲਤਾਂ ...	63.41	40.00	35.00	42.03	42.03
	(4) ਹੋਰ ਖਰਚ ...	10.15	—	—	—	—
	ਜੋੜ : (1 ਤੋਂ 4) ...	4213.08	1090.00	1090.00	1390.83	1390.83
	ਜੋੜ ਆਰ.ਟੀ. 1 ਅਤੇ ਆਰ.ਟੀ. 2 ...	7703.08	1890.00	1890.00	2240.83	2240.83

* ਜਿਤਾ ਪੱਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁਕੀਆ ਹਨ ।

1		2	3	4	5	6
1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ/ਮੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ						
ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜੀ :						
ਹਵਾਬਾਜੀ 1.1	(i) ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਏਅਰ ਕਰਾਫਟ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਜਨੀਅਰਿੰਗ ਸਕੂਲ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	25.00	—	—	—	—
	(ii) ਸਿਮੂਲੇਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	5.00	—	—	—	—
	(iii) ਫਲਾਇੰਗ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ	—	5.00	—	5.00	—
ਹਵਾਬਾਜੀ 2.1	ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	10.61	30.00	30.00	25.00	25.00
ਹਵਾਬਾਜੀ 3.1	ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ...	41.96	25.00	25.00	50.00	50.00
	ਜੋੜ ...	81.17	60.00	55.00	80.00	75.00
1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ/ਮੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ...						
ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ :						
ਟੀ.ਐਮ. 1.1	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	99.49	90.00	** 77.00	40.00	40.00
ਟੀ.ਐਮ. 1.2	ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਭੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ	37.00	—	—	—	—
ਟੀ.ਐਮ. 1.3	ਰਾਹ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਭੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ	56.00	20.00	20.00	30.00	30.00
ਟੀ.ਐਮ. 1.4	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ-ਕਮ-ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	81.50	—	—	75.00	75.00
ਟੀ.ਐਮ. 1.5	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	0.84	20.00	20.00	—	—
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :						
ਟੀ.ਐਮ. 1.6	ਵੁਡ ਕਰਾਫਟ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ...	—	20.00	20.00	30.00	30.00
ਟੀ.ਐਮ. 1.7	ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਪਰਚਾਰ ...	—	—	—	2.50	2.50
	ਜੋੜ ...	275.83	150.00	117.00	177.50	177 50

**ਇਸ ਵਿਚ 50.00 ਲੱਖ ਰੁ. ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ ਕਮ ਕਨਵੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ।

ਕਾਂਡ ਦਸਵਾਂ

ਸਿੱਖਿਆ

10.1 ਸਿੱਖਿਆ ਮਨੁਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਇਕ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਸੋਮਾ ਹੈ । ਮਨੁਖੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ । ਉਚਿਤ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ , ਗਿਆਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਤੀਰਾ ਜਾਗਰਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਓ, ਬੇਇਜਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

10.2 ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਹੁਣ ਹਰ ਇਕ ਮਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਇਕ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ 2.00 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ 2.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਹੈ । ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਲਈ 1.00 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਮਿਡਲ ਲਈ 3.00 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਲਈ 5.00 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਚੰਗੇਰਾ ਹੈ । ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਕੂਲ ਛਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦਰ 1986–87 ਵਿਚ 41.5% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1987–88 ਵਿਚ 32.5% ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ।

10.3 ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਧਾਰਣਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਯੋਜਨਾ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀ ਕਰਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਫੰਡ ਜਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ।

10.4 ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮਿਥੀ ਰਕਮ/ਖਰਚ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਤੇ 1991–92 ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਕਮ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ/ਉਪ ਮੱਦਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ :—

		ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90)		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ (1990-91)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ (1991-92)
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4	5
1. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ	ਰਾਜ	1386.00	990.03	--	9.60
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	---	---	240.00	387.80
	ਜੋੜ	1386.00	990.03	240.00	397.40
2. ਸਕੂਲ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ	ਰਾਜ	5294.00	4030.66	105.00	555.25
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	---	--	1005.10	862.35
	ਜੋੜ	5294.00	4030.66	1110.10	1417.60
3. ਕਾਲਜ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ	ਰਾਜ	1215.00	1396.47	244.00	512.00
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	---	---	--	--
	ਜੋੜ	1215.00	1396.47	244.00	512.00

1		2	3	4	5
4. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ	ਰਾਜ	87.00	241.19	130.00	150.00
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ	87.00	241.19	130.00	150.00
5. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	ਰਾਜ	113.00	678.77	15.14	862.00
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	—	—	809.86	10.00
	ਜੋੜ	113.00	678.77	825.00	872.00
6 ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿਭਾਗ	ਰਾਜ	170.00	980.03	50.00	54.00
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ	170.00	980.03	50.00	54.00
7 ਡਾਇਰੈਕਟਰ—					
(i) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ	ਰਾਜ	167.00	182.03	58.00	33.00
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ	167.00	182.03	58.00	33.00
(ii) ਪੁਰਾਤਤਵ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	ਰਾਜ	216.00	250.53	176.00	159.00
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ	216.00	250.53	176.00	159.00
(iii) ਪੁਰਾਲੇਖ	ਰਾਜ	55.00	29.03	83.00	80.00
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ	55.00	29.03	83.00	80.00
ਜੋੜ (1-7)	ਰਾਜ	8703.00	8778.74	861.14	2414.85
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	—	—	2055.36	1260.15
	ਜੋੜ	8703.00	8778.74	2916.50	3675.00

10.5. ਬਹੁਤੀਆਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਰਨੀਚਰ, ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਜ-ਸਮਾਨ/ਅਪਰੇਟਸ, ਲੈਵੇਟਰੀ, ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਤਜਵੀਜ਼ੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਬਾਕੀ ਸਕੀਮਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :–

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ)

10.6. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਲੋਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.7. ਰਾਜ ਵਿਚ ਭੌਂ ਮਾਲੀਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਇਕ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਆਂ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ/ਟਾਊਨ ਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਆਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ 5 ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ 3.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਤੌਰ ਟੋਕਨ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.8. ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1500 ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚੋਂ 200 ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕਾਲੀ ਸਫਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਬਾਕੀ 1300 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚੋਂ 800 ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ 160 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ 100 ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਿਡਲ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ

10.9. ਵਿਭਾਗ ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ ਦਾ ਐਨ.ਸੀ.ਈ ਆਰ.ਟੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਹੀ ਪੁਨਰ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮਜੂਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਾਨ ਪਲਾਨ ਬਜਟ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਖਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਗੁਣਾਤਮਕ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਤੌਰ ਟੋਕਨ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ

10.10. ਰਾਜ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖ ਕਾਰਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੈਮੀਨਾਰ/ਪਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਆਦਿ ਵੀ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

10.11. ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਟੀ.ਏ/ਡੀ.ਏ ਭਾਗ ਦਾ ਖਰਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀ.ਏ./ਡੀ.ਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

10.12. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਰੋਪੜ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 23.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ।

10.13. ਕਿੱਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ/ਮਾਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ-ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ 5 ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਵਿੰਗ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾ-ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਉਣਾ

10.14. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 25 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਟੀਚੇ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 180 ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੁਣ 2.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ 5.00 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਜੇ ਵੀ ਪਛੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 10 ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਸਿ.ਵਿ-2.23 'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਦੀ ਰਚਨਾ' ਹੇਠਾਂ ਰਖੀ ਰਾਸ਼ੀ 458.00 ਲੱਖ ਰੁ. ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

10.15. ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 50 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਕੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਟੀਚੇ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 135 ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਰਖੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਆਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ 10 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕਿ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਸਿ.ਵਿ.2.23 'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਦੀ ਰਚਨਾ' ਹੇਠਾਂ ਰਖੀ ਰਾਸ਼ੀ 458.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

10.16. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ 308 ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ 10+2 ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ 10+2 ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 1:3 ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ 350 ਹੋਰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 50 ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਧਾਏ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਾਮਰਸ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਸਿ.ਵਿ-2.23'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੇਠਾਂ ਰਖੀ ਰਾਸ਼ੀ 458.00 ਲੱਖ ਰੁ. ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

10.17. ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ 1990 ਤਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ +2 ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਿੱਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਇਹ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ 1995 ਤਕ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਤਾ ਧਾਰਨਾ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹਿੱਸਾ-ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਸਿ.ਵਿ-2.23 'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਦੀ ਰਚਨਾ' ਹੇਠਾ ਰਖੀ ਰਾਸ਼ੀ 458.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

10.18. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੀਆਂ 638 ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹੁਣ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਲਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਸ ਦੀਆਂ 1167 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਸਬੰਧੀ ਰਪੋਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। 1991–92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ 50 ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

10.19. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਆਰਥਕ ਪੈਕੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁਖੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਸਹੂਲਤਾਂ (ਆਰਥਕ ਪੈਕੇਜ) ਦੀ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਟੋਕਨ ਵਜੋਂ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ :

10.20. ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਉਪਰ, ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਿਆ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਟੋਕਨ ਰਾਸ਼ੀ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰਵਾਨਤ ਰਕਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਕੀਮਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92
(i) ਕੋਚਿੰਗ ਕੈਂਪ ਲਗਵਾਉਣੇ ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਉਣੇ		8.00
(ii) ਕੱਬ ਤੇ ਬੁਲ ਬੁਲ ਲਹਿਰ	...	2.00
(iii) ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	...	7.00
(iv) ਡੀ.ਪੀ.ਈ. ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ	...	10.00
(v) ਉਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ (ਸਰੀਰਕ) ਸਿਖਿਆ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ 12 ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ	...	1.00
(vi) ਕੋਚਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਯੋਗ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨਤ ਕਰਨਾ	..	2.00
ਜੋੜ	...	30.00

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿਖਿਆ

10.21. ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਚ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1990–91 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ 244.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1991-92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ 512.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

10.22. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਅਮਲਾ

ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 1.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.23. ਉਚਿਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਉਚ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਅਸਰਦਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉੱਚ ਸਿਖਿਆ ਪਰੀਸ਼ਦ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਪਾਲਸੀ ਨਿਰਣਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ :

10.24. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਚੇਅਰਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 1990–91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1991–92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.25. ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.26. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ 180.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ 1988–89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਖੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਪਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੀ। ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

10.27. ਵਿਭਾਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਰੀਜਨਲ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪਸਾਰ

10.28. ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਨ ਪਲਾਨ ਬਜਟ ਵਿਚ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਕਾਲਜ ਨਾਨ ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਨਵੇਂ ਕਾਲਜ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਨਵੇਂ ਕਾਲਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.29. ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰੀ ਸਿਖਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ/ਵਿਸ਼ੇ, ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਰਨੀਚਰ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਜ-ਸਾਮਾਨ, ਪੁਸਤਕਾਂ, ਲਬਾਰਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ "ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ" ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਈ 190.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.30. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਹੋਸਟਲ' ਦੀ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਬਰਤਨ, ਮੰਜੇ, ਛੱਤ ਦੇ ਪੱਖੇ, ਹੋਸਟਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 34.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.31. 1 ਸਤੰਬਰ, 1970 ਤੋਂ 1 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ 6 ਨਵੇਂ ਗੈਰ–ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ 1 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਤੋਂ 1 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਾਟੇ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਉਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਜੋ 1 ਨਵੰਬਰ 1977 ਤੋਂ 1 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਾਨ–ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.32. ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਪੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਸਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਉਂਦੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਨਵੇਂ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਜ਼–ਸਾਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.33. ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਅਮਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

10.34 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ 130.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 150.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

10.35. ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, 1991–92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 11.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(i) ਫਿਰਤੂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-ਤੇ-ਵਿਕਰੀ ਵੈਨ

(ii) ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਜੋਲ

(iii) ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਵਾਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ :

(iv) ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ/ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ;

(v) ਮਾਨਵਿਕੀ ਸ਼ਾਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਵੋਤਮ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਲੇਖਕ ਪੁਰਸਕਾਰ/ਇਨਾਮ

10.36. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਦੁਰਲਭ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਪਾਦਨ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਦੁਰਲਭ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਿਤ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

10.37. ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜਨ ਲਈ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :

(i) ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ

(ii) ਨਾਟਕ ਉਤਸਵ/ਕਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ

(iii) ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ ਕਵਿਤਾ/ਕੇ.ਐਲ.ਕਪੂਰ ਵਾਰਤਕ/ ਮਹਿਮੂਦ ਸ਼ੇਰਾਨੀ ਆਲੋਚਨਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ;

(iv) ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ

(v) ਦੁਰਲਭ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਆਦਿ ;

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

10.38 ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ, ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕ ਦਾ ਪੁਨਰਉਥਾਨ, ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਉਣਾ ਦੁਰਲਭ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੇ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਸ਼ਾ ਭਵਨ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ

10.39 ਭਾਸ਼ਾ ਭਵਨ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਲ 1988–89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਟਿੱਕਣ ਨਾਲ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ 98.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਖਤ ਵਿੱਤੀ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਕਾਰਨ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

1040. ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 35.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਈਕਰੋ ਫਿਲਮਿੰਗ (9.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਤੇਜ਼ ਸਪੀਡ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ (2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਪਤਾਹ (9.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਤਰੈ–ਭਾਸ਼ੀ ਸਵੈ ਸਿਖਿਅਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ (1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ (1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ (10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਭਾਸ਼ਾ ਲਬਾਰਟਰੀ (0.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਸੰਭਾਲ (2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ)।

ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ

10.41 ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਪ ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ, ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ) ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਰੋਗਰਾਮ, ਸਾਲ 1991–92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 951.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮ

10.42 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 360.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਟਿੱਕਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1989–90 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਯੂਨੀ–ਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹਾਇਤਾ ਅਨੁਦਾਨ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਾਨ–ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੱਗੇ ਸਕੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ ਦੀ 1991–92 ਵਿਚ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਬਾਕੀ ਸਕੀਮ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

10.43 ਇਕ ਨਵੀਂ ਕਿੱਤਾ ਮੁਖੀ ਸਕੀਮ 'ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ –ਗਾਂਟ–ਇਨ–ਏਡ' ਜਿਸਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਂ 'ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਐਂਡ ਐਮਪਲਾਇਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਬਾਰਡਰ ਯੂਥ ਹੈ, ਸਾਲ 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਲਈ 500.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾ–ਮਿਲਟਰੀ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੀ ਪੱਧਰ ਅਨੁਸਾਰ 800.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

10.44 ਵਖ ਵਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ, ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਸਿਖਿਆ, ਖੇਡਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਈ ਯੁਵਕ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿ ਨੇੜੇ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਦਿਹਾਤੀ ਯੁਵਕ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ/ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਰਦਾਇਕ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਈ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 2.15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਂਦਰ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਨਾਨ–ਪਲਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ।

10.45 ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਕ ਯੁਵਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਯੁਵਕ ਅਗਵਾਈ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ, ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ, ਯੁਵਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾ–ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ, ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੋਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ, ਯੁਵਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਪ੍ਰਬੰਧ–ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 0.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

10.46 ਯੁਵਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ, 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 4.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ 3 ਤੋਂ 4 ਦਿਨਾਂ ਦੇ 6 ਯੁਵਕ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

10.47 ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਲਜਾਂ/ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਦੋਂ ਤਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਜੁਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਸੇ ਕਾਲਜ/ਸਕੂਲ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 0.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ।

10.48 ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਦੂਸਰੇ ਪਰੋਗਰਾਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੁਵਕ ਅਗਵਾਈ, ਸਿਖਲਾਈ, ਹਾਈਕਿੰਗ, ਟਰੈਕਿੰਗ, ਪਰਬਤ ਆਰੋਹਣ (7.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ (2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਅੰਤਰ–ਰਾਜੀ ਦੌਰੇ (4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ). ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਦਿਵਸ/ਸਪਤਾਹ (1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੋਈ ਰਕਮ 14.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਖੇਡਾਂ :

10.49 ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮੋਹਰੀ ਹੈ। ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 54.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਕੋਚਿੰਗ ਸਕੀਮਾਂ :

10.50 ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲਗਭਗ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ । ਹੁਣ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸਤਾਰ–ਖੇਤਰ ਉਪ–ਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜੋ ਖਿਡਾਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਆਉਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਫ਼ਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 240 ਦਿਨ ਲਈ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ ਲਈ 30 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਖਿਡਾਰੀ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਅਮਲਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਏਗਾ । ਇਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 14.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਸਕੀਮਾਂ :

10.51 ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ

ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ 'ਐਤਵਾਰ ਖੇਡਾਂ' ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਕੀਮ 10.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ :

10.52 ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਸਮਾਨ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਅਧੀਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸ :

10.53 ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਡ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ, ਖੇਡ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਰਾਹੀਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਮਿਉਂਸਪੈਲਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਮਦਾਦ ਮੁਹਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ/ਭਾਰਤ ਖੇਡ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਇਮਦਾਦ ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਅਧੀਨ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਵਿਚ ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ :

10.54 ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆ–ਚਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਪ–ਮਦ ਅਧੀਨ 294.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਕਾਲਜਾਂ) ਦੇ ਸਭਿਆ–ਚਾਰਕ ਪਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 22.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ :

10.55 ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਵਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ (1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿੰਗ (5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਅਜਾਇਬਘਰ ਵਿੰਗ (2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਅਤੇ ਪੁਰਾਲੇਖ ਵਿੰਗ (0.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਲਈ 8.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ :

10.56 ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ/ਨਾਚਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨਿਮਨ ਦਰਜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਦਮਾਂ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗੀ :—

(i) ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ–ਅੰਕਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ :

(ii) ਰਵਾਇਤੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ/ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਸੁਰੀਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ;

(iii) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜ ਸੰਚੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ;

(iv) ਪਟਿਆਲਾ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਕੁਰਸੀਨਾਮਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਚਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ;

(v) ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ–ਦਰਸ਼ਨ ਆਦਿ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ–ਪ੍ਰਪੇਖਣ ;

(vi) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਧੁਨੀ ਸਟੂਡੀਓ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ

(vii) ਖੇਤਰ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਚਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਧੁਨੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਟਾਡੋਰ ਦੀ ਖਰੀਦ।

10.57 ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ ਵਿਚ ਜੁਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨੈ–ਪਤਰ ਮੰਗਣ ਪਿਛੋਂ, ਗ੍ਰਾਂਟ/ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਲਾਂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਿੰਨ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬ ਨਾਟਕ ਆਕਾਦਮੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਲਿਤ ਕਲਾ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਪੇਸ਼ਾਵਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਜੁਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 5.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਰਵਾਨਗੀ ਹੈ।

10.58 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਯੁਵਕਾਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਖਿਲਰੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਬੰਧੀ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਡਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਪਰਸਤੀ ਦੇਣਾ ਵੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

10.59 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨਾਭਾ ਹਾਊਸ, ਸਕੰਦਰਾ ਰੋਡ ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਧਨਾ ਤੇ ਕੁਝ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਸਕੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.60 ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ 6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਚਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਯੂਨਿਟ ਰਾਹੀਂ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਮੀਆਂ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਚਲਦੀਆਂ ਵਿਰਦੀਆਂ ਨੁਮਾਇਸ਼ਾਂ, ਫਿਲਮਾਂ ਆਦਿ ਦਿਖਾ ਕੇ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤੱਤਵ :

10.61 ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ 68.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 71.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਰਾ–ਤੱਤਵ ਰਿਪੋਟ ਦੀ ਛਪਾਈ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਸਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਚਿਤਰਾਂ ਦੀ ਰਸਾਇਣਕ ਸੰਭਾਲ ਲਈ (2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) (ii) ਰਸਾਇਣਕ ਸੰਭਾਲ ਪਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਲਈ ਲਈ (5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) (iii) ਹਵਾਲਾ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ (1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਜਾਇਬ ਘਰ :

10.62 ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 88.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ 108.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.63 ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਚਿਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲਾ ਸਾਹਿਤ/ਕਿਤਾਬਚੀਆਂ ਆਦਿ ਛਾਪਣ ਲਈ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.64 ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ/ਗੈਲਰੀਆਂ ਵਿਚ ਮੁਰੰਮਤ/ਸੁਧਾਰ ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆਉਣ, ਸੁਰਖਿਆ ਉਪਾ ਕਰਨ, ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੂਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.65. ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਲਾ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ, ਸੁਰਖਿਅਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜੀਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਭਿਆ-ਚਾਰਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੁਰਾਲੇਖ :

10.66. ਪੁਰਾਲੇਖ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.67. 'ਪੁਰਾਲੇਖਾਂ ਦੇ ਨਵੀਂਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰਖਿਅਣ' ਦੀ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 0.20 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.68. 'ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੈੱਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਵਸੀਲਿਅ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਖੋਜ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 0.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.69. ਸੰਭਾਲ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ 5.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 6.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਹੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਸਿਖਿਅਤ ਅਮਲਾ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।

10.70. ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਰਾਲੇਖ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਇਹ ਰਕਮ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੁਸਤਕਾਂ ਖਰੀਦਣ/ਅਮਲੇ ਆਦਿ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.71. ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1989–90 ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੁਰਾਲੇਖ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਰਾਲੇਖ ਵਿਭਾਗ ਇਕੋ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੋਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਭਾਵ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਰਾਲੇਖ ਮਿਲਕੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 63.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪੁਰਾਲੇਖ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖਰਚ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਇਹ ਰਕਮ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

10.72. ਦੂਸਰੀਆਂ ਦੋ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਰਥਾਤ ਸਾਂਭ–ਸੰਭਾਲ, ,ਮਾਈਕਰੋ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਾਦਨ ਲਈ (2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਅਤੇ (ii) ਪੁਰਾਲੇਖ ਗੈਲਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 0.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 0.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ (ਸਿਖਿਆ):

10.73. ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ–ਨਾਲ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀ–ਕਰਣ ਅਧੀਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਕੇ ਗੁਣਾਂਤਮਕ ਪੱਖੋਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ

10.74. ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲੋੜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾਂ ਪੱਧਰ (ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ) ਅਤੇ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ ਤਕ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਜਕ–ਆਰਥਕ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘਟ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਗਭਗ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਹੀ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਰਖਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਾਧੇ ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ, ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਸਿਵਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਸੜਕਾਂ, ਜਨ ਸਿਹਤ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

10.75. ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਹੁਣ ਤਕ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਿਵਲ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਅਤੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਹ ਰਵਾਇਤੀ ਕੋਰਸ ਦਰਅਸਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਸ਼ਿਖਲਾਈ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਜੋਕੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਚ ਪਾਏ ਦੀਆਂ ਸੂਖਮ ਵਿਧੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਭਾਰ ਚੇਤੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਭਾਗ ਹੇਠਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਸਜਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(i) ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਉਭਰ ਰਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣਾ।

(ii) ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਾਂ ਪਧਰਾਂ ਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬੰਦੀ

(iii) ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

(iv) ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਾਂ ਪੱਧਰਾ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ

10.76. ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਿਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇਨਟੇਕ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚਕਾਰ ਇਨਟੇਕ ਤੋਂਪੀਕ ਵਿਚ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਧਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਲਿਸੀ ਹੋਰਨਾਂ ਗਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲੋੜਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੋਣ:

10.77. ਸਤਵੀਂ ਅਤੇ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚਲੀ ਲਾਗਤ/ ਖਰਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ:—

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ ਅੰਕ	ਪਰੋਗਰਾਮ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਅਸਲ ਖਰਚਾ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1985-86	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1986-87	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1987-88	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1988-89	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1989-90	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ...	10.00	1.97	3.01	3.29	2.99	4.35	1.00	---
2.	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਕ ...	146.75	92.42	161.96	129.81	147.83	115.29	40.00	219.00
3.	ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ...	200.00	2.80	24.82	10.46	47.55	21.55	145.00	105.00
4.	ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ...	809.00	27.79	124.67	151.20	209.65	326.40	630.00	1570.00
5.	ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ...	95.10	13.10	12.24	2.50	11.00	10.00	4.00	6.00
6.	ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ ...	171.75	8.55	10.00	24.90	11.06	16.65	20.00	50.00
7.	ਹੋਰ ਪਰੋਗਰਾਮ ...	71.00	4.50	7.47	12.48	10.65	8'02	60.00	18.00
8.	ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ...	---	---	---	---	---	---	---	1231.00
	ਜੋੜ ...	2504.00	151.13	343.77	334.64	440.73	505.17	1000'00	3720.00

ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

10.78. ਨਵੀਂ ਸਿਖਿਆ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਉਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜਿਠਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਅਸਰਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਜ ਕਲ੍ਹ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਭੂਮਿਕਾ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਣਗੌਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੇਸ਼ਾਵਾਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਚ ਰੁੱਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 10.00 ਲੱਖ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਉਪਰ 15.61 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਅਮਲਾ/ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਮਲਾ ਨਾਨ-ਪਲਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿੱਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

10.79. ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਜ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 5 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿੱਤਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੱਧਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (i) ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ii) ਗਾਰਮੈਂਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (iii) ਪੰਜਾਬ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਸਥਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (iv) ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ (v) ਸਰਕਾਰੀ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਅਤੇ ਨਿਟਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਸਿਲੇਬਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਅਜੋਕੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿਚਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 195.00 ਲੱਖ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 100.30 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਅਮਲਾ ਲਗਾਉਣ ਹਿਤ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 145.00 (ਸੋਧਿਆ 76.00 ਲੱਖ) ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 105.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਮਲਾ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੋਧ

10.80. ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਨ-ਪਲਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੋਧ ਦੀ ਸਕੀਮ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 4.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ

10.81. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿ ਵਾਕਫ਼ੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਸਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ

10.82 ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕੰਮ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਮਾਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਬਠਿੰਡਾ

10.83. ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਉਪਰ 301.93 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਏ। 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਰੱਖੇ ਗਏ 15.00 ਲੱਖ ਨੂੰ ਨਿਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਲੈਨ ਸਾਈਡ ਤੇ ਫਿਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਪਟਿਆਲਾ

10.84. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਅਗਲੀ ਜੁਲਾਈ ਭਾਵ 1990 ਤੋਂ ਜਮਾਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਛੁੱਕ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 160.62 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕੰਮ ਕਰਣ ਯੋਗ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 80.00 ਲੱਖ (ਸੋਧਿਆ 47.00 ਲੱਖ) ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 190.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ

10.85. ਇਹ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਸਕੀਮ ਹੈ । ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਸਹੂਲਤ 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ । ਜਮਾਤਾਂ ਜੁਲਾਈ 1990 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ

10.86. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 9.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਗਤ ਦੇ ਬਦਲੇ 19.13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

10.87 ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਫਾਰਮੇਸੀ :—ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਦਾ ਦੋ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਜਮਾਤਾਂ ਚਾਲੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ । ਅਗਲੇ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਭਾਵ ਜੁਲਾਈ 1990 ਵਿਚ ਜਮਾਤਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 3.00 ਲੱਖ (ਸੋਧਿਆ—1.00 ਲੱਖ) ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨ 1991-92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਅਮਲਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੋਧ

10.88. ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਿਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਅਮਲੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੋਧ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕਾਂ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਇਂਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ

10.99. ਇਕ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ । ਇਸ ਵਿਚ ਜੁਲਾਈ 1989 ਤੋਂ ਜਮਾਤਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਨ੍ਹ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਸੀਵਰੇਜ, ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਿਸਟਮ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਸਾਰਾ ਅਣ—ਅਵਰਤਕ ਖਰਚਾ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਆਵਰਤਕ ਖਰਚਾ 50:50 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ 50 ਏਕੜ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਤੇ 50% ਆਵਰਤਕ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਲ 1990—91 ਲਈ 130.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਸੋਧਿਆ 125.00 ਲੱਖ) ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92 ਵਿਚ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿਗ ਕਾਲਜ, ਬਠਿੰਡਾ

10.90 ਸਾਲ 1989—90 ਦੇ ਚਲੰਤ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਨੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਜੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਅਜੇ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪਾਸੇ ਤੇ ਵਧੀਕ ਫੈਕਲਟੀ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਖਪਤ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸਿਖਲਾਈ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 1990—91 ਲਈ 250.00 ਲੱਖ (ਸੋਧਿਆ 330.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 1100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸੰਸਥਾ :—

10.91. ਸਵਰਗੀ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਇੰਜ—ਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਤੇ ਵਿਲਖਣ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚਲੇ ਕੋਰਸ ਪੜਾ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਪੜ੍ਹਾ ਵਿਚ 10 ਡਿਪਲੋਮਾ ਅਤੇ 12 ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਜਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾ ਉਪਲਬੱਧ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਖੋਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸ ਸੰਸਥਾਂ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 300 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਕਰੀਬ 408 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਹੋਰ ਖਰਚਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ । ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 1990—91 ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਪਲੈਨ ਸਾਇਡ ਤੇ ਫਿਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92 ਵਿਚ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉੱਦਮੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸੰਸਥਾ : —

10.02. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਉਦਮੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਮੁਹਾਲੀ ਜਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ 550.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਸਾਲ

1990–91 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੁਣ ਨੌਜਾਵਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਖਰਚੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 70.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਔਸ਼ਧੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ

10.93. ਫਾਰਮੇਸੀ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਔਸ਼ਧੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਕਿ ਹੋਰ ਅਧਾਰਤ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਸੋਧਿਆ —30.00 ਲੱਖ) ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ 400.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹੋਰ ਪਰੋਗਰਾਮ

10.94. ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ/ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹੁਣ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹੂਲਤਾਂ

10.95. ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ ਅੱਜ ਤੋਂ 10 ਤੋਂ 17 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਡੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਕੈਂਪਸ ਵਿਕਾਸ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਖੇਡਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸ਼ੁਗਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ 16.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

10.96. ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਹਿਤ 1990–91 ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਜ਼ੀਫੇ

10.97. 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੇਣ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਨਵੀਆਂ ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ :

10.98. 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਆਂ ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਉਪ–ਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ

ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

10.99. 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵਿਚ 5 ਨਵੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ

10.100. 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕ–ਨਿਕ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ

10.101. 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕਾਂ :

10.102. ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕ, ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ 30.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ

10.103. 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਡਿਪਲੋਮੇ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਉਪਬੰਧ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

10.104 ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ 5.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣੇ :

10.105. 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਦੇਖ-ਭਾਲ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ 300 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ

10.106. 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ

10.107. (i)1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਨਵੇਂ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

10.108. (ii) ਉਕਤ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਨਵੇਂ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਮਈ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 70% ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ /ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ 79.48 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 70% ਭਾਵ 55.64 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 30% ਭਾਵ 23.84 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ । ਕਿਉਂਜੋ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਖ਼ਰਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਇਸ ਲਈ 1991-92 ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਕੁਲ 12.31 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

ਲੜੀ ਨੰ	ਅੰਗ ਦਾ ਨਾਂ	1991-92		
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਰਾਹੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ	ਕਾਲਮ 3 ਵਿਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਕਨਟੈਂਟ
1	2	3	4	5
1.	ਹਦਾਇਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸਨ	79.25	55.47	40.00
2.	ਸ਼ਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ/ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਕੋਰਸ ...	673.56	451.49	416.24
3.	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ...	240.76	168.54	107.76
4.	ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	237.43	166.20	204.00
	ਜੋੜ	1231.00	861.70	768.00

ਹਦਾਇਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ

10.109 ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 79.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ, ਚਲ ਰਹੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇਣਾ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ।

10.110. ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੋਰਸ

ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 673.56 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਦੋ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

10.111. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ

ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 240.76 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਕਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥਾਪਰ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇਣਾ, ਫੈਕਲਟੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ, ਸਮੂਹਿਕ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

10.112. ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1903.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵਖ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਕੁਆਟਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਉਕਤ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਨਥੀ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ'

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਅੰਕ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਾਗਤ	ਕਾਲਮ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀ-ਟਲ ਕੰਨਟੈਂਟ
1		2	3	4
ਟੀ. ਈ. 1.40 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ :				
(ਏ)	ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ...	18.00	12.60	--
(ਬੀ)	ਨਿਰੰਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ...	--	--	--
(ਸੀ)	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ...	52.00	36.40	40.00
(ਡੀ)	ਰਾਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ ...	7.25	5.07	--
(ਈ)	ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	2.00	1.40	--
	ਜੋੜ ...	79.25	55.47	40.00
ਟੀ. ਈ. 1.41 ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ :				
(ਏ)	ਗਾਰਮੈਂਟ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਫੈਸ਼ਨ ਡਿਜਾਈਨ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ...	6.50	4.55	3.00
(ਬੀ)	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਲਈ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਲੁਧਿਆਣਾ	100.00	70.00	90.00
(ਸੀ)	ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ...	100.00	70.00	90.00
(ਡੀ)	ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਲ, ਰੋਪੜ ...	100.00	70.00	90.00
(ਈ)	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਡਿਜਾਇਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	28.70	20.09	10.00
(ਐਫ)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	16.00	11.20	13.33
(ਜੀ)	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਬਟਾਲਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕਸ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	25.00	17.50	20.00
(ਐਚ)	ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਤਾ ਡਿਜਾਇਨ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ...	86.10	60.27	30.00
(ਆਈ)	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਬਟਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁਰੰਮਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ	28.70	18.69	10.00
(ਜੇ)	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	28.70	20.09	10.00
(ਕੇ)	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਲ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਪਰੋਸੈਸਰ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	28.70	20.09	10.00

1		2	3	4
(ਐਲ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨੀਕਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਇਨਸਟਰੂਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ	...	28.70	20.09	10.00
(ਐਮ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਟਾਲਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਗਾਰਮੇਂਟ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਖਿਆ ਕੇਂਦਰ	...	12.00	8.40	8.00
(ਐਨ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੂਲਤਾਂ	...	32.27	22.58	13.75
(ਓ) ਸਮੂਹਿਕ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ, ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿੰਗ ਬਣਾਉਣਾ	...	7.79	5.45	3.43
(ਪੀ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ	...	24.67	17.27	—
(ਕਯੂ) ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਕਾਰ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	...	19.73	13.81	4.73
ਜੋੜ	...	673.56	471.49	416.24
ਟੀ. ਈ. 1.42 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ :				
(ਏ) ਅਮ. ਸੀ. ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਜੀ. ਐਨ. ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨਿਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	...	32.00	22.40	26.67
(ਬੀ) ਥਾਪਰ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ		14.50	10.15	10.00
(ਸੀ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪੋਲੀਟੈਕਨੀਕ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮੁਰੰਮਤ ਇੰਜੀਨਿਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ		28.70	20.09	10.00
(ਡੀ) ਨਿਰੰਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਪਟਿਆਲਾ	...	3.00	2.10	2.00
(ਈ) ਪਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਫਲੈਕਸੀਬਿਲਟੀ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	...	5.42	3.79	—
(ਐਫ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੂਲਤਾਂ	...	2.93	2.05	1.25
(ਜੀ) ਥਾਪਰ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ	...	7.90	5.53	2.00
(ਐਚ) ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ	...	6.58	4.62	—
(ਆਈ) ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਦਾ ਅਧੁਨੀਕੀ ਕਰਣ	...	8.57	6.00	—
(ਜੇ) ਸਮੂਹਿਕ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਕਰਨੋਲੋਜੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	...	19.46	13.63	8.57
(ਕੇ) ਏਕੀਕਿਰਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	...	106.44	74.50	46.01
(ਐਲ) ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	...	5.26	3.68	1.26
ਜੋੜ	...	240.76	168.54	107.76
ਟੀ. ਈ. 1.43 ਦੂਜੇ ਪਰੋਗਰਾਮ :				
(ਏ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਕੁਆਟਰ	...	112.00	78.40	100.00
(ਬੀ) ਚਲ ਰਹੇ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਣ	...	121.43	85.00	100.00
(ਸੀ) ਦੇਖਭਾਲ ਸੈਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	4.00	2.80	4.00
ਜੋੜ	...	237.43	166.20	204.00
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	1231.00	861.70	768.00

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ III

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
		ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ5 ਵਿੱਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6
2212202 ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ						
01 ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ)						
001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ:						
ਸਿ. ਵਿ. 1.1 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ: ਅਧਿਕ ਅਮਲਾ		16.93	—	—	1.00	—
ਜੋੜ (001)	...	16.93	—	—	1.00	--
101 ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ:						
ਸਿ. ਵਿ. 1.2 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	...	15.53	1.40	1.40	3.60	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.3 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮਿਆਰਕ ਸੁਧਾਰ	...	--	--	--	--	--
ਜੋੜ (101)	...	15.53	1,40	1.40	3.60	—
106 ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ:						
ਸਿ. ਵਿ. 1.4 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ	...	183.99	21.20	21.20	—	--
ਸਿ. ਵਿ. 1.5 ਸਿਖਲਾਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ	...	5.63	—	--	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.6 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕਾਲੀ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕ	...	24.87	2.80	2.80	5.00	--
ਸਿ. ਵਿ. 1.7 ਸ਼ੋਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ		85.08	15.00	15.00	--	--
ਜੋੜ (106)	...	299.57	39.00	39.00	5.00	--
107 ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ:						
ਸਿ. ਵਿ. 1.8 ਜ਼ਿ. ਸਿ. ਅਫਸਰਾਂ/ਸੈ. ਹੈ. ਅ./ਹੈ. ਅ. ਲਈ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ	...	3.81	—	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.9 ਜੇ. ਬੀ. ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ		54.19	—	—	—	--
ਜੋੜ (107)	...	58.00	—	—	—	—

(ਰੁਪਏ ਲਖਾਂ ਵਿਚ)

1	2	3	4	5	6
800 ਹੋਰ ਖਰਚੇ :					
ਸਿ. ਵਿ. 1.10 ਕਲਾਸ ਕਮਰਿਆਂ ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	600.00	200.00	200.00	—	—
ਜੋੜ (800) ...	600.00	200.00	200.00	—	—
ਜੋੜ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ) ...	990.03	240.40	240.40	9.60	—
ਮਿਡਲ ਸਿੱਖਿਆ					
052 ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ					
ਸਿ. ਵਿ. 1.11 ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ	44.55	20.00	20.00	—	—
ਜੋੜ (052) ...	44.55	20.00	20.00	—	—
101 ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ					
ਸਿ. ਵਿ. 1.12 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਿਚ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ ...	636.18	—	—	*	—
ਜੋੜ (101) ...	636.18	—	—	—	—
105 ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ					
ਸਿ. ਵਿ. 1.13 ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ...	29.49	10.00	10.00	*	—
ਜੋੜ (105) ...	29.49	10.00	10.00	—	—
106 ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ					
ਸਿ. ਵਿ. 1.14 ਸ਼ੌਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	48.46	14.60	14.60	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.15 ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ ...	53.88	20.00	20.00	—	—
ਜੋੜ (106) ...	102.34	34.60	34.60	—	—
800 ਹੋਰ ਖਰਚੇ					
ਸਿ. ਵਿ. 1.16 ਕਲਾਸ ਕਮਰਿਆਂ/ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	60.00	60.00	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.17 ਸਾਇੰਸ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	105.44	40.00	40.00	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.18 ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਬਣਾਉਣਾ	17.66	3.00	3.00	3.00	—
ਜੋੜ (800) ...	123.10	103.00	103.00	3.00	—
ਜੋੜ (ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ) ...	935.66	167.60	167.60	3.00	—
ਜੋੜ (101) ...	1925.69	408.00	408.00	12.00	—

ਨੋਟ :—*ਇਹ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ।

(ਰੁਪਏ ਲਖਾਂ ਵਿਚ)

1		2	3	4	5	6
02 ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ						
001 ਹਦਾਇਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੇਖਾ ਅਮਲਾ	...	1.04	--	--	--	--
ਜੋੜ (001)	...	1.04	--	--	--	--
004 ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.2 ਵਿਗਿਆਨ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ		6.47	2.00	1.70	4.00	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.3 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਯੂਨੀਸੈਫ) ਨੂੰ ਸਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	...	0.50	--	--	0.25	--
ਜੋੜ (004)	...	6.97	2.00	1.70	4.25	--
052 ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.4 ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ		75.82	50.00	50.00	—	—
ਜੋੜ (052)	...	75.82	50.00	50.00	--	--
105 ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.5 ਅਧਿਆਪਕਾਂ/ਮਾਸਟਰਾਂ/ਮਿਸਟਰੈਸਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ	...	58.81	--	--	--	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.6 ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	99.43	--	--	23.00	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.7 ਅਨੁਵਰਤੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	2.31	--	--	--	--
ਜੋੜ (105)	...	160.55	--	--	23.00	--
106 ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.8 ਹਾਈ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ		76.54	25.00	25.00	--	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.9 ਸ਼ੌਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ		43.42	50.00	50.00	--	--
ਜੋੜ (106)	...	119.96	75.00	75.00	--	--

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1		2	3	4	5	6
107 ਵਜ਼ੀਫੇ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.10 ਗਰੀਬ ਪਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ	...	37.74	--	--	--	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.11 ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫੇ	...	17.56	--	--	--	--
ਜੋੜ (107)	...	55.30	--	--	--	--
108 ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.12 ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਣੀ		9.74	--	--	--	--
ਜੋੜ (108)	...	9.74	--	--	--	--
109 ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ	...					
ਸਿ. ਵਿ. 2.13 ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਪ-ਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ	...	977.44	5.00	5.00	*	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.15 (ੳ) ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	...	705.97	350.00	350.00	*	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.15 (ਅ) ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿੱਤਾ-ਧਾਰਾ	...	--	50.00	50.00	*	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.16 ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	...	23.42	8.00	8.00	--	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.17 ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ		276.05	5.00	5.00	10.00	--
ਜੋੜ (109)	...	1982.88	418.00	418.00	10.00	--
800 ਹੋਰ ਖਰਚੇ						
ਸਿ. ਵਿ. 2.18 ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	...	199.71	100.00	100.00	--	--
ਸਿ. ਵਿ. 2.19 ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	...	192.83	180.50	180.50	--	--
ਜੋੜ (800)	...	392.54	280.50	280.50	--	--
ਜੋੜ (102)	...	2804.80	825.50	825.20	37.25	--
ਜੋੜ (ਮਿਡਲ ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ)	...	3740.46	993.10	992.80	40.25	--

ਨੋਟ :—*ਇਹ ਸਕੀਮਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ।

(ਰਪਏ ਲਖਾਂ ਵਿਚ)

1	2	3	4	5	6
03 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ					
001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸਨ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.1 (1) ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਪ੍ਰਸਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	--	--	--	1.40	--
ਸਿ. ਵਿ. 3.2 ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ...	--	2.00	--	--	--
ਜੋੜ (001) ...	--	2.00	--	1.40	--
102 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.4 ਚੇਅਰਜ਼ ਤੇ ਕੰਮ ਦਿਵਾਊ ਕੋਰਮ ...	44.13	5.00	6.22	10.00	--
ਸਿ. ਵਿ. 3.5 ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ...	71.62	40.00	35.00	40.00	--
ਸਿ. ਵਿ. 3.6 ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਇਲਾਕਾਈ ਕੇਂਦਰ ...	31.00	--	--	--	--
ਸਿ. ਵਿ. 3.7 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	25.00	30.00	30.00	50.00	--
ਜੋੜ (102) ...	171.75	75.00	71.22	100.00	--
103 ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.8 ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ...	278.64	50.00	26.60	40.00	20.00
ਸਿ. ਵਿ. 3.9 ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ...	293.64	80.00	45.00	190.60	88.10
ਸਿ. ਵਿ. 3.10 ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	9.00	9.00	8.92	34.00	23.60
ਜੋੜ (103) ...	581.28	139.00	80.52	264.60	131.70
104 ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.11 95% ਘਾਟਾ ਸਕੀਸ ਅਧੀਨ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ...	533.35	--	--	100.00	--
ਜੋੜ (104) ...	533.35	--	--	100.00	--

1	2	3	4	5	6
105 ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.12 ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ...	4.41	—	—	—	—
ਜੋੜ (105) ...	4.41	—	—	—	—
106 ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿਕਾਸ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.13 ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਉਨਤੀ (ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੂਨੀ. ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ)	73.84	—	—	—	—
ਜੋੜ (106) ...	73.84	—	—	—	—
107 ਵਜ਼ੀਫੇ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.14 ਰਾਜ ਵਿਚ ਯੋਗਤਾ ਵਜ਼ੀਫੇ ...	23.19	—	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 3.15 ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫੇ	7.30	—	—	—	—
ਜੋੜ (107) ...	30.49	—	—	—	—
800 ਹੋਰ ਖਰਚ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.16 ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਸਟਲ ...	35.10	5.00	8.00	—	—
ਜੋੜ (800) ...	35.10	5.00	8.00	—	—
ਜੋੜ (03) ...	1430.22	221.00	159.74	466.00	—
04 ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ					
ਸਿ. ਵਿ. 4.1 ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	43.21	54.00	—	*	—
ਜੋੜ (04) ...	43.21	54.00	—	—	—
05 ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ					
102 ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਨਤੀ					
ਸਿ. ਵਿ. 5.1 ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	40.67	11.00	11.00	11.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.2 ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	5.67	1.50	1.50	1.50	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.3 ਉਰਦੂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	4.03	1.50	1.50	1.50	—
ਜੋੜ (102) ...	50.37	14.00	14.00	14.00	—

ਨੋਟ :—*ਇਹ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ।

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1	2	3	4	5	6
103 ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ					
ਸਿ. ਵਿ. 5.4 ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	3.98	1.00	1.00	1.00	—
ਜੋੜ (103) ...	3.98	1.00	1.00	1.00	—
800 ਹੋਰ ਖਰਚ					
ਸਿ. ਵਿ. 5.6 ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਭਵਨ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ...	112.00	100.00	100.00	100.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.7 ਮਾਈਕਰੋਫਿਲਮਿੰਗ ...	1.00	2.00	—	9.60	—
ਜੋੜ (800) ...	113.00	102.00	100.00	109.60	—
ਜੋੜ (05) ...	167.35	117.00	115.00	124.60	—
ਜੋੜ (221220200) ...	6371.27	1625.50	1507.94	640.45	131.70
221220 ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ					
001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ					
ਖੇ. ਯੁ. 1.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੁਵਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	12.95	8.74	—	2.15	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.2 ਰਾਜ ਯੁਵਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	2.68	0.60	—	0.75	—
ਜੋੜ (001) ...	15.63	9.34	—	2.90	—
101 ਸ਼ਰੀਰਿਕ ਸਿੱਖਿਆ					
ਖੇ. ਯੁ. 1.3 ਕੋਚਿੰਗ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ...	14.55	—	—	8.00	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.4 ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ, ਹਾਈ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	13.73	14.00	14.00	—	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.5 ਖੇਡ ਵਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨਤਮ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	9.87	—	—	—	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.6 (i) ਰਾਜ ਸਪੋਰਟਸ ਸਕੂਲ, ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	97.38	—	14.00	—	*

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1		2	3	4	5	6
ਖੇ. ਯੁ. 1.7 ਕਬ ਅਤੇ ਬੁਲਬੁਲ ਲਹਿਰ	...	2.50	1.00	1.00	2.00	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.8 ਖੇਡ ਵਿੰਗ ਖੋਲ੍ਹਣੇ	...	34.10	--	--	7.00	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.9 13 ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਡ ਵਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	...	43.40	--	--	--	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.10 ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਕੋਚਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ	...	11.87	--	--	--	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.11 ਡੀ. ਪੀ. ਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ	...	53.69	5.00	--	10.00	--
ਜੋੜ (101)	...	246.99	20.00	29.00	27.00	--
102 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ						
ਖੇ. ਯੁ. 1.12 ਯੁਵਕ ਉਤਸਵ ਅਤੇ ਐਵਾਰਡ	...	4.32	0.25	1.20	2.25	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.13 ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ	...	0.92	0.05	0.30	0.60	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.14 ਯੁਵਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਖ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਈਕਿੰਗ/ਟਰੈਕਿੰਗ/ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣੇ	...	9.11	0.25	2.50	3.50	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.15 ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ	...	3.42	0.20	0.60	2.00	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.16 ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦੌਰੇ	...	4.32	0.25	0.75	2.00	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.17 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਸਪਤਾਹ ਮਨਾਉਣਾ		0.65	0.03	0.15	0.50	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.18 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੇਵਾ ਸਕੀਮ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	...	116.38	4.00	4.00	40.00	--
ਜੋੜ (102)	...	139.12	5.03	9.50	50.85	--
103 ਗੈਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮ						
ਖੇ. ਯੁ. 1.19 ਯੁਵਕ ਉਤਸਵ ਤੇ ਐਵਾਰਡ	...	4.28	0.25	1.20	2.25	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.20 ਯੁਵਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਖ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਈਕਿੰਗ/ਟਰੈਕਿੰਗ/ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣਾ	...	9.07	0.25	2.50	3.50	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.21 ਪੇਂਡੂ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	5.73	9.86	9.86	*	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.22 ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦੌਰੇ	...	4.31	0.25	0.75	2.00	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.23 ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਦਿਵਸ/ਸਪਤਾਹ ਮਨਾਉਣਾ	...	0.63	0.02	0.10	0.50	--
ਖੇ. ਯੁ. 1.24 ਸਰਹੱਦੀ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੇਂਦਰ	...	500.00	800.00	800.00	800.00	--
ਜੋੜ (103)	...	524.02	810.63	814.41	808.25	--

ਨੋਟ : *ਇਹ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

(ਰਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1	2	3	4	5	6
104 ਸਪੋਰਟਸ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ					
ਖੇ. ਯੁ. 1.25 ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ...	15.81	—	—	5.00	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.26 ਕੋਚਿੰਗ ਸਕੀਮ ...	15.26	20.00	3.00	14.00	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.27 ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਸਕੀਮ ...	12.50	7.00	2.00	10.00	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.28 ਸਪੋਰਟਸ ਵਜ਼ੀਫੇ ...	7.65	—	—	—	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.29 ਸਪੋਰਟਸ ਦਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣਾ ...	123.55	8.00	8.00	10.00	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.30 ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ ...	792.22	15.00	181.10	20.00	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.31 ਸਪੋਰਟਸ ਹੋਸਟਲ ...	28.85	—	—	—	—
ਜੋੜ (104) ...	995.84	50.00	194.10	59.00	—
ਜੋੜ (221220400) ...	1921.60	895.00	1047.01	948.00	—
221220500 ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ					
001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ					
ਕ. ਸ. 1.1 ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਮਲਾ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	0.12	—	—	1.00	—
ਕ. ਸ. 1.2 ਪੁਰਾਤਤਵ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਮਲਾ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ...	0.13	2.00	—	5.00	—
ਕ. ਸ. 1.3 ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਮਲਾ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ...	0.13	3.00	0.10	2.00	—
ਜੋੜ (001) ...	0.38	5.00	0.10	8.00	—
102 ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ					
ਕ. ਸ. 1.5 ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ/ਨਾਚਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਉਥਾਨ ...	17.00	7.00	5.00	5.00	—
ਕ. ਸ. 1.6 ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਡਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨਾ ...	14.50	—	—	—	—
ਕ. ਸ. 1.7 ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ...	18.29	35.00	35.00	5.00	—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1	2	3	4	5	6
ਕ. ਸ. 1.8 ਸੰਗੀਤਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਉਤਸਵ ਮੇਲੇ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ	21.62	15.00	10.00	10.00	—
ਕ. ਸ. 1.9 ਜ਼ੋਨਲ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ ...	100.00	—	—	—	—
ਕ. ਸ. 1.10 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ, ਦਿੱਲੀ ...	—	1.00	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	—
ਕ. ਸ. 1.11 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਕੈਸਟਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ...	10.50	—	—	—	—
ਜੋੜ (102) ...	181.91	58.00	50.00	21.00	—
103 ਪੁਰਾਤਤਵ :					
ਕ. ਸ. 2.1 ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ/ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੈਂਡ ਸਕੇਪਿੰਗ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ...	141.00	50.00	40.00	50.00	—
ਕ. ਸ. 2.2 ਰੰਗ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਰਸਾਇਣਿਕ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਲ	5.30	2.00	1.00	2.00	—
ਕ. ਸ. 2.3 ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਬੰਧੀ ਖੁਦਾਈ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਰਿਪੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ...	20.68	8.00	8.00	8.00	—
ਕ. ਸ. 2.4 ਰਸਾਇਣਿਕ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਣ ...	11.00	5.00	3.00	5.00	—
ਕ. ਸ. 2.5 ਹਵਾਲਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	2.59	1.00	1.00	1.00	—
ਜੋੜ (103) ...	180.57	66.00	53.00	66.00	—
104 ਪੁਰਾਲੇਖ :					
ਕ. ਸ. 3.1 ਪੁਰਾਲੇਖਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਣ ਤੇ ਸੰਭਾਲ	0.34	2.00	—	0.20	—
ਕ. ਸ. 3.2 ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	1.00	—	0.20	—
ਕ. ਸ. 3.3 ਸੰਭਾਲ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ...	26.79	5.50	2.00	6.50	—
ਕ. ਸ. 3.4 ਰਾਜ ਪੁਰਾਲੇਖ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	1.90	1.50	0.50	1.00	—
ਕ. ਸ. 3.5 ਪੁਰਾਲੇਖ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	—	63.00	—	70.00	70.00
ਜੋੜ (104) ...	29.03	73.00	2.50	77.40	70.00

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1		2	3	4	5	6
	105 ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ					
ਕ. ਸ. 4.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ (ਡੀ. ਪੀ. ਆਈ (ਕਾਲਜ)) ...	24.28	20.00	14.00	20.00	—
	ਜੋੜ (105) ...	24.28	20.00	14.00	20.00	—
	107 ਅਜਾਇਬ ਘਰ :					
ਕ. ਸ. 5.1	ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ...	5.00	2.00	2.00	2.00	—
ਕ. ਸ. 5.2	ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ/ਗੈਲਰੀਆਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ, ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ...	55.20	100.00	15.00	10.00	—
	ਜੋੜ (107) ...	60.20	102.00	17.00	12.00	—
	800 ਹੋਰ ਖਰਚ :					
ਕ. ਸ. 6.1	ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ...	9.50	3.00	2.00	3.00	—
	ਜੋੜ (800) ...	9.50	3.00	2.00	3.00	—
	ਜੋੜ (221220500) ...	485.87	327.00	138.60	207.40	—
	ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
221000 00	ਸਿੱਖਿਆ					
221220200	ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ					
02	ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ					
ਸਿ. ਵਿ. 2.1	(i) ਸਿੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਰਾਜ-ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ	—	1.00	—	1.00	—
	(ii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੈਲੱ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	2.00	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ. 2.2	ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ-ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	—	—	—	15.00	—
ਸਿ. ਵਿ 2.6	ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਿੱਤਾ-ਵਿੰਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	10.00	—
ਸਿ. ਵਿ 2.21	ਸਿੱਖਿਆ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	—	5.00	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 2.22	ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਸਹੂਲਤਾਂ (ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ)	—	—	—	1.00	—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1		2	3	4	5	6
ਸਿ. ਵਿ 2.23	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ... ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਦੀ ਰਚਨਾ	—	—	—	(458.00)	—
	(i) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਿੱਚ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ	—	—	—	14.12	—
	(ii) ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਪ-ਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ	—	—	—	18.88	—
	(iii) ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ	—	—	—	315.00	—
	(iv) ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿਤਾ-ਧਾਰਾ	—	—	—	110.00	—
	ਜੋੜ (02) ...	—	8.00	—	485.00	—
03	ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ					
ਸਿ. ਵਿ. 3.1	(ii) ਉਚ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਰਾਜ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	1.00	—	4.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 3.6	(i) ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਕੇਂਦਰ ...	—	—	—	15.00	—
	ਜੋੜ (03) ...	—	1.00	—	19.00	—
05	ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਕਾਸ					
ਸਿ. ਵਿ. 5.8	ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	—	2.00	2.00	2.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.9	ਪੰਜਾਬੀ ਸਪਤਾਹ ...	—	9.00	9.00	9.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.10	ਤ੍ਰੈ-ਭਾਸ਼ੀ ਸਵੈ-ਸਿਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ...	—	1.00	0.80	1.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.11	ਦੁ-ਭਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ...	—	1.00	—	1.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.12	ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ...	—	—	—	10.00	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.13	ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ...	—	—	—	0.40	—
ਸਿ. ਵਿ. 5.14	ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ...	—	—	—	2.00	—
	ਜੋੜ (05) ...	--	13.00	11.80	25.40	—
	ਜੋੜ (221 220 200) ...	—	22.00	11.80	529.48	—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1		2	3	4	5	6
221 220 400	ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ					
001	ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ					
ਖੇ. ਯੂ. 1.6	(ii) ਹੋਸਟਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—	26.00	26.00	—	—
	(iii) ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ 50.50 ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ)	—	5.00	—	*	—
ਖੇ. ਯੂ. 1.11	(ii) ਡਿਪਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ (ਸਰੀਰਕ) ਸਿੱਖਿਆ ਅਵਸਥਾ ਲਈ 12 ਆਸਾਮੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ	—	2.00	—	1.00	—
	(iii) ਸਮਰਥਨ ਅਮਲੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ...	—	2.00	—	—	—
	(iv) ਕੋਚਾਂ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਰਿਫਰੈਸਰ ਕੋਰਸ ਚਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਯੋਗਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਣ	—	—	—	2.00	—
	ਕੁਲ (221220400) ...	—	35.00	26.00	3.00	—
221220500	ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ					
001	ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ					
ਕ. ਸ. 1.4	ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਟਾਫ ਵਿੰਗ (ਪੁਰਾ-ਲੇਖ) ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਨਾਉਣਾ	—	1.50	—	0.20	—
102	ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ					
ਏ. ਸੀ. 1.12	ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ	—	—	—	6.00	—
ਏ. ਸੀ. 1.13	ਫਿਰਤੂ ਸੈਂਟਰ ਯੂਨਿਟ ਬਨਾਉਣਾ ...	—	—	—	5.00	—
104	ਪੁਰਾਲੇਖ					
ਕ. ਸ. 3.6	ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ...	—	2.00	—	—	—
ਕ. ਸ. 3.7	ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਈਕਲੋਫਿਲਮਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨਾ	—	6.50	0.50	2.00	—
ਕ. ਸ. 3.8	ਪੁਰਾਲੇਖ ਗੈਲਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	0.40	—
105	ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ					
ਕ. ਸ. 4.1	(ii) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ	—	2.00	2.00	2.00	—
105	ਅਜਾਇਬ ਘਰ					
ਕ. ਸ. 5.3	ਨਵੇਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ...	—	—	—	70.00	70.00
ਕ. ਸ. 5.4	ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ	—	—	—	1.00	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ (221220500) ...	—	12.00	2.50	86.00	70.00

ਨੋਟ :— *ਇਹ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ (1985–90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਕਾ. 5 ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਨਟੈਂਟ
1		2	3	4	5	6
ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ						
1990-91 ਦੌਰਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ/ਮੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ						
ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ—						
ਟੀ. ਈ. 1.1	ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੀ ਮਜਬੂਤੀ ...	15.61	1.00	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.2	(i) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	100.30	145.00	76.00	105.00	60.00
	(ii) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧੀਨ ਅਨੁ-ਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਕ ਬੈਂਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ	1.88	—	—	—	—
	(iii) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ...	5.00	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.3	ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਜ਼ਾ-ਇਨ (ਮੈਕ : ਇੰਜ.) ਦੇ ਵਿਵਧ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ	9.25	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.4	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ... ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕਸ ਅਤੇ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵਿਵਧ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ	16.74	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.5	ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ/ਬਦਲਣਾ					
	(i) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ... ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪਰੋਡਕਸ਼ਨ ਇੰਜ :	19.25	—	—	—	—
	(ii) ਜੀ. ਐਨ. ਈ. ਸੀ., ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	3.50	—	—	—	—
	(iii) ਅਮਲੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੋਧ ...	—	4.00	4.00	6.00	—
ਟੀ. ਈ. 1.6	ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪਰੋਡਕਸ਼ਨ-ਕਮ-ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ	1.05	—	—	2.00	—
ਟੀ. ਈ.1.7	ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ... ਸਰਵਿਸ-ਕਮ-ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ	0.28	—	—	2.00	—

1		2	3	4	5	6
ਟੀ. ਈ. 1.8	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :					
	(i) ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਬਠਿੰਡਾ ...	301.93	15.00	—	15.00	10.00
	(ii) ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ ਪਟਿਆਲਾ	160.62	80.00	47.00	190.00	120.00
ਟੀ. ਈ. 1.9	ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ/ ... ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪਰੈਕਟਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	19.13	—	—	5.00	—
ਟੀ. ਈ. 1.10	ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ :					
	(1) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਫਾਰਮੇਸੀ ...	9.98	—	—	—	—
	(2) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਫਾਰਮੇਸੀ ...	18.25	3.00	1.00	5.00	—
	(3) ਅਮਲੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੋਧ ...	104.70	—	—	—	—
	(4) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਟੀ. ਵੀ. ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ	19.90	—	—	—	—
	(5) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਐਗਰੀ-ਕਲਚਰਲ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ	0.75	—	—	—	—
	(6) ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੀਟਟਰੀਟਮੈਂਟ ...	9.04	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.11	ਹਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਫੀਡਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	3.47	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.12	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਵਾਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਾਉਣਾ	0.72	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.13	ਥਾਪਰ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ... ਅਰਕੀਟੈਕਚਰਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟਸ਼ਿਪ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	18.00	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.14	ਮੇਹਰਚੰਦ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	10.10	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.15	ਥਾਪਰ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ... ਹਸਪਤਾਲ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	0.55	—	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.16	ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ :					
	(i) ਥਾਪਰ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆਡਿਓ-ਵਿਜ਼ਅਲ ਕੇਂਦਰ	2.50	—	—	—	—

1		2	3	4	5	6
	(ii) ਐਮ : ਸੀ. ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕਮਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਰਤੋਂ	0.75	--	--	--	--
	(iii) ਅਮਲਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੋਧ ...	15.26	--	--	50.00	--
	(iv) ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਫਾਰਮੇਸੀ ...	24.00	--	--	--	--
ਟੀ. ਈ. 1.17	ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰਿਜਨਲ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	177.70	130.00	125.00	200.00	150.00
ਟੀ. ਈ. 1.18	ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜਨਿ-ਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	546.31	250.00	320.00	1100.00	700.00
ਟੀ. ਈ. 1.19	ਉਦਮਕਰਣ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	0.33	50.00	50.00	70.00	20.00
ਟੀ. ਈ. 1.20	ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇੰਜ-ਨਿਅਰਿੰਗ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	115.37	100.00	--	200.00	200.00
ਟੀ. ਈ. 1.21	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਮਜਬੂਤੀ	24.69	20.00	20.00	--	--
ਟੀ. ਈ. 1.22	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਪਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	7.01	20.00	20.00	16.00	--
ਟੀ. ਈ. 1.23	ਗਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੁਸਤਕ ਬੈਂਕ	10.41	--	--	--	--
ਟੀ. ਈ. 1.24	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ ... ਕੁਆਟਰਜ਼	0.75	--	--	--	--
ਟੀ. ਈ. 1.25	ਵਜੀਫੇ ...	0.26	--	--	--	--
	ਜੋੜ ...	1775.44	818.00	663.00	1968.00	1260.00
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :						
ਟੀ. ਈ. 1.26	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ...	--	1.00	--	40.00	25.00
ਟੀ. ਈ. 1.26	(i) ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕਾਂ ... ਵਿੱਚ ਨਵੀ ਆ ਰਹੀ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ	--	41.00	--	--	--
ਟੀ. ਈ. 1.26	(ii) ਪਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਆ ਰਹੀ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ	--	20.00	--	--	--
ਟੀ. ਈ. 1.27	ਫਾਰਮੇਸੀ ਤੇ ਖੋਜ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ।	--	100.00	30.00	400.00	400.00

1		2	3	4	5	6
ਟੀ. ਈ. 1.28	ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ...	—	20.00	20.00	10.00	—
ਟੀ. ਈ. 1.29	ਨਵੀਆਂ ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ	—	—	—	10.00	5.00
ਟੀ. ਈ 1.30	ਤਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਜ ... ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	—	—	—	5.00	3.00
ਟੀ. ਈ. 1.31	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ	—	—	—	20.00	10.00
ਟੀ. ਈ. 1.32	ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ... ਕੋਰਸ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	—	—	—	5.00	2.00
ਟੀ. ਈ. 1.33	ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਫਗਵਾੜਾ ... ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਇੰਜਨਿਅ-ਰਿੰਗ	—	—	—	10.00	5.00
ਟੀ. ਈ. 1.34	ਕੰਮਿਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਡਿਪ-ਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	—	—	—	5.00	2.00
ਟੀ. ਈ. 1.35	ਪਰਿਖਿਆਵਾਂ ...	—	—	—	5.00	—
ਟੀ. ਈ. 1.36	ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣ ਲਈ ...	—	—	—	5.00	5.00
ਟੀ. ਈ. 1.37	ਨਿਰਬਾਹ ਗਰਾਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ... ਵਧਾ ਕੇ 300 ਤੋਂ 800 ਰੁਪਏ/ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ ਰਾਹੀਂ ਨਿਜੀ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰੋ-ਤਸਾਹਨ ਦੇ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	—	—	—	4.00	—
ਟੀ. ਈ. 1.38	5 ਨਵੇਂ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	—	—	—	1.00	—
ਟੀ. ਈ. 1.39	5 ਨਵੇਂ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	—	—	—	1.00	—
	ਜੋੜ ...	—	182.00	50.00	521.00	47.00
ਵਰਡ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ						
ਟੀ. ਈ. 1.40	ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ...	—	—	—	79.25	40.00
ਟੀ. ਈ. 1.41	ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ	—	—	—	673.56	416.24
ਟੀ. ਈ. 1.42	ਪਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕਸ ...	—	—	—	240.76	107.76
ਟੀ. ਈ. 1.43	ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	—	—	—	237.43	204.00
	ਜੋੜ : 3 ...	—	—	—	1231.00	768.00
	ਕੁਲ ਜੋੜ : (1 ਤੋਂ 3) ...	1775.44	1000.00	713.00	3720.00	2485.00

ਕਾਂਡ ਗਿਆਰਵਾਂ

ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ

11.1 ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ, ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਪੋਸ਼ਣ, ਜਲ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਵਰਗ ਸਮਾਜਕ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਅਠੱਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੇਧ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਲੋ ਦਰਸਾਏ ਅਗੇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਨਿਮਨ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

- ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ
- ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋ ਅਤੇ ਬਿਪਤਾ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣਾ
- ਜਲ-ਪ੍ਰਬੰਧ
- ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ
- ਦੇਸੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
- ਰਾਜ ਪਰਿਸ਼ਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਰ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹਨ ਦੀ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ/ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ
- ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ
- ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਜਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦੇਣਾ ;
- ਵਧੇਰੇ ਗਰੀਬੀ ਤਬਕੇ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧਾਉਣਾ।

11.2 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਚਾਲੂ ਰਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਕੁਲ 223.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਹਨ । ਇਸ ਵਿਚ 37.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਹ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿਲਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ

11.3 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੀਖਣ/ਪਸਾਰ 11.3 ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਵਿਹਾਰਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਚਲਾਏ ਗਏ :

- ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ
- ਜਲ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧ
- ਬਾਇਓ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਬਾਇਓ ਮੈਡੀਸਨ ਸਮੇਤ
- ਉਦਯੋਗਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਭਵਨ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ
- ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣਾ

11.4 ਕੁਝ ਉਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਧ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰੀਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ।

11.5 ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਰੁਸਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ।
ਰਿਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਖ ਵਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ । ਰੀਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਤਕਨੀਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਦੀ ਡਾਟਾ ਇੱਕਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵਖਰੀ ਭਾਂਤ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਉਪ-ਗ੍ਰਹਿ ਪਲੇਟ ਫਾਰਮਾਂ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ।

1991-92 ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਰੀਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- ਵੀਰਾਨ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ
- ਹੜ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ
- ਫਸਲ ਦਾ ਕੁਲ ਏਕੜ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਨੁਮਾਨ
- ਬਣਾਂ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮਾਨਿਟਰਿੰਗ
- ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਮਾਨਿਟਰਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧ
- ਹਾਈਡਰੋਮੋਫੋਲੋਜ਼ੀਕਲ ਨਕਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਬੰਧ
- ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਆਦਿ

11.6 ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਅਨੁਮਾਨ-ਕਣਕ' ਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ

ਦੇ ਖੇਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁਖ ਉਦੇਸ਼ ਰੀਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਕਣਕ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਕਣਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀਨ-ਗੋਈ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸੀ ।

11.7 ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1989-90 ਤੀਕ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਫਿਰ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਹਨ ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪਰਿਸ਼ਦ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਕਤਰੇਤ ਵਿਚ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

11.8 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 1983 ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਜਿ-ਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਤਕਨੀਕੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਪਹਿਲੋਂ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਖੀ ਇਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ । ਜਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ 4 ਡਾਇਰੈਕਟਰ 2 ਪੀ. ਐਸ. ਓ, 7 ਐਸ. ਐਸ. ਓ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਅਮਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੀ. ਐਸ. ਓ. ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਓ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਮਲੇ ਦਾ ਖਰਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਡੀ. ਐਸ. ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਆਪਣੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਮਲੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਹੋਰ 4 ਡਾਇ-ਰੈਕਟਰ, 6 ਪੀ. ਐਸ. ਓਜ਼, 12 ਐਸ. ਓਜ ਅਤੇ 6 ਵਿਗਿਆਨ ਅਫਸਰ ਹੋਣਗੇ । ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚੇ ਦੀਆਂ ਵਖ ਵਖ ਮੱਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ । ਵਿਗਿਆਨ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅਮਲਾ ਕੁਝ ਹਦ ਤਕ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਖਰਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਅਚੇਤ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਉੱਦਮੀਕਰਣ ਪਾਰਕ (ਐਸ. ਟੀ. ਈ. ਪੀ.)

11.9 ਇਥੇ ਪਰਖ ਦੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੂਖਮ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਸਾਧਨ ਸੀਮਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ । ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਆਈ ਨਵੀਨਤਮ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਸਿਖ-ਲਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਉੱਦਮੀ-ਕਰਣ ਪਾਰਕ **S.T.E.D.** ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 13.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 37.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਚਾਲੂ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮਾਰਚ 1992 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 27.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸਵੈ ਸੇਵੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ

11.10 ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਕ-ਆਰਥਕ ਵਿਕਾਸ਼ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਨ ਲਈ ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੰਗਠਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ । ਸਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਰਗਰਮੀ ਸੰਗਠਨ ਵਧੇਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤ-ਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਅਜਿਹਾ ਚੋਣਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਆਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਸਮਰਥਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਰਗਰਮੀ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ।

11.11 1991-92--ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਲਈ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

11.12 ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਕੋ ਬਾਲਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਾਪ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 79 ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤਾ ਮੋਟੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ 500 ਮੈ. ਵਾ. ਤੋਂ ਵਧ ਹੈ। ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਰਾਜ ਦੇ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਖੇਤੀ ਆਧਾ-ਰਤ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਾਪ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ । ਡੀ. ਐਨ. ਈ. ਐਸ.ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਦਿਤਾ ਹੈ ।

11.13 ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ । ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਪਲਾਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ :–

- ਸੰਭਾਵੀ ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ;
- ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ-ਆਰਥਕ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣਾ : ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ 75,000 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਘਟ ਹੋਵੇ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ।

— ਸਮੱਸਿਆ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮਾਨਿਟਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ।

ਇਸ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਊਰਜਾ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

11.14. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿ.ਵਾ. ਬਚਾਉਣਾ ਕਿ.ਵਾ. ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਤਰ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਲ ਰਹੇ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ 45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧੂ ਸਮਰਥਾ ਦਾ ਭਾਰ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਰ ਬਚਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕਿ.ਵ. 2.5 ਕਿ.ਵ. ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਬਚੀ ਹੋਈ ਬਾਲਣ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਨ ਮੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤੀ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਮਰਥਾ ਵਜੋਂ 1.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਦਿਤੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਿਤੀ ਉਲਝਣਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

11.15. ਇਕ ਹੋਰ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਊਰਜਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਸੰਭਾਲੀ ਊਰਜਾ ਬੜਾ ਦਿਲਚਸਪ ਆਰਥਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸੀਮਤ ਊਰਜਾ ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਤੀ ਔਕੜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

11–16. ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤੀ–ਬਾੜੀ, ਉਦਯੋਗ, ਢੋ–ਢੁਆਈ ਆਦਿ ਵਖ ਵਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਊਰਜਾ ਸਰਖਿਅਣ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ :—

—ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿਮ ਰਾਹੀਂ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਤਾ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ :

—ਚੋਣਵੀਆਂ ਉਪਭੋਗੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਊਰਜਾ ਆਡਿਟ/ਅਧਿਐਨ ;

—ਦੂਸਰੀਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਯੋਗਕ ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਚੋ ਨੁਕਸਦਾਰ ਪੰਪ ਸੈਟਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਆਦਿ । ਊਰਜਾ ਸੁਰਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਊਰਜਾ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਮੰਗ ਨਿਰਧਾਰਨ :

11.17. ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਿਵਹਰਿਕਤਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਸਕੀਮ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਤਕਨੋਲੋਜੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਮਸਿਆ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮਾਧਾਨਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰੇਗੀ। ਬਾਦ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਚੁਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਗੋਬਰ ਗੈਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਸਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨਾ।

11.18. ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਊਰਜਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਵਾਸਤਵਿਕ ਡੈਟੇ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਭਵਿਖ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਊਰਜਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਸਤਵਿਕ ਡੈਟੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਊਰਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਡੈਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ।

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਚਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ :

11.19. ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਹਤ, ਪੋਸ਼ਣ, ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟੈਕਸਟ ਬੁਕ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼-ਤਿਹਾਰ ਛਾਪੇਗੀ। ਅਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਉਚੇਰੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ :

11.20. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਉਚੇਰੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੁਹਈਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਰਿਟਾਇਰਡ ਵਿਗਿਆਨੀ/ਤਕਨਾਲੋਜਿਸਟ/ਪੇਸ਼ਾਵਾਰਾਨਾ ਦਾ ਝੁਕਾਅ :

11.21 ਡੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਇਹ ਪਾਲਿਸੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਪਰਿਸ਼ਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੇਵਾ ਨਵਿਰਤ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ/ਤਕਨਾਲੋਜਿਸਟਾਂ/ਪੇਸ਼ਾਵਾਰਾਨਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ

ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਮਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਨਵਿਰਤ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ/ਤਕਨਾਲੋਜਿਸਟਾਂ/ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਿਸ਼ਦ/ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 3.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨਵੀਨਤਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ/ਇਨਾਮ :

11.22. ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਨਤਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਲੋਂ ਸੁਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਭਵਨ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਰਾਖ ਦੀ ਵਰਤੋਂ :

11.23 ਫਲਾਈ ਐਸ. (Flyash) ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਜਲੇ ਹੋਏ ਕੋਲੇ ਦੀ ਰਾਖ ਹੈ ਜੋ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਗੌਣ ਉਪਜ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟਾਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਸਮਸਿਆ ਬਣਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੇ ਇੱਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪੱਕੇ ਜਾਲੀਦਾਰ ਬਲਾਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਖ ਨੂੰ ਸਲੈਬਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਲੀਦਾਰ ਪੱਕੇ ਬਲਾਕਾਂ ਅਤੇ ਸਲੈਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਦੇਸ਼ੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਪਰਵਾਨ ਹੋਈ ਹੈ।

11.24. ਇਸ ਲਈ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 1991-92 ਲਈ ਰਖੇ ਹਨ।

ਪਰਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ :

11.25. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਹਵਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕ ਨੇਮਬਧ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨੀਤੀ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਨੇ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 86.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਿਚ 27.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਤਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ
ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਨਦੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ

11.26. ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਤਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਝੀਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਵਾਏ।

11.27. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ 39 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਭੌਤਿਕ, ਰਸਾਇਣ, ਜੀਵਾਣੂ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਬਿਰਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਜਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।

11.28. ਇਸ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਲੰਟਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ (ਵਾਤਾਵਰਨ) ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ :

11.29. ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ, ਹਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁਰਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਵਲੰਟਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਾਰੂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਗੇ ਵੀ ਆਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸਵੈਛਤਾ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੰਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ :

11.30. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਨੇ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਲੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਹਵਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਕੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੀਰਘ ਕਾਲੀਨ, ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ, ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਸੰਕਟ ਕਾਲੀਨ, ਕੰਟਰੋਲ ਢੰਗ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣਾ, ਮਾਡਲਾਂ ਦੇ ਫੈਲਾਓ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ

11 ਥਾਵਾਂ ਤੇ 25 ਨਿਰੀਖਣ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ 25.5 ਲਖ ਰੁਪਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਫਿਰਤੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ :

11.31. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 6000 ਜਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ 2000 ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਇਕ ਨਿਯਮਕ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕੰਟਰੋਲ ਰਖਣਾ ਲੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਹਾਅ (ਪਾਣੀ ਦਾ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਹ (ਹਵਾ ਦਾ) ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਹੈਡ ਕੁਆਟਰਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮਸਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਫਿਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਰਤੂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਹਾਅ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਏ ਗਏ ਉਦਯੋਗਿਕ (ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਦੇ) ਵਹਾਅ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

11.32. 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਾਤਾਵਰਨ ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੈੱਲ :

11.33. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ-ਕੰਟਰੋਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਲਘੂ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਉਦਯੋਗ ਆਪਣੇ ਵਹਾਅ ਦੂਸ਼ਣ (pollutants) ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਹਾਵਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫੀਸ ਵਸੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਹਾਅ (ਪਾਣੀ ਆਦਿ) ਰਾਹੀਂ ਮਿੱਟੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ;

11.34. ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਰਾਹੀਂ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਵਹਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣਕ ਖਣਿਜ ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਉਪਰੰਤ ਮਿੱਟੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸਮਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕੁਝ ਰਸਾਇਣ ਕਾਈ, ਉੱਲੀ ਅਤੇ ਜੀਵਾਣੂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸਰੰਚਨਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਦ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਧਾ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਇਸ ਗੰਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਲੱਗੇ ਉਦਯੋਗ ਇਸ ਗੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

11.35. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਹਾਅ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਹੋਈ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਰੋਜਵੀਜ਼ਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਰਾਜ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮਿਤੀਬੱਧ ਟੀਚਾ :

11.36. ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਵਿਗਾੜ ਬਹੁਤ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਟਾਲਾ, ਨੰਗਲ, ਖੰਨਾ, ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ, ਫਗਵਾੜਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਸਾਇਣ ਉਦਯੋਗ ਖਾਦ, ਕਾਰਖਾਨੇ, ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ, ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ, ਚਮੜਾ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਆਦਿ ਆਧਾਰਤ ਉਦਯੋਗ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਡੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਖੇਤਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਗਠਤ ਮਿਤੀਬਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਝਾਈ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣਗੇ :—

1. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਦਕਾਰੀ:
2. ਤਰਜੀਹਕਰਨ ;
3. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਮੀਲ;
4. ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਨਰੀਖਣ;
5. ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ;
6. ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ।

11.37. ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਠੋਸ, ਨਕਾਰਾ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਕੂੜੇ ਕਰਕਟ ਦੇ ਢੇਰ, ਨਾਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਆਦਿ ਵੀ ਇਸ ਅਧਿਐਨ/ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਹਨ।

ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਚੇਤਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :

11.38. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਦਮ ਵੱਧ ਰਹੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਠਿਨਾਇਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਵਿਗਿਆਨ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਵਖਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੰਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਚੇਚਤਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰਜ, ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿਗ ਕੋਰਸਿਸ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪੋਸਟਰ ਅਤੇ ਲੇਖ ਕੰਪੀਟਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੋਸਟਰ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਟੀ. ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। 'ਹਰੀਕੇ ਵੇਟ ਲੈਂਡ' ਤੇ ਵੀ ਇਕ ਫਿਲਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਫੰਕਸ਼ਨਜ, ਸੈਮੀਨਾਰਜ, ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੋਰਸਿਸ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਡੀਉ-ਵੀਜ਼ਲ ਤਰੀਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਿਲਮਾਂ, ਵਿਡੀਉ ਕੈਸਟਸ, ਸਲਾਈਡਸ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਅਡਰੈਸ ਸਿਸਟਮ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਅੰਕੜੇ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਕ ਅਕੜਾ ਬੈਂਕ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਾਗਰਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਪਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾਂ ਨਿਰੀਖਣ :

11.39. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਸੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੋੜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਪੀਣ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਤਿੱਖੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਕਾਰਣ ਮਲੀਨਤਾ ਆ ਗਈ ਹੈ । ਪਾਣੀ ਦੇ ਗੰਧਲੇਪਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਖਾਦਾਂ ਤੇ ਕੀਟ ਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਹਨ । ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਬੋਰਡ ਮਾਰਚ, 87 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 513 ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ 198 ਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੋਰੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼, ਸੀਮਾਂ ਤੋਂ ਉਤੇ ਹਨ । ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ । ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜ਼ੋਨਜ਼ ਵਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 160 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੱਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ :

11.40. ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਰਸਾਇਣਕ ਉਦਯੋਗ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਰਸਾਇਣਕ ਪਦਾਰਥ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 1200 ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਉਦਯੋਗ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੱਧਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ । ਇਹ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਕੁਝ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਜ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲਕੇ ਤੁਰੰਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰਿਆ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਅੱਗ , ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਦਾ ਤੇ,ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ ਛਡਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਰਸਾਇਣਕ ਸੁਰੱਖਿਅ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਆਦਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਸਾਇਣਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ।

11.41. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ ਵਾਤਾਵਰਨ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਰਸਾਇਣ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਯੋਗ ਤਰੀਕਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੱਟਣ ਲਈ ਥਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਆਦਿ ਲਈ ਜਾਵੇ ।

ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਹਨ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਕ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ :

11.42. ਬੋਰਡ ਦਾ ਇਹ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਸਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਬੋਰਡ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਬੜਾ ਡਾਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਰੁਸਤੀ ਆਦਿ ਲਈ ਪੀ. ਸੀ./ਏ. ਟੀ. ਆਈ. ਬੀ. ਐਮ. ਸੁਯੋਗ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਖਾਸ ਢੰਗ ਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਡਾਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੰਮਤੀ ਤੇ ਸ਼ੈਸ ਡਾਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ, ਦਰਿਆਈ ਘਾਟੀ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਾਡਲਿੰਗ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ । ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਦਫ਼ਤਰ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਦਫ਼ਤਰ ਪਾਸ ਉਪਲਬਧ ਡਾਟੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਕਲਨ ਕਰਕੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤੇ ਜਾਣ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਇਸ ਸ਼ਕ ਚਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਮੇਂ ਦਫ਼ਤਰ ਹਨ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਚਾਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਦਫ਼ਤਰ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੀ ਹੋਣਗੇ । 1991-92 ਦੀ ਸ਼ਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖਰਚ, 1990-91 ਅਤੇ 991-921 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਲਗ ਤੇ ਹੈ ।

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ-ਮਦ/ਛੋਟੀ ਮਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਵਿਗਿਆਨ					
ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ					
I. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਰਵਾਨਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਯੋਜਤ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪਾਈਲਟ ਅਜਮਾਇਆ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ	60.20	50.00	65.21	50.00	20.00
2. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੀਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਏਰੀਅਲ ਫੋਟੋ-ਗਰਾਫੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	20.00	5.00	5.00	5.00	—
3. ਵਲੰਟਰੀ ਸੰਸ਼ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ...	1.30	6.00	0.50	3.00	0.50
4. ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰੀਸਦ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਕੱਤਰੇਤ	20.00	13.00	18.50	15.00	2.00
5. ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਐਨਟਪਰੈਨੀਉਰ-ਸ਼ਿਪ ਪਾਰਕ	13.00	10.00	10.00	27.00	27.00
II. ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਉਨਤੀ ...	—	5.00	5.00	5.00	1.00
2. ਊਰਜਾ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ...	—	5.00	5.00	5.00	0.50
3. ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਿਰਧਾਰਣ (ਊਰਜਾ) ਊਰਜਾ ਸ੍ਰੋਤ ਅਤੇ ਮੰਗ ਨਿਰਧਾਰਣ	—	5.00	1.50	3.00	0.25
4. ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ	—	—	—	1.25	—
5. ਹਾਇਰ/ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਐਸ ਅਤੇ ਟੀ ਵਿੱਚ ਲਗੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ	—	—	—	5.00	1.00
6. ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ/ਤਕਨਾਲੋਜਿਸਟਾਂ/ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ	—	—	—	3.50	—
7. ਫਲਾਈ ਐਸ਼ ਦੀ ਇਮਾਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ...	—	—	—	2.50	—
8. ਨਵੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜੁਗਤਾਂ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ/ਇਨਾਮ	—	—	—	2.50	—
ਜੋੜ I+II ...	114.50	99.00	110.71	127.75	52.25

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ					
1. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਵਲੰਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ। ...	3.95	6.00	0.24	2.00	—
2. ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੜਾ ਲਈ ਫਿਰਕੂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਮੁਹੱ-ਈਆ ਕਰਨਾ।	15.50	3.50	3.50	4.00	—
3. ਹਵਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਮੰਚਾਲਤ ਸਟੇਸ਼ਨ। ...	34.30	10.00	10.00	10.00	—
4. ਮੈਂਬਰ ਸਕਤਰੇਤ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੱਰਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ	1.00	1.00	—	—	—
5. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜਵਾਇਆ ਦੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ। ...	5.00	5.00	5.00	5.00	—
II. ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਉਦਯੋਗਿਕ ਐਫਲਐਂਟਾ ਤੋਂ ਭੋ-ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ	—	1.00	1.00	2.00	—
2. ਰਾਜ ਵਿਚਲੇ ਅਤਿ ਅਧਿਕਤਮ ਦੂਸ਼ਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂਬੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਜਨਾ। ...	—	10.00	2.40	20.00	—
3. ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕਤਮ ਬਣਾਉਣਾ।	—	2.00	1.50	—	—
4. ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	7.00	7.00	—	—
5. ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	—	—	3.00	—
6. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਭੋਂ-ਜਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਰਖਣਾ	—	—	—	2.00	—
7. ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	2.00	—
8. ਖਤਰਨਾਕ ਰਹਿੰਦ ਖੂਹੰਦ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ...	—	—	—	5.00	—
9. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ...	—	—	—	2.00	—
10. ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਚੇਤਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	—	—	2.00	2.00	—
ਜੋੜ : I+II ...	59.75	45.50	32.64	59.00	—
ਕੁਲ ਜੋੜ : ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਗਿਆਨ ...	174.75	144.50	143.35	186.75	—

ਕਾਂਡ—ਬਾਰਵਾਂ

ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ

ਸੰਨ 2000 ਤਕ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਨਰੋਈ ਸਿਹਤ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 7ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ੋਰ ਪੇਂਡੂ ਵਸੋਂ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਲਾਗ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪਸਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ (1985-90) ਰਾਜ ਵਿਚ 250 ਉਪ-ਕੇਂਦਰ, ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ 330 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ 60 ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ । ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

12.2. ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਸਾਲ 1990-91 ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈ ਲਾਗਤ 1981.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਥਾਂ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 3900.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 1496.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਖ ਲਈ ਗਈ ਹੈ । ਰਾਜ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਪ-ਕੇਂਦਰਾਂ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ 1991-92 ਵਿਚ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ।

12.3 ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਮੁੱਚੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਪਰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :-

(i) ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਨਾ ।

(ii) ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਖ ਵਖ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ।

(iii) ਚਲ ਰਹੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਵੀ ਦੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ।

(iv) ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਖੱਪੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ।

(v) ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ਼ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ । 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਂ	31 ਮਾਰਚ 1985 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ 1985–90	1985–90 ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਟੀਚਾ 1990-91	1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ	1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	ਹਸਪਤਾਲ (ਪੇਂਡੂ 25/30 ਬਿਸਤਰੇ) ...	111	—	—	—	—	—
2.	ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ...	130	220 330 (ਸੋਧੇ)	338	12 ਜਮਾਂ 40 ਮੋਬਾਇਲ ਟੀਮਾਂ	12 ਜਮਾਂ 40 ਮੋਬਾਇਲ ਟੀਮਾਂ	12 ਜਮਾਂ 40 ਮੋਬਾਇਲ ਟੀਮਾਂ
3.	ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ...	1576	—	—	—	—	—
4.	ਸ਼ਹਿਰੀ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ	221	25	25	5	5	—
5.	ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ...	2603	250	2500	112	112	112
6.	ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ	10	60	60	16	16	16
	1. ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ ...	3	—	—	—	—	—
	2. ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ...	514	50	—	—	—	—
	3. ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ .	50	75	35	20	20	40
	4. ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ... ਹਸਪਤਾਲ	—	1	1	1	—	—

12.4. ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਚਾਲੂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਅਤੇ ਸਾਜ਼–ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਭਾਰੀ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 3900.00 ਲੱਖ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਧੂਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਖਰਚੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ 1985–90 ਲਾਗਤ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ	ਬਜਟ ਲਾਗਤ	ਅਮਲ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਤਜਵੀਜੀ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
1		2	3	4	5	6
ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ						
ਡੀ. ਆਰ. ਐਮ. ਈ.	...	**2700.00**	**2700.00**	1689.06	577.00	**900.00**
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ						
ਸੇਵਾਵਾਂ	...	**7439.00**	**7439.00**	**3965.94**	**1357.00**	**2921.00**
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ	...	**96.00**	**96.00**	**76.99**	20.00	**22.00**
ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ	...	**115.00**	115.00	**103.72**	**27.00**	**57.00**
ਜੋੜ	...	**10350.00**	**10350.00**	5803.71	**1981.50**	**3900.00**

II. ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ

12.5. ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ 577.00 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 900.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਅੰਡਰ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿਖਿਆ ਉਪਲਭਧ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਰਸਿੰਗ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ, ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਫਾਰਮੇਸਿਸਟ/ਰੇਡੀਓ/ਲੈ ਬਾਰਟਰੀ ਤਕਨੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਹੈ.। ਮੈਡੀਕਲ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੰਨ 2000 ਈ. ਤਕ ਸਭ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਦੇ ਪਰਵਾਨਿਤ ਟੀਚੇ ਲਈ ਅਪਨਾਈ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਕਤ ਮਿਆਰ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਆਲ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਰੈਫ਼ਰਲ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ (ਮ), ਕਰਨਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਵੀਨਤਮ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਸੋਂ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣਾ ਅਤੇ (ਈ) ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਿਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਮਾਨਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਿਖਿਆ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਸੁਪਰ–ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੀਨਤਮ ਸੂਖਮ ਉਪਕਰਨ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾਰਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 900.00 ਲੱਖ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਚੋਂ 417.00 ਲਖ ਇਮਾਰਤੀ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ 236.00 ਲਖ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਚਲ ਰਹੇ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਮ.ਡ.5.1. ਡਾ.ਖੋ.ਮੈ.ਸਿ.ਈ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

12.6. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰੀ, ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜੀ ਰਕਮ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਆਦਿ ਦੇ ਪਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਪਦਵੀ ਵਾਲੇ ਜਾਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਆਸਾਮੀ ਬਣਾਉਣ, ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਅਮਲੇ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮ.ਡ.5.2. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

12.7. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਕੁਲ ਲਾਗਤ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ 15.00 ਲੱਖ ਉਸਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 15.00 ਲੱਖ ਵਖ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

ਮ.ਡ.5.3. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

12.8. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 65.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਲਈ ਤਜਵੀਜੀ ਗਈ ਹੈ,

ਜਿਸ ਵਿਚ 50 ਲਖ ਰੁਪਏ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਚਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਜਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜ ਲਈ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਵਾਸਤੇ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮ.ਡ.5.4. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

12.9. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 190.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਾਲ 1991-92 ਤਜਵੀਜੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 90.00 ਲੱਖ ,ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਖਰੀਦ ਉਪਰ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 90.00 ਲੱਖ ਮਾਲ ਪੱਖ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੇਡੀਉ-ਥਰੈਪੀ, ਜੱਚਾ ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਹੱਡੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਚਾਲੂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਦੋ ਨਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ 15 ਲੱਖ ਆਵੇਗੀ। ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਸਕੂਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 18.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚਲ ਰਹੇ/ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ/ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਚਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜ

1. ਪੋਰਚ ਬਲਾਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ
2. ਕੇਂਦਰੀ ਜੀਵਾਣੂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਬਲਾਕ
3. ਤਸਖੀਸ ਬਲਾਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ
4. ਇਕ ਹਰੀ ਮੰਜ਼ਲ ਵਾਲੇ ਰਸੋਈ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ
5. ਓ.ਪੀ.ਡੀ ਫਰੰਟ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਹਵਾ ਅਨੁਕੂਲ ਗੈਸਾਂ ਅਤੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ
6. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀਆਂ।

ਨਵੇਂ ਕਾਰਜ

1. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਨਕਲੀ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਅੰਦਾਜਨ ਖਰਚ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ।
2. ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਜਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਕੇਬਲ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਤਖਮੀਨਾ।
3. ਹਸਪਤਾਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਸਕੂਟਰ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਅੰਦਾਜਨ ਖਰਚ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ ।

ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 12.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਐਮ.ਡੀ.ਐਸ. ਸਪੈਸ਼ਲਟੀਆਂ ਤਿੰਨ ਨਾਨ-ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਰਥੋਪੀਡਿਕਸ ਉਰਦੂ ਪਥਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ, ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 90.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ (ਪੂੰਜੀ ਕੈਪੀਟਲ ਪੱਖ ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਮੇਤ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਤਜਵੀਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਤੇ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਇਥੋਂ ਦਾ ਡੈਂਟਲ ਵਿੰਗ ਤਿੰਨ ਵੱਖੋ ਵਖਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡੈਂਟਲ ਕੌਂਸਿਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਇਤਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡੈਂਟਲ ਕੌਂਸਿਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਖਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਅੰਦਾਜਨ ਤਖਮੀਨੇ ਅਨੁਸਾਰ 161.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਡੈਂਟਲ ਕੌਂਸਿਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਾਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧੀਕ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਹਿਤ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ, ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਹਿਤ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਖਰਚ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਅਮਲੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

1. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ	..	ਇਕ
2. ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ	..	ਦੋ
3. ਲਕਚਰਾਰ	..	ਚਾਰ
4. ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਨਥੀਜ਼ੀਆ	..	ਇਕ
5. ਡੈਂਟਲ ਸਰਜਨ	..	ਦੋ
6. ਸਟਾਫ ਨਰਸ	..	ਇਕ
7. ਡੈਂਟਲ ਮਕੈਨਿਕ	..	ਇਕ
8. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ	..	ਇਕ
9. ਸੇਵਾਦਾਰ	..	ਇਕ
10. ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ	..	ਇਕ

ਖਰੀਦੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: —

1. ਮਾਈਕਰੋ ਸਰਵੇ ਯੂਨਿਟ
2. ਚਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਡੈਂਟਲ ਕਲਿਨਿਕ
3. ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਗੈਸ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ
4. ਓ.ਟੀ ਅਤੇ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਲਈ ਵਾਯੂ—ਅਨੁਕੂਲਣ
5. ਕੁਰਸੀ ਜੜਿਤ ਡੈਂਟਲ ਯੂਨਿਟਾਂ

ਰਾਜ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ/ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

12.13. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 20.00 ਲੱਖ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਲਾਇਬ ਰੀਆਂ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕਤਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਜਰਨਲ/ਮੈਡੀਕਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਇਬ ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਵਿਹਾਰਕ ਖੋਜ ਲਈ ਗਰਾਂਟ

ਐਮ.ਵੀ.5.8.

12.14. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 5 ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ/ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ 2 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜ ਅਰਥਾਤ ਦਯਾਨੰਦ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ. ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚੋਂ ਰੁਚੀ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਖੋਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਣ। ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ 1991–92 ਵਾਸਤੇ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਅਰਥਾਤ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਐਮ.ਵੀ.5.9. ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੁਨਰ–ਅਨੁਕੂਲਣ

12.15. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਲਈ ਅਠੱਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕੇਵਲ 25.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਪਰ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 150.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਚਲ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਕੀਮ 1979–80 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਡਾਕਟਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਜੋ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੁਵਿਧਾਹੀਣ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਔਕੜਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸੰਵੇਦਨਾਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋਣ। ਇਹ ਸਕੀਮ 9 ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜੋ 3 ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਿਜਾਂ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਇਕ ਇਕ ਮੁਢਲਾ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਇਕ ਇਕ ਫੈਕਲਟੀ/ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਇਹ ਕੰਮ ਅਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ 2 ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ 3 ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 3 ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜਿਲੇ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਕ ਵੇਰਾਂ 4.79 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਸੰਬਰ, 1979 ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਰਥਾਤ ਦਯਾ ਨੰਦ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਵਲ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ।

ਐਮ.ਡੀ.5.10. ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਕੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ :—

12.16. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 110.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ (ਜਿਸ ਵਿਚ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ)1991-92 ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਲ ਪੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 1990–91 ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਖੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਖਰਚਾਂ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਰਕਮ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ 1990-91 ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਰਥਾਤ (1) ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਜਰੀ ਅਤੇ ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਭਾਗ,(2) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਰੇਡੀਆਲੋਜੀ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਲਾਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ (3) ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਅੱਠ ਸਟੋਰ ਅਤੇ (4)ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰ/ਹਾਊਸ ਸਰਜਨਾਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮ.ਡ.5.11. ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਪਸਾਰ/ਸੁਧਾਰ

12.17. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 128.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਟਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਵਾਸਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਜੱਚਾ ਵਾਰਡ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਜੀਵਾਣੂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਅਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 100 ਕਮਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਨਰਸਾਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ

ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਮਾਲ ਪੱਖ ਦੇ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1989-90 ਵਿਚ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੀ. ਏ. ਟੀ. ਸਕੈਨਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਬਣਾਉਣ/ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮ.ਡ.5.12. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਹਸਪਤਾਲ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

12.18. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 180.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਾਲ ਪੱਖ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀ.ਏ.ਟੀ. ਸਕੇਨ ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਆਰਥੋਸਕੋਪੀ ਯੂਨਿਟ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਆਸਾਮੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਹੈ।

ਮ.ਡ.5.13. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਟੀ.ਬੀ. ਸੈਨੇਟੋਰੀਅਮ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

12.19. ਇਸ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਖਣ/ਬਣਾਉਣ ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦ ਕਿ 4.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮ.ਡ.5.14. ਟੀ.ਬੀ ਕੇਂਦਰ , ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

12.20. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚੋਂ 5.00 ਲੱਖ ਮਾਲੀਏ ਪੱਖ ਅਤੇ 5.00 ਲੱਖ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 1.00 ਲੱਖ ਮਾਲੀਏ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੂੰਜੀ ਪਾਸੇ ਰਖੇ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: (1) ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ (2) ਲੈਕਚਰ ਥੇਟਰ।

ਮ.ਡ.5.15. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਨਰਸਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

12.21. ਇਹ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸਕੀਮ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਨਰਸਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਮੁਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਚਲ ਰਹੇ ਨਰਸਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਰਸਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰਤੀ ਨਰਸਿੰਗ ਕੌਂਸਿਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਰਸਿੰਗ ਸਕੂਲ ਸਾਲ ਵਿਚ 20 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇਮਾਰਤ ਇਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। 20.00 ਲੱਖ ਦੀ ਇਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਇਸੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਾਲੀਏ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਕਰਨ ਹਿਤ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਣਆਵਰਤਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ 10.00 ਲੱਖ ਸਟਾਫ ਅਤੇ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਟੈਲੀ-ਫੂਨ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮ.ਡ.5.16. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਬੀ. ਐਸ.ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

12.22. ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸਕੀਮ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ. ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇਕ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਕ ਕਈ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ ਨਰਸਿੰਗ ਸਕੂਲ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਰਸਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਰਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:—

1. ਸੀਨੀਅਰ ਏ ਗ੍ਰੇਡ	1024 ਮਰਦ
	18354 ਇਸਤਰੀਆਂ
2. ਜੂਨੀਅਰ ਏ–ਗ੍ਰੇਡ	16516 ਕੇਵਲ ਇਸਤਰੀਆਂ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਤਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ.ਨਰਸਿੰਗ ਕੋਰਸ ਕੇਵਲ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਇੰਡੀਆ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

12.23. ਰਾਜ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਕੋਰਸ ਦੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਅਠੱਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਤਜਵੀਜਿਆ ਕੋਰਸ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨਰਸਿੰਗ ਕੌਂਸਿਲ ਦੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ/ਨਾਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਕੇਵਲ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਨਰਸਿੰਗ ਅਮਲੇ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਵੇਗਾ।

12.24. ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਰਸ ਦਾ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੰਚਾਰਕ ਹੋਣ ਜਿਹੇ ਰੋਲ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਹਿਤ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991—92 ਵਿਚ 20.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਕਾਇਮ ਰਖਣ/ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦਾ 10.00 ਲੱਖ ਹੋਰਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮ.ਡ.5.17. ਰਾਜ ਮੈਡੀਕਲ/ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ /ਪੈਰਾ—ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ

	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਮਾਲੀ	10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ
ਪੂੰਜੀ	—
ਜੋੜ	10. ਲੱਖ ਰੁਪਏ

12.25. ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ 2 ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲਾ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ/ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨੂੰ ਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਅਲਟ੍ਰਾ—ਮਾਡਰਨ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਿਚ ਐਸ.ਜੀ.ਟੀ.ਬੀ. ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 20 ਨਵੇਂ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਥੇਟਰਾਂ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ 2 ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਥੇਟਰ ਵਿਚ ਅਲਟ੍ਰਾ ਸਾਊਂਡ, ਸੀ.ਏ.ਟੀ ਸਕੇਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਰਥ੍ਰੋਸਕੋਪਿਕ ਯੂਨਿਟ, ਕਾਰਡੀਓਥੋਬੀ ਓਰੇਸਿਕ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਜਿਹਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਬਾਹਰਲੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਸੱਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਇਸ ਗਲੋਂ ਵਿਹਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੋ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ/ਤਜਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ :—

ਜ.ਸਿ.1.1. ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ (1/8 ਹਿੱਸਾ)

12.26. ਸੰਗਠਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ 1/8 ਹਿੱਸੇ ਵੱਜੋਂ ਸਾਲ 1991—92 ਵਿਚ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਵੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜ. ਸਿ. 1.2. ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲਿਨਿਕਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

12.27. ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਕ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਕੌਮ ਦਾ ਭਵਿਖ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਬੱਚੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ ਤਾਂ ਕੌਮ ਜ਼ਰੂਰ ਮਜਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1962 ਵਿਚ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਨਿਖੜੇ ਭਾਗ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 2 ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲਿਨਿਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਸਰਪਰਸਤ ਕੀਤੀ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਕਿ 30 ਲੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ 12312 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ 4096 ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

12.28. ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕ—ਅਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਸਿਹਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅੱਛੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਜਾਗ—ਰੂਪਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਰੋਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਉਮਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ/ਨੁਕਸ ਆਦਿ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲਿਨਿਕ ਵੀ ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਰੈਫਰਲ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

12.29. ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਡਾਕਟਰ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕ ਅਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਨਿਤ ਸਟਾਫ ਪੈਟਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ 6 ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਜਲੰਧਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਵਿਚ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲਿਨਿਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ ।

12.30. ਰਾਜ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਕਲਰਕ ਅਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ 12 ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲਿਨਿਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ/ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ, ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਹਾਇਕ, ਇਕ ਕਲਰਕ, ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟਾਈਪਿਸਟ, ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ, ਇਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਚੌਕੀਦਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਸਟਾਫ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

12.31. ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਲਾ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਗਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਲਾਗ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਆਦਿ ਦੇ ਲਈ ਪੋਸਟਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇ।

1990–91 ਸਾਲ ਲਈ 4.55 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

1.18 ਜ.ਸਿ. ਪੰਜਾਬ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

12.32. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਮਾਨਸਕ ਰੋਗ ਹਸਪਤਾਲ ਕੇਵਲ ਇਕੋ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਨਸਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੀਮਾਰ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮਾਨਸਕ ਰੋਗ ਹਸਪਤਾਲ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵੀ ਤਸਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਸੁਰਖਿਅਤ ਕਰਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਆਊਟ ਪੇਸੈਂਟ ਵਿੰਗ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ/ਪੁਨਰ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਟਾਫ ਲਈ ਕੁਆਟਰ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜਾਵਾਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 3 0.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਮਾਨਸਕ ਰੋਗ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ 35.00 ਲੱਖ (30.00 ਲੱਖ ਪੂੰਜੀ ਪੱਖ ਲਈ) ਤਜਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਜੇ, ਬਿਸਤਰੇ ਕਪੜੇ, ਲਿਨਨ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਾਲ ਪਾਸੋਂ 50.00 ਲੱਖ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

3.6. ਜ.ਸਿ. ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ/ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ ਸਟਾਫ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਖਿਆ (50 : 50 ਹਿੱਸਾ ਅਧਾਰ ਤੇ)

12.33. ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ/ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਅਨੁਕੂਲਣ ਸਿਖਲਾਈ 3—5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੂਲਾਂ/ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਵੀਨਤਬ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਨਖਾਹ, ਵਜ਼ੀਫੇ ਉਪਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਨੁਵਰਤੀ ਖਰਚਾ 50:50 ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 50% ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 50% ਰਕਮ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਜ.ਸਿ. 3.11. ਹਰੇਕ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਵਧੀਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ

12.34. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੌਮੀ ਮਲੇਰੀਆ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਲ 1953 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਮਲੇਰੀਆ ਖਾਤਮਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੈਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ 10.00 ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 1967 ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਪੜਾ ਵਿਚ 9.65 ਯੂਨਿਟਾਂ ਐਮ. ਐਮ. ਈ. ਪੀ. ਵਿਚ ਰਖ ਰਖਾ ਪੜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਦ ਕਿ 0.35 ਇਕਾਈਆਂ ਬਾਕੀ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ।

12.35. ਮਲੇਰੀਆ ਦੇ ਕਾਫੀ ਕੇਸ ਹੋਣ ਅਤੇ ਫੋਕਲ-ਕਮ-ਬ੍ਰੇਕ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਪਾਜਿਟਿਵ ਕੇਸਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 1977-78 ਤੋਂ ਇਕ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸੰਚਾਲਣ ਯੋਜਨਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਮੁਤਾਬਕ ਮਲੇਰੀਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਏ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਡੀ. ਡੀ. ਟੀ./ ਬੀ. ਐਚ. ਸੀ. 2/3 ਸਪਰੇਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। 'ਹਰ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ' ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵਧੀਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਐਨ. ਐਮ. ਈ. ਪੀ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਸਲਾਈਡਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪਰਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਵਕਤ ਸਿਰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

12.36. ਸਾਲ 1981-82 ਤੋਂ ਇਹ ਸਕੀਮ 50:50 ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚੇ ਦਾ 50% ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦਾ 50% ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੁਕਿਆ ਜਾਏਗਾ।

ਹੁਣ ਤਕ 100 ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਧੀਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਸਾਲ 1985-86 ਵਿਚ (50) ਅਤੇ ਸਾਲ 1986-87 ਵਿਚ (50) ਅਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 30 ਹੋਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ. ਸਿ. 6.1 (ਅ) ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਹਸਪਤਾਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਸੇਵਾ ਪੂਰਵ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਸਲ ਹੋਈ।

12.37. ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਰੀਜ ਦੀ ਕਲਿਨਿਕ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਦੇਖ ਭਾਲ ਦੀ ਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਿਖਲਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਿਖਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਔਕੜ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਜਦ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ

ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਤਰੋ ਤਾਜਾ ਅਤੇ ਉਨੱਤ ਕਰ ਸਕਣ । ਇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡਾਕਟਰ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਖ ਵਖ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਔਕੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਪੱਖ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਹੇਠ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੈਮੀਨਾਰ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ/ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ।

12.38. ਅਜੋਕਾ ਮੈਡੀਕਲ ਮੈਨੂਅਲ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਕ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਡੀਕਲ ਮੈਨੂਅਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ । ਇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 12.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 7.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਜ. ਸਿ. 6.1 (ੲ) ਐਡਵਾਂਸਡ ਡੈਂਟਲ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੀ. ਸੀ. ਐਮ. ਐਸ. (1) ਡੈਂਟਲ ਡਾਕਟਰਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

12.39. ਰਾਜ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੰਦ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵਡੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਜੇ. ਆਈ. ਸੀ. ਐਮ. ਆਰ ਦਿਲੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਐਡਵਾਂਸਡ ਡੈਂਟਲ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤੀਬਰ ਦੰਦ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਡਿਊਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਇਕ ਸੁਯੋਗ ਅਮਲੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਤੇ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਬਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਵਸੋਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ । ਇਸ ਅਧੀਨ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਿਖਿਆ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਚੀਜਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਡੈਂਟਲ ਸਿਹਤ ਸਿਖਿਆ, ਪ੍ਰੀਵੈਂਟਿਵ ਡੈਂਟਲ ਸਿਹਤ, ਆਰੰਭਕ ਡੈਂਟਲ ਸੰਭਾਲ ਇੰਟਰਸੈਪਟਿਵ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਚੈਕ ਅਪ ਲਈ ਦੋਬਾਰਾ ਬੁਲਾਉਣ, ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਵਿਤੀ ਖਰਚਾ ਸਾਲ **1990-91** ਦੌਰਾਨ **3.00** ਲੱਖ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਸਾਲ **1991-92** ਦੌਰਾਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਜ. ਸਿ. 6.2 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਲੇਰੀਆ ਖਾਤਮਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੇਂਡੂ) (**50:50** ਹਿੱਸਾ ਅਧਾਰ ਤੇ)

12.40. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਲੇਰੀਆ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਲ ਵਿਚ **1953** ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ **1958-59** ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਲੇਰੀਆ ਖਾਤਮਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ **1967** ਤੋਂ **10.00** ਐਨ. ਐਮ. ਈ. ਪੀ. ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚੋਂ **9.65** ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇਖ ਭਾਲ ਪੜਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ **0.35** ਇਕਾਈਆਂ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਪੜਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ।

12.41 ਮਲੇਰੀਆ ਦੇ ਪਾਜ਼ਿਟਿਵ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੋਕਲ ਆਊਟ ਬਰੇਕ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ **1977-78** ਤੋਂ ਇਕ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸੰਚਾਲਨ ਸਕੀਮ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 2/3 ਵਾਰ ਡੀ.ਡੀ. ਟੀ/ਬੀ. ਐਚ.ਸੀ. ਦੇ ਸਪਰੇਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਲੇਰੀਆ ਤੋਂ ਬਚਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਲੇਰੀਏ ਦੀ ਦਰ ਘਟਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ।

12.42. ਸਾਲ 1980-81 ਤੋਂ ਇਹ ਸਕੀਮ 50:50 ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਖਰਚ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 50% ਦੇ ਹਿਸੇ ਵਜੋਂ 149.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜ. ਸਿ. 6.3. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਲੇਰੀਆ ਖਾਤਮਾ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਸ਼ਹਿਰੀ) ਐਂਟੀ ਲਾਰਵਾ/(50:50 ਹਿਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ)

12.43. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਨ 1977-78 ਤੋਂ ਸ਼ਾਹਰੀ ਮਲੇਰੀਆ ਐਂਟੀ ਲਾਰਵਲ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1980-81 ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵੀ ਲੈ ਲਏ ਗਏ । ਇਹ ਸਕੀਮ ਪੰਜ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਰਾਜਪੁਰਾ, ਨਾਭਾ, ਜਗਰਾਉਂ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਨ 1986-87 ਤੋਂ ਚਾਲੂ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਹਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮੱਛਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਥਾਂ ਭਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਸੰਨ 1987-88 ਤੋਂ ਪੰਜ ਨਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਗਰਾਓਂ, ਨਾਭਾ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਰਨਾਲਾ, ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਲਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦੇਣ ਦੀ ਆਸ਼ ਹੈ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਲੇਰੀਆ ਦਾ ਖਾਤਮਾਂ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਐਂਟੀ ਲਾਰਵਲ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲਾਰਵੇਸਾਈਡ/ ਮਲੇਰੀਆਂ ਲਾਰਵੇਸਾਈਡ ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਲਾਰਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰ [illegible] ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 50.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ. ਮਿ.6.4 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਪਦਿਕ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (50.50 ਹਿਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ):

12.41. ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਲਾਮਤਾਂ ਅਤੇ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੰਦੇਹਜਨਕ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਤਪਦਿਕ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਬੁਕ/ਬਲੈਗਮ ਦੀ ਪਰਖ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਲਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਬੁਕ/ਬਲਗਮ ਦੀ ਪਰਖ ਦੇ ਟੀਚੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵੱਸੋਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ [illegible].ਵਿ.ਕੇ. ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

12.45 ਟੀ.ਬੀ. ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਂਟੀ ਤਪਦਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਫੰਡ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਕਾਰਗਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਤਪਦਿਕ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 13 ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਇਕ ਹਰੇਕ ਜਿਲੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇਕ ਰਾਜ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ / ਰਾਜ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਇਕ ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਫੀਲਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਾ ਡਾਟੇ ਦਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਮਾਨੀਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 12.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਟੀ.ਬੀ. ਹਰਮੀਟੇਜ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰਖ ਰਖਾਅ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ।

52 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (12 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀਗਤ) ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ. ਸਿ. 6.5. ਅੰਧਾਪਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਲਾ ਅੱਖ ਮੋਬਾਇਲ ਯੂਨਿਟਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ।

12.46 ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਪਥੈਲਮਿਕ ਗੱਲ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ/ਉਪ-ਮੰਡਲ ਹਸਪਤਾਲ (50: ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ) ਵਿਚ ਆਪਥੈਲਮਿਕ ਸਹਾਇਕ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਹੁਣ ਤਕ ਅੱਖ ਸਰਜਨ ਦੀ ਇਕ ਅਸਾਮੀ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਮੁ.ਸਿ. ਕੇ ਲਈ ਅੱਖ ਸਰਜਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਆਪਥੈਲਮਿਕ ਸਹਾਇਕ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ। ਉਪ-ਮੰਡਲ ਹਸਪਤਾਲਾ ਵਿਚ ਅੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮੁੱਢਲੀ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 4 ਸੌ ਸੌ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ (ਬਰਨਾਲਾ, ਮਾਨਸਾ, ਅਬੋਹਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ, ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ) ਅਤੇ 29 ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ (50 ਬਿਸਤਿਰਆਂ ਵਾਲੇ) ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਆਪ-ਥਾਲਮਿਕ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਆਸਾਮੀ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ, ਮਸ਼ੀਨੀ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ 17.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਆਪਥੈਲਮਿਕ ਸੈਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸੁਪਰਡੰਟ, ਦੋ ਸਹਾਇਕ, ਦੋ ਕਲਰਕ, ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ, ਇਕ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਦਫਤਰੀ ਫਰਨੀਚਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਝਾਉ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਲਈ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 50% ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੀ.ਐਚ. 6.6. ਰੋਗ ਸੁਰਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ।

12.47 ਬਾਲਕਾਂ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵੈਕਸੀਨ/ਵੈਕਸੀਨਾਂ ਨਾਲ ਰੋਗ ਸੁਰਖਿਅਤ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਕ ਮੁੱਖ ਸਰਗਰਮੀ ਹੈ, ਜੋ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਉਦਮ ਪ੍ਰਤਿ ਵੈਕਸੀਨਾਂ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਤ ਲੜੀਵਾਸ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੀਤ ਲੜੀ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੇ ਕਰ ਵੈਕਸੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਨਾ ਰਖੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕੰਪਰੈਸਰ ਥਰਮੋਸਟੈਟ ਰਿਲੇ ਅਤੇ ਗੈਸ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਬਾਜਾਰ ਵਿਚੋਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਕੁੱਝ ਰਕਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਮਤ ਲਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਪੀ.ਐਚ. 6.7: ਮ. ਜਿ. 6.7 ਦਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲੀ ਇਲਾਜ :

12.48 ਓਰਲ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ ਇਲਾਜ : 0.5 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਦਸਤ ਆਮ ਕਰਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹਦ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਓ.ਆਰ. ਐਸ. ਪਾਊਡਰ ਪੈਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਕਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਓਰਲ ਡੀਹਾਈਡਰੇਸ਼ਨ ਸਾਲਟ ਪੈਕਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ।

ਜ.ਸਿ. 6.9 ਦਵਾਈ ਕੰਟਰੋਲ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ

12.49 ਦਵਾਈ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਿਆਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੈਂਪਲ ਭਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਡਰਗਜ਼ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਹ ਨਮੂਨੇ ਪਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਟੇਟ ਡਰਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪੰਜਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਡਰਗ ਕੰਟਰੋਲ (ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਰਚੂਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ) ਅਤੇ 14 ਡਰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਨ। ਡਰਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ 1940 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਹਾਥੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਜੋਨ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਡਰਗ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਣ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

12.50 ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਡਰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾਰਮ ਵੀ ਨੀਅਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ 25 ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਪਿਛੇ ਇਕ ਡਰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ 100 ਵਿਕਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ ਇਕ ਡਰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਰਵਾਨਿਤ ਡਰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ 14 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ 62 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਰਮ ਨੂੰ ਮੁੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰਖਦਿਆਂ ਰਾਜ ਡਰਗ ਕੰਟਰੋਲ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ ਬੋਰਡ ਨੇ 35.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਤੀ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ। ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਜ.ਸਿ. 6.11 ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ

12.51 ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਹੋਈਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ, ਮੋਟਰ ਗੱਡੀ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਲ 1990-95 ਦੌਰਾਨ 48 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਧਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

12.52 ਵਧ ਰਹੀ ਵਸੋਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਲ ਜਾਣ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਕਾਰਨ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ/ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਢੁਕਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਮੁਹਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਬਾਡਰ ਰੀਵੀਊ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਧੀਕ ਅਮਲੇ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ।

12.53 ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਵਿਸਤਾਰ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਕਰਕੇ ਖੂਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਖੇ ਹੁਣ ਸਰਜਰੀ ਸਬੰਧੀ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਈ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਪਧਰ ਤੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਬਲਡ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 1074.50 ਲੱਖ (696.00 ਪੂੰਜੀਗਤ) ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਚਲ ਰਹੇ ਅੰਗ ਵਜੋਂ 776.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (438.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀਗਤ) ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ.ਸਿ. (6.17 ੳ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ-ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਸ

12.54 ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਤ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਬੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਗਠਤ ਗਰੁਪਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ, ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਗੁੱਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਇਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਗ ਹੋਣਗੇ :—

1. ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਸ
2. ਅਧਾਰਿਕ ਸੰਰਚਨ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ /ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ
3. ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚਲੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ

12.55 ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਲਈ ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੁਲ ਖਰਚਾ 290.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ

106.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ 11.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਲਈ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 120 ਲੱਖ (65.00 ਲੱਖ ਪੂੰਜੀ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿਸੇ ਵਜੋਂ ਤਜਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ.ਸਿ 6.19. ਪਲਾਨ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਪਾਲਨ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਸਬੰਧੀ ਸੈੱਲ

12.56. ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਨ 1970 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ 8 ਤੋਂ 10 ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸਤਾਰ/ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ (ਪਲਾਨ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਪਲਾਨ) ਦੇ ਕਾਰਗਰ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਤਾਲ ਮੇਲ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਇਸ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿਤਾ ਅਤਿਰਿਕਤ ਅਮਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ:

1.	ਜਾਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ	1
2.	ਸੁਪਰਡੰਟ ਗ੍ਰੇਡ I	1
3.	ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ	1
4.	ਸਹਾਇਕ	5
5.	ਕਲਰਕ-ਕੰਮ-ਟਾਈਪਿਸਟ	5
6.	ਸੇਵਾਦਾਰ	1

12.57. ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਮਾਨਿਟਰਿੰਗ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਜ.ਸਿ 7.3 ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

12.58. ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਕਲਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਿਹਤ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਇਕਤਰ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸਲੇਸਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਤਦਬੀਰ ਉਪਾਵਾਂ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੂਚਨਾ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਉਪ ਕੇਂਦਰਾਂ/ਨਿਗਰਾਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਫਾਰਮਾਂ, ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਛਪਾਈ ਲਈ 4.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਹ ਰਕਮ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ. ਸਿ. 7.3(ਅ) 50 ਅਤੇ 200 ਤੋਂ ਘਟ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਯੂਨਿਟਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮਾਨਿਟਰਿੰਗ

12.59. 50 ਅਤੇ 200 ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕੇਵਲ 19 ਗੈਰ-ਸਿਖਿਆ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਯੂਨਿਟਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ :—

(ੳ) ਦਾਖਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਾਲ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਰਖਣਾ।

(ਅ) ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਸਾਰਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਲਾਨਾ ਹਸਪਤਾਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਰਿਪੋਟ, ਮਾਸਕ ਰਿਪੋਟ।

(ੲ) ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਇਕ ਸੁਯੋਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਲਾਉਣਾ

(ਸ) ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸੇਵਾ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਰੋਗੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਬੰਧੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

(ਹ) ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਹਈਆ ਕਰਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਨਾਏ ਗਏ ਖੋਜ/ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ।

(ਕ) ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬਿਸਤਿਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ ਕਰਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ।

12.60. ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਪੱਖੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਤਕ 19 ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ (ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਤੈਕਨੀਸ਼ਨ)ਦਾ ਕੇਵਲ ਇਤਨਾ ਹੀ ਸਟਾਫ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਾਫੀ ਲਾਭਵੰਦ ਸਿਧ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਕੀਮ 33 ਹੋਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 50 ਅਤੇ 200 ਤੋਂ ਘਟ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੈਟਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਕ ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨੀਸ਼ਨ ਹਰੇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਇਹ ਸਕੀਮ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਸਟਮ ਬਹੁਤ ਸੁਯੋਗ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1990–95 ਲਈ 27.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

ਜ.ਸਿ 7.4. ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸਿਖਲਾਈ ਰਿਜਰਵ ਆਸਾਮੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ

12.61 ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਸਮੇਂ ਰਿਜਰਵ ਆਸਾਮੀਆਂ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਜਦ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਛੁੱਟੀ ਤੇ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ.ਐਸ. ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਪੜਾ ਵਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 15 ਆਸਾਮੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 5.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1991–92 ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ 25 ਹੋਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 9.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ ਗਈ ਹੈ।

ਪੀ.ਐਚ.7.11 ਆਰਥਕ ਪੈਕੇਜ : ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਹਦੀ ਜਿਲਿਆਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਹਦੀ ਜਿਲਿਆਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 1.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ

12.62. ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ 524 ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਯੂਨਾਨੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ4 ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਹਸਤਾਪਲਾਂ ਰਾਹੀ ਮੁਫਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਖੇ ਇਕ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਦਾ (ਬੀ.ਏ.ਐਮ.ਐਸ) ਕੋਰਸ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਮੈਡੀਸਨ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪਰਿਮਟ ਦੁਆਰਾ ਪਰਵਾਨਤ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਜੋਂ ਦ੍ਰਵਿਆਉਨਾ ਅਤੇ ਰਸ ਸ਼ਾਸਤਰ ਭੇਜਿਆ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਵੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਕੋਰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਵਚਸਪਤੀ ਐਮ.ਡੀ.( ) ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

12.63. ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਚਾਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਹਨ। ਦਯਾਨੰਦ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ; ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਫੈਕਲਟੀ ਆਫ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਿਸਟਮ ਆਫ ਮੈਡੀਸਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ/ਯੂਨਾਨੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਫਾਰਮੇਸੀ ਤੇ ਸਟੋਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਹੈ।

12.64. ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 4.32 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1.65 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 717.25 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 96 ਲਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ। ਪਿਛਲੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1990–95 ਵਿਚ 138 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 15 ਲਖ ਰੁਪਏ ਮੁਖ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 21.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਰਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਫਾਰਮੇਸੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਸਕੀਮ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:—

ਏ ਵਾਈ. 2.1 ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

12.65 ਮੁਖ ਦਫਤਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਯੂਰ-ਵੈਦਿਕ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਮਲੇ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈਡ-ਕੁਆਟਰ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਰੁਧ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਜ ਦੀ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਹੋਵੇਗੀ।

ਏ.ਵਾਈ.2.2 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ :

12.66. ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮਾਂ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਦਾ ਹੀ ਅਮਲਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਰਾਜ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਦੇ ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਚੰਗੇਰੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਦੋਂ ਕਿ 1990–91 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ।

ਏ.ਵਾਈ.2.4 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮਕਾਨ ਤੇ 10 ਬਿਤਰਿਆਂ ਦੇ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

12.67. ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਹੈਡ ਕੁਆਟਰ ਤੇ ਇਕ ਇਕ 10 ਬਿਸ-ਤਰਿਆਂ ਦਾ ਰੈਫਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਪਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਾਰਨ ਸਾਲ 1990–91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 4.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 10 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ ਕੇਵਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਚਲਦਾ ਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਏ. ਵਾਈ 2.6 ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ :

12.68 ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਇਨਡੋਰ ਤੇ ਆਊਟ-ਡੋਰ ਮਰੀਜਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਫੰਡ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਏ. ਵਾਈ 4.3 ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਵਧਾਉਣ-ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 12 ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।

12.69 ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਮੋਢੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਾਬਕਾ ਪੈਪਸੂ ਸਟੇਟ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਂਟਰਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਸਿਸਟਮ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 7.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸੋਧੀ ਗਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1.991-92 ਲਈ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਬੰਧਤ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਦੀ ਪਲਾਨ ਸੀਕੀਮ ਹੋਵੇਗੀ।

ਏ. ਵਾਈ. 4.5 ਗੌਰਮਿੰਟ ਸੈਂਟਰਲ ਫਾਰਮੇਸੀ ਤੇ ਸਟੋਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਾਧਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ :

12.70 ਮਿਆਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਪਲਾਈ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਫਾਰਮੇਸੀ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਸਾਜੋ-ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼, ਹੈ ਕਿ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਤੇ ਸਟੋਰ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਜਿਥੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਭੱਠੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 30 ਲੱਖ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹੈਡ-ਕੁਆਰਟਰ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰਲੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

102 ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ :

12.71 ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਸਿਸਟਮ ਆਫ ਮੈਡੀਸਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਡਰਾਫਟ ਪਲਾਨ ਵਿਚ 97.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਲਈ 1200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1200.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 600.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਲਈ ਹੈ।

ਐਚ. ਐਮ. 2.1 ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ :

12.72. 1980 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਮਈ 1980 ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਵਿਭਾਗ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ 20 ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸਨ। ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 30 ਹੋਰ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 35 ਹੋਰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਲਈ 10 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਹਸਪਤਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਤਰਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ 85 ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ 10 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੇ ਹੈਡ ਕੁਆਟਰ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਅਮਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :—

1. ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ	1
2. ਸੁਪਰਡੰਟ ਗ੍ਰੇਡ–3	1
3. ਸਹਾਇਕ	2
4. ਕਲਰਕ	2
5. ਸਟੈਨੋ	1

ਇਹ ਅਮਲਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਸਿਸਟਮ ਆਫ ਮੈਡੀਸਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਘਟ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਹਾਇਕ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਇਕ ਆਸਾਮੀ ਦੀ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

12.73 ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਚੱਜੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਈ ਦੋ ਟੈਲੀਫੋਨ (ਇਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਤੇ ਇਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਮੁੱਖੀ ਦੇ ਘਰ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਸਟਾਫ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 1990-91 ਵਿਚ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਐਚ. ਐਮ. 2.3 ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲਣਾ :

12.74 ਮੈਡੀਸਨ ਦਾ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਸਿਸਟਮ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਚਮੜੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ, ਅਸਾਧ ਰੋਗ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਲਾਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦਮਾ, ਗਠੀਆ, ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜਸ਼, ਚਮੜੀ ਦੇ ਦਾਣੇਦਾਰ ਧੱਫੜਾਂ ਦਾ ਇਕ ਰੋਗ ਆਦਿ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯਤਾ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜਾਂ ਦੀ ਸਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖਿਆ :—

1980	...	24,699
1981	...	78,323
1982	...	3,56,893
1983	...	4,39,628
1984	...	3,72,087
1985	...	4,23,504
1986	...	5,13,611
1987	...	6,90,487
1988	...	7,15,372

12.75 '2000 ਈ. ਤਕ 'ਸਭ ਲਈ ਸਿਹਤ' ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 30 ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 150 ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਗਈ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ 1990-91 ਦੀਆਂ ਬਕਾਇਆ 10 ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸਮੇਤ 40 ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਇਨਾਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ/ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ/ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹਰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਪੱਧਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। (ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਫਿਜ਼ੀਸ਼ੀਅਨ, ਇਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰ, ਇਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਾਈ ਅਤੇ ਇਕ ਵਰਕ ਚਾਰ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ)। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 16.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਐਚ. ਐਮ. 2.4 ਮੌਜੂਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ :

ਕੁਝ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਦਵਾਈਆਂ ਲੋੜੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੰਗੇਰੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਇਨਾਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਸਾਜ਼ੋ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਉਤੇ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਵੇਗੀ।

ਐਚ. ਐਮ. 2.5 ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਛਪਾਈ :

12.76 ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਮੈਡੀਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਿਯਤਾ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਾਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਤ੍ਰ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ :—

(1) ਪੜਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਾਸਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

(2) ਮਿਆਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ।

(3) ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਇਹ ਸਕੀਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟਬੁਕ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 3.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਐਚ. ਐਮ. 2.6 ਸਟੇਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀਕ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ :

12.77 ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੇ ਉਚਿਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 'ਸਟੇਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਨ (ਇਕ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੇ ਇਕ ਅਬੋਹਰ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ ਤੇ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਡਿਪਲੋਮਾ ਆਫ਼ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ (D. H. M. S.) ਦੇ ਕੋਰਸ ਚਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ :—

'ਸਟੇਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀਕ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ' ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਵੇਗੀ :—

(1) ਅਧਿਆਪਣ

ਸੰਸਥਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਰਸ ਚਲਾਵੇਗੀ:

(ੳ) ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਮੈਡੀਸਨ ਐਂਡ ਸਰਜਰੀ ਵਿਚ;

(ਅ) ਗ੍ਰੇਡਿਡ/ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਆਰ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਫ਼ੀਜ਼ੀਸ਼ੀਅਨ ਐਚ. ਐਸ. ਐਸ. ਲਈ ;

(ਰ) ਇੱਕ ਸਾਲਾ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰ ਕੋਰਸ।

(2) 100 ਬਿਸਤਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹਸਪਤਾਲ—

ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਰਾਹੀਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਨਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ 100 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਇਸਕ ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀ-

ਬਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ ।

(3) ਖੋਜ :

ਸੰਸਥਾ ਹੋਮਿਉਪੈਥੀ ਦੀ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਵਾਲੇ ਕੰਢੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ (ਬਠਿੰਡਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ)ਜਿਥੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਖਾਰਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜ ਸਕੀਮਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ/ਤਿਆਰੀ :

ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਲਿਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ।

(5) ਵਿਸਥਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ :

ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਇਕ ਮਜਬੂਤ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਸਿਹਤ ਸਿਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰਤ ਕਰੇਗਾ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਲਈ ਤਜਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਐਚ.ਐਮ.2.7 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਲੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ :

12.78 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਤੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕਢਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫੈਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਦਿਕਤ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

ਅਕਤੂਬਰ, 1986 ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਫਿਜੀ- ਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕੇਲ ਵਿਚ ਡਰਾਇੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਬਰਸਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਦਾ ਅਮਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੈਲਰੀਕਲ ਅਮਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ- ਣੀਆਂ ਇਹ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ । ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਤੇ ਪਿਆ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1989 ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਫਿਜੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ 14 ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ 2,200—4,000 ਦੇ ਗਰੇਡ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਚਾਰਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਅਮਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

12.79. 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਲਈ 1 ਸਹਾਇਕ, 1 ਕਲਰਕ ਤੇ ਇਕ ਸਵੀਪਰ-ਕਮਚੌਕੀਦਾਰ ਇਕ ਕਲਰਕ ਤੇ ਇਕ ਵੇਟਰ ਕਮ-ਚੌਕੀਦਾਰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਚਮੜੀ-ਰੋਗਾਂ ਦੇ 10 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਇਕ ਕਲਰਕ ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਸ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚੰਗੇਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਆਵੇਗੀ ।

ਐਚ.ਐਮ.2.7 ਫਿਰਤੂ ਹੋਮੀਓਪੈਥਿਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

12.80 ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀ ਅਪਨਾਈ ਹੈ ਕਿ 5000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ । ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਹਨ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਫਾਸਲਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ)। ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਪਰੈਕ- ਟੀਸ਼ਨਰ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ 20 ਫਿਰਤੂ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਯੂਨਿਟ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ । ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਪਹੀਆਂ ਵਾਹਨ (ਮੋਟਰ ਸਾਇਕਲ, ਸਕੂਟਰ) ਮੁਹੱਈਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾਣਗੇ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ। ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਇਆ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਕਰਨਗੇ।

ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ—1991-92

ਅਨੁਲੱਗ-111

ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ—ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਤ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਖਾਨਾ 5 ਵਿੱਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
	1	2	3	4	5	6
222 2210 00	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ					
	102 ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ					
ਜ.ਸਿ. 1.1	ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ	—	5.00	5.00	15.00	—
ਜ.ਸਿ. 1.2	ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲੀਨਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	43.11	4.55	4.55	10.00	—
ਜ.ਸਿ. 1.18	ਪੰਜਾਬ ਮੈਂਟਲ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	—	—	—	35.00	30.00
ਜ.ਸਿ. 3.6	ਮੁ.ਸਿ.ਕੇ. ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੀ (50:50 ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ) ਸਿਖਿਆ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣਾ	8.69	6.00	6.00	6.00	—
ਜ.ਸਿ. 3.11	ਹਰ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਧੀਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਤਕਨੀਸ਼ਨ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ (50:50 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ	—	—	—	20.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.1	ਡੀ.ਆਰ.ਐਮ.ਈ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	—	1.00	0.70	3.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.2	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਖਰਚ	—	6.00	6.00	30.00	15.00
ਮੈ ਵਿ. 5.3	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	—	29.00	40.31	65.00	50.00
ਮੈ.ਵਿ. 5.4	ਜੀ.ਜੀ.ਐਸ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮਾਂਸਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਤਕਨੀਸ਼ਨ ਕੋਰਸ ਖੋਲਣ ਸਮੇਤ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	315.49	180.00	174.00	190.00	100.00
ਮੈ.ਵਿ. 5.5	ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ	—	10.00	8.65	12.00	2.00
ਮੈ.ਵਿ. 5.6	ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ	2.39	60.00	55.00	90.00	60.00

	1	2	3	4	5	6
ਮੈ.ਵਿ. 5.7	ਮੈਡੀਕਲ/ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	—	5.00	20.00	20.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.8	ਵਿਹਾਰਕ ਖੋਜ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ	—	2.00	2.00	2.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.9	ਮੈਡੀਕਲ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਪੁਨਰ ਅਨੁਕੂਲਣ	7.99	10.00	10.00	5.00	5.00
ਮੈ.ਵਿ. 5.10	ਐਸ.ਜੀ.ਟੀ.ਬੀ. ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸੀ.ਏ.ਟੀ. ਸਕੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਸਮੇਤ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ	204.53	210.00	208.00	110.00	80.00
ਮੈ.ਵਿ. 5.11	ਰਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਸੀ.ਏ.ਟੀ. ਸਕੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਸਮੇਤ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ	70.52	5.00	12.00	128.00	100.00
ਮੈ.ਵਿ. 5.12	ਜੀ.ਜੀ.ਐਸ. ਹਸਪਤਾਲ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਸੀਏ.ਟੀ. ਸਕੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਸਥਾਪਨਾ, ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	—	25.00	30.00	180.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.13	ਟੀ. ਬੀ. ਸੈਨੀਟੋਰੀਅਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	25.94	7.00	6.00	5.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.14	ਟੀ.ਬੀ.ਸੈਂਟਰੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ	—	7.00	6.00	10.00	5.00
ਮੈ.ਵਿ. 5.15	ਜੀ.ਜੀ.ਐਸ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਨਰਸਿੰਗ ਸਕੂਲ ਖੋਲਣਾ	—	10.00	5.00	20.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.16	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਖੋਲਣਾ	—	10.00	4.50	20.00	—
ਮੈ.ਵਿ. 5.17	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਜ਼ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਮਲੇ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ	—	—	—	10.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.1 (ਅ)	ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਸੇਵਾ ਪੂਰਵਕ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਸਮੂਈਅਤ	8.60	12.00	12.00	7.00	—
(ੲ)	ਅਡਵਾਂਸ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਡੈਂਟਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	—	3.00	3.00	3.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.2	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੇਲੇਰੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਦਿਹਾਂਤ) (50:50)	1437.05	—	—	149.75	—
ਜ.ਸਿ. 6.3	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਲੇਰੀਆ ਨਾਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸ਼ਹਿਰੀ) (ਲਾਰਵੇ ਵਿਰੋਧੀ) (50:50 ਹਿਸੇ ਤੇ ਆਮਦਨ)	222.50	22.00	22.00	50.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.4	ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੀ.ਬੀ. ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (50:50 ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)	53.81	22.00	22.00	42.00	12.00

1		2	3	4	5	6
ਜ.ਸਿ. 6.5	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਤਰਹੀਣਤਾ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਚਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਯੂਨਿਟ ਖੋਲਣਾ	37.22	10.00	10.00	10.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.6	ਵਿਸਤਾਰ ਤ ਰੋਗ ਸੁਰਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	—	2,00	2.00	10.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.7	ਔਰੇਲ ਡੀਹਾਈਡਰੇਸ਼ਨ ਥਰੇਪੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਚਸੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ	9.56	3.00	3.00	3.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.9	ਔਸਧੀ ਕੰਟਰੋਲ/ਖੁਰਾਕ ਸਟੈਂਡਰਡ ਸੰਗਠਨ/ ਔਸੁਧੀ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	.	—	—	10.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.11 (ੳ)	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੰਗਾਮੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨਾ	—	36.25	863.25	776.00	438.00
ਜ.ਸਿ. 6.17(ੳ)	ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ) ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	—	30.00	30.00	120.00	65.00
ਜ.ਸਿ. 6.19(ੳ)	ਡਾ.ਸੀ.ਸੇ. ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ–ਯੋਜਨਾ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਲਈ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	—	4.00	4.00	5.00	—
ਜ.ਸਿ. 7.3(ੳ)	ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ	—	—	—	5.00	-
ਜ.ਸਿ.7.3(ਅ)	50—200 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	5.00	—
ਜ.ਸਿ. 7.4	ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਛੁੱਟੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਆਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ	—	—	—	9.00	—
ਜ.ਸਿ. 7.11	ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ਼ ਮਾਨਵੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	1.00	—
ਆਯੂ. 2.1	ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਅਸਲੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	26.53	1.00	1.00	1.50	—
ਆਯੂ. 2.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈਡਕੁਆਟਰਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	47.46	—	—	1.00	—
ਆਯੂ. 2.4	10 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	4.50	—
ਆਯੂ. 2.6	ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ	—	—	—	1.00	-
ਆਯੂ. 4.3	ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਉਚ ਅਧਿਐਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੇਜੂਏਟ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਧੀਨ 12 ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	1.50	—

1		2	3	4	5	6
ਆਯੁ. 4.5	ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਂਟਰਲ ਫਾਰਮੇਸੀ ਸਟੋਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ	----	---	---	3.00	3.00
ਹੋ.ਮੀ. 2.1	ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	9.12	1.00	1.00	3.00	---
ਹੋ.ਮੀ. 2.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਅਮਲੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	8.00	---	----	5.00	---
ਹੋ.ਮੀ. 2.3	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	86.60	---	--	16.00	---
ਹੋ.ਮੀ. 2.4	ਮੌਜੂਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	---	---	--	10..0	--
ਹੋ.ਮੀ. 2.5	ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਇਲਾਕਾਈ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ	----	1.00	1.00	3.00	--
ਹੋ.ਮੀ. 2.6	ਹੋਮੀਉਪੈਥਿਕ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ	---	15.00	3.84	15.00	15.00
ਹੋ.ਮੀ. 2.7	ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	----	---	----	5.00	---
	ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਸਟਾਫ ਕੰਪੋਨੈਂਟ	----	---	---	214.00	---
	ਜੋੜ	2974.51	834.05	1661.05	2475.25	980.00
222 2210 00 ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ						
ਜ.ਸਿ. 1.3	(ੳ) ਸ਼ਹਿਰੀ/ਗੰਦੀ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	22.41	9.00	9.00	19.00	---
	(ਅ) ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	----	----	---	18.00	6.00
ਜ.ਸਿ. 1.9	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	17.24	7.50	7.50	8.50	--
ਜ.ਸਿ. 1.11	ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਲਾਈਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਫੀਡਰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨੇ	---	10.00	10..00	10.00	--
ਜ.ਸਿ. 1.12	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਰੇਟਰ ਸੈਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	17.62	10.00	10.00	10.00	--
ਜ.ਸਿ. 1.13(ੳ)	ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਲਰ ਵਾਟਰ ਹੀਟਿੰਗ ਪੈਨਲਾਂ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨੇ (ਅ) ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਲਟ ਹੀਟਿੰਗ ਪੈਨਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ	12.50	5.00	5.00	5.00	---

1		2	3	4	5	6
ਜ.ਸਿ. 1.18	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਖੇ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ ਸਬੰਧੀ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲਣਾ	0.17	—	—	6.50	—
ਜ.ਸਿ. 1.19	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਰਦੇ ਗਡੀਆਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	—	—	—	5.75	—
ਜ.ਸਿ. 3.1 (ੳ)	ਨਵੇਂ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਖੋਲਣਾ ਐਮ.ਪੀ. ਡਬਲਯੂ/ ਉਪ-ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	121.80	116.50	116.50	78.00	—
ਜ.ਸਿ. 3.2 (ੳ)	ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ ਕੁਆਟਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਸਹਾਇਕ ਸੇਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	121.66	—	—	50.00	50.00
(ਅ)	40:60 ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ/ ਸਿ.ਕੇ. ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	—	—	—	50.00	50.00
ਜ.ਸਿ. 3.5	ਸ.ਸਿ.ਕੇ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਕੇ ਮੁ.ਸਿ.ਕੇ. ਖੋਲਣਾ	—	280.00	280.00	200.00	200.00
(iii)	460 ਮੁ.ਸਿ.ਕੇ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਫੂਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—	—	—	13.00	—
(iv)	ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ (40 ਟੀਮਾਂ) ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	—	125.00	125.00	93.00	—
(v)	ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਮਾਡਲ ਮ.ਸਿ.ਕੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ (12)	—	15.00	15.00	10.00	10.00
ਜ.ਸਿ 3.7	ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	358.69	135.00	135.00	100.00	100.0[illegible]
ਜ.ਸਿ 3.9	ਡੀ.ਸੀ. ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ/ਮੌਜੂਦਾ ਡੀ.ਸੀ. ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ/ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨਾ	20.51	12.00	12.00	12.00	—
ਜ.ਸਿ 6.11	ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	—	3.20	3.20	3.50	—
ਜ.ਸਿ 6.11 (ਅ)	ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ਬੇਹਤਰੀ/ਆਧੁਨਿਕ ਇਲਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ	—	—	—	400.00	—
ਜ.ਸਿ. 6.18	ਸਿਹਤ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	3.00	—
ਜ.ਸਿ. 7.2	ਛੋਟੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਕਾਰਨ ਅਨੀਮੀਆ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾ	4.50	4.45	4.45	5.00	—
ਜ.ਸਿ. 7.5	ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੇਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ	—	100.00	100.00	100.00	100.00
ਜ.ਸਿ. 7.10	ਬਿਪਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਲਈ ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ (ਹਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇੱਕ)	—	—	—	45.00	—

1		2	3	4	5	6
ਆ.ਯੂ. 2.3	ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਾਸਥ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਲੋਂ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	—	9.00	9.00	9.50	—
	ਜੋੜ (ਬੀ)	697.10	841.65	841.65	1254.75	516.00
ਬੇਨਫਿਸਰੀ ਓਰੀਐਂਟਡ ਸਕੀਮਾਂ						
ਜ.ਸਿ. 6.16	ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਵਧੀਕ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ	2.30	65.00	65.00	70.00	—
ਜ.ਸਿ. 7.9	ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਆਮਲਾ	—	400.00	—	100.00	—
	ਜੋੜ (ਸੀ)	2.30	465.00	65.00	170.00	—

ਅਨੁਲਗ–3

ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਜਨਸਿਹਤ*

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਂ		1984-85 ਤੱਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1990 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਅਮਲਾ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ	ਉਸਾਰੀ ਲਾਗਤ ਅਨੁਮਾਨ ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ
1	2		3	4	5	6
1.	ਉਪਕੇਂਦਰ	...	2,603	2,852	ਇਕ ਮਰਦ ਵਰਕਰ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਵਰਕਰ	1,000
2.	ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ	...	1,567	1,246	ਡਾਕਟਰ–1 ਫਰਮਾਸਿਸਟ–2 ਕਲਾਸ IV–2 ਏ.ਐਨ.ਐਮ.–1	ਪਹਿਲੇ ਫੇਜ਼ ਲਈ 2.50 ਲੱਖ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਲਈ 6.00 ਲੱਖ
3.	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ	...	130	460 330	ਡਾਕਟਰ–2 ਫਰਮਾਸਿਸਟ–2 ਏ.ਐਨ.ਐਮ–2 ਐਲ. ਐਚ ਵੀ ਅਤੇ 30,000 ਤੋਂ ਉਪਰ ਲਈ ਪੀ.ਐਚ. ਸੀ	15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਪੁਰਾਣੇ ਪੀ. ਐਚ. ਸੀ ਲਈ) 8.00 ਤੋਂ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਸ. ਐਚ. ਸੀ ਨੂੰ ਉਨਤ ਕੀਤੀ ਨਵੀਂ ਪੀ. ਐਚ.ਸੀ. ਲਈ।
4.	25–30 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ	...	111		ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ–2 ਨਰਸਿੰਗ ਸਿਸਟਰ–1 ਇੰਨ. ਫਰਮਾਸਿਸਟ-3 ਸਟਾਫ ਨਰਸਾਂ–4 ਲੈਬਾਟਰੀ ਟੈਕਨੀ–1 ਰੇਡੀਓਗ੍ਰਾਫਰ–1 ਹੋਰ ਅਮਲਾ–15	30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਸ.ਐਚ.ਸੀ. ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
5.	ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ	...	10	70		

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸਮ	ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮੀਨ ਦੀ ਮੰਗ	ਕਵਰ ਹੁੰਦੀ ਅਨੁਸਾਨਤਨ ਵਸੋਂ
1	2	3	4
1.	ਸਿਹਤ ਗਾਈਡ	... --	1000 ਅਨੁਮਾਨਤ
2.	ਉਪ-ਕੇਂਦਰ	... 2 ਕਨਾਲ	5000 ਅਨੁਮਾਨਤ
3.	ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ	... 1 ਏਕੜ	8000 ਅਨੁਮਾਨਤ
4.	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ (ਪੁਰਾਣਾ)	... 2–3 ਏਕੜ	ਬਲਾਕ
5.	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ (ਨਵਾਂ)	... 1–2 ਏਕੜ	30,000
6.	ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ (ਫਿਰਤੂ ਟੀਮ)	... --	20,000
7.	25 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ	... 2–3 ਏਕੜ	--
8.	50 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ	... 5–6 ਏਕੜ	ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ
9.	ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸ਼ਿਹਤ ਕੇਂਦਰ	... --	1,00.000

ਵਖ ਵਖ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਸਾਨ

ਗੈਰ–ਆਵਰਤਕ			ਆਵਰਤਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ (ਰੁਪਏ)		
ਇਮਾਰਤ	ਐਮ. ਈ.	ਮੈਡੀਸਨ	ਤਨਖਾਹਾਂ	ਫੁੱਟਕਲ	ਕੁਲ ਆਵਰਤਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ
5	6	7	8	9	10
--	150	600.00	600.00 (ਆਨਰੇਰੀਅਮ)	--	1,200.00
1 ਲੱਖ	3000	2,000.00	20,000.00	1,600.00	23,600.00
8 ਲੱਖ	10,000	10,000.00	60,000.00	5,000.00	75,000.00
20 ਲੱਖ	1.20	12,000.00	1.60 ਲੱਖ	8,000.00	1.00 ਲੱਖ
13 ਲੱਖ	15,000.00	15,000.00	1 ਲੱਖ	10,000.00	1,25,000.00
--	--	--	--	--	--
30 ਲੱਖ	4.00 ਲੱਖ	25.000.00	1.50 ਲੱਖ	25,000.00	3.00 ਲੱਖ
60 ਲੱਖ	6.00 ਲੱਖ	50,000.00	4 ਲੱਖ	50,000.00	5.00 ਲੱਖ
40 ਲੱਖ	5.00 ਲੱਖ	20,000.00	--	--	--

ਅਨੁਲਗ

1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਕੰਮ

ਲੜੀ	ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ੍ਰੇਣੀ	31.3.85 ਤਕ ਗਿਣਤੀ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (85–90 ਟੀਚਾ
1	2	3	4
1.	5000 ਦੀ ਵਸੋਂ ਲਈ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ...	2602	250
2.	ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ (ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ) ...	1576	—
3.	ੳ–ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ (ਪੁਰਾਣੇ) ...	130	—
	ਅ–30,000 ਦੀ ਵੱਸੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ (ਨਵੇਂ) ...	ਨਿਲ	330
4.	ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ ...	54	—
5.	ਕਮਿਉਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ...	10	60 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾ 56 ਜੀ.ਓ.ਆਈ. (64)
6.	ਸ਼ਹਿਰੀ ਗੰਦਾ ਖੇਤਰ/ਸ਼ਹਿਰੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ...	221	25
7.	ੳ–25 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ...	11	—
	ਅ–50 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ...	25	3
	ੲ–100 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ...	11	1
	ਸ–200 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ...	1	1
	ਹ–400 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ...	2	—

* ਹੁਣ ਤਕ ਪਰਵਾਨਤ 70 ਸੀ. ਐਚ. ਸੀ. ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :–

ਐਸ. ਐਚ ਸੀ./ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ	... 5
8 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੇ ਪੀ. ਐਚ. ਸੀ.	... 17
30 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੇ ਪੀ. ਐਚ. ਸੀ.	... 29
25 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ	... 4
ਟਾਊਨ/ਸਬ ਹਸਪਤਾਲ	... 15

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 3,25 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ 50 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ।

—10

ਰਹੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 1985—88	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 1988-89	ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 1989-90	1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ	ਟੀਚੇ		
				1990-91	1991-92	1990—95
5	6	7	8	9	10	11
150	50	50	2852	112	112	560
—	—	—	1246	—	—	—
—	—	—	130	—	—	—
150	85	95	330	12.40 ਬਾਰਡਰ ਏਰੀਆਂ ਵਸੋਂ ਲਈ ਫਿਰਤੂ ਟੀਮਾਂ	12	56
—	—	—	—	—	—	—
36	12	12	70	16	16	86
15	—	10	246	5	5	25
—	—	—	8	—	—	—
4 (3,50 ਤੋਂ 100 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਤਕ ਦੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ	—	—	29	—	—	—
3 (50 ਤੋ 300 ਬਿਸਤੁਰਿਆਂ ਤਕ ਦੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ)	—	—	—	14	—	—
1 (100 ਤੋ 200 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਤਕ ਦੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ।	—	—	—	2	—	—
—	—	—	—	2	—	—

ਅਨੁਲਗ–11

ਰਾਜ ਵਿਚੋਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਪਹਿਲੇ ਫ਼ੇਜ਼ ਵਿਚ ਕਵਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਂ	ਜ਼ਰੂਰਤ		ਖਰਚ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1.	ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਾਰਡ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ	...	30.00
2.	ਪੱਟੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ	...	20.00
3.	ਅਜ਼ਨਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	ਪੂਰਾ ਬਿਲਡਿੰਗ-ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	46.00
4.	ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	ਪੂਰਾ ਬਿਲਡਿੰਗ-ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	46.00
5.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਵਾਰਡ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ	...	75.00
6.	ਅਬੋਹਰ (ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ	...	20.00
7.	ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਲੋੜੀਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ	...	75.00
8.	ਜ਼ੀਰਾ (ਫਿਰੋਜਪੁਰ)	ਲੋੜੀਂਦਾ ਪੂਰਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ- ਬਿਲਡਿੰਗ-ਕੰਪਲੈਕਸ	...	46.00
9.	ਮਾਨਸਾ (ਬਠਿੰਡਾ)	ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ -ਸਥਾਨ	...	15.00
10.	ਬਠਿੰਡਾ	ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ	...	40.00
11.	ਮੋਗਾ (ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ	...	20.00
12.	ਮੁਕਤਸਰ (ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ	...	20.00
13.	ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਪਟਿਆਲਾ) ਦੀ ਲੋੜ	...	30.00
14.	ਦਸੂਹਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	ਕੋਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਹੀਂ	...	—
15.	ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ (ਕਪੂਰਥਲਾ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ	...	46.00
16.	ਫਗਵਾੜਾ (ਕਪੂਰਥਲਾ)	ਪੂਰੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	36.00
17.	ਜਲੰਧਰ	ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	55.00
18.	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ (ਜਲੰਧਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ	...	20.00
19.	ਜਗਰਾਓ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	ਪੂਰੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	46.00
		ਜੋੜ	...	696.00

ਅਨੁਲਗ–12

ਰਾਜ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਤਜਵੀਜੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਦੂਜੇ ਫੇਜ਼ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਂ	ਲੋੜ		ਖਰਚ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1.	ਮਾਜੀਠਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	ਪੂਰੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	46.00
2.	ਬਾਬਾ ਬਕਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	ਪੂਰੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	46.00
3.	ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ	...	30.00
4.	ਜਲਾਲਾਬਾਦ	ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ	...	30.00
5.	ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ (ਬਠਿੰਡਾ)	ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	...	10.00
6.	ਮਲੋਟ (ਫਰੀਦਕੋਟ)	ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	...	20.00
7.	ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਸੰਗਰੂਰ)	ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	...	10.00
8.	ਸੁਨਾਮ (ਸੰਗਰੂਰ)	ਪੂਰੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	46.00
9.	ਸੰਗਰੂਰ	25 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਾਰਡ ਦੀ ਲੋੜ	...	25.00
10.	ਬਰਨਾਲਾ (ਸੰਗਰੂਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਾਰਡ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ	...	30.00
11.	ਸਮਾਨਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ	...	25.00
12.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	ਕਿਸੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	...	––
13.	ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ	...	10.00
14.	ਕਪੂਰਥਲਾ	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ	...	20.00
15.	ਲੁਧਿਆਣਾ	ਅਤਿਰਿਕਤ ਪੂਰੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਿਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ	...	80.00
16.	ਸਮਰਾਲਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ	...	10.00
17.	ਰੋਪੜ	ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	...	––
		ਜੋੜ	...	438.00

ਅਨੁਲਗ-13

ਰਾਜ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

ਤਜਵੀਜ਼ੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੂਜੇ ਫੇਸ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਂ	ਲੋੜ		ਖਰਚ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1.	ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	...	--
2.	ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	ਪੂਰੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	16.00
3.	ਨਾਭਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ ਦੀ ਲੋੜ	...	10.00
4.	ਖਰੜ (ਰੋਪੜ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	10.00
5.	ਖੰਨਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	30.00
6.	ਰਾਜਪੁਰਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	30.00
7.	ਫਤੇਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪਟਿਆਲਾ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	...	—
8.	ਮੁਕੇਰੀਆਂ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	30.00
9.	ਪਠਾਨਕੋਟ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	30.00
10.	ਫਿਲੌਰ (ਜਲੰਧਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	30.00
11.	ਨਕੋਦਰ (ਜਲੰਧਰ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ	...	20.00
12.	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਠਿੰਡਾ)	ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲੋੜ ਦੀ ਹੈ	...	20.00
		ਜੋੜ	...	256.00

ਅਨੁਲਗ-14

ਰਾਜ ਵਿਚ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਰੀਵੈਪਿੰਗ ਸੰਧ

ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਥੇ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਨਵੇਂ ਐਂਬੂਲੈਂਸਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ।

1. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਜਲੰਧਰ
2. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ
3. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਪੂਰਥਲਾ
4. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
5. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਅਬੋਹਰ
6. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਠਿੰਡਾ
7. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮਾਨਸਾ
8. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੋਗਾ
9. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਾਭਾ
10. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਰੋਪੜ
11. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਸੰਗਰੂਰ
12. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਰਨਾਲਾ
13. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
14. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਠਾਨਕੋਟ
15. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
16. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਜਲਾਲਾਬਾਦ
17. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਮਾਨਾ
18. ਸਵਿਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਖਰੜ
19. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮਜੀਠਾ
20. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮਲੋਟ
21. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਫਿਲੌਰ
22. ਸਵਿਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ
23. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ
24. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੁਕੇਰੀਆਂ
25. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ

ਅਨੁਲਗ–15

ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਅਧੀਨ ਜਿਥੇ ਖੂਨ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

1. ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)
2. ਪੱਟੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)
3. ਅਜਨਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)
4. ਅਬੋਹਰ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)
5. ਜੀਰਾ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)
6. ਮਾਨਸਾ (ਬਠਿੰਡਾ)
7. ਮੁਕਤਸਰ (ਫਰੀਦਕੋਟ)
8. ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)
9. ਦਸੂਹਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)
10. ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ (ਲੋਧੀ (ਕਪੂਰਥਲਾ)
11. ਜਗਰਾਓਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ)
12. ਮਜੀਠਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)
13. ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)
14. ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)
15. ਜਲਾਲਾਬਾਦ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)
16. ਮਲੋਟ (ਫਰੀਦਕੋਟ)
17. ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਸੰਗਰੂਰ)
18. ਸੁਨਾਮ (ਸੰਗਰੂਰ)
19. ਸਮਾਨਾ (ਪਟਿਆਲਾ)
20. ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)
21. ਸਮਰਾਲਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)
22. ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)
23. ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)
24. ਖਰੜ (ਰੋਪੜ)
25. ਫਤੇਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪਟਿਆਲਾ)
26. ਮੁਕੇਰੀਆਂ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)
27. ਫਿਲੌਰ (ਜਲੰਧਰ)
28. ਨਕੋਦਰ (ਜਲੰਧਰ)
29. ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਠਿੰਡਾ)

ਅਨੁਲੱਗ–16

ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ

ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜਿਥੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ

---

1. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
2. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲਾ ਰੋਪੜ
3. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ
4. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ
5. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੁਕੇਰੀਆਂ, ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
6. ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਜ਼ਿਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ
7. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਮਜੀਠਾ., ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਅਨੁਲੱਗ–17

ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਿਥੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ

(ਸੰਕਟ ਕਾਲੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਸੁਧਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ)

ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਿਲੇ, ਉਪ-ਜਿਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ:–

1. **200** ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਵਧੀਕ ਇਮਾਰਤ)
2. **100** ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਪੂਰਥਲਾ
3. ਟੀ.ਬੀ. ਹਸਪਤਾਲ, ਆਸ਼ਰਮ ਸੰਗਰੂਰ
4. ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਠਿੰਡਾ
5. ਮਾਤਾ ਕੌਸ਼ਲਿਆ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਡਿਸਪੋਜਲ
6. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੋਹਾਲੀ (ਰੋਪੜ), ਦਾਖਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇਮਾਰਤ, ਸਟਾਫ ਕੁਆਟਰਜ਼
7. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਨਸਾ (ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਬਿਲਡਿੰਗ)
8. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਾਦੀਆਂ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ), ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ
9. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਸੀ ਪਠਾਨਾਂ (ਪਟਿਆਲਾ), ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ
10. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਅਮਲੋਹ (ਪਟਿਆਲਾ), ਅਤਿਰਿਕਤ ਇਮਾਰਤ
11. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਲਾਚੌਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ
12. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਨੂਰ ਮਹਿਲ (ਜਲੰਧਰ), ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ
13. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ (ਫਰੀਦਕੋਟ), ਇੰਨਡੋਰ ਸਟਾਫ ਕਵਾਟਰ

---

1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990, ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ :

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸਮ	1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990, ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਅਤਿਰਿਕਤ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਉਸਾਰੀ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ	ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਾਨਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ...	460	114	—	16	20.00	320.00
		130 ਪੁਰਾਣੇ 330 ਨਵੇਂ	6	20	304	15.00	4560.00
2	ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ...	1246	241	20	985	12.00	11820.00
3	ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ...	2852	627	93	2132	2.00	4264.00
						ਕੁੱਲ ਜੋੜ	23164.00
4	25.50 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ—			ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤਿ-ਰਿਕਤ ਇਮਾ-ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ			
	25 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ...	52	61		6	35.00	210.00
	50 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ...	57			26	20.00	520.00
5				ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਕੁਆ-ਟਰਾਂ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਆਦਿ ਹਿਤ	16.00	15.00	240.00
6	ਸੀ. ਐਚ. ਸੀ ...	70	6	163	33	15.00	495.00
					8	20.00	160.00
					17	25.00	425.00
					5	30.00	150.00

1	2	3	4	5	6	7	8

I. ਪੰਜਾਬ—ਇਕ ਝਾਤ—

ਰਕਬਾ (ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰਾਂ ਵਿਚ)	...	50,362
ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ—		
ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ	...	3
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	...	12
ਉਪ-ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ	...	46
ਤਹਿਸੀਲਾਂ	...	46
ਉਪ-ਤਹਿਸੀਲਾਂ	...	48
ਬਲਾਕ	...	118
ਆਬਾਦ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	12,342
ਕਸਬਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	134
ਸੰਸਦੀ ਚੋਣ ਹਲਕੇ	...	13
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ	...	117

		ਪੇਂਡੂ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਜੋੜ
II. 1981 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੋਂ:				
(i) ਵਸੋਂ (ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)	...	121.41	46.48	167.89
(ੳ) ਮਰਦ	...	64.44	24.93	89.37
(ਅ) ਔਰਤਾਂ	...	56.97	12.55	78.52
(ii) ਸੰਘਣਤਾ ਪ੍ਰਤੀਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ.	...	247	3,877	333
(iii) ਦਸ ਸ਼ਾਲਾ ਵਾਧਾ ਦਰ (1971—81)	...	+ 17.48	+ 44.51	+ 23.89
(iv) ਜਨਮ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸ (1986—91)				
(ੳ) ਮਰਦ			...	65.61
(ਅ) ਔਰਤਾਂ			...	65.30

	ਸਾਲ	ਪੇਂਡੂ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਜੋੜ
III. ਸਾਲ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਣ ਦਰ (ਪ੍ਰਾਂ)				
(1) ਜਨਮ ਦਰ ...	1988	28.9	27.5	28.5
	1989	28.5	27.4	28.2
(2) ਮਰਨ ਦਰ ...	1988	8.8	7.2	8.4
	1989	8.8	6.7	8.2
(3) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਰ ...	1988	63	59	62
ਦਰ (ਆਈ. ਐਮ. ਆਰ.) ...	1989	67	44	61

(V) ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990, ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਐਲੋਪੈਥੀ) ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ		ਪੇਂਡੂ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਜੋੜ
1	ਹਸਪਤਾਲ	...	88	131	219
2	ਹਸਪਤਾਲ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ/ਸਮੂਹਿਕ	...	2	9	11
3	ਕਮਿਓਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ	...	26	15	41
4	ਕਮਿਓਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ	...	15	3	18
5	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ	...	419	23	442
6	ਸਹਾਇਕ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ/ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਕਲੀਨਿਕ/ਸੈਂਟਰ	...	1,249	224	1,473
	ਜੋੜ	...	1,799	405	2,204

(V) (ੳ) ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990, ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਐਲੋਪੈਥੀ) ਵਿਚ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

		ਪੇਂਡੂ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਜੋੜ
ਬਿਸਤਰੇ		10,702	13,477	24,179
(ਅ) ਆਬਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀ—				
(i) ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ	...	7,938	16,349	9,484
(ii) ਬਿਸਤਰੇ	...	1,334	491	864

(V) ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990, ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਆਈ. ਐਸ. ਐਮ.) ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ		ਪੇਂਡੂ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਜੋੜ
1	ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ	...	2	2	4
2	ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ	...	425	64	489
3	ਯੂਨਾਨੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ	...	33	2	35
4	ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਹਸਪਤਾਲ	...	..	1	1
5	ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ	...	42	43	85

(VI) ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990, ਨੂੰ ਰਜਿ. ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਂ ਵਾਲੀ ਵਸੋਂ :

ਲੜੀ ਨੰ :	ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ		ਗਿਣਤੀ	ਸੇਵਾ ਵਾਲੀ ਵਸੋਂ
1	ਡਾਕਟਰ	...	12,754	1,582
2	ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ	...	9,089	2,219
3	ਨਰਸਾਂ	...	7,274	2,773
4	ਐਲ. ਐਚ. ਵੀ.	...	1,365	14,778
5	ਏ. ਐਨ. ਐਮ.	...	11,400	1,769
6	ਦਾਈਆਂ	...	33,450	603

(VII) ਹਸਪਤਾਲ ਇਨਡਾਸਿਜ਼ਾ (1989)

1	ਬਿਸਤਰ-ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਪਾਤ	...	55.0
2	ਰਹਿਣ ਦੀ ਔਸਤਨ ਮਿਆਦ	...	6.1
3	ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਚਾਅ ਦਰ	...	97.7
4	ਨਵੇਂ ਆਊਟਡੋਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰੀਜ ਹਾਜ਼ਰੀ ਔਸਤ	...	2.1

(VIII) 1989 ਦੌਰਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ :

ਮਰੀਜ—

1	ਆਊਟ ਡੋਰ ਮਰੀਜ	..	1,13,07,431
2	ਇਨਡੋਰ ਮਰੀਜ਼	..	4,11,544
3	ਮੌਤਾਂ	...	14,125

(IX) ਕੌਮੀ ਕੋੜ੍ਹ ਰੋਕ ਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (1989-90)

1	ਕੋੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	29
2	31 ਮਾਰਚ, 1989 ਨੂੰ ਕੋਹੜ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	3,196
3	ਨਵੇਂ ਲੱਭੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਜੋ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ	...	671
4	ਇਲਾਜ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ	...	33
5	ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ/ਰਾਜੀ ਕੀਤੇ ਗਏ/ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ ਪਕੜੀ ਗਈ ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ	...	390
6	31 ਮਾਰਚ, 1990, ਨੂੰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	...	3,510

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ੍ਰੇਣੀ	ਗਿਣਤੀ	ਸੇਵਾ ਵਾਲੀ ਵਸੋਂ
	(X) ਨੈਸ਼ਨਲ ਮਲੇਰੀਆ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (1989):		
1	ਮਲੇਰੀਆ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	252
2	ਜਿੰਨੀਆਂ ਬਲੱਡ-ਸਲਾਈਡਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ	...	24,43,050
3	ਲੱਭੇ ਗਏ ਮਲੇਰੀਆ ਕੇਸ	...	32,146
4	ਲੋੜੀਂਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਕੇਸ	...	31,577
	(XI) ਕੌਮੀ ਅੰਨ੍ਹਾਪਣ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ:		
1	ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	92,229
2	ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	62,204
3	ਟੀਚਾ	...	39,000
4	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	...	159.5%
5	ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਲਾਏ ਗਏ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	367
	(XII) ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੀ. ਬੀ. ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (1988-90)		
1	ਨਵੇਂ ਥੁੱਕ ਟੈਸਟ	...	1,01,868
2	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	...	119.8%
3	ਨਵੇਂ ਲੱਭੇ ਟੀ. ਬੀ. ਕੇਸ	...	47,870
4	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	...	99.7%
	(XIII) ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (1889)		
1	ਦੌਰਾ ਕੀਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	12,026
2	ਚੈਕ ਕੀਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	24,82,178
3	ਨੁਕਸ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	5,59,782
	(XIV) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਲੱਡ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ (1989)		
1	ਬਲੱਡ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	26
2	ਬਲੱਡ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	38,733
3	ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਕੁਲ ਬਲੱਡ ਯੂਨਿਟ	...	38,125
4	ਬਦਲੇ ਗਏ ਕੁਲ ਬਲਡ ਯੂਨਿਟ	...	35,195.5
	(XV) ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (1989-90)		

ਢੰਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰੋਫਾਰਮੈਂਸ/ ਪਾਲਣਾ	ਪ੍ਰੋਫਾਰਮੈਂਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
1 ਬਾਂਝਕਰਨ ...	1,20,000	1,38,962	115.8
(ੳ) ਨਲਬੰਦੀ ...	—	1,24,024	—
(ਅ) ਨਸਬੰਦੀ ...	—	14,938	—
2 ਆਈ. ਯੂ. ਡੀ. ਵਾਧਾ ...	2,75,000	3,56,729	129.7
3 ਸੀ. ਸੀ. ਯੂਜਰਜ਼ ...	4,29,000	5,83,239	136.0
4 ਐਮ. ਟੀ. ਪੀ. ...	—	18,173	—
5 ਟਾਲੇ ਗਏ ਗਰਭ ...	—	38,85,662	—
6 ਓ. ਪੀ. ਯੂਜਰਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	50,000	61,523	123.0

(XVI) ਦਾਈਆਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (1989-90)

1 ਟੀਚਾ ...	100
2 ਦਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ...	—
3 ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਿਖਿਅਤ ਦਾਈਆਂ ...	18,879

(XVII) 1 ਅਪਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਦੇ ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਆਸਾਮੀਆਂ :

ਅਮਲੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ :

1 ਡਾਕਟਰ—	
(ੳ) ਪੀ. ਸੀ. ਐਮ. ਐਸ. (ਸੀਨੀਅਰ) ...	340
(ਅ) ਪੀ. ਸੀ. ਐਮ. ਐਸ. (ਜੂਨੀਅਰ) ...	3,405
(ੲ) ਦੰਦ ਅਫਸਰ ...	198
2 ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ...	2,650
3 ਨਰਸਿੰਗ ਸਟਾਫ ...	3,343
4 ਲੇਡੀ ਹੈਲਥ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ...	773
5 ਏ. ਐਨ. ਐਮ. ...	3,682
6 ਰੇਡੀਓ ਗ੍ਰਾਫਰ ...	230

(XVIII) ਬਜਟ ਅਤੇ ਖਰਚ (1990-91)

1 ਰਾਜ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ...	5,46,19,101
2 ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ...	19,68,453
3 ਰਾਜ ਬਜਟ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬਜਟ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ...	2.77%
4 ਮੈਡੀਸਨ (ਐਲੋਪੈਥੀ) ਡੀ. ਐਚ. ਐਸ./ਡੀ. ਆਰ. ਐਮ. ਈ/ਈ. ਐਸ. ਆਈ. ਲਈ ਕੁਲ ਬਜਟ ...	1,25,836
5 ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਦਵਾਈ ਦਾ ਖਰਚ (ਐਲੋਪੈਥੀ) ...	6.02

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

(XIX) ਪਲਾਨ ਬਜਟ (8ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ)

1	(1990-91) ਰਾਜ ਪਲਾਨ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ...	90,500
2	ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪਲਾਨ ਲਾਗਤ (1990—95) ...	—
3	(1990-91) ਲਈ ਕੇਵਲ ਡੀ.ਐਚ.ਐਸ. ਈ.ਐਸ. ਆਈ. ਲਈ. ਪਰਵਾਨਤ ...	1375
4	ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪਲਾਨ ਲਈ ਕੁਲ ਲਾਗਤ (1990-91) ...	1981
5	ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਪਲਾਨ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਰਾਜ ਪਲਾਨ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ (1990-91) ...	2.19

(XX) 2000 ਈ. ਤਕ ਸਭ ਲਈ ਸਿਹਤ ਦਾ ਟੀਚਾ

	ਇੰਡੈਕਸ	1989 ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ	ਟੀਚਾ 1990	2000 ਈ.
1	ਅਨੁਮਾਨਤ ਜਨਮ ਦਰ ...	28.2	27.0	21.0
2	ਅਨੁਮਾਨਤ ਮਰਨ ਦਰ ...	8.2	10.4	9.0
3	ਬਾਲ ਮਰਨ ਦਰ ...	61.0	87	60 ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ
4	31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਪਾਤਰ ਦੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ...	59.6	42.0	60.00

(XIX) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ (1981 ਜਨ ਗਣਨਾ)

	ਮੱਦ	ਪੰਜਾਬ	ਭਾਰਤ
1	ਰਕਬਾ (ਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ.) ...	50,362	32,87,263
2	ਵਸੋਂ—		
	(ੳ) ਮਰਦ ...	89,37,210	35,43,97,884
	(ਅ) ਔਰਤਾਂ ...	78,51,705	33,07,86,808
	(ੲ) ਪੇਂਡੂ ...	1,21,41,158	52,54,57,335
	(ਸ) ਸ਼ਹਿਰੀ ...	46,47,757	15,97,27,357
	ਜੋੜ ...	1,67,88,915	68,51,84,692

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ੍ਰੇਣੀ		ਗਿਣਤੀ	ਸੇਵਾ ਵਾਲੀ ਵਸੋਂ
			ਪੰਜਾਬ	ਭਾਰਤ
3	ਦਸ ਸਾਲਾ ਵਾਧਾ ਦਰ (1971—81)	...	+23.89	+25.00
4	ਵਸੋਂ ਦੀ ਸੰਘਣਤਾ (ਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ.)	...	333	216
5	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ			
	(ੳ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ	...	26.87	15.75
	(ਅ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ	...	ਨਿਲ	7.76
	ਜੋੜ	...	26.87	23.51
6	ਜੀਅ ਪ੍ਰਤਿ ਆਮਦਨ (1986-87)	...	4.954	2.974
7	ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ	...	40.86	36.23
8	ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ			
	(i) ਪੇਂਡੂ	...	884	951
	(ii) ਸ਼ਹਿਰੀ	...	865	878
	ਜੋੜ	...	879	933
9	(ੳ) ਜਨਮ ਦਰ ਪੇਂਡੂ	...	28.9	32,8
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਨਮ ਦਰ	...	27.5	26.0
	ਜੋੜ	...	28.5	31.3
	(ਅ) ਮੌਤ ਦਰ ਪੇਂਡੂ	...	8.8	11.8
	ਮੌਤ ਦਰ ਸ਼ਹਿਰੀ	...	7.2	7.5
	ਜੋੜ	...	8.4	10.9
	(ੲ) ਜਨਮ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ (1986-91)			
	ਮਰਦ	...	65.6	58.1
	ਔਰਤਾਂ	...	65.3	59.1

(XXII) ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮ

31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯੋਗ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ

		ਪੰਜਾਬ	ਭਾਰਤ
ਬਾਂਝਕਰਨ	...	38.0	29.8
ਆਈ. ਯੂ. ਡੀ.	...	15.6	5.9
ਹੋਰ ਸਾਧਨ	...	6.00	6.2
ਰਾਜ ਮਾਪ ਦੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ	...	59.6	41.9

ਕਾਂਡ—ਤੇਰਵਾਂ

ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫਾਈ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ :

13.1 ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ 129 ਅਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਲਗਭਗ 55 ਲੱਖ (ਮਾਰਚ, 1988) ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 7 ਕਸਬੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ, 7 ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ, 28 ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ, 39 ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ, 32 ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ 16 ਛੇਵੇਂ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਰਚ, 1988 ਤੱਕ 93 ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਲਗਭਗ 36 ਲੱਖ ਹੈ, ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ 95 ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਲਗਭਗ 29 ਲੱਖ ਹੈ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ਼, ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਸੀਵਰੇਜ਼, ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਮਨ-ਟੀਚਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਹਾਕੇ ਭਾਵ 1981-91 ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਲਈ ਨਿਮਨ ਟੀਚੇ ਮਿਥੇ ਗਏ ਹਨ :—

(ੳ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ	...	100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
(ਅ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਉਪਾ	...	100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ। 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ।

13.2. ਪੰਜਾਬ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 313 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (135 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਲ ਵੰਡ ਲਈ, 178 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਲਈ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1985—90 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕੁਲ ਲੋੜ 222 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮਦਨ ਉਪਰ ਵਧਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 58 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧ 29.50 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਅਧੀਨ 8 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਆਈ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਆਈ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗੱਲ ਬਾਤ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1935-36 ਅਤੇ 1936-87 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 5 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ, (499.97 ਲਖ) ਅਤੇ 5.46 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਲ ਵੰਡ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਸਕੀਮ ਉਪਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1987-88 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਲ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਸਕੀਮ ਉਪਰ 5.45 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1888-89 ਵਿਚ ਵਖ-ਵਖ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 501 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਸਾਲ 1989-90 ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਉਪ-ਮੱਦ ਅਧੀਨ 850 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 1125.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 354.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਵਰੇਜ਼ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਘਟ ਲਾਗਤ ਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਤੋਂ ਇਮਦਾਦ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ :

13.3. ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 2/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਸਬੰਧਤ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਜੋ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਨੂੰ 6ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੇ 27 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 12 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 8 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਨੇ ਦਿੱਤੇ) ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੀਆਂ ਸਨ, 2.53 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।

13.4. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 8.70 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ (6.70 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ) ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (13 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਤੀਸਰਾ ਪੈਕੇਜ ਅਤੇ 36 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਚੌਥਾ ਪੈਕੇਜ) ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ 49 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1985-86 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 180.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (140.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਕਰਜ਼ਾ ਜਮਾਂ 40.00 ਲੱਖ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ) ਰੁਪਏ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪੈਕੇਜ ਅਧੀਨ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1986-87 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪੈਕੇਜ ਲਈ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਲਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੋ ਇਸ ਰਕਮ ਲਈ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ। ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪੈਕੇਜ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੈਕੇਜ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਨੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਬੰਧਤ

ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵਧਾਏਗਾ ਅਤੇ ਇੰਝ ਉਸ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਥਿਆ ਕਰਜ਼ਾ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1987-88 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੈਕੇਜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 318.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

13.5. ਸਾਲ 1989-90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 340.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਵਿਚ ਚੌਥਾ ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਪੈਕੇਜ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੌਥਾ ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਪੈਕੇਜ ਅੰਤਕਾ I ਅਤੇ II ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1989-90 ਵਿਚ 550.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਦਾ ਖਰਚਾ ਅਨੁਲਗ I ਅਤੇ II ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੌਥਾ ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਪੈਕੇਜ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 650.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :-

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ 1990-91
		(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)
ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲਾ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ :		
(ੳ) ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ:-		
(i) ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ	...	100.00
(ii) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ		50.00
ਜੋੜ	...	150.00
(ਅ) ਪੰਜਵਾਂ ਪੈਕੇਜ :—		
(i) ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ	...	333.33
(ii) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ		166.67
ਜੋੜ	...	500.00
(ੳ) ਅਤੇ (ਅ) ਦਾ ਜੋੜ	...	650.00

13.23. ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲਾ ਚੌਥਾ ਪੈਕੇਜ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 1644.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਭਾਰ ਜੋ 8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

(1) ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ	...	94.00
(2) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ/ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	...	49.65

ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 150 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਕਿਸੇ ਫੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

13.6. ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ 12 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ 1474.51 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪੰਜਵੇਂ ਪੈਕੇਜ ਅਧੀਨ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਲ 1989-90 ਤੱਕ ਹੋਏ ਕੁਝ ਖਰਚੇ/ਉਪਬੰਧ ਨਿਮਨ-ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਮੱਦ		(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
(i) ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ		440.80
(ii) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ		148.00
(iii) ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ	...	31.20
ਜੋੜ	...	620.00

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਵਿਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਿਹੜੀ ਅਠਵੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਪਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

	ਰੁ; ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ
(i) ਨਗਰ ਪਾਲਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਕਰਜਾ	540.20
(ii) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾ ਨੂੰ ਰਰਜਾ	311.30
ਜੋੜ	851.50

13.7. ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 500.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ 8ਵੀਂ ਪੰਜਵੇਂ ਪੈਕੇਜ਼ ਲਈ 354.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13.8. ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਬਣਦੇ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਵਿਚੋਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਮ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਗਰ-ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਸਕੀਮ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ। ਉਕਤ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਲੋਂ ਉਕਤ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਹੋਰ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁਲਗ—I

ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਚੌਥਾ ਪੈਕੇਜ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚਾ		
			ਜਲ-ਸਪਲਾਈ	ਸੀਵਰੇਜ਼	ਜੋੜ
1	ਧਨੌਲਾ	...	20.67	27.39	48.60
2	ਪਠਾਨਕੋਟ	...	18.30	70.15	88.45
3	ਮਾਛੀਵਾੜਾ	...	4.30	—	4.30
4	ਪੱਟੀ	...	52.87	59.24	112.51
5	ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	...	27.00	—	27.00
6	ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾ	...	33.14	—	33.14
7	ਮੋਰਿੰਡਾ	...	53.13	—	53.13
8	ਸਨੌਰ	...	30.00	—	30.00
9	ਦਸੂਹਾ	...	53.19	—	53.19
10	ਰਾਹੋਂ	...	17.11	—	17.11
11	ਪਾਇਲ	...	12.65	—	12.65
12	ਸ਼ਾਹਕੋਟ	...	39.20	—	39.20
13	ਬਰਨਾਲਾ	...	50.35	100.00	150.35
14	ਬੁਢਲਾਡਾ	...	—	55.50	55.50
15	ਸਮਰਾਲਾ	...	—	10.00	10.00
16	ਕਪੂਰਥਲਾ	...	—	57.89	57.89
17	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	...	—	98.91	98.91
18	ਜ਼ੀਰਾ	...	—	15.04	15.04
19	ਰਾਇਕੋਟ	...	—	6.08	6.08
20	ਸ਼ਾਨਸਾ	...	—	76.11	76.11
21	ਜੈਤੋ	...	—	57.40	57.40

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ		
			ਜਲ-ਸਪਲਾਈ	ਸੀਵਰੇਜ	ਜੋੜ
22	ਬੰਗਾ	...	—	31.32	31.32
23	ਬਨੂੜ	...	—	20.00	20.00
24	ਸਰਹੰਦ	...	—	50.00	50.00
25	ਖਰੜ	...	—	37.84	37.84
26	ਗੁਰਾਇਆ	...	—	34.94	34.94
27	ਨਕੋਦਰ	...	—	98.89	98.89
28	ਕਰਤਾਰਪੁਰ	...	—	69.92	69.92
29	ਝੌਰਾਹਾ	...	—	10.00	10.00
30	ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ	...	—	28.00	28.00
31	ਮੁਕੇਰੀਆਂ	...	—	68.40	68.40
32	ਫਿਲੌਰ	...	—	29.80	29.80
33	ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	...	—	29.98	29.98
34	ਫਰੀਦਕੋਟ	...	—	15.04	15.04
35	ਮਲੋਟ	...	—	43.65	43.65
36	ਸੁਨਾਮ	...	—	29.98	29.98
	ਜੋੜ	...	412.71	1231.87	1644.58

ਅਨੁਲਗ--II

ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੰਜਵਾਂ ਪੈਕੇਜ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚਾ		
			ਜਲ-ਸਪਲਾਈ	ਸੀਵਰੇਜ਼	ਜੋੜ
1	ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੜ	...	32.54	42.40	74.94
2	ਸੰਗਰੂਰ	...	29.16	56.11	95.27
3	ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ	...	25.00	----	25.00
4	ਤਪਾ	...	22.42	20.00	42.42
5	ਸੁਨਾਮ	...	58.35	----	58.35
6	ਸ਼ਾਮ ਚੁਰਾਸੀ	...	23.13	----	23.13
7	ਖੰਨਾ	...	84.43	80.84	165.27
8	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	...	26.46	104.37	130.83
9	ਜ਼ੀਰਾ	...	13.59	30.60	44.19
10	ਧਰਮਕੋਟ	...	8.19	----	8.19
11	ਜਗਰਾਉਂ	...	84.22	89.92	175.04
12	ਪਟਿਆਲਾ	...	299.39	----	299.39
13	ਅਬੋਹਰ	...	----	49.50	49.50
14	ਰੋਪੜ	...	----	147.54	147.54
15	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	...	----	36.00	36.00
16	ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	...	----	64.66	64.66
17	ਨੂਰਮਹਿਲ	...	----	44.09	44.09
	ਜੋੜ	...	707.88	766.63	1474.51

ਅਨੁੱਲਗ-III

ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ.ਸੀ.ਓ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪੈਕੇਜ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚਾ		
			ਜਲ-ਸਪਲਾਈ	ਸੀਵਰੇਜ	ਜੋੜ
1	ਕੋਟਕਪੂਰਾ	...	208.15	119.80	327.95
2	ਮਲੋਟ	...	75.00	—	75.00
3	ਫਗਵਾੜਾ	...	—	176.00	176.00
4	ਮੋਗਾ	...	—	71.95	71.95
5	ਗੁਰੂ ਹਰ ਸਹਾਇ	...	9.45	8.46	19.91
6	ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	...	27.28	45.90	73.18
7	ਜਲਾਲਾਬਾਦ	...	14.34	17.90	32.24
8	ਅਬੋਹਰ	...	52.18	54.39	106.57
9	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	...	44.44	51.65	96.09
10	ਧਰਮਕੋਟ	...	5.09	—	5.09
11	ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ	...	—	58.43	58.43
12	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	...	—	5.02	5.02
	ਜੋੜ	...	435.93	609.50	1045.43

ਅਨੁਲਗ–IV

ਯੂ.ਡੀ.ਸੀ.ਓ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮੁੱਢਲੀ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ		ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ)
1	ਜਲੰਧਰ	...	127.27
2	ਫਿਲੌਰ	...	22.50
3	ਗੁਰਾਇਆ	...	22.50
4	ਨੂਰਮਹਿਲ	...	21.15
5	ਫਗਵਾੜਾ	...	45.00
6	ਬੰਗਾ	..	181.60
7	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	...	58.50
8	ਰੱਈਆ	...	14.09
9	ਪੱਟੀ	...	35.23
10	ਡੇਰਾ ਬਸੀ	...	15.78
11	ਰੋਪੜ	...	27.46
12	ਪਾਤੜਾਂ	...	22.54
13	ਕਪੂਰਥਲਾ	...	98.54
14	ਤਰਨਤਾਰਨ	...	70.45
15	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	...	180.74
16	ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ	...	75.64
17	ਮਾਨਸਾ	...	110.32
18	ਸੰਗਰੂਰ	...	89.75
19	ਮਲੋਟ	...	88.47
20	ਜਗਰਾਉਂ	...	98.90
21	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	...	134.00
	ਜੋੜ	...	1381.11

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

III.ਬੀ. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਉਪ-ਮੱਦ : ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫਾਈ

ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਕੇਪੀਟਲ ਕੰਨਟੈਂਟ
1	2	3	4	5	6
223 2215 00 ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :					
ਜ.ਸ.-1 ਨਗਰ-ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ :					
(ੳ) ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ :					
(i) ਚੌਥਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ...	806.69	150.00	150.00	—	—
(ii) ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ...	270.57	500.00	500.00	354.50	354.50
(ਅ) ਹੋਰ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ...	234.78	—	—	—	—
(ੲ) ਹੋਰ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਸਕੀਮਾਂ ...	277.72	—	—	—	—
(ਸ) ਹੁਡਕੋ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਪਾਇਲਟ ਸਕੀਮਾਂ	804.69	250.00	250.00	—	—
ਜ.ਸ.-9 ਯੂਨੀਸੈਫ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਪਾਇਲਟ ਸਕੀਮਾਂ	66.13	—	—	—	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ..	2460.58	900.00	900.00	354.50	354.50

ਕਾਂਡ—ਚੌਦਵਾਂ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ :

ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਵਸੋਂ 1.66 ਕਰੋੜ ਸੀ ਜੋ 1991 ਵਿਚ ਵਧਕੇ 200.00 ਲੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਝੁਕਾ 1971 ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਘੱਟ ਭਾਵ 21.7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਧੇ ਦਾ ਝੁਕਾ ਸਾਲ 1981–91 ਵਿਚ 44 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧਾ 210.00 ਲੱਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਝੁਕਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਲੱਗਣਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਧ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਵਿੱਤੀ ਔਕੜਾਂ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ/ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਕਾਰਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰੀ/ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਸੱਤਵੀਂ ਪਲਾਨ (1985-90) ਦੇ ਲਈ 4075.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾਵੀ/ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ 4384.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਪਮੱਦ ਅਧੀਨ 4472.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ 3542.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 6866 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿਲਖਾਂ :

14.2(i). ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ 2800.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 3775.15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਪਰਵਾਨਤ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 3641.38 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਖ ਵਖ ਮੰਤਵਾਂ ਭਾਵ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਵਧੇ ਹੋਏ ਇਵਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਸਾਹਿਬਜਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, ਦੇ ਫੇਜ਼ ਇੱਕ ਤੋਂ ਸੱਤ ਤਕ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਸੁਧਾਰਨ ਆਦਿ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਉਚਿਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿਲਖਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ ਲਈ 6643.85 ਏਕੜ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਭੋਂ ਵਿਚੋਂ 4833.04 ਏਕੜ ਭੋਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਵੇਲੇ 228.15 ਏਕੜ ਭੂਮੀ ਅਣਵਿਕਸਿਤ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ 754 ਏਕੜ ਭੂਮੀ ਅਰਧ ਵਿਕਸਿਤ ਹੈ।

14.2(ii) ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿਲਖਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਭੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇਣਾ ਸਾਮਿਲ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾਵੀਂ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਭੋਂ–ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਲਈ ਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਸੌ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ –ਮਾਤਰ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਾਲ 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਸ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14.3. ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਰਾਜ ਵਿਚ 228.06 ਏਕੜ ਅਣਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ 754.92 ਏਕੜ ਅਰਧ–ਵਿਕਸਿਤ ਭੋਂ ਪਈ ਹੈ । ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿਲਖਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 1000.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੈਕਟਰ-ਏਰੀਆ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ:—

14.4. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੈਕਟਰ ਏਰੀਆ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਧੀਨ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਖਰੜ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਕਸ਼ਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ–ਜਾਇੰਟ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 1990–91 ਦੌਰਾਨ 150.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਰੜ ਨਗਰ ਦੇ ਹਵਾਈ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਖਰੜ ਨਗਰ ਸੌਪ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕੈਮਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਮਲਾ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14.5. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੰਡ ਏਰੀਏ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਪਲਾਨਾਂ ਲਈ ਮੰਡ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਲਈ ਸਕੀਮ ਮੰਡ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਡ ਏਰੀਏ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਨਸਲਟੈਂਟ ਅਤੇ ਐਕਸਪਰਟਸ ਨੂੰ ਇਨਗੇਜ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਿਤ ਵਿਕਾਸ:

14.6. ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਗੇਦਾਰੀ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ 600.00 ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 251.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਭੌਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰਿਹਾਇਸ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਬੂਥ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਦਫਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟ ਲਾਗਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :

14.7. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 73.74 ਲੱਖ ਰੁਖਏ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਥਾਂ 1165 9.54 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੇ–ਘਰਿਆਂ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ ਬੇਘਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੌਗਿਰਦਾ ਚੰਗਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ। ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟ, ਪੱਕੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ, ਪਿਸ਼ਾਬਘਰ, ਪੱਕੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਹ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੁਡਕੋ (ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ.ਸੀ.ਓ) ਕੋਲੋਂ ਸੰਸਥਾਵੀ ਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਉਪ–ਮੱਦ ਅਧੀਨ 3893.56 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਾਗਤ ਖਰਚ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ 503.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1991–92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 2874.08 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:—

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮਕਾਨ :—

14.8. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 1000.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ 822 ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 333.26 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਲਾਨ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ 20.81 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਐਚ.ਜੀ.ਆਈ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ 1990–91 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ, ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼' ਦੀ ਹੁਡਕੋ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਸ਼ਤ ਮੋੜਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 56.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 349.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਕਾਨ ਮੁਰੰਮਤ/ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਬਣੇ ਬਣਾਏ ਮਕਾਨ ਲੈਣ ਲਈ 150.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਸੀ।

14.9. 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕਰਜਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ 400.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਮੁਰੰਮਤ/ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ/ਬਣੇ ਬਣਾਏ ਮਕਾਨ ਲੈਣ ਲਈ 150.00ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੇਂਡੂ ਬੇਘਰਿਆਂ ਲਈ ਘਰ :

14.10. ਇਹ ਸਕੀਮ ਸੋਧੀਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪੇਂਡੂ ਬੇਘਰੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਲਾਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੱਗਭਗ 3.00 ਲੱਖ ਬੇਘਰੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਸੌ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਪਲਾਟ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੇ 1978 ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜਤਨਾਂ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1980—85) ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1154.79 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੇ 24198 ਮਕਾਨ ਮਾਰਚ, 1985 ਤੱਕ ਉਸਾਰੇ ਸਨ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 324.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਪੁਨਰ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 317.53 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

14.11. ਸਾਲ 1989–90 ਲਈ ਹੁਡਕੋ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਾਸਤੇ 53.11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਹੁਡਕੋ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ 32.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 28.36 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ/ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ :—

14.12. ਇਹ ਸਕੀਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ/ਜੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਦੇ ਵਿੱਤ ਨਾਲ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 7200 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 25000 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 7200 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਪਰ 25,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ 25.000 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੋ ਵੀ ਘਟ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਮਕਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਕਾਨ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ

ਰਾਹੀਂ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਹੁਡਕੋ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ।

14.13. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ (1985--90) ਰਾਜ ਵਿਚ 1000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਣ ਲਈ 100.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 479.28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ ਵਰਗ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ 350 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ 318.85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1985–86 ਦੌਰਾਨ 9.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 94 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਤੋਂ 279.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤੇ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ/ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ ਦੋਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ/ਜੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਵਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਪਰਵਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 277.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪੰਜਾਬ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਬਚਦੀ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 700 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 400 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਸਕੀਮ ਵਾਸਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ. ਸਕੀਮ ਵਾਸਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 130.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਤੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੇਂਡੂ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਕੀਮ :

14.14. ਇਹ ਸਕੀਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਾਲ 1958–59 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 5,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਕਾਨ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

14.15. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 2000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ 306.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1987–88 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 200 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1987–88 ਦੌਰਾਨ 1600 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1988–89 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1600 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1989–90 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 3000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ 15.80 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ 1000 ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 50.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੇ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

14.16. ਇਹ ਬੋਰਡ ਮਈ, 1973 ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1972 ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵਖ ਵਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਈ.ਡਬਲਿਊ.ਐਸ,ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ. ਅਤੇ ਐਚ. ਆਈ.ਜੀ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵਾਧੂ ਉਪਬੰਧ ਤਬਦੀਲਕਰਕੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਸੰਸਥਾਵੀ ਵਿਤ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੁਡਕੋ ਵਰਗੇ ਵਿਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ/ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਖਾਤਿਆਂ/ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 500.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ 500 ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ ਐਚ. ਅਤੇ 1000 ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ.ਐਚ. ਅਤੇ 2000 ਐਚ.ਆਈ.ਜੀ.ਐਚ. ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਖ ਵਖ ਸਮਾਜਕ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਬੇਹਦ ਤੰਗੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

14.17. ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਵਖ–ਵਖ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਵਖ–ਵਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14.18. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ ਮਕਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਾਵਾਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਾਲ 1986–87 ਦੌਰਾਨ 600 ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 64.65 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸ.ਨ। ਸਾਲ 1987–88 ਲਈ 53.62 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ 500 ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖਰਚਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। 1989–90 ਲਈ 22.85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 600 ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਹਵਾਰੀ ਕਿਸ਼ਤ ਮੋੜਨ ਲਈ ਅਤੇ 500 ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤੀ ਦਰਾਂ ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 22.85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ

ਮੋੜਨ ਲਈ ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ/ਵਿਧਵਾਵਾਂ/ਬੇ-ਸਹਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਅਤੇ 5.04 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਨ੍ਹਾਂ 500 ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਮੋੜਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤੀ ਦਰਾਂ ਉਪਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾਂ ਲਈ 29.30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ 500 ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਮੋੜਨ ਲਈ ਰਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 6.42 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਰਿਆਇਤੀ ਦਰਾਂ ਉਪਰ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :

14.19. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਨਿਗਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ/ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਸਾਰਣ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

1. ਪੁਲਿਸ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਕੀਮ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਮੋੜਨ ਲਈ	...	148.00
2. ਉਪਰਲੇ/ਹੇਠਲੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ 1400 ਨਵੇਂ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ	...	700.00
3. 600 ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਬੈਰਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	...	14.00
4. ਨਵੀਂ ਭੋਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ :	...	58.00
5. ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ :	...	20.00
6. ਛੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ-ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਰੋਪੜ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬੋਹਾ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਰੇਟਾ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਤਵਾਲੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :	..	60.00
ਜੋੜ	...	1000.00

14.20 ਰਾਜ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਅਮਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਥਤੀ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 1000.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

(ੳ) ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

1. ਹੁਡਕ/ਐਚ.ਐਫ.ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ	...	410.00
2. ਖਿੰਡਵੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ	...	30.00
3. 1200 ਨਵੇਂ ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ	...	490.00
4. ਨਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ	...	70.00
ਜੋੜ	...	1000.00

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

III. ਬੀ. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਉਪ-ਮੱਦ: ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ (1985–90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92	
	ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਕੈਪੀਟੱਲ ਕੰਟੈਂਟ
1	2	3	4	5	6
ਸ਼ ਵਿ.–1. ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿਲਖਾਂ :					
(ੳ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ :					
(i) ਨਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ...	599.00	—	—	—	—
(ਅ) ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ :					
(i) ਅਵਿਕਸਤ ...	475.22	—	—	300.00	300.00
(ii) ਅਰਧਵਿਕਸਤ ...	1293.65	595.00	595.00	600.00	600.00
(iii) ਲੈਂਡ-ਸਕੇਪਿੰਗ ...	93.00	50.00	50.00	27.00	27.00
(iv) ਮੋਰਿੰਡੇ ਤੋਂ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਐਸ.ਏ. ਐਸ. ਨਗਰ ਨੂੰ ਜਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ...	120.00	—	—	73.00	73.00
(ੲ) ਡੈਕਰੇਟਲ ਲਾਇਬਲਟੀ :					
(i) ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਹਾਇਤਾ ...	800.00	250.00	—	—	—
(ii) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸੁਪਰਸ਼ਟਰਕਚਰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ...	145.51	30.00	30.00	—	—
(iii) 1984 ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ...	115.00	—	—	—	—
ਕੁੱਲ ...	3641.38	925.00	675.00	1000.00	1000.00

1	2	3	4	5	6
ਸ਼.ਵਿ.-2. ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰਸਟਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ...	28.00	—	—	—	—
ਸ. ਵਿ. -5. ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦਾ ਏਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ 5ਵਾਂ ਪੈਕੇਜ਼ ...	264.14	—	—	100.00	100.00
ਸ਼.ਵਿ.-7. ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਟਰੇਨਿੰਗ ...	10.00	—	—	—	—
ਸ਼.ਵਿ. -8. ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ...	4.00	—	—	—	—
ਸ਼.ਵਿ. -13. ਮੰਡ ਏਰੀਆ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	—	—	—	20.00	20.00
ਕੁੱਲ ...	306.14	—	—	120.00	120.00
ਕੁੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ...	3947.52	925.00	675.00	1120.00	1120.00
ਨਵੀਆ ਸਕੀਮਾਂ :					
ਸ਼.ਵਿ.-3 ਕਸਬੇ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਯੋਜਨਾ-ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੈਕਟਰ ਏਰੀਆ ਪਲਾਨਿੰਗ ...	—	—	10.00	10.00	10.00
ਸ਼.ਵਿ.-4. ਵੱਡੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦਾ ਏਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ...	68.21	—	—	—	—
ਸ.ਵਿ. -9. ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ...	—	5.00	—	1.00	1.00
ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ...	68.21	5.00	10.00	11.00	11.00
ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ...	4015.73	930.00	685.00	1121.00	1121.00
ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ :					
ਮਸ-1.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਸਦਰਮੁਕਾਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ	333.26	20.81	36.00	56.00	56.00
ਮਸ-1.2 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ...	420.99	358.31	211.54	200.00	200.00
ਮਸ-2.2 ਦਿਹਾਤੀ ਬੇਘਰਿਆਂ ਲਈ ਘਰ ...	317.53	32.55	32.55	28.36	28.36
ਮਸ-2.3 ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਰਗ ਲਈ ਮਕਾਨ ...	479.28	70.00	40.00	40.00	40.00
ਮਸ-2.4 ਮੱਧ ਆਮਦਨ ਗਰੁਪ ...	318.85	80.00	80.00	130.00	130.00
ਮਸ-2.5 ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ :—					
(i) ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ...	1808.20	349.00	349.00	400.00	400.00

1		2	3	4	5	6
	(ii) ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ/ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਲਈ/ਬਣੇ ਬਣਾਏ ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ...	452.24	150.00	150.00	150.00	150.00
ਮਸ-2.7.	ਦਿਹਾਤੀ ਮਕਾਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਕੀਮ ...	306.00	50.00	50.00	50.00	50.00
ਮਸ-2.8	ਮਨਿਸਟਰ/ਸਪੀਕਰ/ਉਪ-ਸਪੀਕਰਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ...	----	30.00	----	----	----
ਮਸ-2.9	ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼. ਦੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ	55.10	20.00	----	----	----
ਮਸ-3.1	ਹਾਉਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਦਾਨ :					
	(i) ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ...	320.00	80.00	----	100.00	100.00
	(ii) ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਰਵਾਸੀਆਂ/ਵਿਧਵਾਵਾਂ/ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਨਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ...	129.86	22.85	22.85	29.30	29.30
	(iii) ਰਿਆਇਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ...	70.22	5.04	5.04	6.42	6.42
ਮਸ-4.1	ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਮਕਾਨ ...	6423.01	1000.00	447.42	1000.00	1000.00
ਮਸ-5.1	(ੳ) ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ/ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾਂਤ ਧੰਨ/ਸੀਮਾਂਤ ਧੰਨ ਵੱਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ...	225.00	150.00	150.00	200.00	200.00
	ਜੋੜ ...	11659.54	2590.56	1806.82	2390.08	2390.08

ਕਾਂਡ-ਪੰਦਰਵਾਂ

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ

ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਵਸੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਾਲ 1981 ਦੀ ਜਨ-ਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਲੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਵਸੋਂ 26.87 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ 81% ਵਸੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 19% ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ 53% ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ 7% ਵਾਹੀਕਰਨ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੀ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਪੜਾ ਬੁਣਨਾ, ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਚਮੜਾ ਲਾਹੁਣਾ, ਚਮੜਾ ਰੰਗਣਾ, ਝਾੜੂ ਦੇਣਾ, ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

15.2 ਸਾਲ 1981 ਦੀ ਜਨ-ਗਣਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਆਰਥਿਕ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ-ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:–

(ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		ਪੇਂਡੂ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਜੋੜ
1. ਅਨੁਚਿਸੂਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਗਿਣਤੀ)	...	36.67	8.45	45.12 (4511703) (27.87%)
2. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰ (ਗਿਣਤੀ)	...	6.16	1.42	7.59 (757920) 26.61%)
3. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕ (ਗਿਣਤੀ)	...	8.34	2.42	10.76 (107615) (23.86%)
			1971	1981
(ੳ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਮਰਦ		...	22.99%	30.96%
(ਅ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਔਰਤਾਂ		...	8.10%	15.67%
4. ਸਾਖਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ		...	16%	23.86%
5. ਅਨੁਸਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਹੀਕਾਰ (ਗਿਣਤੀ)	...	0.83	0.04	0.87 (87210) 1.93%
6. ਅਨੁਸਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ (ਗਿਣਤੀ)	...	7.41	0.45	7.86) (785908) (17.42%
7. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਕਾਮੇ (ਗਿਣਤੀ)	...	----	----	0.42 (93%)
8. ਅ.ਜ. ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਮੇ (ਗਿਣਤੀ)	...	----	----	3.95 (8.75%)
9. ਅ.ਜ. ਦੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਾਮੇ (ਗਿਣਤੀ)	...	---	---	1.52 (3.37%)
10. ਅ.ਜ. ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਮੇ (ਗਿਣਤੀ)	...	---	---	(30.50 (67.60%

ਨੋਟ:- ਬ੍ਰੈਕਟ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜੇ ਕੁਲ ਅ.ਜ. ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

15.3 ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਜੋਜਨਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਉਘਮੱਦ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਵਾਧਾ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਹਤਰੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ 3500 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 2819.89 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਗਏ । ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 2446 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਵਿਚੋਂ 2098.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (86%) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਾਰ ਵੰਡ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1980-85		1990-91		1991-92
		ਲਾਗਤ	ਖਰਚ	ਲਾਗਤ	ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪ-ਬੰਧ
1. ਸਿਖਿਆ	...	1675	1301.01	293.50	293.50	496
2. ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	...	905	697.36	383.00	383.00	1344
3. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ	...	760	609.92	595.50	595.50	486
4. ਹੋਰ	...	160	210.00	88.00	88.00	120
ਜੋੜ	..	3500	2819.89	1360.00	1360.00	2446

15.4 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਹੋਸਟਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣੇ ਹਨ । ਇਹ 50 : 50 ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਬੇਸਿਜ਼ ਸਕੀਮ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਜਨਿਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ 62 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਗਰਾਂਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 1991-92 ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

15.5 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਆਈ. ਏ. ਐਸ/ ਪੀ. ਸੀ. ਐਸ. ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਵਾਂ/ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਐਲ. ਆਈ. ਸੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਕੇਂਦਰ ਭਾਵ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾ, ਐਸ. ਏ. ਐਸ. ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ) ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ 50 : 50 ਦੀ ਹਿਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1986-87 ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਫਤ ਹੋਸਟਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੀ. ਐਸ. ਟੀ./ਪੀ. ਈ.ਟੀ. ਕੋਚਿੰਗ ਲਈ ਵੀ ਕਲਾਸਿਜ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਗੀਆਂ।

15.6 ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ. ਸੀ.) ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਬੈਕਫਿੰਕੋ) ਦੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਸਤਾ ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਿਗਮ ਕੇਵਲ ਆਮਦਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਦਰਾਂ ਉਤੇ ਕਰਜਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ।

15.7 ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ. ਸੀ. ਅਤੇ ਬੈਕਫਿੰਕੋ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਲ 1989-90 ਦੇ 51.00 ਲੱਖ ਅਤੇ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 153.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ. ਸੀ. ਅਤੇ ਬੀ. ਏ. ਸੀ. ਕੇ. ਅਫ. ਆਈ. ਐਨ. ਸੀ. ਓ. ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 153.00 ਲੱਖ ਅਤੇ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹਿੱਸਾ-ਪੂੰਜੀ ਯੋਗਦਾਨ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਿਗਮ ਸਿਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ/ ਉਤਲੇ ਖਰਚੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਯੋਗਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ. ਸੀ. ਖੇਤੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦੇਣ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਜ਼ਾ ਆਦਿ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਰਗੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਯੋਗਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਚਾਲੂ ਕਰੇਗੀ ।

ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ. ਸੀ. ਅਤੇ ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ. ਟੀ. ਦੇ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਾਲ	ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਪੂੰਜੀ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1	2
1971-72 ਤੋਂ 1974-75 ...	500.00
1975-76 ਤੋਂ 1979-80 ...	1000.00
1980-81 ਤੋਂ 1984-85 ...	2000.00
1985-86 ਤੋਂ 1989-90 ...	3000.00
1990-91 ...	3000.00
1991-92 ...	3000.00

	ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ.ਐਫ. ਸੀ.				ਬੈਕਫਿੰਨਕੋ		
ਸਾਲ	ਚੁਕਤਾ ਪੂੰਜੀ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਸਿੱਧੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਬੈਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਅਧਿਕਾਰਤਿ ਪੂੰਜੀ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਚੁਕਤਾ ਪੂੰਜੀ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਸਿੱਧਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਬੈਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਜ਼ਾ
1	2	3	4	5	6	7	8
1971-72 ਤੋਂ 1974-75 ...	412.00	6399	362	134.00	134.00	2037	12754
1974-75 ਤੋਂ 1979-80 ...	600.00	12531	102193	540.00	540.00	2079	59337
1980-81 ਤੋਂ 1984-85 ...	1950.00	5036	118489	600.00	600.00	2929	14919
1984-85 ਤੋਂ 1989-90 ...	1809.43	3745	118789	600.00	600.00	2717	14775
1990-91 ...	2109.43	1500	25000	680.00	680.00	1500	3000
1991-92 ...	2409.43	1500	25000	760.00	760.00	1500	3000

15.8 ਲਾਂਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨ ਆਮਦਨ ਦਿੰਦੀਆ ਜੋਨਾ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਲੋਕ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਧੰਦੇ ਚਾਲੂਕਰਕੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉਚੇ ਉਠ ਸਕਣ । ਇਹ ਡੇਅਰੀ/ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਭੇਡ ਬੱਕਰੀਆਂ ਪਾਲਣ, ਟਿਊਬਵੈਲ/ਪੰਪਿੰਗ ਸੈਟ ਲਗਾਉਣ, ਗੱਡਾ/ਉਠ ਰੇੜ੍ਹੇ ਖਰੀਦਣ, ਜੁਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ, ਹੱਥ-ਖੱਡੀ/ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ , ਸਾਈਕਲ ਪੁਰਜ਼ੇ ਮੁਰੰਮਤ, ਕਰਿਆਨਾ/ਲਕੜੀ/ਕਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣ, ਬਾਣ ਵੱਟਣ ਅਤੇ ਕਬਾੜੀ ਧੰਦੇ ਆਦਿ ਦਾ ਕੰਮ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਹੈ । ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨਿਗਮਾਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ 3000 ਤੱਕ ਅਤੇ 3001 ਤੋਂ 10000 ਤੱਕ, 10001 ਤੋਂ 20,000 20001 ਤੋਂ 30000 ਅਤੇ 30001 ਤੋਂ ਉਪਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਨਿਲ, 3%, 4%, 5% ਅਤੇ 7% ਹੈ । ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ. ਸੀ. ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਦ ਵਧਾ ਕੇ 35000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 5000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਕਫਿਨਕੋ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਦ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਰੱਖੀ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 850 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 25000 ਅ. ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 3000 ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਗਤ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ।

15.9 ਬੈਕਫਿਨਕੋ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰੰਭ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ 3 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬੈਕਫਿਨਕੋ ਵਲੋਂ 200 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਵਜ਼ੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਹ ਖ਼ਰਚਾ ਬੈਂਕਫਿਨਕੋ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 50 : 50 ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗੀ । ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿਚ 750, 600 ਅਤੇ 500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਜੋਂ ਦੇਵੇਗੀ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ 300, 500 ਅਤੇ 900 ਰੁਪਏ ਪਹਿਲੇ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 2.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਚ 80 ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਸਿਖਿਆਰਥੀ 160 ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 240 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ । ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਰੁਚੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਖ਼ਰਚਾ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇਗਾ ਬੈਕਫਿਨਕੋ ਕਰੇਗੀ । ਜੋ ਵਿਗਿਆਪਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਦਅਰਥ ਖਰਚੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਿਚ ਚੋਣ ਆਦਿ ਤੇ ਹੋਣਗੇ ।

15.10 ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟ (ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ.) ਐਕਟ, 1955 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਛੂਆ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ 50 : 50 ਦੇ ਹਿਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਿਮਨ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ । ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ (1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਛੂਆ-ਛਾਤ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਰਵੇ (1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ (0.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਨਗਰ ਪਲਿਕਾਵਾਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ/ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ (4.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਟੀ. ਵੀ. ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ (0.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਜਾਤੀ ਵਿਆਹਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ (2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ।

15.11 ਟੱਟੀਆਂ ਚੁਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾਕੇ ਅਤੇ ਅਜੋਕੀਆਂ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਟੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ਾਵਾਰਾਨਾ ਗਤੀ-ਸ਼ੀਲਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਅਧੀਨ ਹੈ । ਟੱਟੀ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘ੍ਰਿਣਤ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਗਰੁਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਇੰਜ਼ਨੀਅਰਿੰਗ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖੋਖੇ ਜਾਂ ਬੂਥ ਦੇ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਮੂਹਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਕਾਰਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਜ਼ੀਫੇ, ਕੰਮ ਲਈ ਥਾਂ ਅਤੇ ਰਕਮ ਐਸ. ਸੀ. ਏ. ਵਿਚੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਸਰ-ਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਟੱਟੀ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 50 : 50 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ 1987-88 ਵਿਚ 68.44 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ) ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਸਾਲ 1989-90 ਵਿਚ 81.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 1990-91 ਵਿਚ 82 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰਮਵਾਰ 4318 ਯੂਨਿਟ ਕੁਰਾਲੀ, ਸ਼ਾਹ ਕੋਟ ਅਤੇ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਅਤੇ 4200 ਯੂਨਿਟ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸਮਰਾਲਾ ਵਿਚ ਕਰਮਵਾਰ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਦਾ ਕੰਮ ਦਸੰਬਰ 1989 ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਰਾਲੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਮੈਸ : ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਲਭ ਵਲੋਂ ਮਾਰਚ, 1990 ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਟੱਟੀ ਦਾ ਖਰਚਾ 2000 ਰੁਪਏ ਹੈ । ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਹ ਕੰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੱਟੀ), ਜਲੰਧਰ (ਕਰਤਾਰਪੁਰ), ਲੁਧਿਆਣਾ (ਸਮਰਾਲਾ), ਸੰਗਰੂਰ (ਬਰਨਾਲਾ), ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ/(ਡੇਰਾਬਸੀ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

15.12 ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਲਈ 41 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਲੀਨ ਧੰਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਖੋਲਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 46 ਨਰਸਰੀ ਸਕੂਲ-ਕਮ-ਕਰੈਚਿਜ਼ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ।

15.13 ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਸਮਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਦੀਰਘਕਾਲੀ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ । ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 25% ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 2866 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 240 ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਵੀਂ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਧਾਰਿਤ ਕੇਰੀਅਰ ਏਜੰਟਾ ਦਾ ਕੰਮ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾਂ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਹਿ-ਯੋਗ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਅਨੁਲਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਪ-ਬੰਧ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਕਾਲਮ 5 ਦਾ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
1	2	3	4	5	6
ਬੀ-iv 1990-91 ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ-ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ					
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ					
ਅ. ਜਾ. 1.1. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿਤ ਨਿਗਮ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ (51:49)	214.53	153.00	153.00	153.00	153.00
(i) ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਭੋਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ	72.00	72.00	72.00	72.00	72.00.
(ii) ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਗੱਡੀਆਂ ਲਈ ਵਿੱਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	51.30	51.30	51.30	51.00	51.00
(iii) ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਆਰਥਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਾਢਾਂ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਉਚਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	18.51	18.51	18.51	18.00	18.00
(V) ਅਮਲੇ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ	11.19	11.19	11.19	12.00	12.00
2. ਅ ਜਾ 2.2. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਈ. ਏ. ਐਸ,. ਪੀ.-ਸੀ. ਐਸ. ਅਤੇ ਸੰਬਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	29.02	7.00	9.02	58.00	50.00
3. ਅ ਜ਼ਾ 2.3 ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ (ਰਾਂਜ ਅੰਸ਼)	4.60	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ	1.50	—
4. ਅ ਜ਼ਾ 2.4 ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਇੰਜਨੀਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ	32.46	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ	1.50	—
5. ਅ ਜ਼ਾ 3.1 ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ 1955 ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੂਤਛਾਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	15.34	6.00	6.00	10.00	—
ਅ ਜ਼ਾ 4.1 ਬੈਕਫਿੰਨਕੋ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	60.00	80.00	80.00	80.00	80.00
ਸਟੇਟ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ...	275.95	246.00	248.02	304.00	283.00

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਕਾਲਮ 5 ਦਾ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
1	2	3	4	5	6
ਬੀ-V ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਟੇਟ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਅ ਜ਼ਾ 13.1 ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੈਰੀਅਰ ਏਜੈਂਟ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	—	2.20	1.00	2.20	—
2. ਅ ਜ਼ਾ 14.1 ਸਕਤਰੇਤ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ/ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਬੇ-ਰੋਜਗਾਰ ਨਵਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ	—	9.40	—	—	—
3. ਅ ਜ਼ਾ 15.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ	—	—	—	41.00	—
4. ਅ ਜਾ 16.1 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਸਬੰਧ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪੰ: ਅਨ: ਜਾ: ਵਿ: ਨੀ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	—	—	500.00	—	—
ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਕੁਲ ਜੋੜ ...	—	11.60	501.00	43.20	—
ਕੁਲ ਜੋੜ ...	275.95	257.60	749.02	347.20	283.00

ਕਾਂਡ—ਸੋਲਵਾਂ

ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ

ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਚ ਬਚਿਆਂ, ਇਸਤਰੀਆਂ, ਯਤੀਆਂ, ਬੁਢਿਆਂ, ਅਤੇ ਨਿਰਬਲਾਂ, ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀਆਂ, ਅਪਾਹਜਾਂ, ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਰਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਗਰਭਵਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੁਧ ਚੁਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੰਦੀ ਖਰਾਕ ਵਾਲੇ ਬਚਿਆਂ ਲਈ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ। (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ)।

16.1. ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 152 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 852.07 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 430.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

16.2 ਇਸ 430 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 88.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਅਤੇ 342 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

16.3. ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮੰਗਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖੋਜ, ਸਿਖਿਆ, ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਲਈ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਸਮਰਥਾਵਾਂ ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਉਨਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੁਚੱਜੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕਣ।

16.4. ਕਿਸ਼ੋਰ ਨਿਆਂ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 15 ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਕਿਸ਼ੋਰ ਘਰ–3, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ–2, ਪ੍ਰੇਖਣ ਘਰ–8, ਬਾਅਦ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਘਰ–2) ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਭਲਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਖਣਗੀਆਂ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 16 ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਮੁਡਿਆਂ ,18 ਸਾਲ ਤਕ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਗੁਜਾਰਾ ਭਤਾ, ਸਿਖਿਆ, ਕਿਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ 30 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ।

16.5. ਪਨਵੈਕ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਵੰਦ ਇਸਤਰੀਆਂ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਉਠਾ ਲਈ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1985–90 ਦੌਰਾਨ 167 ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 34.04 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਿਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਜਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਛੇ ਸੌ (15,600) ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 268.81 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਅਤੇ 360,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਪੂੰਜੀਗਤ ਉਪਦਾਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪਨਵੈਕ ਨੂੰ 1991–92 ਲਈ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

16.6. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਪੀ.ਜੀ. ਆਈ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਨੇਤਰਹੀਨਾ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਚਲਾ ਸਕਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

16.7. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਸੈਲਰੀ/ਤਨਖਾਹ ਹਿਸਾ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ

16.8. ਰਾਜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਤਰ–ਭੂਮੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਪੂਤ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਹੋਣ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਲ 1978 ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਮਾਰਜ਼ਨ ਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

16.9. 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਉਪਮੰਦ ਲਈ 194.54 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 130 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

16.10. ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1. ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਰਕਮ ... 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

2. ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਮੌਲਿਕ ਧਨ। ... 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

3. ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ... 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਵਿਆਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(i) ਜੇ ਕਰਜ਼ਾ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਦੀ ਆਮਦਨ 5400 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ 1800 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 20000 ਰੁਪਏ ਛੱਕ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਆਜ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨਿਯਮਬੱਧ ਤਰੀਕ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਲ 1986-87 ਤੋਂ ਇਹ ਸਕੀਮ ਪੂੰਜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

(ii) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਮੌਲਿਕ ਧਨ ਤੇ ਵਿਆਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

3000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ	...	ਕੋਈ ਨਹੀਂ
3001 ਤੋਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ	...	3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
10001 ਤੋਂ 20000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ	...	4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
20001 ਤੋਂ 30000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ	...	5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
30000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ	...	7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

16.11. ਪੰਜਾਬ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1979–80 ਤੋਂ 1985–86 ਤੱਕ 799 ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 1986–87 ਤੋਂ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਲੱਗਭੱਗ 1200 ਲਾਭ-ਪਾਤਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ ।

16.12. ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਅਮਲੇ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲੇ ਵਿੱਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ, ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਦਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬਸਰਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ 10000 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਉਪਦਾਨ ਦੀ ਦਰ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ **ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ** 3000 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1988-89 ਦੌਰਾਨ 780 ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ 19 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 3000 ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ 64 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ਵਜੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

16.13. ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਬੱਕਰੀ ਪਾਲਣ, ਟਰੈਕਟਰ ਪੰਖ ਸੈਟ/ਮਿੱਟਰਾਂ ਫਾਰਮ ਸ਼ੈਡ/ਸਟੋਰ/ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ, ਬੈਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਟਰੱਕ/ਬੱਸ , ਟੈਂਪੂ/ਥਰੀਵੀਲਰ/ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ, ਗੱਡਾ, ਕਾਰ (ਟੈਕਸੀ) ਮੋਟਾ-ਡੋਰ, ਫੋਰ ਵੀਲਰ, ਸਿਊਣ/ਬੁਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਸਾਈਕਲ/ਰਿਕਸ਼ਾ, ਚਮੜਾ ਰੰਗਣਾ, ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟਸ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ, ਹੱਡੀਆਂ ਪੀਸਣ ਦਾ ਕੰਮ/ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ, ਹੱਥ ਖੱਡੀ/ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ (ਸਮੇਤ ਬੁਣਾਈ ਖਡੀਆਂ) ਜੁੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚਮੜੇ ਦੀ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਸਾਬਣ ਬਣਾਉਣਾ, ਠੇਕੇਦਾਰੀ, ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਪਰਚੂਨ/ਲਿਖਣ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਅਮਲੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਕਰਾਕਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਜਨਰਲ ਮਰਚੈਂਟ, ਕਪੜੇ ਦਾ ਵਪਾਰ, ਮੋਟਰ ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟ, ਇਮਾਰਤੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਪਟਰੌਲ ਪੰਪ, ਸਿਲਾਈ ਕਢਾਈ ਦੀ ਰੈਡੀਮੇਡ ਕਪੜਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਸਬਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਜਨਰਲ ਮਰਚੈ ਟ, ਕਪੜੇ ਦਾ ਵਾਪਾਰ, ਮੋਟਰ ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟ, ਇਮਾਰਤੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਪਟਰੌਲ ਪੰਪ, ਸਿਲਾਈ, ਕਢਾਈ ਦੀ ਰੈਡੀਮੇਡ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਸਬਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਫੇਰੀ, ਬੇਕਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਸੀਮਿੰਟ ਦਾ ਡਿਪੂ, ਆਟੇ ਦੀ ਚੱਕੀ, ਕੋਹਲੂ , ਰਾਸ਼ਨ ਦਾ ਡਿੱਪੂ ਸਸਤੇ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਪੂ, ਹੋਟਲ (ਢਾਬੇ) ਅਤੇ ਜਿਲਦਬੰਦੀ ।

16.14. ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਨ ਲਈ 7 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿਸਾ 50:50 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 375 ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ।

16.15. ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੈਰਾਮਿਲਟਰੀ ਬਲਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 800 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

ਅਨੁਲਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92	
		ਪਰਵਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਕਾਲਮ 5 ਦਾ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
1	2	3	4	5	6
ਸਮਾਜਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ 227223600					
ਬੀ—iv 1990—91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ—ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ					
ਸਟੇਟ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਸ.ਭ.3.2: ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	69.78	35.00	35.00	—	—
2. ਸ.ਭ.3.3: ਕਿਸ਼ੋਰ ਨਿਆਂ ਐਕਟ, 1986 ਨਾਫਜ਼ ਕਰਨਾ ...	6.95	25.00	18.00	30.00	20.00
3. ਸ.ਭ.4.2: ਪੈਨਵੈਕ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ (51:49) ...	118.00	40.00	40.00	40.00	40.00
4. ਸ.ਭ.7.1: ਪੀ.ਜੀ ਆਈ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ...	10.00	—	2.00	2.00	—
5. ਸ.ਭ.4.3: ਬੈਂਕ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਜਿਆਂ ਅਧੀਨ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ...	35.00	—	24.00	—	—
ਜੋੜ ...	239.73	100.00	119.00	72.00	60.00
ਬੀ—v ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਸ.ਭ.1.1 ਖੋਜ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ...	—	5.00	0.60	5.00	—
2. ਸ.ਭ.1.7: ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਾਲ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ...	—	—	—	1.00	—
3. ਸ.ਭ.3.8: ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ ...	—	—	—	10.00	—
ਜੋੜ ...	—	5.00	0.60	16.00	—
ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਦੇ ਬੀ—iv+ਬੀ—v ਦਾ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ...	239.73	105.00	119.60	78.00	60.00

1	2	3	4	5	6
ਰਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ (228252001)					
ਬੀ—iv 1990–91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ					
ਸਟੇਟ ਸਕੀਮਾਂ					
1. ਰ ਸੇ ਭ 1.1 ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ...	48.70	24.00	24.00	50.00	50.00
2. ਰ ਸੇ ਭ 1.2 ਬੈਂਕ ਸਬੰਧੀ ਕਰਜਿਆਂ ਅਧੀਨ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	52.76	20.00	20.00	64.00	—
3. ਰ ਸੇ ਭ 1.4 ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ (ਰਾਜ਼ ਅੰਸ਼) ..	14.19	—	—	7.00	—
4. ਰ ਸੇ ਭ 2.1 ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ...	46.19	9.00	6.00	—	—
(ii) ਰਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ ਜੋੜ ...	161.84	53.00	50.00	121.00	50.00
ਬੀ—v ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
5. ਰ ਸੇ ਭ 2.2 ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ...	—	—	—	9.00	—
ਜੋੜ ...	—	—	—	9.00	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ...	161.84	53.00	50.00	130.00	50.00

ਕਾਂਡ-ਸਤਾਰਵਾਂ

ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਇਹ ਤਜਵੀਜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਮੀਡੀਆ ਅਧਾਰਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸਾਹਿਤ, ਫਿਲਮਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ, ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼, ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਉ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 201.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। 1991-92 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ 201.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਫਿਲਮਾਂ

ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ/ਉਤਪਾਦਨ :

17.2 ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਕ ਕਿ 'ਵੀ. ਡੀ. ਓ. ਲਈ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਕੀਮਾਂ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਇਕ ਵੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਮੋਨੀਟਰ ਵੀ.ਡੀ.ਓ. ਸਕੋਪ, ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਨਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਹੋਰ

ਵ.ਪ. 2.1 ਵਿਗਿਆਪਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ :

17.3 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਪਨਾਂ ਸਕੀਮ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਮਾਚਾਰ–ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਪਨ ਭੇਜਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਤੀਬਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ 14.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.3 (i) ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ :

17.4 ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਲੀਕੀਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਿਨਮਾ ਸ਼ੋ/ਜਨਤਕ ਇਕਤਰਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤਸੀਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਵੇਂ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਪਏ ਹਨ। ਉਪ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਗਿਣਤੀ 19 ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਚਾਰ ਗੱਡੀਆਂ, ਚਾਰ ਕੈਮਰਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਸਾਜੋ-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਮਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 1991-92 ਲਈ 28.30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਹਰ ਬਲਾਕ ਲਈ ਇਕ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ 118 ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸ.ਪ. 2.3 (ii) : ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਰਾਏ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

17.5 ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੱਤਕਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.4 ਗੀਤ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਸੇਵਾਵਾਂ :

17.6 ਗੀਤ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤਜਵੀਜ਼ਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.6 ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾ :

17.7 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਚੁਵਰਕੇ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਪੈਂਫਲਿਟ ਆਦਿ ਰਖਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਫਸਰ, ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਇਕ ਪਰੂਫ ਰੀਡਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਟਿੱਕਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਸੂ.ਪ. 2.8 ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ :

17.8 ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ [ਵਿਭਾਗ ਪੇਂਡੂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਟੀ.ਵੀ. ਸੈਟ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੀ.ਵੀ. ਸੈਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.9 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਬੋਰਡ ਸਮੇਤ :

17.9 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਪੈਨਲ, ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਚਾਰਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਬੋਰਡ ਭਾਰਤ ਅੰਤਰ–ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਉਪਾਰਕ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡਪ ਆਯੋਜਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ 23.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.10 : ਕੰਧ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਬੋਰਡ :

17.10 ਕੰਧ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੂ.ਪ. 2.11 ਸਦਰਮੁਕਾਮਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁਸਤਕਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ:

17.11 ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਸਦਰਮੁਕਾਮਾਂ ਵਿਖੇ "ਪੁਸਤਕਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ" ਲਈ 0.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.12 ਪੁਨਰ ਪੂਰਣ ਅਧਿਐਨ :

17.12 ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ "ਪੁਨਰ ਪੂਰਣ ਅਧਿਐਨ" ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 0.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ 0.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.13 ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ :

17.13 ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 0.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਦਰਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ 0.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਸ.ਪ. 2.14 ਰੰਗੀਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਖੋਲਣਾ :

17.14 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਈ ਵਿਭਾਗੀ ਰਸਾਲੇ ਅਤੇ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰਮੁਕਾਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਰੰਗੀਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ.ਪ. 2.15 ਛਾਪੇਖਾਨੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਛੋਟੇ ਸਮਾਚਾਰ–ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ :

17.15 ਰਾਜ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪੇਖਾਨੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਆਜ ਸਬੰਧੀ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮਗਰੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

17.16 ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 341.14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 225.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਕਮ ਦਾ ਸਕੀਮਵਾਰ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਸ.ਪ.1.1 ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਭਾਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ—ਨਰੀਖਣ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

17.17 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਵਿਭਾਗਾਂ/ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੇ ਹੋਏ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ/ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਜਾਇਆ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਰੀਖਣ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਾਰਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਜਰੂਰਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧਤ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 1.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਸੂ.ਪ.2.2. ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ।

17.18 ਮੁੱਢਲੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਛਪਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਾਜ-ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 1.08 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਵਿਖੇ 61.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਅਰਥਾਤ 1985–86, 1986–87, 1987–88, 1988-89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ 9.05 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1989-90 ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਵੰਡਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਸ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ 39.85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਸ.ਪ.2.3. ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਐਸ.ਏ.ਅਸ. ਨਗਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਧੀਕ ਅਮਲਾ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ।

17.19 ਛਪਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਲਈ ਸਥਾਨ ਅਰਥਾਤ ਕਾਗਜ ਸਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਆਦਿ ਆਤ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰੀ ਅਮਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗੀ ਉਚ ਉਤਪਾਦਕਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਫਲ ਸਰੂਪ ਸਾਲਾਨਾ ਖਰਚਾ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ।

17.20 ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਈ 196 ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਦਫਤਰੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1980–85 ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1985—90 ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ 77 ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਨ-ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ 119 ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਜੇ 1990–95 ਦੀ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨੀਆਂ/ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 120.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ।

ਪੀ.ਟੀ. 3.1 ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

17.21 ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਚਾਰ ਦਿਵਾਰੀ ਅੰਦਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਰੋਪੜ ਸੜਕ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਲਾਕ ਵਰਗ 15000 ਤੋਂ 20000 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਰਕਬੇ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬਲਾਕ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ 138 × 72' ਦੀ ਇਕ ਬੇਸਮੈਂਟ ਇਕ ਚੈਕ ਪੋਸਟ ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਕਮਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

17.22 ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਬਲਾਕ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਛਾਪਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਤੇ ਸੀਮਤ ਕਾਰਜ ਲਈ ਡੀਜਾਈਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨਿਰੋਲ ਟਿਕਟ ਛਾਪਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਛਪਾਈ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵਾਲੀ ਇਕ ਆਮ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਕਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਮਾਨ ਇਮਾਰਤ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਕਾਗਜ, ਸਟੋਰ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਛਪੀ ਹੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਆਧੁਨਿਕ ਛਪਾਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਾਲੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਛਪਾਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

17.23 ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਰੋਪੜ ਸੜਕ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਇਮਾਰਤ ਤੇ ਸਮਾਂਤਰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਬਲਾਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਸਟੋਰ ਸਮਰੱਥਾ 10,000 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਹਾਲ, ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਦਫਤਰੀ ਅਮਲੇ ਲਈ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਭਵਨ ਤੇ ਮਾਰਗ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਅੰਦਾਜਨ 160 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) ਵਿਖੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ 79.62 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

ਪੀ.ਟੀ.3.1.(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਅਟਕੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ।

17.24 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਅਟਕੇ ਹੋਏ ਹਨ :—

(i) ਰੱਦੀ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕਾਟ ਛਾਂਟ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਛੱਤ ਵਾਲੇ ਹਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਆਦਿ।

(ii) ਚੈਕ ਪੋਸਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।

(iii) ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਲੋਨੀ ਦੁਆਲੇ ਚਾਰ ਦਿਵਾਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।

(iv) ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਲੋਨੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।

(v) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਗਾਉਣਾ।

(vi) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਖਰਾਬ ਛੱਤਾਂ ਉਤੇ ਲੁੱਕ ਵਿਛਾਉਣਾ।

(vii) ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਲਈ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।

(viii) ਸਕੂਟਰ/ਮੋਪਡ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।

17.25 ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਹਾਇਸੀ ਕਲੋਨੀ ਲਈ ਚਾਰ ਦਿਵਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਮੀਨ ਜੋ ਕਾਲੋਨੀ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਭਾਗ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਤੇ ਨਜਾਇਜ ਕਬਜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਭਵਨ ਤੇ ਮਾਰਗ, ਪਟਿਆਲਾ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਪੀ.ਟੀ.3.2. ਟਾਈਪ ਮਸ਼ੀਨ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆਰਥੀਪਣ ਸਿਖਲਾਈ।

17.26 ਇਹ ਸਕੀਮ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 1975–76 ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਮਸ਼ੀਨ ਮਕੈਨਿਕ ਉਪਲੱਬਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਉਹ ਰੋਜ਼ੀ

ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਟਾਈਪ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਕਰ ਸਕਣ। ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਜੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1985–90 ਲਈ 0.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹਰ ਸਾਲ 10 ਟਾਈਪ–ਰਾਈਟਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 12,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਪੀ.ਟੀ.3.3. ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਇੰਸਟਰਕਟਰ ।

17.27 ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰੀ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਹੈਡ ਮਕੈਨਿਕ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਖੁੱਲ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੋਜਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਦੇ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ 1,200-2,100 ਦੇ ਸਕੇਲ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਇੰਨਸ–ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 0.16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੇ ਜਾਣਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 0.28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

ਪੀ.ਟੀ.3.4. ਕੇਂਦਰੀ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪਲੈਨ ਪੇਪਰ ਕੋਪੀਅਰ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਤੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ।

17.28 ਦਫਤਰੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਟਾਈਪ ਰਾਈਟਰ ਤੇ ਪਲੈਨ ਪੇਪਰ ਕੋਪੀਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਵਾਰੰਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਬਾਦ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਮਨ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ :—

	ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ
1. ਪਲੇਨ ਪੇਪਰ ਕੋਪੀਅਰ ਲਈ ਮਕੈਨਿਕ	ਇਕ	1,500—2,640
2. ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਮਸ਼ੀਨ ਮਕੈਨਿਕ	ਇਕ	1,500—2,640
3. ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਮਸ਼ੀਨ ਮਕੈਨਿਕ	15	950—1,800

17.29 ਇਸ ਸਕੀਮ ਸਬੰਧੀ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਭੱਤਾ, ਮੈਡੀਕਲ, ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ, ਸਮਾਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਕੁੱਲ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਤੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਖਰਚਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਧਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 3.20 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਤਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਯੋਜਨਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ

17.30. ਰਾਜ ਵਿਚ ਯੋਜਨਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦ ਪੁਨਰ ਸੰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਉਚੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਦਵੀ ਵਜੋਂ ਪਰਮ–ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਰਾਜਪਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਖ ਵਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹਨ। ਸਕੱਤਰ, ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਹਨ। ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਊਸ ਕੀਪਿੰਗ ਡਵੀਜ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ :—

1. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਡਵੀਜ਼ਨ।
2. ਸਥਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ।
3. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਛੜਿਆ ਖੇਤਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ।
4. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਡਵੀਜ਼ਨ ।
5. ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਡਵੀਜ਼ਨ।
6. ਸਿੰਚਾਈ, ਜਲ-ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਹੜ ਰੋਕਥਾਮ ਡਵੀਜ਼ਨ ।
7. ਊਰਜਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ।
8. ਵਪਾਰ ਤੇ ਢੋ–ਢੁਆਈ ਡਵੀਜ਼ਨ ;
9. ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਡਵੀਜ਼ਨ।
10. ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਡਵੀਜ਼ਨ।
11. ਸਮਾਜਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਡਵੀਜ਼ਨ ।
12. ਮਾਨੀਟਰਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਡਵੀਜ਼ਨ।
13. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ।

17.31. ਯੋਜਨਾ ਤਾਲਮੇਲ ਡਵੀਜ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਾਲਮੇਲ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਟਾਫ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਅਸਾਰ ਲਈ ਇਕ ਚੰਗੀ ਯੋਜਨਾ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜ ਹੈ :—

1. ਸਾਂਭ–ਸੰਭਾਲ ਸੁਧਾਰਨ ਯੋਗ ਸਾਜੋਸਾਮਾਨ ਅੰਕੜਾ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ।
2. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਬੰਧੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ।
3. ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ–ਬੰਦੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਸੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ।
4. ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਵੇ ਤੇ ਅਧਿਐਨ।
5. ਰਾਜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ।

17.32. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ ਤੇ ਨਿਮਨ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1991-92 ਦੀ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 286.72 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1990–91 ਲਈ 257.17 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ।

ਪੀ.ਐਮ.1.1. ਰਾਜ ਵਿਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ

17.33 ਇਹ ਇਕ ਚਾਲੂ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਲ 1972 ਦੌਰਾਨ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਖਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੈਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ (ਨੋਡਲ) ਏਜੰਸੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਤੇ ਕੁਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦੇ 2/3 ਹਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਪੂਰਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਕਾਇਮ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 29.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1990–91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ 26.50 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ। ਵਖ ਵਖ ਆਸਾਮੀਆਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਸਟਾਫ ਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੀ.ਐਸ.1.2. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ-ਮੁਕਾਮਾਂ ਵਿਖੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ

17. 34 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸਟਾਫ ਜਿਲਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਉਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਯੋਜਨਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 284.03 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਕੇ ਬਲਾਕ ਫੰਡ ਵਜੋਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਵਖ ਵਖ ਉਪਮਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਕੀਮਾਂ ਜੋ 1991–92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਨੂੰ ਜਿਲਾ ਯੋਜਨਾ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਸਟਾਫ ਲਈ 35.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1. ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ	..	3
2. ਖੋਜ ਅਫਸਰ	..	12
3. ਸਟੈਨੋ ਟਾਈਪਿਸਟ	..	15
4. ਸੇਵਾਦਾਰ	..	15

ਪੀ.ਐਮ.1.3. ਪਾਇਲਟ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਮਰਸ਼ ਸੇਵਾ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ

17.35. ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਾਲ 1988–89 ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੋਜ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਇਲਟ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 1989–90 ਅਤੇ 1990–91 ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੇ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ।

ਪੀ.ਐਮ.1.4. ਤੁਰੰਤ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ

17.36 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੋਗ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1987–88 ਦੌਰਾਨ 1.00 ਲੱਖ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਇਕ ਤੁਰਤ ਸਰਵੇਖਣ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸਾਲ 1988-89, 1989-90 ਅਤੇ 1990-91 ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਰ ਸਾਲ 1.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੀ.ਐਮ.1.5. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ–ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

17.37 (i) ਸਾਲ 1987-88 ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ ਅਫਸਰ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਅਮਲਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ 1988–89 ਅਤੇ 1989–90 ਵਿੱਚ 5.70 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 14.47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ ਜਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਵਰਤਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਖੱਪੇ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੱਗੀ ਪੂੰਜੀਗਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(ii) ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਤੇ ਵਾਕਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲਾਭ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੇਤਰ/ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੇਤਰ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ, ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ, ਚੋ ਦੁਆਈ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ—ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ਼ਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 255.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕੁਲ ਯੋਜਨਾ 905.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਜਿਲਾ ਪਲਾਨ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ 24.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

(iii) ਸਲਾਨਾ ਪਲਾਨ 1991–92 ਵਿੱਚ 284.03 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕੁੱਲ ਯੋਜਨਾ ਪਲਾਨ 1010.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿੱਕੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ/ਅਰਧ–ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਕੰਮ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਾਰਜ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੀ.ਐਮ.1.6. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

17.38 ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਾਲ 1988-89 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਲ 1989–90 ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਵਧਾ ਕੇ 100.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਰਨ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਪਿਲ-ਓਵਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਚਲ ਰਹੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਂ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

17.39 ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡ ਵੇਅਰ/ਸਾਫ਼ਟ ਵੇਅਰ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਦਿਤੇ ਫੰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂ-ਦੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

17.40 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਿਕਨੈਟ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ-ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਦਰਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹਾਰਡ ਵੇਅਰ/ਸਾਫ਼ਟ ਵੇਅਰ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਮਲਾ ਮੁਹੱ-ਈਆ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ/ਪਾਣੀ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਟਾਫ਼ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖ਼ਰਚੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

17.41 ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 10 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਭਾਗਾਂ/ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਰਾਜ-ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੱਤਰ, ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇਕ ਨਿਕ ਰਾਜ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ (ਐਨ ਐਸ ਸੀ ਸੀ) ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਿਕ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਧ ਤੇ ਉਸ ਉਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਐਨ ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਲਈ ਅਗੇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ 9 ਵੱਡੇ ਵਿਭਾਗ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣ ਲਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਬਿਲਡਿੰਗ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਬੈਠਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕ ਦੀ ਨੈਟ-ਵਰਕ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਨਿਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਇੱਕ "ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੈਲ" ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫੰਡ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚੋਂ ਲੰਏ ਜਾਣਗੇ।

ਪੀ. ਐਮ. 1.7 :—ਸੀ. ਆਰ. ਆਰ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ :—

17.42 ਕਰਿਡ ਨੂੰ ਆਈ. ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ. ਆਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਨਵਰਤਿਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਯੋਜਨਾ ਪਾਸੇ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 0.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਟੋਕਨ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ।

ਪੀ ਐਮ 1.8 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ (100% ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੀਮ)

17.43 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਮਾਨੀਟਰਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ 4 ਨਵੰਬਰ, 1988 ਤੋਂ ਫ਼ਿਰ ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਹੇਠ ਦਰਸਾਏ ਅਮਲੇ ਵਾਲਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਡਵੀਜਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ :—

1.	ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ	1
2.	ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ	2
3.	ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ	4
4.	ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ	1
5.	ਸਟੈਨੋ-ਟਾਈਪਿਸਟ	2
6.	ਸੇਵਾਦਾਰ	3

17.44 ਇਸ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰੇਗਾ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਟਾਫ ਚਲ ਰਹੀ ਐਸ ਸੀ ਏ/ਐਸ ਸੀ ਪੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜ ਅਧਾਰਤ ਸਕੀਮਾਂ ਤਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਜਨਰਲ ਖੇਤਰ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਖ਼ਰਚ ਵਿਚੋਂ ਐਸ ਸੀ ਪੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ।

17.45 ਇਹ 100 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਐਸ ਸੀ ਏ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

101 ਪੀ. ਐਮ. 1.9 ਇਕ ਲੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰ-ਥਿਕ ਪੈਕੇਜ

17.46 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਇਕ ਲੱਖ ਯੁਵਕਾਂ

ਨੂੰ ਸ੍ਵੈਰੋਜਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਟੋਕਨ ਪਰੋਵੀਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

101 ਪੀ ਐਮ. 1.10 ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਮੁਕਤ ਜ਼ਿਲੇ ਬਣਾਉਣਾ

17.47 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਟੋਕਨ ਪਰੋਵੀਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਭਾਗ (ਆਰਥਕ ਤਾਲਮੇਲ ਤੇ 20-ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)

17.48 20-ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪਹਿਲ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ । 20-ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੂਰੀ ਦਿਆਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਹੱਕਦਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਸਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਟਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਸਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਡਿਪਟੀ ਆਰਥਕ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

17.49 ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਾਸਤੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸੈਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ-ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਲੋਂ ਅੰਦਰੂਦਨੀ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਵਧੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਚ 20-ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ :—

1. ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ	1
2. ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ	3

17.50 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਵਿਚ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ।

ਅੰਕੜੇ

17.51 ਆਰਥਕ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਰਾਜ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਡੈਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਐਪਰ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਤੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਐਸ. ਟੀ. 1.1 "ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਮਾਂ/ਲਗਾਉਣ," ਐਸ. ਟੀ. 1.4 "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜਾ ਪਹਿਲਾ ਅਫ਼ਸਰ ਲਾ ਕੇ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੀਪਾਂ ਦੇਣਾ" ਐਸ. ਟੀ. 1.5 "ਕੀਮਤ ਅੰਕੜਾ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਣਾ" ਅਤੇ ਐਸ. ਟੀ. 1.6 "ਮੁਲਾਂਕਣ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਤੇ ਅਧਿਐਨਾਂ" ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਖ਼ਰਚੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਗ਼ੈਰ-ਯੋਜਨਾ ਪਾਸੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 40.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਜਦ ਕਿ 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਹ ਉਪਬੰਧ 15.87 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ . ਤਾਂ ਕਿ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ : —

ਐਸ. ਟੀ. 1.10 ਇਕ ਸਮਾਜਕ ਆਰਥਿਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ

17.52 ਰਾਜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਜਕ-ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਤਦ ਅਰਥ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾਂ ਸੰਗਠਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਮਾਜਕ-ਆਰਿਥਿਕ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਹਨਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਛਿਮਾਹੀ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਪ੍ਰਮਾਣਿਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਪਲੱਬਧ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਡੈਟੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਆਧਿਐਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਨਿਮਨ ਸ੍ਰੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਡੈਟੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :—

(1) ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਉਪਲਬਧ ਡੈਟਾ ;

(2) ਦੂਜੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਡੈਟਾ ;

(3) ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਡੈਟਾ ;

(4) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਪਲੱਬਧ ਡੈਟਾ ;

(5) ਹੋਰ ਅਰਥਾਤ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜਰਵ ਬੈਂਕ ਬੁਲੇਟਿਨਾਂ, ਸੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਐਨ. ਸੀ. ਏ. ਈ. ਆਰ. ਪ੍ਰਕਾਸਨਾਵਾਂ ।

17.53 ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਲੱਬਧ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਡੇਟੇ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦਯੋਗ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਰਾਜ ਆਮਦਨ, ਕੀਮਤ ਅਵਸਥਾ, ਜਨ-ਅੰਕੜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਝੁਕਾਅ, ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਕਰਬੰਦੀ, ਬੱਜਟ ਸਬੰਧੀ ਰੁਝਾਨਾ ਆਦਿ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਤਦਅਰਥ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ

ਜਾਣਗੇ । ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਉਥੇ ਸੁਧਾਰਕ ਮਾਪਦੰਡ ਸੁਝਾਉਣਗੇ ।

17.54 ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਰਾਜ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਜਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ । ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਵੀ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਲਈ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਅਮਲਾ ਤਜ਼ਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:—

1. ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ	1
2. ਖੋਜ ਅਫਸਰ	4
3. ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ	4
4. ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ	4
5. ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗਰਾਫਰ	1
6. ਸਟੈਨੋਟਾਈਪਿਸਟ	4
7. ਸੇਵਾਦਾਰ	5

17.55 ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 5.64 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪ-ਬੰਧ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 7.11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਐਸ. ਟੀ. 1.11 ਰਾਜ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼-ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਰਨੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

17.55 ਰਾਜ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਰਨੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ-ਸੰਗਠਨ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸੈਕ-ਸ਼ਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਤਜ਼ਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਨਿਵੇਸ਼-ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਰਨੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਬਾਰੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਉਕਤ ਅੰਤਰ-ਨਿਰ-ਭਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜ ਕੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ । ਆਰਥਕਤਾ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ ਨਿਰ-ਭਰਤਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਉਚਿਤ ਨਿਵੇਸ਼-ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਯੋਜਨਾਂ ਟੀਚੇ ਮਿਥਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਵੇਸ਼-ਉਤਪਾਦਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਉਦਯੋਗ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਮੂਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅੰਤਿਮ ਮੰਗ ਤੇ ਅੰਤਰ-ਉਦਯੋਗ ਮੰਗ ਟੀਚੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਤੇ ਢੋ-ਢੁਆਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾ ਦੇ ਮੁਆਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਠੋਸ ਤਕਨੀਕੀ ਗੁਣਾਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼-ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਪਾਤ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼-ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਰਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ।

17.56 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੇ ਟੈਰਿਟਰੀ ਸੈਕਟਰਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਤਮ ਮੰਗ ਸੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਕਰਾਂ ਦੇ ਸਮੁਦਾਇਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਸੰਕਲਨ, ਰਾਜ ਆਮਦਨ ਅਨੁਮਾਨਾਂ, ਰਾਜ ਬੱਜਟ ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਡੈਟੇ, ਐਨ. ਐਸ. ਐਸ. ਡੈਟੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਲੇਖਿਆਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵਖ ਸੰਗਠਨਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਢੁਕਵੇਂ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਜ ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਵਿਸਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਅਜਿਹਾ ਸੈਕਟਰ ਏ. ਐਸ. ਆਈ ਸ਼ਡੂਲਾਂ, ਬੱਜਟ ਤੇ ਰਿਪੋਟਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਅਜਿਹੇ ਸੈਕਟਰ 100 ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਡੈਟਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਛਾਣਬੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਨਿਮਨ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 5.62 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ 1990-91 ਵਿਚ 5.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ ।

1. ਡਿਪਟੀ ਆਰਥਕ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸਲਾਹਕਾਰ	1
2. ਖੋਜ ਅਫਸਰ	2
3. ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ	6
4. ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ	6
5. ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗਰਾਫਰ	1
6. ਸਟੈਨੋ ਟਾਈਪਿਸਟ	1
7. ਸੇਵਾਦਾਰ	3

ਐਸ. ਟੀ. 1.12 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇਖਣ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

17.57 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇਖਣ ਯੂਨਿਟ 1958-59 ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਰਾਜ ਵਿਚ ਐਨ. ਐਸ. ਐਸ. ਦੇ ਅੱਠ ਕੇਂਦਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 33 ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ, 8 ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ 2 ਸਕਰੂਟਨੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਵਧੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਇਨਵੈਸਟੀ-ਗੇਟਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਵਿਚ ਛਾਣਬੀਣ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਡੈਟੇ ਦੀ ਸੰਕਲਨ ਮਿਆਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ । ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 2.13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 1.96 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਨਿਮਨ ਵਧੀਕ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ;

1. ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ	1
2. ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ/ਸਕਰੂਟਨੀ ਇੰਕਪੈਕਟਰ	2
3. ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ	1
4. ਸਟੈਨੋ-ਟਾਈਪਿਸਟ	1

ਐਸ. ਟੀ. 1.13 ਉਪ-ਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਅਮਲਾ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨਾ

17.58 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਤਜ਼ਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ ਤੇ ਇਕ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਉਪਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਦਫਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਡੈਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪਮੰਡਲ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਇਵੈਸਟੀਗੇਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਡੈਟੇ ਦੀ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਵੀ ਕਰੇਗਾ । ਉਪਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਦਫਤਰ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਆਰਥਕ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ । ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 25.56 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਕੁਲ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ ।

ਐਸ. ਟੀ. 1.14 ਤੀਜੀ ਆਰਥਿਕ ਗਣਨਾ ਸਰਵੇਖਣ (100% ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲੀ ਯੋਜਨਾ)

17.59 ਕੇਂਦਰੀ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਗਣਨਾ- 1990 ਨਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਕਾਰਜ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਉਤਪਾਦਨ, ਵਣਜ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਅਣ-ਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲੱਛਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਡੈਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ।

17.60 ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਤ ਸਕੀਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 1990-91 ਤੇ 1991-92 ਅਰਥਾਤ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1990-91 ਤੇ 1991-92 ਲਈ ਨਿਮਨ ਅਮਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

1. ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ	1
2. ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ	1
3. ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ	2
4. ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ	5
5. ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗਰਾਫਰ	1

17.61 ਇਹ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮ ਹੈ । ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 10.63 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 12.76 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ (ਪੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਪੀ. ਏ.)

17.62. ਮਾਰਚ, 1978 ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਸਥਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ । ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲਾ ਇਕ ਚੰਗੀ ਥਾਂ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਅਗਸਤ, 1988 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੈਕਟਰ 26 ਵਿੱਚ ਪੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਪੀ. ਏ. ਦਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੂ. ਟੀ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ 58209.75 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 34,92,582 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਪਲਾਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ 1989-90 ਵਿਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 150.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ।

17.63. ਨਵੇਂ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ, ਫੈਕਲਟੀ ਕਮਰੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਕਮਰੇ, ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹਾਲ, ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹਾਲ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ, ਲਾਅਨ ਤੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 825.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। 1990-91 ਤੋਂ 1994-95 ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਪੜਾਅ ਵਾਰ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੋਏ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

1985-86	30.00	1990-91	150.00
1986-87	27.00	1991-92	165.00
1987-88	30.00	1992-93	285.00
1988-89	45.00	1993-94	156.00
1989-90	64.00	1994-95	69.00
ਜੋੜ	196.91	ਜੋੜ	825.00

17.64. ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 1990-91 ਵਿਚ 150.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ 1991-92 ਲਈ 165.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

17.65. ਪੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਪੀ. ਏ. ਰਾਜ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ 50:50 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸ ਸਕੀਮ ਤੇ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 43.69 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ 44.00 ਲੱਖ ਤੱਕ ਆਵੇਗਾ। 1990-91 ਤੋਂ 1994-95 ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵਿਚ 22.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲ ਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਾਲ	ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	ਜੋੜ
1990-91	3.57	3.57	7.15
1991-92	3.93	3.93	7.87
1992-93	4.33	4.33	8.66
1993-94	4.76	4.76	9.53
1994-95	5.24	5.24	10.48
ਜੋੜ ...	21.845	21.845	43.690

17.66. ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਧੀਨ ਸਿਖਲਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ 50:50 ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਰੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਲਾ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਫੈਲੋ, ਦੋ ਫੈਲੋ, ਚਾਰ ਸਹਾਇਕ ਫੈਲੋ, ਦੋ ਖੋਜ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਕੁੱਲ 170.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਆਵੇਗਾ।

ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ :

17.67. ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਪਭੋਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ) 14 ਸਤੰਬਰ 1986 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਉਪਭੋਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਸਕੀਮ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤੋਂ 16 ਅਧੀਨ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਜੱਜ ਹੈ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਉਹ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਣਜ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਜਿਠਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਔਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਸਰੇ ਮੈਂਬਰ ਵਿਦਿਅਕ, ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਵਣਜ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਉਘੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਗੇ।

17.68. ਉਪਭੋਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ (ਪੰਜਾਬ) ਨਿਯਮ 1967 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੂਰਨ ਕਾਲੀ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 2000 ਰੁਪਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 6 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਿਲੇਗੀ ਜੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਾ ਪੁਕਾ ਮਾਨ ਭੇਟਾ 3000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

17.69. ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ 1987-88 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬੈਠਕ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 200 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 150 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਠਕ 150 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਰਚ, 1990 ਅੰਤ ਤਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕੀਤੀ।

17.70 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਸ਼ਟ ਨਿਵਾਰਣ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਅਮਲਾ ਜਿਵੇਂ ਰੀਡਰ, ਸਹਾਇਕ, ਸਟੈਨੋਗਰਾਫਰ, ਸਟੈਨੋ ਟਾਈਪਿਸਟ, ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਪਭੋਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 1990-91 ਲਈ ਮਿਥੇ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੇ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੇ 18.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ।

ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਭਲਾਈ:

17.71. ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਲਈ 350.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ, 1991-92

ਲਈ 808.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 457 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (57%) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਰਤੀ ਭਲਾਈ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :--

ਉਪ-ਮੱਦ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਭਲਾਈ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1985-86	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1986-87	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1987-88	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1988-89	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1989-90	ਸਾਲਾਨਾ ਖਰਚ 1990-91	ਪਰਮਾਣਤ ਉਪਬੰਧ 1991-92 ਰਾਜ ਪੱਧਰ	ਪਰਮਾਣਤ ਉਪਬੰਧ 1991-92 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਪੱਧਰ
1		2	3	4	5	6	7	8	9
1. ਕਿਰਤੀ ਭਲਾਈ	...	0.02	0.03	0.65	3.38	8.40	21.00	25.0	---
2. ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ	...	57.94	125.41	134.99	122.50	203.72	591.00	428.0	347.00
3. ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੇਵਾ	...	0.53	0.71	1.15	1.28	5.00	6.00	4.00	4.00
ਕੁੱਲ	...	58.49	126.14	135.79	127.09	217.12	618.00	457.00	351.00

ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

17.72. ਬਰਾਬਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਐਕਟ 1976, ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਸਹੂਲਤ ਐਕਟ, 1961, ਫੈਕਟਰੀ ਐਕਟ 1948 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਐਕਟ, 1958 ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਗੇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ 3.98 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਇਸਤਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 1991-92 ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਲੇਡੀ ਕਿਰਤ ਕਮ ਸਮਝੌਤਾ ਅਫਸਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਟਾਫ ਤੇ ਤਿੰਨ ਕਲਰਕ ਤੇ ਤਿੰਨ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਲਈ 4.35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

17.73. ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਆਇਨਾ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 17.02 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਇਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਬੁਆਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ ਚਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਵੈਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ। ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਟਿਊਬਾਂ ਵਾਲਾ ਗੈਸ ਸੂਚਕ ਉਪਕਰਣ ਵਰਗਾ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਸੁਗਰਾਹੀ ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਗੇਜ਼ ਸਥਿਰ ਬਿਜਲਈ ਅਤੇ ਗਸ਼ਤੀ ਵੈਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। 150 ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਪਿਛੇ ਇਕ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 11,000 ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਲਈ 73 ਫੈਕਟਰੀ ਇਨਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਨਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੇਵਲ 28 ਆਸਾਮੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 12.65 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

17.74. ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ 1991-92 ਵਿਚ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਿਰਤ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਖੱਲ੍ਹੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ

17.75. ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਮਾਹਿਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇਜੀ ਨਾਲੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਉਨਤੀ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਨਿਤ ਬਦਲਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ, ਨਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰਾਈਸਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਂ ਦਿਹਾਤੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਸਹੂਲਤਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਨਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

17.76. ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸੈਲ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰਮਵਾਰ ਸਹਾਇਕ, ਕਲਰਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਟਰੋਲਰ

(ਇਮਤਿਹਾਨ) 1, ਸੁਪਰਡੰਟ 1, ਸਹਾਇਕ 2, ਸ. ਸ. ਸ. 1, ਕਲਰਕ 1 ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ 2 ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ 1.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਸੈਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ, ਸਟੈਨੋ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਦੋ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 50:50

17.77. ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਆਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਮਿਆਰ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, 29 ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁਕਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ 50% ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ ਦੇ ਬਦਲਣ, ਆਡੀਓ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਏਡਜ਼ ਦੇਣ, ਇਸਤਰੀ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਟ੍ਰੇਡਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਸਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਖਰਚੇ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ) ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚ 1990-91	ਖਰਚ 1991-92	ਪੂੰਜੀਗਤ ਅੰਸ਼
1	ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪੱਖੋਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	...	117.00	60.16	—
2	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ	...	3.00	2.83	—
3	ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ. ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਟਰੇਡਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	...	17.00	39.50	14.50
4	ਸਬੰਧਤ ਹਦਾਇਤ ਕੇਂਦਰ	...	4.85	8.00	4.50
5	ਏ. ਵੀ. ਟੀ. ਐਸ. ਦਾ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	...	16.25	11.35	1.00
6	ਮੁਢਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	2.50	10.25	5.00
7	ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ. ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ	...	45.00	74.29	13.50
8	ਏ. ਵੀ. ਏਡ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	...	12.00	7.20	—
9	ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	8.35	18.08	4.50
10	ਸਿਖਲਾਈ ਉਪਰੰਤ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	...	3.15	3.00	—
11	ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ. ਖੋਲ੍ਹਣਾ	...	50.00	39.50	14.00
	ਜੋੜ	...	280.00	274.16	57.00

17.78. 1991–92 ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ, ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰਾਂ ਲਈ 4 ਲੱਖ ਰੁ. ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਲ 1990–91 ਵਿੱਚ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਵਰਕ ਸੈਂਟਰ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁ. ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁ. ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 1991–92 ਵਿੱਚ ਯੂ.ਐਨ ਡੀ.ਪੀ./ਆਈ. ਐਲ.ਓ. ਅਧੀਨ ਆਈ. ਟੀ.ਆਈ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ 32 ਲੱਖ ਰੁ. ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1991–92 ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ।

17.79. ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ 35.84 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਗੈਰ–ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਕੇ ਅਰਥਾਤ ਨਵੇਂ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

17.80 (ੳ) ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਾ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੇ ਖਰਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ (ਅ) ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਕਲੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ

ਨਵ-ਉਦਮਾਂ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਿੱਤਿਆਂ ਤੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ (ੲ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਆਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਸਾਜ-ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਾਸਤੇ ਰਕਮ ਮਿਥਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਚੋ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 35.00 ਲੱਖ ਰੁ: ਟਿੱਕਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

17.81. ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ ਦਿਵਾਣ ਲਈ 11.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

17.82. ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੱਧਰ ਤੇ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲੇਖਾ ਸ਼ਾਖਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਲੇਖਾ ਅਫਸਰ, ਸਹਾਇਕ,2 ਕਲਰਕ 2 ਅਤੇ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਾਲ 1991-92 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ

ਜੇਲ੍ਹਾਂ

ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ

17.83. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਉਸਾਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਕੰਮ ਫਲੱਸ਼ ਦੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

17.84 ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 6 ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ 500.00 ਲੱਖ ਰੁਰਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅਸਲ ਖਰਚਾ 579.01 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਇਆ ਹੈ।

7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 375.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਕੋਡ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ/ਗੌਣਮਦ	ਸਾਲਾਨਾ ਪਲਾਨ 1991-92	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਲੱਗੀ ਪੂੰਜੀ
1	2	3	4
342 ਜੇਲ੍ਹਾਂ			
	ਸਮਿਲਓਵਰ ਚਾਰਜ		
	1. ਲੁਧਿਆਣ, ਵਿਖੇ ਲਈ ਕੇਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਉਮਾਰੀ	100,00	100.00
	2 ਖੁਲ੍ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	50.00	50.00
	3 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹ, ਰੋਪੜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ...	50.00	50.00
	4 ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅਮਲੇ ਲਈ ਕੁਆਟਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	50.00	50.00
	5 ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਇਤ ਅਧੀਨ ਵਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	50.00	50 00
	6 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਵਾਧੇ/ਵਾਧੇ ਰੱਦੋ-ਬਦਲ ...	25.00	25.00
	7 ਸਬ ਜੇਲ੍ਹ, ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	50.00	50.00
	ਜੋੜ ...	375.00	375.00

ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਤੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ:

16.85. ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਦੌਰਾਨ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖਰਚੇ ਵਿਚੋਂ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸਾਂ/ਰੈਸਟ ਹਾਊਸਾਂ ਲਈ 179.55 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1985-86 ਦੌਰਾਨ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਬਲਾਚੌਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਰ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1987-88 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 23.35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੇ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 5 ਸਰਕਟ ਹਾਊਸਾਂ ਦੇ ਗਾਰਦ ਰੂਮ ਦੀ ਉਸਰੀ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1988-89 ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ/ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਲੂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੇ ਨਵੇਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 85.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮਿੰਨੀ ਸਕਤਰੇਤ ਇਮਾਰਤ:

16.86. ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਥਾਂ ਦੀ ਤੰਗੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਮਕਤਰੇਤ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਿੰਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਵਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਬਲਾਕ 'ਏ' ਤੇ ਸੀ' ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ 1978 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣੇ ਸਨ। 6ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1980-85) ਦੌਰਾਨ 91,21 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਭੂਮੀ ਲਈ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਖਰਚੇ 51.21 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 1985-86 ਦੌਰਾਨ 8.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1986-87 ਦੌਰਾਨ 1.23 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੂਮੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਲਾਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਬਲਾਕ 'ਏ' ਤੇ 8ਸੀ' ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮਿੰਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਬਲਾਕ 'ਬੀ' ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ 480.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਉਪ ਮੱਦ—ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਖਰਚਾ ਪਲਾਨ 1985—90	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ 1990–91	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ 1991–92	ਉਸ ਦਾ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿਸਾ
1		2	3	4	5	6
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 1.1	ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ...	36.57	10.00	12.30	10.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.1	(ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ...	61.30	14.80	14.80	15.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.3	(i) ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ...	143.70	25.00	21.50	28.30	—
	(ii) ਆਤੰਕਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕ ਰਾਏ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	86.83	100.00	100.00	100.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.4	ਗੀਤ ਅਤੇ ਡਰਾਮੇ ...	21.50	10.00	10.00	8.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.6	ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਖ੍ਰੀਦ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ...	15.00	5.00	5.00	5.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.7 ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.8	ਸਮੂਹਕ ਰੇਡੀਓ ਟੈਲੀਵਿਜਨ ਸਕੀਮ ...	5.00	5.00	5.00	5.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.9	ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ...	147.07	23.00	23.00	25.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.10	ਕੰਧ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਤੱਟੇ ...	4.60	0.50	0.50	1.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.11	ਸਦਰ ਮਕਾਮ ਵਿਖੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਖ੍ਰੀਦ	0.50	0.40	0.40	0.40	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.12	ਫੀਡ ਬੈਂਕ ਅਧਿਐਨ ...	0.50	0.10	0.10	0.50	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.13	ਡੀ.ਪੀ.ਆਰ. ਦੇ ਸਦਰ ਮਕਾਮ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	0.40	0.10	—	0.80	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.14	ਰੰਗਦਾਰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	2.00	2.00	2.00	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.15	ਛੋਟੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜੇ	—	0.10	—	—	—
ਸੂ.ਪ੍ਰ. 2.16	ਪੰਜਾਬ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਸਮਾਚਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਿਸਾ ਪੂਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	5.00	5.00	5.00	—	—
	ਜੋੜ ...	592.24	201.00	199.60	201.00	—

	1	2	3	4	5	6
ਪੀ.ਟੀ. 1.1	ਸਟਰੈਂਥਿੰਗ ਆਫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਸ਼ਾਖਾ	—	1.70	—	1.90	—
ਪੀ.ਟੀ. 2.1	ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਪਟਿਆਲਾ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਔਜਾਰ	—	76.00	—	—	—
ਪੀ.ਟੀ. 2.2	ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਮਹਾਲੀ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਔਜਾਰ	6.12	35.00	39.85	10.00	—
ਪੀ.ਟੀ. 2.3	ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਮਹਾਲੀ ਲਈ ਸਟਾਫ ਤੇ ਤੇ ਮਟੀਰੀਅਲ	276.52	80.00	27.00	120.00	—
ਪੀ.ਟੀ. 3.1	ਮਹਾਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਬਲੈਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ	10.17	20.00	96.00	79.62	50.00
ਪੀ.ਟੀ. 3.1.ੲ	ਪਟਿਆਲਾ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ	—	8.15	8.24	10.00	10.00
ਪੀਟੀ. 3.2	ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਮਕੈਨਿਕ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਸਕੀਮ	0.22	0.12	0.04	0.12	—
ਪੀ.ਟੀ. 3.3	ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਸਟਰੈਕਟਰ	—	0.15	—	0.16	—
ਪੀ.ਟੀ. 3.4	ਪਲੇਨ ਪੇਪਰ ਕਾਪੀਅਰ ਤੇ ਇਲੈਕਟਟਿਕ ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਡੁਪਲੀਕੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਲਈ ਮਕੈਨਿਕ	—	3.00	—	3.20	—
	ਜੋੜ ...	293.03	224.12	171.13	225.00	60.00

ਅਨੁਲਗ— III

ਉਪ ਮੱਦ : ਸਕਤਰੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–52	
	ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (1985—90)	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ–ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6
110 3451 00 ਆਰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ					
31 ਮਾਰਚ 1990 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
101 ਯੋ.ਮ. 1.3 (i) ਮਸ਼ਵਰਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ)	13.50	—	1.50	—	—
ਜੋੜ	13.50	—	1.50	—	—
1990–91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ (ੳ) ਰਾਜ ਪੱਧਰ					
101 ਯੋ.ਮ. 1.1 ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	51.18	26.50	10.00	29.90	—
101 ਯੋ.ਮ. 1.2 ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮਕਾਮਾਂ ਤੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	—	32.50	—	35.00	—
101 ਯੋ.ਮ. 1.3 (ii) ਪਾਇਲਟ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ	1.97	1.50	—	1.50	—
101 ਯੋ.ਮ. 1.4 ਤੁਰਤ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ...	1.00	1.00	—	1.00	—
101 ਯੋ.ਮ. 1.6 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	63.90	100.50	100.50	200.00	—
101 ਯੋ.ਮ. 1.7 ਕਰਿਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	26.95	5.00	5.00	0.10	0.10
ਜੋੜ ੳ ...	145.00	167.00	115.50	267.50	0.10
ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ :					
ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ (ਅ)					
101 ਯੋ.ਮ. 1.5 ਜਿਲਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ					
(ਕ) ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ ...	2017.00	2400.00	2400.00	2498.00	2498.00
(ਖ) ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਫੰਡ	—	16700.00	13143.78	15591.15	15591.15
(ਗ) ਮਨੁਖ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ	—	5136.00	7608.94	9492.98	3988.00
(ਘ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ	—	1314.00	2335.11	820.70	606.20
ਜੋੜ (ਅ) ...	2017.00	25550.00	25487.33	23402.83	22683.35
ਜੋੜ ੳ+ਅ	2162.00	25717.00	25437.83	23370.33	22683.45

1		2	3	4	5	6
	ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :					
101 ਯੋ.ਮ. 1.9	ਇਕ ਲੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ	—	—	—	1.00	—
101 ਯੋ.ਮ. 1.10	ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇ ਰੋਜਗਾਰੀ ਮੁਕਤ ਜਿਲੇ ਬਣਾਉਣਾ	—	—	—	1.00	—
	ਜੋੜ	—	—	—	2.00	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ ...	2175.50	25717.00	25605.83	28672.33	22683.45
110 00000000	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਆਰਥਕ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ 20 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	1.93	4.00	0.48	4.00	—
	ਜੋੜ ...	1.93	4.00	0.48	4.00	—
110 345400	ਮਰਦਮ ਸੁਮਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ					
	31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :					
ਐਸ.ਟੀ. 1.1	ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈਣਾ। ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	21.78	—	—	—	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.2	ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ...	—	—	—	—	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.4	ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ–I ਅਫਸਰ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਜੀਪਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਕੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ	34.07	—	—	—	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.5	ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕਠੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੈਲ ਬਣਾਉਣਾ	0.23	—	—	—	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.6	ਮੁਲਾਂਕਣ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ...	0.18	—	—	—	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.7	ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਦਫ਼ਤਰੀ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	—	—	—	—	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.8	ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਟਾਫ ਗਰੁਪ ਬੀਮਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	—	—	—	—	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.9	ਐਸ.ਆਈ.ਐਸ. ਐਸ.ਈ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	4.55	—	—	—	—
1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾ						
ਐਸ.ਟੀ. 1.3	ਮਜਦੂਰ ਵਰਗ ਪਰੀਵਾਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਅਤੇ ਖਰਚ ਸਰਵੇ	0.11	1.50	2.00	—	—
	ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ					
ਐਸ.ਟੀ. 1.10	ਸਮਾਜ–ਆਰਥਿਕ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	5.64	—	7.11	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.11	ਇਨਪੁਟ ਆਉਟਪੁਟ ਸਾਰਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ	—	5.60	—	5.62	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.12	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	—	2.13	—	1.96	—
ਐਸ.ਟੀ. 1.13	ਉਪ ਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਅੰਕੜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	1.00	—	25.56	—
	ਜੋੜ ...	60.92	15.87	2.00	40.25	—

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅਨੁਲੱਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਵਿਚ ਖਰਚਾ 1990-91	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
1		2	3	4	5	6
ਦੂਸਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨੀ ਸੰਸਥਾ (ਪੀ.ਐਮ.ਆਈ.ਪੀ.ਏ.) 34220700	...					
ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ :						
ਬੀ-IV 1990-91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜਾਂ--						
1. ਪੀ.ਐਮ.ਆਈ.ਪੀ.ਏ. 1.1. ਪ੍ਰਸਾਸਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	...	196.91	150.00	50.00	165.00	165.00
ਜੋੜ	...	196.91	150.00	50.00	165.00	165.00
ਬੀ-V ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ--						
1. ਪੀ.ਐਮ.ਆਈ.ਪੀ. ਏ. 1.2 ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ	...	....	4.00	1.00	5.00	—
ਜੋੜ	...	—	4.00	1.00	5.00	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	196.41	154.00	51.00	170.00	165.00
ਆਮ ਆਰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ 1100000000 103466600 ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ						
ਬੀ-IV 1990-91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ						
1.2 1.1 ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ						
(i) ਰਾਜ ਕਮੀਸ਼ਨ	...	—	2.00	5.50	10.00	—
(ii) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ	...	—	—	0.50	10.00	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	—	2.00	6.00	2.00	—

1		2	3	4	5	6
ਬੀ-V ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	...	—	—	—	—	—
ਜੋੜ	...	—	—	—	—	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	—	2.00	6.00	2.00	—
ਉਪ-ਮੱਦ ਕਿਰਤ ਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ						
ਕਿਰਤ ਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ 22622300						
ਬੀ-IV 1990-91 ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ						
ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ						
ੳ—ਕਿਰਤ						
1. ਕਿ.ਭ. ਫੈਕਟਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਨਾਣਾਂ	...	11.34	17.02	20.09	12.65	—
ਜੋੜ	...	11.34	17.02	20.09	12.65	—
(ਅ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ:—						
2. ਉ.ਸਿ.ਸਿ 2.2 ਅਮਲੇ/ਸਿਖਿਆਰਥੀ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਪੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰੇ	...	9.77	—	ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ	4.00	—
3. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.4 ਯੂ.ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ./ਆਈ.ਐਲ.ਓ. ਅਧੀਨ ਉ.ਸਿ.ਸੰ. ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ	...	14.74	—	(ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ	5.00	—
3. ਉ. ਸਿ.ਸੰ. 2.9 ਇਮਤਿਹਾਨ ਸੈਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਣਾ ਅਤੇ ਰੀਕਾਰਡ ਰੂਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ	...	0.78	2.00	1.00	2.00	—
ਵਿਸ਼ਵਬੈਂਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (50: 50)—						
5. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.10 (i) ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪੱਖੋਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	...	285.27	117.00	322.77	60.16	—
(ii) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	3.60	3.00	4.00	2.83	—
(iii) ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਟ੍ਰੇਡਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ		1.20	17.00	15.50	39.50	14.50
(iv) ਸਬੰਧਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ		—	4.85	4.85	8.00	4.50
(v) ਏ.ਵੀ.ਟੀ.ਐਸ. ਦਾ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	...	—	16.25	16.05	11.35	1.00

1	2	3	4	5	6
(vi) ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	2.50	2.50	10.25	5.00
(vii) ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ	—	45.00	45.00	74.29	13.50
(viii) ਏ.ਵੀ.ਏਡ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ...	—	12.00	12.00	7.20	—
(ix) ਸਾਜ-ਸਾਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	8.35	8.35	18.08	4.50
(x) ਸਿਖਲਾਈ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕੇਂਦਰ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	—	3.15	3.15	3.00	—
(xi) ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈਆਂ ਖੋਲਣਾ	—	—	(ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ)	39.50	1400
ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੋੜ ...	(290.07)	(230.00)	(435.07)	(274.16)	(57.00)
6. ਉ. ਸਿ.ਸੰ. 3.7 ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਅਮਲਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ	4.22	(ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ)	(ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ)	2.00	—
7. ਉ. ਸਿ ਸੰ. 3.6 ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟੋਰੇਟ ਸੈਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	2.87	1.00	1.00	1.00	—
ਜੋੜ (ੳ+ਅ) ...	328.96	250.02	457.16	300.81	57.00
ਬੀ V. ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ—					
ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ					
(ੳ) ਕਿਰਤ					
1. ਕਿ.ਭ. 1.2. ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	--	3.98	0.91	4.35	—
2. ਕਿ.ਭ. 2.4 ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	—	—	—	8.00	—
ਜੋੜ ...	—	3.98	0.91	12.35	—

1	2	3	4	5	6
(ਅ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ					
3. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.5 ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	--	—	—	5.00	5.00
4. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.13 ਵਰਕ ਸੈਂਟਰ ਰਾਜਪੁਰਾ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ	—	—	—	20.00	—
5. ੳ. ਸਿੰ. ਸ. 2.16 ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਉ. ਸਿ .ਸੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	—	—	—	32.00	32.00
6. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.17 ਨਿੱਜੀ ਉਦਮ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇ ਕੇ ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਉ. ਸਿ. ਸੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	—	—	—	35.84	—
7. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.18 ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਾ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਨੂੰ ਅਵਰਤੀ ਖਰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰ	—	—	—	20.00	—
8. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.19 ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਏ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਉਦਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	—	—	—	5.00	—
9. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.20 ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਪੂਰਣ ਉਪਯੋਗਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਰਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਾਰਕ ਸਰਚਨਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—	—	—	10.00	—
10. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.21 ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	1.00	—
11. ੳ. ਸਿ. ਸੰ. 2.22 ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ	—	—	—	11.00	—
ਜੋੜ ...	—	—	—	139.84	37.00
(ੲ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ					
12. ਰੋ. ਸ. 4.3 ਰਾਜ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਲੇਖਾਂ ਸਾਖਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	—	2.00	—	1.00	—
13. ਰੋ. ਸ. 4.4 ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	—	—	—	3.00	—
ਜੋੜ ...	—	2.00	—	4.00	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ੳ+ਅ+ੲ	—	5.98	0.91	156.19	37.00

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

III.-ਬੀ. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਉਪ-ਮੱਦ : ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ (1985--90) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
1		2	3	4	5	6
ਲੋ. ਨਿ. 3.5 ਜੇਲ੍ਹਾਂ	..	579.08	340.00	340.00	375.00	375.00
ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ :						
ਲੋ. ਨਿ. 3.5(i) ਸ਼ਰਕਟ ਹਾਊਸ/ਰੈਸਟ ਹਾਊਸਜ਼	...	179.55	87.00	87.00	85.00	85.00
(ii) ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ		324.07	—	—	—	—
ਲੋ. ਨਿ. 3.6 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਛੋਟੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦਾ ਭਵਨ	...	77.28	75.00	75.00	200.00	200.00
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	580.90	162.00	162.00	285.00	285.00

ਕਾਂਡ ਅਠਾਰਵਾਂ

ਰੋਜ਼ਗਾਰ

ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰਨਾ ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰੀ ਰਕਮਾਂ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਚੁਨੌਤੀ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 92.2 ਲੱਖ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 393.8 ਲੱਖ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 403.6 ਲੱਖ ਮਿਆਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਲ ਅਤਿਰਿਕਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਸ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੇ ਗਿਣਤੀ 82.2 ਲੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰੀਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਅਨੁਪਾਤ 1984–85 ਦੇ 37 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੇ 1989-90 ਵਿਚ 26 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੁਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1984–85 ਵਿਚ 2727 ਲੱਖ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 1989-90 ਤਕ 2108 ਲਖ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਲਗਭਗ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

18.2. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿਸਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਅਲਪ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੱਛਣ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਗੈਰ–ਮਾਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ, ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਚਿਰਕਾਲੀ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਨਾਮਾਤਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਮੌਸਮੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਪਰ ਕੰਮ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਘਾਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਥੇ ਕੁਸ਼ਲ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵਖਰੀ ਹੈ। ਆਰਟਸ, ਕਮਰਸ ਤੇ ਸਾਇੰਸ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ /ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ, ਸਿਖਿਅਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਦਸਤਕਾਰਾਂ, ਡਿਪਲੋਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਹਤਵ ਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਮੰਦਹਾਲੀ ਕਾਰਨ ਮੰਗ ਘਟ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਾਰਨ ਸਪਲਾਈ ਵਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਤੁਰੰਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

18.3. ਇਸ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੰਨਗੀ ਸਰਵੇਖਣ (38 ਵਾਂ ਰਾਊਂਡ), ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਲਭਧ ਡਾਟੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਮ ਵਾਧੇ ਤੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91, ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਅਤੇ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1990—95) ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ–ਨੀਤੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਰਜ–ਸ਼ੀਲ ਆਬਾਦੀ 1981 :

18.4. 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ, ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਲਿੰਗ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਅਨੁਲਗ-I ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1981 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 49.28 ਲੱਖ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਤੇ 3.60 ਲੱਖ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਰਤੀ ਸਨ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 29.35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੇ 2.15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਦਰ 1971 ਵਿਚ 28.89 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ 1981 ਵਿਚ 31.50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਦਰ 1971 ਦੀ 28.78 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 1981 ਵਿਚ 29.35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਦਰ 0.02 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 2.15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈ। 1981 ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 53.76 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 6.16 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਆਰਥਿਕ ਸਰਗਰਮੀ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚੋਂ ਗੈਰ ਕਿਰਤੀ 68.50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 46.24 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੁਰਸ਼ ਤੇ 93.84 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਰਤਾਂ ਸਨ।

18.5. 1971 ਤੇ 1981 ਵਿਚ ਮੁਖ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਨੁਲਗ II ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1971-81 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿਚ 25.95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਪੁਰਸ਼ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ 23.74 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 140.45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਖ ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿਚ 35.86 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ, 22.17 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖੇਤੀ-

ਬਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, 2.58 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਅਤੇ 39.39 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਰ ਕਿਰਤੀ ਸਨ। 1971–81 ਵਿਚਲੇ ਮੁਖ ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 42.56 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 35.86 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼–ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ 1971–81 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਘਟਿਆ ਹੈ।

18.6. ਐਪਰ ਇਥੇ ਇਹ ਵਰਨਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਇਕਤਰ ਕੀਤੇ ਡਾਟੇ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ–ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੰਨਗੀ ਸਰਵੇਖਣ ਸੰਗਠਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਊਂਡਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਰਦਮ-ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤਖ ਤੇ ਵੇਰਵੇ ਭਰਪੂਰ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੰਨਗੀ ਸਰਵੇਖਣ ਸੰਗਠਨ (ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ.ਓ.)

18.7. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੰਨਗੀ ਸਰਵੇਖਣ ਸੰਗਠਨ ਦਾ 38 ਵਾਂ ਰਾਊਂਡ (ਜਨਵਰੀ-ਦਸੰਬਰ 1983) ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਸਰਵੇਖਣ 27 ਵੇਂ ਰਾਉਂਡ (ਅਕਤੂਬਰ 1972-ਸਤੰਬਰ1973) ਅਤੇ 32 ਵੇਂ ਰਾਊਂਡ (ਜੁਲਾਈ 1977 ਜੂਨ 1978) ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਸਰਗਰਮੀ ਦੇ ਪਖੋਂ,—ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਲਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਆਬਾਦੀ (ਉਮਰ ਗਰੁਪ 15—59) ਦੀ ਵੰਡ ਜੋ 32 ਵੇਂ ਅਤੇ 38 ਵੇਂ ਰਾਊਂਡ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਨੁਲਗ III ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ 38 ਵੇਂ ਰਾਉਂਡ (ਰਾਜ ਵੰਨਗੀ) ਦੇ ਸਿਟਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 15—59 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਗਰੁਪ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 49.91 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 48.49 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿਰਤੀ, 1.42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ 50.09 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 90.73 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 88.60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਸਨ। ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਹੁਤ ਘਟ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਸਿਰਫ 4.21 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ। ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਵਧ ਹੈ। 32 ਵੇਂ ਤੇ 38 ਵੇਂ ਰਾਊਂਡ (ਰਾਜ ਵੰਨਗੀ) ਦੇ ਸਿਟਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਦਰ ਵਿਚ 47.30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 49.91 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 84.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 88.01 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਮਹਿਲਾ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 4.70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੇ 3.53 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਵਿਚ 1.40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 1.42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਨਾਮਾਤਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ.

ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ

18.8. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 31 ਮਾਰਚ, 1988, 31 ਮਾਰਚ 1989 ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ 1990 ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਨੁਲਗ-IV ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1988 ਤੇ 31 ਮਾਰਚ 1989 ਵਿਚਾਲੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 608557 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 572766 ਰਹਿ ਗਈ ਅਰਥਾਤ 35791 ਜਾਂ 5.88 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਟੀ ਹੈ। ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੋਂ ਘਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 306359 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 270717 ਰਹਿ ਗਈ ਅਰਥਾਤ 35642 ਜਾਂ 11.63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਟੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 302198 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 302049 ਹੋਈ ਅਰਥਾਤ 149 ਜਾਂ 0.05 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਟੀ ਹੈ। 1988–89 ਦੌਰਾਨ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ 49.66 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 52.74 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਅਮਲੇ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ 31.74 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 31.94 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 31 ਮਾਰਚ 1989 ਨੂੰ 5,72,766 ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 55.92 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਪੁਰਸ਼ 83.26 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੇ ਔਰਤਾਂ 16.74 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ 44.08 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਪੁਰਸ਼ 81.18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ 18.82 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ।

18.9. ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 1990 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਦੇ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 5,72,766 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 6,22,262 ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 8.64 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਕਿਰਤ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3,02,049 ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ ਵਧ ਕੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1990 ਵਿਚ 3,35,456 ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ਼ ਕਰਕੇ 11.06 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਪਰ ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ 5.94 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 2,70,717 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2,86,806 ਹੋ ਗਈ। ਉਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਕਨੀਕੀ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਰਹੀ। 31 ਮਾਰਚ 1990 ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿਚ 437 ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ, 302 ਡਾਕਟਰ, 643 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਰਾਂ 23425 ਬੀ.ਐਡ/ਐਮ ਐਂਡ ਟੀਚਰਾਂ, 15885 ਹੋਰ ਟੀਚਰਾਂ ਤੇ 28147 ਟ੍ਰੇਡ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਸਨ।

18.10. 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 2.00 ਲੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1.91 ਲੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਏ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਿਯੁਕਤੀਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਾਲ 1988–89 ਦੌਰਾਨ 21,220 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ ਸਾਲ 1989–90 ਦੌਰਾਨ 15597 ਰਹਿ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ 26.50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਮੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 7701 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਾਲ ਵਿਚ 9907 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ 3.85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1989-90 ਦੌਰਾਨ 9752 ਲਾਭ-ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ 64.60 ਲੱਖ

ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ ਵੰਡੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ 1988–89 ਦੌਰਾਨ 10278 ਲਾਭ–ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 67.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ।

18.11. ਐਪਰ ਇਹ ਵਰਨਣ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਤਰੁਟੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਖੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਮਈ ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ 1983 ਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਰਥ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਇਕ ਵੰਨਗੀ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਸਿਟਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 31 ਮਈ 1983 ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਡ 56134 ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 41.09 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 11.22 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਅਤੇ 22.46 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਤਨ ਮਿਲਣ ਯੋਗ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 6.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 28.40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਇਛੁੱਕ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਵੇਤਨੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹ ਉਤਨੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਜਿਤਨੀ ਕਿ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੰਗਠਤ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ

18.12. 'ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਾਰਕਿਟ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਅਧੀਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਾਟਾ ਸਿਰਫ ਸੰਗਠਿਤ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਅਦਾਰੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਗੈਰ ਜਰਾਇਤੀ ਅਦਾਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ਼ਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਉਹ ਗੈਰ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 25 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ, ਸਬੰਧੀ ਅੰਕੜੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ (ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ) ਐਕਟ 1959 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਗੈਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਨੇ 10 ਤੋਂ 24 ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਵਲੰਟਰੀ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

18.13. ਸੰਗਠਿਤ ਸੈਕਟਰ (ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ) ਵਿਚ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਾਰਚ, 1989 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ 10500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਮਾਰਚ 1990 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ 10626 ਹੋ ਗਈ, ਜੋ 1 ਅਪਰੈਲ, 1987 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1988 ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ 0.82% ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ 1.18% ਦਾ ਵਾਧਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਤੋਂ ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਸੰਗਠਿਤ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਲੱਗ (V) ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਗਠਿਤ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਥਿਤੀ ਮਾਰਚ, 1981 ਦੇ 6.35 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮਾਰਚ, 1990 ਵਿਚ 7.86 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ 2.20% ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ 4.68 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 5.66 ਲੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ 2.28% ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ 1.67 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2.20 ਲਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ 3.53% ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ

18.14. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੰਨਗੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ 38ਵੇਂ ਰਾਉਂਡ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਪਦੰਡ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਰਤ-ਸ਼ਕਤੀ, ਕਾਰਜ-ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਵੰਨਗੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਲਿੰਗ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਰ ਇਸ ਕਿਆਸ ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿਉਂਤੀ ਗਈ ਆਬਾਦੀ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਹਜਾਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ।

18.15. ਆਮ ਸਰਗਰਮੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ (ਉਮਰ ਗਰੁੱਪ 15-59 ਵਿਚ) ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 50.84 ਲੱਖ (48.83 ਲੱਖ ਪੁਰਸ਼ ਤੇ 2.01 ਲੱਖ ਔਰਤਾਂ) ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 15 — 59 ਉਮਰ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 49.91% ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਸ਼ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਕੁਲ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦਿਹਾਤੀ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ 68.74% ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ (1985-90) 6.19 ਲੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (5.91 ਲੱਖ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ 0.28 ਲੱਖ ਔਰਤਾਂ) ਦੇ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ ਲਗ ਭਗ 1.24 ਲਖ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਲੱਗ VI ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

18.16 ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਗਿਣਤੀ 31 ਮਾਰਚ, 1985 ਦੀ 49.39 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ 55.40 ਲੱਖ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ 1.20 ਲੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਅਨੁਮਾਨ

18.17 ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਹਜਾਨ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਿਆਸ ਤੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ 1.44 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ 1.62 ਲੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਲੱਗ VIII ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ

18.18. ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ ਤਕ ਕੋਈ ਕਾਰਜ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਐਪਰ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਨਿਗਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਤ ਨਿਗਮ, ਪੰਜਾਬ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਤ ਨਿਗਮ, ਪੰਜਾਬ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨਿਗਮ, ਪੰਜਾਬ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਬੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨਿਗਮ ਆਦਿ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰੋਜਗਾਰ/ਸ੍ਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਗਮ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1989-90 ਦੌਰਾਨ 33,668 ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ 23.62 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 5.36 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਨੁਦਾਨ ਪੂੰਜੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਗਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗ ਭਗ 33,420 ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ 24.80 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ 1985-86, 1986-87, 1987-88 (ਵਾਸਤਵਿਕ) 1988-89 (ਵਾਸਤਵਿਕ), 1989-90 (ਵਾਸਤਵਿਕ) ਅਤੇ 1990-91 (ਟੀਚੇ) ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਨੁਲੱਗ IX ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਗਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

18.19. ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੈਕਟਰਵਾਈਜ਼ ਪੂੰਜੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਥੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਰੋਜ਼ਗਾਰ/ਲਾਭ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ (i) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਹਾਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ.), (ii) ਏਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.), (iii) ਦਿਹਾਤੀ ਭੌਂ-ਰਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਰ. ਐਲ. ਈ. ਜੀ. ਪੀ.), (iv) ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਦਿਹਾਤੀ ਯੁਵਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਖਲਾਈ (ਟੀ. ਆਰ. ਵਾਈ. ਐਸ. ਈ. ਐਮ.), (v) ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਡੀ. ਡਬਲਿਯੂ. ਸੀ. ਆਰ. ਏ.), (vi) ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ (ਪੀ. ਈ. ਐਕਸ., ਐਸ. ਈ. ਐਸ.), (vii) ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (viii) ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ (ਐਸ. ਈ. ਈ. ਯੂ. ਵਾਈ.), (ix) ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਸ. ਈ. ਪੀ. ਯੂ.ਪੀ.) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

i ਤੋਂ vii ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਜੁਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਇਤ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਅਧੀਨ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕ੍ਰਮ ਨੰ: (VIII) ਤੇ (IX) ਉਤੇ ਦਿਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ :—

(i) ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੋਜਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ (ਐਸ. ਈ. ਈ. ਯੂ. ਵਾਈ.)

18.20 ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਾਲ 1983-84 ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਉਪਦਾਨ ਨਾਲ ਉਪਯੋਗਾਂ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 2.50 ਲੱਖ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ 18–35 ਸਾਲ ਦੇ ਉਮਰ ਗਰੁਪ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਹਨਾਂ ਯੁਵਕਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਕੋਈ ਬਦਲਵੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1985-86 ਤਕ ਪਾਤਰ ਉਦਮ ਕਰਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਕਰਜ਼ਾ (ਕਾਰਜੀ ਪੂੰਜੀ ਤੇ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ੇ) ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜੋ 25,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਦਮ ਕਰਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਮੁਆਇਦਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੇ 25% ਦੀ ਹਦ ਤਕ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਸਬਸਿਡੀ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

18.21. ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1986-87 ਤੋਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਧੰਦਿਆਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਧਾ ਕੇ 35,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਵਿਸ ਸੈਕਟਰ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੀਮਾ 25,000 ਰੁਪਏ ਹੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਧੰਦਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 15,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧੰਦਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਉਹੋ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘਟੋ ਘਟ 50% ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਲਈ 30% ਤੋਂ ਵਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਉਪਦਾਨ ਦਾ ਮਿਆਰ 25% ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਧੰਦਿਆਂ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਤਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਸੌਟੀ ਵਜੋਂ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ 10,000 ਰੁਪਏ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ 30% ਹਿੱਸਾ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18.22. ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤੇ ਟੀਚੇ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ

ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ;

ਸਾਲ		ਟੀਚਾ	ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ)
1983-84	...	6,700	9,047	16.90
1984-85	...	12000	12,195	24.63
1985–86	...	15000	12,497	20.60
1986-87	...	15,000	15,047	34.31
1987-88	...	7,500	7,718	17.23
1988-89	...	15,000	14,488	31.62
1989-90	...	7,500	6,787	13.68
1990-91	...	7,500	—	—

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਾਲ 1989-90 ਲਈ ਟੀਚਾ ਘਟ ਕੇ 7500 ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਲਈ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 6787 ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ 13.68 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 7500 ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ।

18.23 ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕ ਉਤਸਾਹ ਨਾਲ ਅਗੇ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਐਪਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਘਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਯੂਨਿਟ ਰਲ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

(II) ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਸ. ਈ. ਪੀ. ਯੂ. ਪੀ.)

18.24. ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਲਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗਰੀਬੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਸਕੀਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 10000 ਤੋਂ ਵਧ ਸੀ, 1986-87 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਮਦਨ 600 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਘਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ/ਕਰਜ਼ਾ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, 5000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ, 10% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਤੇ, ਜੋ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ 33 ਮਾਸਕ ਕਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਲੈਣ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ 25% ਉਪਦਾਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 13,246 ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 599.85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 31 ਮਾਰਚ 1989 ਤਕ 11022 ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ 496.53 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਲੱਖ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ :

18.25 ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 18 ਤੋਂ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਗਰੁਪ ਦੇ ਇਕ ਲੱਖ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਵਖ ਵਖ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

		(ਮਿਥੀ ਗਿਣਤੀ)
1. ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਉਜਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ		30,000
2. ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਸਵੈ–ਰੋਜਗਾਰ		20,000
3. ਵਪਾਰ ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ		10,000
4. ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਰੋਜਗਾਰ	...	10,000
5. ਗੈਰ ਜਰਾਇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਰੋਜਗਾਰ		
i ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	...	20,000
ii ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ	...	5,000
iii ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	...	3,000
iv ਸੂਰ ਪਾਲਣ	...	2,000
ਜੋੜ	...	1,00,000

ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਲੋਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਇੰਮਪਾਵਰਡ ਕਮੇਟੀ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਮੇ ਦੀ ਅਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਲਈ ਮਿੱਥੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ 1991–92 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਵੱਖ ਵੱਖ

ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਾਲ 1990–91 ਦੀ ਸੋਧੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਹੇਠ ਅਨੁ–ਸਾਰ ਹੈ :—

ਵਿਭਾਗ		ਰੁਜ਼ਗਾਰ
ਡੇਅਰੀ	...	3000
ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	...	1500
ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ	...	3500
ਉਦਯੋਗ	...	43000
ਆਵਾਜਾਈ	...	2000
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	53,000

ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨਾ :

18.26. ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਮਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਭਾਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚੋਂ ਬੇ–ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ । ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ/ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਕਨਾਮਿਕ ਪੈਕੇਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਪਰੀਖਣ ਕਰਨ ਹਿਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੁਲ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਨੁਲਗ X ਤੇ ਹੈ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹੁਣ ਸਰਹਦੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਹੈ :

18.27 ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਗਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਚਾਨ ਕੀਤੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇ । ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਟੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਮੁਫਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 400 ਰੁ. ਵਜੀਫੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ 300 ਰੁ. ਡਾਈਟ ਦੇ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਹੁਣ ਤਕ 2500 ਯੁਵਕਾਂ ਬੇਹ ਕਾਂਜਲਾ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਅਤੇ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 980 ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਚੁਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ । ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 8.00 ਕਰੋੜ ਰੁ. ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ 1990-91 ਅਤੇ 1991–92 ਦੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤਖ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ :

18.28. ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੋਜ਼–ਗਾਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਹੋਵੇ । ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਖਰਚ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ।

ਪ੍ਰਤਖ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼ਾਖਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ : (1) ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ (ਜਾਂ ਤਦ ਅਰਥ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ (11) ਨਿਰੰਤਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਬੰਧੀ ਡਾਟਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਦਿਨਾਂ (ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਕਾਰਜੀ ਦਿਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹੈ) ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰੰਤਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਡਾਟਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਲਾਂ (ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ 273 ਕਾਰਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹੈ) ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿਸਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

18.29. 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90), ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ) ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾ 1991–92 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤਖ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ VII ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਜਾਣ-ਕਾਰੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਖ ਵਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਾਪ–ਦੰਡ ਤੇ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਨੋਟ ਭੇਜਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਐਪਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਲੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਨਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਸਕੀਮ ਲਈ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਵਖਰੇ ਤੌਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾ ਕੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ ਮਾਪ–ਦੰਡ ਨਹੀਂ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਰ ਸਕੀਮ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ । ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ 1990–91 ਤੇ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕੁਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ

		ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਿਰਮਾਣ (ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਨ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਨਿਰੰਤਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਲ)
ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985–90)		1866.40	1,48,655
ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ			
1990–91 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	...	375.40	1,53,478
1991–92 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	...	404.30	1,96,506

ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਉਪਮਦਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਤਿਰਿਕਤ (ਜਾਰੀ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹਨ; ਬਿਜਲੀ, ਆਮ ਸਿਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਿਹਤ, ਉਦਯੋਗ, ਸੜਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ, ਸਿੰਜਾਈ, ਬਿਜਲੀ, ਭੌਂ ਸੁਰਖਿਆ, ਜੰਗਲਾਤ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਆਦਿ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਣ ਰੋਜ਼-ਗਾਰ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੀਤੀ: 18.30 ਮੁਕੰਮਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਤ-ਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤਿਰਿਕਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਸਬਤ ਅਲਪ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗਾ। ਇੱਕ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਦਰਮਿ-ਆਨੇ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ। ਫੌਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਣਿਜ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਤੇ ਕੱਚੀ ਧਾਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਆਦਿ ਕਾਰਣ ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਠਿਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੇ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਉਚ ਉਤਪਾਦਨ ਤਕਨੀਕਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

18.31 ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਵਲੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨਿ-ਰੰਤਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਉੱਦਮ ਬੇ-ਰੋਜ਼-ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਸਮਾਈ ਸਮਰਥਾ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਉਦਮ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ। ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਉਦੋਂ ਤਕ ਹਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਨੁ-ਭਵ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਲਘੂ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ, ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਧਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਤੀ ਸੰਸ-ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਨੁਲਗ–I

ਮੁਖ ਕਾਮੇ, ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਾਮੇ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਮੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਲਿੰਗ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਵੰਡ

ਰਿਹਾਇਸ਼/ਲਿੰਗ		ਆਬਾਦੀ 1981	ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਮੇ	ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਾਮੇ	ਕੁਲ ਕਾਮੇ (ਖਾਨਾ 3+4)	ਗੈਰ ਕਾਮੇ	ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ			
							ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਮੇ	ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਾਮੇ	ਕੁਲ ਕਾਮੇ (ਕਾਲਮ 7+ ਕਾਲਮ 8)	ਗੈਰ ਕਾਮੇ
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਦਿਹਾਤੀ :										
ਪੁਰਸ਼	...	64,44,464	34,58,329	50,553	35,08,882	29,35,582	53.66	0.79	54.45	45.55
ਔਰਤ	...	56,96,694	98,096	2,94,963	3,93,059	53,03,635	1.72	5.18	6.90	93.10
ਵਿਅਕਤੀ	...	1,21,41,158	35,56,425	3,45,516	39,01,941	82,39,217	29.29	2.85	32.14	67.86
ਸ਼ਹਿਰੀ :										
ਪੁਰਸ਼	...	24,92,746	12,91,317	4,145	12,95,462	11,97,284	51.80	0.17	51.97	48.03
ਔਰਤ	...	21,55,011	80,017	10,491	90,508	20,64,503	3.71	0.49	4.20	95.80
ਵਿਅਕਤੀ	...	46,47,757	13,71,334	14.636	13,85,970	32,61,787	29.51	0.31	29.82	70.18
ਜੋੜ										
ਪੁਰਸ਼	...	89,37,210	47,49,646	54,698	48,04,344	41,32,866	53.15	0.61	53.76	46.24
ਔਰਤ	...	78,51,705	1,78,113	3,05,454	4,83,567	73,68,138	2.27	3.89	6.16	93.84
ਵਿਅਕਤੀ	...	1,67,88,915	49,27,759	3,60,152	52,87,911	1,15,01,004	29.34	2.15	31.50	68.50

ਸਾਧਨ : ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ 1981 ਲੜੀ 1, ਭਾਗ II ਬੀ (1) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਾਰ, ਆਮ ਆਬਾਦੀ।

ਅਨੁਲਗ II

ਅਨੁਲਗ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ,

	1971		
	ਪੁਰਸ਼	ਔਰਤਾਂ	ਵਿਅਕਤੀ
1	2	3	4
ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ...	16,61,020 (43.27)	4,133 (5.58)	16,65,153 (42.56)
ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ...	7,78,613 (20.29)	8,092 (10.92)	7,86,705 (20.11)
ਘਰੇਗੀ ਉਦਯੋਗ ...	1,18,764 (3.09)	5,338 (7.21)	1,24,102 (3.17)
ਹੋਰ ਕਾਮੇ ...	12,80,120 (33.35)	56,512 (72.29)	13,36,632 (34.16)
ਜੋੜ ...	38,38,517 (100.00)	74,075 (100.00)	39,12,592 (100.00)

ਸਾਧਨ : ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ 1981, ਲੜੀ 17–ਪੰਜਾਬ 1981 ਦੇ ਪੇਪਰ I ਪੂਰਕ, ਆਰਜ਼ੀ, ਆਬਾਦੀ ਜੋੜ।

*ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ 1981, ਲੜੀ–I, ਭਾਗ II–ਬੀ (i) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਾਰ—ਆਮ ਆਬਾਦੀ।

ਨੋਟ :—ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਕੜੇ ਜੋੜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

II

ਘਰੇਗੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ

1981*			1971—81 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਧਾ					
			ਕੁਲ			ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ		
ਪੁਰਸ਼	ਔਰਤਾਂ	ਵਿਅਕਤੀ	ਪੁਰਸ਼	ਔਰਤਾਂ	ਵਿਅਕਤੀ	ਪੁਰਸ਼	ਔਰਤਾਂ	ਵਿਅਕਤੀ
5	6	7	8	9	10	11	12	13
17,56,779 (36.99)	10,507 (5.90)	17,67,286 (35.86)	95,759	6,374	1,02,133	5.76	154.22	6.13
10,47,175 (22.05)	45,050 (25.29)	10,92,225 (22.17)	2,68,562	36,958	3,05,520	34.49	456.72	38.84
1,18,534 (2.49)	8,652 (4.86)	1,27,186 (2.58)	(—)230	3,314	3,084	(—)0.19	62.08	2.48
18,27,158 (38.47)	1,13,904 (63.95)	19,41,062 (39.39)	5,47,038	57,392	6,04,430	42.73	101.56	45.22
47,49,646 (100.00)	1,78,113 (100.00)	49,27,759 (100.00)	9,11,129	1,04,038	10,15,167	23.74	140.45	25.95

ਅਨੁਲਗ–III

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਸਰਗਰਮੀ ਰੁਤਬੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਆਬਾਦੀ (ਉਮਰ ਗਰੁੱਪ 15—59) ਦੀ ਵੰਡ, ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ. ਓ.(ਰਾਜ ਵੰਨਗੀ) ਦਾ 32 ਵਾਂ ਰਾਊਂਡ (ਜੁਲਾਈ 1977 — ਜੂਨ, 1978) ਤੇ 38ਵਾਂ ਰਾਊਂਡ (ਜਨਵਰੀ—ਦਸੰਬਰ, 1983)

(ਅੰਕੜੇ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿਚ)

ਸਰਗਰਮੀ ਰੁਤਬਾ	ਰਿਹਾਇਸ਼	32ਵਾਂ ਰਾਊਂਡ (ਜੁਲਾਈ, 1977—ਜੂਨ, 1978)			38ਵਾਂ ਰਾਊਂਡ (ਜਨਵਰੀ—ਦਸੰਬਰ, 1983)		
		ਪੁਰਸ਼	ਔਰਤਾਂ	ਜੋੜ	ਪੁਰਸ਼	ਔਰਤਾਂ	ਜੋੜ
1	2	3	4	5	6	7	8
(ੳ) ਕਾਰਜ ਸ਼ਕਤੀ ...	ਜੋੜ	36,215 (84.27)	1,882 (4.70)	38,097 (45.90)	42,549 (88.01)	1,498 (3.53)	44,047 (48.49)
	ਦਿਹਾਤੀ ...	27,215 (85.39)	1,223 (4.06)	28,438 (45.87)	29,512 (88.81)	831 (2.80)	30,343 (48.20)
	ਸ਼ਹਿਰੀ ...	9,000 (81.04)	659 (6.66)	9,659 (45.01)	13,037 (86.24)	667 (5.23)	13,704 (49.15)
(ਅ) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ...	ਜੋੜ ...	981 (2.28)	179 (0.45)	1,160 (1.40)	997 (2.06)	290 (0.68)	1,287 (1.42)
	ਦਿਹਾਤੀ ...	682 (2.14)	55 (0.18)	737 (1.19)	640 (1.92)	180 (0.60)	820 (1.30)
	ਸ਼ਹਿਰੀ ...	299 (2.69)	124 (1.26)	423 (2.01)	357 (2.36)	110 (0.86)	457 (1.68)
(ੲ) ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ(ੳ+ਅ)	ਜੋੜ ...	37.196 (86.55)	2,061 (5.15)	39,257 (47.30)	43,546 (90.07)	1,788 (4.21)	45,334 (49.91)
	ਦਿਹਾਤੀ ...	27,897 (87.53)	1,278 (4.24)	29,175 (47.06)	30,152 (90.73)	1,011 (3.40)	31,163 (49.50)
	ਸ਼ਹਿਰੀ ...	9,299 (83.73)	783 (7.92)	10,082 (48.02)	13,394 (88.60)	777 (6.09)	14,171 (50.83)
(ਸ) ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ	ਜੋੜ ...	5,782 (13.45)	37,951 (94.85)	43,733 (52.70)	4,802 (9.93)	40,695 (95.79)	45,407 (50.09)
	ਦਿਹਾਤੀ ...	3,976 (12.47)	28,845 (95.76)	32,821 (52.94)	3,079 (9.27)	28,708 (96.60)	31,787 (50.50)
	ਸ਼ਹਿਰੀ ...	1,806 (16.27)	9,016 (92.08)	10,912 (51.98)	1,723 (11.40)	11,987 (93.91)	12,710 (49.17)

ਨੋਟ (1) ਉਮਰ ਗਰੁੱਪ 15—59 ਦੀ ਸੰਕਲਪਿਤ ਆਬਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
(2) ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਕੜੇ ਖੜਵੇਂ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਅੰਕੜੇ ਹਨ।

ਸਾਧਨ : ਅਰਥ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ, ਪੰਜਾਬ।

ਅਨੁਲਗ IV

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 31 ਮਾਰਚ, 1988, 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ) ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਣੀ ਸਾਰਣੀ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਕਾਰਜ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ			31-3-88 ਤੋਂ 31-3-89 ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ/ਘਾਟਾ	31-3-88 ਤੋਂ 31-3-89 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ/ਘਾਟਾ	31-3-89 ਤੋਂ 31-3-90 ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ/ਘਾਟਾ	31-3-89 ਤੋਂ 31-3-90 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ/ਘਾਟਾ
	31-3-88	31-3-89	31-3-90				
1	2	3	4	5	6	7	8
ੳ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ :							
(i) ਤਕਨੀਕੀ—							
1. ਗਰੈਜੂਏਟ ਇੰਜਨੀਅਰ ...	373	348	437	(—)25	(—)6.70	89	25.57
2. ਡਿਪਲੋਮਾ ਇੰਜਨੀਅਰ ...	4,287	4,357	5,189	70	1.63	832	19.09
3. ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਸਤਕਾਰ ..	28,198	27,499	28,147	(—)699	(—)2.48	648	2.36
4. ਹੋਰ ਦਸਤਕਾਰ ...	13,160	11,916	5,957	(—)1,244	(—)9.45	(—)5,959	(—)50.00
5. ਐਲੋਪੈਥਿਕ ਡਾਕਟਰ ...	21	14	27	(—)7	(—)33.33	13	92.86
6. ਹੋਰ ਡਾਕਟਰ ...	234	222	275	(—)12	(—)5.13	53	23.87
7. ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲਾ	3,234	3,065	3,887	(—)169	(—)5.22	822	26.82
8. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਮਾਹਿਰ ...	603	545	643	(—)58	(—)11.53	98	17.98
9. ਵੈਟਰਨਰੀ ਗਰੈਜੂਏਟ	5	7	4	2	40.00	(—)3	(—)42.86
10. ਡੇਰੀ ਗਰੈਜੂਏਟ ...	—	—	—	—	—	—	—
11. ਟੀਚਰ (ਬੀ.ਐਡ. ਤੇ ਐਮ.ਐਡ.)	21,558	21,025	23,425	(—)533	(—)2.47	2,400	11.41
12. ਟੀਚਰ (ਜੇ.ਬੀ.ਟੀ.) ...	6,943	4,153	3,083	(—)2,790	(—)40.18	(—)1,070	(—)25.76
13. ਹੋਰ ਟੀਚਰ ...	17,900	16,508	15,885	(—)1,392	(—)7.77	(—)623	(—)3.77
14. ਕੁੱਲ ਤਕਨੀਕੀ ...	96,516	89,659	86,959	(—)6,857	(—)7.10	(—)2,700	(—)3.01

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 31 ਮਾਰਚ, 1988, 31 ਮਾਰਚ, 1989 ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ) ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਣੀ ਸਾਰਣੀ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਕਾਰਜ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ			31-3-88 ਤੋਂ 31-4-89 ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ/ਘਾਟਾ	31-3-88ਤੋਂ 31-3-89 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ/ ਘਾਟਾ	31-3-89 ਤੋਂ 31-3-90 ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ/ਘਾਟਾ	31-3-89 ਤੋਂ 31-3-90 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ/ਘਾਟਾ
	31-388	31-3-89	31-3-90				
1	2	3	4	5	6	7	8
(ii) ਗੈਰ ਤਕਨੀਕੀ--							
15. ਨਵੇਂ ਗਰੈਜੂਏਟ ...	33,771	30,868	35,934	(--)2,903	(--)8.60	5,066	16.41
16. ਨਵੇਂ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ	8,982	9,041	10,581	59	6.54	1,540	17.03
17. ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ...	1,62,929	1,72,481	2,01,982	9,552	1.11	29,501	17.10
18. ਕੁੱਲ ਗੈਰ ਤਕਨੀਕੀ	2,05,682	2,12,390	2,48,497	6,708	3.26	36,107	17.00
19. ਕੁੱਲ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ (14+18) (ੳ)	3,02,198	3,02,049	3,35,456	(--)149	(--)0.05	33,407	11.06
ਅ ਉਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ	3,06,359	2,70,717	2,86,806	(--)35,642	(--)11.63	16,089	5.94
20. ਜੋੜ ਚਾਲੂ ਰਜਿਸਟਰ (ੳ+ਅ)	6,08,557	5,72,766	6,22,262	(--)35,791	(--)5.88	49,496	8.64

ਸਾਧਨ:—ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਪੰਜਾਬ ।

ਅਨੁਲਗ V

ਅਨੁਲਗ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਗਠਿਤ ਸੈਕਟਰਾਂ (ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ) ਵਿਚ 31 ਮਾਰਚ

ਸੈਕਟਰ		1981	1982	1983	1984
1		2	3	4	5
I. ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ :					
(ੳ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ	...	67,460 (10.62)	67,021 (10.21)	65,440 (9.70)	66,193 (9.48)
(ਅ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ	...	2,55,505 (40.23)	2,59,097 (39.47)	2,67,566 (39.66)	2,76,331 (39.60)
(ੲ) ਅਰਧ ਸਰਕਾਰੀ	...	1,16,606 (18.36)	1,25,150 (19.06)	1,34,058 (19.87)	1,39,717 (20.02)
(ਸ) ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ	...	28,244 (4.44)	29,118 (4.44)	30,364 (4.50)	30,619 (4.39)
ਜੋੜ (I)	...	4,67,795 (73.65)	4,80,386 (73.18)	4,97,428 (73.73)	5,12,860 (73.49)
II. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ	...	1,67,340 (26.35)	1,76,080 (26.82)	1,77,235 (26.27)	1,85,024 (26.51)
ਕੁੱਲ ਜੋੜ (I+II)	...	6,35,135 (100.00)	6,56,466 (100.00)	6,74,663 (100.00)	6,97,884 (100.00)

ਨੋਟ:—ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਕੜੇ ਖੜਵੇਂ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਨ।

V

ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

1985	1986	1987	1988	1989	1990
6	7	8	9	10	11
68,010 (9.65)	67,711 (9.38)	69,234 (9.42)	71,505 (9.48)	69,667 (9.11)	69,819 (8.88)
2,76,145 (39.19)	2,78,520 (38.59)	2,78,244 (37.87)	2,78,937 (36.96)	2,81,064 (36.75)	2,89,787 (36.85)
1,43,753 (20.40)	1,51,544 (20.99)	1,59,779 (21.74)	1,63,981 (21.73)	1,65,931 (21.69)	1,73,104 (22.01)
31,223 (4.43)	31,971 (4.43)	32,667 (4.45)	32,223 (4.40)	33,596 (4.39)	33,487 (4.26)
5,19,131 (73.67)	5,29,746 (73.39)	5,39,924 (73.48)	5,47,646 (72.57)	5,50,258 (71.94)	5,66,197 (71.99)
1,85,478 (26.33)	1,92,040 (26.61)	1,94,881 (26.52)	2,06,996 (27.43)	2,14,618 (28.06)	2,20,237 (28.00)
7,04,609 (100.00)	7,21,786 (100.00)	7,34,805 (100.00)	7,54,640 (100.00)	7,64,876 (100.00)	7,86,434 (100.00)

ਸਾਧਨ:—ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਪੰਜਾਬ

ਅਨੁਲਗ VI

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ (ਉਮਰ ਗਰੁਪ 15—59 ਸਾਲ), ਜਿਸ ਦਾ ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ. (ਰਾਜ ਵੰਨਗੀ) ਦੇ 38ਵੇਂ ਰਾਊਂਡ (ਜਨਵਰੀ—ਦਸੰਬਰ, 1983) ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਆਮ ਸਰਗਰਮੀ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ , ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ

(ਵਿਅਕਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਰਿਹਾਇਸ਼/ਲਿੰਗ	31 ਮਾਰਚ ਨੂੰ						1985-90 ਦੌਰਾਨ ਵਾਧਾ (ਖਾਨ 7-ਖਾਨਾ 2)	ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ
	1985	1986	1987	1988	1989	1990		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ਦਿਹਾਤੀ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	33.89	34.44	35.01	35.58	36.16	36.76	2.87	0.574
ਇਸਤਰੀ ...	1.12	1.14	1.16	1.18	1.20	1.22	0.10	0.020
ਵਿਅਕਤੀ ...	35.01	35.58	36.17	36.76	37.36	37.98	2.97	0.594
ਸ਼ਹਿਰੀ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	14.94	15.50	16.09	16.69	17.33	17.98	3.04	0.608
ਇਸਤਰੀ ...	0.89	0.92	0.96	0.99	1.03	1.07	0.18	0.036
ਵਿਅਕਤੀ ...	15.83	16.42	17.05	17.68	18.36	19.05	3.22	0.644
ਜੋੜ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	48.83	49.94	51.10	52.27	53.49	54.74	5.91	1.182
ਇਸਤਰੀ ...	2.01	2.06	2.12	2.17	2.23	2.29	0.28	0.056
ਵਿਅਕਤੀ ...	50.84	52.00	53.22	54.44	55.72	57.03	6.19	0.238

ਅਨੁਲਗ–VII

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਸ਼ਕਤੀ (ਉਮਰ ਗਰੁਪ 15—59 ਸਾਲ) ਜਿਸਦਾ ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ. (ਰਾਜ ਵੰਨਗੀ) ਦੇ 38ਵੇਂ ਰਾਊਂਡ (ਜਨਵਰੀ—ਦਸੰਬਰ, 1983) ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਆਮ ਸਰਗਰਮੀ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ

(ਵਿਅਕਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਰਿਹਾਇਸ਼/ਲਿੰਗ	31 ਮਾਰਚ ਤੋਂ						1985—90 ਦੌਰਾਨ ਵਾਧਾ ਖਾਨਾ 7-ਖਾਨਾ 2	ਸਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ
	1985	1986	1987	1988	1989	1990		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ਦਿਹਾਤੀ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	33.17	33.72	34.27	34.83	35.40	35.98	2.81	0.562
ਇਸਤਰੀ ...	0.92	0.94	0.96	0.97	0.99	1.00	0.08	0.016
ਵਿਅਕਤੀ ...	34.09	34.66	35.23	35.80	36.39	36.98	2.98	0.578
ਸ਼ਹਿਰੀ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	14.54	15.09	15.66	16.25	16.87	17.50	2.96	0.592
ਇਸਤਰੀ ...	0.76	0.79	0.82	0.85	0.88	0.92	0.16	0.032
ਵਿਅਕਤੀ ...	15.30	15.88	16.48	17.10	17.75	18.42	3.12	0.624
ਜੋੜ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	47.71	48.81	49.93	51.08	52.27	53.48	5.77	1.154
ਇਸਤਰੀ ...	1.68	1.73	1.78	1.82	1.87	1.92	0.24	0.048
ਵਿਅਕਤੀ ...	49.39	50.54	51.71	52.90	54.14	55.40	6.01	1.202

ਅਨੁਲਗ VIII

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ (ਉਮਰ ਗਰੁਪ 15—59 ਸਾਲ), ਜਿਸਦਾ ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ. (ਰਾਜ ਵੰਨਗੀ) ਦੇ 38ਵੇਂ ਰਾਊਂਡ (ਜਨਵਰੀ—ਦਸੰਬਰ 1983) ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਆਮ ਸਰਗਰਮੀ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ

(ਵਿਅਕਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ)

ਰਿਹਾਇਸ਼/ਲਿੰਗ	31 ਮਾਰਚ ਨੂੰ						1985--90 ਦੌਰਾਨ ਵਾਧਾ ਖਾਨਾ 7—ਖਾਨਾ 2	ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤਨ ਵਾਧਾ
	1985	1986	1987	1988	1989	1990		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ਦਿਹਾਤੀ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	71.72	72.89	74.08	75.30	76.53	77.79	6.07	1.214
ਇਸਤਰੀ ...	19.81	20.14	20.47	20.80	21.14	21.49	1.68	0.336
ਵਿਅਕਤੀ ...	91.53	93.03	94.55	96.10	97.67	99.28	7.75	1.550
ਸ਼ਹਿਰੀ :								
ਪੁਰਸ਼ ...	39.78	41.29	42.85	44.47	46.15	47.90	8.12	1.624
ਇਸਤਰੀ ...	12.53	13.01	13.50	14.01	14.54	15.09	2.56	0.512
ਵਿਅਕਤੀ ...	52.31	54.30	56.35	58.48	60.69	62.99	10.68	2.136
ਜੋੜ								
ਪੁਰਸ਼ ...	111.50	114.18	116.93	119.77	122.68	125.69	14.19	2.838
ਇਸਤਰੀ ...	32.34	33.15	33.97	34.81	35.68	36.58	4.24	0.848
ਵਿਅਕਤੀ ...	143.84	147.33	150.90	154.58	158.36	162.27	18.43	3.686

ਅਨੁਲਗ —IX

ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੈਕਟਰ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ/ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਕਰਜਿਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ	ਦਿੱਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)			ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਰਕਮ	ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		
			ਸਿੱਧੇ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	ਜੋੜ ਖਾਨਾ 4+ ਖਾਨਾ 5		ਸਿੱਧੇ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	ਜੋੜ (ਖਾਨਾ 8 + ਖਾਨਾ 9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ	1985-86 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	201.95	1,261.92	1,463.87	410.30	1,312	25,887	27,199
		1986-87 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	74.41	1,359.95	1,434.36	440. 55	668	24,010	24,678
		1987-88 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	86.40	1.396.35	1,482.75	451.01	835	21,848	22,683
		1988-89 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	26.62	1.538.44	1,565.06	500.00	311	21,190	21,501
		1989-90 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	48.52	1,608.12	1,565.64	519.99	569	25.554	26,123
		1990-91 (ਟੀਚਾ)	50.00	1,700.00	1,750.00	--	1,500	25,000	26,500
2.	ਪੰਜਾਬ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ	1985-86 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	7.42	239.03	246.45	--	126	4,395	4,521
		1986-87 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	10.08	201.52	211.60	--	149	3,071	3,220
		1987-88 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	11.26	142.24	153.50	--	143	1,914	2,057
		1988-89 (ਵਸਤਵਿਕ)	61.14	206.91	268.05	--	1,011	2,539	3,550
		1989-90 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	135.00	240.00	375.00	--	1,288	2,856	4,144
		1990-91 (ਟੀਚਾ)	135.00	240.00	375.00	--	1,000	3,000	4,000
3.	ਪੰਜਾਬ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ	1985-86 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	--	197 84	197.84	2.56	--	1,818	1,818
		1986-87 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	--	182.35	182.35	—	--	1,492	1,492

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		1987-88 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	—	191.44	191.44	—	—	1,205	1,205
		1988-89 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	—	200.00	200.00	21.00	—	1,120	1,120
		1989-90 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	—	200.00	200.00	16.00	—	1,151	1,151
		1990-91 (ਟੀਚਾ)	—	200.00	200.00	64.00	—	2,000	2,000
4.	ਪੰਜਾਬ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਬਾਲ ਬੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਕਲਿਆਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ	1985-86 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	0.10	141.22	141.32	4.00	1	3,956	3,957
		1986-87 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	6.15	72.10	78.25	8.00	108	2,161	2,266
		1987-88 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	11.94	138.53	150.47	5.00	252	3,483	3,735
		1988-89 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	12.00	140.00	152.00	ਐਨ.ਏ.	250	3,000	3,250
		1989-90 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	10.00	120.00	130.00	ਐਨ. ਏ.	250	2,000	2,250
		1990-91 (ਟੀਚਾ)	15.00	140.00	155.00	—	250	2,000	2,250
5.	ਜੋੜ (1 ਤੋਂ 4)	1985-86 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	209.47	1,840.01	2,049.48	416.86	1,439	36,056	37,495
		1986-87 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	90.64	1,815.92	1,906.56	448.55	925	30,734	31,659
		1987-88 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	109.60	1868.56	1978.16	456.01	1,230	28,450	29,680
		1988-89 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	99.76	2085.35	2185.11	521.00	1,416	27,849	29,265
		1989-90 (ਵਾਸਤਵਿਕ)	193.52	2168.12	2361.64	535.99	2,107	31,561	33,668
		1990-91 (ਟੀਚਾ)	200.00	2280.00	2480.00	64.00	2,750	30,670	33,420

ਅਨੁਲਗ—X

ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਸਾਰ

	ਸਕੀਮ	ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ੀ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ)	ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)	ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)	ਵਿਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)	ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)
1.	ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਕੀਮ (ਐਗਰੋ ਉਦਯੋਗ ਸਮੇਤ)	1,800	180.00	27.00	9.00	144.00	7.00
2.	ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ, ਗਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਲਈ ਅਲਾਈਡ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਕੀਮ	18,260	237.38	36.52	11.87	188.99	9.13
3.	ਦਸਤਕਾਰ, ਅੰਡਰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ	84,000	840.00	252.00	42.00	546.00	63.00
4.	ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਸਕੀਮ	2,500	18.00	18.00	—	—	4.50
	ਜੋੜ	1,06,560	1275.38	333.52	62.87	878.99	83.63

ਕਾਂਡ ਉਨ੍ਹੀਵਾਂ

ਸੋਧਿਆ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਪਰੋਗਰਾਮ

19.1. ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ਅਧੀਨ ਘਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ (i) ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ 6—11 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਲਈ (1 ਤੋਂ 5 ਸ਼੍ਰੇਣੀ), (ii) ਮਿਡਲ ਸਿਖਿਆ 11–14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਲਈ (6—8 ਸ਼੍ਰੇਣੀ), (iii) ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ 11–14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਲਈ ਅਤੇ VI ਜਨਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 15-35 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਲਈ ਸਾਮਲ ਹਨ, ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਰੱਖੀ ਰਕਮ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰਕਮ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ/ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਨਾਮ		1991-92		
		ਕੁੱਲ ਰਕਮ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ	ਰਾਜ ਪੱਧਰ
1		2	3	4
1. ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਿਆ	...	397.40	387.80	9.60
2. ਮਿਡਲ ਸਿਖਿਆ	...	58.88	55.88	3.00
3. ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ	...	20.00	20.00	—
4. ਜਨਤਕ ਸਿਖਿਆ ਪਰੋਗਰਾਮ		80.00	80.00	—
ਜੋੜ	...	556.28	543.68	12.60

19.2 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ 556.28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁਲ ਰਕਮ ਵਿੱਚ 543.68 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ 12.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਣ

19.3 ਹੁਣ ਜਦ ਕਿ ਸਾਰੇ 12126 ਰਾਜ ਦੇ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਕਰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤੀਬਰ ਵਰਤੋਂ ਵਲ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਮੁਢਲੇ ਕੰਮ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ : —

(ੳ) ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਪ ਸੈਟਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਕਰਨ।

(ਅ) ਵਾਢੀ ਉਪਰੰਤ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਛੁਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀਕਰਨ।

(ੲ) ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀਕਰਨ।

(ਸ) ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਨੁਕਰਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 15.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 30,000 ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ।

ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ :

19.4. ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣੇ, ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਸ. ਸਿ. ਕੇ/ਮੁ. ਸਿ. ਕੇ. ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ 40:60 ਮੌਜੂਦਾ, ਸ. ਸਿ. ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਕੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ, 460 ਮੁ. ਸਿ. ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ, ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ (40 ਟੀਮਾਂ) ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਮੁ. ਸਿ. ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਮੁ. ਸਿ. ਕੇਂਦਰ/ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਟਾਫ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ (50:50) ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ), ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ, ਦੰਦ ਕਲੀਨਿਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਦੰਦ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ, ਹਰੇਕ ਮੁ. ਸਿ. ਕੇ. ਤੇ ਵਾਧੂ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਤਕਨੀਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ (50:50 ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ) ਆਦਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 891.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 671.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧੀਕ ਅਮਲੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਐਮ. ਅਤੇ ਈ. ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਦਵਾ-ਈਆਂ ਤੇ ਦਫਤਰੀ ਖ਼ਰਚੇ ਲਈ ਵਧੀਕ ਫੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਹੈ।

19.5 1991–92 ਦੌਰਾਨ 304.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (150.00 ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ) 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਤ 16 ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 18 ਹੋਰ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਪੂੰਜੀ ਮਦ ਅਧੀਨ ਰਕਮ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ ਤਜ-ਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦਿਹਾਤੀ ਜਲ ਸਪਲਾਈ

ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਦਿਹਾਤੀ ਬੇਘਰਾਂ ਲਈ ਘਰ

19.6 ਇਹ ਸਕੀਮ ਸੋਧੇ ਗਏ ਘੱਟੋ ਘੱਟ–ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਬੇਘਰੇ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਥਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਉੱਚ ਅਗੇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 3 ਲੱਖ ਭੂਮੀ ਹੀਣ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 100 ਵ. ਗਜ ਦੇ ਥਾਂ, ਦਿੱਤੇ ਹਨ । ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਕ ਵਜੋਂ ਇਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਨੇ 1978 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1980–85) ਦੌਰਾਨ 1154.79 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮਾਰਚ 1985 ਤਕ 24198 ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ।

19.7 ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਰਵੇ (ਸਤੰਬਰ–ਦਸੰਬਰ, 1980) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 22, 187 ਬੇਘਰੇ ਹਨ । ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮਾਰਚ 1985 ਤਕ 24198 ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ।

19.8 ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ । ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਰ ਐਂਡ ਜੀ. ਏ. ਪੀ. ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜਾ ਸਹਾਇਤਾ ਅਗੇਤ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੁਡਕੋ ਦੇ ਕਰਜੇ ਦੀ ਕੇਵਲ ਪੁਨਰ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਕਰਜ਼ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ 324.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ । 1985–86 ਵਿਚ 71.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੇ 1986 –87 ਵਿੱਚ 68.24 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਖਰਚੇ ਗਏ । 1987–88 ਵਿੱਚ 66.37 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੁਡਕੋ ਦੇ ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ–ਦਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਨ । 1988–89 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ 55.44 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ । 1990–91 ਦੇ ਕਰਜਿਆਂ ਲਈ 1989-90 ਵਿੱਚ 53.11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ । 1991–92 ਲਈ 28.36 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸੁਧਾਰ

19.9 ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸੁਧਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ, ਪੱਕੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ, ਗੱਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 3 ਲੱਖ ਅਬਾਦੀ ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ. ਸਾਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਂ ਵਿੱਚ 5000.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਰਕਮ ਕਰਜ਼ੇ ਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਫੰਡ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ । 1985–86 ਦੌਰਾਨ 62.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੀ 190456 ਅਬਾਦੀ ਲਈ ਨਗਰ-ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । 1986–87 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੰਤਵ ਦੀ ਰਕਮ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ 180,576 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾ ਸਕਣ । 1986-87 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ 15657 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰਚੇ ਗਏ ਹਨ ।

19.10 1988-89 ਦੌਰਾਨ 70,000 ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ 62.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਗੰਦੀ ਬਸਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ 70,000 ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਨਗਰਪਾ-ਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 1989–90 ਦੌਰਾਨ 62.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 70.000 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ । ਹੁਣ ਇਹ ਸਕੀਮ 1990 ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ ਲਈ 175 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

(ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ)

ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

19.11 ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਸੇਵਾ ਸਕੀਮ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਗ ਹੈ । ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਾ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਜ ਵਿਚ 1972–73 ਤੋਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਲ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(1) 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਲਾਂ ਲਈ 65 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ

(2) ਗਰਭਵਤੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 95 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ

(3) ਘੱਟ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਾਲਾਂ ਲਈ 1 ਰੁਪਿਆ 15 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਔਸਤ ਖੁਰਾਕ 69 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਹੈ । 1990–91 ਵਿੱਚ 60 ਸੰਤਗਠਿ

ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 6000 ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿੱਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ, ਰੋਗ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ/ਲੋਂਦੇ ਲਗਾਉਣਾ, ਸਿਹਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ, ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਅਣ–ਉਪਚਾਰਕ ਪੂਰਵ ਸਕੂਲ ਸਿਖਿਆ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 70% ਅਨੁ–ਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ।

2. 1989–90 ਤੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਸਾਲ		ਕੁਲ ਖਰਚਾ (ਲੱਖਾਂ ਰੁ : ਵਿੱਚ)	ਕੁਲ ਲਾਭ ਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (ਲੱਖਾਂ ਰੁ : ਵਿੱਚ)
1989–90	...	273.29	2.47
1990–91	...	200.00 (ਸੋਧੀਰਾਸ਼ੀ	2.47
1991–92	...	300.00 (ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਾਸ਼ੀ)	2.86

3. ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ 2000 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕ ਵੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਣਗੇ ।

ਕਾਂਡ ਵੀਹਵਾਂ

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

(ੳ.) ਏਕੀਕਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ

20.1 ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਕੀਕਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ਪਹਿਲੇ ਕੰਡੀ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (1980-88) ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ 1 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਦਾਮਨ ਦੇ ਪੱਛੜੇ ਹੋਏ ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ (ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ) ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਭੌਂ ਦੇ ਖੁਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸੀ ਇਹ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੀਮਾਂ ਨਾਲ ਏਕੀਕਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।

ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ 11 ਵੱਡੇ ਜਲ ਨਿਖੇੜਾਂ ਦੀ 39420 ਹੈਕਟੇਅਰ ਭੌਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਾਜ ਦੀ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਖੇਤੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਆਧਾਰਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ 80000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਇਲਾਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਜਲ ਨਿਖੇੜਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 9 ਜਲ ਨਿਖੇੜਾਂ ਦਾ ਅਪਰਕੈਚਮੈਂਟ ਇਲਾਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 53.21 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਤ ਸਾਲ ਅਰਥਾਤ 1989-90 ਤੋਂ 1995-96 ਤੱਕ ਲਈ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਾਰਗਰ ਬਨਸਪਤੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਨਮੀਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ ਖੇਤੀਯੋਗ ਦੋਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਹੋਰ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਸੀਮਾਂਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਸਲ ਕਮੀ ਲਈ ਸੁਧਰੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸਾਨ੍ਹ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਖੁਰਲੀ ਤੇ ਚਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਨਤੀਜੇ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਣ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 25000 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, 2500 ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, 1300 ਪਸ਼ੂਧਨ ਪਾਲਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ।

20.2 ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਤਾਮੀਲ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਮਾਂਡ ਅਧੀਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਲਾਤ, ਭੂਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਬਾਗਬਾਨੀ, ਜ਼ਰਾਇਤ ਤੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਖੋਜ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜੁਆਬ ਦੇਹ ਹੋਣਗੇ । ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨਾਲ 17 ਜਲ ਨਿਖੇੜਾਂ ਦੇ ਲਗਭਗ 180000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਪਹਿਲੇ ਪੜਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਅਰਨੀਆਲਾ, ਨਾਰਾਦਾਦਾ-ਮਾਂਝੀ, ਦਮੂਹਾ ਲੰਗਰਪੁਰ ਅਤੇ ਜੈਂਤੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਰਾਓ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਦੂਜੇ ਚਾਰ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਖਰਾਓ, ਸੁਆਨ ਖੱਡ, ਬਲਾਚੌਰ ਚੋ, ਮੋਹਨ ਮਾਜਰਾ ਨਿੱਘੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਮੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਮਗਰੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਬਾਕੀ ਦੇ ਨੌਂ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਅਰਥਾਤ ਪੱਛਮੀ ਸੋਨ, ਕੁਮਾਹੀ ਦੇਵੀ, ਚੱਕ ਸਾਧੂ, ਖੇਰਕਾਨ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਰੱਤੇਵਾਲ ਟਕਾਰਲਾ, ਝੰਡਾ ਜੀ ਕੀ ਖੱਡ, ਗਾਹੌੜਾ, ਪਟਿਆਰੀ, ਕੁੱਕੜ ਸੂਹਾ ਅਤੇ ਬਾਸੂ ਖੱਡ ਜੋ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਅਪਰ ਕੈਚਮੈਂਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਜੰਗਲਾਤ ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣਗੇ ।

20.3 ਹਰ ਅੰਗ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਸਥਾਨਿਕ ਹਾਲਾਤ, ਪਛਾਣੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ, ਉਨਤੀ ਦੀ ਭਾਵੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਲੀਅਤ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ । ਇਸ ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਜੇ ਪੱਖਾਂ ਅਰਥਾਤ ਮਾਨਿਟਰਿੰਗ, ਪਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚਾਲੂ ਰਖੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ :--

(ੳ) ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਪਹਾੜੀਆਂ (ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ) ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਘਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ।

(ਅ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰੇ ਅਤੇ ਬਾਲਣ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ।

(ੲ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭੌਂ ਦੀ ਨਮੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਖੇਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣਾ ।

20.4 ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਅਧੀਨ 1000.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ 662.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੈ ।

ਅੰਗ		ਖਰਚਾ	ਸੰਭਾਵਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
		1989-90	1990-91	1991-92
1		2	3	4
ਜੰਗਲ		258.00	406.70	420.00
ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ	...	71.38	132.85	260.00
ਬਾਗਬਾਨੀ	...	7.62	8.14	30.00

1	2	3	4
ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ...	25.00	64.06	130.00
ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਖੋਜ ... (ਖੇ. ਬਾ. ਖੁ)	12.00	30.00	40.00
ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਯੋਜਨਾ-ਬੰਦੀ ਅਤੇ ਤਾਮੀਲ ਦਫਤਰ	10.00	20.00	30.00
ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ...	...	1.00	90.00
ਜੋੜ ...	384.00*	662.75	1000.00

*ਰਾਜ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 120.18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਅੰਗਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

1. ਜੰਗਲ : ਇਹ ਅੰਗ ਬਨਸਪਤੀ ਦੀਆਂ ਵਾੜਾਂ ਪੰਦਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣਾ ਜੰਗਲ ਲਾਉਣਾ, ਰੁੱਖ ਲਾਉਣਾ, ਬਨਸਪਤੀ ਵਾੜਾਂ, ਪਰਾਡ ਅੰਗ, ਖੁਸ਼ਕ ਉਸਾਰੀ ਢਾਂਚਾ ਬਨਸਪਤ ਚੈਕ ਡੈਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਕੁਲ 10363 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 4518 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 420.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ ।

2. ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ : ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਦੋਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਭੌਂ ਅਤੇ ਨਮੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਭੂ ਜਲ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੁੱਧਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ । ਇਹ ਕੰਮ ਕੰਟਰ ਬਨਸਪਤੀ ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾ ਕੇ, ਖੱਡਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਨਦੀ ਕੰਢਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਲ ਸਮੂਹਿਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਕੁੱਲ ਟੀਚੇ 4925 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿੱਚੋਂ 792 ਨੂੰ 260.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ।

3. ਬਾਗਬਾਨੀ :

ਇਹ ਅੰਗ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ/ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ । ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਫਲਾਂ ਦੀ ਪੌਦ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਲਗਲ, ਨਿੰਬੂ ਅਤੇ ਮਿੱਠੇ ਸੰਗਤਰੇ ਆਦਿ ਫਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ! ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਗਬਾਨ ਵਿਕਾਸ ਹੁਣ ਤਕ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਧਾਰਿਤ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਾਲੇ ਵੰਚਿਤ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰੇਗੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ 55 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ 55 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 1991-92 ਵਿਚ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 8 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ।

4. ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ :—ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਕੈਚਮੈਂਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਨਸਲ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਸੇਧ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕੰਮ ਮਸਨੂਈ ਗਰਭ ਦਾਨ, ਸੁਧਰੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸਾਢਾਂ ਅਨੁਪੂਰਕ ਅਤੇ ਖੁਰਲੀ ਤੇ ਚਰਨ ਰਾਹੀਂ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਸਥਾਈ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਲੜੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ 370 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੀ ਟੀਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 130.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 50 ਹੈਕਟੇਅਰ ਚਾਰਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

5. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ (ਪੀ.ਏ.ਯੂ.): ਇਸ ਪਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਦਿਆਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਬਾਗਬਾਨੀ ਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਆਦਿ ਦੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਧਾਰਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤਿਅੰਤ ਢੁਕਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਖੋਜ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬੱਲੋਵਾਲ ਸੌਖੜੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵ ਨਿਭਾਏਗੀ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 40.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ 1990-91 ਵਿਚ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

6. ਖੇਤੀਬਾੜੀ :

ਇਹ ਅੰਗ "ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਸੰਭਾਵਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਇਹ ਕੰਮ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੀ ਅਤੇ ਵੀ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪਸਾਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਨਵੀਨਤਮ ਬਣਾ ਕੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਫਸਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਖੇਤੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੀ. ਅਤੇ ਵੀ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 1080 ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੁਧਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਇਸ ਅੰਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 1990-91 ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ 1.00 ਲੱਖ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 90.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ

3506 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਮਿਥੇ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 464 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਫਸਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

7. ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਤਾਮੀਲ ਦਫਤਰ (ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਆਈ.ਓ.):

ਡਬਲਿਊ ਪੀ. ਆਈ. ਓ. ਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਆਰਥਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਮਿਥੇ ਅੰਤਮ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਅੰਗਾਂ/ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ/ਤਾਮੀਲ ਅਤੇ ਮਾਨਿਟਰਿੰਗ ਲਈ ਜਿਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਦਫ਼ਤਰ ਪ੍ਰਤਿਪੂਰਤੀ ਦੇ ਕਲੇਮ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਜਲ ਨਿਖੇੜਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਤ ਰਪੋਟਾਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦਫਤਰ ਜਾਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਕਾਸ (ਆਈ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ.ਪੀ.) ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਮਲਾ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਾਇੰਟ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਦਫਤਰ ਦੇ ਖਰਚਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਏਕੀਕਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀਆਂ 1989-90 ਦੀਆਂ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:—

ਜੰਗਲ :

1. ਮੁੜ ਜੰਗਲ ਲਾਉਣਾ ... 4500 (ਹੈਕਟੇਅਰ)

ਭੌਂ ਸਰੱਖਿਆ :

1. ਬੈਂਚ ਟੈਰੇਸਿੰਗ ... 245 ਹੈਕਟੇਅਰ
2. ਕੰਟੂਰ ਲਾਈਨ ਹੈੱਡ ... 331 ਹੈਕਟੇਅਰ
3. ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ... 907 ਹੈਕਟੇਅਰ
4. ਗੱਲੀ ਸੁਧਾਰ ... 307 ਹੈਕਟੇਅਰ
5. ਜਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ... 360 ਹੈਕਟੇਅਰ

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ :

1. ਕਾਫ਼ ਸਟਾਸਟਰ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ... 1000 ਬਛੜੇ
2. ਯੂਰੀਆ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ... 100 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ
3. ਕਿਸਾਨ ਸਿੱਖਲਾਈ ... 2000 ਕਿਸਾਨ
4. ਪਸ਼ੂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ... 20 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ
5. ਲੇਟ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਰਾਸ਼ਨ ... 2000 ਗਊਆਂ/ਸਾਨ੍ਹ
6. ਐਲ.ਐਨ. ਦੀ ਸਪਲਾਈ ... 3000 ਲਿਟਰ
7. ਚਾਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪਲਾਟ ... 2000 ਪਲਾਟ
8. ਪਸ਼ੂ-ਧੰਨ ਘਟਾਉਣਾ ... 180 ਜਾਨਵਰ
9. ਗਾਂ, ਮੱਝ ਦੀ ਨਸਲ ਕਸ਼ੀ ਲਈ ਟੀਚਾ ਏ.ਆਈ. ... 2050
10. ਬੇਰੁਜਗਾਰਾਂ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸਨੂਈ ਗਰਭ ਦਾਨ ਸਿੱਖਲਾਈ ... 15
11. ਬਾਗ਼ ਲਗਾਉਣੇ ... 392 ਹੈਕਟੇਅਰ

ਏਕੀਕਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ਅੰਗ ਵਾਰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਟੀਚਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਅੰਗ/ਸੁਧਾਰ	ਯੂਨਿਟ	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਟੀਚਾ	1990-91 ਪੂ. ਅਨੁ.	1991-92 ਟੀਚਾ
1	2	3	4	5	6
1	ਜੰਗਲ				
	1. ਖੇਦਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਨਾਸਪਤੀ ਝਾੜੀ ਵਾੜਾਂ ...	ਹੈਕਟੇਅਰ	496	87	207
	2. ਜੰਗਲ ਲਾਉਂਣਾ ...	,,	6350	696	2824
	3. ਰੁਖਦਾਰ ਚਰਾਂਦਾਂ ...	,,	2005	244	865
	4 ਬਨਸਪਤ ਵਾੜਾਂ ਪ੍ਰਾਡ ਅੰਗ ...	,,	1512	268	622
	5. ਖੁਸ਼ਕ ਉਸਾਰੀ ਢਾਂਚਾ ...	ਮਤ	138360	35000	49000

1	2	3	4	5	6
	6. ਬਨਸਪਤ ਚੈਕ ਡੈਮ ...	ਮ	153730	40000	54500
2	ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ				
	ਵਾਹੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ :				
	(1) ਕੰਟੂਰ ਬਨਸਪਤ ਵਾੜ ...	ਹੈਕਟੇਅਰ	842	147	136
	(2) ਟੈਰੇਸ ਸੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ...	,,	2809	609	454
	(3) (ੳ) ਬਨਸਪਤ ਖੇਤ ਵੱਟ (ਦਸੂਹਾ ਲੰਗੇਰਪੁਰ ਜ ਨਿ)	,,	475	242	130
	(ਅ) ਬਨਸਪਤ ਖੇਤ ਵੱਟਾ (ਹੋਰ ਤਜ ਨਿ.) ...		779	—	67
	4 ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ (ਸੀਮਾਂਤ ਜਮੀਨਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ		20	5	5
	5 ਤੰਗ ਤੰਗ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਬਣਾਉਂਣਾ				
	(ੳ) ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪੱਕਾ ਢਾਂਚਾ ...	ਮਤ	38280	12045	11220
	(ਅ) ਕਰੇਟ ਵਾਇਰ ਢਾਂਚਾ ...	,,	57800	18620	17000
	6 ਨਦੀ ਕੰਢਾ ਸੁਰੱਖਿਆ :				
	(ੳ) ਕਰੇਟ ਤਾਰ ਢਾਂਚਾ ...	,,	9360	3780	3060
	(ਅ) ਬਨਸਪਤੀ ਸਪੱਰ (ਅਰਲੀਆ ਲਾ) ...	,,	12000	23000	13000
	(ੲ) ਬਨਸਪਤੀ ਸਪੱਰ (ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਜ.ਨਿ.) ...	'	40000	--	4000
	7. ਪੇਂਡੂ ਟੋਭੇ ...	ਨੰ:	12	7	2
	8. ਪੇਂਡੂ ਟੋਭਿਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ...	ਨੰ:	22	12	5
	9. ਮਖੌਵਾਲ ਦੇ ਤਲਾਅ ...	ਨੰ:	12	4	4
	10 ਜਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਤਲਾਅ ...	ਨੰ:	10	—	—
3	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ				
	1. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਘਟਾਉਂਣਾ ...	ਨੰ:	2331	761	468
	2. ਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ				
	(ੳ) ਦੇਰ ਨਾਲ ਗੱਭਣ ਹੋਣ ...	ਨੰ:	12705	1200	1425
	(ਅ) ਵੱਛਾ ਪਾਲਣ ...	ਨੰ:	6352	599	713
	3. ਫਾਰਮ ਤੇ ਚਾਰਾ ਉਤਪਾਦਨ ...	ਹੈਕਟੇਅਰ	370	50	50
	4. ਬਾਗਬਾਨੀ :				
	ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਤ ਬਾਗਬਾਨੀ ਪ੍ਰਦਸ਼ਨੀ ...	ਹੈਕਟੇਅਰ	55	16	8
ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ :					
	ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਫਸਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ...	——	3506	836	464

(ਅ) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਨਾ (ਟੀ. ਅਤੇ ਵੀ.) :

20.5 ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਦੌਰਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 1987-88 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਵੀਨਤਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡੇਰਾ ਬਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਧਾਰ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਨਤਮ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਗ ਵੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਵਿਭਾਗੀ ਵਿਸਤਾਰ ਅਮਲੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ.ਬੀ.ਏ.ਓ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ/ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਲਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਸਿਆਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਹੱਲ ਸੁਝਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁੱਟ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ 1080 ਖੇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 432.67 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1990-91 ਦੌਰਾਨ 343.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 1987-91 ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ 1991-92 ਲਈ ਖਰਚ ਦੀ 364.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਾਕੀ ਬਚਦੀ ਰਕਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 1140.17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 31 ਮਈ, 1990 ਤਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਨੁਲਗ-1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਏਕੀਕਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅੰਗ ਦਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਰਥਾਤ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਸਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਕੰਡੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1991-92 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਲਈ 364.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੜਾਅ II

20.6. ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁੱਤੀ ਸਤਹੀ ਜਲ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਲਬੱਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਜਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀ ਕਰਣ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰੀ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਚਿਤਵਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਕ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ (1) ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ: (2) ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਪਿੱਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣਾ। (3) ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਜਲ ਸਤਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ (4) ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ।

20.7. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਆਕਾਰ ਰੁਪਏ ਡਾਲਰ ਦੇ ਚਾਲੂ ਵਟਾਂਦਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 459.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ।ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ 165.00 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ । (ਆਈ. ਬੀ. ਆਰ. ਡੀ ਕਰਜਾ 15 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਆਈ. ਡੀ. ਏ. ਕਰਜ਼ਾ 150 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ) ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਕੇਂਦਰੀ ਪਲਾਨ ਸਹਾਇਤਾ ਵੱਜੋਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੂਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਢਾ ਲੈਣ ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ 30 ਸਤੰਬਰ, 1997 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਅਨੁਲੱਗ II ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੜਾ II ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਸ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਕਨੀਸ਼ਨ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

20.8 ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਲਗਭੱਗ 70% ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ 79.48 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 70% ਭਾਵ 55.64 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 30% ਭਾਵ 23.84 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਪੂਰਤੀ ਖਰਚ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਚ ਕੁਲ 12.31 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ

ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਖ ਵਖ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ।

ਅੰਗ ਦਾ ਨਾਂ	ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਵਿਸਵ ਬੈਂਕ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ	ਕਾਲਮ 2 ਵਿੱਚੋ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਨਟੈਂਟ
1	2	3	4
1. ਹਦਾਇਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ	79.25	55.47	40.00
2. ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀ-ਟੈਕਨਿਕਾ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਕੋਰਸ	673.56	471.49	416.24
3. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲੀ-ਟੈਕਨਿਕ	240.76	168.54	107.76
4. ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	237.43	166.20	204.00
ਜੋੜ	1231.00	861.70	768.00

ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ

20.9 ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾ/ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 79.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੋਟ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ, ਚਲ ਰਹੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇਣਾ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਡਿਵੇਲਮੈਂਟ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ।

ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੋਰਸ

ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 673.56 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਇਸਤ-ਰੀਆਂ ਲਈ ਦੋ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਲੀਟੈਕਨੀਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨੀਕਾਂ

ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 240.76 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਲੀਟੈਕਨੀਕਾਂ, ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਕਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥਾਪਰ ਪਾਲੀਟੈਨੀਕ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇਣਾ, ਫੈਕਲੀਟੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਸਾਜ-ਸਮਾਨ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕਰਨ ਸਮੂਹੀਕ ਪਾਲੀਟੈਕਨੀਕ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਇੰਨ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 237.43 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਗ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਸਟਾਫ ਕੁਆਟਰ ਮਜੂਦਾ ਪਾਲੀਟੈਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਸੈਲ ਸਥਾਪਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ

20.9 ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀ ਹਰੇਕ ਸਕੀਮ/ਅੰਗ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਅਨੁਲਗ III ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

20.10 ਰਾਜ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਬਾਰੇ ਡੀਟੇਲ ਅਨੁਲਗ (iv) ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ । ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਪੂਰਤੀ ਯੋਗ ਰਾਸ਼ੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਲੱਗ (v) ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਰਾਜ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜਾਂ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਸਮੂਹ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁ-ਲੱਗ (vi) ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਅਨੁਲਗ I

ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਦੌਰਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ 31 ਮਈ, 1990 ਤਕ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਵਰਗ	ਕੁਲ ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ			1-4-90 ਤੋਂ 31-5-90	ਕੁੱਲ
		1987-88	1988-89	1989-90		
1	2	3	4	5	6	7
(ੳ) ਏ.ਈ.ਡਬਲਿਓ :						
ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਿਖਲਾਈ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ) ...	200	1	73	43	—	117
ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਸਿਖਲਾਈ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ) ...	300	5	60	85	6	156
(ਅ) ਬੀ.ਏ.ਓ.						
ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਿਖਲਾਈ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ) ...	16	7	27	37	—	71
ਰਿਫਰੈਸਰ ਕੋਰਸ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ) ...	20	14	20	12	3	49
(ੲ) ਸ਼੍ਰੇਣੀ						
ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ) ...	20	—	3	—	—	3
ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ) ...	—	—	—	1	—	1
(ਸ) ਸੇਵਾ ਪੂਰਵ ਸਿੱਖਲਾਈ (ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਏ. ਈ. ਡਬਲਿਊ)						
ਬੀ.ਏ.ਓ. ਅਤੇ ਡੀ.ਏ.ਓ. ...	10	1	9	3	2	15
ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	324	33	129	87	3	252
(ਹ) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	24	4	6	6	—	16
ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	46	113	123	—	282
(ਕ) ਫਸਲ ਰੁੱਤ ਪੂਰਵ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	24	1	6	4	3	14
ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	15	539	356	458	1368
(ਖ) ਐਸ.ਐਮ.ਐਮ. ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	70	3	8	14	2	27

1	2	3	4	5	6	7
ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	3	49	54	50	256
(ਗ) ਏ. ਈ. ਡਬਲਿਊ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	140	12	28	28	2	70
ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	840	3039	3419	380	7678
(ਘ) ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	140	12	16	18	3	49
(ਙ) ਹਰ ਏ. ਈ. ਡਬਲਿਊ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸੰਪਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	180	80	80	80	80
(ਚ) ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸੰਪਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	144000	15720	28500	35750	26050	106020
(ਐਲ) ਪੰਦਰਵਾੜਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	298	24	72	72	12	180
(ਐਮ) ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	3	10	17	1	31
(ਐਨ) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	—	190	1925	2950	—	5065

ਅਨੁਲੱਗ II

ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੜਾਅ II

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਅੰਗ ਦਾ ਨਾਂ		1990–91		ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਯੋਜਨਾਂ 1991–92	
		ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤਿਪੂਰਤੀ ਯੋਗ ਰਕਮ
1		2	3	4	5
1. ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ ਕੇਨਾਲ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ	...	1050.00	750.00	1050.00	767.94
2. ਚੈਨਲ ਫੇਜ਼ II ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ	...	600.00	600.00	1200.00	877.64
3. ਮੌਜੂਦਾ ਨਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗੇਟ ਤੇ ਗਿਅਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਰਨਾ	...	86.00	110.00	86.00	62.90
4. ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	...	25.00	1.00	25.00	18.28
5. ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ	...	50.00	50.00	50.00	36.57
6. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	...	25.00	5.00	25.00	18.28
7. ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੀਵੇਂ ਡੈਮ–ਪੜਾਅ II	...	650.00	400.00	650.00	475.39
8. ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਗਾਉਣੇ	...	463.83	588.83	497.03	363.51
9. ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨੇ ਪੜਾਅ II. (ਸੀ.ਏ.ਡੀ.)		585.00	785.00	1100.00	804.50
10. ਜਲ ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਰਤੋਂ	...	—	—	128.00	93.62
11. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲਿਆ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਹ ਥੱਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਤਹੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸ	...	556.00	406.00	640.00	468.07
12. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤਹ ਥੱਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਪ ਸਤਹੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸ	...	100.00	50.00	100.00	73.14
		4190.83	3745.83	5551.03	4059.84

ਅਨੁਲੱਗ III

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕਸ਼ਨ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		1991—92		
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਾਗਤ	ਕਾਲਮ 2 ਵਿਚ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਨਟੈਂਟ
1		2	3	4
ਈ.1.40 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ :				
(ਏ) ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	...	18.00	12.60	—
(ਬੀ) ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	...	—	—	—
(ਸੀ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖੁੱਦ ਮੁਖਤਾਰੀ	...	52.00	36.40	40.00
(ਡੀ) ਰਾਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ	...	7.25	5.07	—
(ਈ) ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	2.00	1.40	—
ਜੋੜ	...	79.25	55.47	40.00
ਈ.1.41 ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ				
(ਏ) ਗਾਰਮੈਂਟ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਫੈਸਨ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ	...	6.50	4.55	3.00
(ਬੀ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟੈਕਨਿਕ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ	...	100.00	70.00	90.00
(ਸੀ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ, ਲੁਧਿਆਣਾ	...	100.00	70.00	90.00
(ਡੀ) ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨੀਕਲ, ਰੋਪੜ	...	100.00	70.00	90.00
(ਈ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ	...	28.70	20.00	10.00
(ਐਫ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾਂ	...	16.00	11.20	13.33
(ਜੀ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਬਟਾਲਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕਸ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ	...	25.00	17.50	20.00

1	2	3	4
(ਐਚ) ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਤਾ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਟੈਕਨੌਲੋਜੀ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ...	86.10	60.27	30.00
(ਆਈ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਬਟਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁਰੰਮਤ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ	28.70	18.69	10.00
(ਜੇ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨੀਕਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਕਨੌਲੋਜੀ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	28.70	20.09	10.00
(ਕੇ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨੀਕਲ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਮਾਈਕਰੋ ਪਰੋਅਸੈਸਰ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	28.70	20.09	10.00
(ਐਲ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨੀਕਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਇਨਸਟਰੂਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ...	28.70	20.09	10.00
(ਐਮ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਟਾਲਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਗਾਰਮੈਂਟਸ ਟੈਕਨੌਲੋਜੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ...	12.00	8.40	8.00
(ਐਨ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ...	32.27	22.58	13.75
(ਔ) ਸਮੂਹਿਕ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕਾਂ/ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ, ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿੰਗ ਬਣਾਉਣਾ	7.79	5.45	3.43
(ਪੀ) ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ ...	24.67	17.27	—
(ਕਿਉ) ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ...	19.43	13.81	4.73
ਜੋੜ ...	673.56	471.49	416.24
ਟੀ.ਈ. 1.42. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕਾਂ			
(ਏ) ਐਮ.ਸੀ. ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਨ. ਪੋਲੋਟੇਕਨਿਕ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ...	32.00	22.40	26.67
(ਬੀ) ਥਾਪਰ ਪੋਲੋਟੈਕਨੀਕ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ...	14.50	10.15	10.00
(ਸੀ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਮੁਰੰਮਤ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ	28.70	20.09	10.00
(ਡੀ) ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲੋਟੈਕਨੀਕ, ਪਟਿਆਲਾ	3.00	2.10	2.00
(ਈ) ਪਰਾਈਵੇਟ ਪੋਲੋਟੈਕਨੀਕ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਫਲੈਕਸੀਬਿਲਟੀ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ...	5.42	3.79	—
(ਐਫ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ...	2.93	2.05	1.25
(ਜੀ) ਥਾਪਰ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਖੁਦ ਮੁਖਤਾਰੀ ...	7.90	5.33	2.00
(ਐਚ) ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ ...	6.58	4.62	—
(ਆਈ) ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਕਰਨਾ ...	8.57	6.00	—
(ਜੇ) ਸਮੂਹਿਕ ਪੋਲੋਟੈਕਨਿਕ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨੌਲੋਜੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ...	19.46	13.63	8.57
(ਕੇ) ਏਕੀ ਕਿਰਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ...	106.44	74.50	46.01
(ਐਲ) ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ...	5.26	3.68	1.26
ਜੋੜ ...	240.76	168.54	107.76

1		2	3	4
ਟੀ.ਈ. 1.43 ਦੂਜੇ ਪਰੋਗਰਾਮ				
(ਏ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰ	...	112.00	78.40	100.00
(ਬ) ਚਲ ਰਹੇ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ	...	121.43	85.00	100.00
(ਸੀ) ਦੇਖ ਭਾਲ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	4.00	2.80	4.00
ਜੋੜ	...	237.43	166.20	204.00
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	1231.00	861.70	768.00

ਅਨੁਲਗ IV

ਅਨੁਲਗ

31 ਦਸੰਬਰ 1990 ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੋਡ ਸਮੇਤ ਨਾਂ, ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ/ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ (ੳ) ਮੂਲ (ਅ) ਸੋਧੀ (ਅੰਤਮ)	ਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (ੳ) ਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੋਮੇ (ਅ) ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਾਧਨ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ	ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਅੰਤਮ ਤਾਰੀਖ (ੳ) ਮੂਲ (ਅ) ਸੋਧੀ ਹੋਈ	ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ (ਸਾਲਵਾਰ) ਸਾਲ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ	ਬਜਟ ਉਪਬੰਧ	ਖਰਚਾ	ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਲੇਮ ਕੀਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	ਟੀ ਅਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਸਤਾਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ–III ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਦੌਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੋਲੋਜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਪਸਾਰ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 1080 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਇੰਨਸਪੈਕਟਰ ਹੀ ਮੂਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ। ਆਈ. ਡੀ. ਏ. ਕਰੈਡਿਟ 1754 ਆਈ. ਐਨ. ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ੍ਰੇਣੀ ਨੰ: 6	21 ਅਗਸਤ 1987 ਤੋਂ ਚਾਲੂ	(ੳ) 11.40 ਕਰੋੜ (ਅ) ਸੋਧ ਮੰਗੀ ਨਹੀਂ ਗਈ	(ੳ) 40% (ਅ) 60% (ੲ)– (ੳ) 4.56 (ਅ) 6.84	(ੳ) ਅੰਤਮ ਮਿਤੀ ਮਾਰਚ 1991 (ਅ) ਸਾਰਚ 1992 ਤਕ ਵਾਧੇ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ	1987-88 1988-89 1989-90 1990-91	1.80 2.80 2.71 3.43	1.80 2.80 2.71 3.43	0.67 1.62 2.04 0.83 (31.12.90 ਤੱਕ)	0.21 0.37 -- --
2.	ਏਕੀਕਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ਆਈ. ਡਬਲਿਉ. ਡੀ. ਪੀ. (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਈ.ਬੀ.ਆਰ.ਡੀ./ ਆਈ. ਡੀ. ਏ.। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਤਨ ਦੀ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਮੱਸਿਆ ਜੋ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸਤੱਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਤਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਡ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ	ਪਹਿਲੀ ਮਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਗਲ ਬਾਤ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ 1990 ਤਕ ਵਾਸ਼ਿ– ਗਟਨ ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਹੈ ਪਹਿਲੀ ਸਤੰਬਰ 1989 ਤੋਂ ਚਾਲੂ	(ੳ) 53.21 ਕਰੋੜ (ਅ)--	ੳ. ਔਸਤ 20% (10.65 ਕਰੋੜ)(ਅ) 80% (42.56 ਕਰੋੜ) (ੲ)—	31 ਦਸੰਬਰ 1996	1989-90 1990-91	6.15 7.00	6.15 7.00	3.84 2.84 (31.12.90 ਤੱਕ)	-- --

(IV)

ਵਿਚ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰਣੀ

ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ

ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ	ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਬਕਾਇਆ	ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਬਕਾਇਆ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼/ਯੋਜਨਾਂ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ			ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
				ਸਾਲ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ/ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ	
12	13	14	15	16	17	18	19
— — — —	1990-91 ਦੀ 3.43 ਕਰੋੜ ਲਾਗਤ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ 3.65 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ।	6.84	1.46	1990-91 1991-92	3.43 3.65	2.05 2.19	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ 1987-88 ਤੋਂ 1990-91 ਚਾਰ ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। 11.40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਰਚੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਅਰਥਾਤ 1991-92 ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇ।
— —	42.37	42.56	8.48	1990-91 1991-92	7.00 10,00	5.60 8.00	ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਜਾਵੇਗਾ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.	ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੜਾ–II ਆਈ. ਡੀ. ਏ. ਅਤੇ ਆਈ. ਬੀ. ਆਰ. ਡੀ. ਕੇ੍ਡਿਟ 2076 ਆਈ. ਐਨ. ਕਰਜਾ 3144 ਆਈ ਐਨ	9 ਫਰਵਰੀ 1990/ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ, 1989	(ੳ) 341.88 (ਅ) 459.60	160.80 298.78	(ੳ) 31 ਮਾਰਚ 1998 (ਅ) ਨਿਲ	1989-90 1990-91	17.50 41.91	17.50 41.91	11.08 2.52	ਨਿਲ 3.26 (31-7-90 ਤੱਕ)

*(i) ਅੰਕ ਨੰ : 2 ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਕਲੇਮ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ।

(ii) ਅੰਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕਲੇਮ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਰਮੇਟ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ ਤੋਂ ਆਡਿਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ।

12	13	14	15	16	17	18	19
ਨਿਲ 3.26 (ਮੰਜ਼ੂਰ ਹੋਈ ਰਕਮ	400.25	295.52 (31 ਜੁਲਾਈ 1990 ਨੂੰ)	140.09	1990-91 1991-92	41.91 55.51	22.00** 40.60**	ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਅਗਾਹ ਜਾਵੇਗਾ

**65% ਕੇਵਲ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ

ਅਨੁਲਗ-V

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

(ਆਈ ਡੀ. ਏ.—ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ)

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਅੰਗ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ 1985-90 ਦੀ ਲਾਗਤ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚਾ 1985-88	1988-89	1989-90	ਕੁੱਲ 1985-90	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92: 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚਾ	ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤਿ-ਪੂਰਤੀ ਯੋਗ ਰਕਮ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ਕੰਡੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪੜਾ I)	5899.80	3365.88	...	....	3365.88	ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।		
2. ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ	----	...	485.48*	504.18 (120.18 31.8.89 ਤਕ 384.00 1.9.89 ਤੋਂ)	384.00	662.75	1000.00	800.00
3. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਗਠਨ ਕਰਨਾ (ਟੀ.ਤੇ ਵੀ. ਸਕੀਮ)	500.00	66.60	162.44	203.63	432.67	343.00	364.50	218.70
4. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੜਾ-I	5022.00	6271.52	801.29*	739.69*	6271.52			
5. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੜਾ--II ...	----	----	----	1108.00	1108.00	3745.83	5551.03	4059.84
6. ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਸ਼ਲ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	----	----	----	----	----	----	1231.00	861.70
ਕੁਲ ..	11421.80	9704.00	1449.21	2555.50	11562.07	4751.58	8146.53	5940.24

* ਰਾਜ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਖਰਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਲਈ ਖਾਨਾ 6 ਦੇ ਜੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਨੁਲੱਗ—vi

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ		1990-91		1991-92	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ/ ਪ੍ਰਤਿ ਪੂਰਤੀ ਯੋਗ ਰਕਮ
1		2	3	4	5
(ੳ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ—					
1. ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ), ਪੰਜਾਬ	...	700.00	662.75	1000.00	800.00
2. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਨਾ (ਟੀ ਅਤੇ ਵੀ ਸਕੀਮ)	...	343.00	343.00	364.50	218.70
3. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪੜਾ II)	...	4190.83	3745.83	5551.03	4059.84
4. ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਕਨੀਸ਼ਨ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	...	—	—	1231.00	861.70
(ਅ) ਦੂਜੇ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ*					
1. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ	...	280.00	485.07	274.16	274.16
2. ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ 10%)	...	30.00	30.00	120.00	1080.00
3. ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ (ਨਵੇਂ/ਚਲ ਰਹੇ)	...	54.00	54.00	228.00	802518 ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	..	5597.83	5320.65	8768.69	7294.40 + 802518 ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ

*ਪ੍ਰਤਿਪੂਰਤੀ ਕਲੇਮ ਨਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਂਡ ਇਕੀਵਾਂ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ

21.1. ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਿਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ । ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਦੇ ਅਸੂਲ ਬਾਰੇ ਯੋਜਨਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਸੋਧ ਦੇ ਕੇ ਕਾਫੀ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਟਿੱਕੀ ਗਈ ਹੈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਆਖਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪੇਂਡੂ ਪੱਧਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਉੱਨਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਸਧਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ।

21.2. ਸਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਲਈ 1988-89 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀਵਾਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ ਅਧੀਨ 5.70 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਟਿੱਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਇਹ ਫੰਡ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਧਰੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਖੱਪਾ ਪੂਰਵ ਲਈ ਸਥਾਈ ਸੰਪਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਣ । ਸਾਲ 1989-90 ਵਿਚ 14.47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ । ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮੂਹਕ ਸਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

21.3. ਭਾਵੇਂ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਾਲ 1988-89 ਵਿੱਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਹਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 255.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕੁਲ [illegible] ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ।

21.4. ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਜਨਾ-ਬੰਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੌਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਖੁੱਲ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚਾਰ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :—

(ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)

ੀ	ਕੁੱਲ	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ
(ੳ) ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ	24.00	16.80	7.40
(ਅ) ਆਧਾਰਕ ਸੰਰ-ਚਨਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਫ਼ੰਡ (ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ)	167.00	112.00	55.00
(ੲ) ਕੁਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੀ ਖਾਸ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ	13.14	10.14	3.00
(ਰ) ਮਨੁੱਖ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਫੰਡ	51.36	33.16	18.20
ਕੁੱਲ ..	255.50	172.10	83.40

21.5. ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੇਧਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਵਿਦਿਅਕ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾਂ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਪਸੀ ਤਾਲ ਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ।

21.6. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਐਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗੀ ਅਫਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਭਾਗੀ ਸੇਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਹੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਹੋਣਗੀਆਂ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਭਾਗ ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਜਦਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅੰਤਮ ਕਟਰੋਲ ਅਤੇ ਦੇਖ ਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਹੈ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਉਦੇਸ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮਿਆਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜਿਉਂ ਮਾਨੀਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

21.7. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਤੇ ਬਲਾਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਸਲ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਕਰਤੱਵ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

1. ਇਕ ਦੀਰਗਕਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਖੇਪ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਗੇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ।

2. ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗੇਤ ਅਧਾਰ— ਤੇ ਸਕੀਮਾਂ/ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਰਾਜਫੰਡਾਂ, ਰਾਜ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ, ਰਾਜ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

3. ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁੱਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਕਰਨਾ ।

4. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਜਿੰਨੀ ਵੇਰਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਬੋਰਡ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ ਰਿਪੋਟਾਂ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਵਕਫਿਆਂ ਤੇ ਭੇਜਦਾ ਰਹੇਗਾ ।

5. ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਯਕੀਨੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੂਰਥਾ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੋ ਸਕੇ ।

6. ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ ਜੋ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾਂ ਬੰਦੀ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ।

21.8. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਠੀਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਵਿਸਤਰਿਤ ਸੇਧਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ । ਉਚਿਤ ਇਖਤਿਆਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

21.9. ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ ਕੁੱਲ ਟਿਕਣ 1010.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 284.03 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਕੇਂਦਰੀ-ਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚਾਰ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

(ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)

	ਕੁੱਲ	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ
(ੳ) ਅਣ-ਬੱਧੇ ਫੰਡ	24.98	17.49	7.49
(ਅ) ਆਧਾਰਕ ਸ਼ੰਰਚਨਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਫੰਡ (ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ)	155.91	76.33	79.58
(ੲ) ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਖਾਸ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ	8.21	2.37	5.84
(ਸ) ਮਨੁਖ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ	94.93	74.45	20.48
ਕੁੱਲ ...	284.03	170.63	113.40

21.10. ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਚਾਰ ਮੱਦਾਂ ਅਧੀਨ ਜਿਲਾਵਾਰ ਟਿਕਣ ਇਸ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਅਨੁਲਗ 'ੳ' ਤੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਅਧੂਰੇ ਰਹਿ ਗਏ ਕਾਰਜ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਗੇਤਾਂ ਨੀਅਤ ਕਰਕੇ ਟਿੱਕਣ ਨੂੰ ਅਗੇਤ ਬੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ, ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ ਖੇਤਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਧੀਨ ਸਕੀਮਵਾਰ ਉਪਬੰਧ ਕਰਮਵਾਰ ਅਨੁਲੱਗ 'ਅ' 'ੲ' ਅਤੇ 'ਸ' ਤੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

21.11. ਹਰੇਕ ਮਦ ਅਧੀਨ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਗੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ

21.12 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੇ ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਉਪਮੱਦ ਲਈ 3357.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 378.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਗ ਲਈ ਯਾਨੀ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ 328.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਹੈ:—

ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ

21.13 ਮਿੱਟੀ ਪਰਖਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੀਮਤੀ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ । ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹੀਆਂ 47 ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 26 ਅਰਥਾਤ 23 ਸਥਾਈ ਅਤੇ 3 ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਖਾਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1990-91 ਤੋਂ ਗਰ-ਯੋਜਨਾ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਰ ਦੋ ਬਲਾਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਤਿੰਨ ਨਵੀਆਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ । 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ,ਸੁਨਾਮ ਅਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ	...	5.50
ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	3.50
ਸਿਵਲ ਕਾਰਜ	...	30.00
ਹੋਰ	...	11.00
ਜੋੜ	...	50.00

ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸਕੀਮਾਂ

21.14 ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਕੀਮ ਹੈ ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਤੀਬਰੀਕਰਣ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀੜਿਆਂ ਮਕੌੜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਤਪਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਅਤੇ ਘਾਸ ਫੂਸ ਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਅਧੀਨ ਚੂਹੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਸਮੂਹਿਕ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨ :

21.15 "ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਤੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ" ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ 33⅓ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਘੱਟ ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਟ ਦੇ ਨਾਂ-ਮਾਤਰ ਭਾਅ ਤੇ ਤਿਲ ਹਨ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿੱਟਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ । ਇਹ ਸਕੀਮ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ 50:50 ਆਧਾਰ ਤੇ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਰਹੀ । ਇਹ ਸਕੀਮ 1990-91 ਤੋਂ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੀ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 2300 ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 39160 ਬੀਜ ਮਿੰਨੀ ਕਿੱਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ 1991-92 ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅੰਗ ਅਧੀਨ 135.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਲਘੂ ਸਿੰਚਾਈ	...	107.50
ਮਿੰਨੀ ਕਿਟ	...	27.50
ਜੋੜ	...	135.00

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਭੋਂ ਵਿਕਾਸ ਮੰਗ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

21.16 ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਕੀਮ ਅਰਥਾਤ "ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ" ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਭਟਕੇ ਹੋਏ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 4000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਧੀਕ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਬਾਗ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਨਰਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਫਲਾਂ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 16 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦੀ ਪੱਟੀ ਅੰਦਰ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ 200 ਭਟਕੇ ਹੋਏ ਜੁਆਨਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅੰਗ ਤਹਿਤ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 100 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਫਲਾਂ ਅਤੇ 40 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 85.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

			1991-92
1.	ਉਜਰਤਾਂ	...	10.00
2.	ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ	...	2.00
3.	ਕਿਰਾਇਆ ਦਰ ਅਤੇ ਟੈਕਸ	...	4.00

		1991-92
4. ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ	–	6.50
5. ਪੀ.ਓ.ਐਲ.	...	4.50
6. ਉਪਦਾਨ	...	24.00
7. ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ	...	5.00
8. ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	15.00
9. ਹੋਰ ਖਰਚ	...	9.00
10. ਛੋਟੇ ਕਾਰਜ	...	5.00
ਜੋੜ	...	85.00

21.17 ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਬੀਜ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਸਲ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਬੀਜ ਇਕ ਮਹੱਤਵ-ਪੂਰਣ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ 8 ਸਰਕਾਰੀ ਬੀਜ ਫਾਰਮ ਹਨ। ਆਲੂ ਬੀਜ ਦੀ ਉਪਜ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 30,000 ਕੁਵਿੰਟਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਮੌਸਮ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਪਿਆਜ ਦੀ ਕਾਸਤ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਲਈ ਬੀਜ ਲਈ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਭਾਗ ਵਜੋਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਸੇ ਗਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਕ ਸਕੀਮ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 100 ਗਏ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ 100 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ 1991-92 ਵਾਸਤੇ 33.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਹੈ:—

ਮਦ		1991-92
1. ਉਜਰਤਾਂ	...	4.80
2. ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ	...	0.70
3. ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ	...	2.00
4. ਪੀ. ਉ. ਐਲ.	...	2.50
5. ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	8.00
6. ਉਪਦਾਨ	...	2.00
7. ਹੋਰ ਖਰਚੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪਲਾਟ ਦੀ ਲਾਗਤ)	...	10.00
8. ਛੋਟੇ ਕਾਰਜ	...	1.00
9. ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ	...	2.00
ਜੋੜ	...	33.00

21.18 "ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਲ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਡਬਾ ਬੰਦੀ ਕੇਂਦਰ" ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਫਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ/ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਖੇ ਸੁਕੈਸ਼, ਜੈਮ, ਜੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਬਾ ਬੰਦੀ ਯੋਗ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਅਬੋਹਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲ ਵਿਖੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਤਿੰਨ ਫੱਲ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਚਲ ਰਹੇ ਸਮੂਹਿਕ ਡੱਬਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੱਦ ਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਉਜਰਤਾਂ	...	1.50
ਦਫਤਰੀ ਖਰਚ	...	0.10
ਆਰ.ਆਰ.ਟੀ.	...	0.50
ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ	...	1.00
ਛੋਟੇ ਕਾਰਜ	...	1.00
ਹੋਰ ਖ਼ਰਚ	...	10.90
ਜੋੜ	...	15.00

21.19 ਧਾਰ ਬਲਾਕ ਸਹਿਤ ਤਹਿਸੀਲ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਾ ਵਪਾਰਕ ਬਾਗਬਾਨੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉੱਤਮ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਨਿੰਬੂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਫਲਾਂ, ਅਮਰੂਦ, ਅੰਬ, ਆਮਲਾ, ਅਨਾਰ ਆਦਿ ਫਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐਪਰ ਇਸ

ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਧਰਾਤਲ ਅਨਾਜ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਉਬੜ ਖਾਬੜ ਧਰਤੀ ਤੇ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਫਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਇਕ ਚਲ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ 10 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੌਦਾ ਹੋਰ ਉਪਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਫਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੌਸਲਾ ਅਫ਼ਜਾਈ ਵਜੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ ਪਾਲਣਾ :

21.20 ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ ਤਬਕੇ ਵਿਚ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ ਪਾਲਣ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਭ-ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਤਰਾਂ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਪਾਲਣ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਉਪਜ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਪਾਲਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਛੇ ਤੋਂ ਅੱਠ ਦਿਨ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ/ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਭੂਮੀ ਰਹਿਤ ਕਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ-ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਬਕਸੇ, ਮਧੂ- ਮੱਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰ ਤੇ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਪਦਾਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 250 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਭ-ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਇਕਾਈਆਂ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਧੀ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਏਗੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖਰਚੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

		1991-92
ਉਪਦਾਨ	...	10.60
ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ	...	6.20
ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ	...	1.20
ਹੋਰ	...	2.00
ਜੋੜ	...	20.00

ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ :

21.21 ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਸੰਘਣੀ ਖੇਤੀ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਤ ਤੇ ਅਤਿ ਕੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਅਰਥਾਤ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਪੈਦਾਵਾਰ/ਪੈਦਾਵਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭੂਮੀ ਵਿਚੋਂ ਵਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਝਾੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਭੌਂ ਤੇ ਜਲ ਸੰਭਾਲ ਕਾਰਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ, ਉਚੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ, ਖੱਡਾਂ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਬਣਾਉਣ, ਸਿੰਚਾਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣਾ, ਖੇਤ ਖਾਲੇ ਬਣਾਉਣ, ਖੱਡਾਂ ਭਰਨਾ, ਪਾਣੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਡੈਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਸੱਤਈ ਜਲ ਸੰਗ੍ਰਿਹਣ ਤਲਾਬ ਆਦਿ ਕਾਰਜ ਭੌਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪਜ ਲੈਣ ਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

21.22 ਉਪ-ਮੱਦ 'ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧੀਨ 1985-86 ਤੋਂ ਅਗੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੱਦ		ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆਂ ਤੇ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ (ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ)	ਕੁਲ ਜੋੜ
1		2	3	4
1. ਖਰਚਾ				
1985-86	...	192.51	221.35	413.86
1986-87	...	213.54	247.24	460.78
1987-88	...	234.46	275.74	510.20
1988-89	...	294.32	330.82	625.14
1989-90	...	405.35	391.46	796.81
ਜੋੜ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ * (1985–90)	...	1340.18	1466.61	2806.79
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਪਰਵਾਨਤ ਖਰਚਾ				
1990-91	...	931.00	380.00	1311.00
1991-92	...	615.10	310.00	925.10

*ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਸਮੇਤ

21.23 1985-90 ਦੌਰਾਨ ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

ਸਾਰਣੀ ਨੰ : 21.9

7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

ਲੜੀ ਨੰ :	ਕਾਰਜ ਦੀ ਮੱਦ	ਯੂਨਿਟ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਟੀਚੇ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ		ਜੋੜ
				1985-89	1989-90	1985-90
1	2	3	4	5	6	7
1	ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪੱਧਰੀ ਕਰਨਾ/ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨਾ ...	ਹੈਕਟੇਅਰ	47700	31141	6809	37950
2	ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨਾਂ ...	,,	42000	19717	4992	24709
3	ਟੋਇਆਂ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ...	,,	1600	1736	635	2371
4	ਜਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤੀ ...	,,	2200	1231	610	1841
5	ਖੇਤ-ਨਾਲੇ ...	,,	—	14	100	114
6	ਸੰਜਮੀ ਸਿੰਚਾਈ ...	,,	—	—	2464	2464
7	ਖੁਸ਼ਕ ਖੇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ (ਟਿੱਬਿਆਂ ਤੇ ਬੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨਾ, ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਜਲ ਨਿਯੰਤਰਣ)	,,	—	561	700	1261
8	ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਟੂਰਵਾੜੀ ਲਗਾਉਣਾ ...	,,	—	—	331	331
9	ਰੇਤ ਹਟਾਉਣਾ ...	,,	—	—	160	160
10	ਸਾਂਝੇ ਖਾਲ ...	,,	—	3446	1145	4591
	ਜੋੜ ...		93500	57846	17946	75792

ਨੀਤੀ :

21.24 ਮਾਨਵੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ, ਪਾਣੀ, ਪੌਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਆਦਮੀ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਅਤਿਅਧਿਕ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭੈੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਰਨ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਭੌਂ ਦੇ ਖੁਰਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੌਨਸੂਨ ਦੌਰਾਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਹਾਉ ਕਾਰਨ ਭੌਂ ਖੁਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਹੜ੍ਹ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੋਕਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭੌਂ ਪੱਧਰ ਕਰਨ, ਬੈਂਚ ਘਾਟ ਬਨਾਉਣ, ਖੱਡਾਂ-ਸੁਧਾਰ, ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਪਾਈਪਾਂ ਵਿਛਾਉਣ ਅਤੇ ਕਲਰ ਭੌਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਿਤ ਪਹਾੜੀ ਖੱਡਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ, ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਤੇ ਨਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਜਮੀਂ ਸਿੰਚਾਈ, ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਪਨਾਉਣ ਵਰਗੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੰਨਸੁਵੰਨੀ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਰਕਬਾ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਿਆਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।

21.25 ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 75792 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭੌਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ 17250 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਭੌਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੁਆਰਾ 9 ਲੱਖ ਕੰਮ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੇ 2.00 ਲੱਖ ਕੰਮ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਪ ਮੱਦ 'ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 925.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਭੌਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਕੀਮਾਂ/ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :--

ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਉਤਪਾਦਕ ਸਕੀਮਾਂ:

ਕੰਢੀ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਟਰਸ਼ੈੱਡ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਆ :

21.26 ਕੰਢੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਇਲਾਕਿਆਂ, ਜੋ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭੌਂ ਸੁਰਖਿਆ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੰਢੀ ਨਹਿਰ, ਐਸ. ਵਾਈ. ਐਲ., ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ ਕੈਨਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਗਾਉਣ, ਨੀਵੇਂ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਰਕਬੇ ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 11511 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 540.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਮਿਲੇ 215.00 ਲੱਪ ਰੁਪਏ ਵੀ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 195.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 2450 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਘਟਕ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :--

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੱਦ		ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ 1991-92
1		2
(i) ਉਪਦਾਨ	...	95.00
(ii) ਕਰਜ਼ਾ	...	100.00
ਜੋੜ	...	195.00

ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭੌਂ ਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :

21.27 ਕੰਢੀ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਦੌਰਾਨ 381.09 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਨੈਬਾਰਡ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 1550.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ 215.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 245.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 350.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 390.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਚਲ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਜ/ ਉਪਾਅ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ :--

(i) ਟਿਊਬਵੈਲ ਦੇ ਖਾਲਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ;

(ii) ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ;

(iii) ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ;

(iv) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਤਹਿ ਨੂੰ ਪੱਧਰ ਕਰਨਾ/ਉਪਜਾਊ ਬਣਾਉਣਾ ;

(v) ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਕਲਰ/ਸੇਮ ਮਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ।

21.28 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 13240 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਘਟਕ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :--

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੱਦ		ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ 1991-92
1		2
(i) ਉਪਦਾਨ	...	145.00
(ii) ਕਰਜ਼ਾ	...	100.00
ਜੋੜ	...	245.00

ਜਲ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਊਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲ-ਨਿਯੰਤਰਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

21.29 ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਨਹਿਰੀ ਸਿੰਚਾਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਉਥੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਨਹਿਰ ਬਣਾ ਕੇ ਗਰਕੀ ਖੂਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਪਾਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਪਾਈਪਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨੱਾਂ ਗਰਕੀ ਖੂਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲਿਜਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤਕ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਿਰਫ ਕੰਢੀ ਬੇਟ, ਸਰਹੱਦੀ ਤੇ ਹੋਰ ਪਛੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼ ਪਾਣੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਖਾਰਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 750 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਘਟਕ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੱਦ		ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ 1991-92
1		2
(i) ਉਪਦਾਨ	...	20.00
(iii) ਕਰਜ਼ਾ	...	55.00
ਜੋੜ	...	75.00

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੋਂ ਜੋ 1988 ਦੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਰੇਤ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ :

21.30 ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1988 ਦੌਰਾਨ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ 50000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਰੇਤ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੋਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। 10500 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ 60 ਸੈਂ. ਮੀ. ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਤ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 4286 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖੋ ਸੁਧਾਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21.31 22000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਰੇਤ ਦੀ ਮਾਰ 60 ਸੈਂ. ਮੀ. ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 1988-89 ਦੌਰਾਨ 'ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੋਂ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਦਾਨ' ਨਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਵਸਾਊ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਿਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ 800.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ 483.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ 30 ਜੂਨ, 1988 ਤਕ 'ਨਬਾਰਡ' ਵਲੋਂ ਮਿਲੀ 812.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸੰਸਥਾਵੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 17500 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੇਤ ਦੀ ਮਾਰ 60 ਸੈਂ. ਮੀ. ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਵਿਚ ਆਪ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਇਲਾਕੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੇਤ ਦੀ ਮਾਰ 60 ਸੈਂ.ਮੀ. ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਸਕੀਮਾਂ :

ਸੁਖੋਂ ਮਾਜਰੀ ਪੈਟਰਨ ਤੇ ਕੰਢੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਲਟ ਪਰਦਰਸ਼ਨੀ ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

21.32 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸੁਖੋ ਮਾਜਰੀ ਪੈਟਰਨ ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ ਬੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਵਹਿੰਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔੜ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਭੋਂ ਵਿਚ ਨਮੀ ਬਹੁਤ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਣੀ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਅਨੁਪੂਰਕ ਸਿੰਚਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਪੜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਰੋਕ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਯੰਤਰਨ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਘਟਾ ਕੇ ਔੜ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਫਸਲ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਛਿੜਕਾਓ/ਰਿਸਣ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 800 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਘਟਕ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੱਦ		ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ 1991-92
1		2
(i) ਉਪਦਾਨ	...	100.000
(ii) ਕਰਜ਼ਾ	...	—
ਜੋੜ	...	100.00

21.33 ਵੱਖ ਵੱਖ ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੇ ਸਕੀਮ ਵਾਰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਟੀਚਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ I ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਹਰ ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ II ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਨੁਲਗ

ਅਨੁ-

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ			ਭੋਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੱਡਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	ਵਾਟਰਸ਼ੈਡਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ ਵਿਕਾਸ	ਜਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤਕਨੀਕ
1			2	3	4
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 3.1	ਕੰਢੀ ਨਾਨ-ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭੋਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ	...	600	800	200
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 3.2	ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭੋਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	...	2000	—	—
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 3.3	ਕੰਢੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੁਖੋ ਮਾਜਰੀ ਨਮੂਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	...	—	—	800
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 3.4	ਪਰਸਥਿਤਿਕ ਅੜਚਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਤਕਨਾਲੋਜੀ		—	—	—
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 3.6	1988 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ਟ ਹੋਈ ਖੇਤੀ ਭੋਂ ਤੇ ਰੇਤ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਕੀਮ	...	—	—	—
	ਜੋੜ	...	2600	800	1000

ਲੱਗ I

ਲਈ ਸਕੀਮ ਵਾਰ ਭੌਤਿਕ ਟੀਚੇ

(ਖੇਤਰ ਹੈਕਟੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ)

ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	ਬਨਸਪਤੀ ਢੰਗ	ਖੇਤਰੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ	ਹੇਠਲੀ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਧਰਾਤਲ ਹੇਠਲੀ ਤਹਿ ਕੱਢਣਾ	ਰੇਤ ਹਟਾਉਣਾ	ਸਿੰਚਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਕਨੀਕ	ਜਲ ਰਹਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ	ਕੁੱਲ ਜੋੜ
5	6	7	8	9	10	11	12	13
100	300	—	—	—	300	150	—	2450
1540	—	1200	1000	—	6000	1250	250	13240
—	—	—	—	—	—	—	—	800
—	—	—	—	—	—	750	—	750
—	—	—	—	10	—	—	—	10
1640	300	1200	1000	10	6300	2150	250	17250

ਅਨੁਲੱਗ II

ਮੱਦ ਵਾਰ ਭੌਂ ਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਆਣ ਕਾਰਜ

(1) ਭੌਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ... ਖੇਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਬੈਂਚ ਘਾਟ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿਛਾਉਣ ਵਰਗੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(2) ਵਾਟਰਸ਼ੈਡਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਖੁਰੌਨ ਵਾਲੀ ਭੌਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ... ਤੰਗ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਲਈ ਉਸ਼ ਤੇ ਘਾਹ ਆਦਿ ਲਾਉਣਾ ਵਰਗੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(3) ਜਲ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਤਕਨੀਕ ... ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹ ਆਦਿ ਲਾ ਕੇ, ਨਾਲੇ ਆਦਿ ਪੱਕੇ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਹਿਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਗਾਰ ਆਦਿ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਾਟਰ-ਸ਼ੈਡਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਖੇਤਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਲਈ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

(4) ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ... ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਹਿੰਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਰੋਕਣਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਂਕਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਸਲ ਨੂੰ ਔੜ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਛਿੜਕਾਓ ਤੇ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

(5) ਜ਼ਮੀਨ ਖੁਰਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਨਸਪਤੀ ਢੰਗ... ਟੈਰਿਸ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਬਨਸਪਤੀ ਜਲ ਮਾਰਗ ਬਣਾਉਣੇ, ਤੇ ਖੇਤੀਯੋਗ ਭੌਂ ਨੂੰ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਵਿਚ ਪੌਦੇ ਲਗਾ ਕੇ ਰੋਕਣਾ।

(6) ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ... ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪੰਪ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਥਾਂ ਲਿਜਾਣ ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।

(7) ਜਲ ਵਹਿਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਤੇ ਜਲ ਰਹਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ... ਤਲਾਬ ਬਣਾਉਣਾ। ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਲ ਵਹਿਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਚੁਕਣ ਲਈ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਖਾਰਾ ਹੈ।

(8) ਖੇਤਰੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ... ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਜ਼, ਤੇ ਉਪ-ਸ਼ਤਹੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ, ਛਾਣ ਬੀਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਯੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਤੇ ਅਰਧ ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਖਾਰ ਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ।

(9) ਹੇਠਲੀ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਧਰਾਤਲ ਰੇਠਲੀ ਤਹਿ ਕੱਢਕੇ ਭੌਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ... ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੱਧਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਤਹਿ ਕੱਢਣ ਲਈ ਯੋਗ ਤਕਨੀਕੀ ਸਾਧਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਾਉਣਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਔਜ਼ਾਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ।

(10) ਰੇਤ ਹਟਾਉਣਾ ... ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੇਤ ਆ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਖੁਰਣ ਕਾਰਣ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤ ਸਾਫ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ।

(11) ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਘੱਟ ਉਪਜਾਊ ਖੇਤਰਾਂ, ਜਿਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਸਿੰਚਾਈ ਤਕਨੀਕਾਂ ...
- (1) ਜਲ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀ ਥਾਂ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ।
- (2) ਉਪਲਬਧ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣਾ।
- (3) ਫਸਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭੌਂ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨਾ। ਦਰਜਾ ਬੰਦੀ ਕਰਨਾ, ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਵਰਖਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਖਾ ਤਕਨੀਕ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਨਮੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ।

(12) ਕੌਮੀ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ...
- (1) ਭੌਂ ਤੇ ਜਲ ਸੰਭਾਲ ਤਕਨੀਕ।
- (2) ਖੇਤੀ-ਵਣ ਪਾਲਣ।
- (3) ਖੇਤੀ ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ।
- (4) ਯੋਗ ਬਾਗਬਾਨੀ ਸਬੰਧੀ ਪੌਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਾਕਫੀਅਤ।
- (5) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਧਾਰ।

(13) ਪਹਾੜੀ ਖੱਡਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ... ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਰੇ ਹੋਏ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਖੱਡਾਂ ਤੇ ਖਾਈਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰਕੇ, ਖਾਈਆਂ ਪੂਰਕੇ, ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਬੂਟੇ ਲਗਾ ਕੇ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ

21.34 ਮਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਉਪ-ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 419.04 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਕੀਮਾਂ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਕਰੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇਨਫਰਾਸਟਰੱਕਚਰ ਫੈਸਲਿਟੀ "ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਜੋ ਕਿ ਉਪ ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :—

ਨਵੇਂ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ

21.35 ਰਾਜ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆਉਣ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਦੇਸੀ ਪਸ਼ੂਧਨ ਦੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਵਜੋਂ ਇਕ ਪੂਰਨ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤਕ 10.000 ਪਸ਼ੂਧਨ ਪਿਛੇ ਇਕ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਨਵੇਂ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਦਸ ਦਸ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਹਲੇ ਜਾਣਗੇ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ਜੋ 7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ 881 ਸੀ ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 901 ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਦਮੀਆਂ ਨੂੰ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋਣ। ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 57.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਪੌਲੀਕਲਿਨਿਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ:

21.36 ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਤਖਸ਼ੀਖ, ਇਲਾਜ ਤੇ ਸਰਜਰੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਹੁਭਾਂਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ 6 ਪੌਲੀ–ਕਲਿਨਿਕ ਖੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪੋਲੀਕਲਿਨਿਕ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਪੋਲੀਕਲਿਨਿਕ, ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਹੁਣੇ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੌਲੀਕਲਿਨਿਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 73.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪੋਲੀਕਲਿਨਿਕ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ ਪੋਲੀਕਲਿਨਿਕ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਸਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ:

21.37 ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੇ ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੋਹਲ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਵਿਚ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਕਾਫੀ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਿਆਰ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਿ ਹੁਣ ਦੀ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਅਥਾਰਟੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਪਸ਼ੂਧਨ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਕ੍ਰਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕਠਨਾਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਤੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤਰਾਬਰਤਾ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀਆਂ ਤੇ 5000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 52.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤਾਂ

21.38 ਦਿਹਾਤੀ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਅਮਲਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਪਿਛੇ ਤੱਤਕਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੇਸ ਅਣਗੋਲੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਕਾਨ ਉਪਲੱਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ 5,000 ਤੋਂ 10,000 ਤਕ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ 96 ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ 65 ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਸਤਸਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ 44 ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫਸਰਾਂ, 45 ਵੈਟਰਨਰੀ ਫਾਰਮਿਸਟਾਂ ਤੇ 7 ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ 52 ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫਸਰਾਂ 116 ਵੈਟਰਨਰੀ ਫਾਰਮਿਸਟਾਂ ਤੇ 154 ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਪੜਾ ਦਰ ਪੜਾ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਆਟਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 72 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ)ਖੁਦ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖਰਚਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ

21.39 ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ 152 ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਹਸ–ਪਤਾਲ ਤੇ 47 ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੈਟਰਨਰੀ ਫਾਰਮਿਸਟ ਤੇ ਦਰਜਾ 4 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਇਨਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫਸਰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ

ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਵੀ ਫੰਡ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 99.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਅਨੁਦਾਨ ਵਜੋਂ ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਅਨੁਦਾਨ ਵਜੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣੇ ਹਨ।

21.40 ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਸ਼ੂਧਨ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੀਆਂ ਵਹਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਸਬੰਧੀ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਤਜਵੀਜ ਵੀ ਹੈ ਕਿ 1991–92 ਤੋਂ ਅਗੇ ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ 7 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੇ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1991–92 ਵਿਚ ਕੱਟੀਆਂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਉਪਦਾਨ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ 7 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਪਦਾਨ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ 66⅔ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ 4 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ 32 ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੀਆਂ ਵੱਛੀਆਂ ਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ 45 ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 1991–92 ਵਿਚ 11,600 (8,800 ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੀਆਂ ਵੱਛੀਆਂ ਤੇ 2,800 ਕੱਟੀਆਂ)ਪਾਲਣ ਲਈ ਉਪਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਤੇ ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਯੂਨਿਟ ਖੋਹਲ੍ਹਣ ਲਈ ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 500 ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ 500 ਯੂਨਿਟ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 200 ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਯੂਨਿਟ ਜੋ 10 ਸੂਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ 5 ਸੂਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ।

ਬੁਚੜ ਖਾਨੇ

21.41 ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਬੁਚੜਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਬੁਚੜ ਖਾਨਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸੁਆਸਕਾਰੀ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਮੁਕਤ ਮੀਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਸਥਦਾਇਕ ਹਾਲਤ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਪਸ਼ੂ ਗੌਣ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਚੜ-ਖਾਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵੀ ਖਸ਼ਤਾ ਹਾਲਤਾ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਵਾਸਦਾਇਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੁਚੜਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਅਨੁਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਪੜਾ ਦਰ ਪੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇਕ ਬੁਚੜਖਾਨੇ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਦੋ ਹੋਰ ਬੁਚੜਖਾਨਿਆਂ (ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ) ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾਉਣਾ

21.42 ਵਾਧਾ ਦਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਸ਼ੂਧੰਨ ਦੇ ਜਲਦੀ ਵਧਣ ਫੁਲਣ ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੁਧ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਖੁਰਾਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਤਸ਼ਾਹਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ :—

1. ਕੰਪੋਜ਼ਿਟ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ 200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪਲਾਂਟ
2. ਚਾਰੇ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਉਤਸ਼ਾਹਨ ਦੇਣਾ।
3. ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿਲੋ ਪਿਟਸ 800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਟ
4. ਫਾਰਮਰਜ਼ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ 200 ਰੁਪੈ ਪ੍ਰਤੀ ਕੈਂਪ
5. ਸਪਲਾਈ ਆਫ ਸਕੈਥੀਜ਼ 50 ਰੁਪੈ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੈਥੀ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 11.00 ਲੱਖ ਰੁ: ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ

21.43 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਉਪ-ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 77.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਥੱਲੇ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

4. ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਪਾਰਕ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਰਾਹੀਂ ਨੌਜਵਾਨ, ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ

21.44 ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਡੇਰੀ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। 1990-91 ਅਤੇ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਸਾਲ 1300 ਡੇਰੀ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 8511 ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ 4164 ਡੇਰੀ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

21.45 ਵਰਤਮਾਨ ਤਿੰਨ ਖੇਤਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਜੋ ਬੀਜਾ (ਲੁਧਿਆਨਾ) ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ (ਬਠਿੰਡਾ) ਅਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਫਗਵਾੜਾ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਵਿਖੇ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਮਲੇ ਤੇ ਨਿਮਨ ਉਪਦਾਨ ਪ੍ਰੇਰਨਾਵਾਂ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 60.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

(i) ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫਾ 200 ਰੁਪਏ

(ii) ਆਮ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਤਪਾਦਨ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ 5 ਲਵੇਰੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਸਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈ।

(iii) ਉਪਦਾਨ ਅਰਥਾਤ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ 2/3 ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ।

ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਲਵੇਰੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਐਪਰ/ਵਿਆਜ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ।

1. ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖ–ਲਾਈ ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ।

21.45 ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਸ਼ੂ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਨਾਉਂਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਲ 1990–91 ਅਤੇ 1991–92 ਵਿਚ 12000–12000 ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਡੇਰੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ 12200 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਟੀਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 18518 ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਰੋਜ਼ਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਲਈ 40 ਰੁਪਏ ਵਜੀਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਾਉਣ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਕਰਵਾਉਂਣ, ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਰੁਪ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਡੇਰੀ ਫਾਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਫੇਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 17.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਟੱਡੀ ਟੂਰ ਲਈ ਲਾਗਤ ਰੋਪੜ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ

21.41 ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਅਧੀਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 138.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਂਣ ਲਈ ਇਹ ਸਕੀਮ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਕਰੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇਫਰਾਸਸਟਰਕਚਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਲਾਈਆ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆ ਹਨ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ :—

ਮੱਛੀ ਫਾਰਮ/ਮੱਛੀ ਨਰਸਰੀਆਂ (ਨਵੀਆਂ /ਵਰਤਮਾਨ)

21.48 ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ 4 ਨਵੇਂ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੂੰਗ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਖੋਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਅਗਾਂਹ–ਵਧੂ ਤਕਨੀਕ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ 11 ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮਾਂ ਤੇ 11 ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਨਰਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਹੈ। 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 78.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ/ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਤੀਬਰ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ

21.49 ਪੇਂਡੂ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਤੇ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 1990–91 ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਧਿਕ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 'ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ/ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ' ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 6,250 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਤਲਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 2,500 ਰੁਪਏ ਵਰਤਮਾਨ/ਇਕ ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤਲਾਬਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 200 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੱਛੀ ਪਾਲਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1991–92 ਲਈ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦ ਕਿ 1990–91 ਵਿਚ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ 7.88 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਕ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਸੀਆਂ (ਐਫ. ਐਫ.ਡੀ.ਏ.) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

21.50 ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜਲੰਧਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਛੇ ਐਫ. ਐਫ. ਡੀ.ਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਛੇ ਹੋਰ ਐਫ. ਐਫ.ਡੀ.ਏ. ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਰੋਪੜ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵਰਤਮਾਨ ਤਲਾਬਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਉਪਦਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ 4,000 ਰੁਪਏ ਐਫ.ਐਫ–ਡੀ.ਏ. ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ, ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ, ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਤੇ ਵਧਾਏ ਗਏ ਸਟਾਫ ਤੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਦਾ ਬਾਕੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਹਰ ਐਫ.ਐਫ.ਡੀ.ਏ. ਵਿਚ 50 ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਧਿਕਤਕ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ 61.21 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਅਮਲੇ ਦਾ ਖਰਚਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

21.51 ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਉਪ–ਮੱਦ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਧੀਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਸਕੀਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ (ਸਮੇਤ ਉਪਬੰਦਾਂ ਦੇ) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨਾਲ ਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜੰਗਲ

21.52. ਰਾਜ ਵਣ–ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਾਰਣ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਤੇ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਮਲਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੂਰ–ਦਰਾਜ਼ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਝੜ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਚਿਤ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਆਇਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਲਈ "ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ" ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991–92 ਵਿਚ ਅਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ

21.53 ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਹੋਣਾ ਇਕ ਉਨਤਸ਼ੀਲ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਭਰਵੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ। ਛੇਵੀਂ ਅਤੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉ ਪਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ./ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ./ਆਰ. ਐਲ. ਈ. ਜੀ. ਪੀ. ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1 ਅਪਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ./ਆਰ. ਐਲ. ਈ. ਜੀ. ਪੀ. ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਾਲ 1989-90 ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮੀਹੀਣ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ।

21.54 ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ 'ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਉਤਪਾਦਕ ਸਕੀਮਾਂ', 'ਅਧੀਨ ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ., ਦਵਾਕਰਾ, ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ, ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ/ਪੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰੋਗਰਾਮ-ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ/ਉਜਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। 'ਖੇਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੀਮਾਂ' ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਰੋਗਰਾਮ, 'ਟਰਾਈਸਿਮ' ਥਲੇ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਸਿਖਲਾਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਵੀ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕੁੱਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ. ਅਤੇ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਧਾਰਿਕ ਸੰਰਚਨਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਨ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕੇ।

21.55 ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 1730.74 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿੱਚ 2071.41 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਵਰਣ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

ਲਾਭਪਾਤਰ ਉਤਪਾਦਕ ਸਕੀਮਾਂ :

ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.)

21.56 ਇਹ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਗਰੀਬ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਪਰਿ-ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 4,800 ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੀਲਾ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ $33\frac{1}{3}\%$ ਤਕ ਦੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਮ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਅਗਵਾਈ ਲੀਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਇਕ ਉਦਯੋ-ਗਿਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਮ ਵਰਗ ਲਈ ਆਰ-ਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਸੀਮਾਂ 3,000 ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸੀਮਾਂ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੈ। 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ, ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੇ 2.01 ਲੱਖ ਨਵੇ ਅਤੇ 1.55 ਲੱਖ ਪੁਰਾਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 10.82 ਪਹਿਚਾਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 5.97 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

21.57 ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਰੱਖੇ ਗਏ 542.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 25,500 ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ 600.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਉਤਨੀ ਹੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1991-92 ਵਿਚ ਡੀ. ਆਰ. ਡੀ. ਏ. ਤੋਂ 19.20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਸਕਣ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਅਤੇ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ. ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ 1 ਅਪਰੈਲ, 1988 ਤੋਂ ਗਰੁੱਪ ਬੀਮਾਂ ਸਕੀਮ ਵੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਚਿਆ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਡੀ.ਡਬਲਿਯੂ. ਸੀ. ਆਰ.ਏ)

21.58. ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਉਂਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਿਲ ਰਹੇ ਇਸ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ (ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ. ਆਰ.ਏ.) ਲਈ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੌਮੀ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਿਤੰਬਰ 1982 ਵਿੱਚ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਮਦਨ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਚਾਲੂ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਮਅੰਗੀ ਗਰੁਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ। ਇਹਨਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ:—

1. ਇੰਨਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬੱਧ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2. ਇਹ ਗਰੁੱਪ ਸੰਗਠਿਤ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚੰਗੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨਗੇ।

3. ਜਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਕੰਮ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਯੋਗ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4. ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਤੇ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਰੀਰਕ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਉਣਾ।

21.59. ਇਹ ਸਕੀਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ 1984–85 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ ਫੰਡ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਅਸਲ ਵਿਚ 1985-86 ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ (1985—90) ਦੌਰਾਨ 57.01 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ 1,078 ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1987-88 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਕੋਈ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991–92 ਲਈ 22.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ 448 ਗਰੁੱਪਾਂ ਲਈ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਸਹਾਇਤਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂਨੀਸੈਫ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਮਲੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਦੁੱਕੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਤ ਤਕ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਰਥਾਤ ਬਠਿੰਡਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ 1988–89 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ, ਬਾਲਵਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ

21.60. ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਦੋ ਸਕੀਮਾਂ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬਚਿਆਂ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ-ਦਸਤਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਦੇ 12,188 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ 1989–90 ਤਕ 11,496 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਔਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜੜੋ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਦੇ ਢੰਗ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ।

21.61. 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 25.68 ਲਖ ਰੁਪਏ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਪਧਰ ਤੇ ਸੀ.ਡੀ 2.3 ਸਕੀਮ "ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ" ਅਧੀਨ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਨੂੰ ਸੀਡ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਸੀਡ ਰਕਮ 5,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲ ਸਾਲਾਨਾ ਸੀ ਉਹ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵਧਾ ਕੇ 15,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮਾਨ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 25 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵਧਾ ਕੇ 50 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਨ ਭੱਤਾ 25 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 30 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਦਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਸਾਬਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਚਮੜੇ ਦੇ ਪਰਸ ਅਤੇ ਬੈਗ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਖੇਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਸਵੈਟਰ, ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਕਢਾਈ ਦਾ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਕੁਝ ਮਹਿਲਾਂ ਮੰਡਲਾਂ ਨੇ ਅਗਾਂਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਜਕ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਮਿਆਨੇ,

ਭਾਂਡੇ ਆਦਿ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀਆਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲਵਾੜੀ, ਘਰੇਗੀ ਬਗੀਚਾ, ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੱਦ	ਸਲਾਨਾਂ ਯੋਜਨਾ (1991–92)
1	2
(ੳ) ਮਹਿਲਾਂ ਮੰਡਲਾਂ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ 15,000 ਰੁਪਏ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਕਵੀਟੀ 118 ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਲਈ (ਇਕ ਪ੍ਰਤੀ ਬਲਾਕ ਸਲਾਨਾ) ...	17.70
(ਅ) ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ... ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮਾਨ ਭੇਟਾ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ ਵਿਚ 118 ਬਲਾਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬਲਾਕ ਦਸ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਲਈ ਹੈ।	7.08
(ੲ) 3000 ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ... ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ 30 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ	0.90
ਜੋੜ ...	25.68

21.62. ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 14.16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੀਡੀ.2.4 "ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ" ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਾਸਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਸਿਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਪੇਂਡੂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਲਵਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਮਾਨ, ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 354 ਬਾਲਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਖਿਡੌਣੇ ਆਦਿ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸੇਵਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੇਵਕਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀ ਨਰਸਰੀ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਸਕਣ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਚਾਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਔਜ਼ਾਰ ਆਦਿ ਜਿਹਾ ਸਾਜ਼–ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਮੱਦਦ ਮੌਜੂਦਾ 200 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧਾ ਕੇ 500 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਸਤਕਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰ ਪੇਂਡੂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲਾਈ, ਕਢਾਈ, ਕੇਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜ, ਗੁੱਡੀਆਂ ਬਨਾਉਣ ਆਦਿ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਦਿਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :—

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ (1991–92)
1	2
(ੳ) 354 ਬਾਲਵਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ, ਇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚ 3 ਬਾਲਵਾੜੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਲਵਾੜੀ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ...	3.54
(ਅ) 472 ਦਸਤਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ...	4.72
(ੲ) ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ 118 ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਬਲਾਕ ਦੇ 10 ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ 500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ...	5.90
ਜੋੜ ...	14.16

ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ

21.63. 6ਵੀਂ ਅਤੇ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੌਮੀ ਪੇਂਡੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਨ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ) ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਬੇਜ਼ਮੀਨਿਆਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਰ.ਐਲ.ਈ.ਜੀ.ਪੀ.) ਨੂੰ 1 ਅਪਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ' ਨਾਂ ਦੇ ਇਕੋ ਇਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 80:20 ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੋਹਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਸਿਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦਾ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇੰਦਰਾ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਰਖਕੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿਸਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੰਤਰ ਬਲਾਕ/ਪਿੰਡ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ/ਸੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁਣਗੇ। ਇਹ ਅਨਾਜ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਲੋਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 80:20 ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੰਮ ਬਦਲੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਹਾੜੀ 1.5 ਕਿਲੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

21.64. ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਿੱਖਿਅਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੀਬੀ-ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥਲਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪੂਰਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸੀਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਆ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

(ੳ) ਮੁਢਲੇ ਮਨੋਰਥ :

ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ/ਅਲਪ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਲਗੇ ਹੋਏ ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦ ਕਰਨਾ।

(ਅ) ਸੈਕੰਡਰੀ ਮਨੋਰਥ :

(i) ਗਰੀਬੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮੁਦਾਇਕ ਸੰਪਤੀ ਬਨਾਉਣਾ ਪੇਂਡੂ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਨਾਉਣਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(ii) ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ।

21.65. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥਲਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੌਕੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਡਰਾਫਟ ਅਗਵਾਈ ਲੀਹਾਂ ਮੈਨੂਅਲ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਲਈ ਸੈਕਟਰਵਾਰ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

(1) 'ਇੰਦਰਾ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ' ਲਈ ਰਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਜੋ ਵਖਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਡੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ 'ਇੰਦਰਾ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ' ਅਧੀਨ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਟਿਕੱਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈ ਰਕਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਮਨ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :—

(i) ਸਾਲਾਨਾ ਟਿੱਕਣ ਦਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਦਾ ਭਾਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖਰਚ ਲਈ।

(ii) ਸਾਲਾਨਾ ਟਿੱਕਣ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਦਾ ਭਾਗ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਖਰਚ ਲਈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਬਾਕੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਤ-ਖੰਡ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :—

(ੳ) ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ	35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
(ਅ) ਸਮਾਜਕ ਵਣ-ਪਾਲਣ ਕਾਰਜ	25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
(ੲ) ਦੱਸ ਲੱਖ ਖੂਹ ਸਕੀਮ ਸਹਿਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ-ਪਾਤਰ ਸਕੀਮ	15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
(ਸ) ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸਹਿਤ ਹੋਰ ਕਾਰਜ	25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

21.66. ਪੰਚਾਇਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ :—

(i) ਸਾਲਾਨਾ ਟਿੱਕਣ ਦਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖਰਚ (ਇਸ ਵਿਚੋਂ 1/5 ਭਾਗ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ)

(ii) ਸਾਲਾਨਾ ਟਿੱਕਣ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਖਰਚ।

21.67. ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਪੱਧਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸਤੋਂ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਤ-ਖੰਡ ਸਬੰਧੀ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਟਿੱਕਣ ਦਾ ਕੇਵਲ,15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਉਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ ਰਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21.68. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ,ਪੜਚੋਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਡੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ./ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਉਤਰਦਾਈ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸਾਮਾਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੇਂਡੂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਂਡੂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਹੋਣ-ਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਗ-ਰਾਨੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਲਾਕ ਏਜੰਸੀਆਂ/ਡੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

21.69. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 400.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 328.89 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਏਗੀ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ 1990-91 ਦੇ 36.11 ਲੱਖ ਕੰਮ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1991-92 ਵਿਚ 36.36 ਲੱਖ ਕੰਮ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋਣਗੇ।

21.70. ਐਨ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ./ਆਰ ਐਲ.ਈ.ਜੀ.ਪੀ./ਜੇ. ਆਰ ਵਾਈ-ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਜੇ.ਆਰ.ਵਾਈ ਲਈ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਦੇ ਟੀਚੇ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ

ਸਾਰਣੀ 3.4 : ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ

ਸਕੀਮ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	1985-86		1986-87		1987-88		1988-
	ਖਰਚਾ	ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਖਰਚਾ	ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਖਰਚਾ	ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਖਰਚਾ
1	2	3	4	5	6	7	8
(ੳ) ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ. (ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਹਿਤ)							
1 ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ. 1.1 ਫਾਰਮ ਵਣ-ਪਾਲਣ	157.61	11.48	91.20	6.89	126.23	7.26	198.78
2. ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ. 2.1 ਗਲੀਆਂ ਦਾ ਪੱਕਿਆ ਕਰਨਾ, ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ	600.12	15.86	337.00	12.15	379.50	11.35	734.90
ਜੋੜ (1+2)	757.73	27.34	428.20	19.04	505.73	18.61	933.68
(ਅ) ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ (ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਹਿਤ)	—	—	—	—	—	—	—

1991-92 ਦੇ ਦੌਰਨ ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ./ਜੇ..ਆਰ. ਵਾਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ/ਟੀਚੇ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

89	1989-90		ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ		1990-91		1991-92	
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਖਰਚਾ	ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਖਰਚਾ	ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਟੀਚਾ	ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਟੀਚਾ	ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)
9	10	11	12	13	14	15	16	17
7.37	—	—	573.82	33.00	—	—	—	—
15.51	—	—	2,051.52	54.87	—	—	—	—
22.88	—	—	2625.34	87.87	—	—	—	—
—	1,621.02	34.23	1,621.02	34.23	1,675.65	36.11	2,000.00	36.36

ਸਾਰਣੀ 3.5 : 1984-85 ਤੋਂ 1988-89 ਦੌਰਾਨ ਆਰ. ਐਲ. ਈ. ਜੀ. ਪੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ/ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਾਲ		ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੰਡ			ਅਸਲ ਖਰਚ	ਟੀਚਾ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਖ ਦਿਨ)
		ਨਕਦ	ਅਨਾਜ ਦੀ ਕੀਮਤ	ਕੁੱਲ			
1		2	3	4	5	6	7
1984-85	...	540.00	—	540.00	—	20.41	20.95
1985-86	...	555.00	107.72	662.72	714.36	17.54	20.69
1986-87	...	477.00	154.22	631.22	575.40	15.00	18.02
1987-88	...	509.00	138.87	647.87	647.87	19.57	20.73
1988-89	..	678.50	—	678.50	803.37	15.58	18.82

ਖੇਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੀਮਾਂ

ਟਰਾਈਸਿਮ

21.71 ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹੈ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ । ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਇਸ ਧਾਰਨਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਟਰੇਡਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ , ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਰਾਮ ਸੇਵਕ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀ-ਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਗਠਨ । ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਢੰਗ ਸਥਾਨਕ ਸੇਵਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ , ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ ਕਾਰੀਗਰਾਂ, ਦਸਤ-ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਪੁੰਨ ਕਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਤਜਵੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 68.54 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਰਚਨਾ ਹੋਰ ਪਕੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 8.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨਾ, ਨਾਲੀਆਂ ਬਨਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਕਰਨਾ :

21.72 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1973-74 ਵਿਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਪ੍ਰੋਗ-ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨਾ, ਨਾਲੀਆਂ ਬਨਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਕਰਨਾ, ਸੀ । 1979-80 ਤਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ 2.70 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ । 6ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 22.02 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 17.54 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕੰਮ ਲਈ ਭੋਜਨ/ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ. (ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਹਿਤ) ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ । 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸਾਧਾਰਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 19.97 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ. (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਹਿਤ) 20.52 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਕੀਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 82.75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਨ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਫੰਡ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਰਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ।

21.73 ਰਾਜ ਦੇ 12183 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ 8,716 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 1,161 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤੇ 7555 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਅਜੇ 3,472 ਪਿੰਡ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣੇ ਹਨ । ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਛੱਪੜਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੇੜਿਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਔਸਤ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚਾ 2.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਵਾਧੂ ਖਰਚਾ 0.30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਉਂਦਾ ਸੀ । ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵੱਧਣ ਨਾਲ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ 3.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਲਈ 0.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਫਿਰਨੀ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਲਈ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ । ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਬਕਾਇਆ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੰਨਿਆਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

(ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ)

(i)	ਜਿਨ੍ਹਾਂ 7555 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅੰਸ਼ਿਕ ਕੰਮ ਹੋਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ, ਪ੍ਰਤੀ ਪਿੰਡ 2.33 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਔਸਤ ਦਰ ਨਾਲ।	177.54
(ii)	ਜਿਨ੍ਹਾਂ 3,472 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿੰਡ 3.10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ	107.63
(iii)	12188 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿੰਡ 0.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ।	60.94
(iv)	12188 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰਨੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿੰਡ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ	121.88
	ਜੋੜ ...	467.99

21.74 "ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ, ਨਾਲੀਆਂ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਗੰਦਾ ਜਲ ਨਿਕਾਸ਼ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲਾਂ 467.99 ਕਰੋੜ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਗਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਜਾਣ ਕਾਰਨ 1222.45 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ । ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਚੋਖੀਆਂ ਉਲਝਣਾ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੜਾਅ ਵਾਰ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਜਨ-ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ. ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਰਕਮਾਂ 1 ਅਪਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਉਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 580.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 400 ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 688.16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵੱਲੋਂ

25% ਰਕਮ ਦਾ ਨਕਦ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਭਰਨ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਸਵੈ-ਇੱਛਿਤ ਸ੍ਰਮ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ।

ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਆਮਦਨੀ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ :—

21.75 ਇਹ ਸਕੀਮ ਰਾਜ ਵਿਚ 1957-58 ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਸੀ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਆਮਦਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਣ । ਸਾਲ 1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 2,727 ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ 767.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ੇ ਉਤੇ 3% ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਵਿਆਜ ਲਗਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ 15 ਸਾਲਾਂ ਅੰਦਰ ਮੋੜਨਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਐਪਰ ਸਰਹੱਦੀ ਅਤੇ ਨੀਮ-ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਛੋਟ ਸੀ । ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਸੀਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੋਣ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ. 1991-92 ਤੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ । ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਇੱਛੁਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ, ਵਿਆਜ ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਜ਼ ਦੇ ਉਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ 3% ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਵਿਆਜ਼ ਤੋਂ ਉਪਰ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ । ਸਰਹੱਦੀ ਅਤੇ ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਪਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟਾਂ ਵਿਆਜ਼ ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਜਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੋਪਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਬੈਂਕ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੁਆਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਹਨਾਂ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਧਾ ਸਕਣ ਤੇ ਉਹ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਹਾਲ :

21.76 ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ , ਪੰਚਾਇਤ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ/ਭਾਈਚਾਰਕ ਹਾਲ ਲਈ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲਾਗਤ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ । ਹੁਣ 8ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪਚਾਇਤ ਘਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸੋਧ ਕੇ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਖ਼ਰਚ ਦਾ 75% ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਜੋਂ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 25% ਖ਼ਰਚ ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤ ਕਰੇਗੀ । ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

21.77 ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ, ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ, ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਸਾਲ 1952 ਤੋਂ 1965-66 ਤੱਕ ਭਾਈਚਾਰਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 5,328 ਭਾਈਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸਨ । ਇਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ 1,494 ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਉਸਾਰੇ ਸਨ । 1989-90 ਤੱਕ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਰਕਮਾਂ ਨਾਲ 1589 ਹੋਰ ਪਚਾਇਤ ਘਰ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ 10,953 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਜੇ ਵੀ 2,542 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਉਸਾਰਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 48.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 75 ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ।

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾ :

21.78 "ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ" ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਸਕੀਮ ਜਿਹੜੀ 1979-80 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚਾ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਖੁਦ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨ ਵਾਸਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗੀ ਜਿੰਨੀ ਰਕਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 6,057 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 1991-92 ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ । ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 300 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੀਆਂ।

ਇਤਿਹਾਸਿਕ/ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਤੀਆਂ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ :

21.79 ਇਹ ਸਕੀਮ 1979-80 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੰਤਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ/ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡਾਂ

ਦਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਢੰਗ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ 61 ਪਿੰਡ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 68.88 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ । ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 7.51 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 10 ਪਿੰਡ ਲਏ ਜਾ ਸਕਣ ।

ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਰਖਣ ਦੀ ਸਕੀਮ :-

21.80 ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਗੰਧਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਚਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੰਮਿਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :-

(i) ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਛੱਪੜਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ (ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁੰਘਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ)

(ii) ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡ ।

(iii) ਖਾਦ ਦੇ ਪੱਕੇ ਖੱਡੇ; ਅਤੇ

(iv) ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਦੇਹਾਤੀ ਕੇਂਦਰ ।

21.81 ਪਹਿਲੇ ਚਰਣ ਹੇਠ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਛਪੜਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਤਲਾਬ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ , ਜਿਸ ਨਾਲ ਛੱਪੜਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਲੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ । ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਛੱਪੜਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲੋੜ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੁਝ ਪੁਟਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਵਾਤਾਵਰਨ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭੂਮੀਹੀਨ ਪੇਂਡੂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸਤੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਛੱਪੜ ਲੱਗਭੱਗ 0.90 ਲੱਖ ਤੋਂ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । 1991-92 ਲਈ 24 ਪਿੰਡ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ । ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਦੁਆਲੇ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਚਰਣ ਹੇਠ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਛਾਂ ਦਾਰ ਦਰਖਤ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 1991-92 ਲਈ 500 ਪਿੰਡ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ । ਪ੍ਰਤੀ ਪਿੰਡ 0.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਮਾਲੀਆਂ ਵਿਭਾਗ ਮੁਰੱਬਾਬੰਦੀ ਸਮੇਂ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਟੋਏ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਟੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਟੋਏ ਮੱਛਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੋਗਤਾਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਚਰਣ ਅਧੀਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉਤੇ ਪੱਕੇ ਟੋਏ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੋਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਾਲਤੂ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ । ਇਕ ਪਿੰਡਚੋਂ 10 ਤੋਂ 15 ਇਕਾਈਆਂ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਿੰਡ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ 5,000 ਰੁਪਏ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚ ਆਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਚੌਥੇ ਚਰਣ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਡ ਪਰਿਸ਼ਦ ਜੋ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇਕੋ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਦਿਹਾਤੀ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਦੇਹਾਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਦਿਹਾਤੀ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਸਬੰਧੀ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਕਲਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੇਹਾਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਜ਼-ਸਮਾਨ, ਖੇਡ-ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸਬ-ਜੂਨੀਅਰ/ਜੂਨੀਅਰ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਨਤੀਜੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ । ਇਹ ਸਕੀਮ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਪੜਾਅ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਥੇ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਲਗਭਗ 5 ਕੇਂਦਰ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ ।

21.82 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 80.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖ਼ਰਚ ਦਾ ਉਪਬਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ-ਸਕੀਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦਾ ਤਜਵੀਜ਼ਿਆ ਖਰਚ
1. ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਛਪੜਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ (24 ਪਿੰਡ) ...	20.00
2. ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਵਿਖੇ ਸ਼ੈਡ ਅਤੇ ਚਾਰਦਿਵਾਰੀ (500 ਪਿੰਡ)	20.00
3. ਰੂੜੀ ਲਈ ਪਕੇ ਖੱਡੇ (20 ਪਿੰਡ) ...	20.00
4. ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਦਿਹਾਤੀ ਕੇਂਦਰ (5 ਕੇਂਦਰ) ...	20.00
ਜੋੜ ...	80.00

ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ.)

21.83 ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1986-87 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਲਾਕ ਲੈਵਲ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਖਪਤ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

21.84 ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਅਗਵਾਈ ਲੀਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੰਤਵ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਆਈ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਦੋ ਬਲਾਕਾਂ ਖਰੜ ਅਤੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੰਗ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਖੱਪੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਧਾਰੇ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਸੋਲਰ ਵਾਟਰ ਹੀਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ, ਬਾਇਓ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟਸ, ਸੂਰਜੀ ਜਲ ਗਰਮਾਉਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਸੂਰਜੀ ਕੁਕਰ, ਸੂਰਜੀ ਫੋਟੋ ਵੋਲਟਿਕ ਲਾਈਟਸ ਆਦਿ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਆਈ, ਇਹ ਜਿਲਾ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਬਲਾਕ ਮਾਜਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਕੋਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਸੁਧਾਰੇ ਹੋਏ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵੱਧਦੀ ਗਈ ਇਹ ਜਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਦੋ ਬਲਾਕਾਂ ਬਸੀ ਪਠਾਣਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਤਕ ਸਾਲ 1986 ਤੋਂ 1990 ਤੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਛੇ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ. ਅਧੀਨ 97 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਗਏ ਹਨ।

21.85 ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਨਾਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦੋ ਬਲਾਕ ਨਵੇ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਾਧਨਾਂ ਜਿਵੇ ਕਿ ਸੁਧਾਰੇ ਹੋਏ ਕੈਰੋਸੀਨ ਸਟੋਵ, ਸੁਧਾਰੇ ਹੋਏ ਬਿਨਾ ਧੂੰਏ ਦੇ ਚੁਲੇ, ਪਰੈਸ਼ਰ ਕੁਕਰ, ਪਵਰ ਸੇਵਰ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟਰਿਕ ਰੋਡ ਦੀ ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਆਉਂਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਹਰੇਕ ਜਿਲੇ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬਲਾਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾ ਦੀ ਰੋਕ

21.86 ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਦੇ 1991-92 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ 8515.63 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 782.68 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਸਕੀਮਾਂ ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਾਣੇ ਹਨ:—

ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਸਦੀਵੀਂ ਸਿੰਜਾਈ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ :

21.87 ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਸਦੀਵੀਂ ਸਿੰਜਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਦੀਵੀਂ ਸਿੰਜਾਈ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਲ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਵੀ ਦੇ 1.93 ਐਮ.ਏ.ਐਫ. ਜਲ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 233 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਵੱਧ ਸਿੰਜਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਗਲੇਰੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 232.94 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ 31 ਮਾਰਚ,1990 ਤਕ 852.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਇਸ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਹੈ।

ਆਰ.ਡੀ.110780-ਆਰ ਮੁੱਖ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਆਰ.ਡੀ 0.58000 ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਭੌਂ ਸੁਧਾਰ ਜਲ–ਮਾਤਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

21.88 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੁੱਖ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸੈਦੋਂਕੇ ਅਤੇ ਨਿਜ਼ਾਮਵਾਰ ਰਜਵਾਹਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ 9559 ਏਕੜ ਸੀ.ਸੀ.ਏ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਲਗਭਗ 17 ਕਿ.ਮੀ. ਦੇ ਸੰਗਠਿਤ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 16 ਨੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੂਣੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1991–92 ਲਈ 13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਨੰਦਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਲਿਫਟ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ:

21.89 ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਖਰਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੰਜਾਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਬਾ ਉਪਜਾਊ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਮੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿੰਨ ਲਿਫਟ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 47.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1990-91 ਦੇ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹੈ।

30345/ਆਰ ਨਿਜ਼ਾਮਵਾਹ ਰਜਵਾਹੇ ਤੋਂ ਆਰ ਡੀ-0-18000 ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਨਿਧਾਨਾ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

21.90 ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 1991–92 ਲਈ 6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਰ ਡੀ 42490/ਐਲ ਰਾਉਂਟਾ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਨਵੇਂ ਪੱਕੇ ਆਰ.ਡੀ. ਅਕਲਿਆਂ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

21.91 ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਆਰ ਡੀ 42490/ਐਲ ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਰਾਉਂਟਾ ਰਜਵਾਹੇ ਦੀ 1,720 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। [illegible] ਹੈ।

ਜੈਤੋ ਰਜਵਾਹੇ ਦੇ ਆਰ ਡੀ58212/ਐਲ ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਪੱਕੇ ਅਬਲ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

21:92 ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ 2513 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਕੋਟਲੀ, ਅਬਲੂ, ਦਲੂਆਣਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ 52.68 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਹੈ। ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ 370 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿੰਜਾਈ ਕਰੇਗਾ।

ਮਹਿਮਾ ਮਾਰਾ ਸੂਆਂ ਤੋਂ ਕੋਟ ਭਾਈ ਰਜਵਾਹੇ ਦੇ ਆਰ ਡੀ 8500/ ਆਰ ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਲਿੰਕ ਉਪ–ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

21.93. ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 1.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੇ 300 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸਿੰਜਾਈ ਕਰੇਗਾ।

ਕਾਸੂ ਬੇਗੂ ਰਜਵਾਹੇ ਦੇ ਆਰ ਡੀ 10500/ਐੱਲ ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਭੰਗਰ ਸ਼ਕੂਰ ਭੌਂ ਸੁਧਾਰ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਮਾਰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

21.94 ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਗੰਲੇਵਾਲਾ ਰਜਵਾਹੇ ਦੇ ਜੀਤ ਰਜਵਾਹੇ ਅਤੇ ਸੱਪਾਂਵਾਲੀ ਸੂਏ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦੇ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 6 ਪਿੰਡਾਂ ਕਾਬੂਲ ਵਾਲਾ, ਕਾਲਾਟੋਲਾ, ਗੰਲੇਵਾਲਾ ਆਦਿ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਲੂਣੇ ਅਤੇ ਖਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ 10 ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ, ਮਿਸ਼ਰੀਵਾਲਾ, ਸ਼ਕੂਰ, ਭੋਗਰ ਆਦਿ ਦੀ ਭੋਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। 1991–92 ਲਈ 36.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰਖੀ ਹੈ।

9. ਹੜਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ

21.95 ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਵੀ, ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ ਸਦੀਵੀਂ ਦਰਿਆ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਗੈਰ ਸਦੀਵੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਵਾਲਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਕਈ ਚੋ ਹਨ। ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲ ਨਕਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਲ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 1991–92 ਲਈ 525 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿਲੇ ਪਧਰ ਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼ਕਤੀ

ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀ ਕਰਣ :

21.96 ਹੁਣ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਸਮੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਟੀਚੇ ਨਿਮਨ ਹਨ :–

(1) ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ/ਪੰਪਿੰਗ ਸੈਟਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀਕਰਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਇੰਜਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ ਲਾਉਣਾ।

(2) ਵਾਢੀ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀਕਰਣ।

(3) ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਰਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਸੁਧਾਰ।

ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀਕਰਣ :

21.97 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ 5,65,092 ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਪੈਂਡਿੰਗ ਅਰਜੀਆਂ 2.5 ਲੱਖ ਹਨ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 20 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 18,000 ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 30,000 ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 30,000 ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ 50.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 15.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰੇਗੀ।

ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ

ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ (ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਈਜ਼) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

21.98 ਬਾਇਉਗੈਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਪੁਨਰਗੇੜ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਿਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵਣ ਧਨ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਜਲਾਉਣ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਣ ਸੜਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਸਾਫ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ, ਰੌਸ਼ਨੀ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਖੇਤ-ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖਾਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

21.99 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਾਇਉਗੈਸ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਜੋਂ 6ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਸੈਂਟਰਲ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਰਾਹੀਂ ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ (ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਈਜ਼) ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1982-83 ਤੋਂ ਸਾਂਝੇ ਆਧਾਰ ਨਮੂਨੇ ਤੇ ਅਪਣਾਈ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਊਰਜਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਊਰਜਾ ਦਾ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਸਾਧਨ ਵਿਭਾਗ ਉਪਦਾਨ, ਦਿਹਾਤੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਾਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ, ਦਿਹਾਤੀ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ 5 ਖੇਤਰੀ ਅਮਲੇ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਅਮਲੇ ਦਾ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਖਰਚ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ 7 ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਵਲ ਖੇਤਰੀ ਅਮਲੇ ਦਾ ਹੀ ਖਰਚ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਅਮਲਾ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਤਕਨੀਕੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਬਾਇਉ-ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਉਪਦਾਨ ਅਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਹਿਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਜਾਂ ਤਕਨੀਸ਼ਨਾ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਹਿਤ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਤੋਂ ਉਤਪਾਦਨ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਥਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

21.100 ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 9632 ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 13,000 ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 2400 ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ 1991-92 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ ਰਾਜ ਹਿਸੇ ਵਲੋਂ 12.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਮੂਹਕ/ਸੰਸਥਾਨਕ ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ :

21.101 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਾਲਣ ਦੀ ਥੁੜ ਹੈ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਗੋਬਰ ਪਾਥੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਹਾਤੀ ਚੁਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਲਣ ਵਜੋਂ ਜਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਧੂੰਏਂ ਭਰਿਆ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮੂਹਿਕ/ਸੰਸਥਾਨਕ ਬਾਇਉਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਗੋਬਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਲ-ਮੂਤਰ ਦੀ ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਸਾਧਨ ਵਿਭਾਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਮੂਹਕ/ਸੰਸਥਾਨਕ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 90% ਅਤੇ 70% ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਉਪਦਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ, ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਮੂਹਿਕ/ਸੰਸਥਾਨਕ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟਸ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ' 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ 105 ਪਲਾਂਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਲਾਂਟ 6500 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ 20,000 ਕਿਊਬਕ ਮੀਟਰ ਬਾਇਓਗੈਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂ ਗੋਬਰ ਦੀ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸਾਫ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਘੋਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕੀਤਾ ਪਸ਼ੂ ਗੋਬਰ ਖਾਦ ਵਜੋਂ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੂਹਰਾ ਲਾਭ ਹੈ।

21.102 ਪਸ਼ੂ ਗੋਬਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਰਤੋਂ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹਿਕ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਜਮਾਲਪੁਰ ਅਵਾਨਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੀ. ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਹ ਪਲਾਂਟ 300 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ 980 ਕਿਊਬਕ ਮੀਟਰ ਬਾਇਓਗੈਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾਨਕ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚ ਦੂਹਰੇ ਬਾਲਣ ਜੈਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈਟ ਲਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਮਲ-ਮੂਤਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸਬੰਧੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਸਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਪਸ਼ੂ ਗੋਬਰ ਦੀ ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਊਰਜਾ ਸਬੰਧੀ 50% ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸੂਰਜੀ ਜਲ ਗਰਮਾਉਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ :

21.103 ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨਾਂ (60 ਸੈ--80ਸੈ) ਤੇ ਸੂਰਜੀ ਜਲ ਗਰਮਾਉਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਿਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ 10% ਉਪਦਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਸਵੈ-ਇਛਿੱਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਉਪਦਾਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਲਾਗਤ 85 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 95 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਖਰਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ 190 ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ ਤੇ 2.75 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 16.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸੂਰਜੀ ਕੁਕਰਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਉਪਦਾਨ :

21.104 ਸੂਰਜੀ ਕੁਕਰ ਲਿਜ਼ਕਦੇ, ਠੋਸ ਫਾਈਬਰ ਵਾਲੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਕਿਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਾਰ ਤਾਪ ਸੋਖਕ ਡੱਬੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ 100 ਸ਼ੈ ਤੋਂ 150 ਸੈ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਚੀਜ਼ ਪਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਕਰ ਅਤੇ ਓਵਨ (ਤੰਦੂਰ) ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

21.105 ਸੂਰਜੀ ਕੁਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ 15 ਕਿ. ਗ੍ਰਾ. ਐਲ. ਪੀ. ਜੀ./ਮਹੀਨਾ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਐਲ. ਪੀ. ਜੀ. ਦੇ ਲਗ ਭਗ ਇਕ ਸਿਲੰਡਰ ਪਿਛੇ ਜਾਂ ਅਸੀਂ 67.5 ਕਿ. ਗ੍ਰਾ. ਲੱਕੜ/ਮਹੀਨਾ ਬੱਚਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੂਰਜੀ ਕੁਕਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੁਚੇਤਤਾ ਅਤੇ ਪੀ. ਏ. ਆਈ. ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਮੀਡੀਆ ਮੁਹਿੰਮ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਪਕੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਸਾਧਨ, ਵਿਭਾਗ, ਜੀ. ਉ. ਆਈ. ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 150 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸੂਰਜੀ ਕੁਕਰ ਦਾ ਉਪਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਤਿ ਸੂਰਜ ਕੁਕਰ 150 ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਪੰਪ ਸੈਟਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸਲਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ :

21.106 ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਨਵੀਨ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੀਜ਼ਲ ਇੰਜਣ/ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੋਟਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਪੰਪ ਸੈਟ ਬਹੁਤ ਘਟੀਆ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਟਿਊਬਵੈਲ ਪੰਪ ਸੈਟਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪਰਿਵਰਤਣ/ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਪ ਸੈਟਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੰਸ਼ੋਧਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ 4.80 ਲੱਖ ਕੋ. ਲਿ. ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੀ. ਏ. ਆਈ. ਸੀ ਨੇ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਪੰਪ ਸੈਟਾਂ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। 8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੀ. ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ 5000 ਅਜਿਹੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਸੈਟਾਂ ਦੇ ਸੰਸੋਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਖਰਚ ਤੇ 75% ਉਪਦਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਹਿਤ 8ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਕਾਇਆ 25% ਖਰਚ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ
ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕੇਂਦਰ ਕੰਜਲੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ

21.107 ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੰਗ ਨੇ ਕੰਜਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਕੇਂਦਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇਸ ਅਮੀਰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ। ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਤਜਵੀਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਗਤੀ ਵਿਧੀ ਕਮਰਾ ਮੁਲਾਕਾਤੀ ਮੁਨਿਆਰਾ, ਪ੍ਰੇਖਣ ਸ਼ਾਲਾ, ਨਕਲੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਡਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਊਰਜਾ ਵਿਉਤਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਕੁਝ ਫੰਡ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਆਧਾਰਕ ਸੰਗਠਨ, ਮੁਢਲੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮਾਂ

21.1508 ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜੂਨ, 1984 ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

(ੳ) ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ/ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ ।

(ਅ) ਗੰਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਲਭਣਾ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹੀ ਉਚਿਤ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

(ੲ) ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮ ਬੱਧ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ।

(ਸ) ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਵਲੰਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।

(ਹ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਸੁਚੇਤਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।

21.109 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਚੈਅਰਮੇਨ ਹਨ । ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਲੰਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ। ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ । ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 12.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰੋਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਲਾਉਣਾ ।

21.110 ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਨ ਲਈ ਮੁੜ ਲੋੜ ਹੈ, ਸੂਖਮ ਯੰਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਹਾਅ, ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਟੇ ਗਏ ਵਿਅਰਥ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬੋਰਡ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕ ਯੰਤਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੇ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਇਸ ਵਹਾਅ (ਪਾਣੀ) ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਹ (ਹਵਾ) ਨੂੰ ਤਲ ਦੇ ਪਾਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਛਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਹਵਾ ਤੇ ਮਿਟੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

21111 ਜੇ ਉਪਯੋਗ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕੇਸ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਪਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਯੋਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਵਹਾਅ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰੀਰ ਤੇ ਹੋਏ ਅਸਰ ਦੀ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਹੀ ਆਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੁਚੱਜੇ ਯੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਲੋੜਦਾ ਹੈ ।

21.112 ਪਰ ਇੱਕ ਇੱਕਲੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਰਾਜ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਹਾਅ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫਾਸਲੇ ਤੇ ਲਜਾਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਫਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾਂ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਬੋਰਡ ਦੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਅਪ–ਗਰੇਡ ਕਰਨਾ

21.113 ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਚ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

21.114 ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਹਾਅ ਤੇ ਨਿਕਾਸ, ਦਰਿਆਈ ਤੇ ਧਰਤੀ ਉਪਰਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਮਿਟੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸੈਂਪਲਾਂ ਦੀ ਪਰਖ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਯੰਤਰ ਹਨ। ਹੁਣ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਾਈ ਸਪੈਕਟਰੋ ਫੋਟੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਸ ਕ੍ਰੋਮੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਧਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਯਾਤਰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਲੇਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਦਰਸਾਈ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਚਾਰੂ ਤੇ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਆਇਓਨ ਕ੍ਰੋਮੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਟੀ.ਓ.ਸੀ.ਐਚ.ਪੀ.ਐਲ.ਸੀ. ਵਰਗੇ ਯੰਤਰ ਰਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਾਲ ਵਿਚ 3 ਤੋਂ 5 ਤੱਕ ਯੰਤਰ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣਗੇ। 1991–92 ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਾਣਾ

21.115 ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਖਾਣਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 64.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 24.71 ਕਰੋੜ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਧਰ ਦੀ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਕੀਮਾਂ

ਆਈ.ਐਨ.3.4 ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ :

21'161 1989 ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਠੀਕ ਸੇਧ ਦੇਣ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਸ਼ਖੀਸੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਆਸਾਨ ਕਰਜੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਸੂਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਘਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ

ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰਥਾ ਅਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਅਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ 110.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਈ.ਐਨ. 3.10 ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਸਕੀਮ :

21.117 ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਨਅੱਤੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਉਦਗਾਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਬਸਿਡੀ ਵਜੋਂ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ "ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਕਾਮਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਰੋਕਥਾਮ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ" ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਫੰਡਿਗ ਪੈਟਰਨ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:—

—ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ
—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ	25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ।
—ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਰੇ	40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ
—ਲਾਭ ਪਾਤਰੀ	10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ

ਆਈ.ਐਨ.4.3. ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਿਲਖਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ :

21.118 ਇਹ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਿਲਖਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ੈਡ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਮਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸ਼ੈਡ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਪਿਛੜੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਬੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚੋਂ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ :

21.119 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਲ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਈ.ਐਨ. 11.1. ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ:

21.120 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਾਂ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕੌਮੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 1986–87 ਵਿਚ ਅਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਕਸੀ-ਟਰਾਈ ਵ੍ਹੀਕਲਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਬਸਿਡੀ ਜਾਂ ਅਪਨਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 25000 ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਟੀਚੇ ਮਿਥੇ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਸਿਰਫ ਜੋਧਪੁਰ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਦੰਗਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਅਤਵਾਦ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਆਈ.ਐਨ.11.2. ਵਿਸ਼ੇਸ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :

21.121 ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੂਰਣ ਸਕੀਮ ਆਰੰਭੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ 1.00 ਲੱਖ ਤੱਕ ਦੇ ਕਰਜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਸਵੈ–ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਕੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਵਾਉਣ ਹੈ। ਸੀਮਾਵਰਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਲਈ 30% ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਵਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 30,000 ਰੁਪਏ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸੀਮਾਵਰਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੀਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸਬਸਿਡੀ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 20,000 ਹੋਵੇਗੀ। ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਦਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਬਸਿਡੀ ਵਿਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ ਰਖੀ ਗਈ 3.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਇਹ ਰਕਮ 4.25 ਕਰੋੜ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅੰਦਰ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਈ ਵਧੇਰੇ ਸਬਸਿਡੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਮਾਵਰਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅੰਦਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਜ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼।

ਆਈ. ਐਨ. 12.4. ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ :—

21.122 ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਤਸ਼ਾਹਨ ਦੇ ਪੈਕੇਜ਼ ਉਪਲਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1989 ਵਿਚ ਦਿਤੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਤਸ਼ਾਹਨਾਂ ਲਈ 14.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

(ii) ਵਿਆਜ–ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ੇ :

21.123 ਇਹ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਸਕੀਮ ਹੈ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ 1987 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਲਾਭ 1998 ਤਕ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। 1998 ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਕੁਲ ਵਿਕਰੀ ਦੇ 5 ਤੋਂ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਰਕਮ ਉਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1978 ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 9.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਰਾਜ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ

21.124 1989 ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ, 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾਂ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾਂ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਏ ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ ਗਰੇਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 30.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੋਢੀ ਯੂਨਿਟਾਂ ਲਈ ਜੋ ਨਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚਲੀ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 3.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

iv—ਭੌਂ ਸਬਸਿਡੀ

21.125 ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ/ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ/ਮਿਲਖਾਂ/ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਜਾਂ ਐਲਾਨੇ ਹੋਇਆ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੌਂ ਸਬਸਿਡੀ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਹਕਦਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 1.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ :—

	ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਬਸਿਡੀ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬੱਧ ਪਲਾਟ ਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ	ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀਮਾ (ਰੁਪਏ)
1	ਮੁਹਾਲੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਹਦੂਦਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ/ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ	...	—	—
2	ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਖੇਡ ਸਮਗਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ		20%	2.00 ਲੱਖ
3	ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੂਸਰੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ/ਮਿਲਖਾਂ/ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਖੇਤਰ ਜੋ ਕਿ ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ।	...	33%	2.00 ਲਖ

(v) ਜੈਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈਟ ਸਬਸਿਡੀ

21.126 ਇਹ ਸਬਸਿਡੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ 1989 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈੱਟਾਂ ਲਈ ਕੁਲ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 50,000 ਰੁਪਏ ਤਕ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

(vii) ਚੁੰਗੀ ਅੰਤਲੇ ਕਰ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ

21.127 ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ 1987 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਏ ਯੂਨਿਟਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰੀ ਗਈ ਚੁੰਗੀ/ਅੰਤਲੇ ਕਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਲੈਣ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਈ.ਐਨ.12.6 ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਜ ਸਬਸਿਡੀ

21.128 ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਕੱਚਾ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦ ਖਾਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਭੈ ਹੇਠ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਵੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਉਪਰ 1 ਜਾਂ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਆਜ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਦਗਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 3.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਹੈ।

ਖਾਸ–ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਕੀਮਾਂ

ਆਈ.ਐਨ. 6.7. ਦਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ :—

21.129 ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਨਕੋਦਰ ਵਿਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਾਗੇ ਚਾਗੇ ਇਸ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕੇਂਦਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹੁਨਰ ਦੀ ਬੜੋਤਰੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਹੁਨਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਇਸ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਲਾ ਨੂੰ

ਅਧਾਰ–ਸਰੰਚਨਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਘਟੋਂ ਘੱਟ 500 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਹੇਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਈ.ਐਨ.9.1.—ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ :

21.130 ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਦੇ ਨੀਮ–ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਮਦਾਦੀ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨੀਮ–ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੂਰਣ–ਕਾਲੀ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਲਕ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੇ 1000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸ਼ਹਿਤੂਤ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ 1000 ਏਕੜ ਵਿਚੋਂ 500 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਸ਼ਹਿਤੂਤ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣੇ ਹਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ 500 ਏਕੜ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਪਟੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੀੜੇ ਪਾਲਣ ਵਾਲੇ ਗਰੀਬ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੀੜੇ ਪਾਲਣ ਲਈ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੀੜੇ ਪਾਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 40 ਦਿਨ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 200 ਰੁਪਏ ਵਜੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਤੂਤ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 5000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਅੱਧਾ ਏਕੜ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੀੜੇ ਪਾਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਉਦਯੋਗ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਉਦਯੋਗ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸ਼ਹਿਤੂਤ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਪੰਜ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੇ 1000 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੇ 4.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ

ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਟੋਟੇ :

21.131 ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 140.33 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਹਿ ਗਏ 3 ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਦੀ ਲੋੜ 126.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ :

21.132 ਸਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਢੁਆਈ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮ ਅਗੇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਬਕਾਇਆ 82 ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ 135 ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ 60.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 34.45 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਬਕਾਇਆ 20 ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 351.66 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 750.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ 800.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਸੜਕਾਂ :

21.133 1984-85 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 148 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ (12,188) ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਸੜਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 148 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਮਨ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ :

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਵੇਰਵਾ	ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਵੰਡ
1	2	3	4
1.	ਬੇਚਿਰਾਗ ਪਿੰਡ	68	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (2) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (21) ਜਲੰਧਰ (3) ਕਪੂਰਥਲਾ (39) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (3)
2.	ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪਿੰਡ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ	11	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (5) ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (5) ਕਪੂਰਥਲਾ (1)
3.	ਪਿੰਡ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੋਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ	20	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (2) ਜਲੰਧਰ (5) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (10) ਪਟਿਆਲਾ (1) ਰੋਪੜ (2)

1	2	3	4
4.	ਮੁਖ ਨਿਕਾਸੀ ਨਾਲਿਆਂ ਤੋ ਦੂਰ ਪਿੰਡ	4 ਜਲੰਧਰ (3) ਪਟਿਆਲਾ (1)	
5.	ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ	1 ਕਪੂਰਥਲਾ (1)	
6.	ਦਰਿਆ ਦੀ ਬੇਟ ਵਿਚ ਹੜਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ	38 ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (38)	
7.	ਹੋਰ ਪਿੰਡ	6 ਕਪੂਰਥਲਾ (4) ਰੋਪੜ (2)	
ਜੋੜ		148	148

21.134 ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮੇਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਉਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਉਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸੜਕ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੀ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 55.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਇਸ ਵਿਚੋਂ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਢੋਲ ਬਾਹਾ ਚੋ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਾਕਿਆ 6 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿਹਾਤੀ ਸੜਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸੜਕ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ) । ਸੜਕਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰੰਭ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧ ਕਰੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਰਕੇ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਵਿਚ ਇਹ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ 88.35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ। 1987-88 ਤੋਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਸ ਨਿਰੋਲ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਦਿਹਾਤੀ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰਥਾ ਕਾਰਨ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

21.135 ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਹਦ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ :

ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਹਦੂਦ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਲਈ 900.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 360.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ । ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਬਕਾਇਆ 9 ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 220.23 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ । 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ । 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਬਾਈ ਪਾਸ :

21.136 ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਬਾਈਪਾਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਕਾਇਆ 6 ਮਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ 14 ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਲਈ 500.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 184.98 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਜਰੂਰਤ 76.14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ । 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਖ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ 170.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਸੜਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ

(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼

21.137 (1) ਭੋਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ:—ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਬੱਸ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਆਦਿ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ 457.48 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ 285.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । 1991-92 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 166.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਸਿਖਿਆ

21.138 ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਖਿਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀ ਕਰਣ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਕ ਸੰਚਾਰਨ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਗੁਣਾਂਤਮਕ ਪੱਖੋਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(i) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ

21.139 ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ **1991-92** ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ **362.80** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਪਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੀ ਘਾਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਕਮੇਟੀਆਂ/ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ **50 : 50** ਹਿੱਸਾ ਪੱਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿਸਾ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

21.140 ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਲਈ ਸਾਲ **1991-92** ਦੌਰਾਨ **25.00** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(ii) ਮਿਡਲ/ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ :–

21.141 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਖਾਨਾ/ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ/ਫਰਨੀਚਰ/ਕਲਾਸ ਲਈ ਕਮਰੇ/ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਕਮਰੇ/ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚਲੀਆਂ ਊਣਤਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ 'ਮਿਡਲ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ' ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਸਾਲ **1991-92** ਲਈ **55.00** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ **342.75** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ। ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ /ਫਰਨੀਚਰ, ਪਖਾਨਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ/ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਤਰੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ **1991-92** ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਮਾਰਤ/ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਕਮਰੇ ਸਥਾਨਕ ਕਮੇਟੀਆਂ/ ਪੰਚਾਇਤ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ **50 : 50** ਹਿੱਸਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮਿਲਵਰਤਣ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦੂਜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ

21.142 ਰਾਜ ਵਿੱਚ **11** ਤੋਂ **14** ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦੀ ਦਰ ਅਜੇ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਬਕਾਇਦਾ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਿਖਿਆ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ **20.00** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ **1991-92** ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

21.143 ਜਨਤਕ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ **1991-92** ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ **80.00** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

21.144 ਸਾਲ **1991-92** ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਕੇ ਮਿਡਲ, ਮਿਡਲ ਦਾ ਹਾਈ, ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ **10+2** ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਦੀ **10+2** ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿੱਤਾ ਧਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ **244.60** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਿ. ਵਿ-1.12	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਸਟੈਂਡਰਡ – ਵਿੱਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	**0.88**
ਸਿ. ਵਿ-2.13	ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ... ਵਿੱਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	**1.12**
ਸਿ. ਵਿ-2.15	(ੳ) ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਿਆ ... ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ।	**202.60**
	(ਅ) ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿੱਤਾ ਧਾਰਾ	**40.00**
	ਜੋੜ ...	**244.60**

ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਿਆ

21.145 ਰਾਜ ਦੇ ਸਪੋਰਟਸ ਸਕੂਲ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਮਨੇਜ਼ੀਅਮ ਹਾਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਲ **1991-92** ਲਈ **30.00** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

21.146 ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਲ **1991-92** ਲਈ **10** ਲੱਖ

ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਤਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

21.147 ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਖੇ ਸੈਂਥੇਟਿਕ ਟਰੈਕ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਖਸੂਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

21.148 ਭਾਰਤੀ ਸਪੋਰਟਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਹ ਰਕਮ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 13.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 14.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਲਈ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਪੇਂਡੂ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

21.149 ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁਨਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਈ, ਕਢਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਵੈਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸਵੈ-ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਾਗਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਕੈਂਪ ਲਗਾਉਣ, ਪੇਂਡੂ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਆਦਿ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ

21.150 ਸੰਨ 2000 ਤੱਕ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਨਰੋਈ ਸਿਹਤ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜਥੰਤ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਂਡੂ ਵਸੋਂ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਅਧਾਰਕ ਸੰਚਰਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਗ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪਸਾਰ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ (1985-90) ਰਾਜ ਵਿੱਚ 250 ਉਪ ਕੇਂਦਰ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ 330 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ 60 ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

21.151 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਸਾਲ 1990-91 ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈ ਲਾਗਤ 1981.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਥਾਂ 1991-92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 3900.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 1424.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰੱਖ ਲਈ ਗਈ ਹੈ । ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਕੇਂਦਰਾਂ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਰਕਮ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ 1991-92 ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ ਲਈ 891.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਜਨ ਸਿਹਤ ਲਾਭ ਪਾਤਰੀ ਸਕੀਮਾਂ/ਨਸ ਬੰਦੀ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ—ਰਾਜ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ

21.152 ਗਰਭ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇਕ ਸਥਾਈ ਤਰੀਕਾ ਨਸਬੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 7-10 ਦਿਨ ਦੇ ਔਸਤਨ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਰਾਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਜਰਤ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਟੀਮ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਚੰਗੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲਾਜ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰਖਦਿਆਂ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਜਰਤ ਨਾਲ ਹੀ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਰਾਜ ਫੰਡ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੇ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਥਾਂ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੀ. ਐਚ. 7.9 - ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਲਈ ਨਿਜੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ

21.153 ਪਿਛਲੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੋਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ ਜਿਥੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਉਥੇ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਘੱਪੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਐਮ. ਬੀ. ਬੀ. ਐਸ. ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਅਤੇ ਉਥੇ ਆਪਣੇ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਪਦਾਨ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੰਤਰ ਆਦਿ ਖਰੀਦ ਸਕਣ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਕਲੀਨਿਕ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਯੋਗ ਥਾਵਾਂ ਲੱਭੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਹਰੇਕ ਉਸ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਇੰਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

21.154 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ ਪਾਸ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹੇਗਾ ਜਿਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਥੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਨੂੰ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

21.155 ਇਹ ਸਕੀਮ 1991-92 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮਾਂ

ਜ. ਸਿ. 1.3 (ੳ) ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਖੇਤਰਾਂ/ਯੋਗ ਸ਼ਹਿਰੀ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣੀਆਂ

21.156 ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁਲ 231 ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਫੰਡ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੋਗ ਸ਼ਹਿਰੀ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਧ ਰਹੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਅਮਲਾ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿਸਿਆ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰੀਬ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ/ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਰਥਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੀਆ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 19.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਿਰੰਤਰ ਅੰਗ ਅਤੇ 9.00 ਲੱਖ 5 ਨਵੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਜ. ਸਿ. 1.9 - ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭੌਤਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

21.157 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਰਥੋ-ਪੀਡਿਕ ਸਰਜਰੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਰਵਾਈਕਲ ਸਪੋਂਡੇਲਾਈਟਿਸ ਐਂਕਲੋਜਿੰਗ ਸਪੋਂਡੇਲਾਈਟਸ, ਪੋਸਟ ਹੈਮੀਪਲੈਜਿਕ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਭੌਤਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਭੌਤਿਕ ਚਕਿਤਸਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ 8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਰ 100 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ 8ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਬਠਿੰਡਾ, ਗੁਰਦਸਪੁਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਵਿਚ 7.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਹ ਇਕਾਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ/ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਚਕਿਤਸਾ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਚਲਦੇ ਰਖਣ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 8.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ 1991-92 ਵਿਚ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

ਜ. ਸਿ. ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਬਿਜਲੀ ਲਾਈਟਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਫੀਡਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

21.158 ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਬਚਾਓ ਦਵਾਈਆਂ, ਵੈਕਸੀਨ, ਸੀਰਮ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਟੈਂਸੀ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ ਫਰਿਜਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਪਮਾਨ ਉਪਰ ਰਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਵਿਚ ਇਕ ਪੜਾਅਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਸੁਤੰਤਰ ਫੀਡਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸੁਤੰਤਰ ਫੀਡਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ।

1.12 - ਜ. ਸ਼ਿ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜੈਨਰੇਟਰ ਸੈਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ

21.159 ਬਿਜਲੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਕੱਟ ਲਗਣ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਜੈਨਰੇਟਰ ਸੈਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਚਾਅ ਲਈ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ

ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਰਜੀਕਲ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਔਖਿਆਈ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ।

21.160 ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 10.00 ਲੱਖ ਰੁ: ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ!

ਜ. ਸਿ. 1.13 ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਗਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪੈਨਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ

21.161 ਇਹ ਸਕੀਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਾਗਤ ਦਾ 70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਦਾਨ/ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦਾ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿਸਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਉਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲਾਗਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ।

21.162 ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਗਰਮਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ ਗਈ ਹੈ।

ਜ. ਸਿ. 1.19 ਜਿਲਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੇ ਮੁਰਦਾ ਵੈਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀਆਂ

21.163 ਹੁਣ ਤਕ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਐਂਬੂਲੈਂਸਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਜਾਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਔਪਰ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਹਿਸ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਲਿਜਾਂਦਾ ਜਾਵੇ।

21.164 ਇਸ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਸਾਰੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਇਕ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 5.70 ਲੱਖ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 2 ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਆਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਪੀ.ਓ ਐਲ ਚਾਰਜਾਂ ਲਈ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜ. ਸਿ. 3.1 (ਏ) ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਐਮ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ ਖੋਲ੍ਹਣੇ

21.165 ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਨ 5000 ਦੀ ਪੇਂਡੂ ਵਸੋਂ ਲਈ ਇਕ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 16 ਕਿ.ਮੀ. ਦੇ ਅੰਦਰਵਾਰ ਰਹਿ ਰਹੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੇਕ 3000 ਵਸੋਂ ਲਈ ਇਕ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਇਕ ਔਰਤ ਬਹੁ-ਮੰਤਵੀ ਸਿਹਤ ਵਰਕਰ ਦੀ ਉਪਲਭਧਤਾ ਹੈ। ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਅਮਲਾ ਜਚਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਸੰਭਾਲ ਰੋਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਗ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵਖ ਵਖ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

21.166 ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ 2852 ਉਪ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 5000 ਵਸੋਂ ਲਈ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਹੋਵੇਗਾ । ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ 1990-95 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 562 ਉਪ ਕੇਂਦਰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਹਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ 3000 ਵਸੋਂ ਲਈ ਇਕ ਅਤੇ 5000 ਦੀ ਗੈਰ ਸਰਹੱਦੀ ਵਸੋਂ ਲਈ ਇਕ ਉਪ ਕੇਂਦਰ ਹੋਵੇਗਾ ।

21.167 ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 112 ਉਪ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ (ਐਫ) ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸਵੈਸੇਵੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਮਾਣਭੇਤੀ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਇਮਾਰਤਾਂ (ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਈਆਂ ਹੋਣ) ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਅਚੇਤ ਖਰਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਕੇਦਰੀ ਤੌਰ ਤੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਪਾਂਸ਼ਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਐਮ.ਪੀ. ਡਬਲਯੂ (ਐਮ) ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ ।

21.168 116.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ (82.50 ਪੂੰਜੀ) ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 112 ਐਮ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ (ਐਮ) ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਉਪ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

21.169 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 78.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਮਾਲੀ ਖਾਤੇ 112 ਐਮ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ (ਐਮ) ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਵਾਸਤੇ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਤਜੀਵਜ਼ੀ ਕੀਤੇ 112 ਉਪ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਆਈ.ਪੀ.ਪੀ VII ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜ. ਸਿ. 3.2 ਰਾਜ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

21.170 ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ 1246 ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹਈਆ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਯੋਗ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਇਹ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਫਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਕਮ ਬਰਾਬਰ ਗਰਾਂਟ ਵਜੋਂ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿਚ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਤਜਵੀਜੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ ਸਿ 3.5 ਮੌਜੂਦਾ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ (ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ) ਨੂੰ ਉਨਤ ਕਰਕੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣੇ/ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ ।

21.171 ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 330 ਸਹਾਇਕ ਸਿ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨਤ ਕਰਕੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇੰਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 460 ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿ 30.000 ਵਸੋਂ ਲਈ ਇਕ ਮੁਢਲਾ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 12ਸ ਸਿ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ ਮੁਢਲਾ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਜਾਏਗਾ ਜਿਸ ਲਈ 280.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (225.00 ਲਾਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀਗਤ) ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਚਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 255.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਕਰੀਬ 16 ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ।

21.172 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 12 ਹੋਰ ਮ.ਸਿ ਕੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ ਅਤੇ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ 12 ਮ.ਸਿ ਕੇ. ਵੀ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 250.00 ਲੱਖ (200 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ) ਲਈ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ ਬਣੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਅਫਸਰ ਇਕ ਸਟਾਫ ਨਰਸ ਇਕ ਲਬਾਰਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸਨ ਅਤੇ 2 ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਮਾਲੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਰਖੀ ਰਕਮ ਅਮਲੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਆਦਿ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜ ਸਿ 3.5 (iii) 460 ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਟੈਲੀਫੂਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਅਸਵਰਤ ਖਰਚੇ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ

21.173 ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮ.ਸਿ. ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਰੈਫਰਲ ਸਿਸਟਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾ-ਕਿਆਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ (ਜਿਥੇ ਇਹ ਪਹਿਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹਨ) ਆਵਰਤਕ ਆਧਾਰ ਤੇ ਟੈਲੀਫੂਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਫੰਡ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਚੇਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਮਰੀਜ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

21.174 1991-92 ਲਈ 13.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗੇ ਟੈਲੀਫਨਾਂ ਦੇ ਟੈਲੀਫੂਨ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜ ਸਿ 3.5 IV ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ (40 ਟੀਮਾਂ)

21.175 ਸਰਹੱਦੀ ਬੈਲਟ ਦੇ ਅੰਦਰ 13 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹਲ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਤਹਿ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 40 ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ 1990-91 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 125.00 ਲੱਖ ਆਵੇਗੀ। ਹਰੇਕ ਮੋਬਾਈਲ ਟੀਮ ਵਿਚ ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਇਕ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਇਕ ਲੇਡੀ ਹੈਲਥ ਵਿਜ਼ਟਰ/ਸਿਹਤ ਸਹਾਇਕ (ਇਸਤਰੀ) ਅਤੇ 2 ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਡਰਾਈਵਰ ਸਮੇਤ ਇਕ ਮੋਬਾਇਲ ਵੈਨ। ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 100.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਗੱਡੀਆਂ (40) ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਰਕਮ 25.00 ਲੱਖ ਅਮਲੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਐਮ ਅਤੇ ਈ.ਪੀ ਓ ਐਲ ਅਤੇ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ ।

21.176 ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 93.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ 40 ਮੋਬਾਈਲ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਖਣ, ਜੋ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ ਸਿ 3.5 (V) ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਇਕ ਮਾਡਲ ਮੁ.ਸਿ.ਕੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ

21.177 ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਮਾਡਲ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣ ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ, ਜਿਥੇ ਕਿਧਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਐਮ.ਈ, ਫਰਨੀਚਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਆਫੀਸਰ ਦੇ ਚਾਰਜ ਵਿਚ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਜਿਹਾ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕੰਮ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ।

5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖਦੇ ਗਈ ਹੈ ।

21.178 ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 12 ਹੋਰ ਮੁਢਲੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ. ਸਿ 3.7 ਸਮੂਹਿਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ

21.179 ਕੇਡਰ ਰੀਵੀਊ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਵੰਬਰ-ਦਸੰਬਰ 1989 ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਲੱਖ ਵਸੋਂ ਲਈ ਇਕ ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸਾਲ 1995 ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਕਲਪਿਤ ਵਸੋਂ 156 ਲਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 156 ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ 1995 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਡਰ ਰੀਵੀਊ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਸਨ, ਸਰਜਰੀ, ਜਚਾ

ਅਤੇ ਬੱਚਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਨੁਸਥੀਸੀਆ ਅਤੇ ਜਨ-ਸਿਹਤ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਹੋਵੇਗਾ।

21.180 31 ਮਾਰਚ 1990 ਤਕ 70 ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ 86 ਸ.ਸਿ.ਕੇ. 1991–95 ਦੌਰਾਨ ਤਜਵੀਜੇ ਗਏ ਹਨ।

21.181 ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 16 ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ 135.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ (85.00 ਲੱਖ ਪੂੰਜੀਗਤ) ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਅਮਲੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਆਦਿ ਅਤੇ ਐਮ.ਈ.ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

21.182 ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 304.00 ਲਖ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ (150.00 ਲੱਖ ਪੂੰਜੀਗਤ) 18 ਹੋਰ ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 16 ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਪੂੰਜੀ ਮੱਦ ਵਿਚ ਅਧੀਨ ਰਖੀ ਗਈ ਪੂੰਜੀ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜ ਸਿ 3.9 ਡੈਂਟਲ ਕਲਿਨਿਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਚਲ ਰਹੇ ਡੈਂਟਲ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ/ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ

21.183 7ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਡੈਂਟਲ ਕਲਿਨਿਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀਆਂ ਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਸਬੰਧੀ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। 1990–95 ਦੌਰਾਨ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 12.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਹਿਤ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 8.30 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਖ੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 3.70 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਮਗਰੀ, ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅਤੇ 123 ਡੈਂਟਲ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਵਿਚ 3000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਡੈਂਟਲ ਕਲਿਨਿਕ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੇ ਤਜੀਵਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

21.184 ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਆਦਿ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 12.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਜ ਸਿ 6.11 ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ

21.185 ਖੁਰਾਕ ਵਿਚਲੀ ਮਿਲਾਵਟ ਇਕ ਸੰਗੀਨ ਸਮਾਜੀ ਜੁਰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਈ ਵੇਰ ਖਤਰਨਾਕ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਿਲਾਵਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹੋਰ ਵੀ ਕਰੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਜਾਵਾਂ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਮਿਲਾਵਟ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖੁਰਾਕ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਖੁਰਾਕ ਵਿਚਲੀ ਮਿਲਾਵਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਿਆਰ ਤਕ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਘਾਟੇ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਭੋਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੰਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਖੁਰਾਕ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਵੀਨਤਮ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੀਆਂ ਕੰਮ ਕਾਰ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ, ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਆਦਿ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

21.186 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਕ 3 ਖੁਰਾਕ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਇਕ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਇਕ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ/ਰੋਕਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੇ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸਕੀਮ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ 3.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਟਿੱਕੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਕੀਮ ਅਜੇ ਤਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 3.50 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

6.11 (ਅ) ਵਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

21.187 ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਤਸ਼ਖੀਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਘੰਟਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਡੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਰਸਿੰਗ ਘਰਾਂ ਨੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਤਸ਼ਖੀਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸੂਖਮ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਰਸਿੰਗ ਘਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਗਰੀਬ ਰੋਗੀ ਇਸ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਾ ਦੇ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

21.188 ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਤਸਖੀਸੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ 400 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਕੈਟ ਸਕੈਨ ਯੂਨਿਟ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਬਠਿੰਡਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ 6 ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ 8 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 'ਅਲਟ੍ਰਾ ਸਾਊਂਡ' ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

21.189 ਖੂਨ ਦੇ ਸੈਂਪਲ ਦੇ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਇਹ ਰਕਮ 400 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪਕਰਨ ਦਾ ਨਾਂ		ਪ੍ਰਤਿ ਯੂਨਿਟ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ
			(ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1	ਕੈਟ ਸਕੈਨ	...	250.00
2	ਅਲਟ੍ਰਾ ਸਾਊਂਡ	...	20.00
3	ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ ਸਵੈਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ		50.00
4	ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ	...	80.00
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	...	400.00

ਜ ਸਿ 6.18 ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਿਹਤ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ

21.190. ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਤਸਲੀ ਬਖਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਲਈ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਫਲ ਸਰੂਪ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਨੁਕਸ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਲਈ ਦੇਖਭਾਲ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਲਾਜਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਜਰੂਰੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋਈ ਮੁਰੰਮਤ ਵਿਭਾਗ/ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੰਜਮੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

21.191. ਸਾਲ 1979-80 ਵਿਚ ਰਾਜ ਪਧਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੰਮਤ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਜਲੰਧਰ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

21.192. ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਜਰੂਰੀ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਖੋਲਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹੀ ਯੂਨਿਟ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੋੜ 20.00 ਲੱਖ (ਸਾਲ) ਦੀ ਕੱਢੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 3.00 ਲੱਖ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 3 ਯੂਨਿਟਾਂ ਖੋਲਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਸਟਾਫ ਹੋਵੇਗਾ:—

1.	ਐਕਸ-ਰੇ ਤਕਨੀਸ਼ਨ	1 ਹਰੇਕ ਜਗ੍ਹਾ
2.	ਉਪਕਰਨ ਮਕੈਨਿਕ	1 ਹਰੇਕ ਜਗ੍ਹਾ
3.	ਆਮ ਮਕੈਨਿਕ	1 ਹਰੇਕ ਜਗ੍ਹਾ
4.	ਹੈਲਪਰ (ਦਰਜਾ IV)	1 ਹਰੇਕ ਜਗ੍ਹਾ

ਜ ਸਿ 7.2 ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਖੁਰਾਕੀ ਅਨੀਮੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਰੋਗ-ਨਿਵਾਰਕ ਉਪਾ ਫੌਲਾਦ ਅਤੇ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ

21.193. ਅਨੀਮੀਆ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਨੀਮੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ ਕਰਕੇ ਜੱਚਾ ਦੀ ਰੋਗੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਗਰਭਪਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

21.194. ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗਰਭਵਤੀ/ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਂਦੀਆਂ ਪਾਲ ਰਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

21.195. ਹਰੇਕ ਸਾਲ 4.00 ਲੱਖ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ 4.00 ਕ੍ਰੋੜ ਫੌਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਅਤੇ ਫੌਲਾਦ ਦੀਆਂ 0.5 ਮਿ. ਗ੍ਰਾਮ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਮਾਨਿਤ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ 4.45 ਲੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 22.25 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਜ ਸਿ 7.5 ਵਿਭਾਗੀ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ

21.196. ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਡੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਪ ਕੇਂਦਰ, ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਾਮਲ ਹਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

21.197. ਪਿਛਲੀ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ/ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਵਲੰਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਰੈਡ ਕਰਾਸ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟੀਆਂ (ਦਾਨੀ) ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬਣਵਾਈਆਂ ਹਨ।

21.198. ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਏ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਬਰਬਾਦ ਨਾ ਹੋਣ।

21.199. ਸਾਲ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੀ 4.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਸਾਂਭ–ਸੰਭਾਲ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

21.200. ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ–ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ ਲਈ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ 1990–91 ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ।

ਪੀ.ਐਚ.7.10 ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਫਿਰਤੂ (12) ਟੀਮਾਂ (ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇਕ)

21.201 ਹਾਦਸੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਨਿਪਟਨ ਲਈ ਅਠ੍ਹਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਤੇ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਇਕ ਫਿਰਤੂ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1991—92 ਵਿਚ ਇਸ ਅਧੀਨ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਯੂ 2.3 ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਸਵਾਸਥ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣਾ :

21.202. 12.119 ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦਵਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ 524 ਆਈ.ਐਸ.ਐਮ. ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਸਵੱਸਥ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 44 ਲਖ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਕੇਵਲ 20 ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਦਰਜਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 10 ਸਵੱਸਥ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ 2 ਨਵੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਹਿਤ ਸਾਲ 1990—91 ਦੇ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ 1991—92 ਵਿੱਚ 9.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ :

ਪੇਂਡੂ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ

21.203. ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੀਣ ਯੋਗ ਸ਼ੁਧ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਜੋਂ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਾਟਰ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਜੋ ਮਾਰਚ, 1977 ਵਿਚ ਨਾਡਰਫੋਨ ਪਲਾਟਾ, ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਨੇ 1981-91 ਦੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ 'ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਦਹਾਕੇ, ਵਜੋਂ ਨਾ ਦੇਣਾ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਧ ਜਲ ਤੇ ਯੋਗ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਟੀਚਾ ਸਾਲ 1990—91 ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਮਾਨ—ਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ :—

(i) ਉਹ ਜਿਥੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਵਾਜਬ ਦੂਰੀ (0.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਜਾਂ 15 ਮੀਟਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੱਕ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ii) ਉਹ ਜਿਥੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖਾਰਾਪਣ, ਲੋਹਾ, ਫਲੋਰਾਈਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੈਲੇ ਤੱਤ ਜੋ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹਨ ਆਦਿ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ।

(iii) ਉਹ ਜਿਥੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈਜ਼ਾ ਜਾਂ ਫਲੇਰੀਏ ਦੇ ਕਿਟਾਣੂਆਂ ਵੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ।

21.204. ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਹੈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਕਤ ਦੱਸੇ ਮਾਪ-ਦੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚੋਂ 1980—85 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਛਾਣ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

21.205. ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਫਲੋਰਾਈਡ, ਠੋਸ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਾਪਣ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਅਜਿਹੇ ਵਧੇਰੇ ਪਿੰਡ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਵਿਚ ਉਹ ਹਨ ਜਿਥੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਜਾਂ ਤਾਂ 16 ਮੀਟਰ (50 ਫੁਟ) ਤੋਂ ਡੂੰਘੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਸੋਂ ਤੋਂ 0.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਨੀਮ-ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ-ਰੋਪੜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਰੇਤ ਤੇ ਫਿਲਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਇਨੇ ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਗਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹੇਠਲੀ ਪੱਤਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਡੂੰਘਾ ਜਾਂ ਦੂਰ ਹੈ ਉਥੇ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਧਾਰ ਟਿਊਬਵੈਲ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਸਾਊ ਖੂਹ ਹਨ।

13.4 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਪੇਂਡੂ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਦਾ ਅੰਕੜੇਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:—

			ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਵਸੋਂ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਕੀਤਾ ਖਰਚਾ (ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ)
1	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	...	12188	121.41	—
2	1980 ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲੱਭੇ ਗਏ ਸਮੱਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ	...	3712	48.99	—
3	1985 ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲੱਭੇ ਗਏ ਸਮੱਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ	...	2575	25.04	—
4	ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਪਿੰਡ	...	6287	74.03	—
5	ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	...	2482	33.15	80.39
6	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	...	1416	18.03	97.60
7	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	...	3898	51.18	177.99
8	1 ਅਪ੍ਰੈਲ-1990 ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਬਾਕੀ ਪਿੰਡ	...	2389	22.85	—

7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985—90)

21.206 ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਐਮ.ਐਨ.ਪੀ.ਅਧੀਨ 70 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਏ.ਆਰ.ਡਬਲਿਊ ਐਸ.ਪੀ.ਅਧੀਨ 40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਲਾਗਤ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਐਮ.ਐਨ.ਪੀ. ਅਧੀਨ 58.38 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਏ.ਆਰ.ਡਬਲਿਊ. ਐਸ.ਪੀ.ਅਧੀਨ 39.26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਅਧੀਨ 8.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੋਰ ਫੰਡ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਕਾਰਜ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:— C

ਸਮਾਂ	ਐਮ. ਐਨ. ਪੀ ਖਰਚਾ ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ	ਐਮ. ਐਨ. ਪੀ ਲਏ ਗਏ ਪਿੰਡ ਗਿਣਤੀ	ਐਮ. ਐਨ. ਪੀ ਲਈ ਗਈ ਵਸੋਂ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	ਏ. ਆਰ. ਪੀ. ਖਰਚਾ ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ	ਏ. ਆਰ. ਪੀ. ਲਏ ਗਏ ਪਿੰਡ ਗਿਣਤੀ	ਏ. ਆਰ. ਪੀ. ਲਈ ਗਈ ਵਸੋਂ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	ਜੋੜ ਖਰਚਾ ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ	ਜੋੜ ਲਏ ਗਏ ਪਿੰਡ ਗਿਣਤੀ	ਜੋੜ ਲਈ ਗਈ ਵਸੋਂ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ
1985-90	58.34	824	10.45	39.26	592	7.58	97.60	1416	18.03
1989-90	13.06	222	2.42	10.40	179	2.06	23.46	401	4.48

ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 22 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ 325 ਪਿੰਡ ਐਮ.ਐਨ.ਪੀ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਏ.ਆਰ.ਡਬਲਿਯੂ ਐਮ.ਪੀ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 175 ਪਿੰਡ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

21.207 ਸਾਲ 1954 ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਦੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਲ–ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਸਕੀਮ ਚਾਲੂ ਹੋਈ ਹੈ, ਮਾਰਚ 1990 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਜਲ–ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਉਪਰ 178 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਦਿਹਾਤੀ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

21.208. ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਮੀਰ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵਸੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਸਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਸਫ਼ਾਈ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

21.209 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਰੋਕ ਟੋਕ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਟੱਟੀ ਜਾਣਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਆਮ ਕਰਕੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਗੰਦੀ ਹੋਈ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਸਿਧੇ ਛੂੰਹਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਂਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਫ਼ਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਘਟੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੱਟੀਆਂ ਦੇ ਬਣਨ ਨਾਲ ਲਾਗ ਦੀ ਲੜੀ ਤੁਟਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ 1986–87 ਵਿਚ ਯੂਨੀਸਫ ਵਲੋਂ ਮੱਦਦ ਉਪਲਭਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਖਰਚੇ ਵਿਚ (ਰੁ:1800 ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ) ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨਾਲ 50:50 ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 50 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ 50 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

21.210 ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਵਾਲੀਆਂ/ਸਫਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਸਾਲ ਵਾਰ ਸਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ, 1990 ਤੱਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ 30158 ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ।

20.211 ਇਹ ਮਿਥਕੇ ਕਿ ਇਕ ਸੀਟ ਨੂੰ ਘਟੋ ਘਟ 6 ਵਿਅਕਤੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ 130158 ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ 181000 ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਕੁਲ ਜਨ ਸੰਖਿਆ 121 ਲੱਖ ਹੈ ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 1.50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਦਹਾਕੇ (1981–91) ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

21.212 ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਜੋ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:—

ਸਾਲ	ਫੰਡ ਜੋ ਰਖੇ ਗਏ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਚ)	ਖਰਚਾ ਜੋ ਹੋਇਆ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	ਇਕਾਈਆਂ ਜੋ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ
1985–86	5.41	8.24	558
		3.73	256
ਐਮ.ਐਨ.ਪੀ.ਅਧੀਨ —			
1986–87	5.00	...	...
1987–88	55.00	87.35	5500
1988–89	175.00	262.35	12964
1989–90	175.00	253.88	10880

21.213 ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 300 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਐਮ.ਐਨ.ਪੀ.ਅਧੀਨ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਣੀ ਬੰਦ ਟੱਟੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਫੰਡ ਦੇ ਵਿਭਾਗੀ ਖਰਚੇ ਕੱਟ ਕੇ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ 264 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਲਾਹੇਵੰਦਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਵਿਭਾਗ 1990–91 ਵਿਚ 16200 ਇਕਾਈਆਂ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ।

1991-92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ 175 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਘੱਟ ਖਰਚੇ ਦੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ :—

21.214 ਪੇਂਡੂ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਥੇ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਉਪਲਭਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੜਕਾਂ/ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ 5000 ਤੋਂ 15000 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਹੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂ– ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਇਕ ਸਧਾਨ ਹਨ। ਚੰਗਾ ਪਾਣੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਉਪਲਭਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਤਰਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

21.215 ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਟੂਟੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਯੋਗ ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

21.216 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 340 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੀਵਰੇਜ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣੇ :

21.217 ਰਾਜ ਦੀਆਂ 8 ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਲ–ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਸਬੰਧੀ ਔਕੜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 66.70 ਕਰੋੜ ਰੁ. ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸਾਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 8 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ।

21.218 ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਆਈ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਢੰਗ ਉਹੀ ਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਲ–ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 8 ਸੀਵਰੇਜ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ

ਘੱਟ ਖਰਚੇ ਵਾਲਾ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ :

21.219 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੱਟ ਖਰਚੇ ਵਾਲੇ ਸਫਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 355.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ 6 ਕਸਬਿਆਂ ਬਰੇਟਾ, ਮਾਨਸਾ, ਬੁਢਲਾਡਾ, ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ, ਜੈਤੋਂ ਅਤੇ ਮੌੜ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿਚ 7386 ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਵਾਲੀਆਂ ਖੁਸ਼ਕ ਟੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਫਲੱਸ਼ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾਂ, 11054 ਨਵੀਂਆਂ ਫਲੱਸ਼ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ 283 ਫਲੱਸ਼ ਸੀਟਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਟੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਤੇ 260 ਫਲੱਸ਼ ਸੀਟਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਮੂਹਿਕ ਟੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਭਵਤਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਭੂਮੀ ਜਲ–ਤੱਲ ਦੀ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਨ ਨਾਲ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਹੀ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਛੇਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤੇ 24.30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ। ਇਹ ਸਕੀਮ, ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਉਪਰੰਤ, ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ? ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985–90) ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 87.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ

ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਾਲ 1985—86 ਦੌਰਾਨ 24.97 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1986-87 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰ ਦੱਸੇ 6 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਕੀਮ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ 25.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਰ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਲਈ ਸਾਲ 1987–88 ਵਿਚ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1988–89 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਦੱਸੇ 6 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਘਟ ਕੀਮਤ ਦੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵੀ ਵਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਮਿਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਵੀ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1989–90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਕੀਮ ਉਪਰ ਦੱਸੇ 6 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਸਾਲ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਲਗਭਗ 103.83 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

21.220 ਸਾਲ 1990–91 ਤੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ

ਨਹਿਰੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ :—

21.221 ਨਹਿਰੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨੀਮ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਉਸ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹਨ ਭਾਵ 1984–85 ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਦਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 7200 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

21.222 ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ 1981 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 46 ਲੱਖ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ 28 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ ਗਰੀਬ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1981 ਵਿਚ 13 ਲੱਖ ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬ ਸਨ। ਹੁਣ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ 55 ਲੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਇੰਜ ਸ਼ਹਿਰੀ–ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਲਗਭਗ 15.40 ਲੱਖ ਹੈ।

ਨਹਿਰੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਹਨ :—

(i) ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ।

(ii) ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਹੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੇਤਨੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ।

(iii) ਘਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਰੈਣਬਸੇਰੇ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ।

21.223 ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 100.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

21.224 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਗਦਾਨ ਵਾਲੇ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ 300.00 ਲੱਖ (ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ) ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ਕ ਟੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਖਰਚੇ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਗੰਦ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ 22 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ 1991–92 ਲਈ 50.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕਾਊਂਟਰ ਮੈਗਨਿਟ :

21.225 ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕਾਊਂਟਰ ਮੈਗਨਿਟ 200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਕੀਮ 8ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ. ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ ਮੈਗਨਿਟ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ :

21.226 ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇਸ ਮੰਤਵ ਵਾਸਤੇ 500.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਗਤ ਖਰਚਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 268.82 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 175.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ/ਨਿਗਮਾਂ/ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ :

21.227 ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਾਲ 1989–90 ਦੌਰਾਨ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ 1.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਲ 1990–91 ਲਈ 32.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਲ 1991–92 ਲਈ 1200.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ :

21.228 ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 60.00 ਕਰੋੜ ਸਾਲ 1990—91 ਵਿਚ ਅਤੇ 65.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991—92 ਅਧੀਨ ਖਰਚੇ ਜਾਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991—92 ਲਈ 4330.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਵਿਚੋਂ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :

21.229 ਸਕੀਮ ਐਚ.ਜੀ.ਐਸ—1 "ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ" ਸਾਰੇ ਸਕੀਮ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਉਪ—ਮਦ (ਸਹਿਕਾਰਤਾ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

21.230 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਖ ਕੇਂਦਰਾਂ ਉਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮ—ਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ :

21.231 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਖ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਉਪਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਖ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ ਸੰਸਥਾਵੀ ਵਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਦੇ ਦੌਰਾਨ 822 ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 1000.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਚੋਂ 121.44 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ 222 ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁਢਲੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਲੋਂ ਰਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 161.85 ਲਖ ਰੁਪਏ ਹੁਡਕੋ ਦੇ ਕਰਜੇ ਦੀ ਜੋ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1990—95) ਅਤੇ 1991—92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2500.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 420.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 56.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲ 1991—92 ਦੀ ਪਲਾਨ ਯੋਜਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਹੁਡਕੋ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜੋ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਮਕਾਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਹੈ, ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :—

			(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)	ਮਕਾਨਾ ਦਾ ਟੀਚਾ
1	ਫਰੀਦਕੋਟ	...	10.00	5
2	ਪਟਿਆਲਾ	...	30.00	15
3	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	...	120.00	55
4	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	...	104.00	50
5	ਰੋਪੜ	...	80.00	40.00
6	ਜਲੰਧਰ	...	10.00	5
7	ਬਠਿੰਡਾ	...	30.00	15
	ਜੋੜ	...	465.27	—

14.32 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਪਲਭਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਦਰਜਾ ਚੌਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਖ ਦਫਤਰਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹਨ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਨ

ਪ੍ਰਸਾਸਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ :

21.232 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹਾਜ ਅੰਦਰ ਤਿੰਨ ਡਵੀਜ਼ਨ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, 46 ਸਬ-ਡਵੀਜਨ, 48 ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਅਤੇ 48 ਉਪ-ਤਹਿ-ਸੀਲਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕੋ ਥਾਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜਾਣ।

21.233 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985 90) ਦੌਰਾਨ ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਾ-ਸਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ 600.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਉਪ-ਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1985-86 ਦੌਰਾਨ 10 ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ 8 ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ 112.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1986-87 ਦੌਰਾਨ 16 ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 193.17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1986-87 ਦੌਰਾਨ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਚੈਕ ਬੈਰੀਅਰ ਲਈ ਸੰਭੂ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ 6.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1987-88 ਦੌਰਾਨ ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋ ਨਵੇਂ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ 149.56 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਏ। 1988-89 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 250.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1990-91 ਵਿਚ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਮਿਨੀ ਸੈਕਟਰੀਏਟ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ 525.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ, ਸਮਾਣਾ, ਅਮਲੋਹ, ਡੇਰਾਬੱਸੀ, ਭੁਲਥ, ਦਿਲਵਾਂ, ਮੋਗਾ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਤਹਿਸੀਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਉਸਾ-ਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਹਾਤਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 525.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਖੀ ਗਈ ਸੀ। 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 495.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 55.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਚੈਕ ਬੈਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 29.35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਵਿਵਰਣ ਅਨੁਲਗ—1 ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਚਹਿਰੀਆਂ

21.234 ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਚਹਿਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਸਤਾ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਤਾਂ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਾਰ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ । 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 70.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 4 ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ 3 ਨਵੇਂ ਕਚਹਿਰੀ-ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਪਲਾਨ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਅਸਲ ਖਰਚਾ 56.23 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਇਆ । 1985-86 ਦੌਰਾਨ 2 ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ 2 ਨਵੇਂ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ 11.16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ । 1986-87 ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 21.07 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਹੋਇਆ । 1987-88 ਦੌਰਾਨ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਆਇਆ । ਸਪਿਲ-ਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 1989-90 ਦੌਰਾਨ 30.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ । ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ ਸਪਿਲਓਵਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ 40.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 75.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲਗ-2 ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ

ਪਟਵਾਰ ਖਾਨੇ :

21.235 ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਇਸ ਦੇ ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ ਸਾਲ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 15 ਪਟਵਾਰ ਖਾਨਾ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ-ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰਖ ਕੇ 'ਪਟਵਾਰਖਾਨਾ' ਦੀ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1990-91 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪ-ਬੰਧ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ।

21.236 ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ

ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਨ ਅਧੀਨ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਪੀ. ਡਬ-ਲਿਓ 3.4 ਅਧੀਨ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ-ਵਾਰ ਖਰਚੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ '

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ		ਖਰਚਾ
1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	...	20.00
2. ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	...	10.00
3. ਫਰੀਦਕੋਟ	...	9.00
4. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	...	10.00
5. ਸੰਗਰੂਰ	...	8.00
6. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	...	9.00
7. ਜਲੰਧਰ	...	7.00
8. ਲੁਧਿਆਣਾ	...	7.00
9. ਕਪੂਰਥਲਾ	...	5.00
10. ਰੋਪੜ	...	5.00
11. ਪਟਿਆਲਾ	...	5.00
12. ਬਠਿੰਡਾ	...	5.00
ਕੁਲ	...	100.00

ਸਹਿਕਾਰਤਾ

ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ

21.237 ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਉਤ-ਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸਾਲ 1990-91 ਤੋਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਐਚ. ਜੀ. 5.1 (ਅ) ' ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ/ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਅਰੰਭੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਉਤਪਾਦਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ 1.20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪਰਵਾ-ਨਿਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿਰੁੱਧ 2.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੋਧਿਆ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਗਰਾਂਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਸੀਵਰ, ਬਿਜਲੀ, ਸੜਕਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਆਦਿ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਇ-ਮਰੀ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਸਬੇ/ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨਗਰਪਾਲਕਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਘਟੋ ਘੱਟ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਰੇ ਘਟੋ ਘੱਟ 11 ਮਕਾਨ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਨੂੰ ਉਪਦਾਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਹਿਤ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 120.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ । ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦਾ 25% ਉਪਦਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :

(i) ਇਕ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਦਵਾਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੇ ਸਟੋਰ/ਮਟੀਰੀਅਲ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕੁਲ ਉਪਦਾਨ ਦੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

(ii) 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਅਤੇ ਬਕਾ-ਇਆ 25% ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਭਲਾਈ

21.238 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਉਪਮੱਦ ਅਧੀਨ 20.99 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (86%) ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ-ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਨਾਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਖਦਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਾਰਜ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਜ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋ ਸਕਣ । ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉਚਾ ਚੁਕਣ ਯੋਗ ਤਸੱਲੀ-ਬਖ਼ਸ਼ ਆਰਥਕ ਲਾਭ ਦੇਵੇਗਾ ।

21.239 ਧਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਵਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿਚੋਂ, ਕੁਝ ਸਮਾਂ, ਚਮੜਾ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ, ਚਮੜਾ ਰੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੰਗਾਈ ਵਿਚੋਂ, ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ । ਯੋਜਨਾ ਕਾਲ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਪਹਿਲ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜਕ-ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ

21.240 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜੋਕੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੱਕੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ, ਸਾਫ਼ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਘਰੇਲੂ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਟੋਏ, ਖੁਸ਼ਕ ਟੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਾਲਿਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ, ਅ. ਜ. ਦੇ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਇਕ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣਾ, ਪੱਕੀਆਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ, ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੂੜੇ ਵਾਲੇ ਟੋਇਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ । ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਬੇਘਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਹ ਉਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ।

21.241 ਅ. ਜ. ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ 1972-73 ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ । ਸੱਤਵੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1593.06 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ 1503 ਪੱਕੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਅਤੇ 18147 ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ । ਸਾਲ 1990-91 ਲਈ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ 110.46 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ । ਇਸੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 180.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਿਆ ਹੈ ।

21.242 ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅ. ਜ. ਨੂੰ ਖਾਦ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ 37.00 ਲੱਖ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । 37 ਲੱਖ ਰਕਮ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 3700 ਅ. ਜ. ਦੇ ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਰਲੇ ਦਾ ਪਲਾਟ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਖਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਪਲਾਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧ ਹੋਣ ਤੇ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਲਾਭਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਦੇਵੇਗਾ ।

21.243 ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਨਿੱਜੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾਨ ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟੱਟੀ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਅਸ਼ਦਾਨ 2500 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲਾਭਕਾਰ ਦੇਵੇ-ਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਹ ਟੱਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਅ. ਜ. ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਚੁਗਿਰਦੇ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ।

21.244 ਸਾਲ 1990-91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 188.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਨਾਲ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਖੇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਸਫ਼ਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਗੰਦਾ ਚੁਕਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 88.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਬੇਘਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਥੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਦੂਸਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਖਰੀਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਥੋੜ੍ਹੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਕ ਏਕੜ ਭੋਂ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 25 ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ-ਗੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 20% ਮਕਾਨ ਦੂਸਰੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਕ ਮਕਾਨ 100 ਗਜ਼ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ-ਗਾ । ਸੰਭਾਵੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੱਕੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਨਾਲੀਆਂ, ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ, ਖਾਦ ਦੇ ਟੋਏ, ਪੱਕੀ ਸੜਕਾਂ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ, ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ, ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਟੂਟੀਆਂ, ਸਾਂਝੇ ਹਾਲ/ਜਨਤਕ ਪਾਰਕ ਲਈ ਥਾਂ, ਖਾਦ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਦੁਆਲੇ ਦਰਖਤ, ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। 1991-92 ਲਈ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 25% ਫੰਡ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਖਰਚਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

21.245 ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਘਰੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆਉਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਭੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁ ਮੰਜ਼ਲੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹੁਡਕੋ ਤੋਂ ਸੰਸਥਾਵੀ ਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਹ ਮਕਾਨ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਉਪਰ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 19000 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਸਸਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਵਿਚੋਂ 4000 ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਬਸਿਡੀ ਹੋਵੇਗੀ, 9000 ਰੁਪਏ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 100% ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ

ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਬਾਕੀ 5000 ਰੁਪਏ ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੈਂਕਾਂ ਵਲੋਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਉਤੇ ਦਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾ ਵਿਚ ਮੋੜਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਧੂੰਆਂ ਰਹਿਤ ਚੁੱਲੇ ਵੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ।

21.246 ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ 1–10+2 ਸਟੇਜ਼ ਕਲਾਸਾਂ ਤੇ 10.23 ਲੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 300 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ । ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤੱਕ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1209.93 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 9.73 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ । ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :–

ਸਾਲ		ਖਰਚਾ (ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ (ਲੱਖ)
1976-77 ਤੋਂ 1979-80	...	59.95	1.00
1980-81 ਤੋਂ 1984-85	...	227.00	1.83
1985-86 ਤੋਂ 1989-90	...	1209.93	9.73
1990-91 (ਸੰਭਾਵਕ)	...	244.45 (ਨਾਨ ਪਲਾਨ)	10.00
1991-92 (ਟੀਚਾ)	...	300.00 ਪਲਾਨ 244.45 (ਨਾਨ ਪਲਾਨ)	10.23

21.247 ਅ.ਜ. ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਰੀਡਿੰਗ ਰੂਮ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਕਾਰਜ 1990-91 ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਅ. ਜ. ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਆਵੇ ਅਤੇ ਅ. ਜ. ਦੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਹੋਵੇ । ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਹਰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ 2500 ਰੁਪਏ ਸਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਖਬਾਰ, ਪੈਂਫਲਿਟ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਮਾਚਾਰ, ਰਸਾਲੇ ਆਦਿ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :–

		ਖਰਚਾ ਰੁਪਿਆਂ ਵਿਚ
1. ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦਰ 1.10 ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 364 ਦਿਨ		400.00
2. ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਮਾਚਾਰ (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ) ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਦਰ 1.50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਅਖਬਾਰ		72.00
3. ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦ–50	...	6.00
4. ਜਨ ਸਾਹਿਤ (ਪੰਜਾਬੀ)–ਭਾਸਾ ਵਿਭਾਗ–ਦਰ–50		6.00
5. ਸਿਹਤ-ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ-ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ	...	ਮੁਫਤ
6. ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ–ਪੰਜਾਬੀ, ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ	...	ਮੁਫਤ
7. ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ–ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ/ਜਾਂ ਰਸਾਲਾ	...	16.00
8. ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੁਫਤ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ	...	ਮੁਫਤ
9. ਮੇਜ਼, ਕੁਰਸੀ ਅਤੇ ਅਲਮਾਰੀ ਆਦਿ	...	2.000
ਜੋੜ	...	2,500.00

ਇਹ ਸਕੀਮ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਪੂਰਬ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :–

(1) ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਕ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਰੀਡਿੰਗ ਰੂਮ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ।

(2) ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡ ਉਥੇ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ।

(3) ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਉਹਨਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਕੇ ਵੱਟੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਰੀਡਿੰਗ ਰੂਮ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ । ਸਾਲ 1991-92 ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 15.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਾਲ 600 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਤੀਅ ਦੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਰੀਡਿੰਗ ਰੂਮ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

21.248 ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 21 ਹੋਸਟਲ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖੋਹਲੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਮਲੀਨ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹਨ । 38.66 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤਾਂ ਅਤੇ 9-10 ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 200 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 250 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਜ਼ੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਰਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 20 ਨਵੇਂ ਹੋਸਟਲ ਖੋਹਲੇ ਜਾਣੇ ਹਨ । ਜਿਸ ਲਈ 38.66 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੱਖੇ ਹਨ ਅਤੇ 13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੈਲਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 46 ਨਰਸਰੀ ਸਕੂਲ-ਕਮ- ਕਰੈਚ ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖੋਹਲੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਫਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਮੁਢਲੀ ਵਿਦਿਆ ਪਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

21.249 ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਆਮਦਨ ਦਿੰਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕ

ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਧੰਦੇ ਚਾਲੂ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉਚੇ ਉਠ ਸਕਣ। ਇਹ ਡਾਇਰੀ, ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਭੇਡ ਬਕਰੀਆਂ ਪਾਲਣ, ਟਿਊਬਵੈਲ/ਪੀਪਿੰਗ ਸੈਟ ਲਗਾਉਣਾ, ਗੱਡਾ, ਊਠ ਰੇੜੇ ਖਰੀਦਣ, ਜੁਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਹੱਥ-ਖੱਡੀ/ਖੇਡਾ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਸਾਇਕਲ ਪੁਰਜ਼ੇ, ਮੁਰੰਮਤ. ਕਰਿਆਨਾ/ਲਕੜੀ/ਕਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲਣ, ਬਾਣ ਵੱਟਣ ਅਤੇ ਕਬਾੜੀ ਧੰਦੇ ਆਦਿ ਦਾ ਕੰਮ ਖੋਲਣਾ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਭੌਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਬੈਕਫਿਨਕੋ ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਕਰਮਵਾਰ 10000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 35,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰਮਵਾਰ 5,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 3,000 ਰੁਪਏ ਕੈਪੀਟਲ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਰਮਵਾਰ 850 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 25000 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਅਤੇ 3000 ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ।

21.250 ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹਰ ਇਕ ਅ. ਜ. ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਇਕ ਪੁਆਇੰਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ 260 ਰੁ: ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 30 ਲੱਖ ਰੁ: ਖਰਚ ਕਰਕੇ 1986-87 ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1986-87 ਤੋਂ 1989-90 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 120.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਨਾਲ 46152 ਅ. ਜ. ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਪੁਆਇੰਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 23076 ਹੋਰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਯੋਜਨਾ ਲਈ 60.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅ. ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਲਗਾਣ ਦਾ ਕੰਮ 1986-87 ਵਿੱਚ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਨੈਕਸਨ 500 ਰੁ: ਰੇਟ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਵਿੱਚ 11.54 ਲੱਖ ਰੁ: ਨਾਲ 3846 ਧਰਮਸਾਲਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

21.251 ਅ. ਜ. ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ (6–12 ਜਮਾਤ) ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿਚ ਵਧੀਆਂ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 25 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ 216 ਸਿਖਿਆ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚੋਂ 6 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਿੰਨ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹੁਨਰ ਵਿਖਾਉਣਗੇ, ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਚ 9072 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਉਣਗੇ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 27.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

21.252 ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ 1200 ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਨੌਕਰੀ ਬਣਾਏ, 72.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਇਕ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਫ਼ਰਮ/ਉਦਯੋਗ ਉਸ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਪੱਕਾ ਨੌਕਰ ਰਖੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਯੁਕਤ ਕਾਰੀ-ਗਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘਟ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ 172.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 2866 ਲਾਭਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ।

21.253 ਅ.ਜ. ਦੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਆਰਥਕ/ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਜੋਂ 1991-92 ਵਿਚ ਦੇਣ ਲਈ 2,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 4000 ਰੁਪਏ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1991-92 ਵਿਚ 1250 ਲਾਭਕਾਰੀ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਅ. ਜਾਤੀਆਂ, ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ।

21.254 ਬੈਂਕ ਫਿਨਕੋ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰ ਸਾਲ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ 1.40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪੰਜ ਕਿਤਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ, ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਡਰਡ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਰਾਇੰਗ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮਸ਼ੀਨ ਟੂਲ ਮੁਰੰਮਤ, ਟੂਲ ਅਤੇ ਡਾਈ ਮੇਕਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਟਕਨਾਲੋਜੀ ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ, ਵਿਚ ਮਹਾਰਤ ਵਾਲੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਫਾ 1990-91 ਵਿਚ 400 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੋਵੇਗੀ।

21.255 ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਦੀਰਘਕਾਲੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅ.ਜ. ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣੇ। ਸਾਲ 1991-92 ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2866 ਅ.ਜ. ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 240 ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਵੀਂ ਪਲਾਨ ਸਕੀਮ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਧਾਰਤ ਕੈਰੀਅਰ ਏਜਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ:—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ

21.256 ਤਕਨੀਕੀ ਉਨਤੀ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾਕੇ ਚਲਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧੁਨਿਕ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਨਿਤ ਬਦਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ

ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਰਾਂ/ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਾਜ-ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ 347.00 ਲੱਖ ਰੁਪਦੇ (41 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੁੱਲ ਉਪਬੰਧ 775 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਸਾਲ 1991-92 ਇਸ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਹੇਠਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

	ਕੈਟਾਗਰੀ		(ਲੱਖ ਰੁਪਏ)
(ੳ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ	1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਕੈਟਾਗਰੀ	...	110.00
	2. ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕੈਟਾਗਰੀ	...	63.00
	3. ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਫੈਸੀਲੀਟੀ	...	174.00
ਜੋੜ		...	347.00
(ਅ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ	3. ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਫੈਸੀਲੀਟੀ	...	4.00
ਜੋੜ		...	4.00
ਕੁਲ ਜੋੜ		...	351.00

21.257 ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਐਨ.ਸੀ.ਵੀ.ਟੀ. ਨੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਹੋਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਗਰਾਂਟ 25 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 75 ਰੁਪਏ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। 1990-91 ਵਿਚ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਨੀ ਹੀ ਰਕਮ 1991-92 ਲਈ ਵਖਰੀ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਬੰਧੀ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਹਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਰਕਮ 25 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 75 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। 16000 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 13.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਯੋਜਨਾ ਬਜਟ 1990-91 ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਤਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਉਪਬੰਧ 1991-92 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਕਾਇਆ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਨਾਨ ਪਲਾਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ !

21.258 ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਸਵੈ-ਚਾਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਾਲੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਟਰੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਲਿਆ ਕੇ ਕਪਿਊਟਰ, ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕਸ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਵਰਗੇ ਟਰੇਡਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨੇ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 1991-92 ਵਿਚ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 19.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ।

21.259 ਮਾਨੂਕੇ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਸਰਹਾਲੀ, ਬਟਾਲਾ, ਪੱਟੀ, ਬੱਸੀ ਪਠਾਨਾ, ਕਾਦੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 1991-92 ਵਿਚ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੇ ਖ਼ਰਚ ਲਈ, ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਚ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਖਰੇ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। 50.00 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿਖੇ ਅਨੁਸਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ. ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚਾਰ ਆਈ ਟੀ. ਆਈਆਂ. ਦਾ 1990-91 ਵਿਚ 52.00 ਲੱਖ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਦਰਜਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ 90.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਲੱਗ ਰਖੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1990-91 ਵਿਚ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਲਾ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 12 ਲੱਖ ਰੁ: ਦਿਤੇ ਸਨ ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ 20.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

21.260 ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ 1990-91 ਦੌਰਾਨ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈਆਂ. ਵਿਚ ਡੀਜ਼ਲ ਸਚਾਲਨ ਸੈਟ/ ਸੁਤੰਤਰ ਫੀਡਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ।

21.261 1991-92 ਵਿਚ ਮੌਜਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੂਲ ਉਸਾਰਨ ਲਈ 35.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। 1991-92 ਵਿਚ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ-ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਅਤੇ ਬਦਲਣ ਲਈ ਖਰਚੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। 1991-92 ਵਿਚ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਸ਼ਕੂਲ ਰੋਪੜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ।

ਰੋਜ਼ਗਾਰ

21.262 1991-92ਵਿੱਚ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਫੈਸੀਲੀਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ 4 ਲੱਖ ਰੁ: ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਨਾਲਾ ਅਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਚ ਦੋ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ 3.20 ਲੱਖ ਰੁ: ਰੱਖੇ ਹਨ। ਬਮੀਆਲ, ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, ਦਸੂਹਾ ਅਤੇ ਬਲਾਚੋਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਪੇਂਡੂ ਜਨ-ਸ਼ਕਤੀ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 0.80 ਲੱਖ ਰੁ: ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ 6 ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਲਈ 3 ਲੱਖ ਰ: ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਮਾਜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ

21.263 ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ 342 ਲੱਖ ਰੁ: (80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਾ ਹਿਸਾ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਨਿਆਸਰਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ

ਦੇਣ ਹਿਤ ਖਰਚਿਆਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਵੰਡ ਹੇਠ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :—

ਸ਼੍ਰੇਣੀ		(ਰਕਮ ਲੱਖ ਰੁ: ਵਿਚ)
1 ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਕੀਮਾਂ	...	293.50
2 ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਸਕੀਮਾਂ	..	48.50
ਜੋੜ	...	342.00

ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ

21.264 ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਸਰਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1 ਜੁਲਾਈ, 1990 ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਦਰ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ, ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 65 ਲੱਖ ਰੁ: ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।

21.265 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਯਤੀਮ ਅਤੇ ਨਿਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਆਪਣੇ ਸਰਪਰਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਰਹਿਣਗੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਦੌਰਾਨ 14.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ।

ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ

21.266 16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ 55 ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਕਾਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਕਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਾਲ 1991–92 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ 8 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ ਅਪਾਹਜ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਲਈ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਲਾਭਪਾਤਰ ਨੂੰ 5000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਲਈ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪਾਹਜ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ 1.000 ਰੁ. ਪ੍ਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀ ਇਨਾਮ ਦੀ ਸਕੀਮ ਲਈ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁ: 1991–92 ਵਿਚ ਰਖੇ ਹਨ।

21.267 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲਾਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ 1990 ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਗਭਗ 1,6000 ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਵਿੱਚ 190.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ।

21.268 ਬੈਂਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਧੀਨ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ਅਧੀਨ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991–92 ਵਿੱਚ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬੈਂਕ ਟਾਈ ਅਪ ਲੋਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧੰਦਿਆ ਲਈ ਘੱਟ ਦਰ ਤੇ ਕਰਜੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਕਰਜਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ 6000 ਰੁ: ਤੋਂ 10000 ਰੁ: ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਭ ਪਾਤਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 3,000 ਰੁ: ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਪਨਵੈਕ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

21.269 ਯਤੀਮ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਘ ਤੇ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਘਰੇਲੂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 6.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਾਲ ਗਰਾਮ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਗਈ । ਬਾਲ ਗਰਾਮ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਖਿਆ, ਮਨੋਰੰਜਨ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਵਿਦਿਅਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ, ਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕ ਮਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ 8–10 ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਕ ਬਾਲ ਗਰਾਮ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ 130 ਬੱਚੇ ਰਹਿ ਸਕਣਗੇ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟ ਹੋਵੇਗੀ । ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਲਈ 160 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

		ਖਰਚ 1991-92 (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1. ਪਿੰਡ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ (2000–3500)–1, ਸਹਾ- ਇਕ ਪਿੰਡ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (1,640–2,925)–1 ਲੇਖਾਕਾਰ (1,500–2,640)–1, ਸਟੈਨੋ–1, ਮਾਵਾਂ (950–1,800)–13, ਸੇਵਾਦਾਰ–2 ਅਤੇ ਚੌਕੀਦਾਰ –1 ਦੀ ਤਨਖਾਹ	...	(3.00) (ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ)
2. 160 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੱਚਾ ਦੀ ਦਰ ਤੇ 130 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖੁਰਾਕ ਭੱਤਾ	..	2.60
3. ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ, ਕਿਰਾਇਆ, ਫਰਨੀਚਰ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਬਰਤਨ	..	1.40
ਜੋੜ	...	4.00

21.270 ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦਾ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਨਵੈਕ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ,

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ 12 ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਹ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਪੰਜਵੀਂ ਤੋਂ ਅਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਕੋਚਿੰਗ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ । ਹਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ 30 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਹਿ ਸਕਣਗੇ । ਹਰ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਖਰਚ 0.43 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਇਕ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਇਕ ਹੈਲਪਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਾ ਖਰਚ, ਖਿਡਾਉਣੇ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ 2 ਲੱਖ ਰ: ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਖਿਆ ਹੈ ।

21.271 ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 16.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਦਸ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਦਾ ਖਰਚਾ 1.33 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ । ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ 1½ ਸਾਲ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ 40 ਬੱਚੇ ਰਹਿਣਗੇ । ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੱਚਾ 30 ਤੋਂ 60 ਰੁਪਏ ਤਕ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਲਏ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰ ਤੇ 12.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

21.272 1991-92 ਅੰਨਿਆਂ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਬਰੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰੈਸ/ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਹਨ । ਲਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸੰਸਥਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵੀ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

9. ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾ ਸਕੀਮ

21.273 ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਸੇਵਾ ਸਕੀਮ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਹੈ । ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਘਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਾ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲ ਵਿਸ਼ੇਸ ਧਿਆਨ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

21.274 ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੈਲੋਰੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਨੁਪੂਰਕ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਤਬਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ ਵਿਚ 300 ਦਿਨ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

(i) 3 ਤੋਂ 6 ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਉਹ ਬੱਚੇ ਜਿਹੜੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਅਣਉਪਚਾਰਕ ਪੂਰਵ ਸਕੂਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ;

(ii) 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਉਹ ਬੱਚੇ ਜਿਹੜੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਖੁਰਾਕ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ

(iii) ਗਰਭਵਤੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਜਿਸ ਵਿਚ 300 ਕੈਲੋਰੀਆਂ ਅਤੇ 10–12 ਗਰਾਮ ਪਰੋਟੀਨ ਹੋਵੇ, ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਗਰਭਵਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 500 ਕੈਲੋਰੀਆਂ ਅਤੇ 20–25 ਗਰਾਮ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਅਨੁਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ;

(i) 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਲਾਂ ..	65 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਲਈ
(ii) ਗਰਭਵਤੀ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ..	95 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ
(iii) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲ ..	1 ਰੁਪਿਆ 15 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ

21.275 ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰ ਦਿਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਦਿਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਲਈ 2000 ਈਸਵੀ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕ ਵੀ ਹੌਲੀ–ਹੌਲੀ ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

(i) ਅਨਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ;

(ii) ਰੋਗ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ/ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣਾ: ;

(iii) ਸਿਹਤ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ;

(iv) ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ;

(v) ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਅਣ-ਉਪਚਾਰਕ ਪੂਰਵ ਸਕੂਲ ਸਿਖਿਆ ।

21.276 ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾ ਸਾਲ 1972-73 ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ । ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਿਹਾਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ । ਇਹ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਤਬਕੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ 70% ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਬਾਕੀ ਦੇ 30% ਲਾਭਪਾਤਰ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਤਬਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਕੱਠੀਆਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕਠੀਆਂ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕੱਠੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁਲ 60 ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ 6,000 ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਹਨ । ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਸਾਲ		ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਕੁਲ ਖਰਚ	ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		
					ਬਾਲ	ਔਰਤਾਂ	ਕੁਲ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)
1985-86	...	34	3832	217.47	1.17	0.78	1.95
1986-87	...	43	4897	238.00	1.33	0.88	2.22
1987-88	...	43	4897	239.42	1.53	1.02	2.54
1988-89	...	48	5376	275.40	1.52	1.02	2.55
1989-90	...	48	5376	273.29	1.48	0.99	2.47
1990-91	...	60	6000	200.00 (ਸੋਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ)	1.48	0.99	2.47
1991-92	...	62	6200	300.00	2.86	1.20	2.86

21.277 ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਜੀਪਾਂ ਆਦਿ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਯੋਜਨਾ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ 2 ਹੋਰ ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸਵਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 2.86 ਲੱਖ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਵਾਸਤੇ 300 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਰਥਾਤ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਚ-ਮੁੱਚ ਮੰਦੀ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੇ ਬਾਲਾ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ

ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਹੱਥ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾਂ ਨਾਂ	ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ			ਅਧਾਰਨ ਸਰੰਚਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੰਡ (ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ)					
				ਮਖਸੂਸ			ਗੈਰ ਮਖਸੂਸ		
	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਕੁਲ	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਕੁਲ	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਕੁਲ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	175·89	116·27	292·16	603·44	362·83	966·27	386·87	255·73	642·60
ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	137·96	48·05	186·01	409·76	1473·21	1882·97	303·43	105·70	409·13
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	162·10	52·89	214·99	337·98	706·84	1044·82	356·53	116·34	472·87
ਜਲੰਧਰ	152·61	98·69	251·30	403·42	307·32	710·74	335·67	217·07	552·74
ਕਪੂਰਥਲਾ	88·81	26·29	115·10	136·63	259·38	396·01	195·33	57·82	253·15
ਲੁਧਿਆਣਾ	131·92	123·21	255·13	366·13	449·42	815·55	290·16	270·99	561·15
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	145·72	29·03	174·75	349·10	725·05	1074·15	320·49	63·85	384·34
ਸੰਗਰੂਰ	145·72	51·93	197·65	198·13	246·44	444·57	320·50	114·21	434·71
ਬਠਿੰਡਾ	156·06	47·73	203·79	221·89	172·51	394·40	343·26	104·99	448·25
ਪਟਿਆਲਾ	169·86	74·83	244·69	401·00	805·88	1206·88	373·60	164·58	538·18
ਰੋਪੜ	118·99	25·00	143·99	180·97	562·57	743·54	261·72	54·98	316·70
ਫਰੀਦਕੋਟ	162·96	55·48	218·44	178·23	238·75	416·98	358·43	122·02	480·45
ਕੁਲ ਜੋੜ	1748·60	749·40	2498·00	3786·68	6310·20	10096·88	3845·99	1648·28	5494·27

ੳ

ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਬਦਲੀ ਟਿਕਣ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਅਧਾਰਨ ਸਰੰਚਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਲ ਫੰਡ			ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ			ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਕਾ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ			ਟਿੱਕੇ ਗਏ ਕੁਲ ਫੰਡ		
ਦਿਹਾਤੀ	ਸਹਿਰੀ	ਕੁਲ	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਕੁਲ	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਕੁਲ	ਦਿਹਾਤੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ	ਕੁਲ
990·31	618·56	1608·87	938·73	270·53	1209·26	51·75	55·66	107·41	2156·68	1061·02	3217·70
713·19	1578·91	2292·10	653·34	118·23	771·57	14·75	5·90	20·65	1519·24	1751·09	3270·33
694·51	823·18	1517·69	663·21	141·99	805·20	68·25	29·30	97·55	1588·07	1047·36	2635·43
739·09	524·39	1263·48	582·40	205·82	788·22	1·75	146·78	148·53	1475·85	975·68	2451·53
331·96	317·20	649·16	423·21	87·67	510·88	1·50	10·00	11·50	845·48	441·16	1286·64
656·29	720·41	1376·70	601·14	268·51	869·65	42·25	103·82	146·07	1431·60	1215·95	2647·55
669·59	788·90	1458·49	634·45	118·80	753·25	2·75	60·37	63·12	1452·51	997·10	2449·61
518·63	360·65	879·28	562·11	229·83	791·94	1·75	—	1·75	1228·21	642·41	1870·62
565·15	277·50	842·65	580·00	129·83	709·83	1·75	37·64	39·39	1302·96	492·70	1795·66
774·60	970·46	1745·06	606·68	183·32	790·00	1·75	73·00	74·75	1552·89	1301·61	2854·50
442·69	617·55	1060·24	547·88	187·03	734·91	47·00	8·30	55·30	1156·56	837·88	1994·44
536·66	360·77	897·43	651·53	106·74	758·27	1·75	52·93	54·68	1352·90	575·92	1928·82
7632·67	7958·48	15591·15	7444·68	2048·30	9492·98	237·00	583·70	820·70	17062·95	11339·88	28402·83

ਅਨੁਲੱਗ ਅ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ :—ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4
ਫਸਲ ਪਾਲਣ			
1. ਏ.ਪੀ. 5.1 ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਛੜਕਾਅ ਕਾਰਨ ਲਈ ਤੁਰਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਛੜਕਾਅ ਇਕਾਈਆਂ	0.20	..	..
2. ਏ.ਪੀ. 9.5/10.5 ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ	4.00	..	..
3. ਏ.ਪੀ. 11.4 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	15.00	..	..
4. ਏ.ਪੀ. 4.1/3.1 ਮਿਟੀ ਪਰਖਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸਾਲਾ ਦੀ ਸਕੀਮ ...	..	..	50.00
	19.20	..	50.00
ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ...	8.00	..	..
...	8.00	..	..
ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ			
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ.) 3.2* ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	186.00	..	—
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ.) 3.4* ਪਰਸਥਿਤਿਕ ਅੜਚਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ-ਕੱਢਣ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	31.00	..	—
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ.) 3.6* 1988 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ਟ ਹੋਈ ਖੇਤੀ ਭੌਂ ਤੋਂ ਰੇਤ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਕੀਮ	300.00	..	—
ਜੋੜ ...	517.00	..	—
ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ			
ਏ.ਐਚ. 3.1/2.1 (ੳ) ਨਵੇਂ ਡੰਗਰ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲਣੇ ...	..	..	44.00
(ਅ) ਪਰਾਈਵੇਟ ਵੈਟਰੀਨਰੀ ਕਲੀਨਿਕਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	..	..	13.20
ਏ.ਐਚ. 3.8/2.6 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈਡ ਕੁਆਟਰਾ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪੋਲੀਕਲੀਨਕਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ/ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	..	..	73.40

*1991-92 ਤੋਂ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਅਨੁਲੱਗ ਅ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ:—ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਏ.ਐਚ. 3.12	ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਨਾਉਣਾ	28.00	..	52.00
ਏ.ਐਚ. 3.13	ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਹਸਪਤਾਲ/ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਲਈ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ	72.00	..	72.00
ਏ.ਐਚ. 3.15	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਡੰਗਰਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	..	..	99.00
ਏ.ਐਚ. 8.5	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੁਚੜ ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕਰਨ ...	..	..	10.00
ਏ.ਐਚ. 3.2	ਪਸ਼ੂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਕੇ ਪਸ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਉਣਾ/ਪਸ਼ੂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀਆਂ	123.00	..	..
ਏ.ਐਚ. 2.1	ਡੀ.ਏ.ਐਚ.ਓ./ਪੀ.ਓ./ਆਈ.ਸੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣਾ	3.00	..	..
ਏ.ਐਚ. 3.4	ਮੂੰਹ-ਖੁਰ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਗਥਾਮ ਲਈ ਟੀਕੇ ਲਾਉਣੇ ...	10.00	..	..
ਏ.ਐਚ. 3.11	ਸ਼ੀ.ਐਸ.ਐਸ.—ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸੁਬੰਧਤ ਪੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਰੋਕਥਾਮ	10.80	..	..
	ਜੋੜ ...	246.80	.	364.00
ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ—				
ਐਫ.ਐਚ. 2.1	ੳ. ਨਵੇਂ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ/ਮੌਜੂਦਾ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ	16.00	..	78.20
	ਅ. ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ/ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ	10.00	.	..
	...	26.00	..	78.20
ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਾਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ)				
ਸੀ.ਡੀ. 2.5	ਮਾਮਲਾ ਕਮਾਉਣ-ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	75.00	..	100.00
ਸੀ.ਡੀ. 2.6	ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਕਾ ਕਰਨਾ, ਨਾਲੀਆਂ ਬਨਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ	580.00	.	688.16
ਸੀ.ਡੀ. 2.7	ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ...	48.00	..	75.00
ਸੀ.ਡੀ. 2.8	ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੈਚਿੰਗ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇਣਾ	50.00	..	50.00
ਸੀ.ਡੀ. 2.9	ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹਤੱਤਾ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤਸੰਮਤੀਆਂ/ਜ਼ਿਲਾ ਪਰੀਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇਣਾ	7.50	..	7.51
ਸੀ.ਡੀ. 2.14	ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਰਖਣ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ...	—	..	80.00
	ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਸ ...	3200.00	..	—
	...	3960.50	..	1000.67
ਜੰਗਲ				
ਐਫ. ਟੀ. 2.3	ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਣ ਲਗਾਉਣਾ ...	275.30	..	—
ਅਫ. ਟੀ. 2.4	ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖ ਲਾਉਣਾ ..	75.00	..	—
ਐਫ. ਟੀ. 1.2	ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ...	—	..	10.00
		350.30	..	10.00

ਅਨੁਲਗ 'ਅ'

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ-ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4
ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ			
(i) ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਇੰਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਐਂਡ ਰੋਪੜ ਬਲਾਕਸ	..	..	47.00
(ii) ਕੰਸਟਰਕਟਿੰਗ ਨਿਧਾਨਾ ਮਾਈਨਰ ਆਰ.ਡੀ. 18000 ਆਫ ਟੇਕਿੰਗ 30345/ ਆਰ ਨਿਜਾਮੁਵਾਹ ਡਿਸਟਰੀ ਬਿਊਟਰੀਜ	..	.	6.00
(iii) ਕੰਸਟਰਕਟਿੰਗ ਨਿਊ ਲਾਈਨ ਆਕਲਿਆ ਮਾਈਨਰ ਆਫ ਟੇਕਿੰਗ ਆਰ.ਡੀ. 42490/ਐਲ. ਰਾਊਟਾ ਡਿਸਟਰੀਓਿਟਰੀ	..	..	2.00
(iv) ਕੰਸਟਰਕਟਿੰਗ ਨਿਊ ਲਾਈਨ ਅਬਲੂ ਮਾਈਨਰ ਆਫ ਟੇਕਿੰਗ ਆਰ.ਡੀ. 58212/ਐਲ ਜੇਤੂ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰੀ	..	..	52.68
(v) ਕੰਸਟਰਕਟਿੰਗ ਨਿਓ ਲਾਈਨ ਐਕਲਿਆ ਲਿੰਕ ਮਾਈਨਰ ਆਫ ਟੇਕਿੰਗ ਆਰ.ਡੀ. 8500/ਆਰ. ਮੋਹਮਾ ਮਾਈਨਰ ਆਫ ਰੋਟ ਭਾਈ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਓਟਰੀ ਬੰਗਰ ਸਕੂਰ	..	..	1.00
(vi) ਕੰਸਟਰਕਟਿੰਗ ਭੰਗਰ ਸਕੂਰ ਰੀਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਚੈਨਲ ਆਰ.ਡੀ. 0-43570 ਆਫ ਟੇਕਿੰਗ 10500/ਕਾਸਬੈਗੁ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰੀ	..	..	36.00
ਜੋੜ ਮਾਈਨਰ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ...	.	..	144.68
ਫਲੱਡ ਕੰਟਰੋਲ ਐਂਡ ਐਂਟੀਵਾਟਰ ਲੌਗਿੰਗ			
I ਫਲੱਡ ਕੰਟਰੋਲ ਐਂਡ ਡਰੇਨਜ਼ ...	..	..	525.00
ਜੋੜ ਫਲੱਡ ਕੰਟਰੋਲ ...	..	..	525.00
ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜਾਂ ਦੀ ਰੋਕ (ਕੁੱਲ ਜੋੜ) ...	..	..	669.68
ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ			
ਉ.ਦ. ਨੰ: 3.1 ਬਾਈਸਿਕਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ...	30.00	..	..
ਉ.ਦ. ਨੰ: 3.2 ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ...	14.00	...	ਰਾਜ ਪੱਧਰ
ਉ.ਦ. ਨੰ: 3.6 ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣਾ	5.00	.	..
ਉ.ਦ. ਨੰ: 3.7 ਕੁਆਲਟੀ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣਾ	5.00	..	..
ਉ.ਦ. ਨੰ: 3.8 ਪੰਜਾਬ ਟੈਸਟ ਹਾਓਸ, ਲੁਧਿਆਂਣਾ	5.00	..	..
ਆਈ.ਐਨ. 10.1 ——— 9.1 ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਾਹਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਦੀ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀਗਤ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ	9.00	..	..
ਆਈ.ਐਨ. 10.3 ———— 9.4 ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰੀਬੇਟ ਦੇਣਾ	21.50	..	..
ਆਈ.ਐਨ. 10.4 ———— 9.6 ਸਿਖਰ ਖਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਡਿ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	1.50	..	..
ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਕ ਕਾਰਜ ...	72.50	..	..
	163.75	..	..

ਅਨੁਲੱਗ ਅ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ-ਮਦ/ਛੋਟੀ ਮਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਸਿਖਿਆ				
ਸਿ. ਵਿ. 1.2	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	0.70	...	ਸਟੇਟ ਤੇ
ਸਿ. ਵਿ. 1.4	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ	21.20	...	1.10(ii) ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
ਸਿ. ਵਿ. 1.6	ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅੰਸ਼ਕਾਲੀ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕ	2.80	...	1.10(ii) ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
ਸਿ. ਵਿ. 1.7	ਸੋਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	15.00	...	ਸਟੇਟ ਤੇ
ਸਿ. ਵਿ. 1.10	ਕਲਾਸ ਕਮਰਿਆਂ/ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	200.00	...	--ਉਹੀ—
ਸਿ. ਵਿ. 1.11	ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਤੇ ਉਪਕਰਣ	20.00	...	1.19 ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
ਸਿ. ਵਿ. 1.13	ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ	10.00	...	—ਉਹੀ—
ਸਿ. ਵਿ. 1.14	ਸੋਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	14.60	...	—ਉਹੀ—
ਸਿ. ਵਿ. 1.15	ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ	20.00	...	—ਉਹੀ—
ਸਿ. ਵਿ. 1.16	ਕਲਾਸ ਕਮਰਿਆਂ/ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	60.00	...	—ਉਹੀ—
ਸਿ. ਵਿ. 1.17	ਸਾਇੰਸ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	40.00	...	—ਉਹੀ—
ਸਿ. ਵਿ. 1.18	ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਬਣਾਉਣਾ	3.00	...	ਸਟੇਟ ਤੇ
ਸਿ. ਵਿ. 2.4	ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਤੇ ਉਪਕਰਣ	50.00	...	2.20 ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
ਸਿ. ਵਿ. 2.8	ਹਾਈ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ	25.00	...	—ਉਹੀ—
ਸਿ. ਵਿ. 2.9	ਸੋਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	50.00	...	—ਉਹੀ—
ਸ. ਵਿ. 2.16	ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ	8.00	...	ਸਟੇਟ ਤੇ
ਸਿ. ਵਿ. 2.17	ਲੈਬੋਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਦੀ ਅਸਾਮੀਆਂ	5.00	...	
ਸਿ. ਵਿ. 2.18	ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	100.00	...	2.20 ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
ਸਿ. ਵਿ. 2.19	ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	180.50	...	—ਉਹੀ—
ਖ. ਯ. 1.4	ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ, ਹਾਈ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਦਾ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	14.00	...	ਸਟੇਟ ਤੇ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ :—ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਸਿਖਿਆ				
ਸਿ. ਵਿ. 1.10	(i) ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣਾ ...	—	..	25.00
	(ii) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—	..	362.80
ਸਿ. ਵਿ. 1.12	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ ...	—	..	0.88
ਸਿ. ਵਿ. 1.19	ਮਿਡਲ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	—	..	55.00
ਸਿ. ਵਿ. 2.13	ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ ...	4.34	..	1.12
ਸਿ. ਵਿ. 2.15	(ੳ) ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ...	350.00	..	202.60
	(ਅ) ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿਤਾ ਧਾਰਾ ...	50.00	..	40.00
ਸਿ. ਵਿ. 2.20	ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	—	..	342.75
	ਜੋੜ ...	1244.14	..	1030.15
ਖ. ਯ. 1.6	(iii) ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ 50:50 ਦੀ ਹਿਸੇ ਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ) ...	—	..	10.00
	ਜੋੜ ...	—	..	10.00

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸੂੰਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ			
ਜ. ਸਿ. 1.3	(ੳ) ਸ਼ਹਿਰੀ/ਗੰਦੀ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ...	—	—	19.00
	(ਅ) ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ...	—	—	18.00
ਜ. ਸਿ. 1.9	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭੌਤਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	7.50	..	8.50
ਜ. ਸਿ. 1.11	ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਲਾਈਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਫੀਡਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ...	10.00	..	10.00
ਜ. ਸਿ. 1.12	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜੈਨਰੇਟਰ ਸੈੱਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	10.00	..	10.00
ਜ. ਸਿ. 1.13	(ੳ) ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸੋਲਰ ਵਾਟਰ ਹੀਟਿੰਗ ਪੈਨਲਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ (ਅ) ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਲਰ ਹੀਟਿੰਗ ਪੈਨਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ...	5.00	..	5.00
ਜ. ਸਿ. 1.8	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਖੇ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ ਸਬੰਧੀ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	—	..	6.50
ਜ. ਸਿ. 1.19	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈਡ ਕੁਆਰਟਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਰਦੇ ਢੋਣ ਲਈ ਗੱਡੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	—	..	5.75
ਜ. ਸਿ. 3.1	(ੳ) ਨਵੇਂ ਉਪ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਐਮ. ਪੀ. ਡਬਲਿਯੂ/ਉਪ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ...	116.50	..	78.00
ਜ. ਸਿ. 3.2	(ੳ) ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ ਕੁਆਟਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ...	—	..	50.00
	(ਅ) 40:60 ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ/ਸਿ. ਕੇ. ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ ...	--	..	50.00
ਜ. ਸਿ. 3.5	ਸ. ਸਿ. ਕੇ. ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਕੇ ਮੁ. ਸਿ. ਕੇਂ. ਖੋਲ੍ਹਣਾ ...	280.00	..	200.00
	(iii) 460 ਮੁ. ਸਿ. ਕੇ. ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਫੂਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ...	—	..	13.00
	(iv) ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮੋਬਾਈਲ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ (40 ਟੀਮਾਂ) ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ...	125.00	..	93.00
	(v) ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਮਾਡਲ ਮੁ. ਸਿ. ਕੇ. ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ (12) ...	15.00	..	10.00

ਅਨੁਲੱਗ ਅ
ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ			ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
			ਪਰਵਾਣਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ
1			2	3	4
ਜ. ਸਿ. 3.7	ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	...	135.00	..	100.00
ਜ. ਸਿ. 3.9	ਡੀ. ਸੀ. ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ/ ਮੌਜੂਦਾ ਡੀ. ਸੀ. ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ/ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨਾ	...	12.00	..	12.00
ਜ. ਸਿ. 6.11	ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	...	3.20	..	3.50
ਜ. ਸਿ. 6.11	(ਅ) ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ਬੇਹਤਰੀ/ਆਧੁਨਿਕ ਇਲਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ	...	—	—	400.00
ਜ. ਸਿ. 6.18	ਸਿਹਤ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	—	—	3.00
ਜ. ਸਿ. 7.2	ਛੋਟੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਕਾਰਨ ਅਨੀਮੀਆ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾ		4.45	..	5.00
ਜ. ਸਿ. 7.5	ਪੀ. ਡਬਲਿਯੂ ਡੀ. ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ	...	100.00	..	100.00
ਜ. ਸਿ. 7.10	ਬਿਪਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ (ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇੱਕ)	...	—	—	45.00
ਆ. ਯੂ. 2.3	ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰਥ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਲੋਂ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	...	9.00	..	9.50
ਹੋ. ਮੀ. 2.3	ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	...	5.00	..	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਕੀਮ
ਹੋ. ਮੀ. 2.4	ਮੌਜੂਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	...	5.00	..	,,
ਆ. ਯੂ. 2.2	ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	...	1.00	..	,,
ਆ. ਯੂ. 2.4	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ 10 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	...	4.50	..	,,
ਆ. ਯੂ. 2.5	ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਦੁਆਰਾ ਕੌਮੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	...	2.00	..	,,
ਜ. ਸਿ. 6.11	(ੳ) ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੰਗਾਮੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨਾ	...	5.50	..	,,
ਜ. ਸਿ. 7.3	ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	...	4.50	..	,,
ਜ. ਸਿ. 7.4	ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਛੁਟੀ ਰੀਜ਼ਰਵ ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ	...	5.55	..	,,
ਜ. ਸਿ. 1.5	ਮੌਜੂਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ/ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	...	68.00	..	ਸਕੀਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ
ਜ. ਸਿ. 1.6	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੇ ਆਈ ਸੀ. ਯੂ. ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	...	18.00	..	,,
ਜ. ਸਿ. 1.7	ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਔਜਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ	...	147.25	..	,,
ਜ. ਸਿ. 1.10	ਰਾਜ ਦੇ ਉਪਮੰਡਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਖੂਨ ਬਦਲੀ ਸੇਵਾਵਾਂ	...	9.00	..	,,
		...	1105.95	..	1254.75

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ
ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੈਣੀ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4
ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ			
1. ਆਰ.ਡੀ.1.1 ਮੇਨ ਰੋਡਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਸਿੰਗ ਲਿੰਕਸ ...	40.00	..	60.00
2. ਆਰ.ਡੀ. 1.2 ਇਮਪਰੂਵਮੈਂਟ/ਵਾਈਡਨਿੰਗ ਐਂਡ ਪਰੋਵਾਈਡਿੰਗ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਰਸਟ ਆਨ ਐਗਜਿਸਟਿੰਗ ਰੋਡਜ਼ ...	750.00	..	800.00
3. ਆਰ. ਡੀ. 3.1 ਵਿਲੇਜ ਰੋਡਜ਼ ...	10.00	..	200.00
4. ਆਰ. ਡੀ. 5.2 ਇੰਮਪਰੂਵਮੈਂਟ ਆਫ ਰੋਡਜ਼ ਵਿਧਇਨ ਐਮ. ਸੀ. ਲਿਮਿਟਿਸ ...	75.00	..	100.00
5, ਆਰ. ਡੀ. 5.3 ਬਾਈ ਪਾਸਜ	70.00		—
ਜੋੜ ...	945.00	..	1160.00
ਸੜਕ ਯਾਤਾਯਾਤ			
RT—2 (i) ਲੈਂਡ ਐਂਡ ਬਿਲਡਿੰਗ ...	285.00	..	—
RT—3 (i) ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਔਜਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ। ...	20.00	..	—
ਜੋੜ ...	305.00	..	—
ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮ			
ਦਿ. ਜ. ਸ.-1 (ਏ) ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ..	1800.00	—	2200.00
(ਬੀ) ਘੱਟ ਸਫਾਈ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ 5,000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ...	--	--	340.00
ਦਿ. ਜ. ਸ.-2 ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਸਫਾਈ ...	300.00	--	175.00
ਜ. ਸ.-6 ਸੀਵਰੇਜ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣੇ ...	175.00	—	10.00
ਜ. ਸ.-7 ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਦਾ ਸਫਾਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ...	50.00	--	—
ਜ. ਸ.-1 ਨਗਰ ਪਾਲਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ (ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)			
(ੳ) ਐਲ ਆਈ ਸੀ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ			
(i) ਚੌਥਾ ਪੈਕਜ ...	150.00	--	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ
(ii) ਪੰਜਵਾ ਪੈਕਜ ...	500.00	--	ਓਹੀ
(ਅ) ਹੁਡਕੋ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰ ...	250.00	--	ਓਹੀ
ਜੋੜ ...	3225.00	—	2725.00

ਅਨੁਲਗ ਅ
ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ
ਜਿਲਾ ਪਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਸੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾਂ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
	1	2	3	4
	ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ			
ਮ. ਸ. 1.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ...	383.00	--	364.00
ਮ. ਸ. 5.1.	(ਅ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ/ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ...	120.00	—	*
	ਜੋੜ ...	503.00	--	364.00
	*ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।			
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ			
ਸ਼. ਵਿ.–6	ਸਲੱਮਜ਼ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨਤ ਸੁਧਾਰ	165.00	—	175.00
ਸ਼. ਵਿ.–10	ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ/ਨਿਗਮਾਂ/ਐਨ. ਏ. ਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ:			
	(i) ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ...	200.00	--	1200.00
	(ii) ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਵਿਉਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ...	3000.00	--	4010.00
ਸ਼. ਵਿ. –11	ਝਾੜੂ ਬਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ...	—	--	50.00
ਸ਼. ਵਿ. –12	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਐਨ. ਸੀ. ਆਰ. ਕਾਉਂਟਰ ਮੈਗਨੇਟ ...	--	—	200.00
	ਕੁੱਲ ...	3365.00	—	5635.00
	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ			
ਲੋ. ਨਿ. 3.1	(ੳ) ਮੰਡਲ ਦਫਤਰ/ਤੀਹਸੀਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ...	—	—	495.00
	(ਅ) ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਚੈਕ ਨਾਕਾ, ਸ਼ੰਭੂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	--	--	7.00
	(ਸ) ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਦਫਤਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਣਾਉਣੇ ...	--	—	8.00
	(ਹ) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਚੈਕ ਨਾਕਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	--	--	40.00
ਲੋ. ਨਿ. 3.2	ਅਦਾਲਤਾਂ	--	—	75.00
ਲੋ. ਨਿ. 3.3	ਪਟਵਾਰ ਖਾਨੇ	15.00	--	15.00
ਲੋ. ਨਿ. 3.4	ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ	—	—	100.00
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	15.00	--	740.00

ਅਨੁਲਗ ਅ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ:—ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

	ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
	1	2	3	4
	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ			
1. ਅ ਜ	ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ	1.50	..	ਰਾਂਜ ਪੱਧਰ
2. ਅ ਜਾ 5.1	ਗੰਦੇ ਕਿਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ... ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਜੀਫੇ (ਰਾਜ ਅੰਸ)	63.00	..	38.66
3. ਅ ਜਾ 6.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨਾਲ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	110.46	..	180.00
4. ਅ ਜਾ 9.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਜਲੀ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	11.54	..	11.54
5. ਅ ਜਾ 17.1	ਸਫਾਈ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਰਸਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਰੈਚਾਂ ਬਾਰੇ	56.00	..	28.00
6. ਅ ਜਾ 17.2	108 ਸਮੂਹਕ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	—	..	—
7. ਅ ਜਾ 20.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਰੀਡਿੰਗ ਰੂਮ ਬਣਾਉਣੇ ...	15.00	..	15.00
	ਜੋੜ	257.50	..	273.20

ਅਨੁਲੱਗ ਅ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤਿ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ:—ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤਿ	ਪੂਰਣ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
	1	2	3	4
	ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ			
1. ਉ.ਸਿ.ਸੰ.2.1	ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਿਯਾ ਕਿਤਿਆ ਦੀ ਥਾ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਿੱਤੇ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੇ ਕਿੱਤੇ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਦ ਤੇ ਸਾਜ—ਸਾਮਾਨ ਵਧਾਉਣਾ ਤੇ ਬਦਲਣਾ	20.00	..	19.00
2. ਉ.ਸਿ.ਸਿ.2.3	(i) ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ	10.00	..	20.00
	(ii) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਐਡਵਾਂਸ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	50.00	..	50.00
3. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 2.6	ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਦਾ ਪਸਾਰ	10.00	..	10.00
4. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 2.7	ਦਿਹਾਤੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਜਿਥੇ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਨਹੀਂ	30.00	..	20.00
5. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 2.8	ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਵਿਚ ਡੀਜ਼ਲ ਸੰਚਾਲਣ ਸੈਟ/ ਸੁਤੰਤਰ ਫੀਡਰ ਉਪਲਭਧ ਕਰਨਾਂ	3.00	..	5.00
6. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 3.1	ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	30.00	..	35.00
7. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 3.3	ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਬਦਲਣਾ	10.00	..	10.00
8. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 3.5	ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਵਧਾਉਣਾ	6.00	..	5.00
9. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 3.4	ਯੂ ਐਨ ਡੀ ਪੀ/ਆਈ ਐਲ ਓ ਅਧੀਨ ਅਧੀਨ ਉ.ਸਿ.ਸੰ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ	2.00	..	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ
10. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 2.16	ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਓ.ਸਿ.ਸੰ ਖੋਲਣਾ (ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ)	50.00	..	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ
11 ਓ.ਸਿ.ਸੰ 3.2	ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟ ਅਮਲਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ	2.00	..	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ
	ਜੋੜ ...	223.00	..	174.00

ਅਨੁਲੱਗ—ਅ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖ਼ਰਚਾ

ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ:—ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁਖ ਮਦ/ਛੋਟੀ ਮਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4
12. ਉ.ਮਿ.ਸੰ. 2.11 ਮਾਨਸਾ ਮੁਕਤਸਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਵਿਖੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਚਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾਉਣਾ	52.00	..	—
13. ਉ.ਮਿ.ਸੰ. 2.12 ਆਰਟ ਕਰਾਫਟ ਸੈਂਟਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਭੋਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ...	12.00	..	—
14. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.13 ਵਰਕ ਸੈਂਟਰ, ਰਾਜਪੁਰਾ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ...	5.00	..	—
15. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.15 ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਦਰ 25 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 75 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰਨਾ ...	50.00	..	—
ਰੋਜ਼ਗਾਰ			
16. ਰੋ.ਸ.4.1 ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ...	3.00	..	3.20
17. ਰੋ.ਸ. ਪੇਂਡੂ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ...	2.00	..	0.80
ਜੋੜ ...	347.00	..	178.00
ਸਮਾਜਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ			
ਸ.ਭ.10.1 ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ			
(i) ਬੇਲ ਪ੍ਰੈਸ/ਲਾਇਬਰੇਰੀ (ਅੰਨਿਆਂ ਲਈ)	10.00	..	15.00
(ii) ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸੰਸਥਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	15.00	..	15.00
ਸ.ਭ.3.2. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਸਕੂਲ ਵਣਾਉਣਾ...	35.00	.	—

ਅਨੁਲੱਗ ਅ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ:—ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵੱਨਿਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
	ਸਮਾਜਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ			
	ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ: —			
3. ਸ.ਭ. 3.4	ਯਤੀਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਸਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਾਲ ਗ੍ਰਾਮ ਬਣਾਉਣਾ ...	6.50	—	4.00
4. ਸ.ਭ. 3.5	ਆਰਥਕ ਪਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮ—ਪਨਵੈਕ ...	5.00	—	2.00
5. ਸ.ਭ. 3.6	ਕਿਰਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਡੇ-ਕੇਅਰ-ਸੈਂਟਰ-ਪਨਵੈਕ ...	2.50	—	12.50
	ਜੋੜ ...	74.00	—	48.50
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ ...	16,700.00	13,143.78	15,591.15

ਅਨੁਲਗ (ੲ)

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ :—ਲਾਭ ਪਾਤਰ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦਾਂ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92
	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4
ਫਸਲ ਪਾਲਣ			
ਏ.ਪੀ. 5.3/5.3 ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰੀਕਰਨ ...	—	—	20.00
ਏ.ਪੀ. 13.1/11.1 ਛੋਟੇ/ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ ਪੈਟਰਨ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ। ...	150.00	148.00	150.00
ਏ.ਪੀ. 14.3/8.3 ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਇਸ ਵਿਚ ਸੀਮਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਹੈ ਇਹ ਕੁਰਾਹੇ ਪਏ ਯੁਵਕਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਵਾਸ ਲਈ ਹੈ ...	69.00	68.57	85.00
ਏ.ਪੀ. 14.5/8.6 ਸਬਜੀਆਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਰਾਏ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੈ ...	20.00	20.00	33.00
ਏ.ਪੀ. 14.6/8.7 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਬਾਰਟਰੀਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹਕ ਡੱਬਾ ਬੰਦੀ ਕੇਂਦਰ ...	10.00	11.00	15.00
ਏ.ਪੀ. 14.10 ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਤਿਹਸੀਲ ਵਿਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਕੀਮ ...	—	—	5.00
ਏ.ਪੀ. 15.2/14.2 ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ ਪਾਲਣ ...	30.00	18.98	20.00
ਜੋੜ ...	279.00	266.55	328.00

ਅਨੁਲਗ (ੲ)

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ :—ਵਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
101 240 200 ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ				
102 ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ				
ਐਸ.ਸੀ.(ੲ) 3.1	ਕੰਡੀ ਨਾਨ–ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ...	—	—	195.00
ਐਸ.ਸੀ (ੲ) 3.2	ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	—	215.00	245.00
ਐਸ.ਸੀ.(ੲ) 3.4	ਪਰਸਥਿਤਿਕ ਅੜਚਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ...	—	—	75.00
ਐਸ.ਸੀ.(ੲ)3.6	1988 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ਟ ਹੋਈ ਖੇਤੀ ਭੌਂ ਤੋਂ ਰੇਤ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਕੀਮ ...	—	84.50	0.10
	ਜੋੜ 102 ...	—	299.50	515.10
103 ਭੌਂ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ				
ਐਸ.ਸੀ(ੲ) 4.1	ਖਾਰੀ ਮਿੱਟੀ ਭੌਂ ਸੁਧਾਰ (ਸ਼ੇਅਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ) ...	200.00	200.00	120.00
ਐਸ.ਸੀ(ੲ)4.2	ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਲਰੀ ਭੌਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ...	180.00	180.00	190.00
	ਜੋੜ 103 —	380.00	380.00	310.00
	ਜੋੜ—(102+103) ...	380.00	679.50	825.10

ਅਨੁਲਗ ਵ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ : ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1990-91		ਸਾਂਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਣਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਣਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ				
ਏ ਐਚ 4.1 — 5.2	ਸੀ ਐਸ. ਐਸ.–ਐਮ. ਐਲ. ਬੀ. ਪੀ.–ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਸਲ ਦੀਆਂ ਵਹਿੜਕੀਆਂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ।	31.00	31.41	34.32
ਏ. ਐਚ. 4.5 – 5 8	ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ.–ਐਸ. ਐਲ. ਬੀ. ਪੀ.–ਛੋਟੇ ਸੀਮਾਤੀ ਕਿਸਾਂਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਮਜਦੂਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਸੂਰ ਪਾਲਣ, ਭੇਡ ਪਾਲਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	15.50	16.93	9.72
ਏ. ਐਚ. 9.2 — 10.3	ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਆ ਬਨਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	11.00	11.00	11.00
	ਜੋੜ ...	57.50	59.34	55.04
ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ				
ਡੀ. ਐਮ. 2.1 — 3.1	ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਪਾਰਕਾਂ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦਿਹਾਤੀ ਬੇਰੋਜਗਾਰ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੁਜਗਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੋ ਸਕੇ।	52.50	52.50	60.50
ਡੀ. ਐਮ. 3.1 — 2.1	ਦੁਧ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਡੇਅਰੀ-ਵਸਤਾਂ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੁਧਰੇ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	—	—	17.00
	ਜੋੜ ...	52.50	52.50	77.50
ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ				
ਐਫ. ਐਚ. 2.6 — 6.1	ਪਰਾਈਵੇਟ/ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਗਠਨ ...	8.00	7.88	20.00
ਐਫ. ਐਚ. 2.7 — 6.2	ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ...	65.00	61.21	40.00
	ਜੋੜ ...	73.00	69.09	60.00

ਅਨੁਲਗ ੲ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ :—ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾ ਨਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ				
1. ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.) ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
ਸੀ. ਡੀ. 1.2	ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ. ਅਧੀਨ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਖਰਚਾ ..	54.25	54.25	60.00
ਸੀ. ਡੀ. 1.3	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਦਾਨ	432.39	432.39	480.00
ਸੀ. ਡੀ. 1.4	ਪ੍ਰਬੰਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮ ...	55.86	55.86	60.00
ਸੀ. ਡੀ. 1.5	ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਡੀ. ਡਬਲਿਯ. ਸੀ. ਆਰ. ਏ.)	12.00	10.00	22.40
	ਜੋੜ ...	554.50	552.50	622.40
2. ਦਿਹਾਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ				
ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ	...	353.90	328.89	400.00
	ਜੋੜ ...	353.90	328.89	400.00
3. ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ)				
ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਉਤਪਾਦਕ ਸਕੀਮਾਂ				
ਸੀ. ਡੀ. 2.3	ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ...	25.68	25.68	25.68
ਸੀ. ਡੀ. 2.4	ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਸਕੂਲੀ/ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ...	14.16	14.16	14.16
	ਜੋੜ ...	39.84	39.84	39.84
	ਕੁਲ ਜੋੜ ...	948.24	921.23	1062.24
ਇਨਟਗਰੇਟਿਡ ਪੇਂਡੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
	ਇੰਨਟੈਗਰੇਟਡ ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	—	—	30.00
		—	—	30.00
ਸ਼ਕਤੀ				
1. ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ	...	—	—	1500.00
ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ	...	—	—	1500.00
ਫੈਮਲੀ ਸਾਇਜ਼ ਬਾਇਓ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ (ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ)	...	—	—	12.00
2. ਕਮਿਊਨਸਟੀ ਅਤੇ ਇਸਟੀਚੀਊਸ਼ਨਲ ਬਾਇਓ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟਸ (ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ)		—	—	50.00
3. ਸੋਲਰ ਵਾਟਰ ਹੀਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ	...	—	—	16.00
4. ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਇੰਨ ਐਫੀਸਾਂਸੀ ਆਫ ਪੰਪਸੈਟ	...	—	—	5.00
5. ਸੋਲਰ ਕੂਕਰ ਦੇ ਸਟਟ ਸਬਸਿਡੀ	...	—	—	5.00
	...	—	—	88.00

ਅਨੁਲਗ ੲ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ :–ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੰਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4
ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਖਾਣਾ			
ਆਈ. ਐਨ. 3.4 ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਅਧੁਨੀਕੀਕਰਣ	48.35	18.35	110.00
ਆਈ. ਐਨ. 3.10 (i) ਪਾਰਦੂਸ਼ਨ ਰੋਕਥਾਮ ਸਕੀਮ	—	—	50.00
(ii) ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਸਾਝਾਂ ਪਰਦੂਸ਼ਨ ਰੋਕਥਾਮ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸਕੀਮ	—	—	50.00
ਆਈ. ਐਨ. 4.3 ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਿਲਖਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ...	—	—	50.00
ਆਈ. ਐਨ. 11.1 ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ...	20.00	45.29	20.00
ਆਈ. ਐਨ. 11.2 (i) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਜਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ..	300.00	305.00	425.00
ਆਈ. ਐਨ. 11.2 (ii) ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸੇਸ ਰੋਜਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	—	2219.00	—
ਆਈ. ਐਨ. 12.4 (ii) ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜੇ	750.00	1000.00	900.00
(iii) ਰਾਜ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	300.00	502.07	350.00
– ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਪਦਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਰਾਜ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	—	74.02	—
(iv) ਭੌਂ ਉਪਦਾਨ	80.00	65.96	150.00
(v) ਜਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈਟ ਉਪਦਾਨ	50.00	50.00	50.00
(vi) ਚੁੰਗੀ ਸੀਮਾਵਰਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ	--	—	10.00
ਆਈ. ਐਨ. 12.6 ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਜ਼ ਸਬਸਿਡੀ	--	—	300.00
ਜੋੜ	1548.35	4279.69	2465.00
ਆਈ. ਐਨ. 10.1 ——— 9.1 ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ/ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਦੀ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ	--	9.00	--
ਆਈ ਐਨ. 10.3 —— 9.4 ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰਿਬੇਟ ਦੇਣਾ	--	38.35	--
ਆਈ. ਐਨ. 10.4 ---- 9.6 ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾੜੀ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵੱਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	--	1.50	--
ਜੋੜ	—	48.85	—
ਕੁਲ ਜੋੜ	1548.35	4279.69	2465.00

ਅਨੁਲੱਗ–ੲ"

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ :—ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ ਮੱਦ ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ			ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਵਿਤ ਲਾਗਤ
	1		2	3	4
	(i) ਆਮ ਸਿਖਿਆ				
ਸਿ. ਵਿ. 1.13	ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ	...	—	—	20 00
ਸਿ. ਵਿ. 4.1	ਜਨਤਕ ਸਿਖਿਆ ਪਰੋਗਰਾਮ	...	—	—	80 00
	ਜੋੜ (1)	...	—	—	100 00
	(ii) ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ—				
ਖ. ਯੀ. 1.21	ਪੇਂਡੂ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	9.86	9.67	10.00
ਖ. ਯ 1.24	ਸਰਹੱਦੀ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੇਂਦਰ	...	800,00	300.00	—
	ਜੋੜ (ii)	...	809.86	309.67	10.00
	ਜੋੜ (iii)	...	809.86	309.67	110.00

ਅਨੁਲੱਗ–ੲ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ			ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨ 1991-92
			ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1			2	3	4
ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ					
ਜ. ਸਿ. 6.16	ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਵਧੀਕ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਰਾਂਟ		—	—	70.00
ਜ. ਸਿ. 7.9	ਸਵੈ-ਰੁਜਗਾਰ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲਾ	...	—	—	100.00
	ਜੋੜ	...	—	—	170.00
ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ—					
ਜ. ਸ. 7	ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਦਾ ਸਫਾਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ।	...	—	—	20 00
	ਕੁੱਲ	...	—	—	20 00
(ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ)					
ਮ. ਸ. 5.1	(ਅ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ/ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ।		—	200 00	120.00
	ਕੁੱਲ	...	—	200 00	120.00

ਅਨੁਲੱਗ–ੲ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੈਣੀ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4
ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ:			
।ਸ਼. ਵਿ. 10 ਨਹਿਰੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ।	—	—	100.00
ਕੁੱਲ ...	—	—	100.00

ਅਨੁਲਗ ੲ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ: ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ				
1. ਅ. ਜਾ. 2.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ (1—10+2 ਕਲਾਸਾਂ)	—	—	300.00
2. ਅ. ਜਾ. 7.1	ਝਾੜੂ ਬਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	82.00	82.00	70.00
3. ਅ. ਜਾ. 8.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਰ ਬਿਜਲੀ ਰਹਿਤ ਘਰ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਇਕ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	60.00	260.00	60.00
4. ਅ. ਜਾ. 10.1	ਵਪਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਆਰਥਕ ਉੱਦਮਾ ਲਈ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੱਣਜੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ (ਆਜਾਤੀਆਂ ਭੌਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ)	5.00	33.60	50.00
5. ਅ. ਜਾ. 11.1	ਅਨੁਸਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ (6-12 ਕਲਾਸਾਂ)	25.00	25.00	27.20
6. ਅ. ਜਾ. 12.1	ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ-ਟਾਈ-ਅੱਧ ਵਿਆਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	60.00	60.00	60.00
7. ਅ. ਜਾ. 2.4	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਇੰਨਜਨੀਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ	1.50	1.50	—
8. ਅ. ਜਾ. 16.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਸਬੰਧੀ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪੰ. ਅਨੁ. ਜਾ. ਵਿ. ਨਿ. ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	—	—	850.00
9. ਅ. ਜਾ. 18.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜਗਾਰ	72.00	65.52	172.00
10. ਅ. ਜਾ. 19.1	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਦੀ ਉਤਸ਼ਾਹ/ਐਵਾਰਡ	140.00	—	—
11. ਅ. ਜਾ. 21.1	ਖਾਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	50.00	—	37.00
12. ਅ. ਜਾ. 21.2	ਦਿਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਲ ਵਾਹਿਤ ਪਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ...	60.00	60.00	60.00
13. ਅ. ਜਾ. 22.1	ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇ-ਘਰਾਂ ਲਈ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ	188.00	—	88.00
14. ਅ. ਜਾ. 22.2	ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇ-ਘਰਾਂ ਲਈ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ...	100.00	—	50.00
15. ਅ. ਜਾ. 23.1	ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਉ. ਸਿ ਸ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ... ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਚੇਰੀ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਂਨਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ...	1.40	1.40	1.40
	ਜੋੜ ...	844.90	589.02	1825.60

ਅਨੁਲੱਗ ੲ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ੍ਰੇਣੀ : ਲਾਭ ਪਾਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ				
1. ਉ.ਸਿ.ਸੰ.2.14	ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਜੀਫੇ ਦੀ ਰਕਮ 25 ਤੋਂ ਵਧਾਕੇ 75 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰਨਾ	13.00	13.00	13.00
2. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.15	ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰ 25 ਤੋਂ ਵਧਾਕੇ 75 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰਨਾ ...	—	—	50.00
3. ਉ.ਸਿ.ਸੰ 2.2	ਅਮਲਾ/ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ, ਪੁਨਰ-ਸਿਖਲਾਈ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਅਨ ਦੌਰੇ	3.00	2.50	—
	ਜੋੜ ...	16.00	15.50	63.00
ਸਮਾਜਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ				
1. ਸ. ਭ. 4.3	ਬੈਂਕ ਸਬੰਧੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਧੀਨ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	—	—	15.00
2. ਸ. ਭ. 9.1	ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ...	5.00	4.50	8.00
3. ਸ. ਭ. 11.1	ਆਸਰਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ...	7.00	7.50	14.00
4. ਸ. ਭ. 12.1	ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਸਰਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ...	14.00	25.00	65.00
5. ਸ. ਭ. 13.1	ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ...	100.00	84.10	190.00
6. ਸ. ਭ. 10.1	(iii) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਲੜਕੀਆਂ/ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਸ਼ਾਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ	0.60	—	1.00
7. ਸ. ਭ. 10.1	(iv) ਅਗ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ...	—	—	0.50
	ਜੋੜ ..	126.60	121.10	293.50
ਪੋਸਨ				
ਅਹਾਰ 1 .1 ਪੌਸ਼ਟਿਕ	..	—	200.00	300.00
	ਜੋੜ ..	—	200.00	300.00
	ਕੁਲ ਜੋੜ ..	5135.95	7608.94	9492.98

ਅਨੁਲਗ ਸ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ : ਵਿਸੇਸ਼ ਖੇਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਫਸ਼ਲ ਕਾਸਤਕਾਰੀ				
ਏ. ਪੀ. 3.2 / 2.2	ਬੀਜ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ...	36.00	28.00	--
ਏ. ਪੀ. 4.1 / 3.1	ਭੌਂ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ...	35.00	23.77	--
ਏ. ਪੀ. 4.2 / 3.2	ਖਾਦ ਦੀ ਗੁਣਾਤਮਕਤਾ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ...	15.00	12.00	--
	ਜੋੜ ...	86.00	63.77	--
ਭੌ ਅਤੇ ਜਲ-ਸੁਰਖਿਅਣ				
ਐਮ.ਸੀ.(ਏ) 3.1	ਕੰਡੀਨਾਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ-ਸੁਰਖਿਅਣ	195.00	170.00	ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ) 3.2	ਰਾਜਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ-ਸੁਰਖਿਅਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	30.00	--	ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਐਸ਼. ਸੀ.(ਏ) 3.3	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਖੋ ਮਾਜਰੀ ਨਮੂਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ-ਭੌਂ ਸੁਰਖਿਅਣ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਜੈਕਟ	150.00	150.00	100.00
ਐਸ. ਸੀ.(ਏ)3.4	ਪਰਮਥਿਤਿਕ ਅੜਚਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	19.00	19.00	ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ) 3.5	ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	20.00	--	100% ਸੈਂਟਰਲੀ ਸਪੌਂਸਰਡ ਸਕੀਮ ਬਣ ਗਈ ਹੈ
		414.00	339.00	100.00

ਅਨੁਲੱਗ ਸ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼ੋਣ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ			ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
			ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
	1		2	3	4
ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ					
ਏ.ਐਚ. 3.1	ਪਸ਼ੂ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣੇ	...	56.00	51.00	ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਸਾਲ 1991-92 ਵਿਚ ਕਰੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇਨ-ਫਰਾ-ਸਟਰੱਕਚਰ ਸ਼ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
ਏ.ਐਚ. 3.8	ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੈਡਕੁਆਟਰਾਂ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪੌਲੀਕਲੀਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	...	188.00	144.94	
ਏ.ਐਚ. 3.15	ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਡੰਗਰ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ		99.00	99.00	
ਏ.ਐਚ. 8.5	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੁਚੜ ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਨ	...	10.00	10.00	
	ਜੋੜ	...	353.00	304.94	
ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ					
ਡੀ.ਐਮ. 5.3	ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਡੇਅਰੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਦੁਧ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਣਜੀਕਰਣ		20.00	—	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ	...	20.00	—	—
ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ					
ਐਫ.ਐਚ. 2.5 / 4.1	ਦੋ 10 ਹੈਕਟੇਅਰ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਹੈਚਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	25.00	22.49	1991-92 ਤੋਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।
ਐਫ.ਐਚ. 2.1	ਰਾਜ ਦੇ 4 ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ	...	54.00	54.00	1991-92 ਤੋਂ ਕਰੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਨਫਰਾ-ਸਟਰੱਚਰ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਗਈ ਹੈ
	ਜੋੜ	...	79.00	76.49	
ਵਣ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ					
ਐਫ.ਟੀ. 1.2	ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ	...	8.00	8.00	* —
		...	8.00	8.00	—

*ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ । ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ				
ਸੀ.ਡੀ. 1.6	ਟਰਾਈਸਮ ਅਧੀਨ ਅਧਾਰਤ ਤੇ ਤਰਨਾ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨਾ ...	13.00	4.75	8.50
ਸੀ.ਡੀ. 2.5	ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਥੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਕੈਮੀ ਨੈਟ–ਵਰਕ ...	6.00	6.00	*
5.1		22.00	10.75	8.50
ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ				
(ੳ) ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮ				
1.	ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਸਦੀਵੀਂ ਸਿੰਜਾਈ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ...	—	—	100.00
2.	ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਰੀਕਲੇਮੈਸ਼ਨ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	—	—	13.00
	ਜੋੜ (ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜਾਂ ਦੀ ਰੋਕ) ...	—	—	113.00
ਸ਼ਕਤੀ				
1.	ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ ...	—	1000.00	**
ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ				
ਆਈ.ਐਨ. 3.12	ਹੈਂਡ ਟੂਲ ਸੰਸਥਾ ਜਲੰਧਰ–ਵਧੀਕ ਹੈਮਰ ਸ਼ੈਡ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ...	15.00	14.86	—
ਆਈ.ਐਨ. 6.7	ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ ਦਰੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	—	—	2.00
ਆਈ.ਐਨ. 9.1	ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	41.90	40.77	4.00
	ਜੋੜ ...	56.90	55.63	6.00
ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ				
1. ਆਰ.ਡੀ. 1.2	ਮਸ਼ੀਨਰੀ ...	37.00	35.40	—
2. ਆਰ.ਡੀ. 5.3	ਵਾਈ ਪਾਸਿਜ਼ ...	—	—	170.00
	...	37.00	35.40	170.00
ਸੜਕ ਯਾਤਾਯਾਤ				
ਆਰ.ਟੀ. 2	ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ			
(i)	ਲੈਂਡ ਐਂਡ ਬਿਲਡਿੰਗ ...	5.00	5.00	166.20
	...	5.00	5.00	166.20

*ਸਾਲ 1991–92 ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਦਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

**ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ ਸ
ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ
ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਣ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਵਿਗਿਆਨ				
(ੳ) ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ				
ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕੇਂਦਰ–ਕਾਂਜਲੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ)	...	—	—	10.00
	...	—	—	10 00
(ਅ) ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ				
1. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ	...	12.00	12.00	12.00
2. ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਅਧੁਨਿਕਤਮ ਬਣਾਉਣਾ	...	—	—	5.00
3. ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	—	—	10.00
	...	12.00	12.00	27.00
1. ਆਮ ਸਿਖਿਆ				
ਸਿ. ਵਿ.–1.2 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	...	0.70	0.70	—
ਸਿ. ਵਿ. 2.13 ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	...	0.66	0.53	—
2. ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ				
ਜੋੜ	...	1.36	1.23	—
ਖ. ਯ.–1.6 (i) ਰਾਜ ਸਪੋਰਟਸ ਸਕੂਲ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	...	—	—	30.00
(ii) ਬਣਾਉਟੀ ਟਰੈਕ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਮਲੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	...	—	—	40.00
(iii) ਭਾਰਤੀ ਸਪੋਰਟਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਪੋਰਟਸ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	...	—	—	40.00
ਜੋੜ	...	—	—	110.00

ਅਨੁਲਗ ਸ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਲਾਗਤ ਤੇ ਖਰਚਾ
ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ : ਵਿਸ਼ੇਸ ਖੇਤਰ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵੱਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ
1		2	3	4
	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹਲਥ			
ਜ. ਸਿ. 1.3	ਸ਼ਹਿਰੀ/ਗੰਦੀ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ...	9.00	7.60	ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਜ. ਸਿ. 1.18	ਪੰਜਾਬ ਮੈਂਟਲ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ...	30.00	30.00	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਆ. ਯ. 2.6	ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ ...	1.50	1.50	ਉਹੀ
ਆ. ਯ. 4.3	ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਉਚ ਅਧਿਐਨ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	1.00	1.00	ਉਹੀ
	ਜੋੜ ...	41.50	40.10	
	ਸਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ			
ਯੂ. ਡੀ. 4	ਵਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	31.00	31.00	—
ਯੂ. ਡੀ. 5	ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	75.00	57.50	—
ਯੂ. ਡੀ. 11	ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ ਦਾ ਢੱਕਣਾ ...	71.00	53.25	—
ਯੂ. ਡੀ. 13	ਨਹਿਰੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ...	—	241.05	— ਲਾਭ ਪੱਤਰ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।
	ਜੋੜ ...	177.00	382.80	—
	ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ			
1. ਉ.ਸਿ.ਸੰ.2.11	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 4 ਉ. ਸਿ. ਸੰ. (ਮਾਨਸਾ, ਮੁਕਤਸਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ) ਦਾ ਆਧੁਨੀਕੀਕਰਣ ਕਰਨਾ	—	--	90.00
2 ਉ ਸਿ ਸੰ 2.12	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਲਾ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ	--	—	20.00
	ਜੋੜ ...	—	—	110.00
	ਕੁਲ ਜੋੜ	1314.00	2335.11	820.70

ਭਾਗ 2

ਵਿਵਰਣ

ਭਾਗ--2

ਵਿਵਰਣ

ਪੰਨੇ

ਵਿਵਰਣ--1

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਤੇ ਖਰਚ .. 2--5

ਵਿਵਰਣ--2

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵਾਸਤਵਿਕ ਟੀਚੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ .. 6--31

ਅਨੁਲੱਗ III 'ੳ'

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ (31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤੱਕ) .. 32-33

ਅਨੁਲੱਗ III 'ਅ'

ਅ. 1 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਸਕੀਮਾਂ (ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ) .. 34-35

ਅ. 2 1 ਅਪਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਸਕੀਮਾਂ .. 36--41

ਅ. 3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ .. 42--155

ਅਨੁਲੱਗ III 'ੲ'

ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ .. 156--185

ਅਨੁਲੱਗ III 'ਸ'

(ਸੰਖਿਪਤ ਸਾਰਣੀਆਂ)

1 ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ .. 186

2 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ (ਸਪਿਲ ਓਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ) .. 187

3 ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਸਕੀਮਾਂ .. 188

4 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ /ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ .. 189--193

5 ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ .. 194--197

ਵਿਵਰਣ--4

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਕਾਸ ਮੱਦਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ .. 198--201

ਵਿਵਰਣ--5

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰਣੀ .. 202-203

ਵਿਵਰਣ--6 ੳ:

ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਯੋਜਨਾ--ਵਿੱਤੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਟੀਚੇ .. 204-205

ਵਿਵਰਣ--7

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਉਪਮੱਦ ਵਾਰ) .. 206--209

ਵਿਵਰਣ--8

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਅੰਗ .. 210--212

ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਾਰਣੀ I, II ਅਤੇ IV .. 213--215

ਵਿਵਰਣ--9

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ .. 216--243

ਵਿਵਰਣ--10

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ .. 244-245

ਵਿਵਰਣ-1

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

ਵਿਵਰਣ–I

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	1989-90			ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		
		ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ
1	2	3	4	5	6	7	8
I	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ						
	ਫ਼ਸਲ-ਪ੍ਰਬੰਧ ...	2589.00	2589.00	2883.85	7857.49	7857.49	7775.16
	ਭੋਂ ਅਤੇ ਜਲ-ਸੁਰੱਖਿਆ ...	1278.00	1278.00	796.81	3518.50	3518.50	2806.79
	ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ...	806.00	806.00	830.39	2642.84	2642.84	2703.17
	ਡੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ...	185.50	185.50	173.81	878.50	878.50	536.38
	ਮੱਛੀ-ਪਾਲਣ ...	136.00	136.00	137.01	551.50	551.50	536.87
	ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ...	685.00	685.00	734.81	2997.00	2997.00	2987.10
	ਖਾਧ, ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲਗੁਦਾਮ ...	5.00	5.00	12.41	104.00	104.00	122.18
	ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ...	415.00	415.00	387.16	1769.60	1769.60	1688.19
	ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ...	450.00	450.00	438.00	1945.00	1945.00	1857.00
	ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ	6.40	6.40	5.61	26.75	26.75	15.71
	ਸਹਿਕਾਰਤਾ ...	1671.50	1671.50	1797.66	6332.50	6332.50	7037.18
	ਜੋੜ I ...	8227.40	8227.40	28623.18	28623.18	28571.21	28065.73
II	ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ : ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :–						
	(ੳ) ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ.) ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	257.81	257.81	648.98	2205.30	2205.30	3043.45
	(ਅ) ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ.) ...	30.00	30.00	30.00	114.00	114.00	97.00
	ਦਿਹਾਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ : ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਹਾਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਨ.ਆਰ.ਈ.ਪੀ.)/ਜੇ.ਆਰ.ਵਾਈ.	345.11	345.11	321.73	1414.11	1414.11	1667.35
	ਭੋਂ ਸੁਧਾਰ ...	1.00	1.00	—	21.00	21.00	9.30
	ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਮੂਹਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਹਿਤ)	561.53	561.63	559.58	2568.18	2568.18	2803.72
	ਜੋੜ II ...	1195.45	1195.45	1560.21	6322.59	6322.59	7620.82

ਵਿਵਰਣ–I

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	1989-90			ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		
		ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਤ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ
1	2	3	4	5	6	7	8
III	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :						
	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨਦੀ-ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ...	615.50	615.50	504.18	2528.92	2528.92	2247.00
	ਜੋੜ III ...	615.50	615.50	504.18	2528.92	2528.92	2247.00
IV	ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ :						
	ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ ...	3787.00	3787.00	3831.16	24947.59	24947.59	22022.65
	ਅਲਪ ਸਿੰਜਾਈ ...	1027.00	1027.00	963.28	3775.80	3775.80	3495.50
	ਕਮਾਨ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ...	600.00	600.00	600.00	2400.00	2400.00	3300.00
	ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੁਰਣ ਸਮੇਤ ਆਦਿ) ...	2223.00	2230.00	2170.08	5657.20	5657.20	6092.98
	ਜੋੜ IV ...	7644.00	7644.00	7564.52	36780.59	36780.59	34911.13
V	ਊਰਜਾ :						
	ਬਿਜਲੀ ...	31752.00	31752.00	43932.94	172158.00	172158.00	199105.42
	ਊਰਜਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਸਾਧਨ	69.00	69.00	46.49	152.00	152.00	196.38
	ਜੋੜ V ...	31821.00	31821.00	43979.43	172310.00	172310.00	199301.80
VI	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ :						
	ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ...	498.00	498.00	342.11	3594.50	3594.50	1778.59
	ਉਦਯੋਗ (ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ) ...	1857.00	1857.00	2325.08	8267.00	8267.00	13103.52
	ਖਾਣ ਖੁਦਾਈ, ਤੋਲ ਅਤੇ ਮਾਪ ...	10.00	10.00	5.00	41.00	41.00	19.35
	ਜੋੜ VI ...	2365.00	2365.00	2672.19	11902.50	11902.50	14901.46

ਵਿਵਰਣ—I

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	1989-80			ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		
		ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਤ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ
1	2	3	4	5	6	7	8
VII	ਢੋ-ਢੁਆਈ :						
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜੀ ...	42.00	42.00	20.61	406.00	406.00	81.17
	ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ ...	1300.00	1300.00	1289.01	6452.00	6452.00	6337.33
	ਸੜਕ ਢੋ-ਢੁਆਈ ...	2030.00	2030.00	1949.75	7080.00	7080.00	7703.68
	ਜੋੜ VII ...	3372.00	3372.00	3259.37	13938.00	13938.00	14122.18
VIII	ਵਿਗਿਆਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ :						
	ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ (ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਹਿਤ) ...	55.00	55.00	23.50	237.00	237.00	128.34
	ਪਰਿਸਥਿਤੀ— ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ	47.00	47.00	34.80	155.00	155.00	132.44
	ਜੋੜ VIII ...	102.00	102.00	58.30	392.00	392.00	260.78
IX	ਆਮ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ:—						
	ਸਕੱਤਰੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	2100.50	2100.50	1503.16	2699.50	2699.50	2192.50
	ਟੂਰਿਜ਼ਮ ...	113.00	113.00	101.84	247.00	247.00	275.83
	ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ	24.50	24.50	23.72	123.50	123.50	61.26
	ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ	1.00	1.00	—	3.00	3.00	—
	ਹੋਰ ਆਮ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ:— 20 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	[illegible]	1.00	0.37	12.00	12.00	1.93
	ਜੋੜ IX ...	2240.00	2240.00	1629.09	3085.00	3085.00	2531.52

ਵਿਵਰਣ—I

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਸਤਵੀਂ ਯੋਜ਼ਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	1989-90			ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		
		ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗਤ	ਬਜਟ ਕੀਤੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ
1	2	3	4	5	6	7	8
	ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸਿਖਿਆ						
	ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ	2129.26	2129.26	2115.27	7478.74	7487.74	6371.27
	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ	525.00	525.00	505.17	2190.00	2190.00	1775.44
	ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	703.42	703.42	1179.78	1305.03	1305.03	1921.60
	ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ	190.00	190.00	132.20	623.91	623.91	485.87
	ਉਪ-ਜੋੜ (ਸਿੱਖਿਆ)	3547.68	3547.68	3932.42	11606.68	11606.68	10554.18
	ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਜਨ-ਸਿਹਤ	2100.00	2100.00	1605.12	8740.00	8740.00	5803.71
	ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ	2550.00	2550.00	1884.45	9347.00	9347.00	8891.79
	ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ (ਪੁਲਿਸ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਹਿਤ)	9070.00	9070.00	6512.41	14626.40	14626.40	11659.54
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ (ਰਾਜਧਾਨੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਹਿਤ)	1168.00	1168.00	1000.28	4746.76	4746.76	4384.55
	ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ	201.00	201.00	126.75	538.41	538.41	534.59
	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ	700.00	700.00	659.17	2810.00	2810.00	2819.89
	ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ	217.12	217.12	212.11	635.12	635.12	659.62
	ਸਮਾਜ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ	230.00	230.00	220.21	861.00	861.00	852.07
	ਪੋਸ਼ਣ	275.00	275.00	273.29	1351.00	1351.00	1243.58
	ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ)	52.00	52.00	35.05	298.00	298.00	194.54
	ਜੋੜ X	20110.80	20110.80	16461.26	55560.37	55560.37	47598.06
	XI ਆਮ ਸੇਵਾਵਾਂ						
	ਜੇਲਾਂ	570.00	570.00	345.00	775.00	775.00	579.08
	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	109.85	109.85	57.74	309.85	309.85	293.03
	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ	455.00	455.00	569.90	2156.00	2156.00	2008.26
	ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਪੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਪੀ.ਈ.)	72.00	72.00	64.91	208.00	208.00	196.91
	ਜੋੜ XI	1206.85	1206.85	1037.55	3448.85	3448.85	3077.28
	ਕੁਲ ਜੋੜ	78900.00	78900.00	86923.03	334892.50	334892.50	354637.76

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90		ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਖ)
			ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਟੀਚਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾਵਾਂ						
	1. ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ :--						
	(i) ਚੌਲ :						
	ਸਿੰਜੇ / ਅਣ-ਸਿੰਜੇ ...	000' ਟਨ	6000	6697	5500	6697	6697
	ਜੋੜ ...		6000	6697	5500	6697	6697
	(ii) ਕਣਕ :						
	ਸਿੰਜੀ / ਅਣ-ਸਿੰਜੀ ...	"	11300	11681	10500	11681	11681
	ਜੋੜ ...		11300	11681	10500	11681	11681
	(iii) ਜਵਾਰ :						
	ਸਿੰਜੀ / ਅਣ-ਸਿੰਜੀ ...	"	--	1	--	1	1
	ਜੋੜ ...		--	1	--	1	1
	(iv) ਬਾਜਰਾ :						
	ਸਿੰਜਿਆ / ਅਣਸਿੰਜਿਆ ...	"	30	10	60	10	10
	ਜੋੜ ...	"	30	10	60	10	10
	(v) ਮੱਕੀ :						
	ਸਿੰਜੀ / ਅਣ-ਸਿੰਜੀ ...	"	600	399	740	399	399
	ਜੋੜ ...		600	399	740	399	399

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
	(vi) ਹੋਰ ਅਨਾਜ :						
	ਸਿੰਜੇ / ਅਣ-ਸਿੰਜੇ ...	000 ਟਨ	110	99	100	99	99
	ਜੋੜ ...		110	99	100	99	99
	(vii) ਦਾਲਾਂ :						
	ਸਿੰਜੀਆਂ / ਅਣਸਿੰਜੀਆਂ ...	000 ਟਨ	200	99	200	99	99
	ਜੋੜ ...		200	99	200	99	99
	ਕੁੱਲ ਅਨਾਜ :						
	ਸਿੰਜੇ / ਅਣਸਿੰਜੇ ...	,,	18,240	18986	17100	18986	18986
	ਜੋੜ ...		18240	18986	17100	18986	18986
2	ਵਣਜੀ ਫਸਲਾਂ :						
	(i) ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ :						
	(ੳ) ਮੁੱਖ ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ :						
	ਮੂੰਗਫਲੀ ...	,,	30	18	70	18	18
	ਰਿੰਡ ਦੇ ਬੀਜ ...	,,	—	—	—	—	—
	ਤਿਲ ...	,,	5	5	5	5	5
	ਤੋਰੀਆ ਅਤੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ...	,,	225	84	124	84	84
	ਅਲਸੀ ...	,,	1	1	1	1	1
	ਜੋੜ ...		261	108	200	108	108

2. ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
	(ਅ) ਹੋਰ ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ:						
	ਸੂਇਆਬੀਨ ...	000 ਟਨ	—	—	—	—	—
	ਸੂਰਜਮੁਖੀ ...	,,	50	—	—	—	—
	ਕੇਸਰ ...	,,	—	—	—	—	—
	ਨਾਈਗਰ ਬੀਜ ...	,,	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...		50	—	—	—	—
	ਸਾਰੇ ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਜੋੜ... (ੳ+ਅ)		311	108	200	108	108
	(ii) ਗੰਨਾ ...	000' ਟਨ	7000	6500	7500	6500	6500
	(iii) ਕਪਾਹ ...	000' ਗੰਢਾਂ	2000	2454	1400	2454	2454
	(iv) ਸਣ ਤੇ ਸਨੁੱਕੜਾ ...	000' ਟਨ	—	—	—	—	—
3	ਮੁੱਖ ਬਾਗਬਾਨੀ ਫਸਲਾਂ:						
	(i) ਸੇਬ ...	000' ਟਨ	—	—	—	—	—
	(ii) ਕੇਲਾ ...		—	—	—	—	—
	(iii) ਸੰਗਤਰਾ (ਸਿਟ੍ਰਸ) ...		160	259	100	259	259
	(iv) ਅੰਬ ...	,,	65	66	50	66	66
	(v) ਅੰਗੂਰ ...	,,	25	56	10	56	56
	(vi) ਹੋਰ ਫਲ (ਅਮਰੂਦ, ਬੇਰ, ਲੀਚੀ, ਆੜੂ, ਨਾਸ਼ਪਾਤੀ) ...	,,	290	212	240	212	212
	ਜੋੜ ...		540	593	400	593	593

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
4.	ਸੁਧਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੀਜ :						
	(i) ਬੀਜ਼ ਉਤਪਾਦਨ—						
	(ੳ) ਅਨਾਜ ...	000' ਟਨ	13.200	8.000	60.335	8.000	8.000
	(ਅ) ਦਾਲਾਂ ...	,,	0.470	0.143	--	0.143	0.143
	(ੲ) ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ...	,,	0.600	0.200	--	0.200	0.200
	(ਸ) ਕਪਾਹ ...	,,	1.000	0.667	7.800	0.667	0.667
	(ਹ) ਸਣ ਤੇ ਸਨੁਕੜਾ ...	,,	—	—	--	—	—
	ਜੋੜ ...		15.270	9.010	68.135	9.010	9.010
	(ii) ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ —						
	(ੳ) ਅਨਾਜ ...	000' ਟਨ	10.410	6.764	14.370	6.764	6.764
	(ਅ) ਦਾਲਾਂ ...	,,	1.180	0.162	1.545	0.162	0.162
	(ੲ) ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ...	,,	0.400	0.306	0.550	0.306	0.306
	(ਸ) ਕਪਾਹ ...	,,	1.800	0.614	1.400	0.614	0.614
	(ਹ) ਸਣ ਤੇ ਸਨੁਕੜਾ ...	,,	—	--	--	—	--
	ਜੋੜ ...	,,	13.790	7.846	17.865	7.846	7.846
	ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ :						
	(i) ਨਾਈਟਰੋਜਨ (ਐਨ) ...	(000) ਟਨ	1000	818	1000	818	818
	(ii) ਫਾਸਫੇਟੀ (ਪੀ) ...	,,	430	315	430	315	315
	(iii) ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ (ਕੇ) ...	,,	30	12	35	12	12
	ਜੋੜ (ਐਨ.ਪੀ.ਕੇ.) ...	,,	1460	1145	1465	1145	1145

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ	ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
6.	ਬਨਸਪਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ :						
	(i) ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਪਤ (ਤਕਨੀਕੀ ਦਰਜੇ ਦਾ ਪਦਾਰਥ)	(000) ਟਨ	6.00	6.00	8.00	6.00	6.00
	(ii) ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾ ...	000' ਹੈਕ.	12000	13000	10200	13000	13000
7.	ਖਾਦਾਂ ਹੇਠ ਰਕਬਾ						
	(ii) ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ...	,,	ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਹੇਠ ਹੈ				
8.	ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ :						
	(i) ਚੌਲ -ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ	,,	1700	1908	1600	1908	1908
	ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	,,	1520	1809	1540	1809	1809
	(ii) ਕਣਕ -ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ	,,	3100	3251	3100	3251	3251
	ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	,,	3100	3176	3075	3176	3176
	(iii) ਜਵਾਰ -ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ	,,	—	1	—	1	1
	ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	,,	—	—	—	—	—
	(iv) ਬਾਜਰਾ—ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕਲ ਰਕਬਾ	,,	20	11	45	11	11
	ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	,,	10	6	30	6	6
	(v) ਮੱਕੀ—ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ	,,	220	210	300	210	210
	ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	,,	110	115	130	115	115
	ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜ ਅਨਾਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ (ਦੋਵੇਂ ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ)		5040	5381	5045	5381	5381
	ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜ ਅਨਾਜਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ		4740	5106	4775	5106	5106

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90		ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ
			ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਟੀਚਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
9	ਵਰਖਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬਰਾਨੀ ਖੇਤੀ—						
	(i) ਚੋਣਵੇਂ ਲਘੂ ਨਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਸੰਚਿਤ)						
	(ੳ) ਲਏ ਗਏ ਨਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਗਿਣਤੀ	30	30	26	30	30
	(ਅ) ਨਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਰਕਬਾ	(000) ਹੈਕਟੇਅਰ	30	30	20	30	30
	(ੲ) ਭੋਂ-ਵਿਕਾਸ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਰਕਬਾ	,,	2.0	2.4	400	2.4	2.4
	(ਸ) ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਾਰੀ	ਗਿਣਤੀ	—	—	20	—	—
	(ii) ਚੋਣਵੇਂ ਨਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੁਸ਼ਕ ਖੇਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਹੇਠ ਆਉਂਦਾ ਰਕਬਾ ...	(000) ਹੈਕ.	300	311	400	311	311
	(iii) ਨਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਪਣਾਈਆਂ ਖੁਸ਼ਕ ਖੇਤੀ ਵਿਧੀਆਂ—						
	(ੳ) ਬੀਜ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਪੋਰਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ (ਡ੍ਰਿਲਾਂ) ਦੀ ਵੰਡ	ਗਿਣਤੀ	30	34	20	34	34
	(ਅ) ਹੋਰ ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ...	,,	320	382	200	382	382
	(ੲ) ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ	(000) ਟਨ	—	—	40	—	—
	(ਸ) ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ਕੀ ਸਹਿ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾ ਦੀ ਵੰਡ ...	,,	1.10	1.12	100	1.12	1.12

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (ਪ) ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	3	3	4	5	6	7	8
	(ਹ) ਜੰਗਲ ਲਾਉਣ ਲਈ ਉਗਾਈ ਪਨੀਰੀ ...	ਲੱਖ ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	(ਕ) ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਲਈ ਲਾਏ ਜੰਗਲਾਂ ਹੇਠ ਆਉਂਦਾ ਰਕਬਾ ...	(000) ਹੈਕ.	—	—	—	—	—
	(ਖ) ਹੋਰ ਉਪਾਅ (ਨਿਰਧਾਰਤ)	,,	—	—	—	—	—
10	ਭੋਂ ਸੁਧਾਰ—						
	(i) ਖਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਭੋਂ-ਸੁਧਾਰ (ii) ਲੂਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਭੋਂ ਸੁਧਾਰ	(000) ਹੈਕ.	36.00	29.1	2.67	123.47	353.22
	(iii) ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਉਪਜਾਊ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ	,,	—	—	—	—	—
	(iv) ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ/ਤਣੀ ਲੂਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ...	—	—	—	—	—	—
11	ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਹੇਠ ਆਇਆ ਖੇਤਰ - -						
	(i) ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਭੋਂ ...	(000) ਹੈਕ.	19.90	17.95	93.50	75.79	—
	(ii) ਜੰਗਲ ਭੋਂ ...	ਸੰਚਿਤ	10.00	—	—	—	—
	(iii) ਹੋਰ ਭੋਂ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼) ...		—	—	—	—	—
12	ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ (ਸੰਚਿਤ) —						
	(i) ਨਿਰੋਲ ...	,,	4200	4200	4200	4200	4200
	(ii) ਸਮੁੱਚਾ ...	,,	7350	7350	7250	7350	7350
13	ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮੰਡੀਕਰਣ--						
	(i) ਮੰਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ...	ਗਿਣਤੀ (ਸੰਚਿਤ)	—	—	—	—	—
	(ii) ਨਿਯਮਬੱਧ ਮੰਡੀ ...	,,	—	143	130	143	143
	(iii) ਉਪ ਮੰਡੀ ...	,,	—	—	—	—	—
	(iv) ਵਿਕਾਸ ਕੀਤੇ ਉਪ-ਮੰਡੀ ਖੇਤਰ	,,	—	523	511	523	523

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਮਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90		ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ
			ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਟੀਚਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
14	ਗੁਦਾਮ––						
	ਕੁੱਲ ਸਮਰੱਥਾ––						
	(i) ਰਾਜ ਮਾਲਗੁਦਾਮ ਕਾਰਪੋ-ਰੇਸ਼ਨ	000 (ਸੰਚਿਤ) ਟਨ	1351	1415	1210	1415	1415
	(ii) ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ	,,	2334	2334	2426	2334	2334
	(iii) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ	,,	—	—	—	—	—
15	ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਡੇਰੀ ਉਦਯੋਗ ਪਦਾਰਥ—						
	(i) ਦੁੱਧ	000 ਟਨ (ਸੰਚਿਤ)	4900	4972	4900	4972	4972
	(ii) ਅੰਡੇ	ਮਿਲੀਅਨ ,,	1600	1619	1600	1619	1619
	(iii) ਉਨ	ਲੱਖ ਕਿਲੋਗਰਾਮ ,,	15.00	14.78	15.00	14.78	14.78
16	ਪਸ਼-ਪਾਲਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ––						
	(i) ਆਈ.ਸੀ.ਡੀ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	ਗਿਣਤੀ (ਸੰਚਿਤ)	—	—	—	—	12
	(ii) ਫਰੋਜ਼ਨ ਸੀਮਨ ਬੁਲ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	,,	4	4	4	4	4
	(iii) ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਾਏ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀਰਜ ਦੁਆਰਾ ਗਰਭਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	8.00	8.01	8.00	8.01	8.01
	(iv) ਦੋਗਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (ਮਾਦਾ)	,,	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
	(v) ਭੇਡ-ਨਸਲਵਾਧੇ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਗਿਣਤੀ (ਸੰਚਿਤ)	2	2	2	2	2
	(vi) ਭੇਡ ਅਤੇ ਉਨ ਵਿਸਤਾਰ ਕੇਂਦਰ	,,	38	38	38	38	38

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		1989-90		ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ		1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ
		ਇਕਾਈ	ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	(vii) ਚਾਰਾ-ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਗਿਣਤੀ	2 ਫਾਰਮ	2 ਫਾਰਮ	2 ਫਾਰਮ	2 ਫਾਰਮ	2 ਫਾਰਮ
	(viii) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ	,,	10 ਨਵੇਂ 25 ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ	10 ਨਵੇਂ 25 ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ	20 ਨਵੇਂ 92 ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ	20 ਨਵੇਂ 92 ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ	881
	(ix) ਪਸ਼ੂ-ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ ਚਿਕਾਈਆਂ	,,	—	—	60	60	1008
17	ਡੇਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :						
	(i) ਚਲ ਰਹੇ ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ (ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਤੇ ਫੀਡਰ/ਸੰਤੁਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਸਮੇਤ)	,,	10	10	12	10	10
	(ii) ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਕ੍ਰੀਮ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਣੇ ਵਾਲੇ ਚਲ ਰਹੇ ਕਾਰਖਾਨੇ	,,	9	9	7	9	9
	(iii) ਡੇਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨਾਂ	,,	11	11	11	11	11
18	ਮੱਛੀ-ਪਾਲਣ—						
	(i) ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ	000 ਟਨ	7.00	8.50	7.00	8.50	8.50
	(ii) ਉਤਪਾਦਤ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ	ਮਿਲੀਅਨ					
	(ੳ) ਫ੍ਰਾਈ	,,	—	—	—	—	—
	(ਅ) ਫਿੰਗਰਲਿੰਗ		20.00	21.00	21.00	21.00	21.00
	(iii) ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਫਾਰਮ	ਗਿਣਤੀ	10	11	11	11	11
	(iv) ਨਰਸਰੀ ਖੇਤਰ	ਹੈਕਟੇਅਰ	30.30	30.00	30.00	30.00	30.00
	(v) ਹੈਚਰੀਆਂ	ਗਿਣਤੀ	2	2	2	2	2

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989—90 ਟੀਚਾ	1989—90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
19	ਜੰਗਲ—						
	(i) ਸਮਾਜਕ ਬਣ-ਪਾਲਣ	000 ਹੈਕਟੇਅਰ	16.57	13.07	102.74	87.82	164.51
	(ii) ਜੰਗਲ ਲਾਉਣ ਉਗਾਏ ਗਏ ਰੁੱਖ	000 ਗਿਣਤੀ	45500.00	41831.00	241300.00	265376.00	502750.00
	(iii) ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਜੰਗਲੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ						
	(ੳ) ਇਮਾਰਤੀ ਲੱਕੜ	000 ਸੰਚਿਤ	70	40	450	249	625
	(ਅ) ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੱਕੜ	000 ਸੰਚਿਤ	10	4	150	32	200
	(ੲ) ਬਾਂਸ : ਉਦਯੋਗਿਕ	000 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟਨ	1.00	0.13	5.00	0.97	2.00
	II. ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ—						
20	ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ ਪੀ—						
	(i) ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਲਾਭ-ਪਾਤਰ	ਗਿਣਤੀ	—	—	961000	—	—
	(ii) ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੇ ਲਾਭ-ਪਾਤਰ	ਗਿਣਤੀ	18344	56128	181200	201645 (ਨਵਾਂ) 154536 (ਪੁਰਾਣਾ)	597407 (ਨਵਾਂ) 154536 (ਪੁਰਾਣਾ)
	(iii) ਅਨੁਸਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ-ਪਾਤਰ	ਗਿਣਤੀ	9172	29593	90600	103246	305395
	(iv) ਉਦਯੋਗਾਂ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਅਧੀਨ ਮਦਦ ਕੀਤੇ ਲਾਭ-ਪਾਤਰ (ਆਈ ਐਸ ਬੀ)	ਗਿਣਤੀ	12841	40181	126840	139313	314377
	(v) ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੁਵਕ/ ਟਰੀਸਿਮ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ	ਗਿਣਤੀ	4000	8737	23600	40921	97016

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ		1989-90		ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ		1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ
		ਇਕਾਈ	ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	(vi) ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਧੀਨ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਯੁਵਕ	ਗਿਣਤੀ	4000	4080	28600	28205	58354
	(vii) ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ. ਆਰ.ਏ.) ਸੰਗਠਤ /ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੇ ਗਰੁਪਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਗਿਣਤੀ	200	121	2000	1078	1130
21	ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ/ਜੇ. ਆਰ. ਵਾਈ						
	(i) ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ	ਲੱਖ ਦਿਹਾੜੀਆਂ	28.88	34.23	76.35	122.10	218.37
	(ii) ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਪਦਾਰਥਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ—						
	(ੳ) ਸੜਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੜੀਆਂ	ਲੱਖ ਵਰਗ ਮੀਟਰ	--	--	78.20	50.58	143.07
	(ਅ) ਨਿਕਾਸ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	ਕਿ. ਮੀ.	--	--	4300	2964	15698
	(ੲ) ਪੌਦੇ ਲਗਾਇਆ ਖੇਤਰ	ਹੈਕਟੇਅਰ	--	--	12640	10869	—
	III. ਸਹਿਕਾਰਤਾ—						
	1. ਅਲਪਕਾਲੀ ਕਰਜ਼ੇ	ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ	500.00	506.22	600.00	506.22	506.22
	2. ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਰਜ਼ੇ	,,	2.00	1.28	10.00	1.28	1.28
	3. ਦੀਰਘਕਾਲੀ ਕਰਜ਼ੇ	,,	80.00	66.18	350.00	293.72	—
	4. ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਪਰਚੂਨ ਵਿਕਰੀ		260.00	254.50	300.0	254.50	254.50
	5. ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਰਾਇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ		400.00	371.00	450.00	371.00	371.00
	6. ਸ਼ਹਿਰੀ ਉਪਭੋਗੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਭੋਗੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਪਰਚੂਨ ਵਿਕਰੀ		4.50	4.12	5.00	4.12	4.12
	7. ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਭੋਗ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਪਰਚੂਨ ਵਿਕਰੀ		40.00	30.40	50.00	30.40	30.40

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	8. ਸਹਿਕਾਰੀ ਗੁਦਾਮ	ਲੱਖ ਟਨ	23.34	23.34	24.26	23.34	23.34
	9. ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ—	ਗਿਣਤੀ (ਸੰਚਿਤ)	87	87	97	87	87
	(ੳ) ਸੰਗਠਤ						
	(ਅ) ਸਥਾਪਤ	,,	70	70	91	70	70
	IV. ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ—						
	ਅਲਪ ਸਿੰਜਾਈ :						
	(i) ਭੌਂ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ	000 ਹਕਟੇਅਰ	3.075	0.75	2.75	6.945	69.295
	(ii) ਸਤ੍ਹੱਈ ਪਾਣੀ	,,	2.633	2.817	38.40	55.263	18774 3
	ਮੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ	00 ਹੈਕਟੇਅਰ	12.277	18,99	183.60	69.257	613.547
	ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ	000 ਹੈਕਟੇਅਰ	17.00	5.00	20.000	16.60	42.7
	ਕਮਾਂਡ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ :						
	(i) ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਖਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਅਧੀਨ ਆਇਆ ਰਕਬਾ		--	--	--	--	--
	(ii) ਭੌਂ ਪੱਧਰੀ ਕਰਨ ਅਧੀਨ ਆਇਆ ਰਕਬਾ		--	--	--	--	--
	V. ਬਿਜਲੀ :						
	(i) ਸਥਾਪਤ ਸਮਰੱਥਾ	ਮੈ: ਵਾ :	16.25	16.25	767.4	735.6	3050
	(ii) ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ	ਮੀ. ਯੂਨਿਟ	13225	14900 (ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ)	53000	59567	--
	(iii) ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਬਿਜਲੀ ਸਮੇਤ ਵੇਚੀ ਬਿਜਲੀ		13225	12220	43400	48741	--
	(iv) 220 ਕੇ.ਵੀ. ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸੰਚਾਰ ਲਈਨਾਂ	ਸਰਕਟ/ਕਿ.ਮੀ.	233	40	506	512	1687
	(v) ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ :						

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸ਼ਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1999-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
	(ੳ) ਬਿਜਲੀ ਲੱਗੇ ਪਿੰਡ	ਗਿਣਤੀ	10-5-76 ਤਕ ਸਾਰੇ 12126 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦਿਤੀ ਗਈ				
	(ਅ) ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਪੰਪ/ਟਿਊਬਵੈਲ	ਗਿਣਤੀ	20000	21039	100000	150371	565092
	(vi) ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ :						
	(ੳ) ਸ਼ਾਧਾਰਣ	ਗਿਣਤੀ	150000	186049	625000	790080	2973140
	(ਅ) ਉਦਯੋਗਿਕ	ਗਿਣਤੀ	5000	6692	25000	30471	93148
	ਊਰਜਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਸਾਧਨ:						
	1. ਘਰੇਲੂ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣਾ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ)	ਗਿਣਤੀ	2000	2042	9000	9632	963 2
	2. ਸਮੂਹਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨਕ ਬਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟ (ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ)	ਗਿਣਤੀ	35	35	110	105	105
	3. ਸੂਰਜੀ (ਸੋਲਰ) ਪਾਣੀ ਗਰਮ ਕਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ	0.45	0.45	2.80	2.80	2.80
	4. ਪੰਪਸੈਟਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ	ਗਿਣਤੀ	200	182	500	476	476
	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗ :						
	(ੳ) ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ	ਗਿ. 000 (ਸੰਚਿਤ)	161.90	161.90	161.90	161.90	161.90
	(ਅ) ਉਤਪਾਦਨ	ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	2.12,600	2,12,600	2,12,600	2,12,600	2,12,600
	(ੲ) ਬਾਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ	ਗਿ.000	880	880	880	656	656
II.	ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਿਲਖ ਖੇਤਰ						
	(ੳ) ਵੱਕਲਪੁਆਇੰਟ	ਗਿ. 000 (ਸੰਚਿਤ)	18	1	18	1	1
	(ਅ) ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਗਿ. 000 (ਸੰਚਿਤ)	447	447	800	447	447
	(ੲ) ਉਤਪਾਦਨ	ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	—	—	—	—	—
	(ਸ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ	ਗਿ. 000 (ਸੰਚਿਤ)	24	24	24	24	24

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)
1	2	3	4	5	6	7	8
III.	ਹੱਥ-ਖੱਡੀ ਉਦਯੋਗ :						
	(ੳ) ਉਤਪਾਦਨ	ਮਿ.ਮੀ. (ਸੰਚਿਤ)	50	49	49	49	49
	(ਅ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ	ਗਿ.000 (ਸੰਚਿਤ)	33	33	33	33	33
IV.	ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖੱਡੀ ਦਾ ਉਦਯੋਗ :						
	(ੳ) ਉਤਪਾਦਨ	ਮਿ.ਮੀ. (ਸੰਚਿਤ)	—	—	275	275	275
	(ਅ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ	ਗਿ. 000 (ਸੰਚਿਤ)	—	—	65	65	65
V.	ਰੇਸ਼ਮਕੀਟ-ਪਾਲਣ :						
	(ੳ) ਕੱਚੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ	000 ਕਿ.ਗਰਾਮ	6.00	5.00	6.00	5.00	5.00
	(ਅ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ	ਗਿ 000 (ਸੰਚਿਤ)	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3
VI.	ਦਸਤਕਾਰੀਆਂ						
	(ੳ) ਉਤਪਾਦਨ	ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	ਟਰੇਨਿੰਗ ਪਰੋਗਰਾਮ				
	(ਅ) ਰੋਜ਼ਗਾਰ	ਗਿ. 000 (ਸੰਚਿਤ)					
VII.	ਪੰਜਾਬ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਉਦਯੋਗ						
	(ੳ) ਕੇ. ਵੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ						
	(i) ਉਤਪਾਦਨ	ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	4700	4700	3989	4700	4700
	(ii) ਰੋਜ਼ਗਾਰ	ਗਿ. 000 (ਸੰਚਿਤ)	70	70	61	70	70
VIII.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ :						
	(ੳ) ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ		13500	10976	59000	10976	10976

ਸ਼ਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਪ)	ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ(ਧ)
1	2	3	4	5	6	7	8
	(ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		4785	4075	10.00	4075	4075
	(ੲ) ਬੈਂਕਾਂ ਸਮੇਤ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ	15281.95	10887.45	8178	10887.45	10887.45
	(ਸ) ਲਗਿਆ ਅਮਲਾ—						
	(i) ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ		12	12	12	12	12
	(ii) ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਮੈਨੇਜਰ		44	44	44	44	44
	(iii) ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ		36	36	36	36	36
	ਉਪ-ਮਦ ਦਾ ਨਾਂ—						
	ਮਦਾਂ						
	ਆਈ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ.—						
	(ੳ) ਊਰਜਾ ਸਥਾਪਨਾ	.. ਏਕੜ	200	77	200	77	77
	(ਅ) ਸੂਰਜੀ ਕੁਕਰ	... ਗਿਣਤੀ	975	456	1000	880	880
	(ੲ) ਧੂੰਆਂ ਰਹਿਤ ਚੁਲ੍ਹੇ	... ਗਿਣਤੀ	3700	3680	5200	5350	5350
	(ਸ) ਘਰੇਲੂ ਸੂਰਜੀ ਪਾਣੀ ਗਰਮ ਕਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ.	... ਗਿਣਤੀ	80	51	80	51	51
	(ਹ) ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਸਟੋਵ	... ਗਿਣਤੀ	1285	1285	1285	1285	1285
	(ਕ) ਬਾਇਓਮਾਸ ਗੈਸੀ ਚੁਲ੍ਹੇ	... ਗਿਣਤੀ	1	2	2	2	2
	(ਖ) ਸਮੂਹ ਸੂਰਜੀ ਕੁੱਕਰ	... ਗਿਣਤੀ	49	43	100	43	43
	(ਗ) ਸੂਰਜੀ ਅਪਕ੍ਰਮ	... ਗਿਣਤੀ	62	92	92	92	92
	(ਘ) ਊਰਜਾ ਪਾਰਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ	... ਗਿਣਤੀ	—	5	—	5	1
	(ਙ) ਸੀ. ਬੀ. ਪੀ.	.. ਗਿਣਤੀ	1	1	1	1	1
	(ਚ) ਪੀ. ਵੀ. ਸੜਕ ਰੌਸ਼ਨੀ	... ਗਿਣਤੀ	—	40	—	40	40
	(ਛ) ਪੰਪਸੈਟਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	... ਗਿਣਤੀ	30	30	30	30	30
	(ਜ) ਡਿਸ਼ ਪਲੇਟ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ	... ਯੂਨਿਟ	25	25	25	25	25

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ :	ਉਪਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	ਸਿਖਿਆ :						
	3.3 ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਿਆ—						
	(i) ਸ਼੍ਰੇਣੀ I–V (ਉਮਰ-ਵਰਗ 6—10)						
	(ੳ) ਕੁੱਲ ਦਾਖ਼ਲਾ—						
	ਲੜਕੇ ...	'000	1241	1241	1260	1241	1241
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	1044	1044	1025	1044	1044
	ਜੋੜ ...	"	2285	2285	2285	2285	2285
	(ii) ਉਮਰ-ਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ						
	ਲੜਕੇ ...	"	101.53	101.53	130.78	101.53	101.53
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	101.26	101.26	104.19	101.26	101.26
	ਜੋੜ ...	"	107.82	107.82	107.82	107.82	107.82
	(ਅ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ— ...						
	ਲੜਕੇ ...	"	371	371	386	371	371
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	293	293	278	293	293
	ਜੋੜ ...	"	664	664	664	664	664
	ਉਮਰ-ਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ—						
	ਲੜਕੇ	"	100.26	100.26	113.53	100.26	100.26
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	100.14	100.14	109.45	100.14	100.14
	ਜੋੜ ...	"	111.78	111.78	111.78	111.78	111.78
	(ੲ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ—						
	ਲੜਕੇ ...	"	—	—	—	—	—
	ਲੜਕੀਆਂ	"	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...	"	—	—	—	—	—

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ—						
	ਲੜਕੇ ...	'000	—	—	—	—	—
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...	"	—	—	—	—	—
	(ਸ) ਸ਼੍ਰੇਣੀ VI–VIII ਉਮਰ-ਵਰਗ (11–14)— ...	"					
	ਲੜਕੇ ...	"	552	552	552	552	552
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	358	358	358	358	358
	ਜੋੜ ...	"	937	937	937	937	937
	ਉਮਰ-ਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ—						
	ਲੜਕੇ	"	96.89	96.89	95.02	96.89	96.89
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	72.70	72.70	70.81	72.70	72.70
	ਜੋੜ ...	"	84.95	84.95	83.31	84.95	84.95
	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ—						
	ਲੜਕੇ ...	"	113	113	113	113	113
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	64	64	64	64	64
	ਜੋੜ ...	"	177	177	177	177	177
	ਉਮਰ-ਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ—						
	ਲੜਕੇ ...	"	77.81	77.81	71.81	77.81	77.81
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	47.08	47.08	47.08	47.08	47.08
	ਜੋੜ ...	"	62.03	62.03	62.05	62.03	62.03

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989—90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
34	ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ						
	(i) ਸ਼੍ਰੇਣੀ IX–X ਦਾ ਦਾਖਲਾ–						
	ਲੜਕੇ ...	"	270	270	270	270	270
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	180	180	180	180	180
	ਜੋੜ ...	"	450	450	450	450	450
	(ii) XI—XII ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ						
	ਲੜਕੇ ...	000	—	—	—	—	—
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...	—	—	—	—	—	—
35.	ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ						
	(i) ਮੁਢਲੀ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ						
	ਜੋੜ ...	ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	—	—	—	—	—
	(ii) ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ—						
	ਜੋੜ ...	ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	—	—	—	—	—
36.	ਗੈਰ–ਰਸਮੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ (ਅੰਸ਼ਕਾਲੀ/ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ)						
	(i) ਉਮਰ–ਵਰਗ (6—10)						
	ਜੋੜ ...	ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	ਲੜਕੀਆਂ ...	"	—	—	—	—	—

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2 ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	(ii) ਉਮਰ—ਵਰਗ (11—14)						
	ਜੋੜ	... ਗਿਣਤੀ	12,000	12,000	60,000	60,682	60,682
	ਲੜਕੀਆਂ	... ,,	—	—	—	—	—
37.	ਬਾਲਗ ਸਿਖਿਆ—						
	(i) ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (ਉਮਰ ਵਰਗ 15—35)	'000	18	18	540	56	56
	(ii) ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ						
	(ੳ) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	(ਅ) ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	... ਗਿਣਤੀ	600	600	18,000	1,200	1,200
	(ੲ) ਵਲੰਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	(ਸ) ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
38.	ਅਧਿਆਪਕ						
	(i) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ I-V	... ਗਿਣਤੀ	47,853	47,853	47,810	47,853	47,853
	(ii) ਮਿਡਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ VI-VIII	... ਗਿਣਤੀ	24,435	24,435	25,825	25,435	25,435
	(iii) ਸੈਕੰਡਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ IX-X	... ਗਿਣਤੀ	21,923	21,923	21,875	21,923	21,923
	(iv) ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ XI-XII	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	(I) ਹਸਪਤਾਲ						
	(ੳ) ਸ਼ਹਿਰੀ	ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	(ਅ) ਦਿਹਾਤੀ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
	(II) ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ						
	(ੳ) ਸ਼ਹਿਰੀ	ਗਿਣਤੀ	10	2	—	—	—
	(ਅ) ਦਿਹਾਤੀ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989–90 ਟੀਚਾ	1989–90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989–90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
III	ਬਿਸਤਰੇ						
	(ੳ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ		—	—	—	—	—
	(ਅ) ਦਿਹਾਤੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤਿ 3 ਡਾਕਟਰਾਂ ਪਿਛੇ ਗਿਣਤੀ		—	—	—	—	—
	(ੲ) ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜਨ–ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ (1000 ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ)	(1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 1325 ਲੋਕਾਂ ਪਿਛੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 479 ਪਿਛੇ ਇਕ ਬਿਸਤਰਾ)					
IV	ਨਰਸ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅਨੁਪਾਤ						
V	ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਜਨ–ਸੰਖਿਆ ਅਨੁਪਾਤ						
VI	ਸਿਹਤ–ਕੇਂਦਰ :						
	(ੳ) ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ...	ਗਿਣਤੀ	50	50	250	250	2852
	(ਅ) ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ–ਕੇਂਦਰ	"	95	95	330	330	460
	(ੲ) ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ–ਕੇਂਦਰ ...	"	ਨਿਲ	ਨਿਲ	—	—	1246
	(ਸ) ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ –ਕੇਂਦਰ ...	"	12	12	60	60	70
VII	ਸਹਾਇਕ ਨਰਸ ਦਾਈਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ						
	(ੳ) ਸੰਸਥਾਵਾਂ ...		(ਚਲਦਾ) 6	(ਚਲਦਾ) 6	(ਚਲਦਾ) 6	(ਚਲਦਾ) 6	(ਚਲਦਾ) 6
	(ਅ) ਸਾਲਾਨਾ ਭਰਤੀ (ਸਰਕਾਰ) ...	"	420	420	2100	2100	2100
	(ੲ) ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ...	"	400	400	1950	1940	1950
VIII	ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ						
	(ੳ) ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਕਲਿਨਿਕ ...	"	ਨਿਲ	ਨਿਲ	—	—	—
	(ਅ) ਕੋੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ ਇਕਾਈ ...	"	ਨਿਲ	ਨਿਲ	...	—	—
	(ੲ) ਫਿਲੇਰੀਆ ...	"	ਨਿਲ	ਨਿਲ	—	—	—
	(ਸ) ਐਸ. ਈ. ਟੀ. ਕੇਂਦਰ ...	12	12	—	—	—	—
	(ਹ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਪਦਿਕ ਕੇਂਦਰ ...	12	ਚਲਦਾ	12	12	12	12

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989–90 ਟੀਚਾ	1989–90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989–90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	(ਕ) ਤਪਦਿਕ ਲਈ ਵਖਰੇ ਬਿਸਤਰੇ	...					
	(ਖ) ਹੈਜ਼ੇ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟੀਮਾਂ	...	ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵਖਰੀ ਟੀਮ ਨਹੀਂ				
	(ਗ) ਐਸ. ਟੀ. ਡੀ. ਕਲਿਨਿਕ		ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵਖਰੀ ਟੀਮ ਨਹੀਂ				
	(ਘ) ਫਿਲੇਰੀਆਂ ਕੰਟਰੋਲ ਇਕਾਈਆਂ		ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵਖਰੀ ਟੀਮ ਨਹੀਂ				
	(ਙ) ਅਨੇਪਣ ਦੀ ਰੋਥਾਮ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਜਨਾ						
	ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	... ਗਿਣਤੀ	ਨਿਲ	ਨਿਲ	5	5	12
	ਪੀ. ਐਚ. ਸੀ. ਐਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	128
	ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰਾਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	—
IX	ਜੱਚਾ–ਬੱਚਾ–ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ—						
	(ਪੀ. ਐਚ. ਸੀ. ਐਸ. ਐਚ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ. ਸੀ. ਤੋ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ)						
	(ੳ) ਦਿਹਾਤੀ	... ਗਿਣਤੀ	...	—	—	—	—
	(ਅ) ਸ਼ਹਿਰੀ	... "	—	—	—	—	—
X	ਐਮ. ਪੀ. ਡਬਲਿਊ. ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ						
	(ੳ) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ	...	ਸਾਰੇ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ				
	(ਅ) ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਖਿਆਰਥੀ	... ਗਿਣਤੀ	240	135	560	475	475
	(ੲ) ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਮੇ	... ਗਿਣਤੀ	ਸਾਰੇ ਇਕ ਮੰਤਵੀ ਕਾਮੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਮ. ਪੀ. ਡਬਲਿਊ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ				
	1. ਦਿਹਾਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	... ਗਿਣਤੀ	—	—	—	—	129
	2. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਬਿਊਰੋ	... "	—	—	—	—	12
	3. ਸ਼ਹਿਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	— "	—	—	—	—	—
	4. ਨਗਰ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	... "	—	—	—	—	—

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989–90 ਟੀਚਾ	1989–90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989–90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	5. ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕੇਂਦਰ ...	"	—	—	—	—	—
	6. ਚੋਣਵੇਂ ਵੀ. ਐਚ. ਜੀ. ...	11457	—	—	2739	1894	11457
	7. ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੀ. ਐਚ. ਜੀ. ...	11457	—	—	2739	1894	11457
	8. ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵੀ. ਐਚ. ਜੀ. ...	11457	—	—	2739	1894	11457
1.	**ਢੋ-ਢੁਆਈ**						
	ਸੜਕਾਂ						
	(1) ਰਾਜ ਜਰਨੈਲੀ ਸੜਕਾਂ						
	(ੳ) ਪੱਧਰੀ —	ਕਿ. ਮੀ.	1953	1953	1900	1953	1953
	(ਅ) ਅਣਪੱਧਰੀ ...	ਸੰਚਿਤ	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...		1953	1953	1900	1953	1953
	(2) ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੜਕਾਂ :						
	(ੳ) ਪੱਧਰੀ ...	"	2100	2037	2100	2037	2037
	(ਅ) ਅਣਪੱਧਰੀ ...	"	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ	"	2100	2037	2100	2037	2037
	(3) ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੜਕਾਂ :						
	(ੳ) ਪੱਧਰੀ ...	"	2540	2480	2550	2480	2480
	(ਅ) ਅਣਪੱਧਰੀ ...	"	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...	"	2540	2480	2550	2480	2480
	(4) ਦਿਹਾਤੀ ਸੜਕਾਂ :						
	(ੳ) ਪੱਧਰੀ —	"	28700	28550	26552	28550	28550
	(ਅ) ਅਣਪੱਧਰੀ ...	"	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...	"	28700	28550	26552	28550	28550

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ–1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਚ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989–90 ਟੀਚਾ	1989–90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਬ ਅਨੁਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989–90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
(5)	ਕੁੱਲ ਸੜਕਾਂ :						
	(ੳ) ਪੱਧਰੀ ...	"	35303	35020	33102	35020	35020
	(ਅ) ਅਣਪੱਧਰੀ ...	"	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ ...	'	35303	35020	33102	35020	35020
	ਟੂਰਿਜ਼ਮ						
1.	ਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤ੍ਰੀ —	ਨੰ.	5,00,000	5,00,000	—	11,50,000	11,50,000
2.	ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤ੍ਰੀ ...	'	4,000	4,000	—	9,500	9,500
3.	ਉਪਲੱਬਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ ...		2,000	3,000	2,000	5,600	5,600
1	ਉਪ–ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ						
(1)	ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਲ–ਸਪਲਾਈ/ਸਫਾਈ :						
	(ii) ਹੋਰ ਨਗਰ :						
	(ੳ) ਮੌਲਿਕ ਸਕੀਮਾਂ						
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਨਗਰ ਗਿਣਤੀ		25 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	25 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	20 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	20 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	—
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਨ–ਸਿੱਖਿਆ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ (ਅ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਫਾਈ		ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ–ਸੰਖਿਆ	ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ–ਸੰਖਿਆ	ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ–ਸੰਖਿਆ	ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ–ਸੰਖਿਆ	—
	(ii) ਹੋਰ ਨਗਰ	ਗਿਣਤੀ	39 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	39 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	28 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	39 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ	— —
	(ੳ) ਮੌਲਿਕ ਸ਼ਕੀਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਨਗਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ (ੲ) ਦਿਹਾਤੀ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ	ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ...	ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ	ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ	ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ	ਅੰਸ਼ਕ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ	—
	(ਐਮ ਐਨ ਪੀ)						
	(ੳ) ਨਾਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ :						
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਪਿੰਡ	ਗਿਣਤੀ ...	225	222	930	824	2859
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਨ ਸੰਖਿਆ	ਲੱਖ ...	2.36	2.42	10.04	10.45	37.63
	ਏ. ਆਰ. ਡਬਲਿਓ ਏ. ਐਸ. ਪੀ :						

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਟੀਚਾ	ਸਮੁਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	(ੳ) ਨਾਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ :						
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਪਿੰਡ ...	ਗਿਣਤੀ	115	119	300	517	964
	ਸਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ...	ਲੱਖ	1.21	1.44	3.24	6.75	12.72
	2. ਜਲ-ਸਪਲਾਈ/ਸਫਾਈ : ...		11666	10880	35500	30158	30 58
	1 ਉਪ-ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ						
	ਮੱਦਾਂ						
	ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :						
	ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ...				822 ਮਕਾਨ	228	228
	106—ਆਮ ਖਾਤੇ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ...				(ਪਟਿਆਲਾ 462	ਮਕਾਨ	
ਐਚ.ਜੀ. 1.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ..	ਮਕਾਨ	—	—	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 132 ਸੰਗਰੂਰ 228)	ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ	
ਐਚ.ਜੀ. 1.2	ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਵਿਖੇ ...	ਮਕਾਨ	—	—	—	—	—
ਐਚ.ਜੀ. 1.3	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਰ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ...	,,	—	—	694 ਮਕਾਨ (654 -39-ਸੀ 40 ਸੈਕਟਰ 24)	694 ਮੁਕੰ-ਸਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ	694
ਐਚ.ਜੀ. 2.1	ਉਪਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ...	ਮਕਾਨ	—	—	325 ਮਕਾਨ	—	—
ਐਚ.ਜੀ. 2.2	ਦਿਹਾਤੀ ਬੇਘਰਿਆਂ ਲਈ ...	—	—	—	—	—	—
ਐਸ.ਜੀ. 2.3	ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਲਈ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ...	ਕਰਜਦਾਰ	1450	745	1000	2300	2300
ਐਸ.ਜੀ. 2.4	ਦਰਮਿਆਨੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਲਈ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	,,	400	375	350	911	911
ਐਚ.ਜੀ. 2.6	ਅਰਬਨ ਐਸਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜਾ ...	,,	—	—	90	76	76
ਐਚ. ਜੀ. 2.7	ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਕੀਮ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	,,	1600	1480	2000	6614	6614
ਐਚ. ਜੀ. 3.1	(i) ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਸ਼ਿਦਾਨ	ਮਕਾਨ	400	—	1700	1164	1164
	(ii) ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਰਵਾਸੀਆਂ/ਵਿਧਵਾਵਾਂ/ ਨਿਕਾਸੀਆਂ ਲਈ ... ਐਲ. ਆਈ. ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ	,,	—	—	700	700	700
	(iii) ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤੀ ਮਕਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਐਲ. ਆਈ. ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ	,,	—	—	400	400	—

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਮੱਦ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮ	(i) ਭੌਂ ਅਰਜਨ ਏਕੜਾਂ ਵਿਚ	132	
		(ii) ਅਵਿਕਸਿਤ ਭੌਂ ਦਾਂ ਵਿਕਾਸ ਏਕੜਾਂ ਵਿਚ	1. ਸਮਰਾਲਾ ਸੜਕ ਸੈਕ. 40 2. ਡੁਗਰੀ ਸੜਕ ਫੇਜ਼ III 3. ਕਚਹਿਰੀ ਫਾਰਮ,	222 ਵਿਕਾਸ ਦਾ 60% ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ 599 ਬਾਕੀ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ
		(iii) ਅੱਧ-ਵਿਕਸਿਤ ਭੌਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਏਕੜਾਂ ਵਿਚ	1. ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਸੈਕਟਰ 70 2. ਸ਼ਮਰਾਲਾ ਸੜਕ ਸੈਕਟਰ 32	
		(iv) ਬਾਗਬਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ	ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਬਨ ਅਸੈਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਪੌਦੇ ਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਨਰਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ	ਟੀਚਾ ਪਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ
		(v) ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਫੇਜ਼-I ਤੋਂ ਫੇਜ਼-VII ਤਕ ਜਲ-ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ	--	
	ਸਮੁੱਚੀ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ			

1985-90 ਟੀਚਾ		1985-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ
6		7	8
300		—	—
1. ਸਮਰਾਲਾ ਸੜਕ ਲੁਧਿਆਣਾ	200 ਏਕੜ	ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ 60% ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਪਰਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ	60% ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ
2. ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, ਸੈਕ. 62 ਅਤੇ 70	850 ਏਕੜ		
	1050 ਏਕੜ		
1. ਡੁਗਰੀ ਸੜਕ ਫੇਜ਼ III	300 ਏਕੜ	ਪੂਰਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ	ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ
2. ਪਟਿਆਲਾ ਫੇਜ਼ II	200 ਏਕੜ		
3. ਜਲੰਧਰ	70 ਏਕੜ		
	570 ਏਕੜ		
ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਬਨ ਐਸਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਪੌਦੇ ਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਨਰਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ		ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ	ਪੂਰਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ
ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਫੇਜ਼ I ਤੋਂ VII ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ		ਫੇਜ਼ 7 ਤਕ ਸਕੀਮ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ	ਪੂਰਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

2. ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੀ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੱਦ ਦਾ ਨਾਂ	ਇਕਾਈ	1989-90 ਟੀਚਾ	1989-90 ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਟੀਚਾ	ਸਮੁੱਚੀ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	1989-90 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
1	2	3	4	5	6	7	8
	ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ:						
1	ਆਈ.ਸੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	4600 ਇਕਾਈ (ਸੰਚਿਤ)	48	48	48	48	48
		4620 ਇਕਾਈ (ਆਗਨਵਾੜੀ ਗਿਣਤੀ)	5200	5376	5200	5376	5376
		4630 ਇਕਾਈ ਲਾਭਪਾਤਰ (ਸੰਚਿਤ) ਲੱਖ	3.82	2.47	2.86	2.47	2.47
2	ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	4750 ਲਾਭਪਾਤਰ (ਸੰਚਿਤ)	6200	4997	7500	4997	4997
3	ਇਸਤਰੀਆ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	4800 ਲਾਭਪਾਤਰ(ਸੰਚਿਤ)	7000	8521	15000	8521	8521
4	ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	4810 ਲਾਭਪਾਤਰ(ਸੰਚਿਤ)	4500	4903	7500	5047	5047
5	ਬੁਢਾਪਾ-ਪੈਨਸ਼ਨ	4820 ਲਾਭਪਾਤਰ(ਸੰਚਿਤ)	12275	12275	12275	12275	12275
	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ:						
1	1-10 ਸ੍ਰੇਣੀ ਤਕ ਦੇ ਅਨੁਸਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇਣਾ (ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)	4510 ਦੀ ਗਿਣਤੀ	10.00	9.73	10.00	9.73	9.73
2	ਯੋਗਤਾ ਵਜ਼ੀਫਾ	4500 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	--	--	31104	6480	3713
3	ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ	4570 ਗਿਣਤੀ	300	300	1500	1600	1600
4	ਹੋਸਟਲ ਇਮਾਰਤ-ਉਸਾਰੀ	4990 ਗਿਣਤੀ	3	3	15	15	15
5	ਅਰੰਭ ਹੋਸਟਲ	4580 ਗਿਣਤੀ	19	13	--	23	21

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਲੈਣਾ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ. ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
31 ਮਾਰਚ, 1990 ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	ਬਿਜਲੀ 105 280 100				
1. ਜੀ. ਐਨ. ਡੀ. ਟੀ.ਪੀ. ਦਾ ਰੈਨੋਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਫੇਜ਼–1	02 012	ਥਰਮਲ ਬਠਿੰਡਾ	1982	—	—
ਜੋੜ				—	—

III–ੳ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ

(31 ਮਾਰਚ, 1990 ਅਨੁਸਾਰ)

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ	ਵਰਤੋਂ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ–ਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਤਜਵੀਜੀ ਲਾਗਤ	1990–91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
—	440 ਮੈ:ਵਾ:	440 ਮੈ:ਵਾ:	180.00	180.00	—	—	—
	440 ਮੈ: ਵਾ:	447 ਮੈ. ਵਾ.	180.00	180.00*	—	—	—

*ਪੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ 4.408 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਸਾਲ 1990–91 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 4.32 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ।

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.1 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ (ਅੱਗੇ ਹੋਈਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਕ
1	2	3	4	5	6
101 2405 00 ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ					
ਐਫ. ਐਚ. 2.5 / 4.1	ਦੋ ਦਸ ਹੈਕਟੇਅਰ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਹੈਚਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮੱਛੀ ਪੂੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	1982–83	77.90	175.00
ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ ਕੰਟਰੋਲ 104 000000					
ਅ.1 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਸਕੀਮਾਂ					
	(ੳ) ਮੁਖ ਸਿੰਚਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਕਮਰਸ਼ਿਅਲ) 104 2270101				
	(1) ਖਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਪੜਾਵ I	ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕਰਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲੇ	1976–77	15203.00	19092.00
	(ਅ) ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ (ਕਮਰ- ਸ਼ਿਅਲ) 104270103				
	1. ਢੋਲ੍ਹਬਾਹਾ ਡੈਮ 2. ਆਈ. ਏ. ਪੀ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ	ਹੜਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਅਤੇ ਸਿੰਜਾਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	1980–81	349.00	2113.00
	ਜੋੜ			15552. 00	21205.00
ਸ਼ਕਤੀ— ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ :					
1. ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਐਚ.ਪੀ. (134 ਮੈਗਾਵਾਟ)	105280100 / 01 / 02	ਹਾਈਡਰੋ / ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	1974	3104.00	21365.00
2. ਮੁਕੇਰੀਅਨ ਐਚ.ਪੀ. (207 ਮੈਗਾਵਾਟ)	105280100 / 01 / 02	ਹਾਈਡਰੋ / ਤਲਵਾੜਾ ਹਾਜ਼ੀਪੁਰ	1976	1198.00	41921.00
3. ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ.-II (420 ਮੈਗਾਵਾਟ)	105280100 / 02 / 102	ਥਰਮਲ / ਰੋਪੜ	1985	35198.00	47462.00
4. ਮਾਈਕਰੋ ਹਾਈਡਲ ਸਕੀਮਾਂ	105280100 / 01 / 102	ਹਾਈਡਲ / ਨਿਧਾਮਪੁਰ, ਰੋਹਤੀ, ਦੋਈ ਅਤੇ ਦਾਓਦਰ	1984	3118.00	2165.00
	ਕੁੱਲ ਬੀ-1			40818.00	112913.00
110345100 ਸਕੱਤਰੇਤ ਆਰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ					
ਯੋ ਮ 1.3(1)	ਮਸਵਰਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਨਵੀ) ਸਕੀਮ)	ਰਾਜ ਸਕੀਮ	1988–89	—	—
	ਜੋੜ			—	—

III

ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ,/ਪਰੋਜੈਕਟਾਂ
ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ
ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ)

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	1990–91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
152.00	—	—	25.00	22.49	6.00	—	—
18586.66	83.784 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	77.144 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	600.00	600.00	500.00	1.20 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	1.909 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)
1871.20	2.600 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	1,290 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	200.00	174.00	—	—	—
—	—	—	—	23.00	—	—	—
204.7	86 .384 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	78.434 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	800.00	797.00	500.00	1.20 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)	1.909 (ਹਜਾਰਹੈਕ.)
21095.00	134 (ਮੈਗਾਵਾਟ)	134 (ਮੈਗਾਵਾਟ)	215.0	215.00	—	—	—
36415.00	207 (ਮੈਗਾਵਾਟ)	207 (ਮੈਗਾਵਾਟ)	1000.00	1000.00	200.00	—	—
39686.00	420 (ਮੈਗਾਵਾਟ)	420 (ਮੈਗਾਵਾਟ)	500.00	500.00	—	—	—
1318.00	4.1 (ਮੈਗਾਵਾਟ)	4.1 (ਮੈਗਾਵਾਟ	100.00	100.00	—	—	—
98514.00	765.1	765.1	1815.00	1815.00	200.00	—	—
13.50	—	—	—	1.50	—	—	—
13.50	—	—	—	1 50	—	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ

ਅ.2—1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990—

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ ਮੁੱਖ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
					ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2		3	4	5	6
	101 2401 00	ਫਸਲ ਪਾਲਣ				
	001	ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ				
ਏ (ਪੀ)	1.2 / 1.2	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰ–ਗਠਿਤ ਕਰਨਾ, ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ(ਟੀ ਅਤੇ ਵੀ ਸਕੀਮ)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤਕ ਨਵੀਨਤਮ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	1987–88	1140.17	—
ਜੋੜ : 001					1140.17	—
	103 0000 00	III ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :				
	257500	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
	02	ਪਛੜੇ ਖੇਤਰ				
		ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ–ਵਿਭਾਜਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ 101—ਜੰਗਲ	ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਜਿਹਾ ਕਿ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰ–ਕੈਚਮੈਂਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀ ਇਕ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਰੇਨਫੈਡ ਤਕਨੀਕ ਰਾਹੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	1–9–89	2356.55	—
		ਭੋਂ–ਸੁਰੱਖਿਅਣ			1330.31	—

III–ਬੀ

ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਨੂੰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤੀ ਜਰੂਰੀ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ–ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1990–91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
432.67	—	—	343.00	343.00	364.50	—	—
432.67	—	—	343.00	343.00	364. 50	—	—
487.11	—	—	310.00	406.70	420.00	—	—
297.64	—	—	175.00	132.85	260.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ

ਅ.2—1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1990-

ਵੇਰਵਾ	ਕੋਡ ਨੰ: / ਮੁੱਖ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	ਬਾਗਬਾਨੀ			152.04	—
	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ			646.15	—
	ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਖੋਜ (ਪੀ.ਏ.ਯੂ)			228.05	—
	ਨਲ ਵਿਭਾਜਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਫਤਰ (WPIO)			152.04	—
	ਖੇਤੀਬਾੜੀ			456.11	—
	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ–ਵਿਭਾਜਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ			5321.25	—
	ਜੋੜ :ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਕੀਮਾਂ			6461.42	—

ਮਿਤੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1988 ਤੋਂ 31 ਅਗਸਤ, 1989 ਤੱਕ ਰਾਜਸੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚੋਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਤੀ 1 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਤੋਂ IWDP ਅਮਲ ਵਿਚ ਆ ਗਈ

ਅ.2–1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990	ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸਕੀਮਾਂ				
104 0000 00	ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ				
2701 00	(ਰਾਜ ਪੱਧਰ) ਮੁੱਖ ਸਿੰਜਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ				
	1. ਸ਼ਾਹ ਨਾਹਰ ਕੈਨਾਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਸ.ੇ	ਕੰਡੀ ਨਹਿਰ ਉਸਾਰੀ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਕੰਡੀ ਰਕਬਾ)	1974—75	1062.79	9525.00
	2. ਸਤਲੁਜ ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ				
	(i) ਮੁੱਖ ਨਹਿਰ	ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਖੜਨ ਵਾਲੀ ਨਹਿਰ (121 ਕਿ.ਮੀ)	1983—84	45600.00	52900.00
	(ii) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲੇ ਲਈ ਐਸ. ਵਾਈ. ਐਸ. ਨਹਿਰ ਤੋਂ 900 ਕਿਉਜ਼ਕ ਪਾਣੀ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ	1985—86	4812.00	14229.00
	ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਸੇਮ ਰੋਕਣੀ				
	1. ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ	,,	ਚਾਲੂ	—	—
	ਜੋੜ			51474.79	76654.00

IIਅ.

ਯੋਜਨਾ 1991-92

91 ਨੂੰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤਿ ਜਰੂਰੀ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ	7ਵੀਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
26.42	—	—	20.00	8.14	30.00	—	—
108.00	—	—	85.00	64.06	130.00	—	—
42.85	—	—	30.00	30.00	40.00	—	—
27.64	—	—	20.00	20.00	30.00	—	—
—	—	—	60.00	1.00	90.00	—	—
989.66* (605.66 from 1-4-88 to 31-8-89 and 384.00 lakh w. e. from 1-9-89)	—	—	700.00	662.75	1000.00	—	—
1422.33	—	—	1043.00	1005.75	1364.50	—	—
4679.18	16.76 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ)	2.00 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ)	1200.00	750.00	1200.00	—	2.00 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ)
6507.00	—	—	500.00	700.00	300.00	—	—
4162.58	—	—	1030.00	200.00	250.00	—	—
15216.87	—	—	950.00	1122.00	175.00	—	—
30565.63	16.76 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ)	2.00 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ)	3680.00	2772.00	1925.00	—	2.00 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ)

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ. 2—1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਤਕ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: / ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
ਬੀ 2 ਬਿਜਲੀ ਸ਼ਕਤੀ:					
1. ਯੂ ਬੀ. ਡੀ. ਸੀ-11ਐਚ. ਈ ਪੀ (46.35 ਮੈਗਾਵਾਟ)	105280100 / 01 / 102	ਹਾਈਡਰੋ ਗੋਵਿੰਦਪੁਰ	1984	2084.00	8589.00
2. ਰਾਈਸ ਸਟਰਾਅ (ਪਰਾਲੀ) ਟੀ. ਪੀ. ਪੀ. (10 ਮੈਗਾਵਾਟ)	105280100 / 01 / 102	ਥਰਮਲ ਜਲਖੇੜੀ ਪਟਿਆਲਾ	1987	2500.00	3785.00
3. ਐਸ. ਵਾਈ ਐਲ ਐਚ. ਈ. ਪੀ. (50 ਮੈਗਾਵਾਟ)	105280100 / 01 / 102	ਹਾਈਡਰੋ ਰੋਪੜ ਅਤੇ	1987	10364.00	14558.00
4. ਆਰ. ਟੀ. ਪੀ.-iii (420 ਮੈਗਾਵਾਟ)	105280100 / 01 / 102	ਥਰਮਲ ਰੋਪੜ	1988	42000.00	57200.00
5. ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਐਚ ਈ.ਪੀ.ਪੀ. (600 ਮੈਗਾਵਾਟ) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿਸਾ 452 ਮੈਗਾਵਾਟ	105280100 / 01 / 102	ਹਾਈਡਰੋ ਥੀਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	1978	76000.00	133651.00
6. ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਐਚ. ਐਚ. ਪੀ (94 ਮੈਗਾਵਾਟ) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 75 ਮੈਗਾਵਾਟ	105280100 / 01 / 102	ਹਾਈਡਰੋ ਸ਼ਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	1987	—	42082.00
7. ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੈਡ	05	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਕਤ		—	—
8. ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ	06	ਉੱਕਤ			
9. ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਣ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ	004	ਉੱਕਤ		—	—
ਜੋੜ				132948.00	259865.08

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ

ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਤਿ ਖਰਚ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990-91	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
5871.00	15.45 (ਮੈ. ਵਾ.)	15.45 (ਮੈ. ਵਾ.)	1200.00	1200.00	500.00	30.90	—
1849.00	—	—	500.00	500.00	500.00	10.00 (ਮੈ. ਵਾ.)	—
2445.00	—	—	400.00	400.00	25.00	—	—
14606.00	—	—	8000.00	11000.00	12000.00	—	210.00 (ਮੈ. ਵਾ.)
58042.00	—	—	14500.00	14500.00	17000.00	—	—
1064.00	—	—	300.00	300.00	100.00	—	—
—	—	—	6505.00	6505.00	3150.00	—	—
—	—	—	1500.00	1500.00	—	—	—
—	—	—	100.00	100.00	25.00	—	—
83877.00	15.45 (ਮੈ. ਵਾ.)	15.45 (ਮੈ. ਵਾ.)	33005.00	36005.00	33300.00	40.90 (ਮੈ. ਵਾ.)	210.00 (ਮੈ. ਵਾ.)

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ-31990-91

ਵੇਰਵਾ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1		3	4	5	6
101240100 ਫਸਲ ਪਾਲਣ 002— ਅਨਾਜੀ ਫਸਲਾਂ					
—ਏ(ਪੀ) .1 ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ (ਆਈ. ਪੀ. ਆਰ. ਡੀ.) ਸੋਅਰਿੰਗ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ		ਰਾਜ ਦੇ ਨੌਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆ ਵਿਚ ਝੋਨਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਲਈ	1989-90	—	—
		ਕੁਲ 002	—	—	—
103— ਬੀਜ					
ਏ(ਪੀ) 3.2 ਬੀਜ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ — 2.2		ਬੀਜ ਸੈਂਪਲਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸਥਾਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	1978-79	—	—
		ਕੁੱਲ 103	—	—	—
105—ਰੇਹ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ					
ਏ(ਪੀ) 4.2 ਖਾਦ ਦੀ ਗੁਣਾਤਮਕਤਾ — ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ 3.2		ਰਾਜ ਵਿਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੁਕਾਮ ਤੋਂ ਖਾਦ ਸੈਂਪਲਾ ਦੀ ਪਰਖ	1977-78	—	—
		ਕੁੱਲ 105	—	—	—
107—ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ					
ਏ(ਪੀ) 5.3 ਪੌਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ — ਤੀਬਰੀਕਰਣ 5.3		ਮਾਹਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ	1969-70	—	—
ਏ(ਪੀ)5.7 ਕਪਾਹ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੀੜਿਆਂ — ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ) 5.7		ਰਿਆਇਤੀ ਦਰ ਤੇ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਕੀਟ ਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ	1984-85	—	—
		ਕੁੱਲ	—	—	—

III ਅ

/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ

ਪ੍ਰਵਾਨਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
30.37	—	—	129.00	76.00	140.00	—	—
30.37	—	—	129.00	76.00	140.00	—	—
51.08	8000 ਸੈਂਪਲ	—	—	—	30.00	—	—
51.08	8000 ਸੈਂਪਲ	—	—	—	30.00	—	—
45.39	2000 ਸੈਂਪਲ	2000 ਸੈਂਪਲ	—	—	5.00	-	
45.39	—	—	—	—	15.00	--	
203.79	—	—	20.00	0.00	--		
167.43	—	—	—	—	0.10	--	
371.22	—	—	20.00	20.00	0.10		

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਅ.3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	108—ਵਪਾਰਕ ਫ਼ਸਲਾਂ				
ਏ (ਪੀ) 6.3 / 4.3	ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਪਾਹ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ)	ਰਾਜ ਦੇ ਕਪਾਹ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਤਸ਼ਾਹ	1979-80	—	—
	ਕੁਲ 108		—	—	—
	109—ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ				
ਏ (ਪੀ) 7.4 / 7.6	ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰੇ	ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	1988-89	—	—
	ਕੁਲ 109		—	—	—
	110—ਫਸਲ ਬੀਮਾ				
ਏ (ਪੀ) 8.1 / 9.1	ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫਸਲ ਬੀਮਾ	ਰਾਜ ਵਿਚ ਫ਼ਸਲ ਬੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	—	—	—
	ਕੁਲ 110		—	—	—
	111—ਖੇਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਅੰਕੜੇ				
ਏ (ਪੀ) 9.4 / 10.4	ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ-ਗਣਨਾ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ)	ਖੇਤੀ ਗਣਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ	1972-73	—	—
	ਕੁਲ 111		—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
410.12	—	—	24.22	24.22	25.00	—	—
410.12	—	—	24.22	24.22	25.00	—	—
4.00	—	—	3.00	3.00	3.00	—	—
4.00	—	—	3.00	3.00	3.00	—	—
—	—	—	0.10	—	0.10	—	—
—	—	—	0.10	—	0.10	—	—
1.68	—	—	0.40	0.40	0.40	—	—
1.68	—	—	0.40	0.40	0.40	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ :/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	112---ਦਾਲਾਂ ਉਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਕਾਸ				
ਏ (ਪੀ) 10.1 / 4.4	ਨੈਸ਼ਨਲ ਦਾਲਾਂ ਉਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ)	ਦਾਲਾਂ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ	1979-80	--	--
	ਕੁਲ 112		--	--	--
	114--ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਉਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਕਾਸ				
ਏ (ਪੀ) 2.1 / 4.1	ਤੇਲ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ)	ਰਾਜ ਵਿਚ ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ	1979-80	--	--
	ਕੁਲ 114		--	--	--
	119---ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ				
ਏ.(ਪੀ) 14.4 / 8.5	ਕੀੜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ		--	--	--
ਏ.(ਪੀ.) 14.8 / 8.9	ਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣੇ	ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ	1986	--	--
	ਕੁੱਲ 119		--	--	--
	800 ਹੋਰ ਖਰਚ				
ਏ. ਪੀ. 15.3 / 14.3	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੁਰਾਡੇ ਸੂਝ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ		1987-88	--	--
ਏ. ਪੀ. 15.4	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ		--	--	--
	ਜੋੜ 800		--	--	--

III—ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਵਰਤੋਂ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ		1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
37.54	—	—	14.00	8.90	3.75	—	—
37.54	—	—	14.00	8.90	3.75	—	—
83.57	—	—	21.88	55.56	80.20	—	—
83.57	—	—	21.88	55.56	80.20	—	—
65.03	—	—	0.20	—	0.10	—	—
11.42	—	—	4.00	4.00	4.00	—	—
76.45	—	—	4.20	4.00	4.10	—	—
93.54	—	—	75.00	100.00	100.00	—	—
—	—	—	—	—	35.00	—	—
93.54	—	—	75.00	100.00	135.00	—	—

*ਖਰਚਾ 7 ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ–3 ਸਾਲ 1990-91 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਾਨ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
190 —ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾਉਣਾ—					
ਏ. (ਪੀ) 16.1 / 12.1	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ	—	1975-76	—	—
ਏ. (ਪੀ) 16.2 / 12.2	ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ	—	1966-67	—	—
ਏ. (ਪੀ) 16.3 / 12.3	ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਦਿਹਾਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ	—	—	—	—
	ਜੋੜ 190	—	—	—	—
	ਜੋੜ ਫਸਲ ਪਾਲਣ-ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	—	—	—	—
101240800 ਰਾਜ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ					
02 ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ					
ਏ. ਪੀ. 17.3 / 15.3	ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ ਬਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣੇ (ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਦਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ)	—	—	—	—
	ਜੋੜ 101240800	—	—	—	—
101241500 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ					
ਏ. ਪੀ. 18.1 / 16.1	ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ।				
	(i) ਫਸਲ ਪਾਲਣ	—	—	—	—
	(ii) ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	—	—	—	—
	ਜੋੜ 101241500	—	—	—	—

III--ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	ਵਰਤੋਂ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
370.00	—	—	75.00	--	50.00		
3071.62	—	—	2052.75	1452.75	2052.75		
26.25*	--	—	0.10	0.10	0.10		
3467.87	—	—	2127.85	1452.85	2102.85		
4672.83	—	—	2419.65	1744.93	2539.50		
400.00 (ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਦਾ (50%))	14.15 (ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ)	13.29	0.10	—	0.10		
400.00	14.15 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ	13.29	0.10	—	0.10		
1480.83	—	—	235.00	235.00	400.00		
469.42	—	—	100.00	103.23	125.00		
1950.25	—	—	335.00	338.23	525.00		

*ਖਰਚਾ 7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ—3. 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
101241600	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ				
ਏ. (ਪੀ.) 19.1 / 17.1	ਸਾਧਾਰਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ	ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਡੀਬੈਂਚਰ ਓਰੀਐਂਟਡ ਪਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ			
	(i) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ	,,	1967-68	—	—
	(ii) ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ	,,	1967-68	—	—
ਏ.(ਪੀ)19.2 / 17.2	ਐਸ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਐਮ. ਬੀ. ਦੇ ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਸੰਦਾਂ ਲਈ	,,	1974-75	—	—
ਏ.(ਪੀ) 19.3 / 17.3	ਖਾਰੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਏ. ਆਰ. ਸੀ. ਸਕੀਮ	,,	1980-81	—	—
ਏ.(ਪੀ) 19.4 / 17.4	ਫਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣਾ—ਬਾਗ-ਬਾਨੀ ਲਈ ਡਿਬੈਂਚਰ ਸਹਾਇਤਾ	,,	1981-82	—	—
ਏ.(ਪੀ) 19.5 / 17.5	ਗੋਬਰ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਡਿਬੈਂਚਰ ਸਹਾਇਤਾ	,,	—	—	—
ਏ.(ਪੀ) 19.6 / 17.6	ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ	,,	1980-81	—	—
ਏ.(ਪੀ) 19.7 / 17.7	ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ, ਸੂਰ ਪਾਲਣ, ਭੇਡ ਪਾਲਣ, ਪਸ਼ੂ ਫੀਡ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਊਠ-ਗੱਡੀਆਂ ਆਦਿ	,,	1980-81	—	—
ਏ.(ਪੀ) 19.8 / 17.8	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	,,	1985-86	—	—
ਏ.(ਪੀ) 19.9 / 17.9	ਫਾਰਮ-ਵਣ-ਵਿਵਸਥਾ	,,	1984-85	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—

III–ਅ

199 -92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
421.33	—	—	125.00	125.00	150.00	—	—
241.70	—	—	25.00	25.00	27.00	—	—
2154.71	—	—	125.00	125.00	200.00	—	—
4.30	—	—	15.00	5.00	5.00	—	—
94.67	—	—	22.50	22.50	20.00	—	—
—	—	—	2.50	1.00	1.00	—	—
573.43	—	—	100.00	100.00	115.00	—	—
177.60	—	—	40.00	40.00	25.00	—	—
18.00	—	—	2.50	14.00	5.00	—	—
22.00	—	—	2.50	2.50	2.00	—	—
3697.74	—	—	460.00	460.00	550.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92—ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਅ.3 1990-91 ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਮੂਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
101243500	ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਰੋਗਰਾਮ ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ				
102	ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਸਹੂਲਤਾਂ				
ਏ(ਪੀ) 20.1 / 18.1	ਨਿਯਮਿਤ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ	ਨਿਯਮਿਤ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਲਈ ਅਮਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	1967-68	—	—
	ਜੋੜ 101 2435 00		—	—	—
101240200	ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ				
101	ਭੌਂ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ				
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 2.1	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭੌਂ ਸਰਵੇਖਣ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1974-75	—	—
	ਜੋੜ 101			—	—
102	ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ				
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 3.5	ਬਰਸਾਤੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ	1986	—	—
	ਜੋੜ 102			—	—
109	ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ				
ਐਸ. ਸੀ. (ਏ) 5.1	ਸਿਖਲਾਈ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1970-71	—	—
	ਜੋੜ 101240200			—	—
				—	—

III—ਅ

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
59.10	—	—	7.25	7.25	8.00	—	—
59.10	—	—	7.25	7.25	8.00	—	—
119.05	—	—	3.00	1.20	2.90	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ
119.05	—	—	3.00	1.20	2.90	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ
32.44	—	—	—	—	—	—	—
32.44	—	—	—	—	—	—	—
18.75	—	—	2.00	—	—	—	—
18.75	—	—	2.00	—	—	—	—
170.24	—	—	5.00	1.20	2.90	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ	5 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1991-92 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸੁਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
101 2403 00 ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ					
	109 ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ--				
ਏ. ਐਚ. 1.1 / 1.3	ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਆ	ਪੀ. ਏ. ਯੂ. ਲੁਧਿਆਣਾ	1987-88	--	--
ਏ. ਐਚ 1.2 / 1.4	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1987-88	--	--
	001--ਹਦਾਇਤ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ				
ਏ. ਐਚ 2.1 / 1.2	ਡੀ. ਏ. ਐਚ. ਓ/ਪੀ.ਓ/ਆਈ.ਸੀ. ਡੀ. ਪੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1985-86	--	--
	101--ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਸਿਹਤ--				
ਏ. ਐਸ. 3.7 / 2.7	ਸੀ. ਐਮ. ਐਮ.ਖੁਰ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਰੋਗ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ-ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਟੀਕੇ ਲਾਉਣ ਲਈ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1975-76	--	--
	102--ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਮੱਝ ਵਿਕਾਸ--				
ਏ. ਐਚ. 4.3 / 5.6	ਸਾਨ੍ਹ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸੀਮਨ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਐਲ ਐਲ. ਪਲਾਂਟ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਠੰਡਾ ਜੰਮਿਆਂ ਵੀਰਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1980-81	--	--
ਏ. ਐਚ. 4.6 / 5.9	ਰਾਜ ਵਿਚ ਠੰਡਾ ਜੰਮਿਆਂ ਵੀਰਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1985-86	--	--
	103--ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਵਿਕਾਸ--				
ਏ. ਐਚ. 5.2 / 6.1	ਸਟੇਟ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ/ਮੁਰਗੀ ਰੋਗ ਤਸ਼ਖੀਸ ਅਤੇ ਫੀਡ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣਤਾ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਚੋਣਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ	1987-88	--	--
ਏ. ਐਚ 5.2 / 6.3	ਪੰਜਾਬ ਮੁਰਗੀ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	--	--	--

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ /ਪਜੈਕਟਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਮਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਮਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਮਸਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991 92
7	8	9	10	11	12	13	14
4.00	—	—	2.00	1.30	2.00	10 ਸਿਖਿ-ਆਰਥੀ	10 ਸਿਖਿ-ਆਰਥੀ
7.35	—	—	6.00	5.08	12.00	—	—
1.75	—	—	..	..	3.00	—	—
90.77	—	—	21.00	21.00	30.00	—	—
152.68	—	—	20.00	22.31	60.00	ਪਟਿਆਲਾ ਅ ਤੇ ਨਾਭਾ ਵੀਰਜ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਉਪਲਭਦੀਆਂ ਦੇਣਾ	
266.27	—	—	140.00	143.55	140.00	2 ਲੱਖ ਡੋਜ਼	2 ਲੱਖ ਡੋਜ਼
143.21	—	—	40.00	43.89	60.00	5 ਮੁਰਗੀ ਫ਼ਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨ ਲੈਬਾਟਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ-	
279.00	—	—	50.00	50.00	34.50	ਪੰਜਾਬ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਚਿਤਤਾ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 1991-92 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	104--ਭੇਡ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਉੱਨ ਵਿਕਾਸ--				
ਏ. ਐਚ. 6.2 / 7.2	ਭੇਡ ਅਤੇ ਉੱਨ ਵਿਸ਼ਤਾਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤੀਬਰ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1980-81	--	--
ਏ. ਐਚ. 6.3 / 7.3	ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਭੇਡ ਬਰੀਡਿੰਗ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਮੱਤੇਵਾੜਾ	1985-86	--	--
	106---ਹੋਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਵਿਕਾਸ--				
ਏ. ਐਚ. 8.1 / 9.3	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	ਪਟਿਆਲਾ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ	1979-80	--	--
ਏ. ਐਚ. 8.4 / 9.7	ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ	ਮੱਤੇਵਾੜਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਖਰੜ	1985-86	--	--
	113---ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ--				
ਏ. ਐਚ. 10.3 / 4.3	ਸੀ. ਐਮ. ਐਮ. ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦੁੱਧ, ਅੰਡੇ, ਉਨ ਅਤੇ ਮੀਟ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇਖਣ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1984-85	--	--
ਏ. ਐਚ. 10.4 / 4.4	ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ. ਪਸ਼ੂ ਗਣਨਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1988-89	--	--
ਏ. ਐਚ. 10.5 / 4.1	ਝੋਟੇ/ਦੋਗਲੇ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤਾਨ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਹੈਂਡ ਬੁੱਕ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ/ ਅੰਕੜਾ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1981-82	--	--
	ਜੋੜ		--	--	--

III—ਅ

1991-92

ੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਪਯੋਗ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਣਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਣਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ 1990-91	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ 1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
15.00	--	--	3.50	3.50	5.00	--	--
31.36	--	--	7.00	4.65	7.41	20 ਯੂਨਿਟ	20 ਯੂਨਿਟ
32.78	--	--	6.70	6.65	7.50		--
6.89	--	--	3.00	3.00	3.00	ਮੱਤੇਵਾੜਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਖਰੜ ਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ	
0.48	--	--	2.50	0.53	2.79	ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ	
.95	--	--	--	--	--	--	--
44.10	--	--	10.00	7.54	10.00	--	--
--	--	--	311.70	313.00	377.20	--	--

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
101 2404 00—ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ					
ਡੀ. ਐਮ.1.1	ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	--	—	—
ਡੀ. ਐਸ. 1.2 / 2.1	ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਨੂੰ ਡੇਅਰੀ—ਵਸਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਾਰੇ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਸਕੀਮ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	—	—	—
ਡੀ. ਐਮ 4.1 / 4.1	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੁੱਧ ਸਭਾਵਾਂ, ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ, ਅੰਸ਼ਦਾਨ	—	—	—	—
101 2405 00-- ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ					
ਐਫ. ਐਚ 1.1 / 1.1, 7.1	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਵਿੰਗ ਵਿਚ, ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਤੇ ਅਧੀਨ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	--	—	—
ਐਫ. ਐਚ 4.2 / 2.2	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	—	—	—
101240600—ਵਣ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ—					
	01—ਵਣ ਪਾਲਣ—				
	102—ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਵਣ ਪਾਲਣ—				
ਐਫ.ਟੀ.2.1 / ਐਫ. ਟੀ.3.1	ਵਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ.—ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ)	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1989-90	—	—
ਐਫ.ਟੀ.2.2 / ਐਫ.ਟੀ.3.2	ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਰਾਜ ਦਾਹਿੱਸਾ) ਦਿਹਾਤੀ ਬਾਲਣ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣੇ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਗੈਰ-ਹਿਮਾ-ਲਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ/ਸਾਈਲੋ ਚਰਾਗਾਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1985-86	—	—

III--ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
—	—	—	—	—	4.50	—	—
—	—	—	15.50	13.00	—	—	ਜ਼ਿਲੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ
—	—	—	250.00	250.00	350.00	—	—
—	—	—	265.50	263.00	354.50	—	—
—	—	—	—	3.00	0 72	4.00	—
—	—	—	—	2.00	1.50	2.00	—
—	—	—	—	5.00	2.22	6.00	—
10.37	—	—	25.00	12.50	15.00	—	—
656.15	—	—	125.00	145.00	125.00	2250 (ਹੈਕਟਰ)	2460 (ਹੈਕਟਰ)

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
ਐਫ.ਟੀ.2.3 / ਐਫ.ਟੀ.3.3	ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਵਣ ਲਗਾਉਣੇ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1985-86	—	—
ਐਫ.ਟੀ.2.4 / ਐਫ.ਟੀ.3.7	ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖ ਲਾਉਣਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1969-70	—	—
	ਜੋੜ 102			—	—
	109—ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ				
ਐਫ.ਟੀ.3.1 / ਐਫ.ਟੀ.2.1	ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1969-70	—	—
	ਜੋੜ 109			—	—
	800—ਹੋਰ ਖਰਚਾ—				
ਐਫ.ਟੀ.4.1 / ਐਫ.ਟੀ.7.1	ਵਣ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਵਸ਼ਥਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1985-86	—	—
ਐਫ.ਟੀ.4.4 / ਐਫ.ਟੀ.1.1	ਵਣ ਖੋਜ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1969-70	—	—
	ਜੋੜ 800			—	—

III—ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਸਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਪਯੋਗ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990-91	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
1158.43	—	—	—	—	330.00	2250 (ਹੈਕਟੇਅਰ)	2250 (ਹੈਕਟੇਅਰ)
830.40	—	—	—	—	60.00	60 (ਲੱਖ ਸੈਪਲਿੰਗ)	40 (ਲੱਖ ਸੈਪਲਿੰਗ)
2655.35	—	—	150.00	157.50	530.00	—	—
28.83	—	—	2.20	—	2.00	—	—
28.83	—	—	2.20	—	2.00	—	—
10.09	—	—	—	—	4.00	—	—
82.09	—	—	14.00	14.00	18.00	—	—
92.18	—	—	14.00	14.00	22.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ. 3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਸ਼ੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
	02—ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਵਣ-ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ				
	110—ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰਖਿਅਣ—				
ਐਫ.ਟੀ.5.2 / ਐਫ.ਟੀ.5.1 (ਏ)	ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ-ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ)	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1988-89	—	—
ਐਫ.ਟੀ.5.3 / ਐਫ.ਟੀ.5.1(ਬੀ)	ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ-ਵਪਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ.—ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ)	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1988-89	—	—
ਐਫ.ਟੀ.5.4 / ਐਫ.ਟੀ.5.2(ਬੀ)	ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਟਾਈਗਰ ਸਫਾਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਲੁਧਿਆਣਾ	1988-89	—	—
ਐਫ.ਟੀ.5.5 / ਐਫ.ਟੀ.5.2 (ਸੀ)	ਚੋਣਵੇਂ ਚਿੜੀਆ-ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ (ਸੀ. ਐਸ. ਐਸ.—ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ)	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1988-89	—	—
	ਜੋੜ 110			—	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ			—	—

101 242500	ਸਹਿਕਾਰਤਾ				
001	ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ				
ਸੀ. ਐਨ. 1.1 / ਸੀ.ਐਨ. 1.1	ਵਧੀਕ ਵਿਭਾਗੀ ਅਮਲਾ	—	1978-79	—	—
	ਜੋੜ 001			—	—

III—ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾ-ਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
2.24	—	—	1.25	0.90	1.50	—	—
1.55	—	—	1.25	1.24	1.50	—	—
29.00	—	—	1.00	15.00	15.00	—	—
2.25	—	—	2.00	2.00	2.00	—	—
35.04	—	—	5.50	19.14	20.00	—	—
2811.40	—	—	171.70	190.64	574.00	—	—
989.38	—	—	11.20	—	1.00	—	—
989.38	—	—	11.20	—	1.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
	003 ਸਿਖਲਾਈ				
ਸੀ.ਐਨ. 2.1 / ਸੀ.ਐਨ 8.2	ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	ਨਾਭਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	—	—	—
	ਜੋੜ 003			—	—
	004 ਖੋਜ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ				
ਸੀ.ਐਨ. 3.1 / ਸੀ.ਐਨ. 8.3	ਖੋਜ ਅਤੇ ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ	1984-85	—	—
	ਜੋੜ 004			—	—
	101 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ				
ਸੀ.ਐਨ. 4.1 / ਸੀ.ਐਨ. 10.1	ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਅਮਲਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ 101			—	—
	107 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ				
ਸੀ.ਐਨ. 5.1 / ਸੀ.ਐਨ. 2.1	ਸਿਖਰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ	1954-55	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 5.2 / ਸੀ.ਐਨ. 2.2, 2.4	ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ/ਮੁਢਲੀਆਂ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੁੱਬੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਖਪਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ (ਜੋਖਮ ਫੰਡ)	,,	1979-80 ਅਤੇ 1984-85	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 5.3 / ਸੀ.ਐਨ. 2.8	ਸਹਿਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਲੰਘੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ	,,	1985-86	—	—
	ਜੋੜ 107			—	—

ਨੋਟ :—ਭਾਜਕ ਅੰਦਰਲੇ ਅੰਕੜੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ।

III—ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਰਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
5.37*	—	—	2.00	2.00	1.00	—	—
5.37*	—	—	2.00	2.00	1.00	—	—
6.98	—	—	1.00	1.00	1.00	—	—
6.98	—	—	1.00	1.00	1.00	—	—
—	—	—	5.80	0.80	5.00	—	—
—	—	—	5.80	0.80	5.00	—	—
890.27	—	—	190.00	190.00	300.00	—	—
135.88	—	—	10.00	10.00	10.00	—	—
1215.00	—	—	100.00	100.00	50.00	—	—
2241.15	—	—	300.00	300.00	360.00	—	—

*ਕੇਵਲ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖਰਚ।

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ (1991-92)

ਅ.3 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ		ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
					ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1		2	3	4	5	6
	108	ਦੂਜੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ:				
		ਸਹਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ :				
ਸੀ.ਐਨ. / ਸੀ.ਐਨ	6.1 / 4.1	ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਨ. / ਸੀ.ਐਨ.	6.2 / 5.1	ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਗੈਰ ਖੰਡ ਪਲਾਂਟਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ/ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	—	1981-82	—	—
ਸੀ.ਐਨ. / ਸੀ.ਐਨ.	6.4 / 6.1	ਕਪਾਹ ਦੀ ਕਤਾਈ/ਵੇਲਣ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	—	1979-80	—	—
		ਖਪਤਕਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ :				
ਸੀ.ਐਨ. / ਸੀ.ਐਨ.	6.8 / 7.1	ਕੇਂਦਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸਟੋਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ	—	1965-66	—	—
		ਜੋੜ—108			—	—
	109	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਾਖ ਸਥਾਈਕਰਨ ਫੰਡ				
ਸੀ.ਐਨ. / ਸੀ.ਐਨ.	7.1 / 2.3 (ੳ)	ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਸਥਾਈਕਰਨ ਫੰਡ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1979-80	—	—
ਸੀ.ਐਨ. / ਸੀ.ਐਨ.	7.2 / 2.3(ਅ)	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਥਾਈਕਰਨ ਫੰਡ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ	1987-88	—	—
		ਜੋੜ —109			—	—

111—ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
215.00*	—	—	90.00	90.00	223.00	—	—
3984.00	24075 ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਟਨ ਸਮੱਰਥਾ	83 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	1000.00	1000.00	1350.00	—	—
1840.62	6.01 ਲੱਖ ਤਕਲੀਆਂ	85.59 %	241.00	241.00	185.90	—	—
101.43	—	—	5.00	5.00	5.00	—	—
6141.05	—	—	1336.00	1336.00	1763.90	—	—
268.03	—	—	20.00	—	5.00	—	—
123.00	—	—	—	—	0.10	—	—
391.03	—	—	20.00	—	5.10	—	—

* ਕੇਵਲ ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖਰਚ

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ—3 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਮੂਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
	190 ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ:				
ਸੀ.ਐਨ. 8.2 / ਸੀ.ਐਨ. 3.1	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ—ਪੁੱਟਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਦੇਣ ਹਿਤ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	—	1980—81	—	—
ਸੀ.ਐਨ. 8.4 / ਸੀ.ਐਨ. 6.2	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਕ ਪਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਸਪਿਨਫੈਡ) ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	—	1979—80	—	—
	ਜੋੜ—190			—	—
	277 ਸਿਖਿਆ				
ਸੀ.ਐਨ. 9.1 / ਸੀ.ਐਨ. 8.1	ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ	1957—58	—	
	ਜੋੜ 277			—	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਉਪਮੱਦ ਸਹਿਕਾਰਤਾ			—	—
	102000000 ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ				
	102250100 ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
	01 ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ.ਡੀ. ਪੀ.)				
	100 (i) ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ ਪੀ. (ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)				
	001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ				
ਸੀ. ਡੀ. 1.1 (ੳ) / ਸੀ. ਡੀ. 4.5 (ੳ)	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਟੇਟ ਹੈਡ ਕਵਾਂਟਰ ਤੇ ਸਟਾਫ	ਸਟੇਟ ਹੈਡਕਵਾਟਰ	1980-81	—	—
ਸੀ. ਡੀ. 1.1 (ਅ) / ਸੀ. ਡੀ. 4.5 (ਅ)	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਟੇਟ ਹੈਡਕਵਾਟਰ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸੈੱਲ	ਸਟੇਟ ਹੈਡਕਵਾਟਰ	1982-83	—	—
	ਜੋੜ 001			—	—

111—ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖਰਚ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
26.00	—	—	5.00	—	—	—	—
40.00	—	—	5.00	—	—	—	—
66.00	—	—	10.00	—	—	—	—
126.34	—	—	16.00	19.00	16.00	—	—
126.34	—	—	16.00	19.00	16.00	—	—
9967.30	—	—	1702.00	1658.80	2153.00	—	—
44.57	—	—	8.00	8.00	9.20	—	—
16.21	—	—	3.00	3.00	3.45	—	—
60.78	—	—	11.00	11.00	12.65	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/

ਅ.3—1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
	102251500 ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਮੂਹਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ)				
	003 ਸਿਖਲਾਈ				
ਸੀ. ਡੀ. 2.2 / ਸੀ. ਡੀ. 2.1	ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਐਨ ਟੂਰ	ਸਮੁੱਚਾ ਰਾਜ	1975-76	—	—
	800 ਹੋਰ ਖਰਚ				
ਸੀ. ਡੀ. 2.12 / ਸੀ. ਡੀ. 3.9	ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਲਈ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ	ਸਮੁੱਚਾ ਰਾਜ	1988-89	—	—
	ਜੋੜ 102251500			—	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ 102000000			—	—

104 0000 00—ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ :

104 270101 ਮੁੱਖ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮ :

1. ਆਡਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨਾ ਪੜਾਵ-II	ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲੇ	1990-91	10000.00	10000.00
2. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਹਿਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਨਾ (ਗੇਟ ਅਤੇ ਗਿਅਰਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ)	ਸਮੂਹ ਰਾਜ ਦਾ ਅਧੁਨਿਕੀਕਰਨ	1989-90	3465.00 (ਬਿਨਾ ਵਾਧੇ)	4500.00 (ਵਾਧੇ ਸਹਿਤ)
3. ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਖਿੱਤੇ ਵਿਚਲੇ ਕਸਬਿਆਂ ਲਈ ਮੌਸਮੀ ਸਿੰਚਾਈ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਬਹਾਵਾਲੀ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	1905-51	590.38	924.07
4. ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਾਲਾਂ ਦਾ ਨਵਰਪਨ	ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲੇ	1966-67	644.36	1578.01

III–ਅ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸੱਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ		1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
4.21	—	—	0.60	0.60	0.60	80 (ਨੰ:)	80 (ਨੰ:)
9.00	—	—	3.06	1.50	1.50	—	—
13.21	—	—	3.66	2.10	2.10	—	—
73.99	—	—	14.66	13.10	14.75	—	—
—	—	—	600.00	600.0	1200.00	3.00 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	9.80 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)
76.09	—	—	86.00	110.00	86.00	0.14 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	0.16 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)
848.96	232.94 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	230.94 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	40.00	40.00	—	0.01 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	—
1432.12	303.84 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	291.63 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	60.00	60.00	100.00	10.00 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	17.00 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92–

ਅ.3 : 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:, ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
5.	ਫ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਖੜਾ ਮੇਨ ਲਾਈਨ ਕੇਨਾਲ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ	ਬਹਾਵਾਲੀ ਸਕੀਮ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜਿਲ੍ਹੇ	1982-83	618.31	827.00 (82.15 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ)
6.	ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਮਾਈਨਰ	ਬਹਾਵਾਲੀ ਸਕੀਮ	—	—	—
ਅ	ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ 104 270103				
1.	ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	ਸਿੰਚਾਈ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਅਧੁਨਿਕੀ ਕਰਣ	1988-89	1386.00	2200.00
2.	ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ	ਸਿੰਜਾਈ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਅਧੁਨਿਕੀ ਕਰਣ	1989-90	800.00	800.00
3.	ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਜਾਈ ਪ੍ਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ	1990-91	400.00	400.00
4.	ਤਲਵਾੜੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸਿਚਾਈ	ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਾਹ ਨਾਹਰ ਬਰਾਜ ਤੋਂ ਸਿਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣੀਆ	1987-88	200.00	200.00
ੲ	ਆਮ ਸਕੀਮਾਂ 104 270180				
1.	ਖੋਜ ਸਕੀਮਾਂ	ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ	ਚਾਲੂ	—	—
2.	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ	ਗੈਰ ਸਿਜਾਈ ਰਕਬੇ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪੜ ਤਾਲ	ਚਾਲੂ	—	—
	104 2702 00—ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ				
	01—ਭੂ ਜਲ				
1.	ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਪੜਾਵ-II ਵਿੱਚ ਨੀਵੇਂ ਡੈਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	ਹੜਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ ਜਿਲਾ	—	4845.00	4845.00
2.	ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਵੀ ਸਿੰਜਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	ਉਠਾਈ ਸਿਜਾਈ ਸਕੀਮ ਜਿਲਾ ਰੋਪੜ	1988-89	63.42	191.46
3.	ਐਨ.ਐਲ. ਅਕਲਿਆਂ ਸਾਇਨਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਆਰ. ਡੀ. 42490 -ਰਾਊਕਾ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀ ਤੋਂ	ਬਹਾਹ ਸਕੀਮ ਜਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ	1986-87	15.88	59.35
4.	ਐਨ./ਐਲ. ਅਬਲੂ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਆਰ. ਡੀ. 58212 ਐਲ ਜੇਤੂ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀ ਤੋਂ	ਬਹਾਵ ਸਕੀਮ ਜਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ	1979	35.21	111.47
5.	ਐਨ.ਐਲ. ਅਕਲਿਆ ਲਿੰਕ ਸੂਏ ਕੀ ਉਸਾਰੀ ਆਰ.ਡੀ. 8500—ਆਰ ਕੋਟ ਭਾਈਸੂਏ ਦੇ ਮਹਿਮਾ ਮਾਈਨਰ ਤੋਂ	ਬਹਾਵ ਸਕੀਮ ਜਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ	1988-89	9.67	12.50

III-ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
19.52	—	—	10.00	10.00	1.00	—	—
—	—	—	—	66.00	—	3.60 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	—
—	—	—	25.00	1.00	25.00	—	—
—	—	—	50.00	50.00	50.00	—	—
—	—	—	25.00	5.00	25.00	—	—
18.75	—	—	10.00	10.00	5.00	—	—
219·48	—	—	50.00	50.00	50.00	—	—
626.10	—	—	85.00	85.00	100.00	—	—
—	—	—	650.00	400.00	650.00	—	1.40 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)
2.52	—	—	30.00	30.00	—	0.14 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	—
26.22	—	—	—	—	—	—	—
17.52	—	—	—	—	—	—	—
2.50	—	—	—	—	—	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਤਾ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:, ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
6. ਭਗਰ ਸਕੂਰ ਰੈਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਸੂਏ ਕੀ ਉਸਾਰੀ 0 43570 ਆਫ ਟੇਕਿੰਗ ਆਰ ਡੀ 10500 ਐਲ ਕਾਸੂਬੇਗੂ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀ		ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਸੂਏ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਬਹਾਵ ਸਕੀਮ	1988	113.46	113.46
7. ਮੋਹਮਾ ਮਾਇਨਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 0–14525 ਆਫ ਟੇਕਿੰਗ ਆਰ ਡੀ 83460/ ਐਲ ਕਾਮੂਬੇਗੂ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀ		ਫਰੀਦਕੋਟ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਬਹਾ ਸਕੀਮ ਸਮੂਚਾ ਪੰਜਾਬ	1988	11.64	25.30
8. ਬਜ਼ੀਦਪੁਰ ਮਾਈਨਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ			1987-88	8.96	79.80
9. ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ		—	—	—	—
10. ਜਲ ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਰਤੋਂ		ਧਰਾਤਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ	1971	160.00	1250.00
ਧਰਾਤਲ ਜਲ ਸੰਗਠਨ	104 270202				
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ					
1. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਭੂ ਜਲ ਸੰਗਠਨ		—	—	—	—
2. ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸਿਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਛਿੜਕਾਉ ਰਾਹੀਂ ਸਿਚਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ		ਛਿੜਕਾਉ ਸਿੰਜਾਈ	1990	—	—
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ					
ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ		ਰੋਪੜ, ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਗਾਉਣੇ	1990	—	—
ਕਮਾਂਡ ਏਰੀਆ ਵਿਕਾਮ ਸਕੀਮਾਂ:	104 270500				
1 ਖਾਲ ਨੂੰ ਪਕਾ ਕਰਨਾ ਪੜਾਅ-II		ਫਿਰੋਜਪੁਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲ, ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ	1990	7600.00	7600.00
ਹੜਾ ਦੀ ਰੋਕ, ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਸੇਮ ਰੋਕਣ	104 271100				
1 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪੱਛਮੀ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸੇਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਤਈ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਜੈਕਟ		ਸਤਹੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	1984	5087.00	5087.00
2 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪੱਛਮੀ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਜ ਸਤਈ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਜੈਕਟ		ਉਪ ਸਤਹੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ (ਪਇਪਾਂ ਨਾਲ) ਫਿਰੋਜਪੁਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ	1990	1001.00	1001.00
ਰਾਜ ਜੋੜ				37055.19	41060.57

III ਅ

1991-92 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
76.85	15.71 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	15.11 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	—	—	—	—	—
13.31	—	—	—	—	—	—	—
26.50	—	—	—	—	—	—	—
387.47	—	—	50.00	50·00	60.00	3	3
547.10	—	—	114.00	114.00	128.00	—	—
87,82	—	—	30.00	20.00	30.00	—	—
—	—	—	—	10.00	40.00	—	—
3471.19	73.20 (ਹਜ਼ਾਹ ਹੈਕ.)	54.542 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	870.00	960.00	870.00	2.160 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	2.820 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)
38247.56	225.50 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	222.50 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	585.00	785.00	1100.00	1.20 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	3.00 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)
2415 61	—	—	556.00 } 100.00 }	456.00	640.00 100.00	20.000 ਹੈਕ ਰਕਬਾ ਬਚਾਇਆ ਜਾਏਗਾ	20.000.00 ਹੈਕ ਰਕਬਾ ਬਚਾਇਆ ਜਾਏਗਾ
48563.19	851.19	814.722	4026.00	3912.00	5260.00	20.25 (ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕ.)	34.18 (ਹਜਾਰ ਹੈਕ.)

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 — 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

	ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਮੂਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਸੋਧਿਤ
	1	2	3	4	5	6
	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਰਾਜ ਪਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ)	106285100				
	1. ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ	001				
ਉਦ.ਨੰ: 1.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ (ਸੀ.ਐਸ.)	ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ		1979 -89	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—	—
	2. ਸਿਖਲਾਈ	003				
ਉਦ. ਨੰ: 2.1	ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ		—	1974-75	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 2.2	ਆਈ.ਐਲ.ਓ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ		—	1986-87	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—	—
	3. ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ	004				
ਉਦ. ਨੰ: 3.1	ਬਾਈਸਾਇਕਲ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ		ਲੁਧਿਆਣਾ	1976-77	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.2	ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ		,,	1976-77	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.3(ਏ)	ਨਵਾਂ ਯੂ.ਐਨ.ਡੀ. ਪੀ.ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ		ਹੈੱਡ ਕੁਆਟਰ	—	—	—
(ਬੀ)	ਆਰਥਕ ਪੈਕੇਜ					
	(i) ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਨਾਂ/ਸਮਾਨ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਪੁਰਾ		—	—	—	—
	(ii) ਰੀ-ਰੋਲਿੰਗ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ		—	—	—	—
	(iii) ਰਬੜ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ, ਜਲੰਧਰ		—	—	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.4	ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨੀਕਰਨ (ਸਟਾਫ ਕੰਪਨੈਂਟ)		ਜਿਲਾ ਪਧਰ	1975-76	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 3.5	ਮਿਆਰੀਕਰਨ ਉਤਪਾਦਕਤਾ, ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਾਢਾਂ ਕੁਆਲਟੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਬਰਾਮਦ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ। (ਸੀ.ਆਈ.ਪੀ.ਈ.ਟੀ.)		—	1980-81	—	—
ਉਦ.ਨੰ: 3.9	ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਅਵਾਰਡ			1974-75	—	—
	ਸੀ.ਐਫ.ਟੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਭਵਨ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ		ਲੁਧਿਆਣਾ	—	—	—
	ਜੋੜ			—	—	—

III-ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਸਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
552.83	—	—	100.00	106.25	100.00	—	—
552.83	—	—	100.00	106.25	100.00	—	—
6.81	—	—	—	—	2.00	—	—
4.46	—	—	—	—	—	—	—
11.27	—	—	—	—	2.00	—	—
238.91	—	—	—	—	60.00	—	—
203.43	—	—	—	—	20.00	—	—
0.10	—	—	10.00	10.00	145 .00	—	—
—	—	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	—	—
—	—	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	—	—
—	—	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	—	—
65.89	—	—	1.65	—	2.00	—	—
6.37	—	—	5.00	30.00	20.00	—	—
69.02	—	—	5.00	5,00	—	—	—
0.12	—	—	—	—	—	—	—
522.87	—	—	21.65	45.00	250.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3.— 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
4	ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਿਲਖਾਂ 101				
ਉਦ. ਨੰ: 4.1	ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ--ਪੰਜਾਬ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨਿਗਮ	—	1966	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 4.2	ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨਿਯੂਕਲਸ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	...	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—
5	ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ 102				
ਉਦ. ਨੰ: 5.1	ਉਦਯੋਗਿਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ	ਰਾਜ ਪੱਧਰ	1974-75	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 5.2	ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ	,,	1974-75	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 5.3	ਘਰੇਲੂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਉਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਆਦੇਸ਼	,,	1980-81	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 5.4	ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਨਿਕਾਸੀ ਜਲ ਉਪਚਾਰ ਪਲਾਂਟ	,,	1985-86	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 5.5	ਵਪਾਰ ਕੇਂਦਰ	,,	1974-75	—	—
	ਜੋੜ	—	—	—	—
6	ਹੱਥ ਕਰਘਾ ਉਦਯੋਗ 103				
ਉਦ. ਨੰ: 6.1	ਵਿਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਯੋਜਨਾ (ਸੀ.ਐਸ.)	ਰਾਜ	1969-70	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 6.2	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੱਥ ਕਰਘਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	ਰਾਜ	1976	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 6.3	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੋਜ਼ਰੀ ਕਤੇ ਖੁਣਾਈ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	ਰਾਜ	1977-78	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 6.4	ਹੱਥ ਕਰਘਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣਾ	—	1987-88	—	—
ਉਦ. ਨੰ. 6,5	ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਖਡੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਾਉਣਾ	—	1989-90	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—
7	ਦਸਤਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗ—104				
ਉਦ. ਨੰ: 7.1	ਦਸਤਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ				
	(ੳ) ਦਸਤਕਾਰੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਅ) ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ	ਰਾਜ	1969-70	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
184.50	—	—	—	—	300.00	—	—
—	—	—	—	—	80.00	—	—
184.50	—	—	—	—	380.00	—	—
40.19	—	—	10.00	15.00	10.00	—	—
31.62	—	—	10.00	7.54	10.00	—	—
36.53	—	—	10.00	10.00	10.00	—	—
4.76	—	—	—	—	—	—	—
19.99	—	—	—	—	—	—	—
133.09	—	—	30.00	32.54	30.00	—	—
58.66	—	—	20.00	20.00	15.00	—	—
324.20	—	—	—	—	0.50 (ਟੋਕਨ)	—	—
346.93	—	—	25.00	25.00	50.00	—	—
0.11	—	—	—	—	—	—	—
0.50	—	—	—	—	—	—	—
730.40	—	—	45.00	45.00	65.50	—	—
37.21	.	—	25.00	5.00	10.00	—	—
37.21	—	—	25.00	5.00	10.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਅ.3 : 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
8	ਖਾਦੀ ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ---105				
ਉਦ. ਨੰ: 8.1	ਪੰਜਾਬ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ		1957	---	---
	ਜੋੜ		---	-	---
9	ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ---107				
ਉਦ. ਨੰ: 9.1	ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਰਾਜ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	1969-70	---	---
	ਜੋੜ		---	---	---
10	ਸੰਯੁਕਤ ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ-ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ---110				
ਉਦ. ਨੰ: 10.1	ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਭਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਨਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ	ਰਾਜ਼ ਪਧਰ	---	---	---
ਉਦ. ਨੰ. 10.2	ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੱਡੀ ਬੁਣਤਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦਾਨ ਦੇਣਾ	,,	---	---	---
ਉਦ. ਨੰ: 10.3	ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰੀਬੇਟ ਦੇਣਾ	,,	---	---	---
ਉਦ. ਨੰ: 10.4	ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟ/ਸ਼ੱਡੀ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	,,	---	---	---
	ਜੋੜ		---	---	---
	ਜੋੜ ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ		---	---	---
12	ਉਦਯੋਗ (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ---106285200				
ਉਦ. ਨੰ: 12.1	ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	ਹੈਡਕੁਆਟਰ	1953	---	---
ਉਦ. ਨੰ: 12.2	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	,,	1966	---	---
ਉਦ. ਨੰ: 12.3	ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	,,	1981-82	---	---

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ
ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
—	—	—	10.00	—	—	—	—
—	—	—	10.00	—	—	—	—
71.81	—	—	43.10	2.32	—	—	—
71.81	—	—	43.10	2.32	—	—	—
73.57	—	—	—	—	15.00	—	—
0.02	—	—	—	—	—	—	—
58.63	—	—	—	—	25.00	—	—
1.59	—	—	—	—	52.50	—	—
133.81	—	—	—	—	92.50	—	—
2377.74	—	—	274.75	236.11	930.00	—	—
1354.00	—	—	500.00	500.00	750.00	—	—
8501.90	—	—	871.00	771.00	1050.00	—	—
387.45	—	—	100.00	100.00	100.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ. 3. 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
ਉਦ. ਨੰ: 12.4	ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ				
	(i) ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ (ਭੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ)	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1969-70	—	—
	(vi) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਖਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਉਪਦਾਨ	"	1980-81	—	—
	v(ii) ਚੁੰਗੀ ਸੀਮਾਵਰਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਪੂਰਤੀ	ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ	1979-80	—	—
ਉਦ. ਨੰ: 12.5	ਦੋ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਸੀ.ਐਸ.)	ਪਠਾਣ ਕੋਟ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ	1989-90	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—
	14 ਦੂਰ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਉਦਯੋਗ–107				
ਉਦ. ਨੰ: 14.1	(i) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	ਰਾਜ ਪੱਧਰ	1976	—	—
	(ii) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਦਾ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਮੋਹਾਲੀ		1990-91	—	—
	ਜੋੜ	ਰਾਜ ਪੱਧਰ	—	—	—
	15 ਖਪਤਕਾਰ ਉਦਯੋਗ—08				
ਉਦ. ਨੰ: 15.1	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚਮੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ	ਰਾਜ	1980-81	—	—
	(i) ਚਮੜਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਸਾਂਝਾ ਪਰਦੂਸ਼ਨ ਰੋਕਥਾਮ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਜਲੰਧਰ	1990-91	—	—
	(ii) ਜੁਤੀਆਂ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ—ਅਸਿਸਟਡ ਬਾਈ ਆਈ.ਐਲ.ਓ.	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	1990-91	—	—
	(iii) ਚਮੜਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪਰਖ ਲੈਬੋਰਟਰੀ	ਜਲੰਧਰ	1990-91	—	—
	(iv) ਸਾਂਝੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਜਲੰਧਰ	1991-92	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—
	ਜੋੜ (ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗ)		--	--	--

III-ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
4297.34	—	—	70.00	70.00	—	—	—
705.04	—	—	—	—	—	—	—
432 64	—	—	10.00	59.19	—	—	—
—	—	—	300.00	0.05	200.00	—	—
15678.37	—	—	1851.00	1500.24	2100.00	—	—
743.50	—	—	400.00	292.78	700.00	—	--
—	—	—	280.00	280.00	100.00	—	--
743.50	—	—	680.00	572.78	800.00	—	—
381 90	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	25.00	--	—	—
—	—	—	50.00	50.00	50.00	—	—
—	—	—	10.00	10.00	10.00	—	--
—	—	—	—	—	15.00	—	—
381.90	—	—	60.00	85.00	75.00	—	—
16803.77	—	—	2591.00	2158.02	2975.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ. 3—1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ : ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	16 ਮਾਈਨਿੰਗ, ਨਾਨ-ਫੈਰਸ ਮਾਈਨਿੰਗ —1)6285302 ਅਤੇ ਮੈਟਾਲਰਜੀਕਲ ਉਦਯੋਗ				
ਆਈ. ਐਨ. 16.1	ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤਕਰਣ		1969-70	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—
	17 ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ—110347000				
ਆਈ.ਐਨ. 17.1	ਵਜਨ ਅਤੇ ਮਾਪ ਐਕਟ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤਕਰਣ		—	—	—
	ਜੋੜ		—	—	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ ਉਪ-ਮੱਦ 'ਉਦਯੋਗ'		—	—	—
	107305400 ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ				
	1. ਰਾਜ ਮਾਰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੜਕਾਂ 03×04				
ਆਰ. ਡੀ. 1.1	ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਸੜਕਾਂ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	—	—	—
ਆਰ. ਡੀ. 1.2	ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ, ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਜਰੀ ਆਦਿ ਪਾਉਣਾ	,,	—	—	—
	2. ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ				
ਆਰ. ਡੀ. 2.1	ਮਸ਼ੀਨਰੀ	,,	—	—	—
	3. ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 800				
ਆਰ. ਡੀ. 3.1	ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ	,,	—	—	—
	4. ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
ਆਰ. ਡੀ. 4.1	ਪੁਲ	,,	—	—	—

III–ਅ

1991-92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਿਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
80.56	—	—	—	—	—	—	—
80.56	—	—	—	—	—	—	—
20.37	—	—	—	—	—	—	—
20.37	—	—	—	—	—	—	—
19282.49	—	—	2865.75	2394.13	3905.00	—	—
140.33	—	—	—	—	—	—	—
3505.13	—	—	—	—	—	—	—
145.84	—	—	—	—	—	—	—
88.35	—	—	—	—	60.00	—	—
2672.42	—	—	550.00	825.00	650.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ. 3—1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਣਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਕੁੱਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	5. ਹੋਰ ਖਰਚੇ 800				
ਆਰ ਡੀ 5.1	ਕੇਂਦਰੀ ਸੜਕ ਫੰਡ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	—	—	—
ਆਰ ਡੀ 5.2	ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	—	—	—
ਆਰ ਡੀ 5.3	ਬਾਈ ਪਾਸ ਬਣਾਉਣਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	—	—	—
ਆਰ ਡੀ 5.4	ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਯੋਗ-ਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ	ਪਟਿਆਲਾ	—	—	—
		ਜੋੜ	—	—	—
	107305500 ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ				
ਆਰ ਟੀ–1	ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 190	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ	—	—	—
ਆਰ ਟੀ–2	ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼				
	050 (i) ਭੋਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ	,,	—	—	—
	(ii) ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ				
	(ੳ) ਵਾਧਾ				
	(ਅ) ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ	,,	—	—	—
	(iii) ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਹੂਲਤਾਂ	,,	—	—	—
	800 (iv) ਹੋਰ ਖਰਚ	,,	—	—	—
	ਜੋੜ (i) ਤੋਂ (iv)		—	—	—
	ਜੋੜ ਆਰ ਟੀ–1 ਅਤੇ ਆਰ ਟੀ–2		—	—	—

III-ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7 ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
		—	—	—	—	—	—
233.22	—	—	70.00	70.00	100.00	—	—
360.80	—	—	—	—	—	—	—
184.98	—	—	—	—	—	—	—
6.27	—	—	8.00	8.00	10.00	—	—
6337.33	—	—	628.00	903.00	820.00	—	
3490.00	—	—	800,00	800.00	850.00	—	—
457.48	—	—	—	5.00	98.80	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
3682.04	—	—	1050.00	1050.00	1250.00	—	—
63.41	—	—	40.00	35.00	42.03	—	—
10.15	—	—	—	—	—	—	—
4213.08	—	—	1090.00	1090.00	1390.83	—	
7703.08	—	—	1890.00	1890.00	2240.83	—	

ਅਨੁਲੱਗ

– ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 : 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਤ
1	2	3	4	5	6
.	107305300 ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ 003				
	1. ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ				
ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ 1.1	(i) ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਏਅਰ ਕਰਾਫਟ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਕੂਲ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	..	—	—	—
	(ii) ਸਿਮਲੇਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	..	—	—	—
	(iii) ਫਲਾਇੰਗ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣਾ	..	—	—	—
	2. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸਾਰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ 102				
ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ 2.1	ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	ਲੁਧਿਆਣਾ	—	53.70	65.00
	3. ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ				
ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ 3.1	ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਲਾਈ	..	—	—	—
	ਜੋੜ	—	—	53.70	65.00
	11034520001 ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ	190			
ਟੀ ਐਮ 1.1	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਸਾਰਾ ਰਾਜ	—	—	—
ਟੀ ਐਮ 1.2	ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਭੌਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ	..	—	—	—
ਟੀ ਐਮ 1.3	ਰਾਹ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਭੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ	ਸਾਰਾ ਰਾਜ	—	—	—
ਟੀ ਐਮ 1.4	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ-ਕਮ-ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	—	1200.00	1680.00
ਟੀ. ਐਮ. 1.5	ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ ਸਬੰਧੀ ਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ	..	—	—	—
ਟੀ ਐਮ 1.6	ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹਾੜੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	—	115.00	115.0 0
	ਜੋੜ			1315.00	1795.00

III-ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
25.00	—	—	—	—	—	—	—
5.00	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	5.00	—	5.00	—	—
10.61	—	—	30.00	30.00	25.00	—	—
41.96	—	—	25.00	25.00	50.00	—	—
81.17	—	—	60.00	55.00	80.00	—	—
99.49	—	—	*90.00	77.00	40.00	—	—
37.00	—	—	—	—	—	—	—
56.00	—	—	20.00	20.00	30.00	—	—
81.50	—	—	—	—	75.00	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
0.84	—	—	20.00	—	—	—	—
275.83	—	—	130.00	97.00	145.00	—	—

**50.00 ਲਖ ਰੁਪਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ ਕਮ-ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 : 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸ਼ੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	221220300 ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ				
ਟੀ. ਈ. 1.1	ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ 001	..	—	—	—
ਟੀ. ਈ. 1.2	(i) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	..	—	—	—
	(ii) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬੱਕ ਬੈਂਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ	.	—	—	—
	(iii) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ		—	—	—
	ਜੋੜ (003)		—	—	—
	ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ 104				
ਤ. ਸਿ. 1.3	ਥਾਪਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਜ਼ਾਇਨ (ਮੈਕ. ਇੰਜ:) ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ	—	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.4	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ	—	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.5	ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ/ਬਦਲਨਾ				
	(i) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ	—	—	—	—
	(ii) ਜੀ. ਐਨ. ਈ. ਸੀ. ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਮਪਿਊਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	—	—	—	—
	(iii) ਅਮਲੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੋਧ	ਲੁਧਿਆਣਾ	1990-91	—	—
	ਜੋੜ			—	—

III—ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
15.61	—	—	1.00	—	—	—	—
100.30	—	—	145.00	76.00	105.00	—	—
1.88	—	—	—	—	—	—	—
5.00	—	—	—	—	—	—	—
122.79	—	—	146.00	76.00	105.00	—	—
9.95	—	—	—	—	—	—	—
16.74	—	—	—	—	—	—	—
19.25	—	—	—	—	—	—	—
3.50	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4.00	4.00	6.00	—	—
48.74	—	—	4.00	4.00	6.00	—	—

*ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ ਕਮ-ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਲਈ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਮੇਤ

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ–3 : 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ 105				
ਡ. ਸਿ. 1.6	ਗੌਰਮਿੰਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਕਮ-ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	1989-90	—	—
ਡ. ਸਿ. 1.7	ਗੌਰਮਿੰਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਰਵਿਸ-ਕਮ-ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ	ਬਟਾਲਾ	1989-90	—	—
ਡ. ਸਿ. 1.8	ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ—				
	(i) ਗੌਰਮਿੰਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਬਠਿੰਡਾ	ਬਠਿੰਡਾ	1982-83	—	—
	(ii) ਗੌਰਮਿੰਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਫਾਰ ਵਿਮਨ, ਪਟਿਆਲਾ	ਪਟਿਆਲਾ	—	—	—
ਡ. ਸਿ. 1.9	ਗੌਰਮਿੰਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ/ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ 2 ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	—	—	—	—
ਡ. ਸਿ. 1.10	ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ—				
	(i) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਫਾਰਮੇਸੀ	—	—	—	—
	(ii) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਫਾਰਮੇਸੀ	—	—	—	—
	(iii) ਅਮਲੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੋਧ	—	—	—	—
	(iv) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਟੀ. ਵੀ. ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ	—	—	—	—
	(v) ਗੁ. ਤੇ. ਬ. ਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ	—	—	—	—
	(vi) ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੀਟ ਟਰੀਟਮੈਂਟ	—	—	—	—
ਡ. ਸਿ. 1.11	ਹਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਲਈ ਵਖਰੇ ਫੀਡਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	—	—	—	—
ਡ. ਸਿ. 1.12	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਵਾਂ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (ਗੌਰਮਿੰਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ)			—	—

III—ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1981-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990-91	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
1.05	—	—	—	—	2.00	—	—
0.28	—	—	—	—	2.00	—	—
301.93	—	—	15.00	—	15.00	—	—
160.62	—	—	80.00	47.00	190.00	—	—
19.13	—	—	—	—	5.00	—	—
9.98	—	—	—	—	—	—	—
18.25	—	—	3.00	1.00	5.00	—	—
104.70	—	—	—	—	—	—	—
19.90	—	—	—	—	—	—	—
0.75	—	—	—	—	—	—	—
9.04	—	—	—	—	—	—	—
3.47	—	—	—	—	—	—	—
0.72	—	—	—	—	—	—	—
649.82	—	—	98.00	48.00	219.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ. 3 : 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਕ
1	2	3	4	5	6
	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ : 105				
ਤ. ਸਿ. 1.13	ਥਾਪਰ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟਸ਼ਿਪ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	ਪਟਿਆਲਾ	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.14	ਮੇਹਰ ਚੰਦ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕਸ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	ਜਲੰਧਰ	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.15	ਥਾਪਰ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹਸਪਤਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਇਕ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ	ਪਟਿਆਲਾ	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.16	ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ—				
	(i) ਥਾਪਰ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆਡੀਓ-ਵਿਜ਼ਅਨ ਕੇਂਦਰ	ਲੁਧਿਆਣਾ	—	—	—
	(ii) ਐਮ. ਸੀ. ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਰਤੋਂ	ਜਲੰਧਰ	—	—	—
	(iii) ਅਮਲਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੋਧ	—	—	—	—
	(iv) ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਫਾਰਮੇਸੀ	ਜਲੰਧਰ	—	—	—
	ਜੋੜ : (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਸ)			—	—
	ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ . 112				
ਤ. ਸਿ. 1.17	ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰੀਜਨਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਜਲੰਧਰ	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.18	ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਬਠਿੰਡਾ	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.19	ਉੱਦਮ ਕਰਣ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਲੁਧਿਆਣਾ	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.20	ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਲੌਂਗੋਵਾਲ	—	—	—
	ਜੋੜ (112)			—	—

III-ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
18.00	—	—	—	—	—	—	—
10.00	—	—	—	—	—	—	—
0.55	—	—	—	—	—	—	—
2.50	—	—	—	—	—	—	—
0.75	—	—	—	—	—	—	—
15.26	—	—	—	—	50.00	—	—
24.00	—	—	—	—	—	—	—
71.06	—	—	—	—	50.00	—	—
177.70	—	—	130.00	125.00	200.00	—	—
546.31	—	—	250.00	320.00	1100.00	—	—
0.33	—	—	50.00	50.00	70.00	—	—
115.37	—	—	100.00	—	200.00	—	—
893.71	—	—	530.00	495.00	1570.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ. 3 1990–91

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ. ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	ਹੋਰ ਪਰੋਗਰਾਮ	800			
ਤ. ਸਿ. 1.21	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿਚ ਸਾਜ-ਸਾਮਾਨ (ਸਮਗਰੀ) ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ	—	—	—	—
ਤ. ਸਿ 1.22	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਪਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.23	ਗਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੁਸਤਕ ਬੈਂਕ	—	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.24	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿਚ ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰਜ਼	—	—	—	—
ਤ. ਸਿ. 1.25	ਵਜ਼ੀਫੇ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (800)		—	—	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ		—	—	—
109 3425 00	ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ				
109 3425 00	ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ				
	1. ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਰਵਾਨਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਪਰਾਯੋਜਤ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪਾਈਲਟ ਅਜਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ	ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਰਾਯੋਜਤ ਸਕੀਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿਚ	1985–86	—	—
	2. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰੀਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਏਰੀਅਲ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀ–ਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ	1985–86	—	—
	3. ਵਲੰਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਲੰਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਅਧਾਰਕ ਸਰੰਚਨਾ ਲਈ ਉਤਪਰੇਰਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣਾ	1985–86	—	—

111—ਅ

1991—92

ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ /ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990—91	1991—92
7	8	9	10	11	12	13	14
24.69	—	—	20.00	20.00	—	—	—
7.01	—	—	20.00	20.00	16.00	—	—
10.41	—	—	—	—	—	—	—
0.75	—	—	—	—	—	—	—
0.26	—	—	—	—	2.00	—	—
43.12	—	—	40.00	40.00	18.00	—	—
1775.44	—	—	818.00	663.00	1968.00	—	—
60.20	—	—	50.00	65.21	50.00	—	—
20.00	—	—	5.00	5.00	5.00	—	—
1.30	—	—	6.00	0.50	3.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ. 3. 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	4. ਦਿਖ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਕੱਤਰੇਤ	ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕ-ਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	1985–86	—	—
	5. ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਐਂਟਰਪਰੈਨੀਓਰਸ਼ਿਪ ਪਾਰਕ	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇੰਜੀ-ਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਸਨਾਤਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਖਮ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	1986–87	200.00 5.00 ਲਖ	200.00
ਕੁੱਲ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ				200.00	200.00
343500	II. ਪਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ				
	1. ਵਲੰਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ	1985–86	—	—
	2. ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰਤ ਲਈ ਫਿਰਤੂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਸਬੰਧੀ ਫਿਰਤੂ ਲਬਾਰਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੈਂਪਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ	1985–86	—	—
	3. ਹਵਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਸੰਚਾਲਨ ਸਟੇਸ਼ਨ	ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਹਵਾ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ	1985–86	—	—
	4. ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰੇਤ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—	1989–90	—	—
	5. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਸੰਚਾਲਣ	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਾਤ-ਮਕਤਾ ਸਬੰਧੀ ਸੰਚਾਲਣ	1985–86	—	—
ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ				—	—
ਕੁਲ ਜੋੜ				—	—

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਭੌਤਿਕ ਟੀਚੇ/ਲਾਭ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿਚ)
(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
20.00	—	—	13.00	18.50	15.00	—	—
13.00	—	—	10.00	10.00	27.00	—	—
114.50	—	—	84.00	99.21	100.00	—	—
3.95	—	—	6.00	0.24	2.00	—	—
15.50	—	—	3.50	3.50	4.00	—	—
34.30	—	—	10.00	10.00	10.00	—	—
1.00	—	—	1.00	—	—	—	—
5.00	—	—	5.00	5.00	5.00	—	—
59.75	—	—	25.50	18.74	21.00	—	—
174.25	—	—	109.50	117.95	121.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਅ.3 1990–91 ਵਿਚ

ਮੁੱਖ ਸ਼ੱਦ/ ਛੋਟੀ ਸ਼ੱਦ ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	ਸਕੱਤਰੀ ਆਰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ 110345100				
	1.1 (ੳ) ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਯੋਜਨਾ				
1. ਯੋ. ਮ. 1.1	ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਉਂਤ ਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਨਾਉਣਾ	110 ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	1972	—	—
2. ਯੋ. ਮ. 1.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	110 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ	—	—	—
3. ਯੋ. ਮ. 1.3	ਪਾਇਲਟ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ	110 ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	1988–89	—	—
4. ਯੋ. ਮੀ. 1.4	ਤੁਰਤ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ	110 ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	1987–88	—	—
5. ਯੋ. ਮ. 1.6	ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	110 ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	1988–89	—	—
6. ਯੋ. ਮ. 1.7	ਕਰਿਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	110 ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	1985–86	—	—
		ਜੋੜ (ੳ) ...		—	—
ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸੁਪਰਦਗੀ					
(ਅ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ					
ਯੋ. ਮ. 1.5	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ				
	(ੳ) ਅਣਬੱਧੇ ਫੰਡ		1988–89	—	—
	(ਅ) ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਫੰਡ		1990–91	—	—
	(ੲ) ਮਨੁਖ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ		1990–91	—	—
	(ਸ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ		1990–91	—	—
	ਜੋੜ (ਅ) ...			—	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ (ੳ+ਅ)			—	—

111 ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ /ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990—91	1991—92
7	8	9	10	11	12	13	14
51.18	—	—	26.50	10.00	29.90	—	—
—	—	—	32.50	—	35.00	—	—
1.97	—	—	1.50	—	1.50	—	—
1.00	—	—	1.00	—	1.00	—	—
63.90	—	—	100.50	100.50	200.00	—	—
26.95	—	—	5.00	5.00	0.10	—	—
145.00	—	—	167.00	115.50	267.50	—	—
2017.00	—	—	2400.00	2400.00	2498.00	—	—
—	—	—	16700.00	13143.78	15591.15	—	—
—	—	—	5136.00	7608.94	9492.98	—	—
—	—	—	1314.00	2335.11	820.70	—	—
2017.00	—	—	25550.00	25487.83	28402.83	—	—
2162.00	—	—	25717.00	25603.33	28670.33	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3. 1990-91 ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਅਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
	ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ 110345400				
ਐ ਸ. ਟੀ. 1.3	ਮਜਦੂਰ ਵਰਗ ਪਰਿਵਾਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਸਰਵੇ	110	1990	—	—
	ਜੋੜ ...			—	—
11000000000	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ				
	ਆਰਥਿਕ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ 20 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	—	—	—	—
		—	—	—	—
2212202	ਆਮ ਸਿਖਿਆ				
	01 ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਿਆ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ)				
	001 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ :				
ਸਿ. ਵਿ. 1.1	ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ : ਅਧਿਕ ਅਮਲਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (001)	—	—	—	—
	101 ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ				
ਸਿ. ਵਿ. 1.2	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲਣਾ	—	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.3	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮਿਆਰਕ ਸੁਧਾਰ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (101)	—	—	—	—
	106 ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ				
ਸਿ. ਵਿ. 1.4	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ ...	—	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.5	ਸਿਖਲਾਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ	—	—	—	—

III ਅ

1991—92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖ਼ਰਚ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰਥਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਪਯੋਗ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990—91	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
0.11	—	—	1.50	2.00	—	—	—
0.11	—	—	1.50	2.00	—	—	—
1.93	—	—	4.00	0.48	4.00	—	—
1.93	—	—	4.00	0.48	4.00	—	—
16.93	—	—	—	—	1.00	—	—
16.93	—	—	—	—	1.00	—	—
15.53	—	—	1.40	1.40	3.60	5 (ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ)	5 (ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ)
—	—	—	—	—	—	—	—
15.53	—	—	1.40	1.40	3.60	—	—
183.99	—	—	21.20	21.20	—	—	—
5.63	—	—	—	—	—	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਅ-3 1990–91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਣਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: /ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
ਸਿ. ਵਿ. 1.6	ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅੰਸ਼ਕਾਲੀ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕ ...	—	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.7	ਸ਼ੋਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (106) ...	—	—	—	—
	107 ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ				
ਸਿ. ਵਿ. 1.8	ਡੀ. ਈ. ਓ/ਸੀ. ਐਚ. ਐਸ./ਐਚ. ਟੀ. ਲਈ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ	—	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ. 1.9	ਜੇ. ਬੀ. ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (107) ...	—	—	—	—
	800 ਹੋਰ ਖਰਚੇ				
ਸਿ. ਵਿ. 1.10	ਕਲਾਸ ਕਮਰਿਆਂ/ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (800) —	—	—	—	—
	ਜੋੜ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ)	—	—	—	—
	ਮਿਡਲ ਸਿਖਿਆ:				
	052— ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ				
ਸਿ.ਵਿ. 1.11	ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ..	—	—	—	—
	ਜੋੜ (052)	—	—	—	—
	101—ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ				
ਸਿ.ਵਿ. 1.12	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਿਚ.. ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (101) ..	—	—	—	—

III ਅੱ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਪਦਾਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ		1990–91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
24.87	—	—	2.80	2.80	5.00	—	—
85.08	—	—	15.00	15.00	—	—	—
299.57	—	—	39.00	39.00	5.00	—	—
3.81	—	—	—	—	—	—	—
54.19	—	—	—	—	—	—	—
58.00	—	—	—	—	—	—	—
600.00	—	—	200.00	200.00	—	—	—
600.00	—	—	200.00	200.00	—	—	—
990.03	—	—	240.40	240.40	9.60	—	—
44.55	—	—	20.00	20.00	—	—	—
44.55	—	—	20.00	20.00	—	—	—
636.18	—	—	—	—	—	—	—
636.18	—	—	—	—	—	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3. 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੰਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	105—ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ				
ਸਿ.ਵਿ.1.13	ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (105)	—	—	—	—
	106—ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.1.14	ਸ਼ੌਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ. 1.15	ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (106)	—	—	—	—
	800—ਹੋਰ ਖਰਚੇ				
ਸਿ.ਵਿ.1.16	ਕਲਾਸ ਕਮਰਿਆਂ/ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.1.17	ਸਾਇੰਸ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.1.18	ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਬਣਾਉਣਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (800)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (101)	—	—	—	—
	02—ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ				
	001—ਨਿਰਦੇਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ				
ਸਿ.ਵਿ.2.1.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੇਖਾ ਅਮਲਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (001)	—	—	—	—

III 'ਅ'

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990-91	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
29.49	—	—	10.00	10.00	*	—	—
29.49	—	—	10.00	10.00	—	—	—
48.46	—	—	14.60	14.60	—	—	—
53.88	—	—	20.00	20.00	—	—	—
102.34	—	—	34.60	34.60	—	—	—
—	—	—	60.00	60.00	—	—	—
105.44	—	—	40.00	40.00	—	—	—
17.66	—	—	3.00	3.00	3.00	—	—
123.10	—	—	103.00	103.00	3.00	—	—
935.66	—	—	167.60	167.60	3.00	—	—
1925.69	—	—	408.00	408.00	12.60	—	—
1.04	—	—	—	—	—	—	—
1.04	—	—	—	—	—	—	—

*ਨੋਟ :—ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

ਅ.3. 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ. ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	004—ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ				
ਸਿ.ਵਿ. 2.2	ਵਿਗਿਆਨ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.2.3	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ (ਯੂਨੀਸੈਫ) ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (004)	—	—	—	—
	052—ਸਾਜ਼ —ਸਾਮਾਨ				
ਸਿ.ਵਿ.2.4	ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਜ਼—ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (052)	—	—	—	—
	105 ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ				
ਸਿ.ਵਿ.2.5	ਅਧਿਆਪਕਾਂ/ਮਾਸਟਰ/ਮਿਸਟਰੈਸਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.2.6	ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ. 2.7	ਅਨੁਵਰਤੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (105)	—	—	—	—
	106—ਅਧਿਆਪਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ				
ਸਿ.ਵਿ.2.8	ਹਾਈ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.2.9	ਸ਼ੌਚਾਲਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (106)	—	—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ		1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
6.47	—	—	2.00	1.70	4.00	—	—
0.50	—	—	—	—	0.25	—	—
6.97	—	—	2.00	1.70	4.25	—	—
75.82	—	—	50.00	50.00	—	—	—
75.82	—	—	50.00	50.00	—	—	—
58.81	—	—	—	—	—	—	—
99.43	—	—	—	—	23.00	—	—
2.31	—	—	—	—	—	—	—
160.55	—	—	—	—	23.00	—	—
76.54	—	—	25.00	25.00	—	—	—
43.42	—	—	50.00	50.00	—	—	—
119.96	—	—	75.00	75.00	—	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ. ਮੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਗੋਸ਼ਿਤ
1	2	3	4	5	6
	107—ਵਜ਼ੀਫੇ				
ਸਿ.ਵਿ. 2.10	ਗਰੀਬ ਪਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.2.11	ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫੇ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (107)	—	—	—	—
	108—ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ				
ਸਿ.ਵਿ. 2.12	ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣੀ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (108)	—	—	—	—
	107—ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ				
ਸਿ.ਵਿ. 2.13	ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ. 2.15(ੳ)	ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ 2.15(ਅ)	ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿੱਤਾ ਧਾਰਾ	—	—	—	—
ਸਿ ਵਿ 2.16	ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ 2.17	ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (109)	—	—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
37.74	—	—	—	—	—	—	—
17.56	—	—	—	—	—	—	—
55.30	—	—	—	—	—	—	—
9.74	—	—	—	—	—	—	—
9.74	—	—	—	—	—	—	—
977.44	—	—	5.00	5.00	*	—	—
705.97	—	—	350.00	350.00	*	—	—
—	—	—	50.00	50.00	*	—	—
23.42	—	—	8.00	8.00	—	—	—
276.05	—	—	5.00	5.00	10.00	—	—
1982.88	—	—	418.00	418.00	10.00		—

ਨੋਟ :—*ਸਕੀਮਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਅ.3 1990–91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ. ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	800—ਹੋਰ ਖਰਚੇ				
ਸਿ.ਵਿ.2.18	ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ 2.19	ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (800)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (102)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (ਮਿਡਲ ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ)	—	—	—	—
	03—ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸ਼ਿੱਖਿਆ				
	001—ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ				
ਸਿ.ਵਿ 3.1	(i) ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.3.2	ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (001)	—	—	—	—
	102—ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ				
ਸਿ.ਵਿ 3.4	ਚੇਅਰਜ ਤੇ ਕੰਮ ਦਿਵਾਓ ਕੋਰਸ	—	—	—	—
ਸਿ. ਵਿ.3.5	ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.3.6	ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਸਿਲਾਕਾਈ ਕੇਂਦਰ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.3.7	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (102)	—	—	—	—

III.ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ: ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91: ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ: 1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
199.71	—	—	100.00	100.00	—	—	—
192.83	—	—	185.00	180.50	—	—	—
392.54	—	—	280.50	280.50	—	—	—
2804.80	—	—	825.50	825.20	37.25	—	—
3740.46	—	—	993.10	992.80	40.25	—	—
—	—	—	—	—	1.40	—	—
—	—	—	2.00	—	—	—	—
—	—	—	2.00	—	1.40	—	—
44.13	—	—	5.00	6.22	10.00	—	—
71.62	—	—	40.00	35.00	40.00	—	—
31.00	—	—	—	—	—	—	—
25.00	—	—	30.00	30.00	50.00	—	—
171.75	—	—	75.00	71.22	100.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92/

ਅ. 3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	103—ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ				
ਸਿ.ਵਿ. 3.8	ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.3.9	ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.3.10	ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (103)	—	—	—	—
	104—ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ				
ਸਿ.ਵਿ.3.11	95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਾਟਾ ਅਧੀਨ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (104)	—	—	—	—
	105—ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
ਸਿ.ਵਿ.3.12	ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (105)	—	—	—	—
	106—ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿਕਾਸ				
ਸਿ.ਵਿ.3.13	ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਉਨਤੀ (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀ-ਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (106)	—	—	—	—

III ਅ

ਪਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ– ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-02
7	8	9	10	11	12	13	14
278.64	—	—	50.00	26.60	40.00	—	—
293.64	—	—	80.00	45.00	190.60	—	—
9.00	—	—	9.00	8.92	34.00	—	—
581.28	—	—	139.00	80.52	264.60	—	—
533.35	—	—	—	—	100.00	—	—
533.35	—	—	—	—	100.00	—	—
4.41	—	—	—	—	—	—	—
4.41	—	—	—	—	—	—	—
73.84	—	—	—	—	—	—	—
73.84	—	—	—	—	—	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ. 3 1990-91 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	107—ਵਜ਼ੀਫੇ				
ਸਿ.ਵਿ.3.14	ਰਾਜ ਵਿਚ ਯੋਗਤਾ ਵਜ਼ੀਫੇ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.3.15	ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫੇ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (107)	—	—	—	—
	800—ਹੋਰ ਖਰਚ				
ਸਿ.ਵਿ.3.16	ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਹੋਸਟਲ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (800)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (03)	—	—	—	—
	04—ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ				
ਸਿ.ਵਿ.4.1	ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (04)	—	—	—	—
	05—ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ				
	102—ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉੱਨਤੀ				
ਸਿ.ਵਿ. 5.1	ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ.5.2	ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	—
ਸਿ.ਵਿ 5.3	ਉਰਦੂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	—
	ਜੋੜ 102	—	—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7 ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਧਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
23.19	—	—	—	—	—	—	—
7.30	—	—	—	—	—	—	—
30.49	—	—	—	—	—	—	—
35.10	—	—	5.00	8.00	—	—	—
35.10	—	—	5.00	8.00	—	—	—
1430.22	—	—	221.00	159.74	466.00	—	—
43.21	—	—	54.00	—	—	—	—
43.21	—	—	54.00	—	—	—	—
40.67	—	—	11.00	11.00	11.00	—	—
5.67	—	—	1.50	1.50	1.50	—	—
4.03	—	—	1.50	1.50	1.50	—	—
50.37	—	—	14.00	14.00	14.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92—

ਅ.3: 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ
1	2	3	4	5	6
	103--ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ				
ਸਿ.ਵਿ 5.4	ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	--	--	--	--
	ਜੋੜ (103)	--	--	--	--
	800—ਹੋਰ ਖ਼ਰਚ				
ਸਿ.ਵਿ. 5.5	ਅੰਕੜਾ ਸੈੱਲ	--	--	--	--
ਸਿ.ਵਿ 5.6	ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਭਾਸ਼ਾ ਭਵਨ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	--	--	--	--
ਸਿ.ਵਿ 5.7	ਮਾਈਕਰੋ ਫਿਲਮਿੰਗ	--	--	--	--
	ਜੋੜ (800)	--	--	--	--
	ਜੋੜ (05)	--	--	--	--
	ਜੋੜ (2.21220200)	--	--	--	--
	221220—ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ				
	001--ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ				
ਖੇ. ਯੁ 1.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੁਵਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	--	--	--	--
ਖੇ.ਯੁ. 1.2	ਰਾਜ ਯੁਵਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	--	--	--	--
	ਜੋੜ (001)	--	--	--	--

III-ਅ

ਪਰਗਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਘਵਫਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	ਭੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
3.98	—	—	1.00	1.00	1.00	—	—
3.98	—	—	1.00	1.00	1.00	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
112.00	—	—	100.00	100.00	100.00	—	—
1.00	—	—	2.00	—	9.60	—	—
113.00	—	—	102.00	100.00	109.60	—	—
167.35	—	—	117.00	115.00	124.60	—	—
6371.27	—	—	1625.50	1507.94	640.45	—	—
12.95	—	—	8.74	—	2.15	—	—
2.68	—	—	0.60	—	0.75	—	—
15.63	—	—	9.34	—	2.90	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ. 3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ		ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦਾਂ ਛੋਟੀ ਮੱਦ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	101--ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ				
ਖੇ.ਯੁ. 1.3	ਕੋਚਿੰਗ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.4	ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ, ਹਾਈ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.5	ਖੇਡ ਵਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨਤਮ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ 1.6	(i) ਰਾਜ ਸਪੋਰਟਸ ਸਕੂਲ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.7	ਕਬ ਅਤੇ ਬੁਲਬੁਲ ਲਹਿਰ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.8	ਖੇਡ ਵਿੰਗ ਖੋਲ੍ਹਣੇ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.9	13 ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਡ ਵਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.10	ਵੱਖ ਖੱਵ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਕੋਚਾ ਅਤੇ ਖੇਡ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.11	ਡੀ. ਪੀ. ਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (101)	—	—	—	—
	102--ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
ਖੇ. ਯੁ. 1.12	ਯੁਵਕ ਉਤਸਵ ਅਤੇ ਐਵਾਰਡ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.13	ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.14	ਯੁਵਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਈਕਿੰਗ/ ਟਰੈਕਿੰਗ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣੇ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.15	ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.16	ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਦੌਰੇ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.17	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਸਪਤਾਹ ਮਨਾਉਣਾ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.18	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੇਵਾ ਸਕੀਮ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (102)	—	—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾ

/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
14.55	—	—	—	—	8.00	—	—
13.73	—	—	14.00	14.00	—	—	—
9.87	—	—	—	—	—	—	—
97.38	—	—	—	14.00	*	—	—
2.50	—	—	1.00	1.00	2.00	—	—
34.10	—	—	—	—	7.00	—	—
43.40	—	—	—	—	—	—	—
11.87	—	—	—	—	—	—	—
53.69	—	—	5.00	—	10.00	—	—
246.99	—	—	20.00	29.00	27.00	—	—
4.32	—	—	0.25	1.20	2.25	—	—
0.92	—	—	0.05	0.03	0.60	—	—
9.11	—	—	0.25	2.50	3.50	—	—
3.42	—	—	0.20	0.60	2.00	—	—
4.32	—	—	0.25	0.75	2.00	—	—
0.65	—	—	0.03	0.15	0.50	—	—
116.38	—	—	4.00	4.00	40.00	—	—
139.12	—	—	5.03	9.50	50.85	—	—

ਨੋਟ :—*ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲਾ ਪਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ।

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ—3 1990—91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	103—ਗੈਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਯੁਵਕ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
ਖੇ.ਯੁ. 1.19	ਯੁਵਕ ਉਤਸਵ ਤੇ ਐਵਾਰਡ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.20	ਯੁਵਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਈਕਿੰਗ/ ਟਰੈਕਿੰਗ/ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣੇ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.21	ਪੇਂਡੂ ਯੁਵਕ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.22	ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਦੌਰੇ	—	—	—	—
ਖੇ. ਯੁ. 1.23	ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਦਿਵਸ/ਸਪਤਾਹ ਮਨਾਉਣਾ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.24	ਸਰਹੱਦੀ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੇਂਦਰ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (103)	—	—	—	—
	104—ਸਪੋਰਟਸ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ				
ਖੇ.ਯੁ. 1.25	ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.26	ਕੋਚਿੰਗ ਸਕੀਮ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.27	ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਸਕੀਮ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.28	ਸਪੋਰਟਸ ਵਜ਼ੀਫ਼ੇ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.29	ਸਪੋਰਟਸ ਦਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣਾ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.30	ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	—	—	—	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.31	ਸਪੋਰਟਸ ਹੋਸਟਲ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (104)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (221220400)	—	—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
4.28	—	—	0.25	1.20	2.25	—	—
9.07	—	—	0.25	2.50	3.50	—	—
5.73	—	—	9.86	9.86	*	—	—
4.31	—	—	0.25	0.75	2.00	—	—
0.63	—	—	0.02	0.10	0.50	—	—
500.00	—	—	800.00	800.00	800.00	—	—
524.02	—	—	810.63	814.41	808.25	—	—
15.81	—	—	—	—	5.00	—	—
15.26	—	—	20.00	3.00	14.00	—	—
12.50	—	—	7.00	2.00	10.00	—	—
7.65	—	—	—	—	—	—	—
123.55	—	—	8.00	8.00	10.00	—	—
792.22	—	—	15.00	181.10	20.00	—	—
28.85	—	—	—	—	—	—	—
995.84	—	—	50.00	194.10	59.00	—	—
1921.60	—	—	895.00	1047.01	948.00	—	—

ਨੋਟ:—*ਸਕੀਮ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਅ.3 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ

ਵਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	221220500 ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ				
	001—ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ				
ਕ.ਸ. 1.1	ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਮਲਾ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ (ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ)	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.2	ਤਰਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਮਲਾ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਸਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ (ਪੁਰਾਤਤਵ)	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.3	ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀਅਮਲਾ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ (ਅਜਾਇਬ ਘਰ)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (001)	—	—	—	—
	102—ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ				
ਕ.ਸ. 1.5	ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ/ਨਾਚਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ ਉਥਾਨ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.6	ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਡਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨਾ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.7	ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਨਤੀ ਵਿਚ ਲਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.8	ਸੰਗੀਤਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਉਸਤਵ ਮੇਲੇ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਵਾਵਣੀਆਂ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.9	ਜੋਨਲ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.10	ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਦਿੱਲੀ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 1.11	ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਕੈਸਟਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (102)	—	—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਜੈਕਟਾ

/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1990-91	ਪਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ 1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
0.12	—	—	—	—	1.00	—	—
0.13	—	—	2.00	—	5.00	—	—
0.13	—	—	3.00	0.10	2.00	—	—
0.38	—	—	5.00	0.10	8.00	—	—
17.00	—	—	7.00	5.00	5.00	—	—
14.50	—	—	—	—	—	—	—
18.29	—	—	35.00	35.00	5.00	—	—
21.62	—	—	15.00	10.00	10.00	—	—
100.00	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1.00	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	—	—
10.50	—	—	—	—	—	—	—
181.91	—	—	58.00	50.00	21.00	—	—

ਅੰਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1990–91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	103—ਪੁਰਾਤਤਵ:				
ਕ.ਸ. 2.1	ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ/ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੈਂਡ ਸਕੇਪਿੰਗ ਅਤੇ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣਾ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 2.2	ਰੰਗ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਰਸਾਇਣਿਕ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਲ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 2.3	ਪੁਰਾਤਤਵ ਸਬੰਧੀ ਖੁਦਾਈ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਰਿਪੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 2.4	ਰਸਾਇਣਕ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀ ਕਰਣ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 2.5	ਹਵਾਲਾ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (103)	—	—	—	—
	104—ਪੁਰਾਲੇਖ				
ਕ.ਸ. 3.1	ਪੁਰਾਲੇਖਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਤੇ ਸੰਭਾਲ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 3.2	ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 3.3	ਸੰਭਾਲ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 3.4	ਰਾਜ ਪੁਰਾਲੇਖ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 3.5	ਪੁਰਾਲੇਖ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (104)	—	—	—	—

III ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
141.00	—	—	50.00	40.00	50.00	—	—
5.30	—	—	2.00	1.00	2.00	—	—
20.68	—	—	8.00	8.00	8.00	—	—
11.00	—	—	5.00	3.00	5.00	—	—
2.59	—	—	1.00	1.00	1.00	—	—
180.57	—	—	66.00	53.00	66.00	—	—
0.34	—	—	2.00	—	0.20	—	—
—	—	—	1.00	—	0.20	—	—
26.79	—	—	5.50	2.00	6.00	—	—
1.90	—	—	1.50	0.50	1.00	—	—
—	—	—	63.00	—	70.00	—	—
29.03	—	—	73.00	2.50	77.40	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1990—91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:ਮੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	105—ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ				
ਕ.ਸ. 4.1	ਜਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਕ)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (105)	—	—	—	—
	107—ਅਜਾਇਬ ਘਰ				
ਕ.ਸ. 5.1	ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ	—	—	—	—
ਕ.ਸ. 5.2	ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ/ਗੈਲਰੀਆਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (107)	—	—	—	—
	800—ਹੋਰ ਖਰਚ				
ਕ.ਸ. 6.1	ਪੁਰਾਤਤਵ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ	—	—	—	—
	ਜੋੜ (800)	—	—	—	—
	ਜੋੜ (221220500)	—	—	—	—
	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ 222 2210 00				
	ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮਾਂ 102				
ਜ. ਸਿ. 1.1	ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਸਕੀਮ 109	ਸਾਰਾ ਰਾਜ	1990—91	—	—
ਜ. ਸਿ. 1.2	ਸਕੂਲ ਸਿਹਤ ਕਲੀਨਿਕ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ 190	"	"	—	—

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
24.28	—	—	20.00	14.00	20.00	—	—
24.28	—	—	20.00	14.00	20.00	—	—
5.00	—	—	2.00	2.00	2.00	—	—
55.20	—	—	100.00	15.00	10.00	—	—
60.20	—	—	102.00	17.00	12.00	—	—
9.50	—	—	3.00	3.00	3.00	—	—
9.50	—	—	3.00	3.00	3.00	—	—
485.87	—	—	32.700	138.60	207.40	—	—
44.87	—	—	5.00	5.00	15.00	—	—
43.11	—	—	4.50	4.55	10.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ. 3. 1990–91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁਖ ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾ ਸਾਲ	ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਗਤ	
				ਅਸਲੀ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
ਜ. ਸਿ. 1.18	ਪੰਜਾਬ ਮੈਂਟਲ ਹਸਪਤਾਲ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ 103	ਸਾਰਾ ਰਾਜ	1990-91	—	—
ਜ. ਸਿ. 3.6	ਮੁ. ਸਿ. ਕੇਂ. ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੀ (50:50 ਹਿਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ) ਸਿਖਿਆ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣਾ	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 3.11	ਹਰ ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਟਕਨੀਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ (50 : 50 ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)	"	"	—	—
	ਐਲੋਪੈਥੀ–ਡੀ. ਆਰ. ਐਮ. ਈ. 105				
ਮੈ. ਵਿ. 5.1	ਡੀ. ਆਰ. ਐਮ. ਈ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.2	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	'	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.3	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ —	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.4	ਜੀ. ਜੀ. ਐਸ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਫਰਮਾ–ਸਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਲਬਾਰਟਰੀ ਤਕਨੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਖੋਲਣ ਸਮੇਤ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.5	ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਦ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.6	ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.7	ਮੈਡੀਕਲ/ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.8	ਵਿਹਾਰਕ ਖੋਜ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.9	ਮੈਡੀਕਲ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਪੁਨਰ ਅਨੁਕੂਲਣ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.10	ਐਸ. ਡੀ. ਟੀ. ਬੀ. ਹਸਪਤਾਲ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸੀ. ਏ. ਟੀ ਸਨੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਸਮੇਤ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.11	ਰਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਕੈਟ ਸਕੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਸਮੇਤ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.12	ਜੀ. ਜੀ. ਐਸ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਕੈਟ ਸਕੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਲਾਉਣ ਸਮੇਤ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ 5.13	ਟੀ. ਬੀ. ਸੈਨੀਟੋਰੀਅਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ		"	—	—

III ਅ

1991–92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪ–ਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990–91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
5.08	—	—	—	—	35.00	—	—
1.00	—	—	6.00	6.00	6.00	—	—
30.11	—	—	—	—	20.00	—	—
1.27	—	—	1.00	0.70	3.00	—	—
38.51	—	—	6.00	6.00	30.00	—	—
67.25	—	—	29.00	40.31	65.00	—	—
622.80	—	—	180.00	174.00	190.00	—	—
18.37	—	—	10.00	8.65	12.00	—	—
82.05	—	—	60.00	55.00	90.00	—	—
64.29	—	—	5.00	20.00	20.00	—	—
8.82	—	—	2.00	2.00	2.00	—	—
29.92	—	—	10.00	10.00	5.00	—	—
204.53	—	—	210.00	208.00	110.00	—	—
309.36	—	—	5.00	12.00	128.00	—	—
159.17	—	—	25.00	30.00	180.00	—	—
25.94	—	—	7.00	6.00	5.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁਖ ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਲ	ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਗਤ ਅਸਲੀ	ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਗਤ ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
ਮੈ. ਵਿ. 5.14	ਟੀ. ਬੀ. ਸੈਂਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ	ਸਾਰਾ ਰਾਜ	1990-91	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.15	ਜੀ ਜੀ ਐਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਨਰਸਿੰਗ ... ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	"	"	—	—
ਮੈ. ਵਿ. 5.16	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਬੀ. ਐਸ. ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	"	"	—	—
ਮੈ, ਵਿ, 5,17	ਟਰੇਨਿੰਗ ਆਫ ਸਟਾਫ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਫਾਰ ਮੈਨਟੀਨੈਂਸ ਆਫ ਇਕੂਪਮੈਂਟ ।	,,	,,	—	—
	ਜੋੜ	"	"	—	—
	ਜਨ ਸਿਹਤ : ਸਿਖਲਾਈ—003				
ਜ. ਸਿ. 6.1	(ਅ) ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੇਵਾ ਪੂਰਬ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ	"	"	—	—
	(ੲ) ਅਡਵਾਂਸ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਚ ਡੈਂਟਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	"	"	—	—
	ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ—101				
ਜ. ਸਿ. 6.2	ਕੌਮੀ ਮਲੇਰੀਆ ਨਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਦਿਹਾਤੀ) (50:50 ਹਿਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.3	ਕੌਮੀ ਮਲੇਰੀਆ ਨਾਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸ਼ਹਿਰੀ) (50:50 ਹਿਸੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.4	ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੀ. ਬੀ. ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (50:50 ਹਿਸੇ ਤੇ ਅਧਾ-ਰਤ)	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.5	ਕੌਮੀ ਨੇਤਰੀਣਤਾ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਚਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਯੂਨਿਟ ਖੋਲਦਾ	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.6	ਵਿਸਥਾਰ ਤੇ ਰੋਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ...	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.7	ਔਰਲ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ ਥੈਰਪੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਚਸ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ	"	"	—	—
	ਜੋੜ (101) ...	"	"	—	—

III ਅ

1991-92

/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1099-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
16,72	—	—	7.00	6.00	10.00	—	—
—	—	—	10.00	5.00	20.00	—	—
—	—	—	10.00	4.50	20.00	—	—
—	—	—	—	—	10,00	—	—
1772.95	—	—	592.55	632.71	976.70	—	—
8.60	—	—	12.00	12.00	7.00	—	—
—	—	—	3.00	3.00	3.00	—	—
1437.05	—	—	—	—	149.75	—	—
222.50	—	—	22.00	22.00	50.00	—	—
90.81	—	—	22.00	22.00	42.00	—	—
37.22	—	—	10.00	10.00	10.00	—	—
—	—	—	—	—	10.00	—	—
12. 10	—	—	3.00	3.00	3.00	—	—
1808.28	—	—	72.00	72.00	274.75	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 1990—91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਲ	ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਗਤ	
				ਅਸਲੀ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
	ਔਸ਼ਧੀ ਕੰਟਰੋਲ 103				
ਜ. ਸਿ. 6.9	ਔਸ਼ਧੀ ਕੰਟਰੋਲ/ਖੁਰਾਕ ਸਟੈਂਡਰਡ ਸੰਗਠਨ/ਔਸ਼ਧੀ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲਬਾਰਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	ਸਾਰਾ ਸਾਲ	1990-91	—	—
	ਜੋੜ (103)	"	"	—	—
	ਜਨ ਸਿਹਤ ਲਬਾਰਟਰੀਆਂ 104				
ਜ. ਸਿ. 6.11	(ੳ) ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੰਗਾਮੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨਾ ...	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.12	ਰਾਜ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਬਾਰਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	"	"	—	—
ਜਾ. ਸਿ. 6.13	ਰਾਜ ਆਬਕਾਰੀ ਲਬਾਰਟਰੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	"	"	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.14	ਗਿਦੜ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਚ ਗਿਲੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ ਸੈਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ	"	"	—	—
	ਜੋੜ (104)	"	,,	—	—
	ਜਨ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਚਾਰ 113				
ਜ. ਸਿ. 6.16	ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਵਧੀਕ ਉਤਸ਼ਾਹ/ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ	,,	,,	—	—
ਜ. ਸਿ. 6.17	(ੳ) ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (10% ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ) ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ		'	—	—
	ਜੋੜ (113) —	'		—	—
	ਹੋਰ ਖਰਚੇ 800				
ਜ. ਸਿ. 6.19	(ੳ) ਡਾ. ਸਿ. ਸੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਨਰੀਖਣ ਅਤੇ ਤਾਲ ਮੇਲ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ		'	—	—
	ਜੋੜ (800) ...	'		—	—

3 ਅ

1991—92

/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਸਮੇਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990—91	1991—92
7	8	9	10	11	12	13	14
—	—	—	—	—	10.00	—	—
—	—	—	—	—	10.00	—	—
—	—	—	36.25	863.25	776.00	—	—
0.20	—	—	5.00	5.00	—	—	—
19.53	—	—	6.00	6.00	—	—	—
—	—	—	5.25	5.25	—	—	—
19.73	—	—	52.50	879.50	—	—	—
278.52	—	—	65.00	65.00	—	—	—
—	—	—	30.00	30.00	120.00	—	—
278.52	—	—	95.00	95.00	120.00	—	—
—	—	—	4.00	4.00	5.00	—	—
—	—	—	4.00	4.00	5.00	—	—

ਅਨੁਲਗ
ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92—
ਅ.3: 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	ਜਰਨਲ 800				
ਜ. ਸਿ. 7.3	(ਓ) ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ	ਸਾਰਾ ਰਾਜ	1990-91	—	—
ਜ. ਸਿ. 7.4	ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਡਾਊਟੀ ਰਿਜਰਵ ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ	,,	,,	—	—
	ਜੋੜ (80) ...	,,	,,	—	—
	ਅਯੁਰਵੈਦਿਕ 101				
ਆ. ਯੂ. 2.1	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ...	,,	,,	—	—
ਆ. ਯੂ. 2.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈਡ ਕੁਆਟਰ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣ	,,	,,	—	—
ਆ. ਯੂ. 2.4	10 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	,,	,,	—	—
ਆ. ਯੂ. 2.6	ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਪਟਿਅਲਿਾ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	,,	,,	—	—
ਆ. ਯੂ. 4.3	ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਉਚ ਅਧਿਐਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ—ਅੰਡਰ-ਗੈਜੂਏਟ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਧੀਨ 12 ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	,,	,,	—	—
ਆ. ਯੂ. 4.5	ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਂਟਰਲ ਫਾਰਮੇਸੀ ਸਟੋਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ	,,	,,	—	—
	ਜੋੜ (101) —	,,	,,	—	—
	ਹੋਮਿਉਪੈਥੀ				
ਹੋ. ਮੀ. 2.1	ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ...	,,	,,	...	—
ਹੋ. ਮੀ. 2.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਅਮਲੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ...	,,	,,	—	—
ਹੋ. ਮੀ. 2.3	ਰਖ ਵਿਚ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਨ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਖੋਲਣਾ ...	,,	,,	—	—
ਹੋ. ਮੀ. 2.4	ਮੌਜੂਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ...	,,	,,	—	—
ਹੋ. ਮੀ. 2.5	ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ	,,	,,	—	—
ਹੋ. ਮੀ. 2.6	ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੈਵਲ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਸਟਾਫ ਕੰਪੋਨੈਂਟ	,,	,,	—	—
	ਜੋੜ (102) ...	,,	,,	—	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ ...	,,	,,	—	—

3-ਅ

ਪਗਰਮ/ਪਜੈਕਟ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ
ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਭੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
	ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
—	—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	—	9.00	—	—
—	—	—	—	—	94.00	—	—
26.53	—	—	1.00	1.00	1.50	—	—
47.46	—	—	—	—	1.00	—	—
—	—	—	—	—	4.50	—	—
—	—	—	—	—	1.00	—	—
—	—	—	—	—	1.50	—	—
18.45	—	—	—	—	3.00	—	—
92 .44	—	—	1.00	1.00	12.50	—	—
9.12	—	—	1.00	1.00	3.00	—	—
8.00	—	—	—	—	5.00	—	—
86.60	—	—	—	—	16.00	—	—
—	—	—	—	—	10.00	—	—
—	—	—	1.00	1.00	3.00	—	—
—	—	—	15.00	3.84	15.00	—	—
—	—	—	—	—	214.00	—	—
103.12	—	—	17.00	5.84	266.00	—	—
4075.86	—	—	834.05	1661.05	2454.25	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3—ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	223 2215 00—ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫਾਈ :				
	01——ਜਲ ਸਪਲਾਈ				
	101——ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :				
ਜ.ਸ. 1	ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ :				
	(ੳ) ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਗਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ :				
	(i) ਚੌਥਾ ਪੈਕੇਜ	—	1986-87	1644.58	—
	(ii) ਪੰਜਵਾਂ ਪੈਕੇਜ	—	1987-88	1474.51	—
	(ਸ) ਹੁਡਕੋ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	—	1986-87	355.00	—
	ਕੁੱਲ	—	—	3474.09	—
	223 2216 00—ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :				
	01—ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ :				
ਸਸ 1.1	ਜਿਲ੍ਹਾ/ਤਹਿਸੀਲ ਸਦਰਮੁਕਾਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ	—	1969-70	1000.70	—
ਮਸ 1.2	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ	—	1969-70	941.00	336.75
	ਕੁੱਲ	—	—	1941.70	336.75
	ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ :				
ਮਸ 2.2	ਦਿਹਾਤੀ ਬੇਘਰਿਆਂ ਲਈ ਘਰ	—	1973-74	324.00	324.00
ਮਸ 2.3	ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਰਗ ਲਈ ਮਕਾਨ	—	1954-55	100.00	540.00
ਮਸ 2.4	ਮੱਧ ਆਮਦਨ ਵਰਗ ਵਰਗ ਲਈ ਸਕਾਨ	—	1954-55	70.00	330.00
ਮਸ 2.5	ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ :				
	(i) ਮਕਾਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ	—	—	—	—
	(ii) ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ/ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਲਈ/ਬਣੇ-ਬਣਾਏ ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ		—	—	—
ਮਸ 2.7	ਦਿਹਾਤੀ ਮਕਾਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਕੀਮ	—	—	100.00	330.00
ਮਸ 2.8	ਮਨਿਸਟਰ/ਸਪੀਕਰ/ਉਪ-ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ	—	—	—	—
ਮਸ 2.9	ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ	—	—	—	—
	ਕੁੱਲ	—	—	594.00	1524.00

III–ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤਜ਼ਵੀਜ਼ਾਂ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ 1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
806.69	—	—	150.00	—	—	—	—
270.57	—	—	500.00	—	354.50	—	—
804.69	—	—	250.00	—	—	—	—
1881.95	—	—	900.00	—	354.50	—	—
333.26	220 ਮਕਾਨ	—	20.81	36.00	56.00	200 ਮਕਾਨ	—
420.99	694 ਮਕਾਨ	—	358.31	211.54	200.00	200 ਮਕਾਨ	—
754.25	914 ਮਕਾਨ	—	379.12	247.54	256.00	400 ਮਕਾਨ	—
317.53	318.59	—	32.55	32.55	28.36	—	—
479.28	2300 ਮਕਾਨ	—	70.00	40.00	40.00	400 ਕਰਜਦਾਰ	200 ਕਰਜਦਾਰ
318.85	911 ਮਕਾਨ	—	80.00	60.00	130.00	500 ਕਰਜਦਾਰ	3000 ਕਰਜਦਾਰ
1808.20	6614 ਮਕਾਨ	—	349.00	349.00	400.00	—	—
452.24	—	—	150.00	150.00	150.00	—	—
306.00	—	—	50.00	50.0	50.00	—	—
—	—	—	30.00	—	—	—	—
55.10	—	—	20.00	—	—	—	—
3737.20	—	—	781.55	681.55	798.36	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ.3 ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:, ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਿਤ
1	2	3	4	5	6
	ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ :				
ਮਸ 3.1	ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਦਾਨ :				
	(i) ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ	—	1964-65	500.00	240.00
	(ii) ਰਜਿਸਟਰਡ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ/ਵਿਧਵਾਵਾਂ / ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ	—	1986-87	129.86	129.86
	(iii) ਰਿਆਇਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ, ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਆਈ.ਜੀ. ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ	—	1986-87	80.22	80.22
	ਕੁੱਲ	—	—	710.08	450.08
	ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਮਕਾਨ :				
ਮਸ 4.1	ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਮਕਾਨ	—	—	—	—
	ਹੋਰ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ :				
ਮਸ 5.1	(ੳ) ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ /ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾਂਤ ਧੰਨ/ਸੀਮਾਂਤ ਧੰਨ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	—	—	—	—
	ਕੁੱਲ	—	—	—	—
	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਜੋੜ	—	—	3245.78	2310.83
	223 2217 00—ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ :				
ਸ਼.ਵਿ. 1	ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿਲਖਾਂ	—	1969-70	28000.00	3775.15
ਸ਼.ਵਿ. 5	ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	—	—	—	—
ਸ਼.ਵਿ. 13	ਮੰਡ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	—
	ਕੁੱਲ	—	—	28000.00	3775.15

III ਅ

1991-92

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ 1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
320.00	—	—	80.00	—	100.00	5000 ਮਕਾਨ	25000 ਮਕਾਨ
129.86	700 ਮਕਾਨ	129.86	22.85	22.85	29.30	—	—
70.22	700 ਮਕਾਨ	80.22	5.04	5.04	6.42	—	—
520.08	1400 ਮਕਾਨ	290.08	107.89	27.89	135.72	—	—
6423.01	—	—	1000.00	447.42	1000.00	—	—
255.00	--	—	150.00	150.00	200.00	—	—
6841.01	—	—	1150.00	597.42	1200.00	—	—
1659.54	--	—	2590.56	1806.82	2390.08	—	—
3641.38	—	—	925.00	675.00	1000.00	—	—
264.14	—	—	—	—	100.00	—	—
—	—	—	—	—	20.00	—	—
3905.52	—	—	925.00	675.00	1120.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ–3 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁਖ ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਅਸਲੀ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
	ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ				
	ੳ, ਫਿਲਮਜ਼				
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 1.1	ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਬੀ. ਹੋਰ ...	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ	1970-71	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.1	(ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ...	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.3	(i) ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ...	"	190-91	—	—
	(ii) ਆਤੰਕਵਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕ ਰਾਏ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ...	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.4	ਗੀਤ ਅਤੇ ਡਰਾਮਾ		19990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.6	ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ...	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.7	ਸਮੂਹਕ ਰੇਡੀਓ } ...	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.8	ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਸਕੀਮ }				
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.9	ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ...	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.10	ਕੰਧ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਫੱਟੇ ...	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.11	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.12	ਫੀਡ ਬੈਕ ਅਧਿਐਨ —	"	1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.13	ਡੀ. ਪੀ. ਆਰ. ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ		1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.14	ਰੰਗਦਾਰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...		1990-91	—	—
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.15	ਛੋਟੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜੇ		1990-91	—	—
	800 ਫਿਲਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ				
ਸੂ. ਪ੍ਰ. 2.16	ਪੰਜਾਬ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਸਮਾਚਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ ...	"	1990-91	—	—
	ਜੋੜ ...		1990-91	—	—

III–ਅ

1991–92

/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
36.57	—	—	10.00	12.30	10.00	—	—
61.30	—	—	14.00	14.80	15.00	—	—
143.70	—	—	25.00	21.50	28.30	—	—
86.83	—	—	100.00	100.00	100.00	—	—
21.50	—	—	10.00	10.00	8.00	—	—
15.00	—	—	5.00	5.00	5.00	—	—
5.00	—	—	5.00	5.00	5.00	—	—
147.07	—	—	23.00	23.00	25.00	—	—
4.60	—	—	0.50	0.50	1.00	—	—
0.50	—	—	0.40	0.40	0.40	—	—
0.50	—	—	0.10	0.10	0.50	—	—
0.40	—	—	0.10	—	0.80	—	—
—	—	—	2.00	2.00	2.00	—	—
—	—	—	0.10	—	—	—	—
5.00	—	—	5.00	5.00	—	—	—
592.24	—	—	201.00	199.60	201.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਅ. 3 1990–91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੱਖ ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਲ	ਅੰਦਾਜਨ ਲਾਗਤ	
				ਅਸਲੀ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
	ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ—001				
ਪੀ. ਟੀ. 1.1	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ	—	10.30	—
	ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸਾਂ—103				
ਪੀ. ਟੀ. 2.1	ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਪਟਿਆਲਾ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਔਜ਼ਾਰ	ਟਿਕਟ ਛਾਪਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਖ੍ਰੀਦ	—	76.00	255.00
ਪੀ. ਟੀ. 2.2	ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਮੁਹਾਲੀ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਔਜ਼ਾਰ	ਛਪਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦਣਾ	1990–91	85.00	85.00
ਪੀ. ਗੀ. 2.3	ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਮੁਹਾਲੀ ਲਈ ਸਟਾਫ ਤੇ ਮਟੀਰੀਅਲ		—	600.00	450.00
ਪੀ. ਟੀ. 3.1	ਮੁਹਾਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਚਾਰ ਦਿਵਾਰੀ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ	ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਬਲਾਕ ਉਸਾਰਨਾ	—	337.70	70.00
ਪੀ. ਟੀ. 3.1	(ੳ) ਪਟਿਆਲਾ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਬਿਲਡਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ	ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਬਿਲ– ਡਿੰਗ ਬਣਾਉਣਾ	—	72.50	40.00
	ਹੋਰ ਖਰਚ—800				
ਪੀ. ਟੀ. 3.2	ਟਾਈਪ ਰਾਈਟਰ ਮਕੈਨਿਕ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਸਕੀਮ	... ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੀਮ	—	0.60	—
ਪੀ. ਟੀ. 3.3	ਟਾਈਪਰਾਈਟਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ/ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਾ ਇਸਵਾਕਾਰ		—	0.90	—
ਪੀ. ਟੀ. 3.4	ਪਲੇਨ ਪੇਪਰ ਕਾਪੀਅਰ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਟਾਈਪ ਸਰਵਿਸ ਕਰਨਾ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਾਈਟਰਾਂ ਅਤੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਲਈ ਮਕੈਨਿਕ		—	17.00	—
	ਜੋੜ	...	—	1200.00	900.00

III ਅ

1991–92

/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸੱਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ–ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990–91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
—	—	—	1.70	—	1.90	—	—
—	—	—	76.00	—	—	—	—
6.12	—	—	35.00	39.85	10.00	—	—
276.52	—	—	80.00	27.00	120.00	—	—
10.17	—	—	20.00	96.00	79.62	—	—
—	—	—	8.15	8.24	10.00	—	—
0.22	—	—	0.12	0.12	0.12	—	—
—	—	—	0.15	—	0.16	—	—
—	—	—	3.00	—	3.20	—	—
293.03	—	—	224.12	171.13	225.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ-

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1990-91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: /ਮੁਖ ਮਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਾਨ	ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
	225 222500—ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ				
	ਸਟੇਟ ਸਕੀਮਾਂ				
1. ਅ.ਜਾ	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿਚ ਨਿਗਮ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ	1971–72	—	—
	(i) ਜਗਾਇਤੀ ਭੌਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ	ਪੇਂਡੂ	1990-91	—	—
	(ii) ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਗੱਡੀਆ ਲਈ ਵਿਤ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ	1990-91	—	—
	(iii) ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਆਰਥਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਾਢਾ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਉਚਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	,,	1990-91	—	—
	(iv) ਚਮੜੇ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਸਹਾਇਤਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1990-91	—	—
2. ਅ.ਜਾ. 2.2	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਈ. ਏ. ਐਸ./ਪੀ. ਸੀ. ਐਸ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਰਾਜ ਅੰਸ)	ਸ਼ਹਿਰੀ	1986-87	—	—
3. ਅ.ਜਾ 2.3	ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	ਸ਼ਹਿਰੀ	1985-86	—	—
4. ਅ.ਜਾ. 2.4	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਇੰਨਜਨੀਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1983-84	—	—
5. ਅ.ਜਾ. 3.1	ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਐਕਟ 1955 ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੂਤਛਾਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	ਸ਼ਹਿਰੀ	1985-86	—	—
6. ਅ.ਜਾ. 4.1	ਬੀ. ਏ. ਸੀ. ਕੇ. ਐਫ. ਆਈ.ਐਨ. ਸੀ. ਓ. ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	,,	1977-78	—	—
	ਜੋੜ	—	—	—	—

III--ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	ਵਰਤੋਂ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
214.53	—	—	153.00	153.00	153.00	1500	1500
—	—	—	72.00	72.00	72.00	240	240
—	—	—	51.30	51.30	51.00	170	170
—	—	—	18.51	18.51	18.00	300	300
—	—	—	11.19	11.19	12.00	—	—
29.02	—	—	7.00	9.02	58.00	ਪਲਾਟ ਖਰੀਦੇ ਗਏ	ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ
4.60	—	—	—	—	1.50	3 ਹੋਸਟਲ	3 ਹੋਸਟਲ
320.46	—	—	—	—	1.50	65 ਵਿਦਆਰਥੀ	65 ਵਿਦਿਆਰਥੀ
15.34	--	--	6.00	6.00	10.00	—	—
60.00	--	--	80.00	80.00	80.00	500-ਵਿਆਜ ਲੈਣ ਵਾਲੇ	500-ਵਿਅਜ ਲੈਣ ਵਾਲੇ
275.95	—	--	246.00	248.02	304.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ-

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਅ.3 1990-91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਾਨ	ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
	ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ—22622300				
	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ:				
	(ੳ) ਕਿਰਤ—				
1. ਕ.ਭ.	ਫੈਕਟਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਬਨਾਉਣਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1985–86	—	—
	ਜੋੜ			—	—
	(ਅ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ:				
2. ਉ.ਸ. ਸੰ. 2.2	ਅਮਲੇ/ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਪੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ ਗੋਸ਼ਟੀਆ ਅਤੇ ਅਧਿਅਨ ਦੌਰੇ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1980–81	—	—
3. ਉ.ਸ.ਸੰ. 2.4	ਯੂ.ਐਨ.ਡੀ. ਪੀ./ਆਈ. ਐਲ. ਓ. ਅਧੀਨ ਉ.ਮਿ. ਸ. ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1980–81	—	—
4. ਉ.ਸ.ਸੰ. 2.9	ਇਮਤਿਹਾਨ ਸੈਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰੀਕਾਰਡ ਰੂਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1985–86	—	—
	ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (50:50)				
5. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.10	(1) ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪੱਖੋਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਆਈ. ਆਟੀ. ਆਈਆ. ਨੂੰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1987–88	—	—
	(ii) ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1989–90	—	—
	(iii) ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਈ.ਟੀ. ਆਈਆਂ. ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਗਰੇਡਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1989–90	—	—
	(iv) ਸੰਬੰਧਤ ਹਦਾਇਤ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—
	(v) ਏ. ਵੀ. ਟੀ. ਐਸ ਦਾ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—

III—ਅ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪਜੈਕਟ

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	ਵਰਤੋਂ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
7	8	9	10	11	12	13	14
11.34	—	—	17.02	20.09	12.65	—	—
11.34	—	—	17.02	20.09	12.65	—	—
4.77	—	—	—	—	4.00	—	—
14.74	—	—	—	—	5.00	—	—
0.98	—	—	2.00	1.00	2.00	—	—
285.27	—	—	117.00	322.77	60.16	—	—
3.60	—	—	3 00	4.00	2.83	—	—
1.20	—	—	17.00	15.50	39.50	—	—
—	—	—	4.85	4.85	8.00	—	—
—	—	—	16.25	16.05	11.35	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਅ.3 1990–91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਾਨ	ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
	(vi) ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—
	(vii) ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਆਈ.ਟੀ. ਆਈ. ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—
	(viii) ਏ. ਵੀ. ਏਡਜ਼. ਦਾ ਉਪਬੰਧ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—
	(ix) ਸਾਜ-ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—
	(x) ਸਿਖਲਾਈ ਉਪਰੰਤ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—
	(xi) ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਆਂ. ਖੋਲ੍ਹਣਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	—	—	—
	ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਜੋੜ		—	—	—
6. ਉ.ਸਿ.ਮੰ. 3.3	ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟ ਅਮਲਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1986–87	—	—
7. ਉ.ਮਿ.ਮੰ. 3.6	ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਇਨਸਪੈਕਟੋਰੇਟ ਸੈਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1986–87	—	—
	ਜੋੜ ੲ+ਅ			—	—
	ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ—227223600				
1. ਸ.ਭ. 3.2	ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1983–84	—	—
2. ਸ.ਭ. 3.3	ਕਿਸ਼ੋਰ ਨਿਆਂ ਐਕਟ,,1986 ਨਾਫਜ਼ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1989–90	—	—
3. ਸ.ਭ. 4.2	ਪੀ. ਯੂ. ਐਨ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1980–81	—	—
4. ਸ.ਭ. 7.1	ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1967–68	—	—
5. ਸ.ਭ. 4.3	ਬੈਂਕ ਸਬੰਧ ਕਰਜਿਆਂ ਅਧੀਨ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ	1986–87	—	—
	ਜੋੜ			—	—

III ਅ

ਪਰੋਗਰਾਮ/ਪਰੋਜੈਕਟ

ਪਰਾਜੈਕਟਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1 1991–92	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	ਵਰਤੋਂ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
—	—	—	2.50	2.50	10.25	—	—
—	—	—	45.90	45.90	74.29	—	—
—	—	—	12.00	12.00	7.20	—	—
—	—	—	8.35	8.35	18.08	—	—
—	—	—	3.15	3.15	3.00	—	—
—	—	—	—	—	39.50	—	—
			238.00	435.07	274.16	—	—
4.22	—	—	—	—	2.00	—	—
2.84	—	—	1.00	1.00	1.00	—	—
328.96	—	—	250.02	457.16	300.81	—	—
69.78	—	—	35.00	35.00	—	—	—
6.95	—	—	25.00	18.00	20.00	3 ਘਰ	4 ਘਰ
118.00	—	—	40.00	40.00	40.00	250 ਘਰ	250 ਘਰ
10.00	—	—	—	2.00	2.00	325	325
35.00	—	—	—	24.00	—	2000 ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਬਾਲੇ	2000 ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਬਾਲੇ
239.73	—	—	100.00	119.00	62.00	—	—

ਅਨੁਲਗ—

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਅ.—3 1990–91 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਾਨ	ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧੀ ਹੋਈ
1	2	3	4	5	6
	ਰਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ—228252001				
1. ਰ.ਸੇ.ਭ. 1.1	ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1980–81	—	—
2. ਰ.ਸੇ.ਭ. 1.2	ਬੈਂਕ ਸਬੰਧ ਕਰਜਿਆਂ ਅਧੀਨ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਉਪਦਾਨ	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ	1987–88	—	—
3. ਰ.ਸੇ.ਭ. 1.4	ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ	1985–86	—	—
4. ਰ.ਸੇ.ਭ. 2.1	ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨੌਜਵਾਨਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪਰੋਗਰਾਮ	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ	1986–87	—	—
	ਜੋੜ			—	—
	ਆਮ ਆਰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ 1100000000				
	ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ 103466600				
1. 1.1	ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਨਾਫਜ਼ ਕਰਨਾ				
	(i) ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1988–89	—	—
	(ii) ਜਿਲਾ ਫੋਰਮ	ਸ਼ਹਰੀ	1989–90	—	—
	ਜੋੜ			—	—

—III–ਅ

ਪਰੋਗਰਾਮ/ਪਰੋਜੈਕਟ

ਪਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	ਵਰਤੋਂ	ਪ੍ਰਵਾਵਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਵਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990–91	1991–92
7	8	9	10	11	12	13	14
48.70	—	—	24.00	24.00	50.00	500 ਲਾਭਪਾਤਰੀ	1000 ਲਾਭਪਾਤਰੀ
52.76	—	—	20.00	20.00	64.00	2000 ਲਾਭਪਾਤਰੀ	2000 ਲਾਭਪਾਤਰੀ
14.19	—	—	—	—	7.00	375 ਲਾਭਪਾਤਰੀ	375 ਲਾਭਪਾਤਰੀ
46.19	—	—	9.00	6.00	—	—	—
129.14	—	—	53.00	50,00	121.00	—	—

—	—	—	2.00	5.50	10.00	—	—
—	—	—	—	0.50	10.00	—	—
—	—	—	2.00	6.00	20.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92—

ਅ.3: 1990-91 ਵਿਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/

ਵੇਰਵੇ	ਮੁੱਖ ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ	ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
				ਮੂਲ	ਸੋਧਕ
1	2	3	4	5	6
142 205600	ਜੇਲਾਂ				
ਲੋ. ਨਿ. 3.5	ਜੇਲ੍ਹਾਂ	—	—	500.00	—
3142 2059 00	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ				
	01 ਦਫਤਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ .				
ਲੋ. ਨਿ. 3.5	(1) ਸਰਕਟ ਹਾਊਸਿਜ/ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸਿਜ	—	—	—	—
ਲੋ. ਨਿ. 3.6	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਛੋਟੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦਾ ਭਵਨ	—	—	—	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	—	—	500.00	—
	ਦਸਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਸੰਸਥਾ (ਪੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਪੀ. ਏ) 34 220700				
	ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ				
1. ਪੀ.ਐਸ.ਆਈ.	ਪੀ ਏ .1.1 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ	1985—86	—	—
	ਜੋੜ			—	—

III-ਅ

ਗਰਾਮ/ ਜੈਵਟ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਭ;ਫ਼ਕ ਟੀਚੇ/ਲਾਕ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿਚ)
(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	
	ਉਤਪਾਦਨ ਫ,ੱਥਾ	ਉਪਯੋਗ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991–92
7	8	9	10	11	12		14
579.08	—	—	340.00	340.00	375.00	—	—
179.55	—	—	87.00	87.00	85.00	—	—
77.28	—	—	75.00	75.00	200.00	—	—
256.83	—	—	162.00	162.00	285.00	—	—
196.91	—	—	150.00	50.00	165.00	—	—
196.91	—	—	150.00	50.00	165.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸ਼ਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਂਆਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵੇਰਵੇ		ਕੋਡ ਨੰ/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ
1		2	3
	ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਬੀਜ—103	1012401 00	
ਏ(ਪੀ) 3.5	ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ ਸਕੀਮ		—
	ਜੋੜ 103		—
	ਰੇਹ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ—105		
ਏ(ਪੀ) 4.4	ਸੂਖਮ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਪ੍ਰਯੋਗਸਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ		—
	ਜੋੜ 105		—
	ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ—107		
ਏ(ਪੀ) 5.6/5.6	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਬਾਈ ਕਿੱਟਾਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ		—
	ਜੋੜ 107		
	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ III		
ਏ(ਪੀ) 9.5/10.5	ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ		—
	ਜੋੜ 111		—

III—ੲ

1991-92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1991-92	—	—	—	13.60	—	—
—						
—	—	—	—	13.60	—	—
1991-92	—	—	—	10.00	—	—
—	—	—	—	10.00	—	—
1990-91	—	3.20	3.20	3.20	—	—
—	—	3.20	3.20	3.20	—	—
1990-91	—	—	—	4.00	—	—
—	—	—	—	4.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ
ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ
ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ: ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ
1	2	3
	ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ— 113	
ਏ(ਪੀ) 11.4	(ੳ) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮ	—
	(ਅ) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	--
	ਜੋੜ 113	—
	ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸਬਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ— 119	
ਏ(ਪੀ) 14.9	ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੁਨਰ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸਕੀਮ	—
	ਜੋੜ 119	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ (ਫਸਲ ਕਾਸਤਕਾਰੀ) (ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ)	--
	101 2435 00— ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	
	01— ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ	
	102— ਦਰਜਾ ਬੰਦੀ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਸਹੂਲਤਾਂ	
ਏ(ਪੀ) 20.2	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੰਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਕੀਮ	--
	ਜੋੜ (ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ) 102	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ (ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ) 101243500	—
	101240200— ਭੋਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ	
	001— ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ	
ਐਸ.ਸੀ.ਏ. 1.1	ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ
	800— ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਰਚ	
ਐਸ.ਸੀ.(ਏ) 6.1	ਸਦਰ ਮਕਾਮ ਤੇ ਸਥਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੰਡਲ ਲਈ ਉਪਬੰਧ	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ
	ਜੋੜ	

III-ੲ
1991-92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ
ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1991-92	—	—	—	30.00	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	35.00	—	—
1991-92	—	—	—	10.00	—	—
—	—	—	—	10.00	—	—
—	—	3.20	3.20	75.80	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
1990-91	—	2.00	2.00	5.00	—	—
1990-91	—	18.00	18.00	40.00	—	—
	—	20.00	20.00	45.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ—

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ
1	2	3
	101 2403 00—ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	
ਪ.ਪ. 3.3	ਰੀਬੈਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੋਲਟਰੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਲਈ/ਲੁਧਿਆਣਾ
ਪ.ਪ. 3.18	ਛੂਤਕ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਅਤੇ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੀਤ ਲੜੀ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਪ.ਪ. 4.11	ਭਰੂਣ ਪਰੀਵਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇਰੇ ਦੁੱਧ ਵਾਲੀਆਂ ਗਊਆਂ ਤੇ ਮਝਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਪ.ਪ. 5.3	ਬਟੇਰਿਆਂ ਦੇ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਫਾਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਮੱਤੇਵਾੜਾ
ਪ.ਪ. 7.2	ਮੋਟੇ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਦੋਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸੂਰ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਖਰੜ
ਪ.ਪ. 10.7	ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਸਕੀਮ	ਪੂਰੇ ਸਾਜ਼ ਵਿਚ
ਪ.ਪ. 10.8	ਐਕਸ਼ਨ ਪਲੈਨ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਿੰਗ ਗੇਨਫੁਲ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਟੂ ਐਜੂਕੇਟਿਡ ਅਨਇੰਮਪਲਾਇਡ ਯੂਥ ਅੰਡਰ ਇਕਨਾਮਿਕ ਪੈਕੇਜ-ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
	101 2404 00—ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ	
ਡੀ.ਐਮ. 5.1	ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਲੁਧਿਆਣਾ
ਡੀ. ਐਮ. 5.4	ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨ	ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਡੀ. ਐਮ. 5.5	ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਸਕੀਮ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਡੀ. ਐਸ. 5.6	ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਿੰਗ ਗੇਨਫੁਲ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਟੂ ਐਜੂ ਕੇਟਿਡ ਅਨਇੰਮਪਲਾਇਡ ਯੂਥ ਅੰਡਰ ਇਕਨਾਮਿਕ ਪੈਕੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ-ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
	101 2405 00—ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	
ਐਫ.ਹੈਚ. 4.3	ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਸਤਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਸਕੀਮ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਐਫ.ਐਚ. 5.1	ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਸਕੀਮ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਐਫ.ਐਚ. 5.6	ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਿੰਗ ਗੇਨਫੁਲ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਟੂ ਐਜੂਕੇਟਿਡ ਅਨਇੰਮਪਲਾਇੰਡ ਯੂਥ ਅੰਡਰ ਇਕਨਾਮਿਕ ਪੈਕੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ

III--ੲ

1991-92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	11.40	—	—
1990-91	—	4.00	—	—	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	50.86	—	—
1990-91	—	—	382.50	—	1000 ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਫਾਰਮ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ	—
1991-92	—	—	—	15.00	—	—
1991-92	—	—	—	20.00	—	—
1991-92	—	—	—	2.00	—	—
1990-91	—	—	315.00	—	1500 ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ	—
1990-91	—	10.00	1.00	20.00	—	—
1991-92	—	—	—	36.80	—	—
1990-91	—	—	61.00	—	500 ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਜੋੜ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ
1	2	3
	101242500—ਸਹਿਕਾਰਤਾ	
	107—ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	
ਸੀ.ਐਨ. 5.4	10,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕਰਜੇ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ/ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਸੀ.ਐਨ. 5.5	ਸਾਖ-ਪੁਨਰ-ਵਾਸ ਫੰਡ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	ਸੱਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ
ਸੀ.ਐਨ. 5.6	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼	ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ
	ਜੋੜ 101242500	
	102250100—ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	
	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ.ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.)	
	800—ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਉਤੇ ਖ਼ਰਚ	
ਸੀ.ਡੀ. 1.8	ਰਾਜ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਕਮਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਸੀ. ਐਸ.ਐਸ.- ਸਟੇਟ ਸ਼ੇਅਰ)	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ
	ਜੋੜ 800	
	102251500—ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ)	
	800—ਹੋਰ ਖਰਚ	
ਸੀ. ਡੀ. 2.13	ਨਿਰਮਾਨ ਜਾ ਨਿਰਮਿਥੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੈਟ ਵਰਕ (ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ)	ਘਟ ਮੁੱਲ ਤੇ ਇਮਾਰਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਅ ਬਣਾਉਣਾ (ਦੋ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ)
	ਜੋੜ—800	
	ਕੁਲ ਜੋੜ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ	

III—ਸੀ

1991-92 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭਣ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1990-91	—	10.00	—	—	—	—
1990-91	—	1.00	1.00	1.00	—	—
1990-91	—	7.00	7.00	10.00	—	—
	—	18.00	8.00	11.00	—	—
1991-92	—	—	—	2.15	—	—
	—	—	—	2.15	—	—
1990-91	—	6.00*	6.00*	6.00	2 ਕੇਂਦਰ	2 ਕੇਂਦਰ
	—	6.00	6.00	6.00	—	—
	—	6.00	6.00	8.15	—	—

*ਸਾਲ 1990-91 ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ ਪਰ 1991-92 ਤੋਂ ਇਹ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2	3
	104000000—ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	
	ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ	
	104270101—(ੳ) ਮੁੱਖ ਸਕੀਮਾਂ (ਵਪਾਰਕ)	
	01—(1) ਬੀਕਾਨੇਰ ਅਤੇ ਪੂਰਵੀ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਉਸਾਰੀ	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ
	104270103—(ਅ) ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ (ਵਧਾਰਕ)	
	1—ਆਰ ਡੀ 203760 ਜਲੰਧਰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਤੇ ਆਰ. ਡੀ. 79700 ਬਿਸ਼ਤ ਦੁਆਬ ਨਹਿਰ ਨਿਸਰਾਲਾ ਚੋਂ ਤੋਂ) ਸੁਪਰ ਪੈਸੇਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	ਸੁਪਰ ਪੈਸੇਜ ਜਲੰਧਰ (ਨਸਰਾਲਾ ਚੋਂ)
	104270200—(ੲ) ਛੋਟੀ ਸਜਿਾਈ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ	
	02(1) ਭੂ ਜਲ ਨੂੰ ਮਸਨੂਈ ਤੋਰ ਤੇ ਰੀਚਾਰਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ	
	ਜੋੜ	
105281010 / 01 / 0	ਊਰਜੀ ਅਪਰੰਪਰਾਗਤ ਸ੍ਰੋਤ	
	1. ਲੱਕੜਾਂ ਬਾਲਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ	ਅਰਧ ਸ਼ਹਿਰੀ
	2. ਜਨ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਦਿਹਾਤੀ/ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ
	3. ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਜਾਇਬਘਰ	ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ
	4. ਦਿਹਾਤੀ ਊਰਜਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਆਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ
	ਜੋੜ	

III—ੲ

1991-92 ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾ ਵਿਚ) ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਟੀਚੇ/ਲਾਭ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟਰ ਵਿਚ

ਆਰੰਭਕ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਾਸ਼ੀ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਸ਼ੀ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1991-92	2263.00	—	--	1.00	--	--
1990-91	270.00	—	25.00	65.00	—	—
1991-92	60.00	--	—	12.00	—	—
	2593.00	—	25.00	78.00	—	—
1991-92	—	—	—	3.00	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	ਅਸਲੀ ਲਾਭ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆਂ ਜਾ ਸਕਿਆ	
1991-92	400.00	—	—	1.00	ਉਕਤ	—
1991-92	—	—	—	2.00	ਉਕਤ	
	400.00	—	—	11.00	—	20

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2		3
	ਏ—ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ 106285100		
ਉਦ. ਨੰ: 1.2	ਮਹਿਲਾ ਉਦਮ ਕਰਤਾ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ
ਉਦ. ਨੰ: 3.10	ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਸਕੀਮ 001		ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
	(ii) ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਕੀਮ (ਸੀ. ਐਸ.) 001		"
ਉਦ. ਨੰ: 3.11	ਤਕਨੀਕੀ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 004	...	"
ਉਦ. ਨੰ. 5.6	ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਰਵੇਖਣ 102	...	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ
ਉਦ. ਨੰ: 6.5	ਪਾਵਰਲੂਮ ਸੰਭਾਲ ਕੇਂਦਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰਲੂਮ ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜੀਫਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਕੀਮ 103		ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਉਦ. ਨੰ: 6.6	ਹੌਜਰੀ ਅਤੇ ਨਿਟਵੀਅਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੂਤੀ ਹੌਜਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ 103	...	ਅਬੋਹਰ
ਉਦ. ਨੰ: 11.3	ਪਿੰਡ/ਦਿਹਾਤੀ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜਗਾਰ ਉਤਪੰਨ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 111	...	ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ
	ਜੋੜ—ਏ	...	—
	ਬੀ—ਉਦਯੋਗ (ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)		
ਉਦ. ਨੰ: 12.6	ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਜ ਉਪਦਾਨ	...	ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ
ਉਦ. ਨੰ. 13.1	ਰਸਾਇਣ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 05	...	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ
	ਜੋੜ ਬੀ	...	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ਏ+ਬੀ)	...	—

III

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਂ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990–91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1991–92	—	—	—	2.50	—	—
1990–91	—	65.25	25.25	—	—	—
1990-91	—	—	20.00	—	—	—
1991–92	—	—	—	10.00	—	—
1991-92	—	—	—	1.00 (ਟੋਕਨ)	—	—
1991-92	—	—	—	0.50	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	4.00	—	—
	—	65.25	45.25	23.00	—	—
1990–91	—	—	48.90	—	—	—
1991–92	—	—	—	1.00	—	—
'	—	—	48.90	1.00	—	—
'	—	65.25	94.15	24.00	—	—

ਅਨੁੱਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2		3
	5. ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ		
ਤ. ਸਿ. 1.26	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ		ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
ਤ. ਸਿ. 1.26	(i) ਵਖ ਵਖ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਆ ਰਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ		—
ਤ. ਸਿ. 1.26	(ii) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਆ ਰਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਲਈ।		—
ਤ. ਸਿ. 1.27	ਫਾਰਮੇਸੀ ਤੇ ਖੋਜ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ		—
ਤ. ਸਿ. 1.28	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.29	ਪੰਜ ਨਵੀਆਂ ਡਿਗਰੀ ਪਧਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.30	ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਜ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.30	(i) ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਜਨ-ਸਿਹਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)		ਬਠਿੰਡਾ
ਤ. ਸਿ. 1.31	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨੀਕ. ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.32	ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	...	ਫਗਵਾੜਾ
ਤ. ਸਿ. 1.33	ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ. ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.34	ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.34	(i) ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਾ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 4 ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.35	ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ		—
ਤ. ਸਿ. 1.36	ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਾਉਣ ਲਈ	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.37	ਨਿਰਬਾਹ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਧਾ ਕੇ 300 ਤੋਂ 800 ਰੁਪਏ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਰਾਹੀਂ ਨਿਜੀ ਉਦਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ।		—
ਤ. ਸਿ. 1.38	5 ਨਵੇਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	...	—
ਤ. ਸਿ. 1.39	5 ਨਵੇਂ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ (ਟੋਕਨ ਉਪਬੰਧ)	...	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ (ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ)	...	—
	ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ	...	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ	...	—

III ੲ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ
ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
—	—	1.00	—	40.00	—	—
—	—	41.00	—	—	—	—
—	—	20.00	—	—	—	—
—	—	100.00	30.00	400.00	—	—
—	—	20.00	20.00	10.00	—	—
—	—	—	—	10.00	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	20.00	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	10.00	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	—	—	4.00	—	—
—	—	—	—	1.00	—	—
—	—	—	—	1.00	—	—
—	—	182.00	50.00	521.00	—	—
—	—	—	—	1231.00	—	—
—	—	182.00	50.00	1752.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ
ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ. ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2		3
	ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਖੋਜ 109 00 0000		
	109 34 2500		
1.	ਸਹਿ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਉੱਨਤੀ	...	—
2.	ਊਰਜਾ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ	...	—
3.	ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਿਰਧਾਰਣ (ਊਰਜਾ) ਊਰਜਾ ਸ੍ਰੋਤ ਅਤੇ ਮੰਗ ਨਿਰਧਾਰਣ	...	—
4.	ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ	...	—
5.	ਹਾਇਰ/ਵਿਕਾਸਤਮਕ ਐਸ. ਐਂਡ. ਟੀ. ਵਿਚ ਲਗੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕਟਰ,ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ	...	—
6.	ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ/ਤਕਨਾਲੋਜਿਸਟਾਂ/ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ	...	—
7.	ਫਲਾਈ ਐਸ਼ ਦੀ ਇਮਾਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ	...	—
8.	ਨਵੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜੁਗਤਾਂ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ/ਇਨਾਮ	...	—
	ਜੋੜ	...	—
	ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ 342500		
1.	ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕਤਮ ਬਣਾਉਣਾ	...	ਪਟਿਆਲਾ
2.	ਉਦਯੋਗਿਕ ਐਫਲੂਐਂਟਾਂ ਤੋਂ ਭੌ-ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ	...	ਵਡੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਸਬੇ ਵਿਚ
8.	ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
4.	ਰਾਜ ਵਿਚਲੇ ਅਤਿ ਅਧਿਕਤਮ ਦੂਸ਼ਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂਬੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਜਨਾ		ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ
5.	ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮਸ਼ਵਰਾਂ ਸੈਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	—
6.	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਭੌਂਜਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਰਖਣਾ	...	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ
7.	ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸੁਚੇਤਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	...	—
8.	ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	...	ਖੇਤਰੀ ਦਫਤਰ
9.	ਖਤਰਨਾਕ ਰਹਿੰਦ ਖੂਹੰਦ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ	...	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰ
10.	ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	...	ਪਟਿਆਲਾ
	ਜੋੜ	...	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ		—

III–ੲ
/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ
ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1990-91	—	5.00	5.00	5.00	—	—
1990-91	—	5.00	5.00	5.00	—	—
1990-91	—	5.00	1.50	3.00	—	—
1991-92	—	—	—	1.25	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	3.50	—	—
1991-92	—	—	—	2.50	—	—
1991-92	—	—	—	2.50	—	—
	—	15.00	11.50	27.75	—	—
1990-91	—	2.00	1.50	—	—	—
1990-91	—	1.00	1.00	2.00	—	—
1990-91	—	7.00	7.00	—	—	—
1990-91	—	10.00	2.40	20.00	—	—
1991-92	—	—	—	3.00	—	—
1991-92	—	—	—	2.00	—	—
1990-91	—	—	2.00	2.00	—	—
1991-92	—	—	—	2.00	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	2.00	—	—
	—	20.00	13.90	38.00	—	—
	—	35.00	25.40	65.75	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ/

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ :/ਮੁੱਖ ਮਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2		3
	ਸਕਤਰੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ—		
ਪੀ. ਐਸ. 1.9	ਇਕ ਲੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ	101	ਰਾਜ ਪੱਧਰ
ਪੀ. ਐਮ. 1.10	ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਮੁਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਬਣਾਉਣਾ		ਉਹੀ
	ਜੋੜ		—
	ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ—110345400		
ਐਸ. ਟੀ. 1.10	ਸਮਾਜ-ਆਰਥਿਕ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	100	ਰਾਜ ਪੱਧਰ
ਐਸ. ਟੀ. 1.11	ਇਨਪੁਟ-ਆਉਟਪੁਟ ਸਾਰਨੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ	10	ਉਹੀ
ਐਸ. ਟੀ. 1.12	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	110	ਓਹੀ
ਐਸ. ਟੀ. 1.13	ਉਪ ਮੰਡਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	110	ਉਹੀ
	ਜੋੜ		—
22 1000 00	ਸਿੱਖਿਆ		
221 220200	ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ		
	02—ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ		
ਸਿ.ਵਿ. 2.1	(i) ਸਿੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਰਾਜਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ		—
	(ii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ		—
ਸਿ.ਵਿ. 2.2	(ii) ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੁਧਾਰ		—
ਸਿ.ਵਿ 2.6	(i) ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਿੱਤਾ ਵਿੰਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ		—
ਸਿ.ਵਿ 2.21	ਸਿੱਖਿਆ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ		—
ਸਿ.ਵਿ 2.22	ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਸਹੂਲਤਾਂ (ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ)		—

III ੲ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਟਿਕਣ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1990-91	—	—	—	1.00	—	—
ਉਹੀ	—	—	—	1.00	—	—
—	—	—	—	2.00	—	—
1990-91	—	5.64	—	7.11	—	—
ਉਹੀ	—	5.60	—	5.62	—	—
ਉਹੀ	—	2.13	—	1.96	—	—
ਉਹੀ	—	1.00	—	25.56	—	—
	—	14.37	—	40.25	—	—
—	—	1.00	—	1.00	—	—
—	—	2.00	—	—	—	—
—	—	—	—	15.00	—	—
—	—	—	—	10.00	—	—
—	—	5.00	—	—	—	—
—	—	—	—	1.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਵਾਲ
1	2	3
ਸਿ.ਵਿ 2.23	'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਦੀ ਰਚਨਾ	—
(i)	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	—
(ii)	ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਨਾ	—
(iii)	ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ	—
(iv)	ਸਿਖਿਆ ਦੀ 10+2 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿਤਾ ਧਾਰਾ	—
	ਜੋੜ (02)	—
	03—ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ	
ਸਿ.ਵਿ 3.1(ii)	ਉੱਚ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਰਾਜ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	—
ਸਿ.ਵਿ 3.4(i)	ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਕੇਂਦਰ	—
	ਜੋੜ (03)	—
	05—ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਕਾਸ	
ਸਿ.ਵਿ 5.8	ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਸਟੈਨੋਂਗਰਾਫਰੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	—
ਸਿ.ਵਿ 5.9	ਪੰਜਾਬੀ ਸਪਤਾਹ	—
ਸਿ.ਵਿ 5.10	ਤ੍ਰੈ—ਭਾਸ਼ੀ ਸਵੈ-ਸਿਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ	—
ਸਿ.ਵਿ 5.11	ਦੁ—ਭਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ	—
ਸਿ.ਵਿ 5.12	ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ	—
ਸਿ.ਵਿ 5.13	ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ	—
ਸਿ.ਵਿ 5.14	ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਸੰਭਾਲ	—
	ਜੋੜ (05)	—
	ਜੋੜ (221220200)	—

111—ੲ

1991—92

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਪਰੋਗਰਾਮ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
	ਮੂਲ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪਹਿਲਾ ਤਜਵੀਜ਼ਿਆ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990—91	1991—92
4	5	6	7	8	9	10
—	—	—	—	(458.00)	—	—
—	—	—	—	14.12	—	—
—	—	—	—	18.88	—	—
—	—	—	—	315.00	—	
—	—	—	—	110.00	—	—
—	—	8.000	—	485.00	—	—
—	—	1.00	—	4.00	—	—
—	—	—	—	15.00	—	—
—	—	1.00	—	19.00	—	—
—	—	2.00	2.00	2.00	—	—
—	—	9.00	9.00	9.00	—	—
—	—	1.00	0.80	1.00	—	—
—	—	1.00	—	1.00	—	—
—	—	—	—	10.00	—	—
—	—	—	—	0.40	—	—
—	—	—	—	2.00	—	—
—	—	13.00	11.80	25.40	—	—
—	—	22.00	11.80	529.40	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ. ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2	3
	221 2204 00 ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	
	001 ਸਰੀਰਿਕ ਸਿਖਿਆ	
ਖੇ.ਯੁ.1.6	(ii) ਹੋਸਟਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	—
	(iii) ਦਿਹਾਤੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ 50:50 ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ)	—
ਖੇ.ਯੁ. 1.11	(ii) ਡਿਪਟੀ ਜ਼ਿਲਾ (ਸਰੀਰਿਕ) ਸਿਖਿਆ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ 12 ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ	—
	(iii) ਸਮਰਥਨ ਅਮਲੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	—
	(iv) ਖੋਜ ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕਾ ਲਈ ਰੀਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਯੋਗਾ ਨੂੰ ਪਰੋਤਸਾਹਨ ਕਰਨਾ	—
	ਕੁੱਲ (22123400)	—
	221 2205 00 ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ	
	011 ਹਦਾਇਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ	
ਕ.ਸ.1.4	ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਟਾਫ ਵਿੰਗ (ਪੁਰਾਲੇਖ) ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਨਾਉਣਾ	—
	102 ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਤਰਕੀ,	—
ਕ.ਸ. 1.12	ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਥੀਏਟਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ	—
ਕ.ਸ. 1.13	ਫਿਰਤੂ ਸੈਂਟਰ ਯੂਨਿਟ ਬਨਾਉਣਾ	—
	104 ਪੁਰਾਲੇਖ	
ਕ.ਸ 3.6	ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	—
ਕ.ਸ 3.7	ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ/ਦਸਤਾਵੇਜਾਂ ਦੀ ਮਾਈਕਰੋ ਫਿਲਮਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨਾ	—
ਕ.ਸ. 3.8	ਪੁਰਾਲੇਖ ਗੈਲਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	—
	105 ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ	
ਕ.ਸ 4.1	(ii) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ	—
	105 ਅਜਾਇਬਘਰ	
ਕ.ਸ 5.3	ਨਵੇ ਅਜਾਇਬਘਰ ਖੋਲਣਾ	—
ਕ.ਸ. 5.4	ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਜਾਇਬਘਰ ਖੋਜ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ (221220500)	—

—III–'ਸੀ'
(1991-92)

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	1990–91	1991–92
4	5	6	7	8	9	10
—	—	26.00	26.00	—	—	—
—	—	5.00	—	—	—	—
—	—	2.00	—	1.00	—	—
—	—	2.00	—	—	—	—
—	—	—	—	2.00	—	—
—	—	35.00	26.00	3.00	—	—
—	—	1.50	—	0.20	—	—
—	—	—	—	6.00	—	—
—	—	—	—	5.00	—	—
—	—	2.00	—	—	—	—
—	—	6.50	0.50	2.00	—	—
—	—	—	—	0.40	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	2.00	2.00	2.00	—	—
—	—	—	—	70.00	—	—
—	—	—	—	1.00	—	—
—	—	12.00	2.50	86.00	—	—

ਅਨੁਲਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ
1	2	3
	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ—222 2210 00 ਐਲੋਪੈਥੀ—ਡੀ.ਆਰ ਐਮ.ਈ.105	
ਮੈ. ਵਿ. 5.17	ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਜੋ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ	ਲਾਗੂ ਸਾਰਾ ਸੂਬਾ
	ਜਨਰਲ 80	
ਜ. ਸਿ 7.3	(ਅ) 50—200 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	,,
ਜ. ਸਿ. 7.11	ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਨਵ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	,,
	ਹੋਮਿਉਪੈਥੀ 102	
ਹੋ. ਮੀ 2.7	ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	,,
	ਜੋੜ	
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ	
ਸ. ਵਿ—3	ਕਸਬੇ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਯੋਜਨਾ, ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਰੀ ਸੈਕਟਰ ਏਰੀਆ ਪਲਾਨਿੰਗ।	
ਸ. ਵਿ —9	ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ।	
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ :	
	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ	
1. ਅ. ਜਾ 13.1	ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੈਰੀਅਰ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਲਾਈ	ਸ਼ਹਿਰੀ
2. ਅ. ਜਾ 14.1	ਸਕੱਤਰੇਤ ਪਰੈਕਟਿਸ/ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਵਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ	ਸ਼ਹਿਰੀ
3. ਅ. ਜਾ 15.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ
4. ਅ. ਜਾ 16.1	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਸੰਬੰਧ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਪੰ. ਅਨ. ਜਾ: ਗਿ. ਨੀ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ
	ਜੋੜ	

111—ੲ

1991–92

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭਣ ਦਾ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਭ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990–91	1991–92
4	5	6	7	8	9	10
1991–92	—	—	—	10.00	—	—
,,	127.00	—	—	5.00	—	—
,,	—	—	—	1.00	—	—
,,	22.00	—	—	5.00	—	—
	149.00	—	—	21.00	—	—
1990–91	50.00	10.00	10.00	10.00	—	—
1991–92	10.00	5.00	—	1.00	—	—
	60.00	15.00	10.00	11.00	—	—
1990–91	—	2.20	1.00	2.20	80	80
1990–91	—	9.40	—	—	—	—
1991–92	—	—	—	41.00	—	—
1991-92	—	—	500.00	850.00	—	2,5000
	—	11.60	501.00	893.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ-

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2	3
	ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ	
	(ੳ) ਕਿਰਤ	
1. ਕਿ. ਭ 1.2	ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
2. ਕਿ. ਭ 2.4	ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
	ਜੋੜ	
	(ਅ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ	
3. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.5	ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
4. ਉ. ਸਿ. ਸੰ: 2.13	ਵਰਕ ਸੈਂਟਰ ਰਾਜਪੁਰਾ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ	ਸ਼ਹਿਰੀ
5. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.16	ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਖੋਲ੍ਹਣਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
6. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.17	ਨਿੱਜੀ ਉੱਦਮ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇ ਕੇ ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਖੋਲ੍ਹਣਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
7. ਉ.ਸਿ. ਸੰ. 2.18	ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਾ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸ਼ਥਾਪਤ ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਨੂੰ ਅਵਰਤੀ ਖਰਚ ਮੁਹਈਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰ	ਸ਼ਹਿਰੀ
8. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.19	ਉ. ਸਿ. ਸੰ. ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਏ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਉੱਤਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਰੋਜਗਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
9. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.20	ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਉਪਜੋਗਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਰਮਾ ਮੁਤਾਬਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਾਰਤਾ ਸਰਚਨਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ

III—ਦ

1991-92 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਆਰੰਭ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਅਨੁਮਾਣਿਤ ਲਾਭ	
		ਪਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1990-91	—	3.98	0.91	4.35	—	—
1990-91	—	—	—	8.00	—	—
	—	3.98	0.91	12.35	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1990-91	—	—	—	20.00	—	—
1990-91	—	—	—	32.00	—	—
1991-92	—	—	—	35.84	—	—
1991-92	—	—	—	20.00	—	—
1991-92	—	—	—	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	10.00	—	—

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
1	2	3
10. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.21	ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਵਿਕਾਸ	ਸ਼ਹਿਰੀ
11. ਉ. ਸਿ. ਸੰ. 2.22	ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ/ਪੇਂਡੂ
	ਜੋੜ	
ਬੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ		
12. ਰੋ. ਸ. 4.3	ਰਾਜ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਲੇਖਾ ਸਾਖਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
13. ਰੋ. ਸੰ. 4.4	ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ/ਪੇਂਡੂ
	ਜੋੜ	
	ਕੁਲ ਜੋੜ	
	ਸਮਾਜਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ---227223600	
1. ਸ. ਭ. 1.1	ਖੋਜ, ਸਿਖਲਾਈ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ	ਹੈਡ-ਕੁਵਾਟਰ
2. ਸ.ਭ. 1.7	ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ਼ਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸ਼ਾਹਨ	ਸ਼ਹਿਰੀ
3. ਸ.ਭ. 3.8	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾ	ਸ਼ਹਿਰੀ
	ਜੋੜ	
	ਰਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ—223252001	
ਰ. ਸੇ. ਭ. 2.2	ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ	ਪੇਂਡੂ/ਸਹਿਰੀ
	ਜੋੜ	

III—ੲ

1991-92 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 199 -92	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਣਿਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1991-92	—	—	—	1.00	—	—
1991-92	—	—	—	11.00	—	—
	—	—	—	139.84	—	—
1990—91	—	1.00	—	1.00	—	—
1991-92	—	—	—	3.00	—	—
	—	1.00	—	4.00	—	—
	—	4.98	0.91	156.19	—	—
1990-91	—	5.00	0.60	5.00	—	—
1991-92	—	—	—	1.00	—	—
1991-92	—	—	—	10.00	—	—
	—	5.00	0.60	16.00	—	—
1991-92	—	—	—	9.00	—	8.00
	—	—	—	9.00	—	8.00

ਅਨੁਲੱਗ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਨਵੀਆਂ

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੇ ਸਥਾਨ
1	2	3
	ਦੂਸਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਸੰਸਥਾ (ਪੀ. ਐਸ.ਆਈ.ਪੀ.ਏ.	
	ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ (34220700)	
1. ਪੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਪੀ.ਏ. 1.2 ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਾਰ ਰਾਜ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ		ਸ਼ਹਿਰੀ
	ਜੋੜ	

III—ੲ

1991-92 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲਖਾ ਵਿਚ)

ਆਰੰਭ ਸਾਲ	ਅਨੁਮਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਭ	
		ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	1990-91	1991-92
4	5	6	7	8	9	10
1990-91	—	4.00	1.00	5.00	—	—
	—	4.00	1.00	5.00	—	—

ਅਨੁਲਗ III(ਸ)

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸ.1 ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਰਥਾ ਤੋਂ ਵਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ 31 ਮਾਰਚ , 1990 ਅਨੁਸਾਰ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: /ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7
105280100 / 02 / 102	ਸ਼ਕਤੀ	--	--	180.00	180.00	--
ਜੋੜ		--	--	180.00	180.00	--

ਅਨੁਲੱਗ--III ਸ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸ.2--31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ (ਅਗੇ ਹੋਈਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ)

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ		ਐਸਤਨ ਲਾਗਤ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
				ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ
1	2		3	4	5	6	7
101 2405 00 ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ		...	175.90	152.00	25.00	22.49	6.00
	ਜੋੜ	...	175.90	152.00	25.00	22.49	6.00
ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ :							
ਰਾਜ ਪੱਧਰ :							
1. ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ		...	21205.00	20457.86	800.00	797.00	500.00
2. ਛੋਟੀਆਂ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ		...	—	—	—	—	—
3. ਕਮਾਂਡ ਏਰੀਆ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ		...	—	—	—	—	—
4. ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਵਾਟਰ ਲੌਂਗਿੰਗ		...	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ	..	21205.00	20457.86	800.00	797.00	500.00
ਸ਼ਕਤੀ							
1 05280100 ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ		...	112913.00	98514.00	1815.00	1815.00	200.00
	ਜੋੜ	...	112913.00	98514.00	1815.00	1815.00	200.00
ਸਕੱਤਰੇਤ ਆਰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	110345100	...	—	13.50	—	1.50	—
	ਜੋੜ	...	—	13.50	—	1.50	—

ਅਨੁਲੱਗ—III ਸ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸ.3. ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
				ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7
ਫਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ	101240100					
ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ	001	1140.17	432.67	343.00	343.00	364.50
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਏਰੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	1030000 00					
ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਏਰੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	2575 00					
ਪਛੜਿਆ ਖੇਤਰ	02	5321.25	989.66*	700.00	662.75	1000.00
ਕੱਲ ਨਾਜ਼ੁਕ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ		6461.42	1422.33	1043.00	1005.75	1364.50
ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ:						
1. ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ		76654.00	15348.76	2730.00	1650.00	1750.00
2. ਛੋਟੀਆਂ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ		—	—	—	—	—
3. ਕਮਾਂਡ ਏਰੀਆ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ		—	—	—	—	—
4. ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਵਾਟਰ ਲੌਗਿੰਗ		—	15216.87	950.00	1122.00	175.00
ਜੋੜ		76654.00	30565.63	3680.00	2772.00	1925.00
ਸ਼ਕਤੀ						
105280100 ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਸਕੀਮਾਂ	259865.00	83877.00	33005.00	36005.00	33300.00	—
ਜੋੜ	259865.00	83877.00	33005.00	36005.00	33,300.00	—

*605.66 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚੋਂ 1 ਅਪਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ 31 ਅਗਸਤ, 1989 ਤੱਕ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 384.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚਾ 1 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਤੋਂ ਆਈ. ਡਬਲਿਯੂ. ਡੀ. ਪੀ. ਵਿਚੋਂ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਅਨੁਲੱਗ—III ਸ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ—1991-92

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸ—4. ਪ੍ਰਵਾਨਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਸਾਲ 1990-91

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਉਪ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7
ਫਸਲ ਪਾਲਣ	101240100	—	4672.83	2419.65	1744.93	2539.50
ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਗੁਦਾਮ	101240800	—	400.00 (50% ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ)	0.10	—	0.10
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਖੋਜ ਸਾਮਲ ਹੈ	101241500	—	1950.25	335.00	338.23	525.00
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ	101241600	—	3697.74	460.00	460.00	550.00
ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ						
ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਕੰਟਰੋਲ	01					
ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਕੰਟਰੋਲ ਸਹੂਲਤਾਂ	102		59.10	7.25	7.25	8.00
ਕੁੱਲ ਪੇਸ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ		—	10779.92	3222.00	2550.41	3622.60
ਭੋਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ	101240200	—	137.80	5.00	1.20	2.90
ਜੋੜ		—	137.80	5.00	1.02	2.90
101 2403 00 ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ		—	—	311.70	313.00	377.20
ਜੋੜ		—	—	311.70	313.00	377.20
101 2404 00 ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ		—	—	265.50	263.00	354.50
ਜੋੜ		—	—	265.50	263.00	354.50

ਅਨੁਲੱਗ—III

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ—1991-92

ਸ—4. 1990-91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ : ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਔਸਤਨ ਕੀਮਤ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ
1	2	3	4	5	6	7
101 2405 00	**ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ**	—	—	5.00	2.22	6.00
	ਜੋੜ	—	—	5.00	2.22	6.00
101240600	**ਵਣ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ**	—	2811.40	171.70	190.64	574.00
	ਜੋੜ	—	2811.40	171.70	190.64	574.00
101242500	ਸਹਿਕਾਰਤਾ	—	9967.30	1702.00	1658.80	2153.00
	ਜੋੜ	—	9967.30	1702.00	1658.80	2153.00
102000000	ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ					
102250100	ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ					
01	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.) ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	—	60.78	11.00	11.00	12.65
	ਜੋੜ	—	60.78	11.00	11.00	12.65
102251500	ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ)	—	13.21	3.66	2.10	2.10
	ਜੋੜ	—	13.21	3.66	2.10	2.10
	ਕੁਲ ਜੋੜ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ	—	73.99	14.66	13.10	14.75

ਅਨੁਲਗ III ਸ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਸ.4–1991-92 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990 91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990 91 ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7
	ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ					
1.	ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	20684.23	3241.02	1041.00	1087.00	1642.00
2.	ਛੋਟੀਆਂ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	6688.34	4659.00	1744.00	1584.00	1778.00
3.	ਕਮਾਂਡ ਏਰੀਆ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ	7600.00	38247.56	585.00	785.00	1100.00
4.	ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਵਾਟਰ ਲੌਗਿੰਗ	6088.00	2415.61	656.00	456.00	740.00
	ਜੋੜ	41060.57	48563.19	4026.00	3912.00	5260.00
	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ	—	19282.49	2865.75	2394.13	3905.00
	ਜੋੜ	—	19282.49	2865.75	2394.42	3905.00
109000000	ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ					
	(ੳ) ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ	—	114.50	84.00	99.21	100.00

ਅਨੁਲਗ III ਸ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਸ 4 1990–91 ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸ਼ਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91		1991–92
				ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7
(ਅ) ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ	—	59.75	25.50	18.74	21.00	—
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ (ੳ+ਅ) ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ	—	174.25	109.50	117.95	121.00	—
ਸਕੱਤਰੇਤ ਆਰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	110345100	—	2162.00	25717.00	25603.33	28670.33
ਜੋੜ ...		—	2162.00	25717.00	25603.33	28670.33
ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ	110345400	—	0.11	1.50	2.00	—
ਜੋੜ		—	0.11	1.50	2.00	—
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ	11000000000	—	1.93	4.00	0.48	4.00
ਜੋੜ		—	1.93	4.00	0.48	4.00
221220200 ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ		—	6371.27	1625.50	1507.94	640.45
221220400 ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ		—	1921.60	895.00	1047.01	948.00
221220500 ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ		—	485.87	327.00	138.60	207.40
ਜੋੜ		—	8778.74	2847.50	2693.55	1795.85
ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ		—	5803.71	834.05	1661.05	2475.25
ਜੋੜ		—	5803.71	834.05	1661.05	2454.25
ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫਾਈ		3474.09	1881.95	900.00	—	354.50
ਜੋੜ		3474.09	1881.95	900.00	—	354.50
ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ		28000.00	3905.52	925.00	675.00	1120.00
ਜੋੜ		28000.00	3905.52	925.00	675.00	1120.00
ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ		3245.78	11659.54	2590.56	1806.82	2390..08
ਜੋੜ		3245.78	11659.54	2590.56	1806.82	2390.08

ਅਨੁਲੱਗ III ਸ

ਸੰਖੇਪ ਸੂਚੀ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸ 4 1990–91 ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:, ਮੁਖ ਮੱਦ/ਉਪ-ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ
1	2	3	4	5	6	7
ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ		—	592.24	201.00	199.60	201.00
	ਜੋੜ	—	592.24	201.00	199.60	201.00
ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ		900.00	293.03	224.12	171.13	225.00
	ਜੋੜ	900.00	293.03	224.12	171.13	225.00
1. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ		—	275.95	246.00	248.02	304.00
	ਜੋੜ	—	275.95	246.00	248.02	304.00
2. ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ		—	328.96	250.02	457.16	300.81
	ਜੋੜ	—	328.96	250.02	457.16	300.81
3. ਸਮਾਜਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ		—	204.73	100.00	119.00	62.00
	ਜੋੜ	—	204.73	100.00	119.00	62.00
4. ਰਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ		—	161.84	53.00	50.00	121.00
	ਜੋੜ	—	161.84	53.00	51.00	121.00
5. ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ		—	—	2.00	6.00	20.00
	ਜੋੜ	—	—	2.00	6.00	20.00
ਜੇਲ੍ਹਾਂ :		500.00	579.08	340.00	340.00	375.00
	ਜੋੜ	500.00	579.08	340.00	340.00	375.00
ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ :		—	256.83	162.00	162.00	285.00
	ਜੋੜ	—	256.83	162.00	162.00	285.00
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ :		—	196.91	150.00	50.00	165.00
	ਜੋੜ	—	196.91	150.00	50.00	165.00

ਅਨੁਲਗ–III—ਸ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸ. 5—ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ
1	2	3	4	5	6	7
ਫਸਲ ਪਾਲਣ	101240100	—	—	3.20	3.20	75.80
102	ਗਰੇਡਿੰਗ ਅਤੇ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਸਹੂਲਤਾਂ 101243500	—	—	—	—	5.00
	ਜੋੜ	—	—	3.20	3.20	80.80
101 240200	ਭੌਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਅਣ	—	—	20.00	20.00	45.00
	ਜੋੜ	—	—	20.00	20.00	45.00
101 2403 00	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	—	—	4.00	382.50	77.26
	ਜੋੜ	—	—	4.00	382.50	77.26
101 2404 00	ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ	—	—	—	315.00	37.00
	ਜੋੜ	—	—	—	315.00	37.00
101 2405 00	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	—	—	10.00	62.00	56.80
	ਜੋੜ	—	—	10.00	62.00	56.80
101 2425 00	ਸਹਿਕਾਰਤਾ	—	—	18.00	8.00	11.00
	ਜੋੜ	—	—	18.00	8.00	11.00
102000000	ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ					
102250100	ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ					
01	ਏਕਿਕ੍ਰਤ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਪੀ.) ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	—	—	—	—	2.15
102251500	ਹੋਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ)	—	—	6.00 *	6.00 *	6.00
	ਜੋੜ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ	—	—	6.00	6.00	8.15

* ਸਾਲ 1990–91 ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ ਪਰ 1991–92 ਤੋਂ ਇਹ ਰਾਜ ਪਧਰ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ–III—ਸ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਸ. 5—ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ—ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਵੇਰਵਾ	ਕੋਡ ਨੰ:/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁੱਲ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	1991–92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ
1	2	3	4	5	6	7
ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ						
1.	ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	2533.00	—	—	25.00	66.00
2.	ਛੋਟੀਆਂ ਸਿੰਚਾਈ ਸਕੀਮਾਂ	60.00	—	—	—	12.00
3.	ਕਮਾਂਡ ਏਰੀਆ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ	—	—	—	—	—
4.	ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਵਾਟਰ ਲੌਗਿੰਗ	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ	2593.00	—	—	25.00	78.00
ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ		—	—	65.25	94.15	24.00
	ਜੋੜ		—	65.25	94.15	24.00
1103452000	ਟੂਰਿਜ਼ਮ	—	—	20.00	20.00	32.50
	ਜੋੜ	—	—	20.00	20.00	32.50
221220300	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ	—	—	182.00	50.00	1752.00
	ਜੋੜ	—	—	182.00	50.00	1752.00
109000000	ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ					
109392500	(ੳ) ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ ...	—	15.00	11.50	27.75	—
	ਜੋੜ	—	15.00	11.50	27.75	—

ਅਨੁਲਗ–III—ਸ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਪਰਾਜੈਕਟ

ਸ. 5—ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਕੋਡ ਨੰ: ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ
1	2	3	4	5	6	7
322500	(ਅ) ਪ੍ਰਸਿਥਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ...	—	—	20.00	11.90	36.00
	ਜੋੜ (ਅ) ...	—	—	20.00	11.90	36.00
110345100	ਸਕਤਰੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ...	—	—	—	—	2.00
	ਜੋੜ	—	—	—	—	2.00
110345400	ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅੰਕੜੇ ...	—	—	14.37	—	40.25
	ਜੋੜ	—	—	14.37	—	40.25
221220200	ਆਮ ਸਿਖਿਆ ...	—	—	22.00	11.80	529.40
221220400	ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	—	—	35.00	26.00	3.00
221220500	ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ	—	—	12.00	2.50	86.60
	ਜੋੜ ...	—	—	69.00	40.30	619.00
	ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ...	—	149.00	—	—	21.00
	ਜੋੜ	—	149.00	—	—	21.00
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ					
	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ...	—	60.00	5.00	10.00	11.00
	ਜੋੜ	—	60.00	5.00	10.00	11.00

ਅਨੁਲੱਗ–III—ਸ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸ. 5—ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵੇਰਵੇ	ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ
1	2	3	4	5	6	7
1.	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ	—	—	11.60	501.00	893.20
	ਜੋੜ	—	—	11.60	501.00	893.20
2.	ਕਿਰਤ ਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ ...	—	—	5.98	0.91	156.19
	ਜੋੜ	—	—	5.98	0.91	156.19
3.	ਸਮਾਜਕ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ...	—	—	5.00	0.60	16.00
	ਜੋੜ	—	—			
4.	ਰਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ...	—	—	—	—	9.00
	ਜੋੜ	—	—	—	—	9.00
5.	ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ...	—	—	4.00	1.00	5.00
	ਜੋੜ ...	—	—	4.00	1.00	5.00

ਸਾਰਣੀ–4

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਦੇ ਲਾਗਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ-ਮੱਦ/ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91			ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92		ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਟਿੱਕਣ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟੀ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	1990-91	1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ							
	ਫਸਲ ਪਾਲਣ	2765.85	2765.85	2276.85	2979.80	2308.15	—	—
	ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ	25.00	25.00	—	47.90	—	—	—
	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	315.70	315.70	64.00	454.46	53.50	—	—
	ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ	265.50	265.50	250.00	391.50	365.00	—	—
	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	15.00	15.00	—	68.80	—	—	—
	ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ	171.70	171.70	—	574.00	—	—	—
	ਅਨਾਜ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	—	—
	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੋਜ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ	335.00	335.00	48.75	525.00	73.00	—	—
	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ	460.00	460.00	460.00	550.00	550.00	—	—
	ਮੰਡੀਕਰਣ ਤੇ ਕਿਸਮ ਕੰਟਰੋਲ	7.25	7.25	—	13.00	—	—	—
	ਸਹਿਕਾਰਤਾ	1720.00	1720.00	1648.00	2164.00	2128.00	—	—
	ਜੋੜ	6081.10	6081.10	4747.70	7768.56	5477.75	—	—
	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ							
	ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	11.00	11.00	—	14.80	—	—	—
	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੀ.) ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ							
	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ.)	30.00	30.00	30.00	—	—	—	—
	ਪੇਂਡੂ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ.) ਜੇ. ਆਰ. ਵਾਈ	—	—	—	—	—	—	—
	ਹੋਰ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮੇਤ)	3.66	3.66	—	8.10	—	—	—
	ਜੋੜ	44.66	44.66	30.00	22.90	—	—	—

ਕ੍ਰਮ/ ਅੰਕ	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91			ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92		ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਟਿੱਕਣ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟੀ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	1990-91	1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ							
	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ (ਪਹਾੜੀਆਂ) ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਜਕਟ	700.00	700.00	73.00	1000.00	5.00	—	—
	ਜੋੜ	700.00	700.00	73.00	1000.00	5.00	—	—
4.	ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਰੋਕਥਾਮ—							
	ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸਿੰਜਾਈ	4571.00	4571.00	4436.00	3958.00	3808.00	—	—
	ਲਘੂ ਸਿੰਜਾਈ	1744.00	1744.00	1550.00	1790.00	1520.00	—	—
	ਨਹਿਰੀ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ	585.00	585.00	585.00	1100.00	1100.00	—	—
	ਹੜ੍ਹ ਰੋਕਥਾਮ (ਐਂਟੀਸੀ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਆਦਿ ਸਮੇਤ)	1606.00	1606.00	1606.00	915.00	915.00	—	—
	ਜੋੜ 4	8506.00	8506.00	8177.00	7763.00	7343.00	—	—
5.	ਊਰਜਾ—							
	ਸ਼ਕਤੀ	35000.00	35000.00	35000.00	33500.00	33500.00	—	—
	ਊਰਜਾ ਦੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਾਧਨ	71.00	71.00	51.00	11.00	4.00	—	—
	ਜੋੜ 5	35071.00	35071.00	35051.00	33511.00	33504.00	—	—
6.	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ—							
	ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ	340.00	340.00	180.00	953.00	763.50	—	—
	ਉਦਯੋਗ (ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)	2591.00	2591.00	2529.00	2976.00	2908.00	—	—
	ਖਾਣ-ਖੁਦਾਈ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਕ	—	—	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ 6	2931.00	2931.00	2709.00	3929.00	3671.50	—	—

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91			ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92		ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਟਿਕਣ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟੀ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	1990-91	1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7.	ਢੋਅ-ਢੁਆਈ—							
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ	60.00	60.00	55.00	80.00	75.00	—	—
	ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ	628.00	628.00	628.00	820.00	820.00	—	—
	ਸੜਕੀ ਢੋ-ਢੁਆਈ	1890.00	1890.00	1890.00	2240.83	2240.83	—	—
	ਜੋੜ 7	2578.00	2578.00	2573.00	3140.83	3135.83	—	—
8.	ਵਿਗਿਆਨ ਤਕਨੋਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ—							
	ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ (ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾ-ਲੋਜੀ ਸਮੇਤ)	99.00	99.00	47.55	127.75	52.25	—	—
	ਪਰਸਥਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ	45.50	45.50	19.30	59.00	20.30	—	—
	ਜੋੜ 8	144.50	144.50	66.85	186.75	72.55	—	—
9.	ਆਮ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ—							
	ਸਕੱਤਰੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	25717.00	25717.00	20862.00	28672.33	22683.45	25550.00	28402.83
	ਟੂਰਿਜ਼ਮ	150.00	150.00	150.00	177.50	177.50	—	—
	ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ	15.87	15.87	—	40.25	—	—	—
	ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ	2.00	2.00	—	20.00	—	—	—
	ਹੋਰ ਆਮ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ 20—ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	4.00	4.00	—	4.00	—	—	—
	ਜੋੜ 9	25888.87	25888.87	21012.00	28914.08	22860.95	25550.00	28402.83
10.	ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿੱਖਿਆ—							
	ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ	416.00	416.00	180.00	1169.85	231.70	—	—
	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ	1000.00	1000.00	710.00	3720.00	2485.00	—	—
	ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	106.14	106.14	26.00	951.00	—	—	—
	ਕਲਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ	339.00	339.00	153.00	294.00	140.00	—	—
	ਉਪ-ਜੋੜ (ਸਿੱਖਿਆ)	1861.14	1861.14	1069.00	6134.85	2856.70	—	—

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਛੋਟੀ ਮੱਦ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91			ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92		ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਟਿੱਕਣ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਬਜਟੀ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਕਿਸ ਪੂੰਜੀ ਅੰਗ ਦੀ ਹੈ	1990-91	1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	ਮੈਡੀਕਲ ਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ	834.05	834.05	309.25	2475.25	980.00	—	—
	ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਸਫਾਈ	—	—	—	354.50	354.50	—	—
	ਰਿਹਾਇਸ਼(ਪੁਲਿਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਮੇਤ)	2590.56	2590.56	2590.56	2390.08	2390.08	—	—
	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ (ਰਾਜ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਮੇਤ)	930.00	930.00	930.00	1131.00	1100.00	—	—
	ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ	201.00	201.00	—	201.00	—	—	—
	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ	257.60	257.00	233.00	347.20	283.00	—	—
	ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਭਲਾਈ	255.00	255.00	157.00	457.00	94.00	—	—
	ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ	70.40	70.40	55.00	88.00	60.00	—	—
	ਪੋਸ਼ਣ	—	—	—	—	—	—	—
	ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ)	53.00	53.00	24.00	130.00	50.00	—	—
	ਜੋੜ 10	7052.75	7052.75	5367.81	13708.88	8168.28	—	—
11.	ਆਮ ਸੇਵਾਵਾਂ							
	ਜੇਲ੍ਹਾਂ	340.00	340.00	340.00	375.00	375.00	—	—
	ਲਿੱਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	224.12	224.12	28.15	225.00	60.00	—	—
	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ	784.00	784.00	784.00	285.00	285.00	—	—
	ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਪੀ.ਐਸ. ਆਈ.ਪੀ.ਏ.)	154.00	154.00	150.00	170.00	165.00	—	—
	ਜੋੜ 11	1502.12	1502.12	1302.15	1055.00	885.00	—	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ	90500.00	90500.00	81109.51	101000.00	85123.86	25550.00	28402.83

ਵਿਵਰਣ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ, ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੋਡ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਹੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਕੀਮ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ
1	2	3
1	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ (ਟੀ ਅਤੇ ਵੀ ਸਕੀਮ) ਕੌਮੀ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ III ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਤਕਨੀਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹਾਲੀ ਇਹ ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਈਡੀਏ-ਕਰੈਡਿਟ ਨੰ: 1754-ਆਈ ਐਨ-ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਬ-ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੈਟੇਗਰੀ ਨੰ: 6	21-8-87
2	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਿਖੇੜ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਪਹਾੜੀ) ਪੰਜਾਬ ਆਈ ਬੀ ਆਰ ਡੀ/ਆਈ ਡੀ ਏ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਅਪਰ ਕੈਚਮੈਂਟ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਵਾਤਾ-ਵਰਣਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲੁਕ ਰਖਦਾ ਹੈ।	1-9-89
	<u>ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ</u>	ੳ) 9-2-90
	ਪੰਜਾਬ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਰੇਨਜ਼ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫੇਜ-II, ਕਰੈਡਿਟ 2076 ਇੰਨ, ਲੋਨ 3144 ਇੰਨ ਆਈ. ਡੀ. ਏ. ਐਂਡ ਆਈ. ਬੀ. ਆਰ. ਡੀ.	ਅ) 1-7-89
1	ਸਾਈਕਲ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਫੇਜ II ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ, ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਉਦਯੋਗ/ 88/070 ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੱਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੀ. ਐਨ	ਕੰਮ 1-4-90 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ
2	ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਫੇਜ਼ II ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਆਰ. ਜੀ. ਐਸ ਵਿਕਾਸ ਕੋਡ ਨੰ: ਉਦਯੋਗ/87612 ਵਾਧੂ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਸੋਮਾ ਯੂ.ਐਨ.ਆਈ. ਡੀ.ਓ	11-5-88 ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕੰਮ ਜਨਵਰੀ 1989 ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ
	<u>ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ</u>	
	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	1991-92
1	ਜ.ਸਿ. 6.17ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਸਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (10 ਰਾਜ ਦਾ ਹਿਸਾ)	ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨੇ ਸਰਤ ਪੇਪਰ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫੰਡ ਹਾਲੇ ਨਹੀਂ ਦਿਤੇ

—5

1991-92

ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਸਬੰਧੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅੰਤਮ ਮਿਤੀ (ੳ) ਮੁਢਲੀ (ਅ) ਸੋਧੀ ਹੋਈ	ਅਨਮਾਨਤ ਲਾਗਤ (ੳ) ਮੁਢਲੀ (ਅ) ਤਾਜਾ (ੲ) ਸੋਧੀ ਹੋਈ	ਪੈਟਰਨ ਆਫ ਫੰਡਿੰਗ (ੳ) ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ (ਅ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ (ੲ) ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਕੁਲ	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚੇ (ੳ) ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ (ਅ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ (ੲ) ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਕੁਲ	1991-92 ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਪਬੰਧ (ੳ) ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ (ਅ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ (ੲ) ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਕੁਲ
4	5	6	7	8
ਮਾਰਚ, 1991	(ੳ) 1140.17	(ੳ) 40% (ਅ) 60% (ੲ) —	432.67 (ੳ) 173.07 (ੲ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ 259.60	364.50 (ੳ) 145.80 (ੲ) 218.70 ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ
31-12-96	(ੳ) 5321.25	(ੳ) 20% (ਅ) 80% (ੲ) --	384.00 (ੳ) 76.80 (ੲ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ 307.20	1000.00 (ੳ) 200.00 (ੲ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ 800.00
(ੳ) 31-3-98 (ਅ) —	(ੳ) 34188.00 (ਅ) 45966.00 (ੲ) —	(ੳ) 16088.00 (ਅ) — (ੲ) 29878.00 (ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ)	1108.00	(ੳ) 5551.03
(ੳ) ਮੁਢਲੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1990-91 , 1993	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਢਲੀ ਲਾਗਤ 2,32,20,000 ਰੁ: ਯੂ.ਐਨ.ਆਈ ਡੀ. ਓ. ਵਲੋਂ 51,627,400 ਰੁਪਏ ਮੁਢਲਾ ਫੰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 84,75,000 ਰੁਪਏ	(ੳ) ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ (ਅੰਸ਼ਿਕ) (ਅ) ਯੂ ਡਬਲਿਯੂ ਆਈ ਡੀ ਓ. ਤੋਂ (ਅੰਸ਼ਿਕ) (ੳ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਡੀ. ਓ. (ਹਰ ਇਕ ਅੰਸ਼ਿਕ ਤੌਰ ਤੇ)	(ੳ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 3,63,000 ਰੁਪਏ (ਅ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ੲ) ਹੋਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ 55,51,400 ਰੁਪਏ (ੳ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 5000 ਲੱਖ ਰੁਪਏ	(ੳ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 1990--91 60.00 1991-92 97,6000 1992-93 43,100 (ਅ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ (ੲ) ਹੋਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ 1990-91 5,51,40 1991-92 8,17,00 1992-93 2,59,00 (ੳ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 1990-91 14,00,000 1991-92 41,75,000
(ੳ) ਦਸੰਬਰ, 90, 1988-89 (ਅ) ਦਸੰਬਰ 91 89-90 (ੲ) 1990-91	ਯੂ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਰੁਪਏ 56,15,120 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ 11,975,000 ਰੁਪਏ ਯੂ. ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. 57,82,076 ਰੁਪਏ		(ਅ) ਬਾਹਰੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ 1988-89 67,691 1989-90 43854	(ਅ) ਬਾਹਰੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ 1990-91 1,76,081 1991-92 1,06,445
(ੳ) — (ਅ) —	(ੳ) 7948.00 (ਅ) 7948.00 (ੲ) —	(ੳ) 30% (ਅ) — (ੲ) 70% ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ	— — —	(ੳ) 2384.00 (ਅ) — (ੲ) 5563.60 ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ
ਇਹ 1990—91 ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਹੈ	3324.11	(ੳ) 10% (ਅ) — (ੲ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 40% ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ	ਨਿਲ	(ੳ) 120.00 (ਅ) 1080.00 (ੲ) --

ਵਿਵਰਣ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

ਵਿੱਤੀ ਉਪਬੰਧ/ਭੌਤਿਕ ਟੀਚੇ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਮੱਦ/ਉਪ-ਮੱਦ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	1989-90 (ਵਾਸਤਵਿਕ)		1985—90 (ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ) ਵਾਸਤਵਿਕ)	
		ਕੁਲ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	ਵਿ. ਅੰ. ਯੋ. ਲਈ ਰੱਖੀ ਰਕਮ	ਕੁਲ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	ਵਿ. ਅੰ. ਯੋ. ਲਈ ਰੱਖੀ ਰਕਮ
1	2	3	4	5	6

ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਯੋਜਨਾ 1991-92

6 ੳ

1991-92

ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਪਲਾਨ

(ਉਪਬੰਧ/ਖਰਚੇ) (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

		1990-91			1991-92		
ਟੀਚਾ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ	ਵਿ. ਅੰ ਯੋ. ਲਈ ਰੱਖੀ ਰਕਮ	ਟੀਚੇ	ਪਰਮਾਣਿਤ ਰਾਸ਼ੀ	ਵਿ. ਅੰ. ਯੋ. ਲਈ ਰੱਖੀ ਰਕਮ	ਟੀਚੇ
7	8	9	10	11	12	13	14

ਵੱਖਰੀ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਵਰਣ—
ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

7ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ, ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਖ਼ਰਚ/

ਲੜੀ: ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਪ-ਮੱਦ		ਨਿਰੰਤਰ (ਰੈਗੂਲਰ) ਰੁਜ਼ਗਾਰ			
			ਮਾਰਚ, 1985 ਵਿਚ	ਮਾਰਚ, 1990 ਵਿਚ (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	ਮਾਰਚ, 1991 ਵਿਚ (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	ਮਾਰਚ,1992 ਵਿਚ (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)
1	2		3	4	5	6
1	ਖੇਤੀਬਾੜੀ—					
	(i) ਖੇਤੀਬਾੜੀ	..	2949	4709	3760	7125
	(ii) ਲਘੂ ਸਿੰਜਾਈ	..	389	810	873	986
	(iii) ਭੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ	..	110	662	567	1057
	(iv) ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	..	2372	561	412	1093
	(v) ਡੇਅਰੀ ਤੇ ਦੁਧ ਸਪਲਾਈ	..	28	10	–	36
	(vi) ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	..	650	86	336	336
	(vii) ਜੰਗਲਾਤ	..	95	660	670	670
	(viii) ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਤੇ ਪੰਚਾਇੰਤੀ ਰਾਜ	..	45	–	–	–
	ਜੋੜ (1)	..	6638	7498	6618	11303
2	ਸਹਿਕਾਰਤਾ—					
	(i) ਸਹਿਕਾਰਤਾ	..	3223	4648	4893	5990
	ਜੋੜ (2)	...	3223	4648	4893	5990
3	ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਊਰਜਾ—					
	(i) ਸਿੰਜਾਈ	...	1710	2055	2193	2671
	(ii) ਸੇਮ ਤੇ ਹੜ ਕੰਟਰੋਲ	...	686	787	800	810
	(iii) ਬਿਜਲੀ ਊਰਜਾ	...	59850	66781	67489	70444
	ਜੋੜ (3)	...	62246	69623	70482	73925
4	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ	...	13156	43665	47865	73985
	ਜੋੜ (4)	...	131 56	43665	47865	73985
5	ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	...	–	88	258	577
	ਜੋੜ (5)	...	–	88	258	577
6	ਆਵਾਜਾਈ ਤੇ ਸੰਚਾਰ—					
	(i) ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ	...	–	—	—	—
	(ii) ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪੁਲ	...	—	—	—	—
	(iii) ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ	...	—	24	60	66
	(iv) ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ	...	14	—	—	—
	ਜੋੜ (6)	...	14	24	60	66

7
1991-92
ਲਾਗਤ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਸਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਉਪ-ਮੱਦਵਾਰ) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਾਰਣੀ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਰੁਜ਼ਗਾਰ (ਵਿਅਕਤੀ, ਦਿਨ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)			ਖ਼ਰਚਾ/ਲਾਗਤ		
ਉਸਾਰੀ ਫੇਜ਼ ਵਿਚ			1985–90	1990-91	1991-92
1985—90	1990-91(ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	1991-92 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	ਕੁੱਲ	ਕੁੱਲ	ਕੱਲ
7	8	9	10	11	12
18.92	20'33	28.09	..	..	..
147.12	12,47	17.80	..	..	..
77,75	7.62	7.70	..	..	..
—	0.21	0.14	..	..	..
0.55	0.01	0.01	..	..	..
—	—	—	..	..	..
150.00	12.58	15.98	..	..	..
200.36	36.11	36.36	..	..	..
594.70	89.33	106.08	..	..	..
12.72	2.17	2.25	..	..	..
12.72	2.17	2,25	..	..	..
381.18	40.41	29.95	..	..	..
101.11	22.24	10.10	..	..	..
249.45	45.30	48.90	..	..	..
731.74	107.95	88.95	..	..	..
—	0.09	0.09	..	..	..
—	0 09	0.09	..	..	..
0.14	0 .74	1.46	..	..	..
0.14	0.74	1.46	..	..	..
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
95.55	7.85	14.38	..	..	..
1.74	1.63	1.80	..	.	..
97.29	9.48	16.18	..	..	..

ਵਿਵਰਣ

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ

7ਵੀਂ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਵਿਚ ਖ਼ਰਚ/

ਲੜੀ: ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਪ-ਮੱਦ		ਨਿਰੰਤਰ (ਰੈਗੂਲਰ) ਰੁਜ਼ਗਾਰ			
			ਮਾਰਚ, 1985 ਵਿਚ	ਮਾਰਚ, 1990 ਵਿਚ (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	ਮਾਰਚ, 1991 ਵਿਚ (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	ਮਾਰਚ, 1992 ਵਿਚ (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)
1	2		3	4	5	6
7	ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ—					
	(i) ਜਰਨਲ ਸਿੱਖਿਆ	...	4289	6306	3258	5638
	(ii) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ	...	161	150	203	3116
	(iii) ਡਾਕਟਰੀ ਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ	...	13213	15498	16644	18152
	(iv) ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ	...	251	474	494	538
	(v) ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ	...	—	—	—	—
	(vi) ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ	...	527	382	2375	2635
	(vii) ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ	...	19	—	—	—
	(viii) ਕਿਰਤ ਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ	...	143	27	56	56
	(ix) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆ ਦੀ ਭਲਾਈ	...	—	—	—	—
	(x) ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ	...	—	—	—	—
	ਕੁਲ (7)	...	18603	22837	23030	30135
8	ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ—					
	(i) ਹੋਰ ਸਧਾਰਣ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	...	108	131	131	307
	ਕੁਲ (8)	...	108	131	131	307
9	ਸਧਾਰਣ ਸੇਵਾਵਾਂ--					
	(i) ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮਗਰੀ	...	208	141	141	218
	(ii) ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ	...	—	—	—	—
	ਕੁਲ (9)	...	208	141	141	218
10	ਸਕਤ੍ਰੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਫੰਡ		—	—	—	—
	ਕੁਲ ਜੋੜ (1 ਤੋਂ 10)	...	104196	148655	153478	196506

7

1991-92

ਲਾਗਤ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਸਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ (ਉਪ-ਮੱਦਵਾਰ) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਾਰਣੀ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਰੁਜ਼ਗਾਰ (ਵਿਅਕਤੀ, ਦਿਨ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)			ਖ਼ਰਚਾ/ਲਾਗਤ		
ਉਸਾਰੀ ਫੇਜ਼ ਵਿਚ			1985—90	1990-91	1991-92
1985–90 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	1990-91 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	1991—92 (ਅਨੁਮਾਨਿਤ)	ਕੁਲ	ਕੁੱਲ	ਕੁੱਲ
7	8	91	10	11	12
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
88.95	—	—	..	..	..
55.98	6.38	5.69	..	..	..
74.10	10.99	14.99	..	..	..
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
219.03	17.32	20.68	..	..	..
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
—	—	—	..	..	..
210.78	31.15	42.84	..	..	..
210.78	31.15	42.84	..	..	..
—	1 17.17	125.77	..	..	..
1866.40	375.40	404.30	..	..	..

ਵਿਵਰਣ—8

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਤੇ 1991-92 ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਮੱਦ/ਉਪਮੱਦ	ਲਾਗਤ		ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ		ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਬਤੌਰ ਖੇਤਰੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	
		1990-91 ਬਜਟੀ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	1990-91 ਬਜਟੀ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	1990-91 ਬਜਟੀ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ
1	2	3	4	5	6	7	8
ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਯੋਗ ਪੇਂਡੂ ਲਾਗਤ—							
1.	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ	6081.10	7768.56	6081.10	7768.56	100.00	100.00
2.	ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ	44.66	22.90	44.66	22.90	100.00	100.00
3.	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪਰੋਗਰਾਮ	700.00	1000.00	700.00	1000.00	100.00	100.00
4.	ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ	8506.00	7763.00	8506.00	7763.00	100.00	100.00
	ਉਪ ਜੋੜ (1 ਤੋਂ 4)	15331.76	16554.46	15331.76	16554.46	100.00	100.00
5.	ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ (ਆਰ ਈ)	1500.00	—	1500.00	—	100.00	—
6.	ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ						
6.1	ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ	10.00	—	10.00	—	100.00	—
6.2	ਹੱਥ ਖੱਡੀ	—	—	—	—	—	—
6.3	ਰੇਸ਼ਮ ਉਤਪਾਦਨ	43.10	—	43.10	—	100.00	—
6.4	ਦਸਤਕਾਰੀ	5.00	10.00	5.00	10.00	100.00	100.00
6.5	ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਰੇਸ਼ੇ	—	—	—	—	—	—
7.	ਦਿਹਾਤੀ ਸੜਕਾਂ	—	—	—	—	—	—
8.	ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ	—	—	—	—	—	—
9.	ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਗਾਈਡ ਪਰਵਾਰ ਭਲਾਈ	—	—	—	—	—	—
10.	ਦਿਹਾਤੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ	157.55	153.36	157.55	153.36	100.00	100.00
11.	ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ	—	—	—	—	—	—
12.	ਪੇਂਡੂ ਸਫਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ	—	—	—	—	—	—
	ਉਪ ਜੋੜ (1 ਤੋਂ 12)	17047.41	16717.82	17047.41	16717.82	100.00	100.00

ਵਿਵਰਣ—8

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ—1991-92

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਤੇ 1991-92 ਦੀ ਸ਼ਾਰਣੀ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸਮੱਦ/ਉਪ-ਮੱਦ	ਲਾਗਤ		ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ		ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਬਤੌਰ ਖੇਤਰੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸਸਤਾ	
		1990-91 ਬਜਟੀ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	1990-91 ਬਜਟੀ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	1990-91 ਬਜਟੀ	1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ
1	2	3	4	5	6	7	8
2.	ਲਾਗਤ ਜੇ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੋਵੇ						
13.	ਊਰਜਾ—						
13.1	ਬਿਜਲੀ (ਆਰ. ਈ. ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ)	33500.00	33500.00	20100.00	20100.00	60.00	60.00
13.2	ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ	—	—	—	—	—	—
13.3	ਕੋਲਾ ਤੇ ਲਿਗਨਾਈਟ (ਪੱਥਰ ਦਾ ਕੱਚਾ ਕੋਲਾ	—	—	—	—	—	—
13.4	ਊਰਜਾ ਦੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸੋਮੇ	71.00	11.00	63.00	2.50	88.73	22.72
14.	ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਖਣਿਜ—						
14.1	ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਊਰਜਾ ਖੱਡੀਆਂ	30.00	30.00	5.00	5.00	16.67	16.67
14.2	ਹੋਰ ਉਦਯੋਗ	2842.90	3889.00	928.58	1514.00	32.66	38.93
15.	ਢੋ ਢੁਆਈ—						
15.1	ਰੇਲਵੇ	—	—	—	—	—	—
15.2	ਹੋਰ ਢੋ ਢੁਆਈ (ਪੇਂਡੂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ)— 1. ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ 2. ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ 3. ਸੜਕੀ ਢੋ ਢੁਆਈ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ	2578.00	3140.83	740.00	840.00	28.70	26.74
16.	ਸੰਚਾਰ	—	—	—	—	—	—
17.	ਵਿਗਿਆਨ ਤਕਨੋਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ	144.50	186.75	36.00	37.00	24.91	19.81
18	ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ—						
18.1	ਸਿੱਖਿਆ	1861.14	6134.85	856.12	2822.03	46.00	46.00
18.2	ਡਾਕਟਰੀ ਤੇ ਜਨਸਿਹਤ (ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਗਾਈਡ ਛੱਡ ਕੇ)	834.05	2475.25	6.00	206.75	0.72	8.35
18.3	ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ (ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਗਾਈਡ ਛੱਡ ਕੇ)	—	—	—	—	—	—

ਵਿਵਰਣ—8

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਤੇ 1991-92 ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਮੱਦ/ ਉਪ-ਮੱਦ	ਲਾਗਤ		ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ		ਪੇਂਡੂ ਅੰਗ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਬਤੌਰ ਖੇਤਰੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	
		1990-91 ਬਜਟੀ	1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	1990—91 ਬਜਟੀ	1991—92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	1990-91 ਬਜਟੀ	1991—92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ
1	2	3	4	5	6	7	8
18.4	ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ (ਦਿਹਾਤੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ)	2433.01	2236.72	—	—	—	—
18.5	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ	930.00	1131.00	—	—	—	—
18.6	ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਮਲਮੂਤਰ ਨਿਪਟਾਰਾ (ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਮਲ ਮੂਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ)	—	354.50	—	—	—	—
18.7	ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ*	28227.99	31192.28	17317.00	17062.95	61.35	54.70
19.	ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ—						
19.1	ਲੋਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਪੀ. ਡੀ. ਐਸ.)	—	—	—	—	—	—
19.2	ਲੋਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਹੋਰ	—	—	—	—	—	—
	ਉਪ ਜੋੜ (13 ਤੋਂ 19)	73452.59	84282.18	40051.70	42590.23	54.52	50.53
	ਕੁਲ ਜੋੜ	90500.00	101000.00	57099.11	59308.05	63.09	58.72

*ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ 255.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1990-91 ਅਤੇ 284.03 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲ 1991-92 ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ।

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ—1991-92

ਸਾਰਣੀ 1—ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗਤ ਤੇ ਖਰਚ

ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਕੋਡ ਨੰ:	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਉਪ ਮੱਦ	1989-90			ਕੁੱਲ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ		
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਬੱਜਟੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਲਾਗਤ	ਬੱਜਟੀ ਲਾਗਤ	ਖਰਚ
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਣ ...	1500.00	1500.00	1872.79	5649.00	5649.00	7860.80
2	ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ...	502.25	502.25	523.18	2461.51	2461.51	1925.69
3	ਬਾਲਗ ਸਿਖਿਆ ...	22.88	22.88	12.42	77.88	77.88	43.21
4	ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ...	586.00	586.00	376.70	2626.15	2626.15	1173.26
5	ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ...	1600.00	1600.00	1305.53	7000.00	7000.00	5834.00
6	ਪੇਂਡੂ ਬੇ-ਘਰੇ ...	55.28	55.28	55.28	324.00	324.00	317.53
7	ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦਾ ਸਧਾਰ ...	62.00	62.00	62.00	500.00	279.00	268.82
8	ਪੋਸ਼ਣ ...	274.00	274.00	273.29	1650.00	1351.00	1243.58
	ਜੋੜ ...	4602.41	4602.41	4481.19	20288.54	19768.54	18666.89

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

11—ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਵਾਸਤਵਿਕ ਟੀਚੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਰੋਗਰਾਮ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਮੱਦਾਂ	ਇਕਾਈ	1989—90		ਕੁੱਲ ਸੱਤਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1985—90)		1989—90 ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਸੰਚਿਤ
			ਟੀਚੇ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਟੀਚੇ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਿਆ						
	(ੳ) ਸ਼ਰੇਣੀ i—v						
	(ਉਮਰ ਵਰਗ 6—11ਸਾਲ)ਦਾਖਲਾ	000	2285	2285	2285	2285	2285
	(ਅ) ਸ਼ਰੇਣੀ vi—viii						
	(ਉਮਰ ਵਰਗ 11—14ਸਾਲ) ਦਾਖਲਾ	000	937	937	937	937	937
2	ਬਾਲਗ ਸਿਖਿਆ						
	(ੳ) ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਆ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਗਿਣਤੀ	18000	18000	5,40,000	56,000	56,000
	(ਅ) ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ...	,,	—	—	—	—	—
	(i) ਕੇਂਦਰ ...	,,	—	—	—	—	—
	(ii) ਰਾਜ ...	,,	600	600	18,000	1,200	1,200
	(iii) ਸਵੈਇੱਛਤ ਏਜੰਸੀਆਂ ...	,,	—	—	—	—	—
	(iv) ਹੋਰ ਪਰੋਗਰਾਮ ...	,,	—	—	—	—	—
3	ਉਪ ਮੱਦ ਮੈਡੀਕਲ ਤੇ ਜਨ ਸਿਹਤ						
	(1) ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ...	,,	50	50	250	250	2852
	(2) ਮੋਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ...	,,	95	95	330	330	330
	(3) ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ 236 30000 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸ.ਸਿ. ਕੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਧਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾ.ਸਿ.ਕੇ.ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਏ ਹੈ। ...						
	(4) ਸਮੂਹਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ	,,	12	12	60	60	70
4	ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ	,,	225	222	930	824	2859
5	ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਣ						
	(i) ਪੰਪ ਸੈੱਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ	ਪਿੰਡ	20,000	21,039	1,00,000	1,50,371	5,65,092

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਤੇ 1991-92 ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਾਸ ਮੱਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗਤ

ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੋਡ	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ ਉਪ ਮੱਦ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91			ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92		ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ	
		ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਬੱਜਟੀ ਖਰਚਾ	ਪੂੰਜੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂੰਜੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ	1990-91	1991-92
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	ਦਿਹਾਤੀ ਬਿਜਲੀਕਰਣ	1500.00	1500.00	1500.00	1500.00	1500.00	1000.00	1500.00
2.	(i) 01 ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਿਆ	408.00	408.00	100.00	12.60	—	408.00	543.68
	(ii) 04 ਬਾਲਗ ਸਿਖਿਆ	54.00	54.00	—	—	—	—	—
3.	ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ ...	671.50	671.50	432.50	891.00	460.00	709.50	671.00
4.	ਦਿਹਾਤੀ ਜਲ ਸਪਲਾਈ	1800.00	1800.00	1800.00	2200.00	2200.00	1800.00	2200.00
5.	ਦਿਹਾਤੀ ਬੇ-ਘਰੇ	32.55	32.55	32.55	28.36	28.36	32.55	28.36
6.	ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	165.00	165.00	165.00	275.00	175.00	165.00	175.00
7.	ਪੋਸ਼ਣ ...	—	—	—	300.00	—	—	300.00
	ਜੋੜ	4631.05	4631.05	4030.05	5206.96	4363.36	4115.05	5418.04

ਵਿਵਰਣ---9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖ਼ਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੈਟਰਨ (50:50.100)	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985-90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਸਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ
1	2	3	4	5	6	7
ਫਸਲ ਪਾਲਣ:						
ਸੀ.ਐਸ.1 / ਸੀ.ਐਸ.7 ਪੇਂਡੂ ਵਿਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ	100% ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	191.50	100.00	100.00	100.00	—
ਸੀ.ਐਸ.2 / ਸੀ.ਐਸ.8 ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਗਣਨਾ	ਉਹੀ	30.78	3.75	4.86	14.00	—
ਸੀ. ਐਸ.3 / ਸੀ.ਐਸ.9 ਫਲਾਂ ਸਬਜੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦਾ ਸਰ-ਵੇਖਣ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਕੀਮ	ਉਹੀ	13.59	4.50	5.59	5.80	—
ਸੀ.ਐਸ.4 / ਸੀ.ਐਸ.12 ਕਪਾਹ ਤੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ	ਉਹੀ	—	200.00	—	200.00	—
ਸੀ.ਐਸ.5 / ਸੀ.ਐਸ.15 ਚੌਲ, ਮੱਕੀ, ਬਾਜਰਾ ਅਤੇ ਕਣਕ ਲਈ ਮਿਨੀ ਕਿਟਸ ਦੀ ਸਕੀਮ	ਉਹੀ	10.76	13.95	4.80	15.00	—
ਸੀ.ਐਸ.6 / ਸੀ.ਐਸ.25 ਹਾੜੀ/ਗਰਮੀ ਰੁਤ ਦੀ ਮੂੰਗਫਲੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਆ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਬਹਾਰ ਰੁਤ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਉਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ	ਉਹੀ	30.60	22.50	17.70	22.50	—
ਸੀ.ਐਸ.7 / ਸੀ.ਐਸ.30 ਕਣਕ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਉਹੀ	200.31	160.00	160.00	240.00	—
ਸੀ.ਐਸ. 33 ਗਰਮ ਰੁਤ ਮੂੰਗੀ/ਮਾਂਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਉਹੀ	—	4.00	—	4.00	—
ਸੀ ਐਸ 24 / ਸੀ ਐਸ 29 ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਏਕੀ-ਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	25:75	91.09	387.72	228.00	420.00	—
ਸੀ ਐਸ 26 / ਸੀ ਐਸ 3 ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਪਾਹ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	50:50	—	24.22	24.22	25.00	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੈਟਰਨ (50:50:100)	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985—90)	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ
	1	2	3	4	5	6	7
ਸੀ ਐਸ. 20 / ਸੀ.ਅਸ. 19	ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫਸਲ ਬੀਮਾਂ	50:50	—	0.10	—	0.10	—
ਸੀ.ਐਸ. 21 / ਸੀ.ਅਸ.22	ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾਰੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	50:50	1139.62	200.00	200.00	120.00	—
ਸੀ.ਐਸ.17 / ਸੀ.ਐਸ.8	ਤਿਲਹਾ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਕਸ਼ੀ 100% ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬੀਕੀ 25:75)	304.45	155.70	172.68	240.60	—
ਸੀ.ਐਸ.18 / ਸੀ.ਐਸ. 5	ਕੌਮੀ ਦਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	ਮਿਨੀ ਕਿਟਸ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ 100% ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਟਾਫ ਜਿਲ੍ਹੇ ਪੱਧਰ ਤੇ 100% ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ	28.07	18.34	13.22	18.00	—
ਸੀ.ਐਸ. 22 / ਸੀ.ਐਸ.23	ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਵਿਨਿਯਮਤ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਦਰਜਾ ਬੰਦੀ	5:95	298.48	137.75*	137.75*	152.00	—
ਸੀ.ਐਸ.23 / ਸੀ.ਐਸ.24	ਗੁਦਾਮ ਬਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣੇ	50:50	75.00	0.10	—	0.10	0.10
	ਜੋੜ		2414.25	1432.63	1068.82	1577.10	0.10

*95% ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

ਵਿਵਰਣ-- 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50, 100%)	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 6 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6	7
ਭੌਂ ਸੁਰੱਖਿਅਣ :						
ਸੀ. ਐਸ-1 / ਸੀ. ਐਸ-2 ਬਾਰਸ਼ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100%	32.44	20.00	45.80	204.20	51.05
ਸੀ. ਐਸ-3 / ਸੀ. ਐਸ-3 ਰਾਜ ਭੌਂ ਵਰਤੋਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100%	3.50	—	5.00	10.00	—
ਜੋੜ		35.94	20.00	50.80	214.20	51.05
ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਨ :						
ਸੀ. ਐਸ-1 ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਆਫ ਬੈਕ-ਯਾਰਡ ਪੋਲਟਰੀ ਯੂਨਿਟਸ ਫਾਰ ਦੀ ਬੈਨੀਫਿਟ ਆਫ ਰੂਰਲ ਪੂਅਰ	ਕੇਂਦਰੀ ਹਿੱਸਾ 100%	2.17	—	1.32	—	—
ਸੀ. ਐਸ-2 ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੋਜ਼ਨ ਸੀਮਨ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ (ਈ. ਐਫ. ਐਸ. ਟੀ.) ਫਾਰ ਕੈਟਲ ਐਂਡ ਬੁਫੈਲੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਊਟ ਸਾਈਡ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ	ਉਹੀ	—	—	57.00	66.85	—
ਸੀ. ਐਸ-3 ਫੁੱਟ ਐਂਡ ਮਾਊਥ ਡਜ਼ੀਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ-ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫਾਰ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕੈਟਲ ਐਂਡ ਬੁਫੈਲੋ ਇਨ ਸਿਲੈਕਟਡ ਏਰੀਆਜ਼	ਕੇਂਦਰੀ ਹਿੱਸਾ 25% ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ 75%	23.96	7.00	7.00	10.00	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (50:50, 100%)	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ 1985—90 ਵਿਚ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਸਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਹਿਸਾ
1		2	3	4	5	6	7
ਸੀ. ਐਸ-4	ਸਿਸਟੇਮੈਟਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਲਾਈਵਸਟਾਕ ਡਜ਼ੀਜ਼ ਆਫ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਮਪੋਰਟੈਂਸ ਐਂਡ ਅਦਰ ਰੀਲੇਟਿਡ ਅਸਪੈਕਟਸ	50:50	47.76	10.80	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-6	ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇ ਆਨ ਐਸਟੀ-ਮੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਆਫ ਮਿਲਕ, ਐਗਜ਼, ਵੂੱਲ ਐਂਡ ਮੀਟ	50:50	0.48	2.50	0.53	2.79	—
ਸੀ. ਐਸ-7	ਲਾਈਵਸਟਾਕ-ਸੈਨਸਿਜ਼	50:50	2.95	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-8	ਅਸਿਸਟੈਂਸ ਟੂ ਸਮਾਲ/ਮਾਰਜੀ-ਨਲ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਐਂਡ ਐਗ-ਰੀਕਲਚਰ ਲੇਬਰਰਜ਼ ਫਾਰ ਰੀਅਰਿੰਗ ਆਫ ਕਰਾਸ ਬਰੈਡ ਹੀਫਰਜ਼ (ਇਨਕਲੂਡਿੰਗ ਬਫੈਲੋ ਕਾਲਵਜ਼)	50:50	57.10	31.00	31.41	40.00	—
ਸੀ. ਐਸ-9	ਐਸ. ਐਲ. ਬੀ. ਪੀ. ਇੰਪਲੀ-ਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪੋਲਟਰੀ ਪਿਗਰੀ ਐਂਡ ਸ਼ੀਪ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਥਰੂ ਸਮਾਲ/ਸਾਰਜੀ-ਨਲ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਐਂਡ ਐਗ-ਰੀਕਲਚਰਲ ਲੇਬਰਰਜ਼	50:50	34.14	15.50	16.93	17.30	—
ਮਛੀ ਪਾਲਣ :							
ਸੀ. ਐਸ-1	ਸੈਂਟਰਲ ਸੈਕਟਰ ਸਕੀਮ ਫਾਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਫ ਇਨਲੈਂਡ ਫਿਸ਼ਰੀਜ਼ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ	100%	—	1.50	—	1.50	—
ਸੀ. ਐਸ-3	ਫਾਈਨਾਂਸ਼ਲ ਅਸਿਸਟੈਂਸ ਟੂ ਫਿਸ਼ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਡਿਵੈਲਪ-ਮੈਂਟ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਇਨ ਦਾ ਸਟੇਟ	50:50 (ਅਮਲੇ ਤੇ ਅਚੇਤਤਾ ਖਰਚੇ ਦੀ ਦੇਣ ਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)	72.75	20.00	20.00	20.00	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ—1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕਿਸਮ (50:50, 100%)	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-82	
				ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 6 ਵਿਚੋ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6	7
ਸੀ.ਐਸ-1 / ਸੀ.ਐਸ-3	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬੰਜਰ ਭੋਂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	100%	484.40	180.00	208.00	180.00	—
ਸੀ.ਐਸ-2 / ਸੀ.ਐਸ-2	ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਿਹਾਤੀ ਬਾਲਣ ਪੌਦੇ ਲਗਾ-ਉਣੇ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਲਦੇ ਗੈਰ-ਹਿਮਾਲਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ/ਸਾਈਸੋ ਚਰਾਗਾਹਾਂ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	50:50	569.28	125.00	95.00	125.00	—
ਸੀ.ਐਸ-3 / ਸੀ.ਐਸ-13 ਅਤੇ 14	ਰੁਖ ਉਪਮਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	100%	22.02	37.00	10.42	36.00	—
ਸੀ.ਐਸ-4 / ਸੀ.ਐਸ-6	ਚੋਣਵੇਂ ਚਿੜੀਆ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	50:50	2.25	2.00	2.00	2.00	—
ਸੀ.ਐਸ-5 / ਸੀ.ਐਸ-12	ਵਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਰੰਚਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	50:50	10.37	25.00	12.50	15.00	—
ਸੀ.ਐਸ-7 / ਸੀ.ਐਸ-8	ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਰਸਰੀਆਂ	100%	118.00	62.50	33.75	25.00	—
ਸੀ.ਐਸ-8 / ਸੀ.ਐਸ-10	ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ, ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	50:50	2.25	1.25	0.90	1.50	—
ਸੀ.ਐਸ-9 / ਸੀ.ਐਸ-11	ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਵਪਾਰ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ	50:50	1.55	1.25	1.24	1.50	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50, 100%)	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਖਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 6 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6	7
ਸੀ. ਐਸ-10	ਫਲੀਦਾਰ ਬੂਟਿਆਂ ਅਤੇ ਘਾਹਾਂ ਸਹਿਤ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕਠਾ, ਤਜਦੀਕ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨਾ	100%	5.05	10.00	8.00	10.00	—
ਸੀ. ਐਸ-11	ਸੁਰਖਿਆ ਦਸਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰਨ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨਾ	100%	—	—	—	10.00	—
	ਜੋੜ		1215.17	444.00	371.81	406.00	—
ਸਹਿਕਾਰਤਾ:							
ਸੀ. ਐਸ-1 / ਸੀ. ਐਸ-1	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਾਖ ਸਥਾਈਕਰਣ ਫੰਡ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100%	140.00	100.00	100.00	185.00	—
ਸੀ. ਐਸ-2 / ਸੀ. ਐਸ-16	ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਜਨ ਮਨੀ ਸਹਾਇਤਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100 %	246.90	100.00	100.00	100.00	100.00
ਸੀ. ਐਸ-4 / ਸੀ. ਐਸ-17	ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੰਡੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ/ਪੁਨਰ ਵਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100%	32.50	50.00	50.00	50.00	50.00
ਸੀ. ਐਸ-9 / ਸੀ. ਐਸ-10	ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਪਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 50%	23.25	5.00	5.00	5 00	—
ਸੀ. ਐਸ-11 / ਸੀ. ਐਸ-25	ਸਹਿਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਾਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਲੰਘੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿਠਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 50% ਰਾਜ 50%	607.50	100.00	100.00	50.00	50.00

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਮਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50, 100%	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 6 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6	7
ਸੀ. ਐਸ-15 / ਸੀ. ਐਸ-3	ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਖਪਤ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 100%	12.65	10.00	10.00	10.00	10.00
ਸੀ. ਐਸ-16 / ਸੀ. ਐਸ-4	ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਿਖਰ ਸੰਘਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਸੈਲ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 100%	10.98	5.35	5.35	6.35	—
ਸੀ. ਐਸ-17 / ਸੀ. ਐਸ-5	ਮਿਲਕ ਫੈਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਸੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵਤਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾ-ਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 100%	5.00	5.00	5.00	4.00	—
ਸੀ. ਐਸ-19 / ਸੀ. ਐਸ-26	ਸਿਖਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 100%	11.52	—	4.83	20.60	10.60
ਸੀ. ਐਸ-20 / ਸੀ. ਐਸ-6	ਨਵੀਆਂ ਕਤਾਈ/ਵੇਲਣ ਮਿਲਾਂ/ ਜ਼ਾਇਆ ਕਪਾਹ ਕਤਾਈ ਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ ਦਾਨ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 22.5% ਰਾਜ 22.5%	594.50	395.65	214.40	114.40	114.40
ਸੀ. ਐਸ-21 / ਸੀ. ਐਸ-7	ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੰਡ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ/ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਵਲੋਂ 50%	2400.40	1000.00	1000.00	1350.00	1350.00
ਸੀ. ਐਸ-22 / ਸੀ. ਐਸ-14	ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 20% ਰਾਜ 15%	272.00	225.00	218.00	300.00	300.00
ਸੀ. ਐਸ-23 / ਸੀ. ਐਸ-15	ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਧਾਗੇ ਦੀ ਕੁਆ-ਲਿਟੀ ਜਾਂਚਣ ਵਾਸਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਲਬਾਰਟਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਿਨਫੈਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 50%	31.50	—	—	—	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ
ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50) (100%	7 ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90)ਾ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁ-ਮਾਨਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਖਾਨਾ 6 ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6	7
ਸੀ. ਐਸ-24 / **ਸੀ. ਐਸ-9** ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 25% ਰਾਜ 20%	1.00	—	—	—	—
ਸੀ ਐਸ-25 / ਸੀ. ਐਸ-ਲ ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ ਸੀ. ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਗੁਦਾਮ ਉਸਾਰਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 25% ਰਾਜ 20%	470.10	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-26 ਸਾਖ ਪੁਨਰਵਾਸ ਫੰਡ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 50% ਰਾਜ 50%	—	1.00	1.00	1.00	—
ਜੋੜ ਉਪ ਮੱਦ ਸਹਿਕਾਰਤਾ		4859.80	1997.00	1813.58	2196.35	1985.00
ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ :						
ਸੀ. ਐਸ-27 / ਸੀ. ਐਸ-27 ਸੋ ਰੂਮ ਸਣੇ ਵਿੱਕਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਿਖਰ ਸਹਿ-ਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ ਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਰਜਨ ਮਨੀ	ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 75% ਰਾਜ 25%	36.00	10.00	10.00	10.00	10.00
ਸੀ. ਐਸ-28 / ਸੀ. ਐਸ-28 ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਉਪਦਾਨ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 50% ਰਾਜ 50%	6.91	1.50	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-29 / ਸੀ. ਐਸ-29 ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨੀਤੀ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 50% ਰਾਜ 50%	51.00	7.00	5.00	10.00	10.00
ਸੀ. ਐਸ-31 / ਸੀ. ਐਸ-31 ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 50% ਰਾਜ 50%	57.13	21.50	38.35	25.00	—
ਸੀ. ਐਸ-32 / ਸੀ. ਐਸ-32 ਸਿਖਰ ਖੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਯੂਨਿਟ/ਸ਼ਾਡਿ ਕਤਾਈ ਪਲਾਂਟ/ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਕ ਗੁਦਾਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	ਰਾਜ 15% ਐਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. 80%	8.48	8.00	8.00	280.00	280.00
ਜੋੜ		159.52	48.00	61.35	325.00	300.00
ਕੁਲ ਜੋੜ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ		5019.32	2045.00	1874.93	2521.35	2285.00—

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚੇ ਦੀ ਵੰਡ ਪੈਟਰਨ (100%, 50:50)	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1961-92	
				ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 6 ਵਿਚ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1		2	3	4	5	6	7
ਸੀ. ਐਸ-1 / ਸੀ. ਐਸ-4	ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਚੁਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰੋਜੈਕਟ	100%	190.46	78.50	78.50	78.50	—
ਸੀ ਐਸ-2 / ਸੀ. ਐਸ-1	ਟਰਾਈਸਿਸ ਅਧੀਨ ਅਧਾਰਿਕ ਸੰਰਚਨਾ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨਾ	50:50	23.75	16.00	4.75	8.50	—
ਸੀ. ਐਸ-3 / ਸੀ. ਐਸ-3	ਸਟੇਟ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸੈਲ	50:50	7.63	3.00	3.00	3.45	—
ਸੀ. ਐਸ-5 / ਸੀ. ਐਸ 2	ਦਿਹਾਤੀ ਬੇਜ਼ਮੀਨਿਆਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਰ. ਐਲ. ਈ. ਜੀ. ਪੀ.)	100%	2741.02	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-6 / ਸੀ. ਐਸ 6	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਹਾਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਨ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ.)	50:50	1279.71	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-7 / ਸੀ. ਐਸ 5	ਰਾਜ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਥਾ	50:50	39.00	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ 9 / ਸੀ. ਐਸ-7	ਸੀਲਿੰਗ ਵਜੋਂ ਬੱਚਤ ਹੋਈ ਭੂਮੀ ਦੇ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	50:50	9.30	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-10 / ਸੀ. ਐਸ 10	ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ	100%	7.75	16.65	16.65	—	—
ਸੀ. ਐਸ-11	ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ	80:20	1229.29	1340.52	1340.52	1600.00	—
ਸੀ. ਐਸ-12	ਈ. ਈ. ਸੀ. ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗ-ਰਾਮ ਅਧੀਨ ਐਸ. ਆਈ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਾਭਾ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ	100%	—	27.50	27.50	—	—
ਸੀ. ਐਸ-13	ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਕੰਪਯੂਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	50:50	—	—	—	2.15	—
	ਜੋੜ		5597.91	1482.17	1470.92	1692.60	—

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1791-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਪੈਟਰਨ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
	1	2	3	4	5	6	7
	ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਲੱਡ ਕੰਟਰੋਲ						
	ਮਾਈਨਰ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ						
ਸੀ. ਐਸ-1	ਸੈਂਟਰਲੀ ਸਪੌਂਸਰਡ ਸਕੀਮ ਫਾਰ ਪਰਚੇਜ਼ ਆਫ ਮਸ਼ੀਨਰੀ (ਪੀ. ਐਸ. ਟੀ. ਸੀ.)	50:50	80.00	15.00	15.00	12.50	12.50
ਸੀ. ਐਸ-2	ਸਟਰੈਂਥਨਿੰਗ ਆਫ ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਔਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ	50:50	87.82	30.00	20.00	30.00	—
ਸੀ. ਐਸ-3	ਸਕੀਮ ਫਾਰ ਐਨਕਰੇਜਿੰਗ ਦਾ ਯੂਜ਼ ਆਫ ਸਪਰਿੰਕਲਰ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਸਮਾਲ ਅਤੇ ਮਾਰਜੀਨਲ ਫਾਰਮਰਜ਼	50:50	—	—	10.00	40.00	—
ਸੀ. ਐਸ-4	ਸਕੀਮ ਫਾਰ ਦੀ ਕਰੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਕਸਟਮ ਸਰਵਿਸ ਸੈਲ ਇਨ ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ	100%	—	—	—	82.00	—
ਸੀ. ਐਸ-5	ਸਕੀਮ ਫਾਰ ਦੀ ਇਵੈਯੂਏਸ਼ਨ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਆਫ ਐਮ. ਆਈ.	100%	—	—	—	31.00	—
ਸੀ. ਐਸ-6	ਸ਼ਕੀਮ ਫਾਰ ਮਾਈਕਰੋ ਲੈਵਲ ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਸੁਰਵੇ ਇਨ ਸਿਲੈਕਟਡ ਡਾਰਕ ਬਲਾਕਸ ਆਫ ਦੀ ਸਟੇਟ	100%	—	—	—	21.00	—
ਸੀ. ਐਸ-7	ਸਕੀਮ ਫਾਰ ਰੈਕਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟਿਊਬਵੈਲ ਫਾਰ ਇਨ-ਕਰੀਜ਼ਿੰਗ ਦਾ ਐਫੀਸੈਂਸੀ	100%	—	6.00	6.00	6.00	—
ਸੀ. ਐਸ-8	ਸਕੀਮ ਫਾਰ ਰਾਸ਼ਨਲਾਈਜੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਰੀਗਸ਼ਨ ਸਟੇਟਿਸਟਿਕਸ	100%	10.70	8.00	4.65	8.00	—

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

	ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਖਰਚਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੈਟਰਨ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪੰਜੀਗਤ ਕੈਪੀਟਲ ਕਨਟੈਂਟ
	1	2	3	4	5	6	7
	ਫਲੱਡ ਕੰਟਰੋਲ :						
ਸੀ. ਐਸ-9	ਕਾਊਂਟਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟਿਵ ਮੇਈਅਰਜ ਆਨ ਦੀ ਲੈਫਟ ਸਾਈਡ ਆਫ ਰਿਵਰ ਰਾਵੀ	100%	680.09	125.00	125.00	125.00	125.00
ਸੀ. ਐਸ-10	ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੰਬਲਮ ਖਕੀਮ	100%	249.32	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-11	ਗਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਟੂ ਪੀ. ਏ. ਯੂ. ਫਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ 'ਐਕਸਟੈਂਨਸ਼ਨ ਆਫ ਦੀ ਮਾਡਲ ਆਫ ਵਾਟਰ ਐਂਡ ਪਾਵਰ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਆਫ ਨੌਰਥ-ਵੈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਟੂ ਇਨਕੋਪਰੇਟ ਈਸਟਰਨ ਹਿਮਾਲਿਆਜ਼ ਐਂਡ ਨੌਰਥ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਸਟੇਟਸ '	100%	—	—	—	—	—
	ਜੋੜ		1107.93	184.00	180.65	355.50	137.50
	ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ						
	ਵਿਗਿਆਨ :						
1.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਈ. ਆਰ. ਈ. ਪੀ. ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	100%	17.38	6.40	6.36	8.00	—
2.	ਬਾਇਓਗੈਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟਸ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ	100% ਸਬਸਿਡੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਮਲਾ ਅਤੇ 5 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਅਮਲਾ	294.50	90.00	90.00	100.00	—

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

	ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦਾ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਪੈਟਰਨ ਜਿਵੇਂ 50:50 ਜਾਂ 100%	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985–90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
	1	2	3	4	5	6	7
	"ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਖਣਿਜ" :						
ਸੀ. ਐਸ-1	10–15% ਸੈਂਟਰਲ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਉਪਦਾਨ	100%	710.00	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-2	ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਏਨਟਰ ਪਰੇਨਿਉਰਲ ਅਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਆਜ ਉਪਦਾਨ	100%	8.33	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-3	ਸੈਨਸਜ਼ ਡੈਟੇ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੂਕਲਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	100%	32.16	12.00	12.60	14.00	—
ਸੀ. ਐਸ-4	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ	50:50	358.85	100.00	106.25	100.00	40.00
ਸੀ. ਐਸ-5	ਵਿਕਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਯੋਜਨਾ	50:50	30.47	20.00	20.00	15.00	—
ਸੀ. ਐਸ-6	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੈਂਡਲੂਮ ਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ	100%	—	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-7	ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਲਈ ਕੁਆਲਿਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ	50:50	2.22	4.00	4.00	—	—
ਸੀ. ਐਸ-8	ਹੈਂਡਲੂਮ ਸੈਨਸਜ਼	100%	0.51	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-9	ਦੋ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	1:2 ਰਾਜ:ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ	—	600.00	0.10	400.00	400.00
ਸੀ. ਐਸ-10	ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾਂ	100%	24.81	20.00	30.30	0.10 (ਟੋਕਨ)	—
ਸੀ. ਐਸ-11	ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਪਰਦੂਸ਼ਨ ਪਲਾਂਟਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਕੀਮ	50:50	—	—	20.00	50.00	50.00
	ਜੋੜ		1667.35	756.00	193.25	579.10	490.00–

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਢਾਂਚਾ (ਭਾਵ 50:50 100%)	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ (1985–90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
1		2	3	4	5	6	7
ਸੀ. ਐਸ-1	ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਭੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ	60:40	37.00	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-2	ਰਾਹ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਭੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ	70:30	56.00	46.46	46.46	70.00	70.00
ਸੀ. ਐਸ-3	ਹਿੱਲ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	70:30	0.84	46.46	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ-4	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ-ਕਮ-ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	51.49	81.50	52.00	52.00	78.00	78.00
ਸੀ. ਐਸ-5	ਫੂਡ ਕਰਾਫਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ	ਐਨ. ਏ.	—	20.00	20.00	18.00	18.00
ਸੀ. ਐਸ-6	ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਪਰਚਾਰ	50:50	—	—	—	2.50	2.50
	ਜੋੜ		175.34	164.92	118.46	168.50	168.50
	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ :						
ਸੀ. ਐਸ-28	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	100%	—	100.00	92.00	—	—
110345100	ਸਕੱਤਰੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ :						
ਪੀ.ਐਮ.1.8	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ	—	—	6.00	—	6.00	—
	ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ ਅੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ	—	—	—	—	5.00	—
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	—	—	6.00	—	11.00	—

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ :—ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਤੇ ਅੰਕੜੇ

ਉਪ ਸੱਦ/ਮੁੱਖ ਮੱਦ, ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (ਜਿਵੇਂ 50:50 ਜਾਂ 100% ਆਦਿ)	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985-90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਜਿਸ ਦਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ
1		2	3	4	5	6	7
110345400	ਸਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ						
ਐਸ.ਟੀ.1.14	ਤੀਜੀ ਆਰਥਕ ਗਣਨਾ ਸਰਵੇਖਣ	100%	—	10.63	6.63	12.76	—
	ਜੋੜ		--	10.63	6.63	12.76	—
	11—ਸਿਖਿਆ						
ਸੀ.ਐਸ-1	ਐਨ.ਐਫ.ਸੀ. ਸਕੀਮ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣੀ ...	100%	593.24	152.67	152.67	610.24	—
ਸੀ.ਐਸ-2	ਸਮਾਜਕ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਾਲਗ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ ...	100%	13.82	—	—	4.20	—
ਸੀ.ਐਸ- 3	ਸਰਵੇਖਣ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	100%	—	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਸ-4	ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸੰਗਠਿਤ ਸਿਖਿਆ ...	100%	6.66	—	—	6.00	--
ਸੀ.ਐਸ-5	ਪੇਂਡੂ ਕਾਰਜੀ (ਜਨ ਸ਼ਿਕਸ਼ਨ ਨਿਲਾਇਮਜ਼ ਸਕੀਮ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉਪਰੰਤ ਪੈਰਵੀ ...	100%	57.10	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਸ-6	ਬਾਲਗ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ...	100%	9.36	—	—	10.00	—
ਸੀ.ਐਸ-7	ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਖੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ...	100%	7.22	4.00	4.00	4.40	—

ਵਿਵਰਣ--9

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰੈਟਰਨ (ਜਿਵੇਂ 50:50 ਜਾਂ 100% ਆਦਿ)	ਸ਼ਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ (1985-90)	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚੇ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਜਿਸਦਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼
1	2	3	4	5	6	7	8
ਸੀ.ਐਸ-8	ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਜਮਾਤ ਪਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸਾਖਰਤਾ ਪੜ੍ਹਾਈ	100%	5.46	—	--	—	—
ਸੀ.ਐਸ-9	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ (ਯੂਨੀਸੈਫ)	4:1%	1.80	1.00	1.00	—	—
ਸੀ.ਐਸ-10	ਰਾਜ ਨੂੰ ਲੜਕੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ	100%	157.00	70.00	70.00	70.00	—
ਸੀ.ਐਸ-11	ਪੇਂਡੂ ਕਾਰਜੀ ਸਾਖਰਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	100%	--	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਸ-12	ਕੌਮੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਜ਼ੀਫੇ	100%	16.87	2.00	2.00	2.00	—
ਸੀ.ਐਸ-13	ਹਿੰਦੀ ਨਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ	100%	5.04	1.50	1.50	1.00	—
ਸੀ.ਐਸ-14	ਕੌਮੀ ਕਰਜ਼ਾ ਵਜ਼ੀਫੇ	100%	2.24	3.00	3.00	1.00	—
ਸੀ.ਐਸ-15	ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤਬਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਖਿਅਕ ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ	100%	5.60	—	—	--	—
ਸੀ.ਐਸ-16	ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਸ਼ਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	100%	—	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਸ-17	ਕੌਮੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਕੀਮ (ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ.)	7:5%	122.57	65.10	65.10	—	—
ਸੀ.ਐਸ-18	ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਕੀਮ ਸੈੱਲ	200%	3.00	3.00	3.00	—	—

ਵਿਵਰਣ 9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪ ਮੱਦ/ਮੁੱਖ ਮੱਦ, ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50 ਜਾਂ 100%)	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985–90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਜਿਸਦੀ ਪੂੰਜੀਅਗ
1	2	3	4	5	6	7
ਸੀ.ਐਸ–19 ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਨਤੀ (ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ)	100%	48.52	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਸ–20 ਅਪਾਹਜ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੰਗਠਤ ਸਿਖਿਆ ਅਧੀਨ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਵਿੱਖੇ ਆਈ ਈ.ਡੀ. ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	100%	33.86	33.86	33.86	29.00	—
ਸੀ.ਐਸ–21 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਸੁਧਾਰ	100%	350.00	150.00	150.00	200.00	—
ਸੀ.ਐਸ–22 ਸਿਖਿਅਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਰੇਡਿਓ ਤੇ ਕੈਸਿਟ ਰਿਪੇਅਰ ਮੁੱਢਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	100%	120.00	189.00	189.00	189.00	—
ਸੀ.ਐਸ–23 ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰੰਪਕ ਪੜਾਅ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਕਦ ਇਨਾਮ	100%	—	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਸ–24 ਭਾਰਤ ਦੀ 40ਵੀਂ ਵਰੇਗੰਢ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ-ਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਬੰਧੀ ਦੌਰਿਆਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ		0.25	—	—	—	—
ਸੀ.ਐਸ–24 (i) ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ 50:50 ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ)	50:50%	—	—	—	10.00	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾ ਵਿਚ)

ਲੜੀ. ਨੰ:	ਉਪ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (ਜਿਵੇਂ 50-50 ਜਾਂ 100 ਆਦੀ)	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
				ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਜਿਸਦਾ ਪੂੰਜੀ ਅਸ਼
	1	2	3	4	5	6	7
ਸੀ.ਐਸ- 25	ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਸਿੱਖਿਆ)--	100%	(1432.06)	(933.47)	(933.47)	(3012.60)	—
	(ੳ) 60,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸ੍ਰੇਣੀ ਕਮਰੇ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 15 ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਕਲਾਸ ਕਮਰੇ, ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ/	—	—	—	—	—	—
	ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ	100%	—	—	—	—	—
	(ਅ) 75.000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸਾਲਾ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 10 ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਸਾਇੰਸ ਅਪ੍ਰੇਟਸ	100%	—	—	—	—	—
	(ੲ) ਮਿਡਲ/ਹਾਈ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਨੀਚਰ	100%	—	—	55.40	55.40	—
	(ਸ) ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਜਿਮਨੇਜ਼ੀਅਮ ਹਾਲ 7.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ	100%	16.00	16.00	16.00	—	—
	(ਹ) 125 ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਦੋ ਕਮਰੇ ਬਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਇੰਸ਼ਸਿਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	100%	—	—	—	—	—
	(ਕ) ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਸਿਖਿਆ	100%	—	56.49	56.49	—	—
	(ਖ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	100%	68.90	58.90	58.90	—	—
	(ਗ) ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਖਿਆ/ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ	100%	5.00	30.95	30.95	—	—
	(ਘ) ਜਨ ਸਿਕਸ਼ਨ ਨਿਲਾਇਮਜ਼	100%	2.60	—	—	12.60	—
	(ਙ) ਇਕ ਯੁਵਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੁਵਕ ਵਿਕਾਸ ਪਰੋਗਰਾਮ	100%	36.64	36.64	36.64	—	—
	(ਚ) ਕਾਰਜਾਸ਼ਤਕ ਸਾਖਰਤਾ ਪਰੋਗਰਾਮ	100%	—	—	—	—	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾ	ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50-50 ਜਾਂ 100)%)	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ 198590—90	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਜਿਸ ਦੀ ਪੁੰਜੀ
1	2	3	4	5	6	7
(ਛ) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ:—						
(i) ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਾਲੇ 310 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ 90,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	100%	286.20	—	—	—	—
(ii) 2500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 1500 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	100%	37.50	—	—	—	—
(iii) 30.000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋਈਆਂ 285 ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ	100%	85.50	—	—	—	—
(iv) ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਅਧਿਆਪਕ ਲਗਾਉਣਾ	100%	38.64	—	—	—	—
(ਜ) ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ:—						
(i) 60'000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਮਰੇ ਦੇਬ ਦਰ ਨਾਲ 134 ਕਲਾਸ ਕਮਾਿਆ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	100%	110.40	—	—	—	—
(ii) 10,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 148 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਇੰਸ ਅਪਟਸ	100%	14.80	—	—	—	—
(iii) 20,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 149 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਫਰਨੀਚਰ	100%	29.60	—	—	—	—
(iv) 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 100 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ	100%	11.00	—	—	—	—
(ੳ) ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ-ਉਸਾਰੀ—						
(i) ਸਇੰਸ ਬਲਾਕ	100%	—	418.50	418.50	—	—

ਵਿਵਰਣ 9
ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ
ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਉਪ-ਮੱਦ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰੈਟਰਨ (ਜਿਵੇਂ 50:50 ਜਾਂ 100 ਆਦਿ)	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ (1985--90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਰਜਸਦਾ ਪੂਜੀ ਅੰਸ਼
	1	2	3	4	5	6	7
	(ii) 60,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਮਰੇ ਦੀ ਨਰ ਨਾਲ 120 ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਕਮਰੇ	100%	72.00	—	—	—	—
	(iii) 1.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 138 ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ	100%	165.60	—	—	—	—
	(iv) 10,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 100 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ	100%	10.00	—	—	—	—
	(ੜ) ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ:— (i) 60,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਮਰੇ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 12 ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਕਮਰੇ	100%	7.20	125.60	125.60	—	—
	(ii) 1.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਯੋਗ-ਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 15 15 ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ	100%	18.00	—	—	—	—
	(iii) ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਰ ਨਾਲ 10 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ	100%	1.00	—	—	—	—
	(ਪ) ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ 4 ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ-ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ, ਫਰਨੀਚਰ/ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ	100 %	66.00	—	—	—	—
	(ਫ) ਓਵਰ ਹੈਡ ਪਰਾਜੈਕਟ	100%	—	38.16	38.16	—	—
	(ਬ) ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫੇ	100%	—	15.32	15.32	—	—
	(ਭ) ਕਾਮਰਸ ਗਰੁਪ	100%	—	81.51	81.51	—	—
ਸੀ.ਐਸ--26	ਸਿਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕੌਮੀ ਨੀਤੀ	100%	(1369.12)	(2079.94)	(2079.94)	(579.35)	(28.00)
	(ੳ) ਇਕ ਅਧਿਠਾਪਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਇ-ਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕ ਲਗਾਉਣਾ	100%	189.38	200.00	200.00	--	--

ਵਿਵਰਣ 9
ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92
ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ
ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)

ਉਪ-ਮੱਦ/ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਹਰਜੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50 ਜਾਂ 100%)	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾਂ 1985-90	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਜਿਸ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਅੰਜ
1	2	3	4	5	6	7
(ਅ) ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 7215 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕੂਲ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਰਥਾਤ ਖਿਡਾਉਣੇ, ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਆਦਿ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨਾ	100%	306.16	343.24	343.24	—	--
(ੲ) ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ-ਡਾਇਟਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	100%	335.25	300.00	300.00	—	—
(ਸ) ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਦੀਆਂ ਉਚ ਅਧਿਐਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ	100%	115.30	43.00	43.00	44.00	28.00
(ਹ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰਨਾ ਵਿੰਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	100%	423.03	765.50	765.50	529.15	--
(ਕ) ਹਾਈ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ/ਹੈਡ ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾ ਲਈ 'ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ - ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	100%	—	310.00	310.00	--	—
(ਖ) ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਮਾਸਟਰਾਂ/ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ	100%	—	20.00	20.00	—	--
(ਕ) ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨਾਂ/ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਐਕਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ	100%	—	2.00	2.00	—	–
(ਘ) ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਨੁਕੂਲਣ	100%	—	3,20	3.20	3.20	—
(ਙ) ਯੋਗਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ	100%	—	3.00	3.00	3.00	—
(ਚ) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ (100 ਸਕੂਲ) ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	100%	—	90.00	90.00	—	—
ਸੀ.ਐਸ-27 ਰਾਜ ਸਪੋਰਟਸ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ	100%	240.00	50.00	50.00	—	—
ਸੀ.ਐਸ-28 ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	100%	200.00	100.00	92.00	40.00	25.00
ਜੋੜ		4800.79	3838.54	3830.54	4768.79	53.00

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 5 ਵਿਚ ਪੂੰਜੀ-ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6	7
ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਸੀ.ਐਸ–1						
(ੳ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਮਲੇਰੀਆ ਇਰੈਡੀਕੇਸ਼ਨ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਰੂਰਲ)	50.50	1750.00	—	—	149.75	—
(ਅ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਮਲੇਰੀਆ ਇਰੈਡੀਕੇਸ਼ਨ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਐਂਟੀਲਾਰਵਾ ਅਰਬਨ)	50.50	250.00	—	—	50.00	—
3. ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੀ.ਬੀ ਕੰਟਰੋਲ ਪਰੋਗਰਾਮ	50.50	100.00	—	—	42.00	—
4. ਕੰਨਟੀਨਿਊਸ਼ਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੂਰਲ ਹੈਲਥ ਸਟਾਫ	50.50	601.00	—	—	6.00	—
5. ਹਰ ਮੁਢਲਾ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਲਬਾਰਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਲਾਉਣਾ	50.50	20.00	—	—	20.00	—
ਜੋੜ–1		2721.00	—	—	267.75	—
6. ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮ						
(1) (ੳ) ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਸੈਂਟਰਲ	100%	273.30	77.97	86.95	115.00	—
(ਅ) ਰੀਵੈਮਪਿੰਗ ਆਫ ਆਰਗਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਆਫ ਡਲੀਵਰੀ	ਉਹੀ	1.75	1.20	2.01	2.00	—
(2) ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ						
(ੳ) ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ	ਉਹੀ	1793.79	345.32	508.56	656.05	50.00
(ਅ) ਰੈਨੋਵੇਸ਼ਨ ਆਫ ਆਈ.ਯੂ.ਡੀ.ਰੂਮਜ ਇਨਟੂ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਥੇਟਰ	ਉਹੀ	—	9.80	6.30	3.50	2.10
(ੲ) ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਇਮੂਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਕਵਰੇਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਆਫ ਡਾਈਰਲ ਡਜ਼ੀਜ਼ ਆਫ ਪਰੀ ਸਕੂਲ ਚਿਲਡਰਨ ਇਨ ਸਲੈਕਟਿਡ ਏਰੀਆਜ਼	ਉਹੀ	—	—	—	50.00	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 5 ਵਿੱਚੋਂ ਪੂੰਜੀ—ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6	7
(3) ਅਰਬਨ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ :						
(ੳ) ਅਰਬਨ ਏਰੀਆਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ	ਸੈਂਟਰਲ 100%	154.22	43.92	37.69	40.00	—
(ਅ) ਰੀਵੈਮਪਿੰਗ ਆਫ ਆਰਗਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਆਫ ਡਲੀਵਰੀ	ਉਹੀ	146.11	53.29	191.05	111.15	—
4. ਜੱਚਾ ਬੱਚਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ :						
(ੳ) ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ	ਉਹੀ	—	1.73	1.48	1.80	—
(ਅ) ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਡਰਗਜ਼ ਅਤੇ ਡਰੈਸਿੰਗ	ਉਹੀ	—	1.16	1.16	2.25	—
(ੲ) ਓਰਲ ਰੀਹਾਈਡਰੇਸ਼ਨ ਥੈਰੇਪੀ	ਉਹੀ	—	—	—	17.00	—
(ਸ) ਮਾਤਾ ਕੁਸ਼ਲਿਆ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਜੱਚਾ ਬੱਚਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਰੀਜਨਲ ਕੇਂਦਰ	ਉਹੀ	—	—	—	5.00	—
(5) ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਦਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਫਲੀਟ	ਉਹੀ	104.46	20.22	82.50	63.00	—
(6) ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ) :						
ਬਾਂਝ ਬੰਦੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਯੂ.ਡੀ. ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ)	ਉਹੀ	1258.82	215.36	215.36	275.00	—
(7) ਮਾਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ :						
(ੳ) ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਐਕਟੀਵੀਟੀਜ਼	ਉਹੀ	73.46	14.00	14.00	16.80	—
(ਅ) ਫਲੈਕਸੀਬਲ ਅਪਰੋਚ ਸਕੀਮ	ਉਹੀ	—	—	1.70	1.70	—
(8) ਰੀਸਰਚ ਅਤੇ ਅਵੈਲੂਏਸ਼ਨ ਏਟ ਹੈਲਥ ਅਤੇ ਫੈਮਲੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਖਰਚ	ਉਹੀ	12.59	0.95	4.69	1.50	—
(9) ਅਦਰ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ :						
ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਪੋਸਟ ਪਾਰਟਮ ਪਰੋਗਰਾਮ ਇਨ ਗੌਰਮਿੰਟ ਅਤੇ ਨਾ ਨ ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨਸ	ਉਹੀ	508.23	120.61	206.75	286.80	50.00

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾਂ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 5 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ-ਰਤ ਰਾਸ਼ੀ
	2	3	4	5	6	7
(10) ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ (ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ)						
(ੳ) ਏ.ਐਨ.ਐਮਜ਼/ਐਮ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ (ਫੀਮੇਲ) ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ 6 ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ	ਸੈਂਟਰਲ 100% ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	—	—	—	35.00	—
(ਅ) ਦਾਈਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ	ਉਹੀ	—	—	—	5.00	—
(ੲ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਈਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਖਾਸ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ	ਉਹੀ	—	—	—	5.00	—
(ਸ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ (ਮੇਲ) ਨੂੰ ਮੱਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਵਰਕਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ	ਉਹੀ	—	—	—	2.00	—
(ਹ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਵਰਕਰਜ਼ (ਫੀਮੇਲ) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ	ਉਹੀ	—	—	—	11.00	—
(ਕ) ਏ.ਐਨ.ਐਮਜ਼ ਅਤੇ ਐਲ.ਐਚ.ਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਈ.ਯੂ.ਡੀ. ਇੰਨਸਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕਰੇਜ਼ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਉਹੀ	—	—	—	3.00	—
(ਖ) ਨਾਭਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਖਰੜ ਵਿਖੇ 3/5 ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਵਰਕਰਜ਼ (ਪੁਰਸ਼) ਲਈ ਸਕੂਲ ਖੋਹਲਣੇ	ਉਹੀ	—	—	—	21.00	—
(11) ਸਲੈਕਟਿਡ ਏਰੀਆ ਸਕੀਮ						
(ੳ) ਕਮਿਊਨਟੀ ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ ਸਕੀਮ	ਉਹੀ	391.94	153.00	70.00	69.94	—
(ਅ) ਆਈ.ਪੀ.ਪੀ-7-ਵਲਡ ਬੈਂਕ ਏਡਿਡ ਏਰੀਆ ਪਰੋਜੈਕਟ-ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮੈਨ ਪਾਵਰ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ	ਉਹੀ	—	—	—	1230.85	702.70

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਮੁੱਖ ਮੱਦ/ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ	ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92	
			ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚ	ਪਰਵਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਾਨਾ 5 ਵਿਚੋਂ ਪੂੰਜੀ—ਗਤ ਰਾਸ਼ੀ
1	2	3	4	5	6	7
(12) ਅਦਰ ਐਕਸਪੈਂਡੀਚਰ						
ਸੈਂਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਮੰਨੀ	ਉਹੀ	376.76	500.00	500.00	600.00	—
ਜੋੜ-2		5092.43	4668.53	1930.20	3631.34	804.80
13. ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੈਪਰੋਸੀ ਇਰੇਡੀਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਸੈਂਟਰਲ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	30.00	—	—	8.00	—
14. ਨਸ਼ਨਲ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਬਲਾਇੰਡ ਨੈਸ	ਉਹੀ	120.45	—	—	12.00	—
ਜੋੜ		150.45	—	—	20.00	—
ਸੀ.ਐਸ.15. ਬਲਾਇੰਡ ਨੈਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖੋਹਲਣੇ	ਉਹੀ	—	—	—	0.90	—
ਜੋੜ		—	—	—	0.90	—
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ						
1. ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਰਯੁਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਇਨ ਟੂ ਇਨਸਟੀਚੂਸ਼ਨ ਹਾਇਰ ਸਟੱਡੀਜ਼ਇਨ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ	ਉਹੀ	—	—	—	43.00	—
2. ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਡਰੱਗ ਲਬਾਰਟਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਉਹੀ	—	—	—	2.00	—
3. ਐਸਟੇਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਆਫ ਹਰਬਜ਼ ਗਾਰਡਨ ਅਤੇ ਮੋਤੀ ਬਾਗਬੀੜ ਪਟਿਆਲਾ ਅਨਡਰ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ	ਉਹੀ	—	—	—	4.00	—

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪਸੈੱਦ/ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦਾ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਪੈਟਰਨ	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ (1985—90)	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990—91		ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991—92		
			ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਉਪਬੰਧ	ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਉਪਬੰਧ	ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਕੈਪੀਟਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹਿੱਸਾ	ਾ
1	2	3	4	5	6	7	
4. ਗਰਾਂਟ ਇੰਨ ਏਡ ਟੂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਐਫੀਲੇਟਿਡ ਟੂ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀਜ਼ ਫੰਗਸ਼ਨ-ਰੀਜ਼ ਇਨ ਦਾ ਸਟੇਟ	ਸੈਂਟਰਲ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	—	—	—	2.00	—	—
ਜੋੜ		—	—	—	51.00	—	–
ਕੁੱਲ ਜੋੜ		7968.88	4868.53	1930.20	3870.99	804.80	30
ਦਿਹਾਤੀ ਜਲ ਸਪਲਾਈ							
ਸੀ. ਐਸ—1 ਐਕਸਲਰੇਟਿਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਫੌਰ ਰੂਰਲ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ	ਸੈਂਟਰ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	3307.05	1000.00	1000.00	1000.00	1000.00	00
ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ							
ਸੀ. ਐਸ—2 ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦਾ ਇਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ	ਸੈਂਟਰ/ਸਟੇਟ 50:50	291.92	75.00 75.00	75.00 75.00	100.00 100.00	100.00 100.00	)0)0
ਹਾਊਸਿੰਗ							
ਸੀ. ਐਸ—3 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ	ਸੈਂਟਰ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	68.68	20.00	25.00	25.00	25.00	)0
ਸੀ.ਐਸ—4 ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਏਰੀਏ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਸੈਂਟਰ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	—	476.00	—	—	—	—
ਸੀ. ਐਸ—5 ਨਹਿਰੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ	ਸੈਂਟਰ/ਸਟੇਟ 50:50	—	—	241.05 (ਸਟੇਟ)	100.00 100.00	100.00 100.00	)0 00
ਸੀ.ਐਸ—6 ਅਰਬਨ ਬੇਸਿਕ ਸਰਵਿਸਜ਼	ਸੈਂਟਰ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	—	—	—	39.00	39.00	0
ਸੀ.ਐਸ—7 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ ਦਾ ਕਾਊਂਟਰ ਮੈਗਨਿਟ	ਸੈਂਟਰ ਸਟੇਟ 50:50	—	—	—	200.00 200.00	200.00 200.00	) 0
ਜੋੜ :		3667.65	1646.00	1416.05	1664.00	1664.00	)

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਉਪਮੱਦ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ		ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50,100%)	7ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990–91 ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991–92 ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
		2	3	4	5	6	7
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ							
1. ਅ. ਜਾ.2.2	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਈ.ਏ.ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ ਅਤੇ ਸਬੰਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	50:50	29.02	7.00	9.02	58.00	50.00
2. ਅ. ਜਾ.2.3	ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ (ਰਾਜ ਅੰਸ)	50:50	4.60	1.50	1.50	1.50	—
3. ਅ. ਜਾ.5.1	ਗੰਦੇ ਕਿਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ ਮੈਟਰਿਕ ਵਜੀਫੇ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	50:50	27.59	63.00	49.23	ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ 38.66 ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ 13.00 51.66	— —
4. ਅ. ਜਾ.1.2	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿਚ ਨਿਗਮ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	50:50	214.53	153.00	153.00	147.00	147.00
5. ਅ. ਜ 3.1	ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਐਕਟ 1955 ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੂਤਛਾਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	50:50	15.34	6.00	6.00	10.00	—
6. ਅ.ਜਾ 8.1	ਝਾੜੂ ਬਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ (1—12 ਕਲਾਸ)	50:50	47.91	82.00	82.00	70.00	—
	ਜੋੜ		338.99	312.50	302.25	338.16	197.00

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

(ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ) 'ਚ)

ਉਪਮੱਦ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50:100%)	ਸਤਾਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985-90) ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਪਰਵਾਨਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92 ਕੈਪੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ
1	2	3	4	5	6	7
ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ:						
ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ—						
ਵਰਡ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (50:50)						
1. ਉ.ਸਿ.ਸੰ. 2.10 (i) ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪਖੋਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	50:50	285.27	117.00	322.77	60.16	—
2. ਉ (ii) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	50:50	3.60	3.00	4.00	2.83	—
(iii) ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਵਰੇਡਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	50.50	1.20	17.00	17.00	39.50	14.50
(iv) ਸਬੰਧਤ ਹਦਾਇਤ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	50:50	—	4.85	4.85	8.00	4.50
(v) ਏ. ਵੀ. ਟੀ. ਐਸ. ਦਾ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	50:50	—	16.25	16.05	11.35	1.00
(vi) ਮੁਢਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	50:50	—	2.50	2.50	10.25	5.00
(vii) ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਆਈ.ਟੀ. ਆਈ. ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ	50.:50	—	45.90	45.90	74.29	13.50
(viii) ਏ. ਵੀ. ਏਡ. ਦਾ ਉਪਬੰਧ	50:50	—	12.00	12.00	7.20	—
(ix) ਸਾਜ-ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	50:50	—	8.35	8.35	18.08	4.50
(x) ਸਿਖਲਾਈ ਉਪਰੰਤ, ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ	50:50	—	3.15	3.15	3.00	—
(xi) ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ	50:50	—	50.00	50.00	39.50	14.00
ਕੁਲ ਜੋੜ		290.07	280.00	486.57	274.16	57.00

ਵਿਵਰਣ—9

ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੀਮਾਂ

ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਖਰਚਾ

ਉਪਮੱਦ/ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (50:50:100%)	ਸਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1985—90) ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸੰਚਿਤ ਖਰਚਾ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਪਰਵਾਣਿਤ ਉਪਬੰਧ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1990-91 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਰਚਾ
1	2	3	4	5
2. ਸੀ.ਐਸ.2. ਇਮਪਰੂਵਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਇੰਨਫਰਾਸਟ-ਰਕਚਰਲ ਫੈਸਿਲਿਟਿਸ ਐਂਡ ਕੰਨਫ਼ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਇਨਸਟੀਟੂਸ਼ਨਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਐਂਡ ਹੋਸਟਲ ਫਾਰ ਕਰਾਫਟ ਮੈਨ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਐਂਟ ਅੰਜਾਲਾ। ਕੰਨ-ਸਟਕਸਨ ਆਫ. ਆਈ. ਟੀ. ਆਈਜ਼। ਗੌ. ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਸ ਸਕੂਲਜ਼-ਅੰਡਰ ਬਾਰਡਰ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	100%	228.00	350 [illegible]	
		2[illegible]		
ਕੁਲ ਜੋੜ				
ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ				
1. ਸ.ਭ. 3.3 ਕਿਸ਼ੋਰ ਨਿਆਂ ਐਕਟ, 1986, ਨਾਫਜ਼ ਕਰਨਾ	50:50			
2. ਸ.ਭ. 4.2. ਪੀ ਯੂ ਐਨ ਡਬਲੂਯੰ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਅੰਸ਼ਦਾਨ	51:49			
3. ਸ.ਭ. 3.4 ਪੈਟਰੋਲ ਸਬਸਿਡੀ ਟੂ ਫਿਜੀਕਲੀ ਹੈਂਡੀਕੈਪਡ	100°			
ਜੋੜ				
ਰਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ				
1. ਰ.ਸੇ.ਭ.3.4 ਸਵੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ (ਰਾਜ ਅੰਸ਼)	!			
ਜੋੜ				
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ:				
1. ਪੀ.ਐਸ. ਪੀ.ਏ. 1.2 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ				

ਸਾਰਣੀ—10

ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ 1991-92

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕਿਜ

(ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ)

1991–92		ਸਾਧਨ (ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ	ਸਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੀ ਰਕਮ	
3	4	5
35.60	0.01	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
17.00	0.01	ਉਕਤ ਅਨੁਸਾਰ
·90 285.	0.05	ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਪੈਕਿਜ ਅਨੁਸਾਰ 35.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਵਸਥਾ 25 ਆਈ.ਟੀ.ਆਈਜ਼ ਲਈ ਭੂਮੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਮੁੱਚੇ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਭੂਮੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
	0.01	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
	·.01	ਉਕਤ ਅਨੁਸਾਰ
		ਅਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
45 12.(		23.75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ(16.25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ + 7.50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਤਪਾਦਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਿ ਮਿਲ ਲਗਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਕੀ 76.25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਚੋਂ 16.25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ. ਸੀ. ਅਤੇ 60 ...ਤੀਸ਼ਤ ਵਿਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
		...ਤੀਸ਼ਤ (22.50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ +5.00 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਤਪਾਦਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ...ਲ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਰਾਜ ...ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।